

Новый Завет на табасаранском языке

Tabasaran New Testament

© Institute for Bible
Translation, Moscow
(Институт перевода
Библии)

This Bible is published by the Kerala Catholic Bible Society (keralabiblesociety.com) and is copyrighted by Institute for Bible Translation, Moscow (ibtrussia.org) and is provided with permission at the cost of printing by the Digital Bible Society (dbs.org).

This Bible, and many others, are available for free download in a variety of digital formats at dbs.org/bibles.

Матта	4
Марк.....	36
Лука.....	56
Югъан	89
Ляхнар.....	114
Рим	145
Коринф-1	159
Коринф-2.....	171
Галат.....	179
Эфес	184
Филипп.....	189
Колосс.....	193
Фессалоник-1	196
Фессалоник-2	199
Тимофейиз-1	201
Тимофейиз-2	205
Титдиз	208
Филимондиз.....	210
Жугъдариз.....	211
Якъубдин	222
Петрин-1	226
Петрин-2	230
Югъандин-1	233
Югъандин-2.....	237
Югъандин-3.....	238
Ягъудайин	239
Ачмиш	241

Матта

Аллагъди гъапІу гъадму гъядисйирин вахтари Рим гъюкуматдиз налогар уч апІури гъахъи гъуллугъчи Маттайи чаин улубкъуб Гирами Рюгънан хиликкди гъаму Китабдиъ ктибтура. Китаб 60-пи – 65-пи йисари гъибикІуб вуди гъисаб апІура. Саб ражари, чан гъарганси, налогар уч апІури чан йишв'ин деънайи Матта Исайиз рякъюру. Гъаму вахтнахъанмина Маттайин уьмур асуллагъ дигиш шулу. Думу сарун Исайихъан, шагърар гъулар вуйибси лицури, зат хътакури гъахъундар. Матта чав дикІурайи Ужувлан хабарнаъ улупнайи гъядисйирин шагъид гъахъну. Дугъу Иса, гаф тувну, гъаму дюн'я уьбхюз дуфнайи Уьрхрур вуйивал тастикъ апІури, Кюгъне Йикърариан гизаф йишвар улупура. Хъа Кюгъне Йикърариъ, Уьрхрур гъиди кІури, улихъмиди дупну айи. Му Ужувлан хабарнаъ Иса гъаму дюн'яийи мясляаъ дебккуз Аллагъди гъаънайи Месигъ вуди улупура. Аьршарин Адашди гъаънайи Исайи Чаз тувнайи гъюкум Аллагъдиси ишлетмиш апІуйи. Мушваъ Исайин улхбар йирхъуб пайназ жара апІуз шулу:

1. Дагъдиин туву аьгъювалар (5-6-пи кІулар);
2. Исайи Чан терефкрариз туву табшуругъ (10-пи кІул);
3. Аьршарин гъюкмикан тахалус (13-пи кІул);
4. Чан терефкрариз лазим насигъятар (18-пи кІул);
5. Фарисеярин иблисвал ва дюн'яийин улукъру гъядисйир (23-25-пи кІулар).

Месигъ Исайин ата-бабйир

1 Магъа Ибрагъимдин наслиан вуйи, Давудрин тухмиан вуйи Месигъ Исайин ата-бабйир:
² Ибрагъимдиз Исакъ кІуру бай гъахъну, Исакъдиз Якъуб, Якъубдиз Ягъудана дугъан чвийр гъахъну;
³ Ягъудайиз Тамар кІуру хпирикан Перецна Зерагъ гъахъну, Перецдиз Гъецрон, Гъецрондиз Арам гъахъну; ⁴ Арамдиз Амминадаб, Амминадабдиз Нецрон, Нецрондиз Салман гъахъну; ⁵ Салмандиз Рагъабдикан Воаз, Воаздиз Рутдикан Обед, Обеддиз Ессе гъахъну; ⁶ Ессеийиз Ягъудия уьлкейин паччагъ гъахъи Давуд гъахъну. Давудриз сифте Урияйихъ хъади гъаши хпирикан Сулейман гъахъну; ⁷ Сулеймандиз Ригъаб, Ригъабдиз Абия, Абияйиз Аса гъахъну; ⁸ Асайиз Юсафат, Юсафатдиз Юрам, Юрамдиз Уззия гъахъну; ⁹ Уззияйиз Ятам, Ятамдиз Агъаз, Агъаздиз Гъизкия гъахъну; ¹⁰ Гъизкияйиз Манасей, Манасейиз Амон, Амондиз Яшия гъахъну; ¹¹ Яшияйиз (жугъдар Вавилондиз адау девриъ) Ехония гъахъну; ¹² Ехонияйиз (Вавилондиз адахъан) Шалтиэл, Шалтиэлиз Зеруббабел гъахъну; ¹³ Зеруббабелиз Абиуд, Абиуддиз Элияким, Элиякимдиз Азор гъахъну; ¹⁴ Азориз Садок, Садокдиз Агъим, Агъимдиз Элиуд гъахъну; ¹⁵ Элиуддиз Элизар, Элизариз Маттан, Маттаңдиз Якъуб гъахъну; ¹⁶ Якъубдиз, Месигъ Иса гъапІу Мар'ямдин жилир Юсуф гъахъну. ¹⁷ Гъаму саягъниинди, Ибрагъимдилан гъадабгъну Давудриина гъайиз йицІиюкъуб насил, Давудрилан гъадабгъну Вавилондиз адаайиз йицІиюкъуб насил ва

Вавилондиз адахъан Исайиина гъайизра йицІиюкъуб насил шула.

Месигъ бабкан хъуб

¹⁸ Месигъ Иса гъамци бабкан гъахъну: Дугъан дада Мар'ям Юсуфдиз хъирснайи. Мар'ямдик швуваз гъягъайиз Гирами Рюгъналан бицІир кади шулу. ¹⁹ Хъасин дугъан жилир гъахъи Юсуфдиз, учв гъялал кас вуди хъпаз лигну, Мар'ямдикан чІуру аваза ипуз даккунди, чан дирчу лишнар жиниди къяляхъ апІуз ккун шулу. ²⁰ Дугъу гъамциб хиял гъапІиган, нивкІукди дугъахъна Агъайин малайик дуфну, гъамци гъапну: «Давудгъарин бай Юсуф! Мар'ям хпирди гъадагъуз гучІ мапІан, фицики Дугъак кайи БицІир Гирами Рюгъналан ву. ²¹ Мар'ямди Бай апІиди ва Дугъ'ин Иса кІуру ччвур иливидива, фицики Дугъу Чан халкъ гунгъарихъан уьрхиди». ²² Хъа вари гъаму ляхнар Агъайи Пайгъамбрин мелзналан гъапи исихъайи гафар кІулиз удучІвуз тамам духънайидар ву: ²³ «Магъа, шурак БицІир киршди, Бай апІиди ва Дугъ'ин Эммануил, яна „Ухъухъди Аллагъ хъа“, кІуру ччвур иливиди». ²⁴ НивкІ'ан хъиргиган, Юсуфди Агъайин малайикди гъаписи апІуру, дугъу Мар'ям хпирди гъадагъуру. ²⁵ Амма Мар'ямди чан сарпи Бай апІайизкъан, Юсуф дугъахъ гъучІври гъахъундар; хъа Бай гъашиган, Дугъ'ин Иса кІуру ччвур иливуру.

Исайихъна гъафи аьандрар

- 2** Иса Гъирод паччагъдин девриъ Ягъудия уьлкейиъ айи Вифлеем кІуру шагъриъ бабкан

гъахънийи. Магъа, Ерусалимдиз ригъгъудубчІвру терефнахъан аьндлар гъюру. ² Дурари гьерхру: «Ягъудияйин паччагъ хъуз пну бабкан гъашир нашди? Дугъкан хабар туврайи хяд ригъгъудубчІвру терефнаъ кабхъну гъабкъюнчуз, ва Дугъаз икрам апІуз гъафунча».

³ Му гафар гъеерхъган, Гъирод паччагъдик ва Ерусалимдин агъалйирик гъалабулугъ кабхъру.

⁴ Думуган Гъиродди, жугъдарин вари аьхюну маллйир ва къанунчйир уч дапІну, дурарихъан, Месигъ наан бабкан духъну ккунир вуйи, – пну, гьерхру.

⁵ – Ягъудияйин Вифлеем шагъриъ, – жаваб тувру дурари, – фицики Пайгъамбрин Китабдиъ дибикІна:

⁶ «Увур, Вифлеем, Ягъудия юрднан шагърарин арайиъ сабдииндира биціиб дарва, фицики ув’ан удучІвиди Йиз Израилин халкъ уьрхру Аьхюру».

⁷ Думуган Гъиродди, дуфнайи аьндлариз жиниди дих дапІну, дурарихъан хяд гъудубчІвру вахт гьерхну, дюзди аьгъю апІуру. ⁸ Ва, дурар Вифлеемдиз рякъюъ тІаъри, гъамци кІуру: «Душну Биціирин гъакънаан вари уччвуди аьгъю апІинай. Хъа учвуз Думу гъидихъган, узузра хабар дебккай, узхъанна, душну, Дугъаз икрам апІуз шлуганси».

⁹ Паччагъдихъ хъебехъну, дурар рякъюъ учІвру. Ва магъа завун ригъгъудубчІвру терефнаъ чпиз гъабкъю хяд, тап Биціир айи йишв’ина дубшну дийибгъайизкъан, дурарин улихъди гъабгъюру.

¹⁰ Аьндлар, хяд гъабкъган, къадар адрубкъан шад гъахънийи. ¹¹ Ва хулаъ учІвган, дурариз Биціирна Дугъан дада Мар’ям рякъюру ва жил’ина ис духъну, Дугъаз икрам апІуру. Хъасин, чпин пешкешар адагъну, Биціириз тувру: гъизил, ладан кІуру ицци ниъ хъайи ягъ ва смирна кІуру багъалу дармансиб шейъ. ¹² Ва Гъироддихъна къяляхъ махъадаканай кІури нивкІукди дябкъну, аьндлар жара рякъюъди чпин юрдариз гъабгъюру.

Египетдиз гьергну гъабгъюб

¹³ Дурар гъушхъан, магъа Юсуфдиз нивкІукди малайикди дуфну кІуру: «Гъудужв, Биціирна Дугъан дада увухъди гъадагъну, Египетдиз гьергну гъарах ва узу увуз хабар апІайизкъан душваъ гъуз; фицики Гъироддиз, Биціир пуч апІбан бадали, Думу агуз ккунди а». ¹⁴ Юсуфра дишла, гъадму йишван гъудужвну, Исана Мар’ям гъадагъну, Египетдиз гъабгъюру ¹⁵ ва, Гъирод кечмиш хъайизкъан, душваъ гъузру. Гъамци, Агъайи пайгъамбрин мелзалан: «Египетдиан Узу Йиз Бализ дих гъапІунза», гъапи гафар кІулиз удучІвуз кІури, гъабхъиб вуйи.

Биціидар терг апІбан Гъироддин буйругъ

¹⁶ Ва думуган Гъирод, аьндлар чаз кучІлар гъапІуб аьгъю дубхъну, хъюлу ацінийи ва дугъу

Вифлеемдиъна дидин аьтрафариъ айикъан къюд йисазкъан вуйи вари жили веледар пуч апІуз чан эскрар гъаъру. Швнуд йисаъ айидар дийихну ккундуш, Гъиродди аьндлар гъапибдиан аьгъю гъапІнийи. ¹⁷ Гъамци Еремия пайгъамбрин мелзалан дупнайи гъаму гафар кІулиз удучІвнийи:

¹⁸ «Рама шагъриъ гъал абхъна ишбан, ишларин зурба фигъан; Рахил ишура чан веледарихъ, дугъаз ккебехъуз ккунди адар, гъаз гъапиш дурар сарун имдар».

Египетдиан хъадакнугъюб

¹⁹ Хъа Гъирод кечмиш гъашихъан, Египетдиъ айи Юсуфдихъна нивкІукди Аллагъдин малайик гъюру ²⁰ ва гъамци кІуру: «Гъудужв, Биціирна Дугъан дада гъадагъну, дурарра хъади Израилин ругариина гъарах, фицики Биціирин аьжал ккунидар гъийихну». ²¹ Юсуф гъудужву ва, Биціирна Мар’ям гъадагъну, Израилин ругариина хъадаку.

²² Ягъудияйиъ чан адаш Гъироддин ерина дугъан бай Архелайи паччагъвал апІурайиваликан гъеебхъган, Юсуфдиз дина гъабгъюз гучІ гъабхънийи. Амма хъасин чаз нивкІукди хабар дебккган, думу Галилейин ругариина гъабгъюру. ²³ Ва душваз дуфну, Назарет кІуру шагъриъ бин ккебгъну. Гъамци: «Месигъдиз Назарей ччвур тувди», – кІуру пайгъамбрарин гафарра кІулиз удучІвнийи.

Штуан апІру Ягъ’яйи аьгъювалар улупуб

3 Думу йигъари штуан апІру Ягъ’я дуфну, Ягъудияйин чюллериъ аьгъювалар улупуз хъюгъру: ² «Ичв гунгъар гардандиъ дидисну, уьмур дигиш апІинай, – кІуйи дугъу, – фицики Аллагъдин Паччагълугъ багахъ шула». ³ Гъадму Ягъ’яйикан вуйиштІан Ишая пайгъамбри гъамци дупнайиб: «ИчІи чюлиъ дих атІабгура: Агъайиз рякъ ккабалгай. Дугъаз рякъяр-жилгъйир дишдар апІинай!» ⁴ Ягъ’яйиин девейин хъайин палат алийи, юкъвнаан гъидкъин яркъу чІул идибтІинайи. Дугъан ипІру хураг елгнагарна чІурдин йиччв вуйи. ⁵ Гъадмуган дугъахъна Ерусалимдиан, вари Ягъудияйиан ва Ярдан нирин аьтрафарихъан гизаф халкъ гъюйи. ⁶ Чпин гунгъариин швумал духъну, дурари чпин гунгъар гардандиъ дисуйи, ва Ягъ’яйи дурар Ярдан нириъ штуан апІуйи. ⁷ Хъа чахъна хайлин фарисйирна саддукйир штуан апІуз гъюри дяркъну, Ягъ’яйи дурариз кІуру: «БитІракан гъахъидар! Гъюз ккайи Аллагъдин хъюлхъан гьергуз шли улупунчвуз?!» ⁸ Учву, ичв гунгъар гардандиъ дидисну, уьмур дигиш апІуз шлуси, ичв ляхнариинди улупай. ⁹ Ва: „Ич аба Ибрагъим вуйич“ кІуру гафар учвуз чІаън ву пну, миж микиванай, гъаз гъапиш учвуз кІуразаки, Аллагъдихъан гъаму гъванариканра Ибрагъимдиз веледар ктауз шулу. ¹⁰ Гъарин къаблихъ магъа екІв

гъязурди хъа: гъяни йимиш туври адру гъарсаб гъар алдабТиди ва цѳигъна гатѳабхъиди.

¹¹ Учву гунгъарихъан марцц хъпан лишан вуди, узу учву анжагъ штуан апѳураза, амма йиз къяляхъди Гъюрайир узутѳанна Къудратлур ву, узу Дугъан шаламар гъахузкъан лайикъ дарза. Дугъу учву Гирами Рюгънахъдина цѳихъди цѳийи алаидичву. ¹² Дугъан хилиъ йирф хъибди, Дугъу дяхинна нахъв жара апѳиди: дяхин Чан танхариъ абхъди, хъа нахъвар гъаммишан убгру цѳигъ гъяхъну ургиди».

Иса штуан апѳуб

¹³ Гъадму вахтна Ягъ'яйихъна штуан апѳбан бадали Ярдан нирихъна Галилей уълкейиан Иса гъюру. ¹⁴ Ягъ'яйиз сифте му ляхникк кѳул ккивиз даккунди гъабхънийи: «Уву узу штуан апѳуб лазим ву, хъа Уву узухъна гъюрава!»

¹⁵ Амма Исайи дугъаз жаваб вуди гъапи: «Гъит му ражну гъамци ибшри, фицики Аллагъди улупнайиб ухъу вари кѳули гъабхуб лазим ву». Ва гъадмуган Ягъ'я Иса штуан апѳуз рази гъахъи.

¹⁶ Штуан гъапѳубси, Иса ниркан кудучѳуру, магъа сабпну Дугъаз завар ачмиш гъаши, Дугъаз луфси ис шулайи Гирами Рюгъ Чаина гъюри гъябкъю.

¹⁷ Ва зав'ан дих шулу: «Му Йиз масан Бай вуйиз, Узу Дугъ'ин гизаф рази вуза!»

Иса ахтармиш апѳуб

4 Мидин къяляхъ Гирами Рюгъну, Иса рякъ'ан адауз иблис чалишмиш хъуз кѳури, Иса ичѳи чюлиз гъухнийи. ² Душваъ Думу ягъчѳур йигъанна ягъчѳур йишвандин арайиъ уъл дирипѳри гъузу, аъхирки Исайиз гаш гъабхънийи. ³ Думуган иблисди, Дугъахъна дуфну, Дугъаз гъамци кѳуру: «Эгер Уву Аллагъдин Бай вуш, гъаму гъванарикан уълер хъуз гъит».

⁴ Жаваб вуди Исайи гъапи: «Гирами китабариъ дибикѳнаки: „Инсан ялгъуз уъл'инди ваъ, хъа Аллагъдин ушвниан удубчѳурайи гъарсаб гафниинди яшамиш хъиди“».

⁵ Думуган иблисди Иса гирами вуйи Ерусалим шагъриз хъади гъягъюру, Аллагъдин хулан вартѳан ягълишв'ин дерккру ⁶ ва Дугъаз кѳуру: «Эгер Уву Аллагъдин Бай вуш, гъамлин исина урс, фицики дибикѳна: „Аллагъди Чан малайикариз Яв гъайгъушнаъ хъуз амур апѳиди ва, Яв ликкъан гъвандихъ йивуз гъидритруганси, Уву чпин хилариина гъадагъиди“».

⁷ Исайи кѳуру дугъаз: «Гирами китабарин жара йишваъ гъамцира дибикѳна: „Яв Агъа Аллагъ ахтармиш мапѳан“». ⁸ Думуган иблисди Иса хъанара саб лап ягъал дагъдина гъахуру, дилин Дугъаз дюн'яйин вари паччагълугъар, дурарин ад улупуру ⁹ ва Дугъаз кѳуру: «Эгер Уву, ис алахъну, узуз икрам гъапѳиш, гъамрар вари Увуз тувдизавуз».

¹⁰ Думуган Исайи кѳуру дугъаз: «Фана йибхъ Узхъан, иблис! Гирами китабариъ дибикѳна: „Яв Агъа Аллагъдиз икрам апѳин ва сар Дугъазтѳан гъуллугъ мапѳан!“»

¹¹ Думуган иблис Исайихъан гъудубчѳвну гъябгъюру ва магъа малайикар, дуфну, Исайин гъайгъушнаъ дийигъуру.

Иса Кафернагъумдиъ

¹² Хъа Ягъ'я дустагъ дапѳнайиваликан гъеебхъиган, Иса Галилей уълкейиз гъягъюру.

¹³ Думу, Назаретдиан удучѳвну, Забулун ва Нафталим кѳуру юрдарин аътрафариъ айи Галилей гъюлин гъирагъдихъ хъайи Кафернагъумдиъ дергру. ¹⁴ Мици гъаддиз гъабхънийики, Ишая пайгъамбрин мелзналан гъамци дупнайиб улубкъну ккундийи: ¹⁵ «Ярдан нирин гъюлихъинди терефнаъ айи Забулун юрд ва Нафталим юрд! Галилей уълке, аллагъсузарин макан! ¹⁶ Мушваъ мучѳувалиъ айи халкъдиз зурба акувал гъябкъну ва аъжалин сирникк ккайидариз нур удубчѳвну!»

¹⁷ Думу вахтналанмина Исайи, аъгъювалар улупури, гъамци кѳуз хъюгъру: «Ичв гунгъар гардандиъ дидисну, уьмур дигиш апѳинай, фицики Аллагъдин Паччагълугъ багахъ дубхъна».

¹⁸ Иса Галилей гъюлхъантина гъягъюрайиган, Дугъаз чвйир вуйи къюр кас гъяркънийи: Петри лакѳам хъайи Симон ва дугъан чве Андрей. Дурар балугъчйир вуйи, ва думу вахтна дурари гъюликк чул ккипрайи. ¹⁹ «Узухъди гъачай, – кѳуру Дугъу дурариз, – Узу учвкан инсанарин юкѳвар дисру балугъчйир ктаурза». ²⁰ Дурар гъадмусяаът, чпин чулар дирчну, Гъадгъахъди гъягъюру.

²¹ Гъадлин тинаси гъушган, Исайиз хъанара жара къюр чве рякъюру: Зеведейин бай Якъубна дугъан чве Югъан. Дурари чпин адаш Зеведейихъди люткейиъ чулар рас апѳурайи. Исайи дураризра дих гъапѳу ²² ва дурарра гъадмусяаът, люткена чпин адаш гъитну, Исайихъди гъягъюру.

Иса халкъдин гъуллугънаъ

²³ Исайи, вари Галилей уълке вуйибси лицури, жугъдарин мистариъ аъгъювалар улупури, Аллагъдин Паччагълугъдикан хабар туври, гъарсаб уьзрихъан халкъ сагъ апѳури гъахъну.

²⁴ Дугъан ад вари Сирия вилаят вуйиси абхънийи, Исайихъна гъар жюрейин уьзрар кайидар хуз хъюгъру: жинар кайидар, гъарза шлудар, паралич кайидар, – ва Дугъу дурар сагъ апѳуйи.

²⁵ Галилей уълкейиан, Иицѳубшагъриан, Ерусалимдиан, Ягъудияйиан ва Ярдандин аътрафарихъан гъюри, гизаф халкъ Дугъан къяляхъди лицури гъахъну.

Исайи дагъдиин аьгъювалар улупуб

5 Уч духънайи халкъ дябкъну, Иса дагъдиина удучІуру; ва, деъган, Дугъахъна Дугъан ученикар гъюру. ² Дугъу дурариз гъамци аьгъювалар улупуз хъюгъру:

³ – Бахтаврар ву Аллагъдин улихъ касиб вуйидар, фицики Аьршарин Паччагълугъ гъадраринуб ву.

⁴ Бахтаврар ву дерд зигрудар, фицики дурар Аллагъди ккарциди.

⁵ Фурс ктрудар бахтаврар ву, фицики дурариз ирс вуди жил рубкъиди.

⁶ Агъайин гъякъвалихъ дахаргнаидар бахтаврар ву, фицики Аллагъди дурар тухъ апІиди.

⁷ Бахтаврар ву рягъимлудар, фицики дурарилан хил алдабгъиди.

⁸ Бахтаврар ву юкІв марццидар, фицики дурариз Аллагъ рякъиди.

⁹ Ислягъвал гъабхрудар бахтаврар ву, фицики дурариз Аллагъдин веледар пиди.

¹⁰ Бахтаврар ву Аллагъдин гаф тамам апІурайиган утІуккурайидар, фицики Аьршарин Паччагълугъ гъадраринуб ву.

¹¹ Бахтаврар вучва учву, гъаз гъапиш, Йиз ученикар хъпаз лигну, учву беябур апІура, учвухъ хъергра ва учвлан футнийир апІура.

¹² Гъаци беябур апІури гъахъну учву хъайиз гъахъи пайгъамбрарра. Рази йихъай ва шадвал ачмиш апІинай, фицики аьршариъ учвуз айи пешкеш зурбаб ву.

Жилин къил

¹³ Учву жилин къил вучва. Амма къилан къилзишин гъудубгиш, думу фти къилзи апІиди? Думу сарун фтизкІа ярамиш шулдар: думу сарун, инсанарин ликариккан апІруси, гатІабхъиди.

¹⁴ Учву дюн'яйин акв вучва. Дагъдиин али шагъур дрябкъди гъубзидар. ¹⁵ Ва чирагъ кабхъиган, думу гъабран кІанакк ккидривур, хъа, диди хулаъ вардариз акв тувруганси, чан йишв'ин дивур.

¹⁶ Гъит гъаци ичв аквну инсанарин арайиъ акв туври, ичв ужудар ляхнар дурариз рякъруганси ва дурари Аьршарин ичв Адаш адлу апІбан бадали.

¹⁷ Хиял мапІанайки, Узу Къанун вая пайгъамбрар батІул апІуз Дуфнайир ву кІури. БатІул апІуз ваъ, хъа дурари кІурайиб кІулиз адабгъуз Дуфнайир вуза. ¹⁸ Фицики дюзди кІуразачвуз, гъелелиг заварна жилар имиди, дибикІнайиб вари тамам дархъикъан гагъди, Къанундиан гъич саб гъярфкъан, ясана саб цІаркъан дубгидар. ¹⁹ Гъаци вуйиган, му гафарикан фукІа тамам дарапІрур ва гъаци жара адмийрихъдира апІуз гъитрур Аьршарин Паччагълугъдиъ вартІан биціир вуди гъисаб апІиди. Хъа шли думу гафар тамам гъапІиш ва жара касарихъра гъаци апІуз гъитиш, думу Аьршарин Паччагълугъдиъ вартІан зурба кас

хъиди. ²⁰ КІуразачвузки, эгер учву Аллагъдин табшуругъар къанунчйирина фарисйиритІан ужуди тамам дарапІди гъашиш, учву Аьршарин Паччагълугъдиъ учІвидарчва.

Ажугълуваликан

²¹ Учвуз аьгъячвузки, ихъ ата-бабйириз фу дупнаш: «Адми йивну миликІан; хъа шли гъакІиш, дугъу суддин улихъ жаваб тувди». ²² Хъа Узу учвуз кІуразаки, шли чан багахълу хъюлакк гъидисиш, думу чан суд апІбакк ккуркъди, ва шли чан гъардшиз «усал кас» гъапиш, думу Заан диванханайиъ чан суд апІбакк ккуркъди, хъа шли жарариз «ахмакъ» гъапиш, думу жегъеннемдин цІигъ гъитбакк ккуркъди.

²³ Гъаци вуйиган, эгер уву Аллагъдиз яв багъиш Аллагъдин Хулаз хури айиган, яв гъардшиз увкан гиран кайивал кІваин гъабхъиш, ²⁴ гъурбан апІру йишвахъ яв багъиш гъибтну, душну, сифте яв гъардшихъди мясляаьтар апІин, хъасин, дуфну, яв багъиш гъурбан апІин.

²⁵ Эгер шлиз увухъди суд апІуз ккунди аш, шлукъан ухди, суддиз рякъюъ имиди, мясляаьтар апІин. Даршиш дугъу уву судъяйихъна, хъа судъяйи гъаравлихъна тувди ва дустагъдиъ итдиву.

²⁶ Гъякъди кІуразавуз: аьхиримжи кепкиина гъяйиз яв вари бурж ктипайизкъан, душв'ан удучІвидарва.

Къяппаваликан

²⁷ Учвуз гъеебхънийчвузки: «Къяппавал мапІан», – кІури. ²⁸ Хъа Узу учвуз кІуразаки: фуж жара дишагълийихъинди тямгъниинди лигураш, дугъу сарун чан кІваъ дугъахъди къяппавал гъапІну.

²⁹ Эгерки яв арччулну ули уву гунгъихъна гъахураш, думу адабгъ ва гатІабхъ тина, фицики бедендин саб гъендемдихъан шуб ужу вувуз, яв вари беден жегъеннемдиъ ипайиз. ³⁰ Ва эгер яв арччул хили уву гунгъихъна гъахураш, хъадабтІ думу ва гатІабхъ тина, фицики бедендин саб гъендемдихъан шуб ужу вувуз, яв вари беден жегъеннемдиъ ипайиз.

Хпир гъидитбакан

³¹ Дупна гъацира: «Эгер фуж чан хпирихъан жара шулаш, дугъу хпирихъна жара хъпан кагъаз туври».

³² Хъа Узу кІуразачвузки: шли, чан хпир, дугъу къяппавал дарапІди, гъидитиш, дугъу думу хпир къяппавалихъ хъаъра; ва шли гъидитнайир чаз дитиш, дугъура къяппавал апІура.

Ху апІбакан

³³ Хъана, аьгъячвузки, ичв абйир-бабариз фу дупнаш: «Уву гъапІу ху чІур дарапІди, Агъайин улихъ тамам апІин». ³⁴ Хъа Узу кІуразачвузки: затра ху мапІанай: я аьршариинди, гъаз гъапиш аьршар Аллагъдин тахт ву; ³⁵ я жилариинди, гъаз гъапиш жилар Аллагъдин ликарикк йишв ву; я

Ерусалимдиинди, гъаз гъапиш думу Къудратлу Паччагъдин шагъур ву; ³⁶ ясана жвуван кІул'индира ху мапІанай, гъаз гъапиш гъич саб чІаркъан я кІару, я лизи апІуз хъибдарчвухъан. ³⁷ Эгер увуз «ав» пуз ккунди аш, гъаци «ав» йип; «ваъ» пуз ккунди аш, гъаци «ваъ» йип. Хъа митІлан артухъ вуйиб иблисдихъан ву.

³⁸ Учвуз гъеебхъунчвуз, дупна: «Уву шлинкІа ул идипиш, яв улра идипну ккун, ва уву шлинкІа силиб идипиш, яв силибра идипну ккун». ³⁹ Хъа Узу кІуразачвузки: писвализ писвал мапІан. Яв арччул гарцІликкан бачІ ккадатуриз тмунубра ккив. ⁴⁰ Ва фуж, увухъди суддиз удучІвну, яв кІанккан ккабхъру ккуртт ккидибтуз ккаш, дугъаз яв заълан алабхъру палатра тув. ⁴¹ Ва шли уву чахъди саб манзил гъягъюз мажбур апІуруш, дугъахъди къюб манзилра гъарах. ⁴² Увкан тІалаб апІурайириз тув, ва увкан буржназ ккун апІурайирихъан маш магъадабгъан.

Душмнарехъна вуйи ккунивал

⁴³ Учвуз гъеебхъунчвуз, дупна: «Багахъ хъайир ккун апІин, хъа душман – даккун». ⁴⁴ Хъа Узу кІуразачвузки: ичв душмнар ккун апІинай, ва ичв къяляхъ хъахънайидарихъанди ккарагай.

⁴⁵ Мид'инди учву Аършарин ичв Адашдин баяр хъидичва, гъаз гъапиш Дугъу гъам пис касар, гъамсана гъянидар Чан ригъдихъди тямин апІура ва мархъра гъам гъякълудариина, гъамсана нягъякъ вуйидариина гъапІра. ⁴⁶ Фицики анжагъ учву ккунидартІан ккун апІдарш, учвуз фтин бадали пешкеш хъибди? Налук гъадабгъурайидарира гъаци апІурадариинхъа?

⁴⁷ Хъа нагагъ учву анжагъ ичв гъардшартІан тебрик апІури шулдаш, имбудари апІурайибтІан артухъ учву фу апІурачвахъа? Гъаци апІури шулдаринхъа аллагъсузарира? ⁴⁸ Гъаци вуйиган, ичв Аършарин Адаши, тамамлудар йихъай.

Касибариз кюмек тувуб

6 Лигай-гъа, учву апІру уж'вал варидарин улихъ рябкъруганси мапІанай: даршиш Аършарин ичв Адашдин терефнаан учвуз пешкеш хъибдар.

² Гъаддиз, гъар фила-вушра учву касибариз уж'вал апІруган, къюб маш гъяйидари чпин тярифар апІри дупну, мистариъна кючйириъ апІруганси, гъарйир мапІанай. Гъякъди кІуразачвуз, дурарихъна сарун чпин рубкъру пай вари дурубкъна. ³ Уву уж'вал апІруган, яв арччул хили гъапІраш, гагул хилиз аьгъю дарибшри. ⁴ Яв уж'вал жиниди ибшри. Жиниди апІурайибра рябкъру Яв Адашди думуган увуз пешкеш тувди.

Адашдиз ккарагуб

⁵ Хъа учву ккарагруган, варидариз рякъри кІури, мистариъна кючйириъ ккарагуз ккуни къюб маш гъяйидарси махъанай. Гъякъди кІуразачвуз,

дурарихъна чпин рубкъруб гъурубкъну. ⁶ Уву ккарагруган, яв хулаъ учІв ва, раккин хъябкъну, душваъ шлизкІа дрякъру яв Адашдиз ккараг. Ва жиниди апІурайибра рябкъру яв Адашди увуз пешкеш тувди. ⁷ Ккарагруган, аллагъсузариси, артухъ гафар мапІанай. Дурари фикир апІураки, чпи гизаф гафар апІури гъахъиш, дурар ерхъиди. ⁸ Гъаци дурариз ухшар махъанай, фицики ичв Адашдиз учву ккарагайиз улихъна учвуз фу ккундушра аьгъя. ⁹ Гъаддиз гъамци ккарагай: «Я аършариъ айи ич Адаш!

Яв ччвур гирами ибшри.

¹⁰ Яв Паччагълугъ улубкъри.

Яв гаф аършариъси жилиинра тамам ибшри.

¹¹ Учуз лазим вуйи уъл гъийиз ча.

¹² Учук кайи бурж учуз гъялал апІин, ва учура жарадарик кайи ич буржар дурариз гъялал апІурча.

¹³ Учү тямгъариъ маан, писвалихъан уърх».

¹⁴ Эгер учву инсанарилан хил алдабгъиш,

Аършарин ичв Адашдира учвлан хил алдабгъиди.

¹⁵ Хъа эгер учву инсанарилан хил алдадабгъиш, думуган ичв Адашдира ичв гунгъарилан хил алдабгъидар.

Ушв бисбакан

¹⁶ Учву ушв бисруган, къюб маш гъяйидар фици пашманвалиъ кІул ипну лицураш, гъаци учвура машар пашман дапІну милицанай. Фицики дурари, чпи ушв бисурайиб улупуз кІури, чпин машар язухъ гъюру гъялнаъ дерккра. Гъякъди кІуразачвуз, дурарихъна рубкъруб дурубкъна.

¹⁷ Хъа уву кІуруш, ушв бисруган, кушар журх, машар жикІ, ¹⁸ уву ушв бисурайиб инсанариз ваъ, хъа дрякъди увухъ хъайи яв Адашдиз аьгъю шлуганси апІин. Гъадмуган жиниди апІурайиб вари рябкъюрайи яв Адашди пешкеш тувдивуз.

¹⁹ Жилиин девлет уч мапІанай, мушваъ думу сурарина мюркъю ипІуру ва угърийири, хулаъ учІвну, гъитІибкІуру.

²⁰ Аършариин девлет уч апІинай, душваъ думу сурарина мюркъю ипІидар ва, угърийири, архъну, гъитІибкІидар, ²¹ Гъаз гъапиш яв девлет наан аш, яв юкІвра гъадушваъ хъибди.

²² Бедендин чирагъ ул ву. Гъаддиз, эгер яв ул марцциди вуш, яв вари беденра акуди хъибди.

²³ Хъа эгер яв улар чІур духънаш, уву вари мучІушнаъ хъидива. Гъаци вуйиган, эгер увуъ айи акв мучІушин вуш, думуган мучІушин фициб шул!

²⁴ Сарихъанра къюр агъайиз сабси гъуллугъ апІуз шулдар, фицики дугъаз санур даккун, хъа тмунур ккун хъиди; вая сариз ужуди гъуллугъ апІиди, хъа тмунуриз – чІуруди. Аллагъдизра, девлетназра сатІиди гъуллугъ апІуз хъибдарчвухъан.

²⁵ Гъаци вуйиган, кІуразачвуз: ичв гъян бадали фу ипІуруш, фу убхъуруш, ва ичв жан бадали фу алабхъуруш, гъаддин гъайгъушнаъ махъанай.

Фицики уьмур – ипІрубтІан, хъа беден палаттІан заан ву.

²⁶ Завуь айи жакъвариз лигай: дурари я убзури, я ккадабџури шулдар, я амбарханйириз тахил уч апІдар. Хъа Аьршарин ичв Адашди дурар тухъ апІура. Хъа учву дурартІан хайлин артухъ дарнучвахъа?

²⁷ Хъа учвкан фуж фукъан хъюгъишра, шилхъан чан уьмур саб сьаьтназкъан ярхи апІуз шул?

²⁸ Палатдин гьакънаанра гъаз гъайгъу качвузхъа? Чюлиъ айи лизи кюкйир фици ахъю шулаш, лигай: дурари я зегъмет зигурадар, я парча убхурадар.

²⁹ КІуразачвузки, Сулейман паччагъди чан лап ад айи вахтнара дурарихъ гьарсабдихъ хъайисдар палтар алахъури гъахъундар. ³⁰ Хъа гъи ади, закур џигъ убгурайи чюлин укІ Аллагъди гъаци уччвуди балгурайиган, Дугъу учв'ин дицитІан уччвуди палат алабхъидаринхъа, џибтІан хътругърудар!

³¹ Гъаддиз, «учу фу ипІуйкІан», «фу убхъуйкІан» вая «фу алабхъуйкІан» кІури, гъайгъушнаъ махъанай.

³² Гъаз гъапиш гъамрар вари аллагъсузари агрудар ву, хъа учвуз гъамрар вари лазим вуйиб Аьршарин ичв Адашдиз аьгъя. ³³ Сифтена-сифте учву Аллагъдин Паччагълугъдихъ хъергай ва Дугъу кІурайиб вари тамам апІбахъ йихъай. Гъаци гъапиш, имбуб вари Дугъу тувдичвуз. ³⁴ Гъаци вуйиган, закурин йигъан гъайгъушнаъ махъанай, закурин йигъаз чан гъайгъушнара а. Гьарсаб йигъаз чан гъайгъушнара чІаьн ву.

Жарадарин суд мапІанай

7 Жарадарин суд мапІанай, ичвра апІидар, ² фицики учву жарадарин фициб суд гъапиш, ичвра гъациб суд апІиди. Жарадарин тахсрар учву фициб уьлчмейинди ерцураш, ичв тахсрарра гъациб уьлчмейинди ерциди.

³ Увуз яв улиъ айи хамхар гьидрибгъди, яв гьардшин улиъ айи чІюрх фици ряккъюравуз?

⁴ Ваяки яв гьардшиз: «Яв улиъ айи чІюрх адабгъуза» – фици пидива, хъа яв улиъ хамхар ади?

⁵ Эй кьуб маш гъайир! Сифте яв улиъ айи хамхар адабгъ, ва гъадмуган, яв гьардшин ул'ан чІюрх фици адабгъуруш, ряккъидивуз.

⁶ ФукІа гирамиб хуйириз миккипан, даршиш дурар, илдицну ув'ин алархъиди. Яв гавагъирар силарин улихъинди магатІахъан, даршиш силари дурар ликариккан апІиди.

Ча йипай, тувдичвуз

⁷ Ча йипай – тувдичвуз; абгай – бихъидичвуз; раккник кучай – абџдичвуз. ⁸ Фицики гьарсар ча кІурайириз тувди; абгурайириз бихъиди; кучрайириз абџдиди. ⁹ Ичв арайиъ, уьл ча гъапиган, чан бализ гъван туврур айинхъа? ¹⁰ Вая балугъ ча гъапиган, битІ туврур айинхъа?

¹¹ Гъаци вуйиган, учву пис адмиир вушра, учвхъан ичв веледариз ужуб тувуз удукъруган,

аьршариин али Адашдихъан хъанара ужуди Чахъан ча кІурудариз багъишар тувуз хъибди.

¹² Инсанар учвухъди фици духъну учвуз ккундуш, учвура дурарихъди гъаци йихъай. Фицики Къанундин ва Пайгъамбрарин Китабарин мяна гъамдиъ а.

Ккуру урнар

¹³ Завариз арццнайи ккуру урнарианди учІвай. Фицики яркъу урнарна дабкІнайи рякъ аьжалихъна гъахрудар ву, ва гизафдар гъадлинтина гъягъюра.

¹⁴ Гъаз гъапиш ккудудубкІру уьмриз гъахру урнар ккурудар ву, дина гъябгъюрайи жилгъара читинуб ву. Ва џидаризтІан думу бихъурадар.

Гьар йимишдиз лигну аьгъю шулу

¹⁵ Кьуб маш гъайи пайгъамбрихъан ихтият йихъай. Учвухъна дурар марччлин гъидикъ алди гъюра, айтІан кІуруш дурар вягъши жанаврар ву.

¹⁶ Дурар чпи туврайи бегъерниинди аьгъю хъидичвуз. Зазарилан тІумутІ вая пьлкъярилан инжир уч апІуз шулин?

¹⁷ Гьарсаб гъяни гъари гъяни йимиш, хъа чІуру гъари чІуру йимиш хуру.

¹⁸ Гъяни гьархъан чІуру йимишар, я чІуру гьархъан гъяни йимишар тувуз шулдар. ¹⁹ Гъяни бегъер дархру гьарсаб гьар алдабтІну, џигъ гъипри шулу.

²⁰ Дурар йимишариз лигну аьгъю хъидичвуз.

Аллагъдин Паччагълугъдиъ фуж учІвиди?

²¹ Узуз «я Агъа, я Агъа» кІурур, фуж вушра, Аьршарин Паччагълугъдиъ учІвидар, хъа зиин али Аьршарин Йиз Адашди гъапиб тамам апІрур учІвиди.

²² Узуз думу йигъан гизафдари пиди: «Я Агъа! Я Агъа! Яв ччвурнахъан учу аьндарвалар улупури гъахъундайин? Яв ччвурниинди учу инсанарикан жинар ктаури гъахъундайин? Яв ччвурнахъди учу гизаф аьлааматнан ляхнар гъапІундаринхъа?»

²³ Ва думуган дурариз жаваб тувдиза: «Узуз учву саб вахтнара аьгъюдар дарзуз. Узхъан дург йихъай учву, писвал апІурайидар!»

Кьуб шибритІ

²⁴ Гъамци, Узухъ хъебехъну, Йиз гафар тамам апІру гьарсар кас чан хулар гъвандин шибритІиин диврайи фагъумлу касдиз ухшар ву. ²⁵ Мархъра гъубгъну, селлерра гъафну, микІарра хъивну ва гъамрар вари гъадму хулариина диш гъахъну, амма хулар гъадаргъундар, фицики дурар гъвандиин дивнайидар ву.

²⁶ Хъа Йиз гъаму гафар ерхъури, дурар тамам дарапІрайи гьарсар кас чан хулар гъумриин диву фагъумсуз касдиз ухшар ву. ²⁷ Мархъ гъубгъну, селлер гъафну, микІар хъивну, вари гъамрар гъадму хулариина диш гъахъну, ва хулар

гъадаргъну, хъа дурарин даргъувалра зурба хъухърумар хъайиб гъабхъну.

²⁸ Исайи, вари гъаму гафар дупну, ккудубкІган, мушвахъ хъайикъан халкъ Дугъан улупбариин мюгътал гъахъну, ²⁹ фицики Исайи дурариз, къанунчйириси ваъ, хъа гъюкум хлиъ айириси аьгъювалар улупури гъахъну.

Жузам кайир сагъ апІуб

8 Иса дагъдилан улдучІвиган, Дугъан къяляхъди аьхючІвеъ халкъ гъюри гъахъну. ² Магъа хамран аьзар кайи сари, дуфну, Исайиз икрам дапІну, гъапи: «Я Агъа! Увуз ккун гъабшиш, йиз хам марцц апІуз шулухъан».

³ Исайи, хил гъачІабккнун, дугъак кубкІну:
– Ккундузуз, марцц йихъ, – кІуру, ва дугъан хам дишлади марцц шулу. ⁴ Хъа Исайи дугъаз кІуру:
– Лиг гъа, мидкан саризра макІан, хъа маллайихъна душну, жвув улуп, халкъдиз уву марцц хъпан шагъидвал вуди, Муса пайгъамбри дупнайиганси, гъурбан апІуз ужуб гъайибх.

Исайи юзбашийин гъуллугъчи сагъ апІуб

⁵ Иса Кафернагъумдиъ учІвиган, Дугъахъна римлуйирин юзбаши дуфну, гъамци тІалаб апІуру:

⁶ – Я Агъа! Йиз гъуллугъчи, паралич уьзри хулаъ ахниъ итну, гизаф аьзабнакк кка.

⁷ Исайи дугъаз кІуру:

– Узу дуфну думу сагъ апІидиза.

⁸ Юзбашийи жаваб вуди гъапи:

– Я Агъа! Уву йиз хулаъ учІвбаз узу лайикъ дарза, анжагъ Уву саб гаф йип, ва йиз гъуллугъчи сагъ хъиди. ⁹ Фицики узура жарарин хликк ккайир вуза, ва узуз мютІюгъ вуйи эскрарра азуз. Дурарикан сариз узу «гъарах» кІурза – думу гъягъюру, тмунуриз «гъач» кІурза – гъюру, йиз гъуллугъчийиз «гъамци апІин» кІурза, дугъу тамам апІуру.

¹⁰ Му гафар гъеерхъиган, Иса мюгътал шулу, Дугъу Чан къяляхъди гъюрайидариз кІуру:

– Гъякъди кІуразачвузки, Израилигъра Аллагъдихъ гъамкъан хъугърайи кас гъяркъюндарзуз.

¹¹ КІуразачвузки, гизафдар, ригъгъудубчІвруна алабхъру терефарихъан дуфну, Аьршарин Паччагълугъдиъ ихъ ата-бабйир вуйи Ибрагъимдин, Исакъдин ва Якъубдин гъвалахъ гъюн йивну дахъди. ¹² Хъа Паччагълугъдиз улупнайидар чІатинди мучІушназ утІурккиди: душваъ зурба ишубна суза хъибди.

¹³ Хъа Исайи юзбашийиз гъапи:

– Гъарах, яв хъугънайивалиинди увуз хъибди. Дугъан гъуллугъчи гъадмусяаъ сагъ гъахънийи.

Исайи гизафдар сагъ апІуб

¹⁴ Иса Петрин хулаз гъафиган, Дугъаз цІа алди дахънайи дугъан сижарбаб рякъюру. ¹⁵ Иса дугъан

хилик куркІу, дугъин али цІа улдубчІву, ва сижарбаб, гъудужвну, Дугъан гъайгъушнаъ учІву.

¹⁶ Хябяхъ гъабшиган, Исайихъна жинар кучІвнайи хайлин адмийир хъади гъафнийи. Дугъу Чан гафниинди дурарикан жинар ктаънийи ва вари иццрудар сагъ гъапІнийи. ¹⁷ Му ляхнар Ишя пайгъамбрин мелзналан дупнайи: «Дугъу ихъ уьзрар Чаина гъадагъну ва ухъу сагъ гъапІну», – кІуру гафар кІулиз удучІвбаз гъашидар вуйи.

Исайихъди хъуб читин ву

¹⁸ Чан гъваларихъ гизаф халкъ уч духънади дябкъну, Исайи ученикариз люткейиъди гъюлин тмуну гъирагъдихъна гъягъюз амур гъапІнийи.

¹⁹ Гъадмуган сар къанунчийи, дугъан багахъна дуфну, гъапнийи:

– Мялим! Уву наана гъушишра, узу Увухъди гъидиза.

²⁰ Исайи дугъаз кІуру:

– Сулариз мугъарйир, завун ничхрариз мукъар а, хъа Инсаниятдин Бализ кІул дивну дахъру йишв адар.

²¹ Ученикарикан сари Исайиз гъапи:

– Я Агъа! Узухъди сифте, душну, дукІнайи йиз адаш кивуз гъит.

²² Хъа Исайи дугъаз кІуру:

– Узухъди гъач, хъа дийихнайидари чпин гъийихдар киври.

Исайи тІурфан яваш апІуб

²³ Иса люткейиъ эъган, Дугъан къяляхъди ученикара эънийи. ²⁴ Саб дупну гъюл'ин гъациб тІурфан гъитІибккнийики, лепйири дурарин лютке ккапІуз саб цІибтІан имдаи. Хъа Иса даахнади гъахънийи. ²⁵ Думуган ученикари, дуфну, Иса хъиргну, Дугъаз кІуру:

– Я Агъа! Ухъуз саб чара апІин, ихъ аьжал багахъ дубхъна.

²⁶ Исайи дурариз гъапи:

– Фицдар гучІбяхяр дарнучва, хътругърудар!

Хъасин, гъудужвну, Дугъу микІлазна лепйириз яваш хъуз амур апІуру. Дурар лал шулу. Зурба архаинвал абхъру. ²⁷ Дугъахъди хъайидари, мид'ин мюгътал духъну, кІуйи:

– Му мицир фуж вуйкІан – микІарра, гъюлра Чаз мютІюгъ шлур?

Исайи жинар кайи къюр кас сагъ апІуб

²⁸ Иса гъюлин тмуну гъирагъдихъ хъайи Гадарин кІуру юрдназ гъафиган, Дугъан улихъна накъварин хъарар-дюрхъяриан къюр жинар кайидар утІурччуру. Дурар гъадмукъан вягъшидар вуйики, гъадму рякъюъди сарихъанра гъягъюз шули гъабхъундаи. ²⁹ Ва сабпну дурари чІигъар апІуз хъюгъю:

– Яв учухъди фу вуяв, Аллагъдин Бай?! Вахт хъайизра учуз жаза тувуз дуфнана?

³⁰ Дурарихъан ярхладиси чІурдиин силарин ахью лиж дарабгънайи. ³¹ Ва жинари Исайикан тІалаб апІуру:

– Учу утІуккурайихъамина гъатму силариъ учІвузкъан гъит.

³² – Гъарахай, – гъапи Исайи.

Дурарра, адмийириан удучІвну, силариъ учІвру. Гъадмусяаьт вари силар гъарзлансина гъюлизди урсру, ва вари штукк ккахъну йихуру. ³³ Хъа силарин габнар жаргъну душну, шагъриъ гъаму чпиз гъябкъюбдикан: фици жинар кайидар сагъ гъапІнуш – варибдикан ктибтуру.

³⁴ Гъадмуган шагърин вари агъалйир Исайин улихъна удучІвру ва, Думу гъяркъган, чпин юрдариан удучІвну гъарах кІури, миннатар апІуру.

Исайи паралич кайир сагъ апІуб

9 Гъаддихъан Иса, люткейиъ эъну, тмуну гъирагъдихъ хъайи Чан шагъриз гъюру.

² Ва магъа Дугъахъна, паралич дубхъну, сар ахнийъ ахънайир хъади гъафи. Исайи, дурарин зурба хъугъвал дябкъну, паралич кайириз гъапи:

– ЮкІв ижми апІин, Йиз бай! Яв гунгъарилан хил алдабгъураза.

³ Мушв'ин сакъюдар къанунчйири чиб-чпикди гъапи: «Мугъу Аллагъдиз къаршу гафар кІура».

⁴ Дурарин фикрар аьгъяди, Исайи гъапи:

– Гъаз усал фикрар ичв юкІвариъ тІаърачва? ⁵ Фу рягъят ву: «Яв гунгъарилан хил алдабгъураза» пуб, вая «гъудужвну лиц» пуб? ⁶ Инсаниятдин Бализ жилиин гунгъарилан хил алдабгъуз гъюкум айиб учвуз аьгъю хъпан бадали, магъа лигай.

Хъа Дугъу паралич кайириз: «Гъудужв кІуразавуз, гъадабгъну яв ахин, яв хулаз гъарах», – кІуру.

⁷ Ва думу, гъудужвну, чан хулаз гъягъюру.

⁸ Му гъябкъю халкъ мюгътал гъахъи, ва дурари адмийириз мициб гъюкум туву Аллагъдин тярифар апІуз хъюгъю.

Исайи Матта ктагъуб

⁹ Ва гъадлинтин гъягъюрайиган, Исайиз налукар уч апІрушвахъ деънайи Матта кІуру сар кас рякъюру ва дугъаз кІуру:

– Узухъди гъач.

Маттара, гъудужвну, Дугъахъди гъягъюру.

¹⁰ Хъасин, Иса Дугъан хулаъ суфрайихъ гутайиз гъюн йивну дахънайиган, хайлин налукар уч апІрударна гунагъкрар дуфну, Дугъахъди ва Дугъан ученикарихъди деъру. ¹¹ Му аьгъвалат дябкъну, фарисйири Исайин ученикариз кІуру:

– Ичв Мялимди налукар уч апІурайидарихъдина гунагъкрарихъди гъаз ипІура?

¹² Му гъеебхъган, Исайи гъапи:

– Духтир сагъидариз ваъ, хъа аьзарлуйириз лазим ву. ¹³ Учву сабан «Гъурбан апІуб ваъ, хъа

рягъим апІуб ккун апІураза», – кІуру гафарин мяна аннамиш апІинай. Узу марцци касар ваъ, хъа гунагъкрар дюз рякъ'ина хуз Дуфнайир вуза.

¹⁴ Хъасин, Исайихъна дуфну, Ягъ'яин ученикари гъерхру:

– Учуна фарисйири кми-кмиди ушвар дисури шулча, хъа Яв ученикари гъаз ушвар дисурадар?

¹⁵ Исайи дурариз кІуру:

– Швушв хурайир чпихъди хъимбукъан гагъди, сумчрин хялар гъич пашман даршлуб аьгъданчвузхъа! Хъа дурарихъан швушв хурайир гужназ гъадагъру вахт гъибди, ари гъадмуган дурари ушвар дисиди.

¹⁶ Гъич сарира йирси палатдик цІийи цІил ктривур, фицики, цІийиди киву цІил кубчІвган, хъана аьхю урхъ адабхъди.

¹⁷ Таза чяхирра йирси иржариъ убзри шулдар. Дици гъапІиш, иржарикан урхъар ктахъиди: чяхирра удубзиди, иржарра пуч хъиди. Хъа таза чяхир цІийи иржариъ убзру аьдат ву, думуган чяхирра, иржарра сагъди гъузди.

Риш чІиви апІуб ва кетІерццнайир сагъ апІуб

¹⁸ Исайи гъамци кІурайи вахтна, Дугъахъна магъа сар гъяким дуфну, Дугъаз икрам дапІну, кІуру:

– Гъамусяаьт йиз риш йикІру гъялнаъ айиз. Уву дуфну, дугъ'ин Яв хил иливиш, думу чІивиди гъузди.

¹⁹ Иса, гъудужвну, дугъахъди гъягъюру. Дурарихъди ученикара гъягъюру.

²⁰ Му вахтна йицІикъюд йисандин арайиъ ифи хъибтри шлу уьзур кайи сар дишагълийи, къялхъянди дуфну, Исайин ккурттдин канчІлик хил кучру. ²¹ Фицики дугъу чав-чакди гъамци фикир гъапІинийи: «Эгер узу Дугъан палатдик анжагъ хил кубкІиш, узу сагъ хъидиза».

²² Иса къяляхъ илтІикІуру ва, думу дяркъну, кІуру: – Яв юкІв ижми апІин, Йиз риш! Яв хъугъували уву сагъ гъапІунву.

Ва дишагъли сабпну сагъ гъахънийи.

²³ Хъасин Иса гъякимдин хулаз гъушу. Душваъ учІвган, саламдин мукъмар йивурайидар ва ишларин гъугъ ипнайидар дяркъну, Исайи гъапи: ²⁴ – Гъамлин удучІвай; риш дукІнадар, хъа даахна. Дурар Дугъ'ин аьлхъюз хъюгъю.

²⁵ Халкъ удучІвган, Дугъу, риш айи хулаъ учІвну, дугъан хил гъибису, ва риш гъудужву.

²⁶ Ва мидкан вари юрд вуйиси аваза гъарабгъу.

Къюр кур кас сагъ апІуб

²⁷ Иса гъадушв'ан гъягъюрайиган, «Ич язухъ апІина, я Давудгъярин Бай!» – кІури, Дугъан къяляхъди къюр кур кас гъюз хъюгъю. ²⁸ Хъа думу хулаъ учІвган, кур вуйидар Дугъан багахъна гъафи. Исайи дурариз кІуру: «Узхъан учву сагъ апІуз шулу пну, хъугъранчва?» Дурари: «Ав, я Агъа!» – гъапи.

²⁹ Гьадмуган Исайи, дурарин уларик хил кучну, гъапи:

– Ичв хъугънайивализ гъилигси ибшричвуз.

³⁰ Ва дурариз рябкъюз хъюгъю. Хъа Исайи дурариз ижмишнаан гъадагъа дебккру:

– Лигай гъа, мидкан саризра аьгъю дарибшри.

³¹ Хъа дурари, кІуруш, чІатинди удучІвган, думу вари юрд вуйибси, Дугъан аваза рабгъуру.

Исайи чІал дибиснайир сагъ апІуб

³² Уларихъ акв гъибшдар удучІвубси, магъа Дугъахъна жинар кучІвнайивалиан чІал дибиснайир хъади гъафи.

³³ Жинар ктаубси, чІал дибиснайир улхуз хъюгъю. Ва: «Израилиъ мициб ляхин саб вахтнара гъабхъиб дар!» – кІури, халкъ мюгътал гъахъи.

³⁴ Хъа фарисйири кІуйи:

– Исайи жинар дурарин аьхюрихъан вуйи кувватниинди ктаура.

Исайиз халкъдин язухъ хъуб

³⁵ Иса, жугъдарин мистариъ аьгъювалар улупури, Аллагъдин Паччагълугъдикан Ужувлан хабар рабгъури ва гъар жюрейин уьзрарна иццрушнар кайидар сагъ апІури, шагърарна гъулар вуйиси лицури гъахъну. ³⁶ Халкъарин дестйир гъяркъган, Исайиз дурарин язухъ шулу, гъаз гъапиш дурар марччлихъан хътру марччарси, улдугну, кюмексузди айи. ³⁷ Гьадмуган Чан ученикариз кІуру:

– Иган гизаф а, хъа убгрудар цІиб. ³⁸ Гъаддиз игнин Агъайиз, Чан игниз убгрудар гъаъ, кІури, ккарагай.

Исайин йицікьюр вакил

10 Мидин къяляхъ саб ражари, Чан йицікьюр ученикдиз Чахъна дих дапІну, инсанарикан жинар ктауз ва гъарсаб уьзур ва гъарсаб иццрушин сагъ апІуз кІури, Исайи дурариз жинарин зиин гъюкум тувру. ² Магъа йицікьюр ученикдин ччвурар: сарпир Петр кІури шлу Симон ва дугъан чве Андрей, Зеведейин бай Якъубна дугъан чве Югъан, ³ Филип ва Варфоломей, Фома ва налукар уч апІру Матта, Алфейин бай Якъуб ва Фадей, ⁴ Шимон Кананит ва къандиси Иса масу туву Искариот лакІам хъайи Ягъуда.

Йицікьюр ученикдиз табшуругъ

⁵ Гъаму йицікьюр кас Исайи, гъамциб насигъят тувну, гъаъру:

– Жугъдар дарудар яшамиш шулайи йишвариз мягъанай ва Самарияин саб шагъриъкъан муучІванай; ⁶ хъа улдугну чарвийрси айи Израил халкъдихъна гъарахай, ⁷ ва варишвариъ лицури, аьгъювалар улупури, Аьршарин Паччагълугъ улубкъура кІури, хабар тувай. ⁸ Иццурайидар сагъ

апІинай, гъийихдар чІиви апІинай, жузам кайидар марцц апІинай, жинар кучІвнайидарикан кадаай; чІанади гъадабгъуб, чІанади тувай. ⁹ Къял'ан идибтІру чІулиъ ивну, жвувахъди гъизилин, арсран, ясана йифрин пул, я тавра, я къюб жар палат, я ликариин алахърудар, ясана чумакъ рябкъюз магъадабгъанай. Фицики лихрур ипІрубдиз лайикълу ву. ¹¹ Учву фуну шагъриъ вая гъулаъ учІвишра, душваъ лайикълу вуйи касдихъ дергай ва, дилин удучІвну гъягъайиз, гъадгъан хулаъ гъузай. ¹² Хъа хулаъ учІвруган, хулан эйсийиз гъамци салам тувай: «Яв хулаъ мясляаът ибшрияв». ¹³ Эгер думу хал лайикълу вуш, душваъ мясляаът убчІвди. Эгерки думу хал лайикълу даршиш, ичв мясляаът учвухъна къяляхъ хътабкиди. ¹⁴ Хъа эгер шли учву къабул дарапІиш ва учвухъ хъпебехъиш, дугъан хул'ан вая гъадму шагъриан удучІвурайиган, ичв ликарик кайи биширугра кмиди кадабхъай. ¹⁵ Гъякъди кІуразачвуз: гъиямат йигъан, Содомна Гоморра шагърариз гъадму шагъризтІан ужу хъибди.

Улукъуз ккимбу хъергбар

¹⁶ Магъа Узу учву жанаврарихъна гъаърайи марччарси гъаъраза: битІарси фагъумлудар ва луфарси аьмал кадрудар йихъай. ¹⁷ Адмийирихъан ихтият апІинай, фицики дурари учву судариз гъахиди ва чпин мистариъ урччвиди. ¹⁸ Ва, учву Йиз ученикар ву кІури, гъякимдрахъна ва паччгъарихъна гъахиди, дураринна аллагъсузарин улихъ Узкан шагъидвал апІбан бадали. ¹⁹ Учву гъидисган, учву фу ва фици кІуруш, дидин гъайгъушнаъ махъанай, фицики гъадму арайиъ, учву фу дупну ккундуш, учвуз дишлади ачмиш апІиди, ²⁰ фицики думу учву ваъ, хъа учвуъ айи ичв Адашдин Рюгъну пиди.

²¹ Чвуччу чве йикІуз масу тувди, хъа адашди – бай. Веледари, абйир-бабариз къаршу удучІвну, дурар йихиди.

²² Йиз ученикар хъпаз лигну, учву варидариз даккун хъиди. Хъа шли аьхирикъан аьгъ гъапІиш, думу дюрхну хъиди.

²³ Саб шагъриан учву утІуккруган, жара шагъриз жаргъай. Фицики дюзди кІуразачвуз: учву Израилин вари шагърар-гъуларилан илдицну ккудубкІайиз, Инсаниятдин Бай гъиди.

²⁴ Ученик чан мялимтІан заан дар, ва гъич сар гъуллугъчира чан агъатІан заан дар. ²⁵ Ученик – чан мялимсир, хъа гъуллугъчи чан агъасир гъахъиш, рази духъну ккун.

Шилхъан гучІ дапІну ккунду

²⁶ Гъаци вуйиган, адмийихъан гучІ мапІанай: учв ачухъ даршлу гъич саб гъитІибкІуб адар ва ашкар даршлу гъич саб жиниб адар. ²⁷ Узу учвуз мучІушнаъ кІурайиб аквнахъ йипай, ва Узу ичв ибахъ гъапиб гъваълан атІабгну йипай. ²⁸ Беден

йибкІрударихъан гучІ мапІанай, фицики дурарихъан рюгъ йикІуз шулдар; хъа ичв беденра дубкІну, жегъеннемдиъ ичв рюгъра пуч апІуз Удукърурихъан гучІ апІанай.

²⁹ Саб кепкихъ къюб гъуланжакъв масу тувдаринхъа? Ичв Адашдиз даккунди дурарикан гъич сабра жил'ина абхъидар. ³⁰ Ичв кІул'ин али чІарарра кмиди Дугъу гъисаб дапІна. ³¹ Гъаддиз гучІ мапІанай: гизаф гъуланжакъвартІан учву заан учва.

Месигъдин аьгъювалар

³² Гъаддиз Узу адмийирин улихъ къабул гъапІу гъарсар кас Узура Йиз Адашдин улихъ къабул апІидиза. ³³ Хъа шли Узу адмийирин улихъ къабул дарапІиш, думу Узура Йиз Адашдин улихъ къабул апІидарза.

Узуз лайикълу вуйир

³⁴ Учву фикир мапІанайки, Узу жилиина мясляаьт хуз Дуфнайир ву кІури; Узу мясляаьт хъади ваъ, хъа дяви хъади Дуфнайир вуза. ³⁵ Фицики Узу адашдихъан – бай, дадайихъан – риш, сижарихъан – швушв жара апІуз дуфназа. ³⁶ Ичв хизандиъ айидар учвуз вартІан пис душмнар хъиди.

³⁷ УзутІан чан адаш вая дада артухъ ккун гъапІур Узуз лайикълу вуйир дар; ва УзутІан чан бай вая риш артухъ ккун гъапІур Узуз лайикълу дар. ³⁸ Хъа фуж, хач чан къял'ин алди †, Йиз къяляхъди дарфиш, гъадмура Узуз лайикълу дар. ³⁹ Шли чан уьмур уьбхюз чарйир гъизигиш, дугъан думу дубгди, хъа Узу бадали чан уьмур пуч гъапІуриз ккудудубкІру уьмур хъибди.

Пешкеш

⁴⁰ Учву къабул апІури Узу къабул апІура, хъа Узу къабул апІури Узу му дюн'айиз Гъаур къабул апІура. ⁴¹ Пайгъамбар, думу пайгъамбар хъпаз лигну, къабул апІурииз пайгъамбризсиб пешкеш хъибди, ва дугъри кас, думу дугърир хъпаз лигну, къабул апІурииз, дугъри касдиз туврубсиб пешкеш хъибди. ⁴² Хъа шли, Йиз ученик хъпаз лигну, гъаму бицІисдарикан сарнуриз саб кІифкъан мичІли шид тувиш, гъякъди кІуразачвуз, дугъаз чан пешкеш хъибди.

Штуан апІру Ягъ'айин илчйир

11 Чан йицІикъюр ученикдиз табшуругъар тувну ккудукІиган, Иса, дилин удучІвну, Галилей уьлкейин шагърариз аьгъювалар улупуз гъягъюру.

² Дустагъдиъ айи Ягъ'айи, Месигъ Исайин ляхнарикан гъеебхъган, чан ученикарикан къюр дугъаз гъамци пуз гъау: «Гъюз ккайи Месигъ Уву вуна, даршиш жарариз ккилигуча?»

⁴ Исайи дурариз жаваб туву:

† Яна чаин улукъру аьзабар аьгъ апІрур.

– Учвуз рябкъюрайиб ва ебхъурайиб вари, душну, Ягъ'айиз кидибтай: ⁵ кур вуйидариз рябкъюра, ликудар лицура, хамран уьзур кайидарин хам марцц шула, кар вуйидариз ебхъура, гъачІидар чІиви шула ва касибариз Ужувлан хабар рабгъура.

⁶ Шли Уз'ина вуйи хъугъвал дубградарш, думу бахтавар ву.

Месигъди Ягъ'айин гъякънаан шагъидвал апІура

⁷ Дурар гъушу вахтна Исайи халкъдиз Ягъ'айикан пуз хъюгъну:

– Ягъ'айихъна ичІи чюлиз фтиз лигуз гъушничва? МикІлу тІубччурайи чІеъдиз лигуз гъушнинчвахъа? ⁸ Шлиз лигуз гъушунчва дина? Багъа палтар али касдиз? Багъалу палтар алидар паччгъарин дараматариди ади шулу. ⁹ Дици даш, шлиз лигуз гъушунчва учву? Пайгъамбриз лигуз? Ав, кІуразачвуз, пайгъамбартІан аьхюриз лигуз гъушунчва.

¹⁰ Гъадму Ягъ'айикан ву гъамци дибикІнайиб: «Магъа, Яв улихъди Узу Йиз кас гъаъраза: дугъу Яв улихъ Яв рякъ ккабалгиди».

¹¹ Дюзди кІуразачвуз: жиларин зиин дишагълийикан гъахъидарик штуан апІру Ягъ'ятІан зурба кас гъахъундар, хъа Аьршарин Паччагълугъдиъ айидарикан варитІан бицІир думутІан зурба ву.

¹² Штуан апІру Ягъ'айин вахтарихъанмина гъамусдиз Аьршарин Паччагълугъ, саспидар дидиъ гужниинди учІвуз чалишмиш шулашра, мюгъкамди артмиш шула.

¹³ Фицики Ягъ'я гъайиз вари пайгъамбрари ва Мусайин къанунди мидкан улихъ ккимиди дупна.

¹⁴ Учвуз ккундуш, Гирами китабариди дупнайиси, дуфну ккуни Ил'яс пайгъамбар Ягъ'я ву.

¹⁵ Ебхъуз ибар кайидариз гъит ебхъри!

¹⁶ Хъа гъаму заманайин насил шлихъ тевза?

¹⁷ Дурар, чиб-чпиз чІигъар апІури, раццариди гъамци кІури деънайи бицІидариз ухшар ву: «Учу учвуз швутІрамар йивури гъахъунча, хъа учву ялхъвнаркъан гъапІундарчва; учу учвуз ишлар апІури гъахъунча, хъа учву ишузкъан гъишундарчва».

¹⁸ Ягъ'я гъафну, дугъу ипІурдаи ва убхъурдаи, дурари дугъаз «Дугъаъ жин а» кІуи.

¹⁹ Инсаниятдин Бай гъафну, Дугъу ипІуру ва убхъуру, ва дурари Дугъаз: «Лигай, магъа уьж ва пияниска, налукар гъюдюхрударинна гунагъкрарин дуст», кІура. Аькъюллувал ляхнариинди улупну ккун.

Хътругъру шагърар

²⁰ Хъасин Исайи вартІан гизаф Чав аьламатар улупу шагърариз тягънийир йивуз хъюгънийи, гъаз гъапиш дурари чпин гунгъар гардандиъ гъидисундаи.

²¹ – Гял пис хьибдияв, Хоразин! Гял пис хьибдияв, Вифсайда! Учвуз Узу улупу гьяйбатар Тириз ва Сайдайиз гьяркънийиш, дурарин агъалири ухдитан, чпихъ яснан палтар хъахъну ва кІул'ин рюкъ алабхъну, тахсрар чпин гардандиъ дисидийи.

²² Амма кІуразачвузки: суддин йигъан учвузтан Тиризна Сайдайиз рягъятди хьибди!

²³ Хъа увура, Кафернагъум, аьршаризкъан за хьибдиза кІурайна? Ваъ, гурбагуриъ абхъдиву, фицики учвухъ улупу аьламатнан ляхнар Узу Содомдиъ улупнийиш, думу гьамусра сагъ-саламатди гьубздийи.

²⁴ Гьаддиз кІуразачвузки, гьяямат йигъан учвузтан Содомдин агъалирииз рягъятди хьибди.

Узухъна гъачай, эргвал йивидичва

²⁵ Хъасин Исайи гъапи: «Адаш, заваринна жиларин Агъа! Аьандрарихъанна аькьюллударихъан гьитибкІнаиб бици касариз ачухъ апІбаз Увуз чухсагъул!

²⁶ Ав, Адаш, Увуз думу Яв ужувлан ният гъаци дубхъну ккундувуз.

²⁷ Йиз Адашди Узуз вари тувну. Адашдилан гъайри, Бай фуж вуш, саризра аьгъдар, ва Бализтан гъайри, Адаш саризра аьгъдар. Хъа Балишлиз ачмиш гъапИш, гьадгъаз Адаш аьгъю хьиди.

²⁸ Эргну хъадахънайидар вари Узухъна гъачай, ва Узу учвуз рягъятвал тувдиза.

²⁹ Узу гьюдлир ва фурс ктрур вуза. Йиз табшуругъарин юркакагъ учв'ин иливай ва Узхъан вари дубгъай – архаинвал хьибдичвуз.

³⁰ Гъаз гъапиш Узу учвухъна тувру юркакагъ – уж'вал ву, ва Узу учв'ин иливру гъагъра пучІуб ву».

Султ йигъкан гьюжат

12 Саб султ йигъан Иса дяхин дубзнайи хутІлиантина гьягъюру. Гаш дубхънайи Дугъан ученикари, дяхнин кІулар улдутІну, китІишну, итІуз хъюгъру. ² Му гьябкъю фарисйири Исайиз гъапи:

– Магъа Яв ученикари султ йигъан Къанунди гъадагъа дапІнайи ляхин апІура.

³ Хъа Исайи дурариз кІуру:

– Чазна чахъди хъайидариз гаш гъабхъи вахтна Давудри гъапІнуш, Гирами китабарин гурхундарнучва? ⁴ Фици думу Аллагъдин хулаъ учІвнуш ва дугъуна дугъахъди хъайидари я чаз, я чан юлдшариз итІуз гъадагъа вуйи, хъа анжагъ маллийризтан итІуз ихтияр адру Аллагъдиз бахш дапІнайи уьлер фици гьитІнуш, гурхундарнучва?

⁵ Ясана учву, Аллагъдин хулаъ маллийри султ йигъандин къайда чІур апІурашра, дурар тахсиркар гьисаб дарапІбакан Къанундиъ гурхундарнучва? ⁶ КІуразачвузки: мушвахъ

Аллагъдин халтанра зиина Вуйир хъа. ⁷ Эгер учвуз: «Гъурбан апІуб ваъ, хъа рягъим апІуб ккундузуз», кІуру гафарин мяна аьгъайиш, учву тахсир ктрудар тахсиркар ву, пидайчва, ⁸ фицики Инсаниятдин Бай султ йигъ'инра Агъа ву.

Хил деебццнайи кас сагъ апІуб

⁹ Хъасин Думу жугъдарин мистаз гьягъюру. ¹⁰ Душваъ хил деебццнайи сар кас айи. Исайик саб тахсир кипбан бадали, маллийри Дугъхъан гьерхру:

– Мусайин Къанундиинди султ йигъан иццурайир сагъ апІуз хай шулин?

¹¹ Исайи дурариз гьамци жаваб туву:

– Учвкан сарира султ йигъан ичІаъ абхъу чан чарва ададабгъди гьибтрин? ¹² Хъа чарватан инсан гизаф багъа даринхъа? Гъаци вуйиган, султ йигъанра уж'вал апІуз хай шулу.

¹³ Хъасин Исайи хил деебццнайирииз кІуру:

– Яв хил гъачІабкк.

Дугъу хил гъачІабккуру, ва гьадмусаът думу гьатмуну хилси сагъ шулу. ¹⁴ Душв'ан фарисйири, чІатинди удучІвну, Иса фици пуч апІуруш, йикърар йитІуру.

Магъа йиз гьуллугъчи

¹⁵ Хъа Исайиз мидкан аьгъю шулу ва дишла удучІвну гьягъюру. Дугъан къяляхъди гизафдар гьягъюру, ва Дугъу иццурайидар вари сагъ апІуру.

¹⁶ Ва Чакан шлизкІа жарадариз пуб гъадагъа апІуру. ¹⁷ Му вари мици, Аллагъди Ишя пайгъамбрин мелзналан гьамци гъапиб кІулииз удубчІвбан бадали гъабхънийи:

¹⁸ «Магъа Узу кадагънайи Йиз Гьуллугъчи.

Узуз Ккунир. Дугъ'ин Йиз юкІв рази ву.

Дугъахъна Йиз Рюгъра гъаъраза.

Ва Дугъу вари жугъуд дару халкъариз, гьякъвалин вахт улубкъна кІури, хабар тувди.

¹⁹ Думу я гьюжатназ удучІврур дар, я чІигъар апІрур дар, ва кючйириъ саризра Дугъан сес ебхъидар.

²⁰ Дугъу, улубкъну ккуни гьякъвал гъалибвалихъна дархидикъан гагъди, дьубгъну кебхнайи чІеъ ктубтІидар ва хъудубгурайи гъахма ктІубшвидар.

²¹ Ва вари миллетари Дугъахъ йирфар хъирчну хьибди».

Иса ва иблис

²² Дидин къяляхъ Исайихъна, жинар кади, дярбкъру ва чІал дибиснайи сар кас хуру, Дугъу думу кас сагъ апІуру, гъаци думу чІалниинара гьюру ва дугъан улариз рябкъюзра хъюгъру.

²³ Му ляхниин вари халкъ аьжайиб шулу ва дурари гьамци кІуру: «Гъаяман гьаму Давудгъарин Бай вушул гъа?»

²⁴ Хъа мидкан деебхъну, фарисйири кІуру:

– Дугъу жинар жараси ваъ, хъа жинарин аьхюр вуйи Велзевулин къувватниинди ктаура.

²⁵ Амма Исайи, дурарин фикрар аьгъяди, гъамци гъапи:

– Чан айтI душманвал ади, пай гъабши гъарсаб паччагълугъ ичIи шул, арайиъ душманвал айи я саб шагъур, я саб хизан гъудрубзур. ²⁶ Эгер шейтIни шейтIан ктаураш, думу чав чаз къаршу дубхъна: дидин паччагълугъ фици сагъди гъубздихъа? ²⁷ Ва эгер Узу жинар Велзевулин къувватну ктаураш, ичв адмийири дурар шлин кюемкниинди ктаура? Магъа гъамди учву гъякъ дарувал улупура.

²⁸ Дугъриданна, Узу жинар Гирами Рюгъниинди ктаураш, ичв арайиз Аллагъдин Паччагълугъвал магъа хъубкъна.

²⁹ Гъаци дарш сарихъанра, гуж кайирин хулаз дуфну, душв тIараш апIуз хъибдар – эгер эйси йитIну адарш; гъийитIган, хал тIараш апIуз шул.

³⁰ Фуж Узухъди дарш, думу Узуз къаршу ву ва шли Узухъди уч апIурадаш, дугъу зяя апIура.

³¹ Гъаддиз кIуразачвуз: адмийирин гъарсаб гунгъилан ва Аллагъдиз къаршу гафналан хил алдабгъиди, хъа Гирами Рюгъназ къаршу гафналан хил алдабгъидар. ³² Эгер шли Инсаниятдин Бализ къаршуди чIуру гаф гъапиш, дугълан хил алдабгъиди, хъа шли Гирами Рюгъназ гъапиш, дугълан я гъамус, ясана гъюз имбу уьмриъ хил алдабгъидар.

Гъар ва дидин бегъер

³³ Учву гъарра ва дидин йимишра гъяниб ву йипай, ясана гъарра ва дидин йимишра чIуруб ву йипай; гъар йимишдиз лигну аьгъю шулу.

³⁴ Эй битIракан гъахъидар! Учвхъан, пис юкIвар ади, ужуб гаф пуз фици хъибдичвухъан?! Фицики инсандин мелз, чан юкIв фти абцIнаш, гъаддикан улхури шулу. ³⁵ Ужур касди чан хазнайиан ужуб, хъа чIуру касди чан хазнайиан чIуруб адабгъуру.

³⁶ КIуразачвузки, инсанари чпин гъарсаб гъавайи гафнан жаваб гъиямат йигъан тувди. ³⁷ Фицики, яв гафариз дилигну, уву гъякъ вая нягъякъ апIиди.

Исайикан аьламат улупуб ккун апIуб

³⁸ Гъадмуган къанунчйирикканна фарисйириккан бязидари Исайиз кIуру:

– Мялим! Учуз уву АллагъдихъантIан даршлу саб аьламат улупну ккундучуз.

³⁹ Хъа Исайи дурариз жаваб вуди гъапи:

– Хъругъру ва аьрбатан гъамусдин адмийири аьламатнан лишнар улупуб ккун апIура, хъа дурариз, Юнус пайгъамбрин кIул'ина гъафи аьламатналан гъайри, жара аьламат рябкъидар. ⁴⁰ Юнус пайгъамбар фици шубуд йигъанна шубуд йишван зурба балугъин фуниъ ади гъахънуш, гъаци Инсаниятдин Байра шубуд йигъанна шубуд йишван жилин айтI хъиди. ⁴¹ Гъиямат йигъан суд

апIуру вахтна Ниневия шагърин агъалйир гъамусдин адмийирин гунгъарин шагъидарди гъудужвиди, фицики дурари Юнусди улупу аьгъюваларихъ хъебехъну, гунгъар гардандиъ гъидисну; хъа мушвахъ ЮнустIанна зурба Вуйир хъа.

⁴² Гъиямат йигъан суд апIуру вахтна къиблайн паччагъ-ханумди, гъамусдин адмийириз къаршу гъудужвну, дурар тахсиркар апIиди, фицики думу дюн'яйин тму кIулиан Сулеймандин фагъумлувалихъ хъпехъуз гъафнийи; хъа магъа мушвахъ СулеймантIан зурба Вуйир хъа.

Жин къяляхъ хътабкуб

⁴³ Чиркин рюгъ, инсандиан удубчIивиган, шид адрушвариъ либцури, чаз архаинвал абгури шулу, дибрихъиган, ⁴⁴ кIуру: «Узу утIубкку йиз хулаз хътабкидиза». Хътабкубдиз хал ичIиди, ичIибкнади ва марцц дапIнади рябкъюру. ⁴⁵ Гъадмуган диди, дубшну, хъана ургубсан жин чахъди хуру, дурар дугъаъ учIвну яшамиш шулу, ва думу касдиз улихъдитIан гъамус артухъ пис шулу. Гъациб хъибди гъамусдин хъругъру адмийиризра.

Исайин дада ва чвйир

⁴⁶ Исайи халкъдиз гъаму гафар кIури имиди, магъа Исайин дадана чвйир дуфну, Дугъахъди гаф-чIал апIуз ккунди, чIат дугъужвнади шулу. ⁴⁷ Ва сар шли-вуш Дугъаз кIуру:

– Магъа Яв дадана чвйир, Увухъди гаф-чIал апIуз ккунди, чIат дийигъна.

⁴⁸ Чаз гъамци гъапириз Исайи кIуру:

– Йиз дада фуж ву ва Йиз чвйир фужар ву?

⁴⁹ Хъа Чан ученикарихъинди хил гъачIабккуну, кIуру:

– Магъа Йиз дада ва Йиз чвйир, ⁵⁰ фицики Аьршарин Йиз Адашдин гаф тамам апIуру Йиз чвера, чира, дадара вуйиз.

Тум убзруриккан тахалус

13 Гъадму йигъан хул'ан удучIву Иса Галилей гъюлихъна душну деъру. ² Дугълан гизаф халкъ илтIибшнийи, ва гъаддиз Думу люткейиъ эънийи, хъа халкъ гъюлин гъирагъдихъ гъубзнийи.

³ Исайи дурариз, аьгъювалар улупури тахалусариинди гизафдарикан гъапнийи. Дугъу кIуру:

– Сар нежбер тум убзуз удучIвуру. ⁴ Убзурайиган, гъацIар удрар рякъюхъ дахъру – дурар, жакъвар дуфну, удуру. ⁵ Сакъюдар удрар гъван ккайи, руг цIибтIан алдру йишв'ина дахъру, ва дурар ухди ктучIвуру, гъаз гъапиш ругдин гъат чIиллиб вуйи.

⁶ Ригъ гъапIган, дурар чурхуру, ва, ччивар зяифди хъпаз лигну, ерццуру. ⁷ ГъацIар удрар зазарин тумрягъ гъяхъру, ва аьхю гъахъи зазари дурар ккаъру. ⁸ Хъа садар удрар авадан ругдик кахъру, дурари бегъер хуру: фондари – варж, фондари –

йирхьцIур, хъа фундари – сумчIур ражари артухъ.
⁹ Шлин ибариз ебхъураш, гъит ебхъри.

Тахалусарин мяна

¹⁰ Багахъ духъну, ученикари Дугъхъан гьерхру:
 – Уву халкъдиз тахалусариинди гъаз кIурава?
¹¹ Дугъу дурариз жаваб вуди кIуру:
 – Гъаз гъапиш учвуз Аършарин Паччагълугъдин сирар аьгъю хъуб тувначвуз, хъа имбудариз тувнадар. ¹² Фицики шлиз аш, дугъаз хъана тувди ва артухъра хъибди, хъа шлиз адарш, айибра тадабгъиди. ¹³ Гъаддиз дурариз тахалусариинди кIураза, дурариз, лигурашра, рябкъюрадар, хъпехъурашра, ебхъурадар ва гъаври ахърадар. ¹⁴ Ишая пайгъамбри магъа гъамци дупнайиб дурариин улубкъура:
 «Учвуз ебхъуз гъеебхъунчвуз,
 хъа гъавриъ ахъидарчву,
 учвуз рябкъюз гъябкъюнчвуз,
 хъа мучIуди гъуздичва.
¹⁵ Гъаз гъапиш му инсанарин юкIвар хъунти

духъна.

Дурарин ибариз читиндитIан ебхъури имдар.

Дурариз, улар уьлчIюкьнамиди, фукIара рябкъидар.

Гъаци дубхънаки, дурариз рябкъюзра рябкъюри имдар.

Ебхъузра ебхъури амдар,

ва хъунти юкIвар гъавриъ ахърадар,

ва, чпи сагъ апIбан бадали,

Аллагъдихъинди илтIикIидар».

¹⁶ Учву, улариз рябкъюрайидар ва ибариз ебхъурайидар, бахтаварар вучва! ¹⁷ Фицики дюзди кIуразачвуз: гизаф пайгъамбраризна марцци касариз учвуз рябкъюрайиб рябкъюз ккундийи, хъа гъябкъюндар, ва учвуз ебхъурайиб ебхъуз ккундийи, хъа гъеебхъундар.

Тахалусдин мяна

¹⁸ Магъа тум убзрурикан вуйи тахалусдин мяна:
¹⁹ Аършарин Паччагълугъдикан гаф гъеебхъиган, дидин гъаври даршулайи гъарсар касдихъна иблис гъюру ва дугъан кIваъ дубзнайиб гъитIибкIуру: рякъ'ина ахъу удрар магъа гъадму ву. ²⁰ Гъван ккайи йишв'ина ахъу удрари, Аллагъдин гаф деебхъну, дишла шадди къабул апIрур вуйиб улупура. ²¹ Хъа дугъакк ччив ккадар, гъаддиз думу цIиб вахтназтIан дар. Аллагъдин гаф сеbeb вуди чахъ хъергруган, ясана саб хатIа-бала гъядябхъруган, думу гъадму сяаьт гафнахъан гъудучIуру. ²² Зазарваржйиригъ дахъу удрари Аллагъдин гаф деебхъну, гъар йигъандин гъайгъушнари ва девлетназ вуйи нефсну ккагънайи кас улупура. Мицир касдиъ гафну бегьер тувдар. ²³ Авадан ругдик кахъу удрари, Аллагъдин гаф деебхъну, дидин гъавриъ ахъру кас улупура. Ари гъадму варж, йирхьцIур, вая сумчIур ражари артухъ бегьер туврайи удрариз ухшар ву.

АчIал

²⁴ Исайи халкъдиз сабсана тахалус ктибтуру:
 – Аършарин Паччагълугъ магъа гъамдиз барабар ву: сар касди чан хутIлиъ марцци тум убзуру.
²⁵ Адмийир даахнайиган, дугъан хайир даккни кас дуфну, дубзнайи хутIлиъ ачIлин тум дабгъуру.
²⁶ Чар ктубчIуру. Дяхни кIул апIуз хъюгъган, адмийириз душвягъ ачIалра ктубчIури рябкъюру.
²⁷ Ва хулан эйсийихъна дуфну, дугъан лукIари кIуру: «Учу яв хутIлиъ гъубзуб марцци тум вуйич, аьхир. Душваъ ачIал наънан арайиз гъафну?» ²⁸ Дугъу дурариз кIуру: «Думу йиз хайир даккни касди гъапIуб ву». Хъа лукIари кIуру: «Увуз ккундуш, душну ачIал апIуча?» ²⁹ Дугъу кIуру: «Ваъ, ачIал апIруган, дяхинра уьчIюбгъиди. ³⁰ Иган хъубкъайиз, дяхнихъди ачIалра гъибтай. Иган хъубкъган, узу иган убгрудариз пидиза: сифте ачIал дапIну, цIигъ ургбан бадали, дурар гъварч-гъварчди йитIай, хъа дяхин йиз танхаризди уч апIинай».

Дилкан тахалус

³¹ Исайи дурариз хъана жара тахалус ктибтуру:
 – Аършарин Паччагълугъ магъа гъамдиз ухшар ву: сар касди бистниъ бицIи дил кивру. ³² Дил, учв варитIан бицIиб вушра, хъубкъган, думу, бистниъ варитIан аьхюб дубхъну, гъарси шулу, гъаци вуйиган дидигъна завун ничхрар гъюру ва дидин циркларигъ мукъар апIуру.

Дуникан тахалус

³³ Исайи дурариз хъана жара тахалус ктибтуру:
 – Аършарин Паччагълугъ, дишагълийи, гъадабгъну, шубуб сеъ хюйик капIну, хамир вари утуз гъибту дуниз ухшар ву.
³⁴ Гъамрар вари Исайи халкъдиз, тахалусар хури, ктитурни гъахъну, ва, тахалус дархиди, фукIара кIури гъахъундар. ³⁵ Исайи тахалусариинди пуб пайгъамбрин мелзналан улдучIу гъаму гафар кIулиз удучIвбаз вуйи:
 «Узу улхруган, тахалусариинди улхидиза, ва дюн'я ккебгъхъанмина вуйи сирар тахалусариинди кдитидиза».

АчIликан вуйи тахалусдин мяна

³⁶ Хъасин уч духънайи халкъдихъан гъудучIвну, Иса хулаз гъюру. Дугъан ученикара Дугъахъди гъюру, ва хулаъ чпитIан амдру вахтна дурари Дугъкан тIалаб апIуру:
 – Учу хутIлиъ ктубчIу ачIликан вуйи тахалусдин гъаврикк ккаъ сарун. ³⁷ Ва Дугъу жаваб вуди гъапи:
 – Марцци тум убзурайир Инсаниятдин Бай ву.
³⁸ ХутIил дюн'я ву, марцци удрар Аллагъдин Паччагълугъдиъ айи касар ву; хъа ачIал иблисдин баяр ву. ³⁹ Дурар гъурзу душман иблис ву, иган убгувал гъиямат йигъ ву, хъа иган убгрудар

малайикар ву. ⁴⁰ Гъаци вуйиган, фици ачІал дапІну, укІ цїигъ убгуруш, гъаци хъибди аьхирзамандин вахт улубкъиган: ⁴¹ Инсаниятдин Бали Чан малайикар гъаъди, дурари Дугъан Паччагълугъдиъ айи вари гунагькрарна къанунсуз ляхнар апІурайидар гъядягъну, уч апІиди ⁴² ва дурар жегьеннемдин цїигъна гатІахъиди; душваъ зурба ишуб, суза-фигъан абхъди. ⁴³ Гъадму вахтна дугъри касари чпин Адашдин Паччагълугъдиъ ригъдиси нур тувди. Ебхъуз ибар кайидариз гъит ебхъри.

Жиликк ккивнаи хазнайикан тахалус

⁴⁴ Аьршарин Паччагълугъ магъа гъамдиз барабар ву: сар касди, хутІлиъ жиликк хазна гъибихъган, думу чан айиси ккивру. Дугъу, къадар адрукъан шад духъну, чаз айи-адруб вари масу тувну, гъадму хутІил чазди гъадабгъуру.

Гавагъириккан тахалус

⁴⁵ Аьршарин Паччагълугъ магъа гъамдизра ухшар ву: Сар алверчийи багъалу гавагъирик агури шулу. ⁴⁶ Саб ражари дугъаз уларин акв гъабхрусиб успагъи гавагъир масу туври рябкъюру, ва дугъу, душну, чаз айи-адруб вари масу тувну, гъадму гавагъир гъадабгъуру.

Чуликан тахалус

⁴⁷ Аьршарин Паччагълугъ магъа гъамдизра ухшар ву: балугъчйири гъюликк чул ккипру ва гъар жюрейин балугъар дисуру. ⁴⁸ Чул абцІган, думу гъирагъдихъна ктабгъуру, ва, дидин гъвалахъ деъну, ужудар гъюдюхну, чІурудар гатІахъуру. ⁴⁹ Гъаци хъибди гъиямат йигъан: малайикар гъиди ва дурари дугъри касарихъан писдар жара апІиди, ⁵⁰ ва дурар жегьеннемдин цїигъна гатІахъиди. Душваъ зурба ишуб, суза-фигъан абхъди.

⁵¹ Исайи дурарихъан гъерху:

– Гъамдин варибдин гъавриъ ахъунчву?

Дугъаз дурари: «Ав», – гъапи.

⁵² Исайи дурариз гъапи:

– Гъаддиз Аьршарин Паччагълугъ аьгъю гъапІу гъарсар къанунчи, чан сундхиан гъам цїийиб, гъамсана йирсиб адабгъурайи хулан эйсийиз ухшар ву.

Чан багъри шагъриъ ва хулаъ пайгъамбриз гъюрмат ади шулдар

⁵³ Гъаму тахалусар кидитну ккудубкІган, Иса дилин гъушу. ⁵⁴ Чан багъри шагъриз дуфну, дугъу жугъдарин мистаъ халкъдиз аьгъювалар улупуз хъюгъю. Вари мюгътал духънайи:

– Мугъан мукъан фагъум ва къувват наънан вуйкІан? – кІуйи дурари. – ⁵⁵ Думу харатчийин Бай даринхъа? Дугъан дадайиз Мар'ям кІурдаринхъа, Дугъан чвйирра Якъуб, Юсуф, Симон ва Ягъуда даринхъа? ⁵⁶ Дугъан чйирра вари ухъухъди

хъадаринхъа? Дугъан му вари къудрат наънан вуйкІан?

⁵⁷ Дурариз Дугъахъ хъугъуз ккун гъабхъундайи.

Исайи дурариз гъапи:

– Гъюрмат адру пайгъамбар хъуб мумкин дар, хъа чан багъри шагъриъ ва хулаъ пайгъамбриз гъюрмат ади шулдар. ⁵⁸ Исайи душваъ, дурарин хъугъвал адрувализ дилигну, улупуз ккайи гизаф аьламатар улупундайи.

Штуан апІру Ягъ'яин аьжал

14 Гъадму вахтари Галилей уьлкейин гъакимдар Гъироддиз Исайикан хабар шулу. ² Дугъу чан гъуллугъчйириз кІуру:

– Думу кас якъинди штуан апІру Ягъ'я ву. Думу, гъачІихъан, чІиви духъна, гъаддиз дугъхъан гъацдар аьламатар улупузра шула.

³ Гъиродди гъаддиз гъамци фикир гъапІнийи: улихънаси дугъу чан чве Филипдин хпир Иродидадин кІулан Ягъ'я дидисну, зунжрарихъди йитІну, дустагъдиъ итнийи. ⁴ Ягъ'яи Гъироддиз, яв чвуччвун хпирихъди хъуз хай шулдар, гъапнийи. ⁵ Ва Гъироддиз Ягъ'я йикІуз ккун гъабхънийи, амма халкъдихъан гучІбу гъакІундайи, гъаз гъапиш халкъди Ягъ'я пайгъамбар ву кІури гъисаб апІурайи. ⁶ Гъирод бабкан гъаши йигъан Иродидадин шуру шадлугъназ дуфнайидарин улихъ ялхъван гъапІнийи, ва Гъироддиз ялхъван къабул гъабхънийи. ⁷ Гъирод гъадмукъан рази гъахънийики, дугъу шуру фу тІалаб гъапІишра, гъадму кІули адабгъуз ху гъапІнийи. ⁸ Шурура, чан дадайи алаъну, гъамци гъапнийи:

– Гъамшвахъ ва гъамусаът узуз ленгерийиъди штуан апІру Ягъ'яин кІул алдабтІну аьбкъин.

⁹ Паччагъди, учв фукъан пашман гъахънушра, хяларин улихъ ху апІбаз лигну, шуран улихъна Ягъ'яин кІул алдабтІну хуз буйругъ тувру. ¹⁰ Ва гъаъдари дустагъдиъ Ягъ'яин кІул алдабтІуру. ¹¹ Дугъан кІул, дубхну, шурахъна тувру, шурура чан дадайихъна гъабхуру. ¹² Хъасин Ягъ'яин ученикар дустагъдиз дуфну, дугъан беден гъадабгъну дубхну, накъвдик кивру, хъасин дурари, Исайихъна душну, гъабхъиси вари ктибтуру.

Хъуд агъзур кас тухъ апІуб

¹³ Му хабар гъеебхъу Иса, люткейиъ эъну, фужкІа адру саб халват йишваз хъапІну, гъягъюру, хъа мидкан хабар дубхъну, адмийир, чпин шагърар гъитну, Дугъан къяляхъди ликри гъягъюз хъюгъю.

¹⁴ Люткейиан удучІву Исайиз аьхючІвеъ халкъ уч духънади рябкъюру ва, дурарин язухъ дубхъну, Дугъу уьзрар кайидар сагъ апІуру. ¹⁵ Хябяхъ гъабшиган, Исайихъна дуфну, ученикари Дугъаз кІуру:

– Му йишв касра адру йишв ву, вахтра сарун къан дубхъна, халкъар деет, гъит дурари, багарихъ хъайи гъулариз душну, чпиз ипІруб гъадабгъри.

¹⁶ Хъа Исайи дурариз кІуру:
– Дурар наанакІа гъягъюб лазим дар, дурариз ипІруб учву тувай.

¹⁷ Ученикари Дугъаз гъапи:
– Учухъ мушваъ, хъуб уълна кьуб балугътІан гъайри, фукІа хъадарчухъ.

¹⁸ Исайи ученикариз, дурар Чахъна аькъин, кІуру.
¹⁹ Ва халкъдиз майдандиин деуб амур дапІну, гъадму хъуб уълна кьуб балугъ гъадагъну, завузди дилигну, Аллагъдин ужувлакк ккахъри, дупну, уълер гъудутІну, ученикарихъна тувру, хъа дурари халкъдиз тувру. ²⁰ Вари халкъди ипІуру, тухъ шулу ва хъиригъу къацІари йицІикъюб тавра ацІру. ²¹ Уълна балугъ гъипІу жиларин къадар хъуд агъзурихънакъан вуйи. Дурарихъна хъана дишагълийирина бицІидарира гъипІнийи.

Иса гъюлилан гъягъюб

²² Мидин къяляхъ Исайи, Чав сабан халкъ гъаъри имиди, Чан ученикариз люткейиъ эъну, Галилей гъюлин тмуну гъирагъдихъна сирнав апІуб амур апІуру. ²³ Халкъ алдабгъиган, Иса, ялгъузди ккарагбан бадали, дагъдиз удучІвуру ва хъяхъдизкъан сарди гъадушваъ гъузру. ²⁴ Хъа лютке гъюлин гъацІкъяларизкъан дурубкънайи ва думу лепйири зарбди ккалабкъурайи, гъаз гъапиш гъаншар микІ хъиврайи. ²⁵ Ахсрар ккиврайи вахтна Иса гъюлилан ликар алдагъури люткейихъна гъюрайи. ²⁶ Хъа ученикариз, Думу гъюл'инди гъюри дяркъну, гъаци гучІ гъабхънийики, Думу гъарантуси гъугъужвну, дурариан гучІбан гъарйир адахъуру. ²⁷ Ва гъадмусяаъ Исайи дурариз гъапи:

– ЮкІв ижми апІинай, му Узу вуза, гучІ мапІанай.

²⁸ Хъа Петри Дугъаз гъапи:
– Я Агъа, эгер дугъриданра Уву вуш, узуз Увухъна штун зиинди гъюз амур апІин.

²⁹ Дугъу гъапи: «Гъач». Ва люткейиан эдеъну, Петр штуинди гъягъюз хъюгъю ва, Исайихъна хъуркърайиган, ³⁰ гужал микІ хъивну гъябкъюрик гучІ кабхъру ва, ккахъуз хъюгърайири, чІигъар апІуру:

– Я Агъа, узу ккахъуз мигъитана.

³¹ Исайи дишла, хил гъачІабккнну, думу дисуру ва дугъаз кІуру:

– Эй Уз'ин бегъем хъугъвал алдрур, уву гъаз шаклу гъахъунва?

³² Дурар люткейиъ учІвган, микІ яваш гъабхъи.

³³ Хъа люткейиъ айидари, Дугъаз икрам дапІну, кІуру: «Дугъриданна Уву Аллагъдин Бай вува».

Геннисаретдиъ иццурайидар сагъ апІуб

³⁴ Дурар, сирнав апІури, Геннисаретдин ругарихъна гъюру. ³⁵ Иса аьгъю духъну, душван агъалйири варишварий хабар дебккру ва Дугъахъна вари иццурайидар хуру. ³⁶ Дурари Исайикан анжагъ Дугъан ккурттарин канчІарик

куркІузкъан гъитуб тІалабар апІуйи. Вари Дугъак куркІрудар сагъ шуйи.

Абйирилантина гъузнайи аьдатар

15 Мидин къяляхъ Исайихъна Ерусалимдиан фарисйирна къанунчйир гъюру, дурари кІуру:

² – Яв ученикари ихъ абйирин аьдатар гъаз кІули гъахурадар? Дурари, уъл ипІруган, хилар жикІурадар!

³ Хъа Исайи дурариз жаваб вуди гъапи:
– Учвур, ичв аьдатар уърхбан бадали, Аллагъдин табшурругъар гъаз кІули гъахурадарчва? ⁴ Аллагъди табшурмиш гъапІундаринхъа, «адашдизна дадайиз гъюрмат апІинай» ва «адашдизна дадайиз люкънар апІурр аьжализ лайикъ ву», кІури. ⁵ Хъа учву фу кІури шулчва? Эгер сари чан дадайиз вая адашдиз «Узу увуз буржлу вуйиб Аллагъдиз бахш дапІназа», гъапиш, ⁶ дугъу сарун чан адашдизна дадайиз гъюрмат апІуб лазим дар, кІурачва. Гъамци кІури, Аллагъдин гаф тамам апІурадарчва. ⁷ Эй кьуб маш гъяйидар! Ишая пайгъамбри ичв гъякънаан хуб ужуди дупна:

⁸ «Гъаму адмийири Узуз гъюрмат ушвниинди апІура,

хъа дурарин юкІвар Узхъан ярхла ву.

⁹ Давди дурари Узуз икрам апІура, фицики дурари инсанарин аьдатар уърхюз улупура».

Инсан фти чиркин апІуру

¹⁰ Хъасин Исайи, халкъдиз дих дапІну, кІуру:

– Узухъ хъебехъай ва аннамиш апІинай:

¹¹ ушвниъ убчІврайибди ваъ, хъа ушвниан удубчІвурайибди инсан чиркин апІуру.

¹² Къандиси Исайиз багахъ духъну, ученикари кІуру:

– Фарисйириз Уву гъапибдикан гиран гъабшиб, аьгъяйвуз?

¹³ Исайи жаваб вуди гъапи:

– Чав ктриву гъарсаб рук-кюл Аьршарин Йиз Адашди ччивариан уьчІюбгъиди. ¹⁴ Дурарикан фикир мапІанай. Дурар, улихъ гъучІвну, курар хъади гъягъюрайи курар ву. Хъа кури кур хъади гъягъруган, дурар кьюридра ичІаъ ахъди.

¹⁵ Мидиз жаваб вуди Петри кІуру:

– Учуз тахалусдин мяна ачухъ апІина.

¹⁶ Исайи гъапи:

– Учвур, гъамцдарин гъаврий ахънаданчва? ¹⁷ Ушвниъ убчІвуб вари фуниз рубкърувалин ва дилинтина чІатинди удубчІвну гъябгърувалин гъаз гъаврий ахърадарчва? ¹⁸ Хъа ушвниан удубчІвурайиб кІваанмина гъюра, ва диди инсан чиркин апІура. ¹⁹ Фицики чІуру ниятар, йивбар-йихбар, къяппавалар, аьрбатанвалар, икІ апІбар, кучІлар, футнйир – гъамрар вари кІваан

удучІвурайидар ву. ²⁰ Гьамцдари инсан чиркин апІуру, хъа джрикІру хиларихъди уъл гьипІну кІури, инсан чиркин шлуб дар.

Дишагълийин хъугъувал

²¹ Хъасин дилин удучІву, Иса Тир ва Сидон шагърарин атрафариз гъягъюру. ²² Магъа Хананей уълкейиан вуйи сар дишагълийи, ишури дуфну, Исайиз кІуру:

– Я Агъа, Давудгъярин Бай, йиз язухъ апІина! Йиз риш, жинар кучІвну, ахю балайикк кка. ²³ Хъа Исайи дугъаз чІалкъан гъапундайи. Ученикари, багахъ духъну, Исайикан ккун апІуру:

– Думу дишагъли хъутІуркк, гъаз гъапиш дугъу ихъ къяляхъ чІигъ хъипна. ²⁴ Дугъу жаваб вуди кІуру:

– Узу анжагъ Израилин хъудургнайи чарвйирихъна Гъаънайир вуза. ²⁵ Хъа дишагълийи, дуфну, дугъаз икрам дапІну, кІуру:

– Я Агъа, узус кюмек апІин сарун.

²⁶ Хъа Исайи гъапи:

– Баяр-шубарихъан тадабгъну, уъл хуйириз ккипуз хай даршул.

²⁷ Хъа дишагълийи жаваб туву:

– Дюзди кІурава, Агъа, хъа хуйирира чпин эйсийин суфрайилан ахъу уьлин урklar итІуру.

²⁸ Гъадмуган Исайи дугъаз кІуру:

– Эй дишагъли! Яв хъугъувал зурбаб вуяв. Гъит увуз ккуниганси ибшри.

Ва дугъан риш гъадмусяаьт сагъ гъахънийи.

Исайи гизафдар сагъ апІуб

²⁹ Гъадлин гъудучІвну, Иса Галилей гъюлихъна гъюру ва, саб тепейиина за духъну, деъру.

³⁰ Дугъахъна ликудар, дярябкърайидар, чІал дибиснайидар ва гизаф жара уьзрар кайидарра хъади ахъючІвеъ халкъ уч шулу. Уьзурлуйир Дугъан багахъ дитру, Дугъу дурар сагъ апІуру. ³¹ Ва гъаддиз, чІал дибиснайидар чІалниина дуфну, сакъатлудар сагъ духъну, ликудар рягъятди лицури ва кур духънайидарин улари хъ акв гъибшну гъябкъган, халкъ мюгътал гъахънийи ва Израилин Аллагъдин адар апІуз хъюгънийи.

Исайи юкъуд агъзур кас тухъ апІуб

³² Хъасин Исайи, ученикариз дих дапІну, кІуру:

– Узус адмийир гъяйиф вузус. Магъа, дурарин Узухъди хъади шубуд йигъ ву, хъа дурариз ипІруб адар. Мурар рякъюъ зяиф дархъбан бадали, фукІа-мукІа дирипІди, дурар деетидарза.

³³ Ученикари Дугъаз кІуру:

– Гъаму вари халкъ тухъ апІрубкъан уъл му ичІи йишваъ наънан абгуча?

³⁴ Исайи дурариз кІуру:

– Учвухъ швнуб уъл хъачвухъ?

Дурари кІуру:

– Ургуб уьлна сакъюдар балугъар.

³⁵ Исайи, халкъдикан жилиин деуб ккун дапІну, ³⁶ гъаму ургуб уьлна балугъар гъадагъуру ва, Аллагъдиз чухсагъул кІури ккарагну, уьлер гъудутІну – ученикарихъна, хъа ученикари халкъдиз тувру. ³⁷ ДипІну вари ацІру, хъа хъиригъу къацІари ургуб тавра ацІру. ³⁸ Уьлна балугъ гъипІу жиларин къадар юкъуд агъзурихънакъан вуйи, дурарихъна хъана дишагълийирира, бицІидарира гъипІнийи. ³⁹ Хъасин Иса, халкъ деетну, Учв люткейиъ эъну, Магдала кІуру юрдназ гъафнийи.

Аьламат улупуб ккун апІуб

16 Саб арайилан фарисйиринна саддукйири, Исайин багахъна дуфну, думу ахтармиш апІуз ккунди, аьршариан чпиз саб аьламатнан лишан улупуб ккун апІуру. ² Хъа Исайи дурариз жаваб вуди кІуру:

– Ригъ алабхъурайиган, учву: „Закур ригъ апІиди, гъаз гъапиш зав уьруди а“, – кІуручва. ³ Хъа гъирин ухди: „Гъи селсиб мархъ убгъиди, гъаз гъапиш зав уьруди а“, – кІуручва. Эй, къюб маш гъяйидар! Завуз дилигну, гъава аьгъю апІуз шулчвухъан, хъа гъаму шулайи ляхнарин гъавриъ ахъуз шуладарчвухъан. ⁴ Хътругъру ва аьрбатан гъамусдин адмийири аьламатнан лишнар улупуб ккун апІура, хъа дурариз, Юнус пайгъамбрин кІулІина гъафи аьламатналан гъайри, жара аьламат рябкъидар.

Гъамци дупну, Иса дурарихъан гъудучІвну гъягъюру.

Фарисйирихъанна саддукйирихъан ихтият йихъай

⁵ Дурар гъюлин тмуну гъирагъдихъна ктучІвиган, Дугъан ученикари уьлер гъадагъуб кІваълан дубшнади гъабхъну. ⁶ Исайи дурариз кІуру:

– Лигай-гъа, фарисйиринна саддукйирин дунихъан ихтият йихъай. ⁷ Ученикар: «Му учу уьлер гъададагъиган кІурайиб вуйкІан», – кІури, фикрик кахънийи. ⁸ Дурар фтикан улхураш аьгъяди, Исайи дурариз кІуру:

– Уьлер гъадагъундарча кІури, гъаз фикрарик кахъначва, хъугъвал адрудар. ⁹ Учву гъамусра фтинкІа гъавриъ ахънаданчва? Хъа хъуд агъзур кас тухъ гъапІу хъуб уьлкан хъиригъу къацІари швнуб тавра ацІнуш, кІваълан гъубшнийичв? ¹⁰ Ясана юкъуд агъзур касдигъна пай гъапІу ургуб уьлкан хъиригъу къацІари швнуб тавра ацІнуш, учвuz гъархнайин? ¹¹ Учву гъаз гъавриъ ахърадакІан? Узу уьлкан улхурадарза, хъа фарисйиринна саддукйирин дунихъан ихтият йихъай! кІураза.

¹² Гъадмуган, Дугъу дунихъан ваъ, хъа фарисйиринна саддукйирин кучІлин аьгъюваларихъан ихтият йихъай, кІурайивалин дурар гъаври ахънийи.

Петри, Иса Месигъ ву, пуб

¹³ Хъа Филипдин Кесария кІуру шагърихъна гъафиган, Исайи Чан ученикарихъан гьерху:
– Адмийири Инсаниятдин Бай фуж ву, кІури, гъсаб апІура?

¹⁴ Дурари гъамци кІуру:

– Садари Уву – штуан апІру Ягъя ву, тмундари – Ил'яс ву, кІура, шубурпидари – Еремия вая жара пайгъамбрарикан сар ву, кІури, гъсаб апІура.

¹⁵ Хъа Исайи:

– Хъа учву, Узу фуж ву кІури, гъсаб апІурачва? – пну, гьерху.

¹⁶ Петри:

– Уву Месигъ, чІиви Аллагъдин Бай вува, – пну, жаваб тувру.

¹⁷ Гъадмуган Исайи дугъаз жаваб вуди гъапи:

– Уву бахтавар вува, Юнусдин бай Симон, гъаз гъапиш увуз му, инсанари ваъ, хъа Аършарин Йиз Адашди ачмиш гъапІунвуз. ¹⁸ Хъанара кІуразавузки, уву, гъацира Петр яна Гъарз вува ва гъаму гъарз'ин Узу Йиз хъугънайидарин бин ккабалгидиза, думу сарихъанра дабгъуз хъибдар, гъеле аъжалихъанна. ¹⁹ Узу увухъна Аършарин Паччагълугъдин ачар тувдиза, ва уву жилариин фу гъадагъа гъапІиш, аършариин гъадму гъадагъа дапІну хъибди, ва уву жилариин фтиз ихтияр тувуш, аършариинра гъаддиз ихтияр тувну хъибди.

²⁰ Ва гъадмуган Исайи Чан ученикариз, Учв Месигъ вуйиваликан гъич саризра дарпуб ижмишнаан гъадагъа апІуру.

Исайи Чан аъжаликан пуб

²¹ Гъадму вахтналан хъюгъну, Исайи ученикариз Учв Ерусалимдиз душну ккуниваликан, душваъ аъхюдари, аъхюну маллийири, къанунчйири Учв гизаф аъзабарикк ккитруваликан ва Учв йивну йикІруваликан, шубудпи йигъан чІиви шлуваликан ктибтуз хъюгънийи. ²² Хъа Петри Иса гъирагъдиз гъадаъну, Дугъан гафар гъадатІуз хъюгъру:

– Аллагъди Увуз рягъим апІри, я Агъа! Яв кІул'ин дицисдар къазйир улулукъри.

²³ Исайи, Петрихъинди илдицну, гъапи:

– ГъудубчІв Узхъан, иблис! Уву Узу рякъ'ан адаурава, гъаз гъапиш яв фикрар адмийирин фикрар вуяв, хъа Аллагъдин ваъ.

²⁴ Хъасин Исайи Чан ученикариз гъапи:

– Шлиз Узухъди гъюз ккундуш, думу, чан тямгъяр дирчну, чан хач гъадабгъну, Узухъди гъюри. ²⁵ Шлиз чан уьмур уьбхюз ккундуш, дугъан думу дубгди. Хъашли Узу бадали чан уьмур пуч гъапІиш, дугъаз думу бихъиди. ²⁶ Чан уьмур гъудубгу касдиз, вари дюн'я чаз гъабшишра, фу хайир ахъа? Чан уьмур къяляхъ апІбан бадали, дугъу фициб къимат тувди? ²⁷ Фицики Инсаниятдин Бай Чан Адашдин аднаъди, Чан малайикарра хъади гъиди, ва гъадмуган гъарсар касдиз, чан

ляхнариз лигну, къимат тувди. ²⁸ Дюзди кІуразачвуз: мушв'ин дийигънайидарикан сакъюдариз, чпин аъжал хъубкъайиз, Чан Паччагълугъди учІврайи Инсаниятдин Бай рякъиди.

Исайи Мусайихъдина Ил'ясдихъди сюгъбат апІуб

17 Йирхъуд йигълан Исайи Петр, Якъуб ва дугъан чве Югъан гъадагъну, сарун жарар фужкІара хътарди, ягъли дагъдиина гъягъюру.

² Хъа Иса дурарин улихъ дигиш шулу: Дугъан маш рябкъюри-рябкъюри ригъси нурлу гъабхънийи, хъа палтар – йифси лизи. ³ Дурарин улихъна Исайихъди гафар апІурайи Мусана Ил'яс ачмиш шулу. ⁴ Гъадмуган Петри Исайиз гъапи:

– Я Агъа! Учуз мушвахъ ужуди вучуз! Увуз ккундуш, мушвахъ шубуб паж апІуча: саб Увуз, саб Мусайиз ва саб Ил'ясдиз.

⁵ Дугъу гъамци кІури имици, зав'ан дурариина аку диф ис шулу, ва сабпну дифрагъан гъамциб сес гъюру:

«Му Йиз масан Бай вуйиз. Узу Мугъ'ин гизаф рази вуза! Гъамгъахъ хъебехъай!»

⁶ Му сес гъеебхъу ученикариз яманди гучІ гъабхънийи, ва дурар, икрам апІури, жил'ина ахънийи. ⁷ Исайи, дурарихъна дуфну, хил кучну, кІуру:

– Гъудужвай, гучІ мапІанай.

⁸ Хъа ученикариз, кІулар за дапІну гъилигган, Исайилан гъайри фужкІа гъяркъюндайи. ⁹ Хъа дурар дагъдилан гъюруган, Исайи дурариз ижмишнаан гъапи:

– Инсаниятдин Бай, дукІну, чІиви хъайиз, гъаму учвуз гъябкъюбдикан саризра макІанай.

¹⁰ Хъа ученикари Исайихъан гьерху:

– Къанунчйири, сифте Ил'яс дуфну ккунду, гъаз кІура?

¹¹ Исайи дурариз гъамци жаваб туву:

– Дугъридан Ил'яси, улихъмиди дуфну, вари ккабалгну ккунду; ¹² Хъа кІуразачвузки, Ил'яс гъафну, амма инсанариз думу аьгъю гъахъундар, ва дугъкан дурари чпиз ккуниб гъапІну. Гъаци Инсаниятдин Бализра дурарин хиларилантина аъзабар хъиди.

¹³ Ва гъадмуган ученикар Иса штуан апІру Ягъ'яйикан улхурайивалин гъаври ахънийи.

Жин кубчІвнайи бай сагъ апІуб

¹⁴ Дурар халкъдихъна гъафиган, сар касди, Исайихъна дуфну, Дугъан улихъ къамкъариина ис духъну, ¹⁵ кІуру:

– Я Агъа! Йиз балин язухъ апІина! Думу гъарза шула ва читин аъзабарикк ккахъра, чІур шули, цїиь ва штуъ урсрира шулу. ¹⁶ Узу думу Яв ученикарихъна хъади гъафунза, амма дурарихъан думу сагъ апІуз гъабхъундар.

¹⁷ – Эй хътругъру инсанар! – кІуру гьадмуган Исайи. – Узу учвухъди филадизкъан гъузди, кІурачва?! Узу учву филадиз аьгъ апІуза?! Думу Узухъна аькъинай!

¹⁸ Исайи буйругъ тувну, жин утІубкку, ва бай гьадмусяаьтди сагъ шулу.

¹⁹ Хъасин ученикари сасарди, Исайихъна дүфну, Дугъхъан гьерхру:

– Хъа учхъан думу утІубккуз гъаз гъабхъундайикІан?

²⁰ Исайи дурариз гъапи:

– Учву дериндиан хъугъну адрувалиан, фицики дюзди кІуразачвуз: эгер учвуъ саб бици дилсибкъан хъугъувал ади гъабхъиш, учву гъатму дагъдиз: «Гъамлин гъатинди гъудубчІв», гъапиш, думу тинди гъудубчІвур, ва учв'ан удудукъруб фукІа хъибдар. [²¹] †

Исайи хъана чан аьжаликан пуб

²² Чпи Галилейиъ айи вахтна, Исайи ученикариз гъапи:

– Инсаниятдин Бай багарихъди инсанарин хилиз тувди. ²³ Дурари Думу йикІиди, ва шубудпи йигъан Думу чІиви хъиди.

Дугъу гъаци гъапиган, ученикар гизаф пашман гъахънийи.

Аллагъдин хулаз вуйи налукарин гъакънаан

²⁴ Дурар Кафернагъумдиз гъафиган, Аллагъдин хулаз налук гъюдюбхюрайидари, дүфну, Петриз кІуру:

– Ичв Мялимди Аллагъдин хулаз налук тувдаринхъа?

²⁵ Петри:

– Ав, тувру, – гъапи.

Ва Петри хулаъ учІвну, чан ушв абццайизра, Исайи дугъаз суал туву:

– Уву фици фикир апІурава, Симон Петр: гъаму дюн'яйин паччгъари шилхъан налукар гъадагъури шулу – чпин баярихъан, даршиш миди вуйи инсанарихъан?

²⁶ Петри жаваб туву:

– Миди вуйи инсанарихъан.

Думуган Исайи дугъаз гъапи:

– Гъаци вуйиган, дурарин баяр налукариккан азад ву. ²⁷ Амма ухъкантина дурар инжик дархъбан бадали, гъюлихъна душну, гъармах ккипну, сифте хъабхъу балугъ гъанзуйихъан хъадабгъ; ва дидин ушв абццган, душваъ лазим къадар арсран пул бихъидивуз; думу балугъин ушвниан адабгъну, Узхъандина увхъанди вуйи налукнаанди дурарихъна тув.

Аллагъдин Паччагълугъдиъ вартІан аьхюр фуж ву?

18 Гьадму вахтна, Исайихъна дүфну, ученикари гьерхру:

– Аьршарин Паччагълугъдиъ вартІан аьхюр фуж ву?

² Исайи, сар бицириз дих дапІну, думу дурарин къялаъ дерккну, ³ кІуру:

– Гъакъ кІуразачвуз, учву ичв юкІвар дигиш дапІну, бици баярси дархъиш, Аьршарин Паччагълугъдиъ учІвидарчва; ⁴ гъаци вуйиган, фуж гъаму бици байси мютІюгъ гъахъиш, гьадму Аьршарин Паччагълугъдиъ аьхюрра ву. ⁵ Ва шли Узу бадали сар гъамцир бицир къабул гъапИш, дугъу Узу къабул апІура; ⁶ хъа шли Узухъ хъугънайи гъаму зяифдарикан саркъан рякъ'ан адаиш, дугъаз, чан гардандиъ рягънин ахал ипну, гъюлизди гатІахъуб ужу шлийи. ⁷ Тямягълу дюн'яйиз бала хъибди. Нефс-тямягъ адарди, дюн'я гъубзурдар, амма нефс-тямягъ арайиз гъюбан тахсиркар аьхю балайикк ккахъди. ⁸ Эгер яв хили, вая яв ликри уву тямягънахъна гъахури аш, думу хъадабтІну, ярхлаз гатІабхъ: ккудудубкІру уьмриъ хил хътарди, вая лик ккадарди учІвуб ужу вувуз, жегъеннемдиъ ккудудубкІру цигъ ургури хъайиз. ⁹ Яв ули уву тямягънахъна гъахураш, думу адабгъну, ярхлаз гатІабхъ: увуз, къюб ул ади, жегъеннемдин цигъ ургайиз, саб ул ади, ккудудубкІру уьмриъ учІвуб ужу вувуз.

¹⁰ Лигайгъа, бицидар вара ул'ан миидитанай, фицики дугъриданра дурарин малайикар Аьршарин Йиз Адашдин машнахъ шулу. [¹¹] ††

Дудубгнайи марчч

¹² Фици фикир апІурачва? Варж марчч сивариъ айи кас, дурарикан саб гъудубгиш, урчІвцирна урчІвуб гъитну, гъудубгу сабдихъ лицуз дурушди гъузрин? ¹³ Ва эгер думу гъибихъиш, дюзди кІуразачвузки, думу урчІвцирна урчІвуб дудругдариинтІан, саб гъаддиин артухъди шад хъиди. ¹⁴ Гъаци ичв Аьршарин Адашдизра гъаму бицидарикан саркъан дургну ккундар.

Улдугнайи гъардшиз фици кюмек апІуруш

¹⁵ Эгер яв гъардши увуз къаршуди гунагъ шлу ляхин гъапИш, душну, сарна-сарди гаф-чІал дапІну, дугъаз чан тахсир кидибт. Эгер увухъ хъебехъиш, дугъкан увуз хъана гъардаш хъиди. ¹⁶ Эгерки дугъу чан тахсир кІул'ин дибрисеиш, жвувахъди хъана сар вая къюр кас хъади гъарах, гьадму шагъидари гъарсаб гаф тасдикъ апІруганси. ¹⁷ Дурарихъра хъебехъиш, мидкан хъугънайидариз йип; хъа хъугънайидарихъра

† Грекарин саспи БикІбарихъ гъамци кІура: «Му жин анжагъ ушвар дисбииндина ккарагъбиндигІан утІубккуз шлуб дар».

†† Грекарин саспи БикІбарихъ гъамци кІурира абхъна: «Инсаниятдин Бай вари улдубгнайиб уьбхюз Дүфнайир ву».

хъпебехъиш, сарун думу аллагъсузсир, ясана налук гъюдюбхрурсир гъисаб апІин. ¹⁸ Дюзди кІуразачвуз: учву жилариин фу гъадагъа гъапиш, аьршариинра гъадму гъадагъа дапІну хъибди; ва учву жилариин фтиз ихтияр тувиш, аьршариинра гъаддиз ихтияр тувну хъибди. ¹⁹ Гъацира дугъриди кІуразачвузки, эгер жилиин учвкан кьюри сатІиди фукІа тІалаб гъапІиш, Аьршарин Йиз Адашди думу тамам апІиди. ²⁰ Фицики кьюр вая шубур кас Йиз ччвурнахъ уч гъашиш, дурарин арайиъ Узу хъидиза.

²¹ Гъадмуган Петри, Исайихъна дуфну, гьерхру:

– Я Агъа! Узуз кьаршуди йиз гъардши гунгьар апІури гъашиш, швнубан дугълан хил алдабгъну ккунду? Ургубан?

²² Исайи дугъаз кІуру:

– Увуз «ургубан» кІурадарза, хъа ургцІур ражари ургубан. ²³ Гъаддиз Аьршарин Паччагълугъ чан гьуллугъчийрихъди гъякъ-гъисаб апІуз ккун гъабхъи паччагъдиз ухшар ву. ²⁴ Паччагъди гъякъ-гъисаб апІуз хъюгъиган, дугъахъна гизаф миллионариинди пул буржлу вуйи сар гьуллугъчи хъади гъюру. ²⁵ Хъа дугъаз бурж къяляхъ апІуз пул адарди хъпаз лигну паччагъди, думура, дугъан пирра, веледарра ва дугъаз айи-адруб вари масу тувну, бурж ктипуз амур апІуру. ²⁶ Гьуллугъчи дугъан ликарикк дахъну:

«Я паччагъ! СацІиб аьх апІин, хъасин вари бурж ктипидиза», кІури, ккарагуз хъюгъру.

²⁷ Паччагъди, рягъим дапІну, дугъаз бурж гъялал дапІну, думу деетуру. ²⁸ Амма думу гьуллугъчийи, дилин удучІивиган, чан юлдшарикан чаз варж динар пул буржлу вуйир дагну, думу дидисну:

«Увук кайи йиз бурж ча», кІури, думу бугъмиш апІуз хъюгънийи.

²⁹ Гъадмуган дугъан юлдаш, дугъан ликарикк ккархъну, «сацІиб сабур апІин, яв бурж туварза», кІури, ккарагуз хъюгъю. ³⁰ Амма мугъаз мюгълет тувуз ккун гъабхъундар ва, душну, бурж тувайизкъан, думу дустагъдиъ иту.

³¹ Му ляхин гъябкъю дугъан юлдшар гизаф мюгътал ва пашман шулу ва, дуфну, паччагъдиз вари гъабши-гъабшиси ктибтуру. ³² Гъадмуган паччагъди гьуллугъчийиз дих дапІну, кІуру:

«Эй угъраш лукІ! Уву миннат апІбаз лигну, увуз яв думу бурж гъялал гъапІнийза. ³³ Узу увуз гъялал гъапІубси, увхъанра яв юлдшиз гъялал апІуз шулдайнухъанхъа?»

³⁴ Хъял кубчІву паччагъди думу, вари бурж ктипайизкъан, аьзабар тувуз, жаллатІарихъна тувру.

³⁵ Гъамци Аьршарин Йиз Адашдира, учвкан гъарури чан гунгьар кайи гъардшилан кІваантІан хил алдадабгъиш, учвузра гъаци апІиди.

Хпир гъадагъбакан

19 Гъаму вари гафар дупну ккудукІхъан, Иса Галилей уьлкейиан удучІвну, Ярдан нирин

тлехъан терефнаъ айи Ягъудияйин аьтрафариз гъягъюру. ² Дугъан къяляхъди гизаф инсанар гъюру, ва Дугъу душваъ гизафдар сагъ апІуру. ³ Хъасин Исайихъна фарисйир гъюру, дурари, Думу ахтармиш апІуз ккунди, гьерху:

– Фициб себегъ гъабхъишра, Къанундиинди жилириз хпир гъадауз ихтияр айин?

⁴ Дугъура дурариз жаваб вуди кІуру:

– Инсанар халкъ ГъапІури дурар сифтейиан жилирна хпир вуди халкъ гъапІуб Гирами китабарик гьурхунданчвахъа? ⁵ Гъаддиз жилир, адашна дада гъитну, чан хпирик карсди ва дурар кьюрид саб беден хъиди. ⁶ Гъаци вуйиган, дурар сарун кьуб ваъ, хъа саб беден ву. Гъамци Аллагъди китІдар инсанди жара дапІну ккундар.

⁷ Фарисйири Дугъан жавабназ кІуру:

– Дици вуш Муса пайгъамбри, жара хъпан кагъаз тувну, хпир гъадауз шулу, гъаз дупнахъа?

⁸ Исайи дурариз жаваб тувру:

– Мусайи, ичв гъициркъю юкІвариз дилигну, учвуз ичв хпарихъди жара хъуз ихтияр тувну, хъа сифтейиан дици дайи. ⁹ Амма кІуразачвузки: къяппавал себегъ дарди шли чан хпир гъадаъну, жарар гъахиш, гъадгъу чав къяппавал апІура.

¹⁰ Гъадмуган Исайин ученикари дугъаз кІуру:

– Эгер гъамциб гъял вуш, зат хпир дархуб ужу ву.

¹¹ Исайи дурариз гъапну:

– Му гаф варидарихъан къабул апІуз шулдар, думу чпиз удукъувал тувнайи жиларихъантІан къабул апІуз даршул. ¹² Гъацисдар жилар аки, садар бабкан шлуган эвлемиш хъуз даршлудар, садар адмийири хаси апІуру, хъа гъацдарра аки, Аллагъдиз гьуллугъ апІури гъузбан бадали, чиб эвлемиш даршули гъузру. Гъавриъ ахъуз шлур, гъит, гъавриъ ахъри.

Исайи бицІидариз ужвал ккун апІуб

¹³ Хъасин Исайихъна, хилар иливну, дурариз ужвал ккун апІбан бадали бицІидар хуру, хъа ученикари дурар хътІурккури шулу. ¹⁴ Амма Исайи гъапи:

– БицІидар узухъна гъюз гъитай, гъадагъа мапІанай, фицики Аьршарин Паччагълугъ гъацдаринуб ву.

¹⁵ Исайи дурариин хилар иливну, хъасин Думу дилин удучІвну гъягъюру.

Девлетлуйир ва Аллагъдин паччагълугъ

¹⁶ Саб ражари, сар живан дуфну, Исайихъан гьерху:

– Я Мялим, узуз ккудудубкІру уьмур рубкъбан бадали, узу фициб ужуб ляхин дапІну ккунду?

¹⁷ Исайира дугъаз кІуру:

– Узхъан ужувлакан гъаз гьерхрава? Ужур вуйир анжагъ сар АллагътІан адар. Аллагъди увуз ккудудубкІру уьмур тувну ккундуш, Дугъу

Мусайилантина тувнайи табшуругъар вари тамам апІин.

¹⁸ – Фу табшуругъар? – гьерхру Дугъхъан живанди.

Исайи кІуру:

– «Адми миликІан», «кыппавал мапІан», «мигъитІибкІан», «кучІлин шагъидвал мапІан»,
¹⁹ «Адашдизна дадайиз гъюрмат апІин» ва «яв багахъ хъайир жвуваз жвувси ккун апІин».

²⁰ Живанди Исайиз кІуру:

– Узу гъамрар вари тамам апІураза, сарун фу ккими узуз?

²¹ Исайи дугъаз гъапи:

– Эгер увуз гъуркІу кас хъуз ккундуш, душну, яв айи-адруб масу тув, гъадмуган аършари яв девлет хъибдивуз. Хъасин Узухъди гъач.

²² Му гафар гъеерхъу живан пашманди гъудучІвну гъагъюру, гъаз гъапиш думу гизаф девлетлу вуйи.

²³ Исайи мушв'ин Чан ученикариз гъапи:

– Дюзди кІуразачвуз, девлетлуйиз Аършарин Паччагълугъди учІвуз читинди алабхъиди.

²⁴ Хъанара кІуразачвуз: девлетлуйиз Аършарин Паччагълугъди учІвубтІан девейиз рубдин гъон'ан удубчІвуз рягъят ву.

²⁵ Му гафар деерхъну, мюгътал гъаши ученикари Исайихъан гьерху:

– Дици вуйиган, шилхъан учв уърхюз хъиди?

²⁶ Дурарихъинди дилигну, Исайи гъапи:

– Инсанарихъан му удукъруб дар, хъа Аллагъдихъан удудукъруб адар.

²⁷ Гъадмуган Петри жаваб вуди Дугъаз гъапи:

– Магъа учу, вари гъибтну, Узухъди хъача: хъа учуз фу хъибди?

²⁸ Исайира дурариз гъамци кІуру:

– Дюзди кІуразачвуз: цІийи дюн'яйи, Инсаниятдин Бай Чан тахтнин деиган, Узухъди гъафи учвур йицІикъюб тахтнин деъну, Израилин йицІикъюб тухмин суд апІидичва. ²⁹ Гъаршли Узубадали чан хулар, вая чвйир, вая чйир, вая адаш, вая дада, вая чан веледар, вая хутлар дирчиш, дугъу гъадрар вари варж ражари артухъди гъадагъиди, ва дугъаз ккудудубкІру уьмур рубкъиди. ³⁰ Му ражари гизаф сарпидар думуган ккудукІрудар хъиди, хъа ккудукІрудар – сарпидар.

ТІумутІчйирикан тахалус

20 Аършарин Паччагълугъ – гвачІин ухди чан тІумтІин багъдиъ лихуз нежбрар агуз удучІву эйсийиз ухшар ву. ² Дугъу, йигъан саб динар пул тувбан йикърар дапІну, дурар багъдиз лихуз гъаъру. ³ ГвачІинин урчІвуб шулади хул'ан удучІвуриз, ляхин дарди, дуфну майдандиин дийигънайи жара касар рякъюру. ⁴ Дугъу дураризра кІуру:

– Учвур йиз тІумтІин багъдиз гъачай, учвур ичв рубкър гъакъи тувдиза. – Дурарра гъюру.

⁵ Хъанара лисунган ва лисхъан саят шубубдихъанна, дугъу гъаци апІуру. ⁶ Хъа саят

хъубдихъан, жарадар дуфну дийигъну рякъюру.

Дугъу дураризра гъапи:

– Ярхи йигъди ляхин дарди гъаз дийигъначва?

⁷ Дурари дугъаз кІуру:

– Учу сарира лихуз гъидисундарчу.

Думуган дугъу дурариз кІуру:

– Учвур йиз тІумтІин багъдиз гъарахай.

⁸ Хъабхъ гъабшиган, эйсийи чан мяишатдин гъулугъчийиз кІуру:

– Нежбрариз дих дапІну, аьхиримжи вуди лихуз хъюгъдарилан ккебгъну, сарпидариина гъайизкъан, дурариз чпин ляхнин гъакъи тув.

⁹ Хъабхъдихъна, саят хъубари, лихуз хъюгъдариз са-саб динар пул тувру. ¹⁰ Садпидарди лихуз хъюгъдари, чпиз артухъди рубкър дупну, фикир дапІнайи; амма дураризра, йикърарнаъ айиганси, са-саб динар пултІан тувундайи. ¹¹ Чпин гъакъи гъадабгъну, дурар эйсийиз чпин наразивал улупуз хъюгъю:

¹² – Гъаму къяляхъна гъафидар саб саятнаътІан гъилихундар, хъа уву дурарна ярхи йигъди убцру ригъдикк гъилиху учу саб гъапІунва.

¹³ Эйсийи дурарикан сариз кІуру:

– Я дуст кас! Узу увуз гиран ктапІурадара; уву саб динар пулихъ лихуз рази гъахъундайна? ¹⁴ Яв рубкъруб гъадабгъну, гъарах, узуз къанди лихуз хъюгъюризра увузкъануб тувуз ккундузуз. ¹⁵ Узуз йиз айибдикан узуз ккуниб апІуз ихтияр адаринхъа? Йиз мердвалиин уву гъаз бахил шулава? ¹⁶ Гъамци аьхиримжи вуйидарикан сарпидар, хъа сарпидарикан аьхиримжи вуйидар хъиди, фицики теклиф айидар гизаф ву, хъа кадагънайидар цІиб.

Шубубпи ражари

Исайи Чан аьжаликан пуб

¹⁷ Ерусалимдиз гъагъру рякъюъ Исайи, Чан йицІикъюр ученик гъирагъдиз гъадаъну, дурариз гъапи:

¹⁸ – Магъа ухъу Ерусалимдиз гъагъюрахъа. Инсаниятдин Бай аьхю маллийринна къанунчйирин хилиз тувди. Думу карснун йикІуз жаза гъадабтІиди. ¹⁹ Хъасин Думу аллагъсузарин хилиз, Дугъ'ина аървалар хуз, гъирмажарихъди Думу урччвуз ва дариз зигуз тувди.

Дадайин тІалаб

²⁰ Гъадму арайиъ Исайихъна, Чан баярра хъади, Зеведейин хпир гъафнийи ва, икрамнаъ ис духъну, дугъу фу-вуш тІалаб гъапІинийи. ²¹ Исайи дугъхъан, фу ккундуш гьерхиган, дугъу гъамци кІуру:

– Гъаму йиз кър бализ Яв Паччагълугъди сар Яв арччул, тмунур гагул терефнаъ деуз гъита.

²² Исайира жаваб вуди гъапи:

– Учву фу тІалаб апІураш, учвуз аьгъдарчвуз. Уз'ина гъюз ккайи аьзабар учвхъан аьх апІуз хъибдин?

Дурари: «Ав, шулчухъан», – гъапнийи.

²³ Исайи дурариз гъапи:

– Дугъриданна, Узу къабул апІуз ккайи аъзабар учвур аъх апІарчва, хъа Йиз арччулна гагул терефарихъинди дитувал Узлан асиллу дар: думу йишвар, Йиз Адашди шлиз улупнаш, гъадрариндар ву.

²⁴ Му гафар гъеерхъиган, имбу йицІур ученикди гъадму къюр чвуччван зарбди хъял апІуру. ²⁵ Хъа Исайи, дурариз вардариз дих дапІну, кІуру:

– Халкъарин гъакимари дурарин зиин агъавал апІурайивал ва аъхюдари дурарин зиин чпин гъюкум улупурайивал учвуз аьгъячвуз. ²⁶ Хъа ичв арайиъ дици дарибшри: шлиз ичв арайиъ кІулинур хъуз ккундуш, гъит думу ичв гъайгъушнаъ ишри. ²⁷ Шлиз ичв арайиъ сарпир хъуз ккундуш, гъит ичв лукІ ишри. ²⁸ Гъаци Инсаниятдин Байра Чаз жарадари гъуллугъ апІбан бадали ваъ, хъа Чав гъуллугъ апІбан бадали ва гизафдарин гунгъарилан хил алдабгъуз кІури Чан уьмур тувбан бадали Дуфнайир ву.

Исайи къюр кур кас сагъ апІуб

²⁹ Иса ва Дугъан ученикар Ерихондиан удучІурайиган, дурарин къяляхъди гизаф халкъ гъюз хъюгъю. ³⁰ Ва магъа рякъюхъ деънайи къюр кури, чпин багъхъантина Иса гъягъюрайивал аьгъю дубхъну, аьхю сесниинди гъапи:

– Я Давудгъярин Бай! Ич язухъ апІина!

³¹ Халкъди дурариз ккебехъ кІуйи, аммаки дурари хъанара зарбди чІигъар апІуз хъюгъю:

– Я Агъа, Давудгъярин Бай! Ич язухъ апІина!

³² Иса дугъужву ва, дурариз дих дапІну, гъапи:

– Узкан фу ккундучвуз?

³³ Дурари Исайиз кІуру:

– Я Агъа, ич улар сагъ шлуси апІина.

³⁴ Исайи, язухъ дапІну, дурарин уларик хил кучу, ва сабпну дурарин улариз рякъююз хъюгъю, хъа дурарра Дугъахъди гъягъюру.

Иса Ерусалимдиз гъюб

21 Дурар Ерусалимдиз багахъ духъну, Елион дагъдиин али Вифания кІуру гъулахъна гъафиган, Исайи гъамциб буйругъ тувну, къюр ученик гъаъру:

² – Гъатму ичв гъаншариъ айи гъулаз гъарахай, душваъ, дибтІнайи дажи ва дидин гъудугъ рякъидичвуз; гъадрар, тудурчну, Узухъна аькъйнай. ³ Ва нагагъ учвуз шликІа фукІа гъапиш, дурар Агъайиз бакарди ву, Дугъу дурар дишлади къяляхъ апІиди, йипай.

⁴ Му мици хъуб пайгъамбри дупнайи исихъайи гафар кІулиз удучІвбан бадали шулайи ляхнар вуйи:

⁵ «Ерусалим шагъриз йипайки, магъа, яв Паччагъ, даждиин элеъну гъюра.

Думу учвухъна гъудгъиинди, Фурс ктарди, гъиди».

⁶ Ученикари, душну, Исайи чпиз гъаписи гъапІу.

⁷ Дажина гъудугъ хъаъну гъахнийи, ва дурариин чпин палтар илирчнийи. Иса дурарин заълан элеънийи. ⁸ Халкъдикан гизафдари чпин палтар, хъа имбудари гъарарин цирклар-кюлерра рякъюкк ккирчуйи. ⁹ Исайин улихъдира, къяляхъдира гъюрайи халкъди чІигъар апІури гъахъну:

«Давудгъярин Бализ тяриф!
Агъайин ччворнахъ Гъюрайириз
ужвал ибшри!

Аьршариз тяриф!»

¹⁰ Иса Ерусалимдиъ учІвиган, вари шагъур гъяракатназ гъафи; варди: «Му фуж вуйкІан?» кІури, гьерхуйи. ¹¹ Хъа халкъдигъян:

– Му Галилейин Назаретдиан вуйи Иса пайгъамбар ву, – кІури, жаваб тувнийи.

Исайи алвер апІурайидар Аллагъдин хулан утІуккуб

¹² Иса Аллагъдин хулан гъяятдиз гъафи. Душваъ ариш-вериш апІурайидар вари утІукку, пул дигиш апІурайидарин устларна луфар масу туврайидарин кусрийир ккитІикІу. ¹³ Исайи дурариз гъамци кІурайи:

– Йиз хулаз ккарагру хал пиди», кІури дибикІна, хъа учву дидкан тІарашчйирин мугъара дапІначва.

¹⁴ Хъасин Аллагъдин хулаз Исайихъна гизаф курарна ликудар хуру, ва Дугъу дурар сагъ апІуру.

¹⁵ Дугъу апІурайи аьламатнан ляхнар ва, «Давудгъярин Бализ тяриф!» кІури, чІигъар апІурайи баяр-шубар дяркъну, аьхюну маллийр, къанунчйир хъюлу ацІру. ¹⁶ Ва дурари Дугъаз кІуру:

– Мурари фу кІураш, Увуз ебхъурануз?

Исайира дурариз кІуру:

– Ав, ебхъуразуз. Хъа учву Гирами китабарик: «Мухрихъ хъайидарин ва бицІидарин мелзналан Узуз тярифнан гафар пуз гъитдива», пну дибикІнайиб гъурхундарнучвахъа?

¹⁷ Дурар гъадушв'ин илмиди, Иса Вифания кІуру гъулаз гъушнийи ва душваъ йишв адапІнийи.

Инжирин гъеебццу гъар

¹⁸ ГъачІнин шагъриз хъадакнугъюрайи Исайиз рякъюъ гаш шулу. ¹⁹ Ва, рякъюн гъвалахъ инжирин гъар дябкъну, Думу дидин багахъна гъушу, амма кІажарилан гъайри, дидигъ фукІа гъибихъундайи. Исайи, му гъариз сарун асуллагъ бегъер дарибхрива, пну, амур гъапІнийи. Инжирин гъар сабпну гъеебццнийи. ²⁰ Му аьгъвалат гъябкъю ученикар мюгътал гъахънийи:

– Инжирин гъар мици сабпну фици гъеебццнийкІан? – гъапи дурари.

²¹ Исайи дурариз жаваб вуди гъапи:

– Гъякъ кІуразачвуз, эгер учвуз хъугъувал аш ва учву шаклу даршиш, му инжирин гъарин кІул'ина

гъафиб гъубзри, учву гъатму дагъдиз: «Яв йишв'лан улдубч'вну, гъюлиъ убс», гъапиш, гъадмура тамам хьибди. ²² Хъугъувал ади учву ккарагури фу ккун гъапиш, гъадму хьибдичвуз.

Исайин гъюкмикан

²³ Хъасин Исайи, Аллагъдин хулан гъяатдиз дуфну, абгъювалар улупурайиган, Дугъахъна ахью маллийрна, къанунчийрна ахьюдар гъюру.

Дурари гьерхру:

– Уву му ляхнар фициб гъюкмиинди ап'урава? Шли Увуз гъацдар ляхнар ап'уз гъюкум тувну?

²⁴ Исайи дурариз жаваб вуди гъапи:

– Узура учвуз саб суал тувдиза. Эгер учву Узуз жаваб тувуш, Узура учвуз, мурар фициб гъюкмиинди ап'ураш, пидизачвуз. ²⁵ Штуан ап'уру Ягъ'яйиз штуан ап'уз ихтияр шли тувну: Аллагъди, даршиш инсанари?

Дурар, фикрарикк ккахъну, чиб-чпикди гъамци пуз хъюгъру:

– Эгер ухъу «Аллагъдихъан» гъапиш, Дугъу ухъуз: «Дици вуш, дугъахъ гъаз хъугъундарчва?» пиди, ²⁶ хъа «инсанарин терефнаан» пуз ухъуз халкъдихъан гуч'а а, гъаз гъапиш халкъди, Ягъ'я пайгъамбар ву к'ури, гъисаб ап'ура.

²⁷ Гъаддиз дурари Исайиз жаваб вуди гъапи:

– Учуз абгъдарчуз.

Хъа Исайи дурариз гъапи:

– Ари Узура, Йиз му ляхнар фициб гъюкмиинди ап'ураш, пидарзачвуз.

Къюр балкан тахалус

²⁸ Учву фици фикир ап'урачва? Сар касдиз къюр бай айи. Думу касди, сарпирихъна дуфну, к'уру:

– Жан бай! Душну, гъи ихъ т'умт'ин багъдиъ лих.

²⁹ Думу, «Ккундарзуз!» – пну, жаваб тувну, хъасин, швумал духъну, лихуз гъягъюру. ³⁰ Адашди, къюрпи балихъна дуфну, дугъазра к'уру.

– Ибшри, гъягъюрза, – жаваб туву му бали, амма думу гъушундайи.

³¹ Му къюрмикан адашдин т'алаб шли тамам гъап'ину?

Дурари к'уру: «Сарпири».

Исайи дурариз к'уру:

– Дугъриди к'уразачвуз: налук уч ап'рударна ч'уру аднан дишагълийир учвут'ан ухди Аллагъдин Паччагълугъдиъ уч'вди. ³² Фицики штуан ап'уру Ягъ'я учвухъна дугъривалин рякъюъди гъафну. Учву дугъахъ хъугъундарчва, хъа налук уч ап'рударна ч'уру аднан дишагълийир хъугъну. Учвуз гъамрар вари гъяркънушра, дугъахъ хъугъну, гунгъар гардандиъ гъидисундарчва.

Т'умут'ичйирикан тахалус

³³ Жара тахалусдихъра хъебехъай. Сар касди т'умт'ин багъ ибтру ва дидлан арчил илт'ибк'уру. Душваъ чяхир кч'юбкъру ич'и йибккуру ва паж

ап'уру хъасин, багъ т'умут'ичйирихъна тувну, учв жара йишвариз гъягъюру. ³⁴ Хъа т'умт'ар хъуркъру вахт улубкъиган, дугъу, т'умт'ин багъдикан чан бегъер хуз, лук'ар т'умут'ичйирихъна гъаъру.

³⁵ Т'умут'ичйири, дугъан гъуллугъчйир дидисну, дурарикан фуж урччвур, фуж йивну йик'уру, шлиина гъван улюбхюру. ³⁶ Эйсйи хъанара жара лук'ар гъаъру, хъа дураризра гъаци гъап'инийи.

³⁷ Ахирки дугъу «белки дурариз дугъхъан нач шул», к'ури, дурарихъна чан бай гъаъру. ³⁸ Амма т'умут'ичйири, эйсйин бай гъяркъиган, чиб-чпин арайиъ к'уру: «Му эйсйин ирсчи ву; гъачай думу йивну йик'ухъа ва дугъан ирс ухъуз гъибтдихъа».

³⁹ Думу дидисну, багъдиан адаъну, йивну йик'уру.

⁴⁰ Ари гъамус багъдин эйси гъафиган, дугъу т'умут'ичйирикан гъап'иди?

⁴¹ Му пис касар дугъу т'анкъ ап'иди, хъа т'умт'ин багъ вахтнийинди чахъна бегъер рубкъру жара т'умут'ичйирихъна арендаиз тувди.

⁴² Хъа Исайи, давам ап'ури, дурариз к'уру:

– Учву Гирами китабариъ дидик'инайи гъаму гафар гъурхундарнучва:

«Устйири гат'абхъу гъван мурччвануб гъабхъну. Му ухъуз гъябкъю аламат Агъайи гъап'уб ву».

⁴³ Гъаддиз к'уразачвуз, Аършарин Паччагълугъ учвхъан тадабгъиди ва думу лайикълудариз тувди.

⁴⁴ Хъа фуж гъадму гъвандиина ахъиш, думу парчйир хъиди; хъа шил'ина думу абхъиш, чархъиди.

⁴⁵ Дугъан тахалусар гъеерхъу ахъюну маллийрна фарисйир Думу чпикан улхурайивалин гъавриъ ахъу. ⁴⁶ Дурариз Думу дисуз ккун шулу, амма халкъдихъан гуч'и шулу, гъаз гъапиш халкъди Думу пайгъамбар вуди гъисаб ап'урайи.

Сумчрин мяракайикан тахалус

22 Исайи хъанара дурар тахалусариинди гъаврикк ккауб давам гъап'инийи.

² Аършарин Паччагълугъ сар гъамцир паччагъдиз ухшар ву. Сар паччагъди, гизафдариз сумчрик дупну, чан балин сумчрин мярака дюзмиш гъап'инийи. ³ Вахт улубкъган, дугъу чан лук'ар хялариз теклиф ап'уз гъау, амма дурариз гъюз ккун гъабхъундайи. ⁴ Дугъу хъанара дурарихъна чан жара лук'ар гъаънийи:

– Магъа, дюрхнайи жердар, якъар дурккну, хурагарра дап'ину, вари гъязурди а, сумчрин демраз гъачай.

⁵ Садар, дугъан гафарихъ хъебехъди, чпин хут'лариз, тмундар ариш-вериш ап'уз гъушнийи.

⁶ Имбудари, дугъан лук'ар дидисну, дурччвну йихуру. ⁷ Мидкан, пис хъял дуфну, паччагъди, чан къушмар гъаъну, дурар т'анкъ ап'уру ва дурарин шагърик ц'а кипру. ⁸ Хъасин паччагъди чан лук'ариз к'уру:

– Сумчрин дем гъязурди а, хъа сумчриз теклиф дап'инайидар лайикълу гъахъундар. ⁹ Гъаддиз,

душну, кючйириъ алахъкъандариз варидариз сумчрин демраз дих апІнаи.

¹⁰ ЛукІарира, душну, кючйириъ чпиз алахъкъандар вари: гьам ужудар, гьамсана харжидар хъади дуфну, сумчрин суфра хялари хъабціру. ¹¹ Хяларихъна удучІву паччагъдиз дураригъ сумчриз ярамиш дару палтар али сар кас рякъюру. ¹² Паччагъди дугъаз кІуру:

– Я дуст кас, сумчрин палтар алдарди увхъан мина гъюз фици гъабхъунвухъан?

Дугъазра кІуруб гъибихъундайи. ¹³ Гъадмуган паччагъди лукІариз гъапнийи:

– Му, ликар-хилар йитІну, чІатинди мучІушназ, ишуб, гъарай-суза, фигъан айишвазди гатІахъай.

¹⁴ Фицики теклиф дапІнайидар гизафдар ву, хъа кадагънайидар – ціиб.

«Паччагъдиз паччагъдинуб, хъа Аллагъдиз Аллагъдинуб тувай»

¹⁵ Гъадмуган фарисйири, мушв'ан удучІвну, Исайи фукІа дюз даруб кІайиз ккеуз мясляаът апІуру, ¹⁶ ва Дугъахъна, Гъироддин терефкрарра хъади, чпин ученикар гъаъру. Дурари Исайиз кІуру:

– Я Мялим! Учуз Уву гъякълу кас вуйивал ва инсанар Аллагъдин дугъри рякъюъ тІаърайивал аьгъячуз. Уву инсандин машназ, яна гъуллугъназ лигурдарва. ¹⁷ Гъази вуйиган, учуз йип: Римдин паччагъдиз учу налук тувуз хай шулин, даш шулдарин?

¹⁸ Исайи, дурарин чІуру ниятар рякъюри, кІуру:

– Къюб маш гъяйидар, Узу гъаз ахтармиш апІурачва? ¹⁹ Учву налукди туврайи пул Узуз улупай.

Дурари Дугъахъна саб манат хуру.

²⁰ – Мидик шлин шикилна ччвур ка? – пну, гъерху Исайи дурарихъан.

²¹ – Римдин паччагъдин, – жаваб туву дурари.

Гъадмуган Исайи дурариз кІуру:

– Дици вуш, паччагъдинуб паччагъдиз, хъа Аллагъдинуб Аллагъдиз тувай.

²² Му гафар гъеерхъиган, дурар мюгътал шулу ва Дугъахъан гъудучІвну гъягъюру.

ГъачІидар чІиви шлуваликан

²³ Гъадму йигъан Дугъахъна гъачІидар чІиви шуб айиб дар кІурайи саддукйир гъюру, ва дурари Исайихъан гъерхру:

²⁴ – Я Мялим! Муса пайгъамбри дупна: «Эгер фуж чаз велед даршиди гъачІиш, дугъан хпир дугъан чвуччвуз дитри ва чвуччвун тухум давам апІри».

²⁵ Учур ургур чве вуйча, ва сарпир эвлемиш духъну, гъакІну ва, велед хътарди хъпаз лигну, хпир дугъан чвуччвуз дитру. ²⁶ Гъамци къюрпирра, шубурпирра, та-а-ап ургурпириина гъяйиз, вари йихуру.

²⁷ Аьхирки гъадму хпирра йикІуру. ²⁸ Гъази гъабшиган, гъиямат йигъан вари чІиви шлуган,

думу ургурикан фунурин хпир хъиди? Дурариз вардариз думу швуваз гъушнийи аьхир.

²⁹ Исайи дурариз гъамциб жаваб апІуру:

– Учву, я Гирами китабар, ясана Аллагъдин къудрат аьгъдарди, улдугурачва. ³⁰ ЧІиви гъахъиган, дурари я швушвар хурдар, я швуваз гъягъюрдар. Дурар аьршариъ айи малайикарси хъиди. ³¹ Хъа гъиямат йигъан гъийихдар чІиви хъувалин гъякънаан Аллагъди учвуз гъапи гъаму гафар яраб учву гъурхундайкІан? ³² «Узу Ибрагъимдин Аллагъ вуза, Исакъдин Аллагъ вуза ва Якъубдин Аллагъ вуза». Аллагъ дийихнайидарин ваъ, хъа чІивидарин Аллагъ ву.

³³ Му гафар гъеерхъиган, халкъ Исайин аьгъювалар улупбиин мюгътал шуи.

ВартІан метлеблу табшуругъ

³⁴ Исайи саддукйир фици чпин йишв'ин дитнуш, гъеебхъиган, фарисйирна саддукйир, сатІиди уч шулу. ³⁵ Дурарикан сар къанунчийи, Исайи фу кІуруш кІури, Дугъахъан гъерхру:

³⁶ – Мялим! Къанундиъ вартІан метлеблу табшуругъ фунуб ву?

³⁷ Исайира дугъаз кІуру:

– «Яв Агъа Аллагъ, вари юкІв хъипну, вари рюгънаан ва яв вари фагъмиан ккун апІин». ³⁸ Му сабпи ва вартІан метлеблу табшуругъ ву.

³⁹ Къюбпибра гъаддиз барабар ву: «Яв багахъ хъайир жвуваз жвувси ккун апІин». ⁴⁰ Гъаму къюб табшуругъдин вари Къанун ва пайгъамбарин БикІбар биналамиш духъна.

Месигъ шлин бай ву?

⁴¹ Саб йишв'ина уч духънайи фарисйирихъан Исайи гъерху:

⁴² – Учву Месигъдин гъякънаан фу фикир апІурачва? Думу шлин Бай ву?

Фарисйири Дугъаз:

– Давудгъарин Бай ву, – кІуру.

⁴³ Исайи дурарихъан хъана гъерхру:

– Дици вуйиган, Рюгъну ацінайи Давудри Дугъаз Агъа фици кІура? Давудри дупнаки:

⁴⁴ «Агъайи йиз Агъайиз гъапну:

Узу Яв душмнар Яв ликарикк дахъайизкъан, Йиз арччул гъвалахъ деъ?»

⁴⁵ Гъамци, Давудри Дугъаз Агъа кІурайиган, Думу дугъан Бай фици хъидихъа?

⁴⁶ Сарихъанра Дугъаз жаваб тувуз гъабхъундар. Ва гъадму йигъланмина, Исайиз суалар тувуз кІури, Сарун сарира Исайихъан гъич сабдиканра гъерхуз кІубанвал гъапІундар.

Къанунчйирихъанна фарисйирихъан ихтият йихъай

23 Хъасин Исайи, халкъдихъна ва Чан ученикарихъна илдицну, гъапнийи:

² – Мусайин Къанундин гъаврикк каъри, тахтнин къанунчйирна фарисйир деъна. ³ Гъаци вуйиган, гъадрари кІурубдихъ хъебехъай ва кІулиз адабгъай, хъа дурари апІурайиганси мапІанай, фицики дурари, фу ккун апІураш, кІура, хъа чпи гъаци апІурадар. ⁴ Читин къайдйир кІули гъахуз гъитри, дурари гъюнариин гъулайсуз гъагъар иливур, хъа дурар алишвлан ришвбан бадали чпи тІубкъан кучрадар. ⁵ Хъа дурари фукІа апІурашра, инсанариз рябкъри кІури апІурайиб ву. Гъамци дурари унтІланна хиллан илдижру Къанундиан гафар дидикІнайи чпин чІулар ахю апІури шулу ва палтарин цІимцІлар ярхи апІури шулу. ⁶ Дурар мажлисар-демариъ ва мистариъ ужусдар йишвар дидисну деуз ккунидар ву. ⁷ Ва базар-майдариин чпи тебрик апІури ва адмийири чпиз «Мялим! Мялим!» кІури, дих апІури ккунидар ву. ⁸ Хъа учвуз гъит мялимар дарипри, фицики гъакъ Мялим сар ву, хъа учву вари гъардшар вучва. ⁹ Ва жилариин саризра адаш макІанай, фицики учвуз сар Аършарин АдаштІан адар. ¹⁰ Ва учвуз насигъятчйирра дарипри, фицики сар ву учвуз айи Насигъятчи, думура Месигъ ву! ¹¹ Учвкан варитІан заан вуйириккан, учвуз гъараваш ишри, ¹² фицики, шли учв заанди дисури гъашиш, думу аскан апІиди, хъа шли учв асканди дисури гъашиш, гъадму заан хъиди.

Исайи къанунчйирна фарисйир беябур апІуб

¹³ Ичв гъял пис хъибди, къюб маш гъяйи къанунчйирна фарисйир! Гъаз гъапиш адмийирин улихъ Аършарин Паччагълугъдин раккар хъяркърачва. Душваъ я учву учІврадарчва, я учІврайидар учІвуз гъитрадарчва. [¹⁴] †

¹⁵ Ичв гъял пис хъибди, къанунчйирна фарисйир, къюб маш гъяйидар, гъаз гъапиш сар каскъан учвухъинди илтІикІбан бадали, учву гъюлериланна жиларилан илдицури шулучва; ва дицир кас гъидихъган, дугъкан учвутІан къюб ражари бешбетер жегъеннемагъли апІуручва.

¹⁶ Ичв гъял пис хъибди, рякъ улупурайи курар. Учву: «Аллагъдин хул’инди ху гъапІну пну, баладар, – кІурачва, – хъа Аллагъдин хулаъ айи гъизилиинди ху гъапІур чав туву гаф тамам апІуз мажбур ву», – кІурачва. ¹⁷ Я курар ва ахмакъар! Фу заан ву: гъизил, дарш гъадму гъизил гирами апІурайи Аллагъдин хал?

¹⁸ Хъанара: «Шли Аллагъдиз багъишар апІру йишв’инди ху гъапІнуш, дугъаз, баладар, кІурачва, – хъа гъадина багъиш апІуз дубхнайибдиинди ху гъапІур чав туву гаф тамам апІуз мажбур ву», – кІурачва. ¹⁹ Эй кур духънайидар! Фу заан ву: багъиш апІуз дубхнайиб, дарш думу гирами

† Грекарин саспи БикІбарий гъамци кІура: «Ичв пис гъял хъибди, къюб маш гъяйи къанунчйирна фарисйир, фицики учву ачІни дишагълийирин хулар хътитІури, къюб маш гъивну, ярхи гъудгнар апІурачва ва гъаддиз ахю жаза гъадабтІидичвуз».

апІурайи марцци йишв? ²⁰ Гъаци вуйиган, шли Аллагъдиз багъишар апІру йишв’инди ху апІураш, дугъу гъадушв’ин дивру варибдииндира ху апІура. ²¹ Аллагъдин хул’инди ху апІурайири, гъам Аллагъдин хул’инди, гъамсана душваъ яшамиш Шулайириинди ху апІура. ²² Зав’инди ху апІурайири Аллагъдин тахтнинди ва дид’ин Деънайириинди ху апІура. ²³ Ичв гъял пис хъибди, къанунчйирна фарисйир, фицики учву, Къанунди дупнайибси, шюше, гъашв ва шивит укІарин йицІуб пайнакан саб пай туврачва, хъа Къанундиъ вартІан метлеблу вуйиб: гъякълувал, рягъимлувал, хъугъвал – гъархрачва; сифте вуди гъамрар дапІну ккунду, хъа тмунубра дарапІди гъибтну ккундар. ²⁴ Эй рякъ улупурайи курар! Учву хурагнак кабхъу мизмиз ктабгъурачва, хъа деве хътІюбкъюрачва. ²⁵ Ичв гъял пис хъибди, къюб маш гъяйи къанунчйирна фарисйир, гъаз гъапиш учву захна бушгъаб заълан марцц апІури шулучва, хъа дурарин айтІишв угъраш’валинна тмягъкарвалин йимишари абцІри шулучва. ²⁶ Эй кур фарисей! Сифте захранна бушгъабан айтІишв марцц апІин, дурарин чІатан терефра марцциб шлуганси. ²⁷ Ичв пис гъял хъибди, къюб маш гъяйи къанунчйирна фарисйир, фицики учву, уччвуди рякъюз кІури, чІатанди лизиди дарснайи, хъа айтІишв майтин кІурбарина жюрбежюр чиркишну ацІнайи накъварин гюмбтариз ухшар вучва. ²⁸ Гъаци учвур, инсанариз заъланди дугъридарси улупури, айтІанди кучІляхваларина нягъякъвалари ацІначва.

Фарисйирна къанунчйир жазайикк ккуркъбакан

²⁹ Ичв гъял пис хъибди, къюб маш гъяйи къанунчйир ва фарисйир! Учву, пайгъамбрариз ва жара марцци касариз гюмбтар диври, дурар кабалгурачва. ³⁰ «Эгер учу ич ата-бабйирин девриъ яшамиш шули гъахънийиш, учу дурарихъди пайгъамбрарин ифи дубзбаъ иштирак хъидайча», – кІурачва. ³¹ Гъаму гафариинди учву пайгъамбрар гъийихдарин веледар вуйивалин гъякънаан ачухъди шагъидвал апІурачва. ³² Гъаци вуйиган, ичв абйирин тахсрар давам апІинай! ³³ Эй битІар, битІран ифи айидар! Учву жегъеннедин цІигъ гъитру жазайиккан фици гъергдичва? ³⁴ Гъаддиз магъа Узу учвухъна пайгъамбрар, фагъумлуйир ва аълимар гъаъраза. Учву дурарикан садар йивну йихидичва, хъа тмундар ичв мистариъ урччвидичва ва шагъриан шагъриз утІуккури хъидичва. ³⁵ Гъякълу Авелин ифдилан ккебгъну, Аллагъдиз багъишар туврушванна Аллагъдин хулан арайиъ учву йивну гъачІи Варахайин бай Закар’айин ифдиина гъяйизкъан, жилариин нягъякъди удубзурайи вари ифдин тахсирра ичвуб хъибди. ³⁶ Дюзди кІуразавуз: гъамусдин адмийириз гъаму варибдин жаза гъадабтІиди.

Ерусалимдин улубкъруб

³⁷ Эй, пайгъамбарар йивну йихру ва чахъна гъау илчйириин гъван улюбхру Ерусалим! Швнубан Узуз, пеъли чан хлинцариккна шохъярси, яв халкъ уч апІуз ккун гъабхъунзуз, хъа учву кІул ккивундарчва! ³⁸ Лигай, магъа ичв хал ичІиди гъубзна. ³⁹ Магъа кІуразачвуз: «Агъайин ччвурнахъ Гъюрайир жувлакк ишри», кІури, учву дих дарапІкъан гагъди, Узу сарун рякъидарчвуз.

Аллагъдин хал дабгъбакан

24 Иса Аллагъдин хул'ан удучІвиган, Дугъан ученикар, Дугъаз Аллагъдин хулан дараматар улупуз кІури, багахъна гъафи. ² Исайи дурариз кІуру:

– Гъамрар вари рякъюранчвуз? Дугъридан кІуразачвуз, мидин гъван гъвандиин гъубзидар, вари дабгъиди.

Исайин терефкрариин аъзабар улуркъруб

³ Иса Елион дагъдиин деънайиган, Дугъахъна ученикар гъюру ва жарадар алдру йишв'ин дурари Дугъхъан гьерхру:

– Йип учуз, дици фила хъибди? Уву хъадакнугъюрувал ва гъямат йигъ улубкъруб учуз фицдар лишнариинди агъю хъибди?

⁴ Исайи дурариз жаваб вуди кІуру:

– Лигайгъа, шликІа учву алдатмиш дарапІбан бадали, ихтият йихъай. ⁵ Фицики гизафдар: «Узу Месигъ вуза» кІури, Йиз ччвурнаккди гъиди ва гизаф халкъар алдатмиш апІиди. ⁶ Гъацира учвуз багахъ ва ярхла дявйириккан ебхъидичвуз. Лигайгъа, гучІ мапІанай, фицики мурар духъну ккуни ляхнар ву, амма му сабан аххир дар.

⁷ Фицики халкъ халкъдиин, паччагълугъ паччагълугъдиин алархъиди. Гаш'валар ахъди, жюрбежюр йишвариъ жилар тІурччвиди. ⁸ Мурар вари бедбахтваларин, биціир апІру аъзабарси, сифте кІулар ву. ⁹ Гъадмуган учвуз аъзабар тувди ва учву йивну йихиди; учву, Йиз ученикар хъпаз лигну, вари халкъариз даккун хъидичва.

¹⁰ Гъадмуган гизафдар хъгъвалихъан ярхла хъиди. Сари-сар масу тувуз хъюгъди, инсанарин арайиъ душманвал абхъди. ¹¹ Хъасин хайлин кучІлин пайгъамбарар арайиз удучІвиди ва дурари гизафдар алдатмиш апІиди. ¹² Къайдасузвалар гизаф артухъ хъпаз лигну, гизафдарин сар-сарихъна ккунивал ціиб хъибди. ¹³ Гъамрар вари шли аххирикъан ахъ гъапІиш, гъадму дюрхну хъиди. ¹⁴ Гъарсаб миллетдиз ебхъруганси, Аършарин Паччагълугъдикан Ужувлан хабар вари дюн'яийъ рабгъиди, гъадмуган гъямат йигъ улубкърубиди.

Улукъуз ккайи аъзабар

¹⁵ Гъамци Даниял пайгъамбри улихъ ккимиди дупнайи Гирами йишваъ Аллагъ гъясбикк ккадру алчагъвал учвуз гъабкъиган (урхурайир гъит гъавриъ ишри), ¹⁶ гъадмуган Ягъудия уълкейиъ айидар дагълариз гьергри. ¹⁷ Фуж гъадму вахтна гъваин алди гъашиш, чан хулаъ айиб фукІа гъадабгъуз душвлан улдудучІври, ¹⁸ фуж хутІлиъ ади гъашиш, думу чан палтар гъадагъуз хулаз дурушри. ¹⁹ Гъагъдиъ айидаринна нанайихъ биціидар хъайидарин гъадму йигъари гъял пис хъибди! ²⁰ Гъамрар вари улукъну, учву гьергуз мажбур гъабхъи вахт я къюрд, ясана султ йигъ дарибшри пну, ккарагай, ²¹ фицики гъадмуган дюн'я ккебгъхъанмина дарши ва сарун сабанра даршлусдар зурба бедбахтвалар хъиди. ²² Хъа гъадму йигъар Аллагъди кам гъапІундайиш, сар каскъан ккададархърийи, амма Чав кадагънайидар бадали Дугъу гъадму йигъар кам апІиди. ²³ Эгер учвуз думуган «Лиг, Месигъ гъамшвахъ хъа» вая «Гъатушвахъ хъа» гъапиш, мухъугъанай, ²⁴ фицики кучІлин месигъар ва кучІлин пайгъамбарар удучІвну, зурба аъламатнан лишнар улупуз хъюгъди. Дурар, чпихъан шулуш, гъелле Аллагъди кадагънайи касарра алдатмиш апІуз чалишмиш хъиди. ²⁵ Магъа, Узу улихъмиди гъапунзачвуз. ²⁶ Гъамци, нагагъ учвуз «Магъа Думу ичІи чюлиъ а» гъапишра, дина мягъянай; «Магъа Думу хуларийъ гъитІикІна» гъапишра, мухъугъанай. ²⁷ Къюркълин ціа завун му кІулиан тму кІулиз фици крибчуруш, Инсаниятдин Байра гъаци гъиди. ²⁸ Наан майит ади гъабшиш, гъаина люкъяр уч хъиди.

Инсаниятдин Бай аършариан гъюбкан

²⁹ Хъа сабпну гъадму йигъарин къяляхъ «Ригъ ктІубшвиди, вазли акв тувидар, заварин хъдар ахъди, завар ккадаршвиди». ³⁰ Гъадмуган зав'ина Инсаниятдин Балин лишан гъибди. Жилиин али вари халкъар ишиди, дурариз, Чан къувват ва зурба гъайбат хъади, дифариин алди гъюрайи Инсаниятдин Бай рякъиди. ³¹ Дугъура зурба сес апІру зурна хъади Чан малайикар гъаъди, дурари Дугъу ктагъу касар, жилин саб кІул'ан тмуну кІулиз гъяйизкъан, юкъиб терефарихъанди уч апІиди.

Инжирин гъарин мисал

³² Инжирин гъархъан мисал гъадабгъай: дидин кюлери къюкъяр апІруган ва кІажар адашвруган, хъад багахъ шулайивал агъю шулучвуз. ³³ Гъаци учвузра, гъамрар вари гъяркъган, гъадму вахт, ичв раккнихъ хъайиси, багахъ дубхънайивал агъю йибхъай. ³⁴ Гъякъ кІуразачвуз: му вари улубкърубиди, гъамусдин насил гъубзди. ³⁵ Заварна жилар ккадахъиди, хъа Йиз гафар дургидар.

Думу фила шулуш, саризра аьгьдар

³⁶ Я аьршарин малайикариз, я Бализ – саризра йигь ва сьаьт аьгьдар, хъа сар Адашдиз аьгья.
³⁷ Нюгьдин йигьари фици гьабхьнуш, Инсаниятдин Бай гьювалра гьаци хьибди: ³⁸ жилиин шид улубчIвайиз улихьна Нюгь чан гимдиъ учIву йигь'ина гьайиз, вари фици ипIури-убхьури, швушвар хури, швуваз гьягьюри гьахьнуш ³⁹ ва шид улубчIвайиз фици фтинкIа фикир ктарди гьахьнуш, Инсаниятдин Бай гьювалра гьаци хьибди. ⁴⁰ Думу вахтна хутIлиъ кьюр нежбер лихури гьахьиш, дурарикан сарнур гьахиди, тмунур гьитди; ⁴¹ хилин рягьярихъ тахил рябгьюрайндар кьюр дишагьли гьахьиш, дурарикан сар гьадагьиди, тмунур гьитди. ⁴² Гьаци вуйиган, ул иливну мааханай, гьаз гьапиш ичв Агья гьюру йигь учвуз аьгьдарчвуз. ⁴³ Учвуз аьгью йибхьайки, хулан эйсийиз угьри гьюру вахт аьгьяйиш, думу даьрахрийи ва чан хулаъ учIвуз гьидритрийи. ⁴⁴ Гьаддиз учвур гьязурди гьузай, фицики учву ккилигури адру сьаьтна Инсаниятдин Бай гьиди.

Гьуллугьчийир вафалудар духьну ккунду

⁴⁵ Агьайин вартIан аькьюллу, вафалу гьараваш фунур ву? Дугьу имбу гьаравшариз ипIуб туврурди дурарин зиин гьуллугьчиди дерккур.
⁴⁶ Хулаз гьафи агьайиз ляхин апIури гьяркью гьуллугьчи бахтавар ву. ⁴⁷ Гьякъ кIуразачвузки, агьайи думу чан вари хал-йишван аьхюрди дерккди. ⁴⁸ Хъа эгер думу гьуллугьчийи, чан кIваан: «Йиз агья багаригьди гьидар» пну, ⁴⁹ миди вуйи чавсариз сабра дарди йивури гьахьиш, лутйирихьди ипIуз-убхьуз хьюгьиш, ⁵⁰ агья, думу ккилигури адру йигьан ва мялум дару сьаьтна хьуркьди ⁵¹ ва дугьу думу гьуллугьчи кьюб швур апIиди: дугькан, кьюб маш гьяйидарикан апIуб апIиди, душваъ суза-фигьан, зурба ишуб абхьди.

ЙицIур шуркан тахалус

25 Гьадмуган Аьршарин Паччагьлугь, лампийр гьадагьну, йишвну жамран улихьна гьюрайи йицIур шураз ухшар хьибди. ² Дурарикан хьур аькьюллудар ва хьур абдалдар гьахьну. ³ Абдал шубари, лампийр гьадагьну, дурарихъ хьубзруб гьадабгьундар. ⁴ Аькьюллудари лампийрихьди хьубзрубра гьадабгьуру. ⁵ Жамру кьан апIуради хьпаз лигну, дурар вари нивкIуз гьягьюру. ⁶ Хъа гьацIишваринган: «Магья жам гьюра, улихьна удучIвай», – кIури, сесер утIурччуру.

⁷ Вари шубар, гьудужвну, чпин лампийр акуди кархьуз хьюгьру. ⁸ Абдал шубари аькьюллудариз: «Ичв хьубзрубдикан учузра чавай, даршиш ич лампийр ктIушвур», – кIуру. ⁹ Хъа аькьюллудари:

«Хьубзруб учузра, учвузра гьубкIидар. Масу туврайидарихьна душну, учвуз гьадабгьай», – кIуру.

¹⁰ Хъа дурар хьубзруб гьадабгьуз душну имиди, жам гьюру. Гьязурди айи шубар дугьахьди сумчрин демраз гьягьюру, ва сарун раккар хьяркьру. ¹¹ Хъасин хьубзруб гьадабгьуз гьушу тмуну шубарира дуфну: «Я Агья, я Агья! Учуз раккин абцца», – кIуру. ¹² Жамру дурариз жаваб вуди: «Дюзди кIуразачвуз, узуз учву зат аьгьюдаркьан дарзуз», – кIуру.

¹³ Гьаци вуйиган, мааханай, гьаз гьапиш я йигь, я сьаьт аьгьдарчвуз.

Шубур гьуллугьчийикан тахалус

¹⁴ Аьршарин Паччагьлугь сар гьамцир касдихъ тевуз шул: саб ражари ярхла уьлкйириз гьягьруган, дугьу чан гьуллугьчийириз дих дапIну, чан мяишатдиз лигуз табшурмиш гьапIнийи.

¹⁵ Дурарин удукьувалариз лигну, сарихьна хьуд агьзур, тмунурихьна кьюд агьзур, шубурпирихьна сад агьзур манат тувну, учв гьушнийи. ¹⁶ Хьуд агьзур манат гьибисури, дишлади думу ляхник кипру ва хьуд агьзурсана гьазанмиш апIуру.

¹⁷ Гьаци кьюд агьзур гьибисурира кьюд агьзурсан гьазанмиш гьапIнийи. ¹⁸ Хъа сад агьзур манат гьибисури, душну, жил деебккнуну, душвакк кивну, пул жин гьапIну. ¹⁹ Саб хайлин вахтналан агья гьюру ва дурарихьан арсран гьякъ-гьисаб апIувал ккун апIуру. ²⁰ Чахъ хьуд агьзур манат гьибтури, пул дубхну, кIуру:

– Агья! Уву узухьна хьуд агьзур манат тувунва, магья узу дурариинди хъана хьуд агьзурсан гьазанмиш гьапIунза.

²¹ Агьайи дугьаз кIуру:

– Аферин увуз, ужур ва вафалу гьуллугьчи, бицIи ляхниъ узуз вафалу гьахьунва, аьхю ляхнар табшурмиш апIидизавуз; яв агьайин мяракайиз дуфну, дугьахьди шадвал апIин.

²² Гьаци кьюд агьзур манат гьибисурира, дуфну, кIуру:

– Агья! Уву узухьна кьюд агьзур манат тувунва, магья дурарин кюмекниинди узу хъана кьюд агьзурсан гьазанмиш гьапIунза.

²³ Агьайи дугьаз кIуру:

– Увузра аферин, ужур ва вафалу гьуллугьчи, бицIи ляхниъ узуз вафалу гьахьунва, аьхю ляхин табшурмиш апIидизавуз; йиз мяракайиз дуфну, узухьди йиз шадвал пай апIин.

²⁴ Хъасин сад агьзур манат хьайир дуфну, кIуру:

– Агья! Узуз уву учIру адми вуйиб аьгьайзуз: дурубзру йишв'ан ккадабцIуз ва ктриву йишв'ан бегьер уч апIуз ккунир вува. ²⁵ ГучI кабхьури пул жиликк жин гьапIунза: магья яв думу гьадабгь.

²⁶ Хъа агьайи дугьаз гьамци кIуру:

– Эй жинжал ва темпел гьуллугьчи, увуз узу дурубзру йишв'ан ккадабцIурур ва ктриву йишв'ан бегьер уч апIуру вуйиб аьгьдайнуз? ²⁷ Гьаддиз уву

Йиз пул ляхник кипну ккундийи, гъафири узу думу артухъ дубхъну гъадабгъидийза. ²⁸ Гъаддиз тадабгъай мугъахъ хъайи пул ва тувай йициуд агъзур хъайирихъна. ²⁹ Фицики гъарсар чаз айи касдиз хъанара тувди ва дугъан разу хъибди, хъа чаз адрурихъан айибра тадабгъиди. ³⁰ Ва башаккадру гъуллугъчи чІатинди мучІушназ гатІахъай. Душваъ суза-фигъан, зурба ишуб хъибди.

Хъасин Исайи кІуру:

– Ебхъуз ибар кайидариз гъаму гафар ерхъри!

Аьхиримжи суд

³¹ Инсаниятдин Бай Чан аднагъди малайикарра хъади гъафиган, Дугъу Чан адлувалин паччагъвал апІиди. ³² Дугъан улихъ вари миллетар уч духъну хъиди, хъа Дугъу, марччлихъни марччар цІигъарихъан фици жара апІури шулуш, гъаци дурар сар-сарихъан жара апІиди: ³³ марччар Чан арччул, цІигъар гагул терефнаъ дерккди. ³⁴ Гъадмуган Паччагъди Чан арччул терефнаъ айидариз пиди:

– Гъачай йиз адашдин ужувлакк ккахънайидар, дюн'я ккебгъхъанмина учвуз гъязурди дебккнайи Аьршарин Паччагълугъ ирсди къабул апІинай.

³⁵ Узуз гашди айзуз, учву Узуз уъл тувнийчва; Узу штухъ дахаргнайза, учву штухъди тухъ гъапІинийчва; Узу яд жви вуйза, учву Узу къабул гъапІинийчва; ³⁶ гъяцІалди айза, Уз'ин палат алабхънийчва; иццури айза, учву Узуз гъилигънийчва; дустагъдиъ айза, Узухъна гъафнийчва.

³⁷ Гъадмуган дугъри касари Дугъаз пиди:

– Я Агъа! Уву учуз гашди дяркъну, Увуз фила уъл гъивнийихъа? Вая дахаргну ади, фила шид тувнийихъа? ³⁸ Уву яд жви вуди, учу Уву фила къабул гъапІинийихъа? Вая гъяцІалди дяркъну, учу Ув'ин фила палат алабхънийихъа? ³⁹ Уву кетІерццну ади, ясана дустагъдиъ ади дяркъну, учу Увухъна фила гъафнийихъа?

⁴⁰ Ва Паччагъ вуйи Инсаниятдин Бали дурариз жаваб вуди пиди:

– Дюзди кІуразачвуз, учву гъаму Йиз бициі гъардшарикан саризкъан гъаци гъапІнуш, гъадму учву Узуз гъапІу мисал ву.

⁴¹ Гъадмуган Дугъу чан гагул терефнахъ хъайидариз пиди:

– Йиз уларикикан дург духъну гъарахай, нянайикк ккайидар, иблисдиз ва дугъан хликк ккайидариз гъязур дапІнайи жегъеннемдин цІиз гъарахай.

⁴² Узуз гашди айзуз, учву Узуз уъл тувундайчва; Узу дахаргнайза, шид тувундайчва; ⁴³ Узу яд жви вуди гъафиган, Узу къабул гъапІундайчва; гъяцІалди айиган, Узухъ палат хъабхъундайчва; иццурайиган ва дустагъдиъ айиган, Узухъна гъафундайчва.

⁴⁴ Гъадмуган дурарира Дугъаз жаваб вуди пиди:

– Я Агъа! Увуз гашди вая дахаргну ади, гъураба вая гъяцІалди ади, кетІерццнади, вая дустагъдиъ

ади дяркъну, учу Увуз гъуллугъ дарапІди фила гъитнухъа?

⁴⁵ Гъадмуган Дугъу пиди:

– Дюзди кІуразачвуз, учву гъаму Йиз бициі гъардшарикан саризкъан гъаци гъапІундарш, Узузра гъапІундарчва.

⁴⁶ Гъамци, нягъякъдар жегъеннемдин ккудудубкІру аьзабнаъ ахъди, хъа гъякълудар ккудудубкІру уьмур хъапІри хъиди.

Иса йикІуз къаст апІуб

26 Вари гъаму гафар дупну ккудукІхъан, Исайи Чан ученикариз кІуру:

² – Учвуз аьгъячвуз, къюд йигълан Пасхайин машквар хъибди ва Инсаниятдин Бай хачриин дариз зигбан бадали душмнарин хилиз тувди.

³ Гъадму вахтна аьхю маллийрна аьхюдар Каяфа кІуру аьхюну маллайин гъяатдиъ уч духънайи.

⁴ Дурари, аьмалдарвалиинди дидисну, Иса йикІуз йикърар апІуру. ⁵ Амма дурари гъамци гъапнийи:

– Анжагъ машквар йигъан ваъ, фицики халкъдик гъалабулугъ кабхъди.

Вифанияийиъ

⁶ Иса Вифанияийиъ хамран аьзар кади гъаши Шимондин хулаъ айи вахтна, ⁷ Дугъан багахъна, лизи ругдин бетисибдиъди багъа ягъра хъади, сар дишагъли гъюру. Дугъу гутдиз гъюн йивну илдигънайи Исайин кІул'ин ягъ улубзуру. ⁸ Му гъябкъю ученикарик, хъял кубчІвру.

Дурари:

– Гъамкъан ицци ниъ хъайи ягъ мугъу гъаз чІур гъапІу? ⁹ Му аьхю къиматнахъ масу тувну, пул касибариз пай апІуз шулийда, – кІуйи.

¹⁰ Дурарин гъавриъ ахъу Исайи кІуру:

– Дишагълийиз нач шлуси гъаз кІурачва? Узу бадали дугъу ужуб ляхин апІура. ¹¹ Касибар гъарган учвухъди хъиди, хъа Узу учвухъди гъарган хъидарза. ¹² Гъаму ягъ Йиз кІулкан ктатбиинди дугъу Йиз беден накъвдик кивбан бадали гъязур апІура. ¹³ Гъякъ кІуразачвуз: дюн'яийи му Ужувлан хабар наан рабгъури гъабшишра, думу кІваин апІиди ва дугъу гъапІубдикан ктибтиди.

Искарיות Ягъудайи Иса масу тувуб

¹⁴ Гъадмуган йицикьюрикан сари – Искариот Ягъуда кІурури, аьхюну маллийрихъна душну, кІуру:

¹⁵ – Иса дисуз учвуз кюмек гъапІиш, узуз фу тувдичва?

Дурари дугъаз, арсран сумчІур манат тувурча, гъапи. ¹⁶ Гъаддихъанмина дугъу Иса масу тувуб гъулай вахт абгури шулу.

Пасхайин машквран суфраийхъ

¹⁷ ЛичІван лавшарин машквран садпи йигъан Исайихъна дупну, Дугъан ученикари гъерхнийи:

– Увуз пасхайин хураг учу наан гъязур дапІну ккундувуз?

¹⁸ Исайи дурариз кІуру:

– Шагъриз сар фланурихъна гъарахай ва дугъаз йипай: «Мялимди гьерхра: „Узу пасхайин машквар Йиз ученикарра хъади яв хулаъ апІурза“».

¹⁹ Исайи гъаписи вари дапІну, ученикари пасхайин хураг гъязур гъапІнийи. ²⁰ Хябяхъ гъабхъибси, Иса Чан йицікьюр ученикдихъди гъюн йивну суфраийхъ деънийи. ²¹ Дурари ипІуз хъюгъиган, Дугъу кІуру:

– Гъякъ кІуразагъуз: учвкан сари Узу масу тувди.

²² Бегъем дерд дубхъну, гъарури Дугъаз пуз хъюгъю:

– Я Агъа, думу узу дарза аъхир?

²³ Дугъура жаваб вуди кІуру:

– Узухъди саб гъабрак уъл кубсрайири Узу масу тувди.

²⁴ Гъамци, Гирами китабариъ улупнайиганси, Инсаниятдин Бай масу тувди, амма шли Инсаниятдин Бай масу тувраш, дугъаз бала хъибди: думу касдиз, учв бабкан гъахъундайиш, ужу шуйи!

²⁵ Иса душмнарис масу тувуз рази гъахъи Ягъудайи кІуру:

– Думу узу дарза аъхир, Мялим?

Исайи дугъаз кІуру:

– Гъаци уву кІурава.

ЦІийи йикърарнан ифи

²⁶ Дурари хураг ипІурайи вахтна, Исайи уъл гъадабгъуру, ужуб сьаът ибшри дупну, думу гъудубтІуру ва, ученикарихъна туври, кІуру:

– Ма гъадабгъай, ипІинай: му Йиз беден вуйиз.

²⁷ Аллагъдиз чухсагъул дупну, зах гъадабгъуру ва, ученикарихъна тувну, кІуру:

– Мид’ан варидади убхъай. ²⁸ Му цІийи йикърар йитІурайи ва гизафдарихъанди, гунгъарилан хил алдабгъбан бадали, удубзурайи Йиз ифи вуйиз.

²⁹ КІуразагъузки, тІумтІарин му чяхир сарун, Йиз Адашдин Паччагълугъдиъ учвухъди цІийи чяхир убхъайизкъан, убхъидарза.

³⁰ Хъасин Аллагъдин тярифназ мяъли дапІну, дурар Елион дагъдиз удучІуру.

Петрин инкар хъуваликан улихъмиди пуб

³¹ Дагъдиина удучІвиган, Исайи ученикари кІуру:

– Учву варидади ахъли Узу гъитдичва, фицики Гирами китабариъ дибикІна:

«Марччлихъан йикІидиза,
ва лижраъ айи марччар даргъиди!»

³² Хъа Узу чІиви гъашиган, Узу Галилейиз гъягъидиза ва душаваъ учвуз ккилигури хъидиза.

³³ Хъа Петри Исайиз жаваб вуди гъапи:

– Варидади Уву гъитишра, узу гъич саб вахтнара дици дарапІарза.

³⁴ Исайи дугъаз гъапи:

– Гъякъ кІуразагъуз, ахъли даттли уъйир дапІну ккудубкІайиз, Узу шубубан «агъюр дарзуз» пидива.

³⁵ Петри Дугъаз кІуру:

– Узу Увухъди йикІуб алабхъурушра, Уву «агъюр дарзуз» пидарза.

Имбу ученикарира гъамцдар гафар гъапнийи.

Исайин ккарагуб

³⁶ Хъасин Иса дурарихъди Гефсимания кІуру йишваз гъягъюру ва Дугъу чан ученикари кІуру:

– Учву гъамшвахъ деай, хъа Узу душну гъатушвахъ ккарагидиза.

³⁷ Чахъди Петрна Зеведейин кьюрид баярра гъадагъу. ЮкІв лап пашман дубхъну, Дугъак сикинсузвал кабхъру. ³⁸ Гъадмуган Исайи дурариз гъапи:

– Йиз юкІв яман хажалатнаъ абхънайиз, гъамшвахъ Узухъди гъузай, гъафил махъанай!

³⁹ ЦІиб тинаси душну, машнахъди жил’ина ис духъну, Думу гъамци кІури, ккарагуз хъюгъю:

– Я Аършарин Адаш, эгер шулуш, му аъзаб Уз’ина дяргъруси апІина, вушра, Узуз ккуниси ваъ, хъа Увуз ккуниси ибшри.

⁴⁰ Хъасин ученикарихъна гъафиган, лигуруш, дурар нивкІуз душнади рякъюру. Думуган Дугъу Петриз кІуру:

– Саб сьаътнакъкъан Узухъди даърахди гъузуз шуладарин учвхъан? ⁴¹ Гъафил махъанай.

Тямягъвалариъ адрахъбан бадали, ккарагай. Рюгъ кІубан ву, хъа беден – зяиф. ⁴² Хъана, гъудучІвну, Думу кьюбпи ражарира ккарагуру:

– Я Адаш, эгер Узу му аъзабнаккан ккадауб мумкин дарш, Яв гаф тамам ибшри.

⁴³ Къяляхъ гъафириз, дурар хъана даахну рякъюру. Дурарин улар гъагъи духънайи. ⁴⁴ Дурар гъитну, хъана тинаси гъудучІвну, Исайи шубубпи ражари гъадму гафар кІури, Чан ккарагуб текрар гъапІнийи. ⁴⁵ Хъасин ученикарихъна дуфну, дурариз кІуру:

– Гъамусра даахну имичва, рягъятвал гъадабгъуранчва? Инсаниятдин Бай гунагъкрарин хилиз тувру вахт магъа сарун хъубкъна.

⁴⁶ Гъудужвай, гъягъюрхъа; лигайки, Узу масу туврайир багахъ шула.

Иса дисуб

⁴⁷ Дугъу гъеле гъамци кІури имиди магъа йицікьюрикан сар Ягъуда дуфну хъуркъу. Дугъахъди, ханжларна маргъар хъади, ахъюну маллийрина ахъюдари гъаънайи адмийирин ахъю гъварчра хъайи.

⁴⁸ Иса масу тувуз дуфнайи Ягъудайи дурариз гъамци дупнайи: салам тувруган, узу шлиз мак гъапІиш гъадму Иса ву, ари Гъадму дисай.

⁴⁹ Дугъу, дишлади Исайихъна дуфну, гъапи: «Салам Увуз, Мялим!» – ва Дугъаз мак гъапІу.

⁵⁰ Исайи дугъаз кІуру:

– Яв апІуз ккайи ляхин апІин, дусткас.

Дишла, алархъну, эскрари Иса дисуру. ⁵¹ Гьадму арайиъ Исайин ученикариккан сари, сабпну чан ханжал учІюбгъну, йивну, ахью маллайн гъаравшин иб ктабтІуру. ⁵² Гьадмуган Исайи дугъаз кІуру:

– Яв ханжал чан гъашариъ ив, фицики ханжал учІюбгъю гъарсар ханжалихъан йикІиди. ⁵³ Ваяки Узу Йиз Адашдикан тІалаб гъапІиш, Дугъу Узуз гъамусааът малайикарин йицІикъюб къушумтІан артухъ тутрувур, кІурана? ⁵⁴ Даршиш, гъаму вари гъамци дубхъну ккунду, кІури, Гирами китабариъ дидикІнайидар фици кІулиз удучІвиди?

⁵⁵ Хъасин Исайи халкъдиз кІуру:

– Узу дисуз, гъачагъ дисурайиганси, ханжларна маргъар хъади дуфначва. Узу гъар йигъан Аллагъдин хулаъ аьгъювалар улупури деъну шуьза, хъа думуган Узу гъидисундайчва.

⁵⁶ Вари гъаму ляхнар пайгъамбрарин Китабариъ дибикІнайиб кІули удубчІвуз шулайидар ву.

Гъадмуган вари Дугъан ученикар, Иса гъитну, гьергнийи.

Иса Заан диванханайин улихъ

⁵⁷ Иса гъидисдари Думу ахьюну малла Каяфайихъна гъухнийи, душваъра къанунчйирна ахьюдар уч духънайи. ⁵⁸ Петр ярхлаанси Исайихъди Каяфайин гъятдихънакъан гъафнийи ва, айтІинди учІвну, аххир фициб шулуш лигуз кІури, Аллагъдин хулан эскрарихъди деънийи. ⁵⁹ Ахьюну маллийри, ахьюдари ва вари Диванханайин миди вуйидари, Иса йикІбан къарар адабгъбан бадали, Дугъаз къаршуди кучІлин шагъидвалар агурайи.

⁶⁰ КучІлин шагъидвал апІури, гизафдар уч гъахънушра, дурариз лазим вуйи шагъидвалар гъидихъундайи. Аххирки къюр кас багахънаси гъафи ⁶¹ ва дурари гъапи:

– Мугъу кІурайи: Узхъан Аллагъдин хал рабгъуз ва шубуд йигъан думу цІийи кІултІан тикмиш апІуз шулзухъан.

⁶² Маллийрин ахъюри, гъудужвну, Исайиз гъапи:

– Уву гъаз чІалкъан кІурадарва? Мурари апІурайи шагъидвал дюзиб вуйин?

⁶³ Исайи чІалкъан гъапундайи. Маллийрин ахъюри гъудужвну Исайиз кІуру:

– Узу Аллагъдин улихъ Увкан дишди пуб тІалаб апІураза: Аллагъдин Бай Месигъ Уву вуна?

⁶⁴ Исайи дугъаз кІуру:

– Уву гъаци кІурава. Дидланна гъайри, Узу кІуразачвуз: гъамусдихъантина Инсаниятдин Бай вари Удукърурин арччулну гъвалахъ деъну ва дифариинди гъюри рякъдичвуз.

⁶⁵ Гъадмуган маллийрин ахъюри, хъял улупури, чаин али палтар дячІяргъну, кІуру:

– Мугъу Аллагъ гъясбикк ккадру гафар кІура! Ухъуз сарун шагъидар гъаз ву? Магъа гъамусааът учвуз

варидариз Мугъан Аллагъ гъясбикк ккадру гафар гъеерхъунчвуз! ⁶⁶ Учву фици фикир апІурачва?

Дурарира жаваб вуди гъапи:

– Думу тахсиркар ву ва аьжализ лайикъ ву.

⁶⁷ Гъадмуган садари Дугъан машнаъ тутйир атІу, гъурдар гъиву. Тмундари гарцІлариккан бачІар ккадату ⁶⁸ ва «Увуз шли гъивнуш, йип ари, Уву Месигъ вуш?» – кІури, кялхъри гъаши.

⁶⁹ Хъа Петр чІат гъяятдиъ деънайи. Дугъахъна дуфну, сар гъараваш дишагълийи кІуру:

– Увура Галилейжви Исайихъ хъади гъахъунва.

⁷⁰ Амма думу варидарин улихъ инкар гъахъи:

– Уву фу кІурашра, аьгъдарзуз.

⁷¹ Петр урнариан удучІвурайиган, думу сар жара гъараваш дишагълийиз рякъюру, ва душваъ айдидариз кІуру:

– Гъаму кас Назаретдиан вуйи Исайихъ хъади гъахъну.

⁷² Ва дугъу хъанара: «Узуз думу Кас аьгъюркъан дарзуз», – пну, ху апІуру.

⁷³ Саб арайилан гъамшварихъ дийигънайидари, багахънаси дуфну, Петриз кІуру:

– Дугъриданна увура гъадрарикан сар вува, фицики яв улхбан нугъатнура гъаци вуйиб улупура.

⁷⁴ Думуган Петр:

– Узуз думу Кас гъич аьгъюркъан дарзуз, – кІури, хуйир апІуз хъюгънийи.

⁷⁵ Гъаму арайиъ даттли уь-уь гъапІу. Петрин, Исайи гъапи: «Даттли уьъйир дапІну ккудубкІайиз, Узу шубубан „аьгъдарзуз“ пидива», – кІуру гафар кІваина гъюру. Ва гъадлин удучІву Петр, дерд дубхъну, зарбди гъишнийи.

Иса Пилатдихъна хуб

27 ГвачІин улубкъиган, вари ахью маллийрина ахьюдари, уч духъну, Иса йикІуз къарар адабгънийи. ² Дугъан хилар-ликар йитІуз гъитну, Думу духну, Римди Ягъудияйиъ гъюкумдар вуди дерккнайи Понтий Пилатдин хилиз тувру.

³ Гъадмуган Иса масу туву Ягъудайи, Думу йикІуз ккайиб аьгъю дубхъну, чав гъапІубдиин швумал духъну, сумчІур арсран манат ахьюну маллийрихъна ва ахьюдарихъна къяляхъ тувнийи.

⁴ Дугъу дурариз гъапнийи:

– Тахсирсуз кас масу тувну, гунагъ шлу ляхин гъапІунза.

Дурарира гъапнийи:

– Ич дидихъ фу хъа? Думу яв гъайгъу ву.

⁵ Ягъуда, арсар Аллагъдин хулаз гатІахъну, душну, чав учв ккирхну йикІуру. ⁶ Ахьюну маллийри, арсран пулар гъадагъну, гъапи:

– Мурар Аллагъдин хулан хазнайиъ дивуз хай шулдар, фицики дурар ифдихъ туву къимат ву.

⁷ Мясляаът дапІну, яд агъалйир кивбан бадали, арсран пуларихъ, сар гъабар апІру устайин хутІил гъадабгънийи. ⁸ Гъаддиз гъадму хутІлиз гъамусра «Ифдин хутІил» кІури ими. ⁹ Гъамци Еремия

пайгъамбрин мелзналан гъапи гъаму гафар кІулиз удучІвну:

«Израилин халкъди
Дугъан кѣмат вуди дебкку
сумчІур арсран манат гъибиснийи
¹⁰ ва, узуз Агъайи апІин гъапиганси,
сар гъабар апІру устайин
хутІлихъ тувнийи».

Иса Пилатдин улихъ

¹¹ Иса гъюкумдрин улихъ деркку, гъюкумдри Исайихъан гьерху:

– Уву «жугъдарин Паччагъ» вуна?

Исаяи гъапи:

– Уву гъаци кІурава.

¹² Маллйирина ахюдари Исаяик тахсрар кирчруган, Дугъу дурариз саб жавабра тувундайи.

¹³ Гъадмуган Пилатди Дугъаз кІуру:

– Увуз къаршу вуди фукъан шагъидвалар апІураш, ебхъурадарнуз?

¹⁴ Исаяи саб гафнииндикъан жавабра тувундайи, хъа гъюкумдар мид'ин гизаф мюгътал гъахънийи.

¹⁵ Пасхайин машкварган, гъюкумдри, халкъди тІалаб гъапІган, сар дидиснайир деетру аьдат ади гъабхънийи.

Пилатдин Иса йикІбан къарар

¹⁶ Гъадму вахтна дустагъдиъ Варава кІуру вардин мелзниин али чІуру кас айи. ¹⁷ Вари уч гъашиган, Пилатди дурарихъан гьерхру:

– Узу фуж деетну ккундучвуз: Варава, дарш Месигъ ву кІурайи Иса?

¹⁸ Пилатдиз дурари Иса бахилвалиан масу тувнайиваликан аьгъайи.

¹⁹ Пилат суд апІру йишв'ин деънайи вахтна, дугъан хпири дугъаз гъамци пуз гъуллугъчи гъаънийи:

– Гъадму марцци Касдин суд апІбахъан ярхла йихъ, гъаз гъапиш узуз сан Дугъкан гучІ ккапІру нивкІ гъабкъюнуз.

²⁰ Хъа маллйирина ахюдари халкъ, Варава ккадаъну, Иса пуч апІуб ккун апІинай, кІури, алауру. ²¹ Гъадмуган Пилатди гьерхру:

– Гъамрарикан узу фуж деетну ккундучвуз? Дурари: «Варава», – гъапнийи.

²² Пилатди дурарихъан гьерхру:

– Хъа Месигъ ву кІурайи Исаяикан гъапІза?

Варидари: «Думу дариз зиг», – кІуру.

²³ – Фу чІуруб гъапІнухъа Мугъу? – кІуру дурариз Пилатди.

Амма дурари имбубсан артухъ чІигъар апІуйи:

– Думу хачрак карс!

²⁴ ФтикІа кюмек дарапІрайиб ва халкъдик гъалабулугъ кабхърайиб дябкъну, Пилатди, шид хуз гъитну, чан хилар дижикІну, кІуру:

– Узу Му марцци Касдин ифи удубзбан тахсиркар дарза, учвуз ккуниси апІинай.

²⁵ Дугъаз жаваб вуди вари халкъди гъапи:

– Дугъан ифи уч'ин ва ич веледариин гъубзри.

²⁶ Гъадмуган Пилатди дурарихъна Варава деетуру. Иса кІуруш, гъирмажарихъди дурччвну, хачрак карсуз эскрарин хилиз тувру.

Эскрарин аьрвалар

²⁷ Гъадмуган эскрари Иса гъюкумдрин гъаятдиз гъахуру, Дугълан вари эскрарин десте илтІибшуру.

²⁸ Думу гъацІал дапІну, Дугъ'ин аку-элвен халат алабхъуру. ²⁹ Зазарикан тажсиб дапІну, Дугъан кІул'ин улубкІуру ва Дугъан арччул хилиъ маргъ ивру, хъа Дугъан улихъ къамкъариина ис духъну, «Яшамаш ишри жугъдарин Паччагъ» кІури, бегъем кялхъюз хъюгъру. ³⁰ Хъасин, тутйир алатІури, хил'ан маргъ уьчІюбгъну, Дугъан кІуллан йивуз хъюгънийи. ³¹ Исаяиина бегъем аьрвалар хублан къяляхъ, Дугъхъан халат хъидибтну, Дугъ'ин Чан палтар алахъуру ва хачрак карсуз гъахуру.

³² Шагъриан удучІвурайиган, дурариз Симон кІуру сар Киринаяжи алахъуру. Думу Иса дариз зигру хачсиб дарагъаж гъабхуз мажбур апІуру. ³³ «Келле» мяна айи Голгофа кІуру йишв'ина гъафиган, ³⁴ Дугъаз убхъуз сиб кипнайи чяхир тувру. Дугъаз, думу дадмиш дапІну, убхъуз ккун гъабхъундайи. ³⁵ Иса дариз гъизигхъан, эскрари, тупут ипри, Дугъан палтар чпин арайиъ пай гъапІу. ³⁶ Дурар Иса гъаравлиъ уьрхюри деъну, гъузу. ³⁷ Исаяин кІулихъ, Дугъан тахсир улупнайи гъамциб къул кебху: «Му Иса, жугъдарин паччагъ ву».

³⁸ Исаяихъди хъана къюр гъачагъра – сар Дугъан арччул, тмунур гагул гъвалхъанди – дариз гъизигнийи. ³⁹ Душвхъантина гъудучІвну гъягърудари Дугъаз люкънар апІуйи, намуссуз кІуруганси кІулар тІурччвуйи ва кІуйи: – Эй Аллагъдин хал дабгърур ва шубуд йигъан диврур! Уву Аллагъдин Бай вуш, Уву уьрх ва хачракан кудучІв.

⁴¹ Гъаму саягъниинди ахю маллйирира, къанунчйирихъдина ахюдарихъди сатІиди Исаяик кялхъри, кІуйи:

⁴² – Жарадар уьрхюйи, гъамус Чахъан Учв уьрхюз шуладар! Думу Израилин Паччагъ дарин? Гъит гъамус хачракан кудучІври, ва гъадмуган Дугъахъ хъугъархъа! ⁴³ Дугъу Аллагъдик миж кивнайи. «Узу Аллагъдин Бай вуза», – кІурайир, Думу, Аллагъдиз Гирамир вуш, Аллагъди уьрхри.

⁴⁴ Гъацира Дугъахъди дариз дизигнайи гъачгъарра Дугъак кялхъюйи. ⁴⁵ Лисунган вари жилар мучІушну ккаъру. Гъамци шубуб сяаьтнаъ гъубзнийи. ⁴⁶ Хъа сяаьт шубубдихъна Исаяи зарбди чІигъ апІуру:

– Эли! Эли! Лама савахфани? – яна: «Я Адаш! Я Адаш! Уву Узу гъаз гъитунва?»

⁴⁷ Душвахъ хъайидарикан бязидариз му гафар ерхъуру ва кІуру:

– Дугъу Ил'яс пайгъамбриз дих апІура.

⁴⁸ Гьадмусяаьт дурарикан сар, жаргъну дуфну, бамбагсибдиин учІвру чяхир улубзну, думу маргълиинди, убхъуз кІури, Дугъан ушвнихъна гъачІабккуру. ⁴⁹ Тмундари гъапи:
– Гъит Думу Чан гъялнаъ, гъеле Думу уърхюз Ил'яс гъюруш, лигурхъа.

Исайин аьжал

⁵⁰ Исайи хъанара зарбди чІигъ апІуру, ва Дугъу Чан жан тувру. ⁵¹ Сабпну Аллагъдин хулаъ гъебхнайи перде, зиълан исина дячІябгъну, къюб швур шулу, жилар дутІурччвну, гъарзар-гъванар тІуркІуру. ⁵² Накъвар ачмиш духъну, гизаф марцци касар чІиви шулу.

⁵³ Иса чІиви хъублан къяляхъ, накъвариан удучІву марцци касар Ерусалимдиз гъафнийи ва душваъ дурар гизафдариз гъяркънийи.

⁵⁴ Исайин гъаравлиъ айи юзбашийина дугъахъди хъайи эскрари, жилар тІурччвувал ва муш'ин гъаши жара гъядисйир гъяркъиган, беъем гучІ кабхъну, гъапи:

– Му дугъриданра Аллагъдин Бай вуйиштІан.

⁵⁵ Гъацира, Исайиз гъуллугъ апІуз кІури, Дугъахъди Галилейиан дуфнайи гизаф дишагълийирра, ярхлаан лигури, дийигънайи.

⁵⁶ Дурарин арайиъ Магдалайиан вуйи Мар'ям, Якъубдинна Юсуфдин дада вуйи Мар'ям ва Зеведейин хпирра айи. ⁵⁷ Хябхъ гъабшиган, Исайин ученик Аримафейиан вуйи Юсуф кІуру сар девлетлу кас гъюру. ⁵⁸ Дугъу, Пилатдихъна дуфну, Исайин беден чахъна тувуб тІалаб гъапІу.

Пилатдира Думу тувуз амур апІуру. ⁵⁹ Юсуфди Исайин беден кадабгъну, думу марцци ирин кафнигъян гъидиржуру. ⁶⁰ Хъасин гъарзариъ утІубкнайи чан хусуси таза накъвдиъ Дугъан беден ивнийи ва, душваз учІвршвахъ ахъю гъван гъипну, гъушнийи. ⁶¹ Магдалайиан вуйи Мар'ямна тмуну Мар'ям накъвдин гъаншариъ деъну гъузру.

⁶² Хъайигъан – му султ йигъ вуйи – ахюну маллйирина фарисйири, Пилатдихъна дуфну, ⁶³ гъамци кІуру:

– Ич ахюр, гъадму КучІляхри, Чав чІивиди имиди: «Узу гъачІихъан шубуд йигълан чІиви хъидиза», – гъапиб кІваина гъафнийич. ⁶⁴ Гъаци вуйиган, шубуд йигъ улдубчІвайиз, накъв ужуди уьбхюз амур апІин, даршиш Дугъан ученикари беден жин дапІну, хъасин халкъдиз: «Думу гъачІихъан чІиви гъахъну», – пида, хъа му кучІал сабибтІан писуб хъибди.

⁶⁵ Пилатди дурариз гъапи:

– Магъа учвуз гъаравлар, учвуз аьгъюганси накъв уьбхяй.

⁶⁶ Дурарира, душну, гъаравлар дерккнийи. Дидихъ хъайи гъван мюгъкам дапІну, дид'ин пичат алабснийи.

Иса чІиви хъуб

²⁸ Султ йигъ улдубчІвну, гъяфтайин садпи, яна элгъет йигъан сигърин ухди, Магдалайиан вуйи Мар'ямна тмуну Мар'ям Исайин накъвдиз лигуз гъюру. ² Сабпну зарбди жилар тІурччвру, фицики аьршариан Аллагъдин малайик гъюру ва, накъдихъ гъипнайи гъван гъидипну, дид'ин деъру. ³ Дугъан рябкъюб къюркълин цІасиб, палат лизи йифсиб вуйи. ⁴ Дугъхъан гучІ гъабхъи гъаравларин жандиъ зиз абхънийи, дурар майтарси гъахънийи. ⁵ Малайикди, чІалниина дуфну, дишагълийириз гъапи:

– ГучІ мапІанай, учву дариз гъизигу Иса агури дуфнайиб аьгъязуз. ⁶ Амма Думу мушваъ имдар. Думу, Чав гъапиганси, чІиви гъахъну. Багахъ духъну, Думу дитну гъахъи йишваз лигай. ⁷ Тяди душну, Дугъан ученикариз йипай: «Иса гъачІир чІиви гъахъну. Думу учвутІан ухди Галилейиъ хъиди, душваъ Думу рякъидичвуз. Магъа, узу учвуз йиз кІуруб гъапунза».

⁸ Дурар дишлади накъвдихъан гъудучІвну, гучІ кабхъну ва къадар адрукъан шадра духъну, ученикариз цІийи чІал апІуз, жаргъури гъушу. ⁹ Сабпну Иса Учв дурарин улихъна гъудучІвру, салам тувру. Дурарра, Исайиз багахъ духъну, Дугъан ликар хаблан дапІну, Дугъаз икрамнаъ дахъу. ¹⁰ Гъадмуган Исайи дурариз кІуру:

– ГучІ мапІанай. Душну, Йиз гъардшариз, Галилейиз гъарахай, кІуру хабар тувай, душваъ дурариз Узу рякъиди.

Гъаравлариз гъабхъиб

¹¹ Дишагълийир рякъюъ имиди, гъаравларикан бязидари шагъриз дуфну, варибдикан ахюну маллйириз ктибтнийи. ¹² Мурарира, ахюдарихъди сатІиди мясляаьт дапІну, эскрариз беъемди пул тувру ва кІуру:

¹³ – Варидариз йипайки: «Йишвну, учу даахну имиди, Дугъан ученикар дуфну, Думу жин дапІну гъурхну». ¹⁴ Нагагъ му хабар гъюкумдрихъна хъубкъиш, учу учвуз гаф дяргъруганси апІидича.

¹⁵ Дурари, пул гъадабгъну, чпиз гъапибси гъапІинийи. Хъа гъаму аваза жугъдарин арайиъ гъира дарабгъну ими.

Ученикариз вуйи Исайин табшуругъ

¹⁶ Хъа йицІисар ученик Галилейиз Исайи гъарахай гъапи дагъдиина гъафнийи. ¹⁷ Думу гъяркъиган, дурар икрамнаъ дахънийи, амма сакъюдар шаклу гъахънийи. ¹⁸ Багахъна дуфну, Исайи дурариз гъапи:

– Узуз завариин ва жилариин вари гъюкум тувназуз. ¹⁹ Гъаци вуйиган, душну, Адашдин, Балин ва Гирами Рюгънан ччвурнахъан штуан апІури, вари миллетарикан Йиз ученикар апІинай.

²⁰ Дурариз Узу учвуз табшурмиш гъапІкъандар
вари кІули гъахуз улупай. Хъа Узу, гъиямат йигъ
хъайизкъан, гъаммишан учвухъди хъидиза.

Марк

Гьаму Ужувлан хабар, «Марцци вакиларин ляхнар» кІуру китабдиан ачухъ шулайиганси, саб вахтна Павелихъди гъаши Марқди Гирами Рюгънан кюмекниинди гъибикІуб ву. Му Хабар Марқди, чавна Павел Римдиъ айиган, Исайихъ хъугъну имбу жара халкъариз кІури, 60-пи – 65-пи йисари гъибикІуб вуди гъисаб апІура. Му Хабарнаъ кІулин фикир, Иса Месигъ Аллагъдин Бай вуди, Дугъан гъурдаъ гъарсаб уьзриин, табиаътдиин, аьжалиин гъюкум айиб улупна. Аллагъдин шагъидвалиинди Исайи Чаз айи гъюкум гъич саб вахтнара Чан хайирназ ишлетмиш гъапІундар – Дугъу Чан вари кьувват инсан гунагъвалин гъялкъяйиан азад апІуз харж гъапІну. Авторы Исайин гьаму жилариин гъабхьи уьмрин аьхиримжи йигъарикан, Дугъан аьзабарикан, аьжалнакан ва Думу чІиви хъуваликан ктибтура. Гьаму Ужувлан хабарну Иса аьжалиин гъалиб хъуваликан лап ачухъди шагъидвал апІура.

Штуан апІру Ягъяйи

халкъ Месигъ гъювалихъна гъязур апІуб

1 Аллагъдин Балкан, Иса Месигъдикан вуйи Ужувлан хабар гъамци ккебгъра. **2** Ишая пайгъамбрин китабдиъ дибикІна:
«Магъа, Яв улихъди Узу Йиз дюн'яйиз кас гъаъраза.

Дугъу Увуз рякъ гъязур апІиди.

3 ИчІи чюлиъ дих атІабгура, „Агъайиз рякъ ккабалгай.

Дугъаз рякъяр-жилгъйир дишдар апІинай!“»

4 ИчІи чюлиъ, адмийир штуан апІури, гъар касди чан тахсрар гардандиъ дисбан, инсанар штуан апІбан ва гъамци чпин гунгъарилан хил алдабгъбан бадали, аьгъювалар рагъури, Ягъ'я ачмиш шулу.

5 Дугъахъна вари Ягъудия жиларилан ва Ерусалимдиан халкъар гъюйи, чпин гунгъариин швумал духъну, дурари чпин гунгъар гардандиъ дисуйи, ва дугъу дурар Ярдан нириъ штуан апІуйи.

6 Ягъ'яйиин девейин хъайин палат алийи ва юкъвнаан гъидкъин яркъу чІул идибтІнаи. Дугъу елгнагарна чІурдин йиччв ипІуйи. **7** Дугъу адмийирииз кІуйи: «Йиз къяляхъди узутІан Къудратлур гъюра. Узу, ис алахъну, Дугъан шаламарин гъахмиер гъядарчузкъан лайикъ дарза. **8** Узу учву штуан гъапІунзачву, хъа Дугъу учву Гирами Рюгънахъди цІийи алаидичву».

Иса штуан хъуб

9 Гъадму йигъари Галилей уьлкейин Назарет шагъриан Иса гъюру, Ягъ'яйи Думу Ярдан нириъ штуан апІуру. **10** Иса штуан удучІурайиган, аьршар гъатІарццну, Дугъаз Чаина Гирами Рюгъ луфси ис шули рякъюру, **11** зав'ан дих шулу: «Уву Йиз масан Бай вува, Узу Ув'ин гизаф рази вуза!»

Иса ахтармиш апІуб

12 Ва гъадму сьаьт Рюгъну Исайиз ичІи чюлиз гъягъюз амур апІуру. **13** Иблисди ахтармиш апІури, Исайи ягъчІвур йигъ ичІи чюлиъ гъапІру. Думу чІурдин гъяйванатарин арайиъ яшамиш шулу, ва малайикар Исайин гъайгъушнаъ дийигъуру.

Исайи ученикар ктагъуб

14 Ягъ'я дустагъдиъ итбахъан, Ужувлан хабар рабгъури, Иса Галилей уьлкейиз гъягъюру.

15 Дугъу кІуйи: «Вахт улубкъна. Аллагъдин Паччагълугъ багахъ дубхъна! Ичв гунгъар гардандиъ дидисну, уьмур дигиш апІинай, Ужувлан хабарнахъ хъугъай!»

16 Иса Галилей гъюлхъантина гъягъюрайиган, Дугъаз гъюликк чулар ккирчрайи Симон ва дугъан чве Андрей рякъюру. Дурар балугъчйир вуйи.

17 Исайи дурариз кІуру:

– Узухъди гъачай ва Узу учвкан инсанарин юкІвар дисру балугъчйир ктаурза.

18 Дурар, гъадмусьаьт чпин чулар дирчну, Гъадгъахъди гъягъюру.

19 СацІиб тина гъушган, Дугъаз Зеведейин бай Якъубна дугъан чве Югъан рякъюру. Дурари люткейиъ чулар рас апІурайи. **20** Дугъу дурариз дих апІуру, ва дурар, чпин адаш Зеведей ва дугъан балугъчйир люткейиъ гъитну, Гъадгъахъди гъягъюру.

Жин кайир сагъ апІуб

21 Дурари Кафернагъум шагъриз рякъ бисуру. Султ йигъан Иса жугъдарин мистаз гъюру ва душваъ Дугъу адмийирииз аьгъювалар улупуру. **22** Дурар Дугъан улупбаринин мюгътал духънайи, фицики Исайи къанунчийирици ваъ, хъа гъюкум хлиъ айирици улупуйи.

23 Сабпну мистаз жин кайи адми гъюру, дугъу чІигъар апІуру:

²⁴ – Учкан фу ккундувуз, Назаретдиан вуйи Иса? Учу пуч апІуз дуфнана? Узуз Уву аьгъязуз – Аллагъдин гъаънайи Гирамир!

²⁵ Исайи жиндиз буйругъ тувру:

– ХъючІюбкъ ва дугъан удубчІв!

²⁶ Гъадмуган жин, думу дутІурччвну, чІветІ дапІну, дугъан удубчІвуру. ²⁷ Вари русвагъ шулу, сари-сарихъан гьерхуз хъюгъру:

«Мурар гъапІру цІйи аьгъювалар ву? Мугъу жинаризра кмиди амур апІураки, хъа дурар Мугъаз мютІюгъ шулира а». ²⁸ Мугъкан аваза вари Галилей уьлке вуйибси рабгъуру.

Исайи гизаф адмийир сагъ апІуб

²⁹ Мист’ан удучІвган, Иса Якъубна Югъан хъади Симондинна Андрейин хулаз гъягъюру.

³⁰ Симондин сижарбаб ЦІа алди дахънайи. Дугъкан Исайиз кІуру. ³¹ Иса багахъна дуфну, хил дибисну, дугъаз гъудужвуз кюмек апІуру. ЦІа дишла удубчІвуру, ва дишагъли хяларин гъайгъушнаъ учІвру.

³² Хябхъдихъна ригъ алабхъиган, Исайихъна вари иццрудар ва жинар кайидар хуру.

³³ УрчІарихъна вари шагъур уч дубхънайи.

³⁴ Жюрбежюр уьзрари ккагънайи гизафдар сагъ гъапІнийи ва гизафдариан жинар утІурккнийи.

Исайи жинариз Учв ашкар апІуб гъадагъа гъапІнийи, фицики дурариз, Думу фуж вуш, аьгъяйи.

³⁵ Сигъринган, гъеле мучІуди имиди, Думу хул’ан удучІвну, архаин йишвахъна гъягъюру ва гъадушвахъ ккарагуру. ³⁶ Симонна Дугъахъди хъайидар Думу агуз гъягъюру ³⁷ ва, гъидихъган, Дугъаз кІуру:

– Варидади Уву агура.

³⁸ – Гъачай багахъ хъайи шагърариз гъягъюрхъа, Узхъан душвариъра аьгъювалар улупуз шлуси. Узу гъаддиз дуфнайир вуза, – кІуру Исайи дурариз.

³⁹ Гъамци Думу вари Галилей вуйибси, мистариъ аьгъювалар улупури ва жинар утІурккури, лицуру.

Хамран аьзар кайир сагъ апІуб

⁴⁰ Хамран аьзар кайир Исайихъна дуфну, къамкъарихъди Дугъан улихъ дусну, кюмек ккун апІури, ккарагуз хъюгъру:

– Эгер Увуз ккун гъабшиш, узу марцц апІуз шулвухъан.

⁴¹ Дугъан язухъ гъабхъи Исайи хил гъачІабккнну, дугъак кубкІну, кІуру:

– Ккундузуз, марцц йихъ!

⁴² Хамран аьзар гъадму саяът дугълан удубчІвуру ва марцц шулу. ⁴³ Исайи, ижмиди гъамци дупну, думу гъаъру:

– Лиг гъа, мидкан гъич саризра макІан, хъа маллайихъна душну, жвув улуп, халкъдиз уву марцц хъпан шагъидвал вуди, Муса пайгъамбри дупнайиганси, гъурбан апІуз ужуб гъайибх.

⁴⁵ Хъа дугъу, душну, гъеле чаз макІан гъапнушра, варишвариъ чаин улубкъуб ктибтуру, гъаддиз Исайихъан сарун ашкарди шагъриз гъюз шули гъабхъундайи, Думу адмийир адрушвариъ гъузууи. Гъадушваризра кмиди Дугъахъна варишвариан гъюйи.

Паралич кайир сагъ апІуб

² Сакъюдар йигъарилан Иса Кафернагъумдиз къяляхъ гъюру. Думу хулаъ а, кІури, хабар абхъру. ² Дина гъадмукъан халкъ уч шулуки, гъеле урчІарихъкъан йишв бихъури гъабхъундар. Дугъу дурариз аьгъювалар улупуи.

³ Саб къадар адмийир Дугъахъна гъюру, дурарикан юкъури паралич кайир хурайи. ⁴ Аммаки дурарихъан халкъдигъянмина Исайихъна рукъуз шуладайи. Гъадмуган дурари хулан гъваъ алдабгъну, паралич кайир дахънайи ахин Думу хъайи йишвахъинди ибхру.

⁵ Дурарин хъугъвал гъябкъю Исайи иццурайириз кІуру:

– Йиз бай, яв гунгъарилан хил алдабгъураза!

⁶ Мушваъ сакъюдар къанунчйир деънайи. Дурари чиб-чпикди фикир гъапІу:

⁷ – Му Касди гъаз мици кІура? Думу Аллагъдиз къаршуди улхура! Сар Аллагъдилан гъайри сарун шлихъан гунгъарилан хил алдабгъуз шул?

⁸ Хъа Исайи, Чан Рюгънахъди дишла дурарин кІван фикрар аьгъю дапІну, кІуру:

– Гъаз дицдар фикрар ичв юкІвариъ тІаърачва?

⁹ Паралич кайириз фу пуб рягъятди ву: «Яв гунгъарилан хил алдабгъураза», даршиш: «Гъудужв, яв ахин гъадабгъ ва гъарах?»

¹⁰ Инсаниятдин Бализ жилиин гунгъарилан хил алдабгъуз гъюкум айиб учвуз аьгъю хъпан бадали, магъа лигай – пну, Дугъу паралич кайириз:

¹¹ – Гъудужв кІуразавуз, гъадабгъну яв ахин, яв хулаз гъарах, – кІуру.

¹² Думу дишла гъудужвур ва, гъадабгъну чан ахин, варидарин улхъантина гъудучІвну гъягъюру. Халкъди, гучІбаан зегъле дубшну, Аллагъдин тярифар апІури, гъамци кІуру:

– Учуз гъич зат мидиз ухшар аьламат гъябкъюб дарчуз!

¹³ Иса хъана гъюлихъна удучІвуру, вари халкъ Дугъахъна гъюру, ва Дугъу дурариз аьгъювалар улупуру.

¹⁴ Саб йишвхъантина гъягъюрайиган, Дугъаз налукар уч апІрушв’ин деънайи Алфейин бай Левий кІуру кас рякъюру ва дугъаз кІуру:

– Узухъди гъач!

Думу, гъудужвну, Исайихъди гъягъюру.

¹⁵ Саб ражари Исайи Левийин хулаъ лисун апІурайи. Исайихъдина Чан ученикарихъди налукар уч апІрудари ва хъана гизаф гунагъкрари уьл ипІурайи, дурар гъаци Исайихъди хъахънайидар гизаф вуйи. ¹⁶ Фарисийирикан вуйи къанунчйири, Думу гунагъкрарихъди ва налукар уч

апІрударихъди уъл ипІури дяркъну, Дугъан ученикариз кІуру:

– Мугъу налукар уч апІрударихъдина гунагъкрарихъди гъаз уъл ипІура?

¹⁷ Му гъеебхъган, Исайи кІуру:

– Духтир сагъидариз ваъ, хъа аьзарлуйириз лазим ву. Узу марцци касар дюз рякъюз хуз дуфнайир дарза, хъа гунагъкрар.

Ушвар дисбакан гъюжат

¹⁸ Гъадму вахтна Ягъ'яйинна фарисйирин ученикари ушвар дисурайи. Сакъюдар адмийири Исайихъна дуфну, гьерхру:

– Ягъ'яйин ученикарина фарисйири ушвар дисури шулу, хъа Яв ученикари гъаз ушвар дисурадар?

¹⁹ Исайи дурариз кІуру:

– Сумчрин хялари, швушв хурайир чпихъди хъимбукъан гагъди, ушвар дисдар! ²⁰ Хъа дурарихъан швушв хурайир гужназ гъадагъру вахт гъибди, хъа гъадму йигъан дурари ушвар дисиди. ²¹ Гъич сарира йирси палатдик цїйи парчайикан кадабтІну цїл ктривур, даршиш цїлну, палатдиз зигури, урхъ хъана аьхю апІиди. ²² Гъич сарира таза чяхир йирси иржарихъ удрубзур, даршиш таза чяхри иржар гъутІурччвиди, чяхирра удубзиди, иржарра пуч хъиди. Таза чяхир цїйи иржарихъ узбуру.

Султ йигъкан

²³ Султ йигъан Исайиз дяхин дубзнайи хутІларинтина гъягъюб алабхъуру. Гъадмуган Дугъан ученикари дяхин кІулар улдутІуз хъюгъру.

²⁴ Гъаци гъябкъю фарисйири Исайиз кІуру:

– Лиг, гъаз мурари султ йигъан Къанунди гъадагъа дапІнайи ляхин апІура? ²⁵ Дугъу дурариз жаваб туву:

– Мегер учву, Давудри, чаз ва чахъди хъайидариз гаш гъабшиган, гъапІнуш Гирами китабарин гъурхундаринчва? ²⁶ Авиафар кІуру аьхю маллайн девриъ думу Аллагъдин хулаъ учІвну, маллийрилан гъайри шликІа итІуз ихтияр адру, Аллагъдиз бахш дапІнайи уълер гъадагъну итІбакан ва чахъ хъайидаризра тувбакан аьгъдаринчвуз?

²⁷ Исайи давам апІуру:

– Султ йигъ адмийиз дапІнайиб ву, хъа султ йигъаз адми – ваъ. ²⁸ Гъаци вуйиган, Инсаниятдин Бай султ йигъ'инра Агъа ву.

Гъеебццу хил хъайир сагъ апІуб

3 Иса хъа ражарира мистаз гъюру. Душваъ хил деебццнайи сар кас айи. ² Сакъюдар адмийири, чпиз рябкъюри сар фужкІа гъаму султ йигъан сагъ апІидакІан, кІури, ва гъаддилантина тахсир кипуз, Исайихъ ул хъипнайи. ³ Дугъу хил дебццнайи касдиз кІуру:

– Варидарин улихъ дийигъ.

⁴ Хъа Исайи гъатмундариз кІуру:

– Султ йигъан гъапІну ккунду: уж'вал ясана писвал? Уьмур уьбхну ккундин, дарш пуч дапІну?

Хъа дурар ккебехъну гъузнийи. ⁵ Исайи хъял кади ул дурарилан илбицуру ва, дурарин инсафсуз юкІвар вуйивалин хажалат зигури, гъадму адмийиз кІуру:

– Яв хил гъачІабкк.

Дугъу хил гъачІабккуру, ва му хилра гъатмунубси сагъ шулу. ⁶ Хъа фарисйири, удучІвну, гъадму сяаьт Гъироддин терефкрарихъди, Иса фици пуч апІуруш, йикърар йитІуру.

Ученикар Исайилан илтІишуб

⁷ Иса Чан ученикара хъади гъюлихъна гъюру. Дугъахъди гизаф къадар халкъар Галилей ва Ягъудия уълкйириан хъайи. ⁸ Дугъу гъапІкъандарикан деебхъну Ерусалимдиан, Идумея уълкейиан, Ярдан нирин гъатмуну патариан, Тир ва Сидон шагъраринишвариан гъатар-гъатарди адмийир Дугъахъна ахмиш шуйи. ⁹ Гизаф халкъ уч духънайивализ дилигну, дурарикк Учв ккадрахъбан бадали, Дугъу Чан ученикариз лютке гъязурди гъитуб табшурмиш апІуру. ¹⁰ Дугъу гизафдар сагъ гъапІнийи, гъаддиз иццурайидар Гъадгъак кучузкъан шулуш кІури, Исайилан илтІишуйи.

¹¹ Гъар ражари жинариз Думу рякърубкъан, дурар Дугъан улихъ машнахъди икрамназ дахъуйи ва гъамци кІури чІигъар апІуйи: «Уву Аллагъдин Бай вува!» ¹² Хъа Дугъу ижмишнаан дурариз, Учв фуж вуш, ашкар апІуб гъадагъа апІуйи.

Йицикъюр вакил ктагъуб

¹³ Иса, Чав дих дапІну ктагъдарра, хъади дагъдиина улдучІвуру. ¹⁴ Дурар йицикъюр кас вуйи, Дугъу дурариз Чан вакилар кІуйи. Дурар Дугъахъди гъаммишан духъну ккундийи. Дугъу дурар Ужувлан хабар рабгъуз гъаъди, ¹⁵ ва дурариз жинар утІурккуз шлу гъюкум тувди. ¹⁶ Магъа Дугъу ктагъу йицикъюр: Симон (Дугъу мугъаз Петр кІуру ччвур тувнийи), ¹⁷ Зеведейин бай Якъуб ва Якъубдин чве Югъан (Дугъу мурариз «Воанергес», яна «Къюркълин цїн баяр» кІуру ччвур тувнийи), ¹⁸ Андрей, Филип, Варфоломей, Матта, Фома, Алфейин бай Якъуб, Фадей, Кананит кІуру лакІам хъайи Шимон, ¹⁹ ва хъасин Иса масу туву Искариот кІуру лакІам хъайи Ягъуда.

Жугъдарин аьхюдари, Исайик жин ка, пуб

²⁰ Мурар хулаз хътакуру. Хъана халкъ уч шулу, Исана Чан ученикар ушв гъибтузкъан хъуркънадайи. ²¹ Дугъан багахълуйириз мидкан гъеебхъган, дурар дуфну, Иса гужназ муш'ан хъади гъягъюз ккун шулу, фицики дурари, Думу абдал духъна, кІуйи.

²² Ерусалимдиан гъафи къанунчйири кІуйи:

– Мугъаъ Велзевул убчІвна! Мугъу жинар дурарин аьхюрихъан вуйи къувватниинди ктаура.

²³ Гъадмуган Исайи дурариз Чахънаси дих дапІну, тахалусариинди кІуру:

– ШейтІнихъан шейтІан фици утІубккуз шулу?

²⁴ Эгер паччагълугъдин айтІ дявйир аш, дициб паччагълугъ сагъди гъубзидар. ²⁵ Эгер хизандин айтІ дявйир аш, дициб хизан сагъди гъубзидар.

²⁶ Эгер шейтІан учв чаина гъедебгнуш, диди чав чахъди дяви гъубхнуш, дидхъан чан-учвди гъубзуз хъибдар – дидин аьхир хъибди. ²⁷ Сарихъанра, гуж кайирин хулаз дуфну, душв тІараш апІуз хъибдар – эгер эйси йитІну адарш; гъийитІган, хал тІараш апІуз шул. ²⁸ Гъякъ кІуразачвуз: адмийири Аллагъдиз фициб къаршу гаф гъапишра,

варибдилан хил алдабгъиди, ²⁹ хъа Гирами Рюгъназ къаршу гаф гъапирилан гъич зат, саб вахтнара хил алдабгъидар, дугъан гунагъ гъаммишандиз гъубзди!

³⁰ Адмийири: «Мугъаъ жин убчІвна» кІурайиган, Исайи гъаџи гъапнийи.

Исайин хизан – чан ученикар

³¹ Хъасин Дугъан дадана чвйир гъюру; чІатинди дугъужвнамиди, дурари Дугъаз гъач пуз гъаъру.

³² Дугълан халкъ илтІибшнаи, ва Дугъаз гъапнийи:

– ЧІат, ключейиъ Яв дада, чвйир ва чйир дугъужвна, Уву гьерхра.

³³ Исайи дурариз жаваб туву:

– Йиз дадана чвйир фужар ву? – ³⁴ Чалан илтІишнаидарилан ул илбицну, Дугъу кІуру: – Магъа Йиз дада ва чвйир! ³⁵ Аллагъдин гаф тамам апІур Ииз чвера, чира, дадара вуйиз.

Тум убзрурикан тахалус

4 Исайи хъана гъюлихъ аьгъювалар улупурайи. Дугълан гъадмукъан халкъ илтІибшнаики, Думу люткейиъ зуз мажбур шулу, ва лютке гъюл'инаси џиб хъапІру, хъа халкъ гъюлихъ гъузру. ² Исайи дурариз тахалусариинди гизафдарикан аьгъювалар тувуйи, ва Чан улупбарий кІуйи:

³ – Хъебехъай: нежбер тум убзуз удучІуру.

⁴ Убзурайиган, гъаџар удрар рякъюхъ дахъру – дурар, жакъвар дуфну, удуру. ⁵ Сакъудар удрар гъван ккайи, руг џибтІан алдру йишв'ин дахъру, ва дурар ухди ктучІуру, гъаз гъапиш ругдин гъат чІиллиб вуйи. ⁶ Ригъ гъапІган, дурар чурхуру ва, ччивар зяифди хъпаз лигну, ерццуру. ⁷ Гъаџар удрар зазарин тумрягъ гъяхъру, аьхю гъахъи зазари дурар ккаъру, ва дяхни кІул апІдар. ⁸ Хъа жара удрар авадан ругдик кахъру, ктучІуру, аьхю шулу ва сумчІур, йирхъІур ва варж ражари артухъ бегьер тувру.

⁹ Хъасин Исайи гъапи:

– Шлин ибариз ебхъураш, гъит ебхъри!

Исайи тахалусдин мяна ачухъ апІуб

¹⁰ Чпи ялгъузди гъузиган, йиџикъюринд ученикарина Исайихъди хъайидари Дугъхъан, гъаз гъамци, тахалусариинди кІураш, гьерхру.

¹¹ – Учвуз Аллагъдин Паччагълугъдин сир аьгъю хъуб тувначвуз, – кІуру дурариз Исайи, – хъа аьгъдрудариз тахалусариинди кІура. ¹² Фицики дурар лигури шулу, хъа рябкъюрдар, хъпехъури шулу, хъа гъавриъ ахъурдар. Жараси вуйиш, дурарихъан Аллагъдихъинди илтІикІуз шуйи ва дурарилан хил алдабгъидийи.

Тум убзрурикан вуйи тахалус ктибтуб

¹³ Хъа Дугъу дурариз кІуру:

– Мегер учву гъаму тахалусдин гъавриъ ахъундарнучва? Хъа учву жара тахалусарин фици гъавриъ ахъдичва? ¹⁴ Убзрури Аллагъдин гаф убзуру. ¹⁵ Гъаџар адмийир рякъюхъинди дахъу удрариз барабар ву. Дурариз Аллагъдин гаф ебхъуру, ва гъадму сяаът, иблис дуфну, дурарин кІваъ гъубзу гаф гъитІибкІуру. ¹⁶ Гъаџар адмийир гъван ккайи йишв'ина ахъу удрариз барабар ву. Дурари, гаф гъеебхъубси, дишла шадди къабул апІуру. ¹⁷ Хъа дурарикк ччив ккадар, гъаддиз дурар џиб вахтназтІан вуйидар дар. Аллагъдин гафналантина чпихъ хъергруган, ясана саб хатІа-бала гъядябхъруган, дурар гъадму сяаът гафнахъан гъудучІуру. ¹⁸ Гъаџар зазаригъ гъяхъу удрариз барабар ву. Мурар гаф ебхърудар ву, ¹⁹ хъа гъар йигъандин гъайгъушнари, девлетнахъ хъергували ва жара тямгъари Аллагъдин гаф кІваълан гъапІуз гъитру, ва диди бегьер хури шулдар. ²⁰ Хъа гъаџар авадан ругдик кахъу удрариз барабар ву. Мурар гаф ебхърудар ва думу къабул апІурдар ву, ва диди саспиган сумчІур ражари, саспиган йирхъІур ражари, хъа саспиган варж ражари артухъ бегьер хури шулу.

Учвуз айиб ишлетмиш апІури гъузай

²¹ Исайи хъана дурариз кІуру:

– Чирагъ хулаз, дид'ин гъаб иливуз, ясана краватдикк ккивуз, хруб вуйин? Ваъ, думу чан йишв'ин дивру! ²² ЧІатинди удудубчІвди гъубзру фукІа жиниб адар ва фукІара гъитІибкІнаиб адар.

²³ Шлик ибар каш, гъит ебхъри!

²⁴ Хъа Дугъу гъамцира кІуру:

– Учвуз ебхъурайибдиз фикир тувай. Фициб уьлчмейиинди учву ебцураш, гъаџибдиинди учвузра ебциди ва артухъдира кади иливиди. ²⁵ Шлиз аш, дугъаз хъана тувди, хъа шлиз адарш, айибра тадабгъиди.

Хъубкъру удриккан тахалус

²⁶ Дугъу кІуру:

– Аллагьдин Паччагьлугъ, думу фициб ву? Думу адмийи ругдиз тум гатІабхьувалсиб ву. ²⁷ Йишвну адми ахуру, йигъ шулади гьудужвур, хъа тум гьадму вахтна ктубчІвур ва ахю шулу – хъа думу фици ахю шулаш, адмийизра аьгьдар. ²⁸ Ругди чав-чалан бегьер хуру: сифте чар ктубчІвур, хъа кІул апІуру, хъасин кІул удрарихъди абцІру. ²⁹ Удар хъубкьиган, адми дишла дагьрихъан хъчІихуру, гъаз гъапиш иган хъубкьна.

Диликан тахалус

³⁰ Исайи хъана кІуру:

– Аллагьдин Паччагьлугъ фтихъ тевуз шул? Ясана фициб тахалусдиинди дидкан пуз шул? ³¹ Думу дюн'яйиин варитІан бицІи дилихъ тевуз шул. ³² Хъа думу кивган, ктубчІвур ва бистниъ айидарик варитІан ахю шулу. Дид'ин гъацисдар ахю кюлер илиршуруки, дурарин сирнарикк жакъварихъанра кмиди дусуз шулу.

³³ Гъамцдар гизаф тахалусариинди Дугъу дурарихъан аннамиш апІуз шлукъан аьгьювалар улупуйи. ³⁴ Тахалусариинди дарди Дугъу фукІара кІурдаи, хъа Учв Чан ученикарихъди гъузиган, дурариз вари ктибтуйи.

Исайи тІурфан дебккуб

³⁵ Гъадму йигъан хябхъган, Дугъу дурариз кІуру:

– Гъачай, гъюлин тмуну гъирагъдихъинди сирнав апІухъа.

³⁶ Дурар, халкъ гъитну, Исайихъди люткейиъ эъру. Дурарихъди жара люткейирра хъайи. ³⁷ Гужал микІ утІубччвур ва лепйир люткейикан йивури, думу шту абцІрайи. ³⁸ Иса люткейин къялхъан йишваъ, кІуликк гутара ккивну даахнайи. Люткейиъ айидари Думу хъиргру ва кІуру:

– Мялим! Ухъу ккахърайиваликан Увуз вижна ктарнуз дарш?!

³⁹ Гъадмуган Думу гьудужвну, микІлаз сикин хъуз амур апІуру ва штуз кІуру:

– Сикин йибхъ! Мирибшван!

⁴⁰ МикІ сикин шулу, ва архаинвал абхъру.

– Гъаз гъамкъан гучІбяхъар вучва? – кІуру дурариз Исайи. – СацІибкъан хъугъвал адаринчвуз дарш?

⁴¹ Дурарик лап яман гучІ кабхъру, ва чиб-чпикна кІуру:

– Му фуж ву, эгер микІра, гъюлра Мугъахъ хъпехъураш?

Жинар кайир сагъ апІуб

5 Дурари гъюлин тмуну гъирагъдихъна Герасин юрдназ сирнав апІуру. ² Иса люткейиан удучІвубси, Дугъан гъаншаризди накъваригъ яшамиш шулайи жинар кайи адми утІурччвур.

³ Думу сарихъанра дирккуз шуладаи – гъеле зунжрарииндикъан. ⁴ Дугъан хилар-ликарик зунжрарихъди швнуб-сабан гъийитІинийи, аммаки дугъу зунжрар ва гъялкъйир къатІар апІуйи – гъич

сарихъанра думу дерккуз шулдаи. ⁵ Зат сикин дарди йигъ-йишв накъварин хъарар-дюрхъяригъ ва гъярар-тепйиригъ дугъу чІигъар апІуйи ва учв гъванарикан йивуйи.

⁶ Ярхлаан Иса гъяркъюбси, думу Дугъахъна жаргъну дуфну, икрам апІури, къамкъариинди дахъру ⁷ ва ахю дихниинди кІуру:

– Яв узухъди фу вуяв, ВаритІанзаанур, Аллагьдин Бай Иса? Аллагьисан, Увуз миннат вуйиз: йиз зегъле мабхан! ⁸ Исайи: «УдубчІв гъаму адмийиан, чиркин рюгъ!» – гъапиган, диди гъаци гъапнийи. ⁹ Хъа Исайи дугъхъан гьерхру:

– Ччвур фуж вуяв?

– Йиз ччвур къушум вуйиз, гъаз гъапиш учу гизаф жинар вуча, – жаваб туву дугъу. ¹⁰ Жинар, му юрдариан чпи муутІурккан кІури, Исайиз миннат апІуз хъюгъру.

¹¹ Хъа душвахъ таблик силарин ахю лиж дарабгънайи.

¹² – Учхъан силариъ учІвуз шлуси, учу гъадраризди гъягъюз гъит, – кІури, жинари Исайикан тІалаб апІуру.

¹³ Дугъу ихтияр тувру. Ва адмийиан удучІву чиркин рюгъар силариъ учІвур. Хъа силарин лиж гъарзарилансина гъюлизди убсру ва ккабхъру. Дурарин къадар къюд агъзурихъна вуйи.

¹⁴ Силарин габнари, жаргъну душну, шагъриъ ва гъирагъариъ айи гъулариъ, гъабхъибдикан ктибтуру. Агълар, фу гъабхънуш, лигуз гъюру.

¹⁵ Дурар Исайихъна гъюру ва, фу лигурва: къушумкъан жинар кади гъашир, палтар алди, чан фикрихъ хъади деъна. Дурарик гучІ кабхъру. ¹⁶ Му аьлаамат гъябкъдари дурариз, жинар кайирикан ва силарикан фу гъабхънуш, ктибтнийи. ¹⁷ Гъадмуган Исайикан дурари, чпин юрдариан удучІвну гъягъюб, ккун апІуру.

¹⁸ Иса люткейиъ эърайиган, чакан жинар ктІурккури учвра гъадагъуб ккун апІуру.

¹⁹ Хъа Дугъу ихтияр тувундаи.

– Хулаз гъарах явдарихъна. Аллагъди фици яв язухъ гъизигнуш ва Дугъу увуз гъапІубдикан дурариз кидибт, – кІуру Исайи. ²⁰ Думу гъягъюру ва ЙицІубшагърин юрдан агълариз Исайи чакан гъапІнуш, ктибтуру – вари аьлаамат гъахънийи.

Ягъирин риш чІиви ва иццрур сагъ апІуб

²¹ Исайи хъана гъамуну гъирагъдихъна сирнав гъапІиган, Дугълан ахючІвеъ адмийир илтІишнийи. Иса гъирагъдихъ гъузнайи.

²² Дугъахъна жугъдарин мистан ахъюр, Ягъир кІурур, гъюру. Иса гъяркъюбси, думу Дугъан ликарикк икрамназ дахъру ²³ ва, Дугъан миннат апІури, кІуру:

– Йиз риш йикІура. Миннат вуйиз, дуфну дугъ'ин хилар илив, думу сагъ хъиди, чІивиди гъузди.

²⁴ Иса дугъахъди гъягъюру. Дугъахъди гизаф халкъра гъябгъюрайи ва юкъуб тереф Думу къялаъ тІаънайи.

²⁵ Дураригъди сар дишагълира гъяйи. ЙицІикъюд йисандин арайиъ дугъан ифи хътабтІурадайи.

²⁶ Фукъан хъюгънийишра, гъич сар духтрихъанра думу сагъ апІуз гъабхъундайи. Дугъу чаз айи-адруб вари харж гъапІнушра, дугъаз кюмек гъабхъундайи, хъа гъял айибтІан пис гъабхънийи.

²⁷ Дугъаз Исайикан гъеебхъиган, думу гужназ адмийиригъ гъючІву ва, Исайин къялхъянди дуфну, Дугъан ккурттарик куркІу, ²⁸ фицики дугъу фикир дапІнайи: «Эгер узу Мугъан ккурттарик саб тикисикъан куркІиш, сагъ хъидизу». ²⁹ Гъадму сяаът дугъан ифи хътабтІуру, ва дугъаз чан вари жан сагъ хъувал гъисс шулу. ³⁰ Исайиз дишла Чаан къувват удубчІвуб агъю шулу ва, халкъдихъинди илтІикІну, гъерхру:

– Узук фуж куркІну?

³¹ – Рябкъюрадарадрануз, учІукъну, халкъди Уву фици хъуржраш, хъа Увук фуж куркІну кІури, гъерхрира ава! – кІуру Дугъаз ученикари. ³² Хъа Дугъу ул алдатбиинди Чак куркІур агурайи. ³³ ГучІ дубхънайи ва гукІнишин кабхънайи дишагълийи, чав гъапІубдин гъавриъ ахъну, халкъдигъян гъюдучІвну, икрам апІури, Исайин ликарикк ккархъну, вари вуйибси ктибтуру. ³⁴ Дугъу дишагълийиз кІуру:

– Йиз риш, уву яв хъюгъвали сагъ гъапІунву. Архаин духъну гъарах, ва сагъвалиъ хъидива.

³⁵ Исайи му гафар кІурамиди, мистан ахъюр вуйи Ягъирин хул’ан адмийир дуфну кІуру:

– Яв риш гъаІну. Мялим инжик мапІан!

³⁶ Хъа Исайи дурарин гафариз фикир тутрувди, мистан ахъюриз кІуру:

– ГучІ мапІан, анжагъ хъюгъну гъуз!

³⁷ Дугъу Петризна, Якъубдизна, Якъубдин чве ЮгъандизтІан ктарди, сарун саризра Чахъди гъюз ихтияр тувундайи. ³⁸ Дурар мистан ахъюрин хулаъ учІвру. Исайиз, душваъ гъалабулугъ ади, яманди ишурайидар ва ишлар апІурайидар рякъюру.

³⁹ – Учву гъаз дерд зигурачва, – кІуру учІву Исайи. – Риш дукІнадар, хъа даахна.

⁴⁰ Дурар Дугъ’ин аълхъюз хъюгъру. Хъа Дугъу дурар вари адауру. Чахъди Чан ученикарна шуран адашна дада гъадагъну, риш дитнайи хулаъ учІвру.

⁴¹ Шуран хил дибисну, Дугъу дугъаз кІуру:

– Талифа, куми! (яна «Риш, увуз кІураза, гъудужв!»)

⁴² Риш дишла гъудужвур ва гъягъюз хъюгъру. Дугъан йицІикъюд йискъан вуйи. Вари гъах гъахънийи. ⁴³ Исайи мидкан саризра дарпуб ижмишнаан ккун апІуру ва, шураз ипІруб тувай, кІуру.

Иса Чан гъахи шагъриз гъягъюб

6 Душв’ан удучІву Иса Чан гъахи шагъриз гъягъюру. Дугъахъди Чан ученикарра хъайи.

² Султ йигъан Исайи мистаъ агъювалар улупуз

хъюгъру. Дугъахъ хъпехъурайи гизафдари, мюгътал духъну, кІуйи:

– Гъамгъан гъаму агъювалар наънан ву? Мугъаз мициб фагъум шли тувна? Гъамцдар аълааматнан ляхнар Гъамгъан хилариинди фици шула?! ³ Му харатчи уста, Мар’ямдин Бай, Якъубдин, Юсуфдин, Ягъудайин ва Симондин чве дарин? Мугъан чйир гъамшваъ, ихъ арайиъ, адаринхъа?

Гъаци вуйиган, дурариз Исайихъ хъюгъуз ккунди адайи.

⁴ – Гъюрмат адру пайгъамбар хъуб мумкин дар, – кІуру Исайи, – хъа чан багъри шагъриъ ва хулаъ, жвуван багахълуйиригъ ва хизандиъ пайгъамбриз гъюрмат ади шулдар.

⁵ Гъаддиз Дугъхъан душваъ, сакъюдар иццурайидариин хилар иливну сагъ гъапІдар ктарди, сану сабкъан аълаамат улупуз гъабхъундайи. ⁶ Думу дурарин хътругърайивалиин мюгътал духънайи.

Хъасин Думу гъул’ан-гъулаз гъягъюри, адмийириз агъювалар туври шулу.

⁷ Исайи Чахъна йицІикъюрид вакилариз дих дапІну, дурариз чиркин рюгъар утІурккуз шлу гъюкум тувну, къю-къюриди агъювалар улупуз гъаъру. ⁸ Дугъу дурариз, чумакъ ктарди, фукІара гъададабгъуз амур апІуру: я уъл, я тавра, я пул – ⁹ анжагъ чпин ликариин али шаламартІан.

– Я гъич саб жара палатра магъадабгъанай, – кІуру Исайи дурариз. – ¹⁰ Учву фунуб гъулаъ къабул гъапІиш, гъадму йишвариан гъягъяйизкъан, гъадушваъ гъузай. ¹¹ Хъа учву фунуб йишваъ-вушра къабул дарапІиш ва учвухъ хъпебехъиш, душв’ан удучІвну гъягърудари, ичв ликарик кайи бишируг кадабхъай. Гъит му дурариз чпиин улубкърубдин улихъмиди дебккрайи лишан ибшри.

¹² Дурар гъягъюру ва, адмийир чпин гунгъариин швумал хъпан бадали, дурариз агъювалар улупуру. ¹³ Дурари гизаф жинар утІурккуру ва, хифарин ччим ктатури, хайлин иццурайидар сагъ апІуру.

Гъирод паччагъди, Иса штуан апІру Ягъ’я ву кІури, гъисаб апІуб

¹⁴ Чан нубатнаъ Исайикан Гъирод паччагъдиз ебхъуру, гъаз гъапиш Дугъан аваза варишвариъ атІабгуру. ГъацІари: «ДукІнайи штуан апІру Ягъ’я чІиви гъахъну ва гъаддиз аълааматар улупура» – кІуйи. ¹⁵ Жарадари: «Думу Ил’яс ву» – кІуйи, хъа шубурпидари: «Думу кюгъне пайгъамбрарикан сарсир ву» – кІури тасдикъ апІуйи. ¹⁶ Гъамци гъеебхъу Гъиродди: «Узу кІул алдабтІу Ягъ’я чІиви гъахъну» – гъапнийи.

Штуан апІру Ягъ’я йикІуваликан

¹⁷ Гъиродди чав буйругъ тувну, Ягъ’я дидисну, чан чве Филипдин хпир Иродидадин кІуллаан

дустагъдиѣ итру. Хъасин Гъиродди Иродиада чаз шивди дитнийи. ¹⁸ Фицики Ягъ'яйи Гъироддиз: «Яв чвуччвун хпир увуз хай шулдар» – гъапнийи.

¹⁹ Гъамци гъапну кІури, Иродиадаи Ягъ'яйиин хъял иливнийи ва дугъаз думу йикІуз ккун гъабхънийи, амма шуладаи, ²⁰ гъаз гъапиш Ягъ'яйихъан Гъироддиз гучІуйи, фицики дугъаз думу гъакълу ва гирами кас вуйивал аъгъяи ва, гъаддиз, думу уърхюрайи. Гъирод Ягъ'яйин аъгъювалар улупбахъ, саспиган дурарикан учв инжик шулушра, иштагъниинди хъпехъуйи.

²¹ Ужуб дюшюш ккабхъру: Гъироддин бабкан гъахи йигъ улубкъну ва гъаддиз гъуре гешт хъапІуз ханар-беглар, юзбашийр ва Галилей уълкеийн аъхюдар уч апІуру. ²² Думу шадлугъназ ялхъвнар апІуз Иродиадаин ришра гъюру. Дугъан ялхъван Гъироддиз ва хялариз гизаф бегелмиш шулу ва паччагъди шураз кІуру:

– Узкан увуз фу ккундуш вари туварзавуз! – ²³ Хъа паччагъди ху апІуру. – Фу ккун гъапІиш, вари туварзавуз, гъеле йиз айи паччагълугъдин гъаці пай вушра.

²⁴ Думу шуру душну дадаийхъан гъерхру:

– Фу ккун апІуза?

– Штуан апІру Ягъ'яйин кІул, – жаваб тувру Иродиадаи. ²⁵ Шуру, паччагъдихъна душну:

– Узузштуан апІру Ягъ'яйин кІул ленгерийиѣди ккундузуз, думу узуз гъаму сьаѣт ча! – кІуру.

²⁶ Паччагъ яманди пашман шулу, хъа чав хяларин улихъ ху апІбаз лигну, дугъхъан, ккун гъапІуб тамам дарапІди гъибтуз гъабхъундаи. ²⁷ Дугъу дишла эскер гъаъну, чахъна Ягъ'яйин кІул хуз буйругъ тувру. Эскри дустагъдиѣ Ягъ'яйин кІул алдабтІуру, ²⁸ ва ленгерийиѣди кІул дубхну, шурахъна тувру, хъа дугъу – дадаийхъна. ²⁹ Мидкан аъгъю гъабхъи Ягъ'яйин ученикари дугъан жандак гъадабгъуру ва кивру.

Исайи хъуд агъзур кас тухъ апІуб

³⁰ Вакилар Исайихъна хътакуру ва Дугъаз чпи гъапІдарикан ва туву аъгъюваларикан варибдикан ктибтуру. ³¹ Дугъу дурариз кІуру:

– Хъа гъамус, адмийир адру фунуб-вушра йишваз гъягъидихъа, гъадушваѣ ялгъузди гъузай ва саціб рягъятвал гъадабгъай.

Гъаз гъапиш, дурар айишваѣ гизаф халкъ айи, дурариз гъеле уъл апІузкъан мажал шуладаи.

³² Гъаддиз дурар люткеийиѣди халват йишваз гъушу.

³³ Гъаци вушра гизафдариз дурар люткеийиѣди гъягъюри рякъюру, фужар вуш, аъгъю шулу, ва гъюлин гъирагъ вуйибси вари шагъриан адмийир хъергру ва вакилартІан ухди гъюру. ³⁴ Люткеийан удучІву Исайиз аъхючІвеѣ халкъ рякъюру. Дугъаз дурарин язухъ шулу, гъаз гъапиш дурар марччлихъан хътру марччарси айи. Дугъу дурариз гизаф ляхнарикан ктибтуру.

³⁵ Йигъар хябяхъ шулайи, ва Дугъан ученикари, багахъна дүфну, кІуру:

³⁶ – Мушвайишв ичІи йишв ву, ва сарун йигъарра хябяхъ ву, мурар деет, гъит багахъ гъулар-хулариз гъарахри, чпиз ипІруб гъадабгъри.

³⁷ – Учву дурариз ипІруб тувай, – кІуру Исайи.

– Гъамус учу, душну, дурариз уъл гъадабгъураин? Ухъу вари саб вазли гъилихишра, гъациб пулихъ дурариз уъл гъадабгъну удудукъур! – кІуру вакилари.

³⁸ – Учвухъ фукъан уъл хъачвухъ? – пну, гъерхру Исайи. – Гъарахай, лигай гъеле.

Дурар лигуру ва кІуру:

– Хъуб уълна къюб балугъ.

³⁹ Гъадмуган Дугъу дурариз, халкъ десте-дестеди чру укІин дитай, кІуру.

⁴⁰ Халкъ хъу-хъуцІур ва варж-варж кас ади, жергийриѣди деѣру.

⁴¹ Исайи, хъуб уълна къюб балугъ гъадагъну, завузди дилигну, Аллагъдин ужувлакк ккахъри, дупну, уълер гъудутІну, халкъдиз пай апІуз ученикарихъна тувру. Дугъу варидаригъна къюб балугъра пай апІуру. ⁴² Вари халкъди ипІуру, тухъ шулу ⁴³ ва балугъаринна улин хъригъу къаціари йиціикъюб тавра аціру. ⁴⁴ Хъа вари гъипІдар хъуд агъзур кас вуйи.

Иса штуинди гъягъюб

⁴⁵ Мидин къяляхъ Исайи, Чав сабан халкъ гъаъри имиди, Чан ученикариз люткеийиѣ эъну, гъатмуну гъирагъдихъ хъайи Вифсайда гъулаз сирнав апІуб амур апІуру. ⁴⁶ Халкъ деетну, Думу ккарагуз дагъдиз удучІуру.

⁴⁷ Хябяхъдин вахт дубхънайиган, ученикар айи лютке гъюлин гъаці къялариѣ айи, хъа Иса сарна-сарди гъирагъдихъ гъузнийи. ⁴⁸ МикІлаз къаршуди сирнав апІбу къувватнахъан душнайи ученикар дяркъну, Иса, акв алабхъуради, гъюлилантина дурарихъна гъягъюру. Думу дурарин люткеийиѣ багахъ шулайи. ⁴⁹ Иса гъюлленмина гъюри гъяркъдариан, думу чпиз гъугъубжвурайи гъаранту вушул, пну, варидарин сабпну гъарай утІубчвурру, ⁵⁰ гъаз гъапиш дурариз, Думу гъяркъюбси, гучІ гъабхънийи. Хъа Иса дишла дурарихъди улхуз хъюгъру:

– ЮкІв ижми апІинай, Узу вуза. ГучІ мапІанай! –

⁵¹ пну, дурарин люткеийиѣ учІвган, микІ яваш гъабхъи. Мици хъували дурар хъана артухъ гъах апІуру. ⁵² Уълерихъди гъабхъи аъламатнан дурар гъавриѣ ахъундаи, ва дурарин юкІвар курди гъузнийи.

⁵³ Сирнав апІурайидар Геннисарет юрдназ гъюру.

⁵⁴ Дурар люткеийан эдеубси, гъирагъдихъ хъайидариз Иса аъгъю шулу, ⁵⁵ ва жаргъну душну, варишвариѣ мидкан хабар ипру. Думу наан аш деибхъну, дурари гъадиана ахнарииндира кмиди иццрудар хуйи. ⁵⁶ Иса наанди гъушишра: гъулариз, шагърариз, ятгъариина – варишвариѣ

иццурайидар духну дитуи ва Дугъкан Чан ккурттарин канчІарик куркІузкъан гъитуб тІалабар апІуйи. Вари Дугъак куркІрудар сагъ шуйи.

Инсанари деркку аьдатартІан Аллагъдин законар заан ву

7 Ерусалимдиан Исайихъна саб къадар фарисйирна къанунчйир гъюру. ² Дурариз ученикарик сари джрикІу хиларихъди ипІури гъябкънийи. ³ Хъа фарисйиринра, вари жугъдаринси, чпин абйириланмина гъубзнайи хъуршлихънакъан хилар джрикІди ульихъ дедреъру аьдат айи. ⁴ Базариан гъафидари сабан хилар джрикІкъан гагъди уъл ипІдар. Гъамцдар хъана гизаф аьдатар дурари уърхюйи, мисалназ, захар, гажнар ва йифрин гъаб-гъажагъ жикІбан аьдатар.

⁵ Фарисйирина къанунчйири Исайихъан гьерхру: – Яв ученикари абйирин аьдатар гъаз хъаърадар? Хилар джрикІди уъл ипІура.

⁶ Хъа Дугъу дурариз жаваб тувру: – Гирами китабарий Ишая пайгъамбри учвкан, къюб маш гъайидарикан, ужуди гъапну: «Гъаму адмийири Узуз гъюрмат ушвниинди апІура,

хъа дурарин юкІвар Узхъан ярхла ву. ⁷ Давди дурари Узуз икрам апІура, фицики дурари инсанарин аьдатар уърхюз улупура».

⁸ Учву адмийири ктагъу къайдйирихъан хъичІихначва, хъа Аллагъдин табшуругъар тина апІурачва. ⁹ Учву гъисаб апІурашалчва: ичв къайдйир тамам апІбан бадали Аллагъдин табшуругъар батІул апІуб фагъумлу ляхин вуйич, кІури! – давам апІуру Исайи.

¹⁰ – Магъа мисал. Мусайи гъапну: «Адашдизна дадайиз гъюрмат апІинай» ва «адашдизна дадайиз люкънар апІур аьжализ лайикъ ву». ¹¹ Хъа учву фу кІури шулчва? Эгер сари чан дадайиз вая адашдиз «Узу увуз буржлу вуйиб Аллагъдиз гъурбан гъапІунза», гъапиш, ¹² дугъхъан сарун чан адашдизна дадайиз кюмек дарапІрира гъузуз шулу, кІурачва. ¹³ Гъамци учву Аллагъдин гаф ичв аьдатназ илтІибкІунчва ва наслариз гъаци ктибтурачва. Гъаму мисалназ ухшар гизаф чІуру ляхнар апІури шулучва.

¹⁴ Исайи, хъана Чахъна халкъдиз дих дапІну, кІуру:

– Вари узухъ хъебехъай ва гъаври йихъай. ¹⁵ Инсандиъ чІатан убчІвру гъич сабдихъанра думу чиркин апІуз даршул. Инсандиан удубчІвруб – магъа думу чиркин апІруб. [¹⁶] †
¹⁷ Думу, халкъ гъитну, хулаз гъафиган, ученикари Дугъхъан гъадму гафарин мяна ачухъ апІуб ккун апІуру. ¹⁸ Дугъу дурариз ктибтуру:

† Грекарин саспи БикІбарий гъамци кІура: «Ибар кайириз гъит ебхъри».

– Учву гъамдин гъавриъ ахъраданчва? Инсандиъ чІатан убчІвру гъич сабдира думу чиркин дарапІрайивал рябкъюрарданчвуз? ¹⁹ Фицики думу адмийин кІваз гъябгъюрадар, хъа – фуниз, ва хъасин удубчІвру (Гъамдиинди Дугъу ипІруб вари марцциб вуйивал улупура). ²⁰ Инсандиан удубчІврудари, – кІуру Исайи, – думу чиркин апІуру. ²¹ «Самбал алдапІувалар», яна хил’ан адахъувалар, тІафалвалар, йивну йикІувалар, къяппавалар, тямгъкарвалар, угъраш’валар, инсафсузвалар, машнаъ ягъ адрувалар, гъанихвал ва хъял, футна, фурс, ахмакъвалар – гъамрарихъна хру пис фикрар инсандин кІваан удубчІвру. ²³ Гъаму вари писвалар инсандин айтІан удубчІвру ва дурари инсан чиркин апІуру.

Исайи жугъуд даруриз кюмек апІура

²⁴ Гъадму йишвар дирчну, Иса Тир юрднан жилариина гъягъюру. Душваъ Думу садар хуларий дергру. Дугъаз мидкан гъич саризра агъю дубхъну ккундайи, аммаки гъитІибкІну гъибтуз гъабхъундайи. ²⁵ Исайикан чиркин рюгъ убчІвнайи сар шуран дадайиз агъю шулу. Думу дишла Дугъахъна гъюру ва ликарикк, икрам апІури, ккархъру. ²⁶ Хъа думу дишагъли жугъуд дайи, думу Сирофиникияйин миллетдикан вуйи. Дугъу Исайикан чан шур’ан жин утІубккуб тІалаб апІурайи.

²⁷ Исайи гъапи:

– Сифте баяр-шубар ацІри. Дурарихъан тадабгъну, уъл хуйириз ккипуз хай даршул.

²⁸ Хъа дишагълийи кІуру:

– Йиз Агъа, хуйирира баяр-шубари тадахъу уьлин урklar итІуру, аьхир.

²⁹ – Яв гъамциб жавабназ лигну увхъан мяслаяътниинди хулаз гъягъюз шулвухъан. Яв шур’ан жин удубчІвну, – кІуру Исайи.

³⁰ Фу лигурва, хулаз хътаку дишагълийиз чан риш, сагъ духъну, ахниъ дахънади рякъюру ва жинра дугъ’ан удубчІвна.

Исайи кар сагъ апІуб

³¹ Тир юрднан жиларилан къяляхъ хътаку Иса Сидон ва ЙицІубшагърин жилариланмина Галилей гъюлихъинди гъюру. ³² Дугъахъна кар ва цІибтІан улхуз даршлу сар кас хъади гъюру, дугъ’ин хилар иливуб ккун апІуру.

³³ Исайи думу халкъдихъан гъадауру, дугъан ибарий Чан тІубар урччвру, хъасин Чан тІубарик шуруш кабтІну, дугъан мелзнак кучру. ³⁴ Хъа завузди дилигну, дериндиз ил хъадабгъну, кІуру:

– Эффата! (яна «Арцц!») ³⁵ Гъадму сяьт дугъаз ебхъуз хъюгъру ва дибиснайи мелз либхуз хъюбгъну, дугъан чІал ачухъ шулу. ³⁶ Исайи дурариз мидкан гъич саризра дарпуб ккун апІуру. Хъа Дугъу дарпуз гъадагъа апІбахъ, дурари артухъ

рабгъуйи. ³⁷ Адмийири, гизаф аьлаамат духъну, кІуйи:

– Мугъу вари ужу апІуру. Мугъу гъеле кардариз ебхъузра гъитру, улхуз даршлудариз чІалра улупуру!

Юкъуд агъзур кас тухъ апІуб

8 Гъадму йигъари хъана бегъем халкъ уч шулу, хъа дурарихъ ипІруб хъадаи. Исайи, ученикариз дих дапІну, кІуру:

² – Узуз адмийирин язухъди вузуз. Магъа, дурарин Узухъди хъади шубуд йигъ ву, хъа дурариз ипІруб адар. ³ Эгер Узу дурар хулариз гашди гъаиш, рякъюъ зяиф хъиди, хъа гъаџар ярхлариан дуфнайидар даринхъа.

⁴ – Гъаму ичІи йишваъ варидариз гъубкІрубси уъл наънан апІуру? – жаваб апІуру ученикари.

⁵ Исайи дурарихъан гьерхру:

– Учвухъ швнуб уъл хъачвухъ?

– Ургуб уъл, – кІуру дурари.

⁶ Гъаци вуйиган, Дугъу халкъдикан жилиин деуб ккун апІуру. Ургуб уъл гъадагъну, Аллагъдиз чухсагъул кІури ккарагну, Дугъу уъл гъудубтІуру ва халкъдиз пай апІуз ученикарихъна тувру. Хъа дурарира пай апІуру. ⁷ Дурарихъ сакъюдар балугъарра хъайи. Исайи дурариин чухсагъулин ккарагуб дапІну, гъадрарра пай апІуз тувру.

⁸ Адмийири гъипІу, дурар арџу. Дидихъна хъиригъу къаџари ургуб таврара аџинийи. ⁹ Хъа дурар вари юкъуд агъзурихънакъан вуйи. Исайи дурар чпин хулариз деетуру. ¹⁰ Хъа Учв, ученикара хъади, дишла люткейиъ эъру ва Далманут юрднан жилариина сирнав апІуру.

Аьлааматнан лишан тІалаб апІуб

¹¹ Фарисйир гъюру ва Исайихъди гъюжатнаъ учІвру. Дурари Думу ахтармиш апІури, Дугъкан аършариан лишан улупуб тІалаб апІуру. ¹² Исайи, гъагъиди ил хъадабгъну, дурариз кІуру:

– Гъаз му наслин адмийири лишан ккун апІура? Дюзди кІуразачвуз: му касариз лишан хъибдар.

¹³ Хъасин, дурар гъитну, Думу хъана люткейиъ эъру ва гъатмуну гъирагъдихъинди сирнав апІуру.

«Фарисйирин ва Гъироддин дунихъан ихтият йихъай»

¹⁴ Ученикариз чпихъди люткейиз уъл гъадабгъуз кІваълан гъархнийи. Дурарихъ саб уълтІан хътайи.

¹⁵ Дурарихъди сюгъбатнаъ айи Исайи ихтият хъуб ккун апІуру:

– Лигай-гъа, фарисйирин ва Гъироддин дунихъан ихтият йихъай.

¹⁶ Хъа дурари чиб-чпин арайиъ гъапи: «Мугъу мици, ухъухъ уъл хъадруган, кІурайиб ву».

¹⁷ Дурар фтиккан улхураш аьгъяди, Исайи кІуру:

– Учву уъл хътарчухъ кІури, гъаз гъалабулугънаъ ахъначва? Мегер учву гъамусра гъаври ахънаданчва? Ва учвуъ фукІара убчІвнадарин? Ичв юкІвар гъамусра курди имийин? ¹⁸ Мегер учвуз, улар ади рябкъюраданчвуз, ибар кади ебхъураданчвуз? Мегер гъаври аданчва? ¹⁹ Узу хъуб уъл хъуд агъзуригъна пай гъапІиган, хъиригъу уълерин швнуб тавра аџунчва?

– Йиџикъюб, – жаваб тувру дурари.

²⁰ – Хъа ургуб юкъуд агъзуригъна пай гъапІиган, швнуб тавра хъиригъу уълерихъди аџунчва?

– Ургуб, – жаваб тувру дурари.

²¹ – Мегер учву гъамускъан гъаври ахъунданчву? – кІуру дурариз гъадмуган Исайи.

Вифсайда гъулаъ Исайи кур сагъ апІуб

²² Дурар Вифсайда гъулаз гъюру. Исайихъна кур хуру ва дугъак куркІуб ккун апІуру. ²³ Исайи курин хилхъан дибисну, гъул’ан адауру, ва дугъан улар Чан шурушнахъди къяши дапІну, хилар кІул’ин иливну, гьерхру:

– ФукІа рябкъюрануз?

²⁴ Дугъу дилигну кІуру:

– Рякъюразуз адмийир, рякъюразуз гъарарси гъягъюрайидар.

²⁵ Гъадмуган хъана Исайи хилар дугъан уларихъ гъивру, ва думу сагъ шулу, уччвуди рябкъюри шулу.

²⁶ Хъа Исайи думу:

– Лиг-гъа, му гъулазди удручІвди, ичв хулаз гъарах, – пну, гъаъру.

Иса Месигъ ву, – кІуру Петри

²⁷ Иса мушв’ан, Чан ученикара хъади, Филип паччагъдин Кесария юрднан гъулариз гъягъюру. Рякъюъ Дугъу ученикарихъан гьерхру:

– Адмийири Узу фуж ву кІури, гъисаб апІура?

²⁸ – Садари Уву штуан апІуру Ягъ’я ву, кІура, тмундари – Ил’яс, хъа шубудпидари – пайгъамбрарикан сар, – пну, жаваб тувру дурари.

²⁹ – Хъа учву Узу фуж ву кІури, гъисаб апІурачва? – гьерхру Дугъу дурарихъан.

– Уву Месигъ вува, – жаваб тувру Петри. ³⁰ Исайи дурариз Чакан гъич саризра дарпуб ккун апІуру.

«Шлиз Узухъди гъягъюз ккундуш...»

³¹ Хъа Дугъу дурариз, Инсаниятдин Бал’ин гизаф аьзабар улукъиди, аьхюдари, маллйири ва къанунчйири Думу нигъ апІиди ва йикІиди, хъа шубуд йигълан накъвдиан, чІиви духъну, удучІвиди, кІури, аьгъювалар улупуйи. ³² Дугъу мидкан дурариз ачухъди кІуйи. Хъа Петри Иса гъирагъдиз гъадаъну, Дугъан гафар гъадатІуз хъюгъру. ³³ Хъа Дугъу, илдицну, ученикарихъинди лигури, Петрин гафар къатІ апІуру.

– ГьудубчІв Узхъан, иблис! Яв фикрар адмийирин фикрар вувяв, хъа Аллагъдин – ваъ!

³⁴ Чахъна халкъдизна ученикариз дих дапІну, Исайи гъапи:

– Шлиз Узухъди гъягъюз ккундуш, думу, чан тямгъяр дирчну, чан хач гъадабгъну, Узухъди гъюри. ³⁵ Шлиз чан уьмур уьбхюз ккундуш, дугъан думу дубгди. Хъа шли Узу ва Ужувлан хабар бадали чан уьмур пуч гъапІиш, дугъу думу уьбхиди. ³⁶ Фу мянфяаът а адмийиз, уьмрихъан гъахъиган, вари дюн'я туври гъабшишра? ³⁷ Чан уьмур къяляхъ апІбан бадали, дугъу фициб къимат тувди? ³⁸ Гъаму гунагъкар ва Аллагъ аьгъдру халкъдин улихъ шли Узхъан ва Йиз гафарихъан нач гъапІиш, дугъхъан Инсаниятдин Балира, Чан Адашдин аднаъди гирами малайикарихъди му жилиина гъафиган, нач апІиди.

9 Хъа Исайи кІуру

– Гъякъди кІуразачвуз: мушв'ин дийигънайидарикан сакъодариз чпин аьжал хъубкъайиз Аллагъдин Паччагълугъ гъубкІну чан къувватнаъ ади рябкъиди.

Исайин

Мусайихъдина Ил'ясдихъди сюгъбат

² Йирхъуд йигълан Иса, Чахъди Петрна, Якъубна, Югъан гъадагъну, ягъли дагъдиина хъади гъягъюру. Душв'ин жара кас алдайи. Хъа Иса дурарин улихъ дигиш шулу. ³ Дугъан палтар, улин нур гъабхури, къадар адрубкъан лизи шулу – гъурччну пну, гъич сарихъан дици лизи апІуз даршлийи. ⁴ Дурарин улихъна Исайихъди гафар апІурайи Ил'ясна Муса ачмиш шулу. ⁵ Хъа Петри Исайихъинди илтІикІну кІуру:

– Мялим! Учуз мушвахъ ужуди вучуз! Гъач, шубуб паж апІуча: саб Увуз, саб Мусайиз ва саб Ил'ясдиз.

⁶ Петри мици, фу кІуруш ва гъапІуруш аьгъдрури, гъапиб вуйи, фицики ученикариз яман гучІ дубхънайи. ⁷ Гъадмуган диф арайиз гъюру ва диди дурар чан сирникк ккаъру, хъа дифрагъан сес шулу: «Му Йиз масан Бай вуйиз. Гъамгъахъ хъебехъай!»

⁸ Гъадму саяът дурар вари терефаризди лигуру, амма дурариз чпин багахъ Исайилан гъайри фужкІа гъяркъюндайи.

⁹ Дурар дагъдилан гъюруган, Исайи Чан ученикарикан чпиз гъябкъюбдикан, Инсаниятдин Бай дукІну чІиви хъайиз, саризра даркІуб, ккун апІуру.

¹⁰ Дурари му гъядиса чпин арайиъ гъибтру, аммаки дурар чиб-чпигъ: «ЧІиви дархъикъан гагъди», – фу кІуру гафар вуйкІан, кІури, улхурайи.

¹¹ Дурари Исайихъан гъерхру:

– Къанунчйири сифте Ил'яс дуфну ккунду гъаз кІура?

¹² Исайи дурариз жаваб тувру:

– Ав, дугъридан, Ил'ясди, улихъмиди дуфну, вари ккабалгну ккунду. Хъа Гирами китабарий

Инсаниятдин Балкан Дугъ'ин гизаф аьзабар улуркъиди ва Думу ужуз апІиди кІури, гъаз дибикІна? ¹³ Хъа Узу учвуз кІуразачвуз: Ил'яс гъафну, ва дугъкан чпиз ккуниб гъапІну. Гъаци дибикІна Гирами китабарийра.

Исайи иццурайи бай сагъ апІуб

¹⁴ Дурариз, имбу ученикарихъна гъафиган, дурарилан халкъ илтІишну, гъюжатар апІурайи къанунчйир рякъюру. ¹⁵ Гъадму саяът Иса гъяркъю халкъ аьжайиб шулу ва, Думу тебрик апІури, Дугъахъна жаргъуру.

¹⁶ Исайи ученикарихъан гъерхру:

– Фтин кІуллан мурарихъди гъюжатар апІурачва?

¹⁷ Халкъдигъан сар касди жаваб тувру:

– Мялим! Увухъна йиз бай духназа. Дугъаъ чиркин рюгъ а. Диди дугъахъди гафар апІуз гъитрадар. ¹⁸ Жин алабхъруган, думу жилиина гатІахъури шулу, кІвантІаригъна каф гъадапІуру ва, сппар илчІигури, жан дичІибгну дебккру. Узу яв ученикарихъан думу жин утІубккуб ккун гъапІунза, хъа дурарихъан гъабхъндар.

¹⁹ – Эй хътругъру инсанар! – кІуру гъадмуган Исайи. – Узу учвухъди филадизкъан гъузди кІурачва?! Узу учву филадиз аьгъ апІуза?! Думу Узухъна аькъинай!

²⁰ Бай Дугъахъна хуру. Жинди, Иса гъяркъюбси, бай жилиина гатІархъуз гъитру ва кІвантІаригъна каф гъютІубччвну, мина-тина диргъуз гъитру.

²¹ – Мици дубхъну мугъан гизаф вахт вуйин? – гъерхру Исайи дугъан адашдихъан.

– БицІидихъанмина, – жаваб тувру дугъура.

²² – Гизаф ражари жиндиз думу пуч апІуз ккун гъабхъну: саспиган цІигъна гатІархъури, саспиган – штуз. Хъа эгер Увхъан фукІа-мукІа апІуз шулуш, ич язухъ зиг, кюмек апІин!

²³ – Фу кІуру гаф ву «Эгер шулуш?!» – кІуру дугъаз Исайи. – Хъугъвал айирихъан вари шулу.

²⁴ Балин адашди ишури кІуру:

– Хъугъурза! Хъа узхъан хъугъуз шулдарш, кюмек апІин!

²⁵ Халкъ Чахъна гъюри дябкъну, Исайи чиркин рюгъназ буйругъ тувру:

– Ебхъуз гъидритру ва чІал бисру жин, Узу увуз буйругъ тувраза: удубчІв дугъан ва сану муубчІван!

²⁶ Жин, балин жан яманди дутІубччвну, чІигъар апІури, удубчІвуру. Думу дукІнайирси дитнайи, ва гизафдари думу гъакІну кІуйи. ²⁷ Хъа Исайи думу, хилхъан дидисну, заъру, ва бай гъудужвуру.

²⁸ Иса хулаз гъафиган, Дугъахъди гъузу ученикари гъерхру:

– Хъа учхъан думу утІубккуз гъаз гъабхъндайи?

²⁹ – Мицдар жинар ккарагбииндитІан утІурккуз шлудар дар, – гъапи Исайи.

Исайи Чан аьжаликан пуб

³⁰ Душв'ан удучІвдар Галилей уьлкейиантина гьягьюру. Исайиз мидкан жарадариз аьгью дубхьну ккундайи, ³¹ гьаз гьапиш Дугъаз Чан ученикариз аьгьювалар улупуз ккундайи. Дугъу дурариз гьапнийи:

– Инсаниятдин Бай багарихьди инсанарин хилиз тувди ва йикІиди. Думу йикІиди, амма шубуд йигълан чІиви хьиди. ³² Дурар Исайи гьапибдин гьаври шуладайи, хъа Дугъхъан гьерхуз гучІуйи.

Исайи аьхюрин пуб

³³ Дурар Кафернагъумдиз гьюру. Хулаь айиган, Исайи ученикарихъан гьерхру:

– Мина гьюрайиган, гьюжатар гьапирудар вуйичв?

³⁴ Дурар ккебехъну гьузу, гьаз гьапиш рякъюь айиган дурари, чпикан гьуллугъниинди фуж аьхюр вуш, гьюжат гьитІибккнайи. ³⁵ Иса деъру, Чахъна ЙицІикъюрдизра дих дапІну кІуру:

– Шлиз учв сарпирди духъну ккундуш, гьит думу варитІан аьхиримжир ишри ва варидарин лукІ ишри.

³⁶ Дугъу бицІир гьадагъну, дурарин къялаь дерккру ва, хабаь тІаъну, ученикарихъинди кІуру:

³⁷ – Шли Узу бадали гьамцдар бицІидарикан саркъан къабул гьапиш, дугъу Узу къабул апІура. Хъа шли Узу къабул гьапиш, неинки Узу къабул апІура, хъа гьацира – Узу Гьаурра.

Ухъуз къаршу дарур ухъхъанди ву

³⁸ – Мялим, – кІуру Дугъаз Югъанди, – учуз Яв ччвурниинди жинар утІурккурайи сар кас гьяркъюнчуз, ва учу дугъаз, ухъухъди хътруган, гьадагъа гьапиунча.

³⁹ Исайи жаваб туву:

– Машат мапІанай дугъаз. Шли Йиз ччвур дибисну, аьламат улупиш, думу Узкан чІуруди улхидар. ⁴⁰ Фуж ухъуз къаршу дарш, думу ухъхъанди ву! ⁴¹ Шли учвуз, Месигъдин ученикар вуди хъпаз лигну, саб кІиф шид тувиш, хъугъай Узухъ, дугъаз чан пешкеш хьибди. ⁴² Хъа шли саркъан гьамцдар аьдатидарикан ва зяифдарикан хъугъувалихъан хътаиш, дугъаз чан гардандиь рягънин ахал ипну, гьюлизди гатІархънийиш, ужу шуйи. ⁴³ Эгер яв хили уву тьмягънахъна гьахураш, хъадабтІ думу! Увуз саб хил хъади женнетдиь учІувуб ужу ву, къюб хил хъади зат ктІрубшвру цІа айи жегъеннемдиь ахъайиз. [⁴⁴] ⁴⁵ Эгер яв ликри уву тьмягънахъна гьахураш, ккадабтІ думу! Увуз саб лик ккади женнетдиь учІувуб ужу ву, къюб лик ккади жегъеннемдиь ахъайиз. ⁴⁷ Эгер яв ули уву

† Грекарин саспи БикІбарий гьамци кІура: «Душваь зат дийийгъди мялхъвари итІури шулу ва ктІрубшвру цІигъ ургури шулу».

тмягънахъна гьахураш, адабгъ думу! Увуз саб ул ади Аллагъдин Паччагьлугъдиь учІувуб ужу ву, къюбид уларра амиди жегъеннемдиь ахъайиз. ⁴⁸ Душваь зат дийийгъди мялхъвари итІури шулу ва ктІрубшвру цІигъ ургури шулу. ⁴⁹ Гван къилахъди тартиб апІруганси, гьарсар цІихъди марцц апІиди. ⁵⁰ Кьил ужуб мутму ву. Хъа эгер къилан къилзишин гьудубгиш, фти думу къилзи апІидичва. Учвук къил кади йибхъай! Ва сар-сарихъди мясляьтнаь йихъай.

Нюкягъ чІюбгъбакан

10 Му йишв'ан Иса Ягъудия юрдназ ва Ярдан нирин тмуну жилариина гьягьюру.

Дугъахъна хъана халкъар гьюйи, Дугъу, гьарганси, дурариз аьгьювалар улупуйи.

² Иса ахтармиш апІуз ккунди, фарисйир гьюру ва Дугъаз суал тувру:

– Къанундиинди жилириз хпир адауз ихтияр айин?

³ – Хъа Мусайи фици табшурмиш гьапиунчвуз? – кІуру Исайи.

⁴ – Мусайи, жара хъпан кагъазра дибикІну, хпир адауз ихтияр тувну, – жаваб тувру дурари.

⁵ – Мусайи, ичв гьициркъу юкІвариз дилигну, гьаци гьапиунчвуз, – кІуру Исайи. ⁶ Хъа дюн'я ккебгъхъанмина Аллагъди жилирна хпир халкъ дапІна. ⁷ Гьаддиз жилир, чан адашна дада гьитну, чан хпирик карсди, ⁸ ва дурар къюрд саб беден хьиди. Гьаци вуйиган, дурар сарун къюб ваь, хъа саб беден ву. ⁹ Гьамци Аллагъди китІдар инсанди жара дапІну ккундар

¹⁰ Хъасинси дурар хулаз гьафиган, ученикари Исайихъан хъана нюкгъикан гьерхру.

¹¹ Дугъу жаваб туву:

– Шли, чан хпир гьадаъну, жарар гьахиш, дугъу къяппавал апІура. ¹² Хъа эгер дишагъли, чан жилирихъан гьудучІвну, жарариз гьушиш, гьадму дишагълийира къяппавал апІура.

Исайи бицІидариз уж'вал ккун апІуб

¹³ Исайихъна, Дугъу кІулан карк алдатбан бадали, бицІидар хуру, хъа ученикари хуз гьитри гьахъундар. ¹⁴ Гьамци гьябкъю Исайик хъял кубчІвру ва Дугъу дурариз кІуру:

– БицІидар узухъна гьюз гьитай, гьадагъа мапІанай. Аллагъдин Паччагьлугъ гьацдаринуб ву.

¹⁵ Гьякь кІуразачвуз: шли Аллагъдин Паччагьлугъ бицІириси къабул дарапІиш, думу душваь учІвидар.

¹⁶ Хъа Исайи бицІидар хабаь тІаъну, дурариин хилар иливур, уж'вал ибшричвуз, кІуру.

Девлетлуйин суал

¹⁷ Иса рякъюъ учІврайиган, сар касди, Дугъахъна жаргъури дуфну, икрам апІури, къамкъариина дусну, гьерхру:

– Я гъяни Мялим, узу женнетдиъ ахъбан бадали гъапІну ккунду?

¹⁸ – Гъаз Узуз гъянир кІурава? – кІуру Исайи. – Сар Аллагъдилан гъайри саркъан гъянир дар. ¹⁹ Увуз Дугъан табшуругъар аьгъявуз: адми миликІан, къяппавал мапІан, мигъитІибкІан, кучІлин шагъидвал мапІан, алдатмиш мапІан, адашдизна дадайиз гъюрмат апІин.

²⁰ – Мялим, узу дурар вари биціидихъанмина тамам апІураза, – жаваб гъабхъи Исайиз.

²¹ Иса дугъахъинди лигуру ва дишла Дугъаз думу ккун шулу. Исайи кІуру:

– Сабсана увуз гъубкІрадар: гъарах, увуз айиб вари масу тув ва пул касибариз пай апІин, гъадмуган аьршариъ яв девлет хъибдивуз. Хъасин Узухъди гъач.

²² Хъа думу му гафарикан пашман шулу ва гъудучІвну гъягъюру, гъаз гъапиш думу гизаф девлетлу вуйи.

²³ Исайи, ул илбицну, ученикариз кІуру:

– Девлетлуйириз фукъан читин дарин Аллагъдин Паччагълугъдиъ учІвуз!

²⁴ Дугъан гафариин ученикар аьжайиб духънайи, хъа Исайи дурариз хъана гъапи:

– Йиз веледар, фукъан читин дарин Аллагъдин Паччагълугъдиъ учІвуз! ²⁵ Девлетлуйиз Аьршарин Паччагълугъдиъ учІвубтІан девейиз рубдин гъюн’ан удубчІвуз рягъят ву.

²⁶ Дурар хъана артухъ аьжайиб гъаши ва сари-сариз гъапи:

– Дици вуйиган, шилхъан учв уьрхюз хъиди?

²⁷ Дурарихъинди дилигну, Исайи кІуру:

– Инсанарихъан му удукъруб дар, хъа Аллагъдихъан удудукъруб адар.

²⁸ Гъадмуган Петри пуз хъюгъру:

– Хъа магъа, учу, вари гъибтну, Увухъди хъача.

²⁹ – Гъякъ кІуразачвуз, – кІуру Исайи, – Шли Узу ва Ужувлан хабар бадали чан хал, чвйир, чйир, дада, веледар, хутІлар гъитнуш, дугъаз му дюн’яйиин

³⁰ варж ражари артухъ хулар, чвйир, чйир, дадйир, веледар, хутІлар, хъа гъацира жвувахъ

хъчІирккувалар хъиди, хъа гъюз ккимбу уьмриъ – гъаргандин уьмур. ³¹ Аммаки, гъаму ражари гизаф сарпидар думуган аьхиримжидар хъиди, хъа аьхиримжидар – сарпидар.

Исайи хъана чан аьжаликан пуб

³² Гъамус дурари Ерусалимдиз рякъ дибиснайи. Улихъди Иса гъягъюрайи. Исайихъди гъягъюрайи ученикарик гъалабулугъ кабхънийи, хъа дурарихъди хъайи имбудар гучІбу ккагънайи.

Исайи, Йиціикъюрдра гъирагъдиз гъадаъну, Чаз фу шулуш, пуз хъюгъю:

³³ – Магъа ухъу Ерусалимдиз гъягъюрахъа.

Инсаниятдин Бай ахъю маллйиринна къанунчйирин хилиз тувди. Думу, карснун йикІуз жаза адабтІну, жугъуд дарударин хилиз тувди.

³⁴ Хъа дурар Дугъак къалхъди, рихшанд апІиди, тутйир катІди, гъирмажарихъди урччвиди ва йикІиди. Аммаки шубуд йигълан Думу чІиви хъиди.

Югъандинна Якъубдин тІалаб

³⁵ Зеведейин баяр Якъубна Югъан Исайиз багахъ улучІуру ва кІуру:

– Мялим! Учу кІурайи тІалаб тамам апІина.

³⁶ – Узу учвуз гъапІну ккундучвуз? – гьерхру Дугъу.

³⁷ Дурари жаваб тувру:

– Яв аднаъ Уву учІвган, учу Яв гъвалахъ деърубси апІин – сар арччул, тмунур гагул терефнаъ.

³⁸ – Учву фу тІалаб апІураш, учвуз аьгъдарчвуз, – кІуру Исайи. – Уз’ина гъюз ккайи аьзабар учвхъан аьх апІуз хъибдин? Ясана, Узу марцц шлуганси, учвхъан шулин?

³⁹ Дурари: «Ав, шулчухъан», – гъапнийи.

Хъа Исайи дурариз гъапи:

– Дугъриданна, Узу къабул апІуз ккайи аьзабар учвура аьх апІарчва, ⁴⁰ хъа Йиз арччулну ва гагулну терефарихъинди дитувал Узлан асиллу дар: думу йишвар, Йиз Адашди шлиз улупнаш, гъадрариндар ву.

⁴¹ Якъубдинна Югъандин гафар гъеерхъиган, имбу йицібидарик хъял кубчІвру. ⁴² Хъа Исайи дурариз Чахъна дих дапІну кІуру:

– Халкъарин гъакимарди гъисаб апІурайидари халкъарин зиин агъавал апІурайивал ва аьхюдари дурарин зиин чпин гъюкум улупурайивал учвуз аьгъячвуз. ⁴³ Хъа ичв арайиъ дици дарибшри: шлиз ичв арайиъ кІулинур хъуз ккундуш, гъит думу ичв гъайгъушнаъ ишри, ⁴⁴ ва шлиз ичв арайиъ сарпир хъуз ккундуш, дицирикан варидарин лукІ ишри. ⁴⁵ Инсаниятдин Байра Чаз жарадари гъуллугъ апІбан бадали ваъ, хъа Чав гъуллугъ апІбан бадали ва, гизафдарин гунгъарилан хил алдабгъуз кІури, Чан уьмур тувбан бадали Дуфнайир ву.

Исайи кур сагъ апІура

⁴⁶ Хъасин дурар Ерихон шагъриз гъюру. Иса Чан ученикар ва гизаф халкъ хъади Ерихондиан удучІвурайиган, рякъюхъ, тувру садакъайиз ккилигури, кур вуйи касиб, Тимейин бай Вартимей деънайи. ⁴⁷ Дугъу, душвхъантина Назарет шагъриан вуйи Иса гъягъюра кІури деебхъну, чІигъ апІуру:

– Давудгъярин Бай Иса, йиз язухъ апІина!

⁴⁸ Гизафдари дугъаз ккебехъ кІуйи, хъа кур вуйири айибтІан артухъ чІигъар апІуз хъюгъю:

– Давудгъярин Бай, йиз язухъ апІина!

⁴⁹ Иса хъугъужвурѹ ва Дугъѹ кІуру:

– Мина гъач йипай дугъаз.

Куриз дих апІуру:

– Чкиди гъудужв, Исайи увуз Чахъна гъач кІура!

⁵⁰ Вартимей, чуха хъидипну, гъедергуру ва Исайихъна жаргъуру.

⁵¹ – Узкан фу ккундувуз? – гъерхру Исайи.

– Мялим, узѹ рябкъѹз ккундузуз! – жаѹаб тувру кури.

⁵² – Гъарах, яв хъугъвали уву гъюрхюнѹ, – кІуру Исайи.

Дугъаз дишла рябкъѹри шулу, ва думу Исайихъди гъягъѹру.

Иса Ерусалимдиз гъѹб

11 Дурар Ерусалимдиз багахъ шулайиган, Вифагия ва Вифания гъуларихъан ярхла дарди, Элион кІуру дагъдин багахъ хъимиди, Исайи гъамци дупну, къѹр ученик гъаѹру:

² – Гъатму ихъ гъаншариѹ айи гъулаз гъарахай. Гъулаѹ учІѹвайиз ярхла дарди, дибтІнаи жигъил дажи рябкъидичѹзуз. Дид'ин мегъел фужкІара элеундар. Тудубчнѹ, думу гъамина аѹбкъинаи. ³ Хъа эгер учвхъан шли: «ГъапІрачѹ?» кІури гъерхиш, «Думу Агъайиз лазимди ѹ, Дугъѹ думу дишла къяляхъ апІиди», йипай.

⁴ Дурар гъягъѹру, ва кючейиѹ урарин багахъ дибтІнаи жигъил дажи рябкъѹру. Думу тудубчѹз хъѹгъѹру. ⁵ Душвахъ дийигънаи адмийири: «ГъапІрачѹ? Гъудугъ гъаз тудубчѹрачѹ?» – гъапи. ⁶ Хъа дурари чпиз Исайи гъаписи кІуру, ва дурариз ихтияр тувру. ⁷ Дурари дажи Исайихъна хуру. Дурари чпин палтар дид'ин иличуру, ва зиѹлан Иса элеуру. ⁸ Гизафдари чпин палтар, хъа имбудари хутІлиѹ гъарарикан ктатІѹ кюлер Думу гъягъѹру рякъѹокк ккирчѹйи. ⁹ Улихъдира ва къяляхъдира гъябгъѹрайи халкъди гъарийр апІурайи:

– Аллагъдиз тяриф!

Агъайин ччѹрнахъ Гъѹрайириз уѹ'вал ибшри!

¹⁰ Ихъ аба Давудрин улубкъѹрайи Паччагълугъдиз уѹ'вал ибшри!

Аършариз тяриф!

¹¹ Иса Ерусалимдиѹ учІѹру ва Аллагъдин хулаз гъягъѹру. Варишварилан ул илбицнѹ, хябхъган къанди, Думу, йицІикъѹрид вакиларра хъади, Вифанияииз хътакуру.

¹² Хъайигъан, дурар Вифанияиан удѹчІѹган, Исайиз гаш хъѹвал гъибгъѹру. ¹³ Ярхлаѹ инжирин гъар гъябкъѹ Думу, дидигъ йимишар гъяш лигуз кІури, багахъна гъягъѹру, амма Дугъаз, гъаригъ фукІара гъибихъундаи, фицики инжирар хъуркъѹрѹ вахт улубкънадаи. ¹⁴ Гъадмуган Дугъѹ гъариз кІуру:

– Санѹ гъич сарира сабанра яв йимишар диритІри!

Мици кІури ученикаризра гъеебхънийи.

Иса Аллагъдин хулаз гъѹб

¹⁵ Дурар Ерусалимдиз гъѹру. Иса Аллагъдин хулан гъяятдиз гъафи, ва душѹѹ ариш-ѹериш апІурайидар утІуккуз хъѹгъѹру. Дугъѹ пул дигиш апІурайидарин устлар, луфар масѹ тѹѹрайидарин кусрийир ккитІикІуру, ¹⁶ ва гъич сарира чан шей'ар Аллагъдин хул'антина гъахѹз гъитдар. ¹⁷ Хъасин Исайи дурариз аѹгъѹвалар улѹпуз хъѹгъѹ. Дугъѹ кІуру:

– Гирами китабарий дибикІнадаринхъа: «Йиз хулаз вари миллетар ккарагѹ хал пиѹди». Хъа учѹ дидкан тІарашчйирин мугъара дапІначѹ!

¹⁸ Ахъѹдаризна къанунчйириз гъамци кІури гъеебхъиган, Думу йикІуз, дурар саб чара абгуз хъѹгъѹ. Дугъхъан дурариз гѹчІѹйи, гъаз гъапиш вари халкъ Дугъан аѹгъѹваларихъ ахъѹ иштагъниинди хъпехъѹйи.

¹⁹ Хябхъ гъабшиган, Иса ученикара хъади, шагъриан удѹчІѹнѹ гъягъѹру.

Хъугъвалин къѹвѹватнакан

²⁰ ГъачІинган инжирин гъарин багхъантина гъягъѹрайидариз думу ччиварианзина тап кІакІаризкъан вари деебццнѹ рябкъѹру. ²¹ Петри, накъ гъапиб кІѹаин дубхънѹ, Исайиз кІуру:

– Мялим, лиг, Уѹу накъ чаз люкъан гъапІѹ инжирин гъар гъеебццнѹ!

²² Исайи дурариз жаѹаб тѹѹ:

– Аллагъдихъ хъугъай! ²³ Гъякъ кІуразачѹз: эгер шли гъамѹ дагъдиз «Яѹ йишѹ'лан улѹдѹчІѹнѹ, гъѹлиѹ убс!» гъапиш ѹа, кІѹѹѹ шаклу даршиѹи, хъугъиш, гъадмура тамам хъибди. ²⁴ Гъаддиз Узу кІуразачѹз: учѹ ккарагѹри фу ккун гъапІиш, вари учѹхъна рубкъѹрѹвалихъ хъугъай, рубкъидичѹхъна ѹа думу ичѹ хъибди. ²⁵ Аършарин ичѹ Адашдихъан ичѹ гунгъарилан хил алдабгъѹз шлуси, ккарагѹрган, шлик ичѹ хъял каш, гъадгъулан хил алдабгъай. [²⁶] †

Исайин гъѹкум наънан ѹѹ?

²⁷ Дурар хъана Ерусалимдиз гъѹру. Иса Аллагъдин хулан гъяятдиѹ лиѹурайиган, Дугъахъна ахъѹ маллийрна, къанунчйирна, ахъѹдар гъѹру.

²⁸ Дурари гъерхру:

– Уѹу му ляхнар фициб гъѹкмиинди апІураѹа? Шли Уѹуз гъаѹиб гъѹкум тѹѹнѹ?

²⁹ Исайи дурариз кІуру:

– Узу учѹз саб суал тѹѹдиза. Жаѹаб тѹѹѹ – Узура, муарар фициб гъѹкмиинди апІураш, пидизачѹз.

³⁰ Ягъ'айин шуан апІѹвал Аллагъдихъан ѹѹйин, даршиш инсанарихъан? Гъан, жаѹаб тѹѹѹ!

³¹ Дурар, фикрарикк ккахънѹ, чиб-чпикди гъамци пуз хъѹгъѹру: «Эгер ухъѹ „аършариан“ гъапиш,

† Грекарин саспи БикІбарий гъамци кІура: «Хъа жарадарилан хил алдадабгъиш, Аършариѹ айи ичѹ Адашдира ичѹ гунгъарилан хил алдабгъидар».

Дугъу: „Хъа учву дугъахъ гъаз хъугъундайчва?“ пну, гьерхди. ³² Хъа адмийирихъан гъапиш...»

Дурариз халкъдихъан гучІуйи, гъаз гъапиш варидали Ягъя дугъриданра пайгъамбар ву кІурайи. ³³ Гъаддиз дурари гъамциб жаваб тувру:

– Аьгъдарчуз.

– Дици вуш, Узура учвуз, фициб гъюкмиинди гъамцдар апІураш, пидарзачвуз, – жаваб тувру Исайи.

Абайи чан бай гъаъра

12 Иса дурариз тахалус ктибтуз хъюгъру: – Сар касди тІумтІин багъ ибтру, арчил илтІибкІуру, ичІ ебккнун, тІумтІар кчІюкърушв ва паж апІуру. Хъасин багъ арендаиз тІумутІийирихъана тувну, учв удучІвну жара йишвариз гъягъюру. ² Вахт гъабхъиган, дугъу тІумутІийирихъана чан пай тІумтІар хуз лукІ гъаъру. ³ Хъа дурари думу дисуру, урччвурву ва, фукІара тутрувди, утІуккуру. ⁴ ТІумтІин багъдин эйсийи сарсана лукІ гъаъру, аммаки мугъан кІул уьбгъюру ва, аьйиб алапІну, утІуккуру. ⁵ Сарсана гъаъру – му йивну, йикІуру. Хъана гизаф жарадарра гъаъру – садар урччвуйи, тмундар йивну гъядауйи. ⁶ Эйсийиз хъайина-хътру сар бай ади шулу. Ва аьхиримжи ражари дурарихъана «Йиз балхъан нач апІурда» пну, гъадму гъаъру. ⁷ Хъа тІумутІийири чиб-чпин арайиъ гъамци кІуру: «Му эйсийин ирсчи ву. Гъачай, думу йивну йикІухъа, ва ирс ухъуз гъубзди!» ⁸ Дурари думу дисуру, йикІуру ва тІумтІин багъдиан гатІахъуру. ⁹ ТІумтІин багъдин эйсийи гъапІди? Думу хъадакну гъиди ва тІумутІийир йихиди, хъа багъ жарадарихъана тувди.

Мурччван гъван

¹⁰ Мегер учву Гирами китабарийъ гъурхунданчва: «Устийири гатІабхъу гъван мурччвануб гъабхъну.

¹¹ Му ухъуз гъябкъю аьлапат Агъайи гъапІуб ву».

¹² Жугъдарин аьхюдариз му тахалус чпиз кършуди дупнайиваликан аьгъю шулу ва Иса дисуз ккун шулу, аммаки халкъдихъан гучІуйи. Гъаддиз дурар, Думу гъитну, гъягъюру.

Исайи фукІа дюз даруб кІайиз ккеуб

¹³ Хъасин Исайихъана, Дугъу фукІа дюз даруб кІайиз ккеъбан бадали, сакъюдар фарисийрна Гъиороддин терекрар гъаъру. ¹⁴ Дурари дуфну кІуру:

– Мялим, учуз аьгъячуз Уву гъякъ кІурайиб, гъич сарихъанра гучІдарвуз, гъич саризра гучІар ккаурдарва, хъа дишди ва ачухъди Аллагъди кІурайиси яшамиш хъуз аьгъювалар улупурава. Йип гъеле, Рим паччагъдиз налук туврувал дюз вуйин, дарш дарин? Учу налук туврин, дарш тувурдарин?

¹⁵ Дурарин кІуру ниятарин гъаври айи Исайи кІуру:

– Гъаз Узу ахтармиш апІурачва? Аьбкъинай Узухъна манат, лигуза дидиз.

¹⁶ Дурари хуру. Исайи дурарихъан гьерхру:

– Мидик шлин шикилна ччвур ка?

– Римдин паччагъдин, – жаваб тувру дурари.

¹⁷ Исайи кІуру:

– Паччагъдинуб паччагъдиз, хъа Аллагъдинуб Аллагъдиз тувай.

Дурар Дугъан жавабниин гъах гъаши.

Саддукйир ва Иса

¹⁸ Гъадму вахтна гъачІидар чІиви шлуб дар кІурайи саддукйири дуфну гьерхру.

¹⁹ – Мялим! Мусайи учуз, эгер хпир айи чве веледар даршиди гъачІиш, гъадгъан хпир тмуну чвуччву гъадагъну, чан чвуччвун тум арайиз дубхну ккунду, кІури дибикина. ²⁰ Ургур чве гъахъну. Сарпи чвуччву шив хуру, амма, веледар дархъиди, йикІуру. ²¹ Къюрпи чвуччву дугъан хпир чаз дитру, ва мура, веледар дархъиди, йикІуру, шубурпирра – гъаци. ²² Ургрид чвйириккан гъич саризра веледар гъахъундар. Вардарилан къяляхъ гъадму дишагълира йикІуру. ²³ Гъиямат йигъан вари чІиви шлуган, думу шлин хпир хъиди? Ургрид чвйиризра думу швуваз гъушнийи аьхир!

²⁴ Исайи дурариз гъамциб жаваб апІуру:

– Учву, я Гирами китабар, ясана Аллагъдин къудрат аьгъдарди, улдугурачва. ²⁵ Гъийихдар чІиви гъахъиган, дурари я швушвар хурдар, я швуваз гъягъюрдар. Дурар аьршарийъ айи малайикарси хъиди. ²⁶ Хъа гъийихдар чІиви хъуваликан кІури гъабшиш, учву Мусайин китабдиъ, Аллагъди фици убгурайи рукнаан дугъаз «Узу Ибрагъимдин Аллагъ, Исакъдин Аллагъ ва Якъубдин Аллагъ вуза» кІури дибикинайиб гъурхунданчва, дарш? ²⁷ Аллагъ дийихнайидарин ваъ, хъа чІивидарин Аллагъ ву. Учву гизаф улдугурачва.

ВаритІан заан табшуругъ

²⁸ Гъюжат апІурайишвахъ сар къанунчира хъайи. Исайи дурариз фукъан уччвуди жавабар тувраш, дугъаз гъеебхънийи, ва думу, Дугъахъна дуфну, гьерхру:

– Фуну табшуругъ варитІан заануб ву?

²⁹ – ВаритІан заан вуйи табшуругъ, – кІуру Исайи. – «Хъебехъай, эй жугъдар! Ихъ Агъа Аллагъ – сар АгъатІан дар. ³⁰ Яв Агъа Аллагъ, вари юкІв хъипну, вари рюгънаан, вари фагъмиан ва вари жвуван къувватнаан ккун апІин». ³¹ Хъа магъа къюбпиб: «Багахъ хъайир увуз жвуваз жвувси ккун апІин». МурартІан аьхю табшуругъар сарун адар.

³² – Ужуди дупна, Мялим, – кІуру къанунчийи. – «Думу сар ву ва, Дугълан гъайри, сану гъич фужкІара адар», – кІури, гъякъ гъапунва. ³³ «Думу

вари юкІв хъипну, вари фагъмиинди ва вари жвуван къувватниинди» гъацира «багахъ хъайир жвуваз жвувси ккун апІин» кІуру гафар, вари урркру ва ургру гъурбнартІан зиина ву.

³⁴ Дугъу фагъумлуди жаваб тувувал дябкъну, Исайи дугъаз кІуру:

– Уву Аллагъдин Паччагълугъдихъан ярхла дарва.

Гъамдихъан сарун сарира Исайихъан гъич сабдиканра гъерхуз кІубанвал гъапІундар.

³⁵ Аллагъдин хулаъ халкъдиз аьгъювалар улупурайиган, Исайи кІуру:

– Къанунчирихъан, Месигъ Давудгъярин Бай ву, пуз, фици удубкъуру? ³⁶ Гирами Рюгъну ацІнайи чав Давудри гъапну, аьхир:

«Агъайи йиз Агъайиз гъапну:

„Узу Яв душмнар, духну,

Яв ликарикк дахъайизкъан

Йиз арччул гъвалахъ деъ“».

³⁷ – Чав Давудри Дугъаз, Думу чан Агъа вуйиз, кІура. Гъаци вуйиган, Думу дугъан Бай фици хъидихъа?

Гизаф халкъ Дугъахъ аьхю иштагъниинди хъпехъурайи.

³⁸ Дугъу халкъдиз Чан улупбарихъ кІууи:

– Ярхи палтар алди лицру къанунчирихъан ихтият йихъай. Дурариз, чпин тяриф апІури, халкъар уч шлушварихъ чпи тебрик апІури ккунду, ³⁹ дурар мистарихъ ва ипІру-убхърушварихъ варитІан гъюрматлу йишвариин деуз ккунидар ву.

⁴⁰ Гъадрар ву дурар, ачІни хпарин мутму хътипІурайидар, хъа халкъдин уларихъан ярхи гъудгнар апІрудар. Гъиямат йигъан дурариз варитІан пис жаза ккилибгура!

Касиб ачІни хпирин садакъа

⁴¹ Иса, садакъади пул ипру ишкІин багахъ деъну, фици пул ипраш, лигурайи. Аьхю пай девлетлуйири гизаф пул ипууи. ⁴² Хъа сар касиб ачІни хпир дупну, душваъ къюб кепек ирчру.

⁴³ Гъадмуган Исайи, ученикариз Чахъна дих дапІну, кІуру:

– Гъаякъ кІуразачвуз: гъаму касиб ачІни хпири варидаритІан артухъ пул ипну. ⁴⁴ Пул ипдари варидали чпиз артухъди вуйиб ипну, хъа мугъу, гъамцир касибри, чаз ипІрубдихъ тувру айи-адруб вари ипну.

Исайи Аллагъдин хал дабгъруваликан пуб

13 Иса Аллагъдин хул’ан удучІвурайиган, ученикарикан сари Дугъаз кІуру:

– Мялим, лиг, фицдар гъванар, фукъан уччу дараматар дарин!

² – Уву гъаму зурба дараматдиин гъяйран духънана? – кІуру Исайи. – Мидин гъван-гъвандиин гъубзидар, вари дабгъиди.

³ Хъасинси, Думу Элион дагъдиин Аллагъдин хулаз гъаншарди деънайиган, ялгъузди гъузнайи Петрина, Якубдина, Югъандина Андрейи Дугъхъан гъерхру:

⁴ – Йип учуз, дици фила хъибди? Думу дабгърубдикан учуз фици аьгъю хъибди? Фициб лишниинди аьгъю хъибди?

⁵ Исайи кІуру:

– Лигайгъа, шликІа уччу алдатмиш дарапІбан

бадали, ихтият йихъай. ⁶ Фицики гизафдар: «Гъадму

узу вуза» кІури, Йиз ччвурнаккди гъиди ва гизаф

халкъар алдатмиш апІиди. ⁷ Учвуз багахъ ва ярхла

дъвйирикан гъеебхъиш, гучІ мапІанай: гъаци

дубхъну ккунди айиб ву, хъа гъаци хъувал сабан

аьхир вуди хъибдар. ⁸ Халкъ халкъдиин ва

паччагълугъ паччагълугъдиин алархъиди,

варишварихъ жилар тІурччури хъиди, гаш абхъди.

Мурар бедбахтваларин, бицІир апІругандин

аьзабарси, сифте кІулар ву. ⁹ Ихтиятди гъузай, гъаз

гъапиш мажлисарихъ жазир гъадатІидичвуз,

мистарихъ урччвидичву; Узкан шагъидвал апІбан

бадали, Узлантина паччгъарин ва гъакимдрарин

улихъна гъахидичву. ¹⁰ Хъа сабан аьхир гъайиз

вари миллетариз Ужувлан хабар деебхъну ккунду.

¹¹ Уччу суддиз гъухиган, фу кІуруш, дидин

гъайгъушнаъ махъанай: гъадму сьаьт учвуз кІуруб,

фу тувнади гъабшиш, гъадму йипай – уччу кІури

хъидичва, хъа Гирами Рюгъну ичв мелзниинди

пиди. ¹² Чвуччу чве йикІуз масу тувди, хъа адашди

– бай. Веледари, абйир-бабариз къаршу удучІвну,

дурар йихиди. ¹³ Йиз ученикар хъпаз лигну, уччу

варидариз даккун хъиди. Хъашли аьхирикъан

аьгъ гъапІиш, думу дюрхну хъиди. ¹⁴ Учвуз, Аллагъ

гъясбикк ккадру алчагъвал лайикъ дарушваъ шули

гъябкъиган (урхурайир, мидин мяна фу вуш,

гъаври ахъну ккунду), Ягъудия уьлкейиъ айидар

дагълариз гъергри. ¹⁵ Хъа фуж гъваин алди

гъабшиш, улдудучІври ва чан хулаз фукІа

гъадабгъуз дурушри. ¹⁶ Фуж хутІлиъ ади гъашиш,

чан палтариз хулаз дурушри. ¹⁷ Гъагъдиъ

айидаринна нанайихъ бицІидар хъайидарин

гъадму йигъари гъял пис хъибди! ¹⁸ Мици къюрдну

дарибшри пну, ккарагай. ¹⁹ Гъадму йигъари гъациб

бедбахтвал хъибдикки, дициб Аллагъди дюн’я

арайиз гъабхихъанмина гъамусдиз гъабхъундар,

ва гъамдихъантинара хъибдар! ²⁰ Ва эгер гъадму

йигъар Агъайи кам гъапІундайиш, гъич фужкІара

ккадархъидайи. Хъа Чан кадагънайидар бадали

Дугъу гъадму йигъар кам гъапІну. ²¹ Эгер учвуз

думуган «Лиг, Месигъ гъамшвахъ хъа», вая «Лиг,

гъатушвахъ хъа» гъапиш, мухъугъанай. ²² Гъаз

гъапиш кучІлин месигъар ва кучІлин пайгъамбрар

ачмиш хъиди. Эгер удукъуруш, гъеле

кадагънайидарра чпихъинди илтІикІуз дурари

аьлааматнан лишнар ва аьжайиб ляхнар улупиди.

²³ Гъаци вуйиган, ихтиятди гъузай. Узу учвуз вари

улубкъруб улихъ имиди гъапунзачвуз. ²⁴ Хъа гъадму

йигъари пис бедбахтваларин къяляхъ «Ригъ

ктубшвиди, вазли акв тувидар, завариян²⁵ хядар ахъди ва завар ккадаршвиди». ²⁶ Гьадмуган дифариинди зурба кьувват ва гьайбат хъади Инсаниятдин Бай гьюри рякъиди. ²⁷ Гьадмуган Дугъу, дюн'яин юкъьиб терефарихъан жилин саб кІулхъан тап гьатмунуб кІулихъна кадагънайидар уч апІуз малайикар гъаъди. ²⁸ Инжирин гьархъан мисал гъадабгъай: дидин кюлери кьукьяр апІруган ва кІажар адашвруган, хъад багахъ шулайивал аьгъю шулучвуз. ²⁹ Гъаци учвузра, гьамрар гьаркъган, гьадму вахт, ичв раккнихъ хъайиси, багахъ дубхънайивал аьгъю апІинай. ³⁰ Гъякъ кІуразачвуз: му вари улубкъайиз гьамусдин насил гъубзди. ³¹ Заварна жилар ккадахъиди, хъа Йиз гафар дургидар! ³² Я аьршарин малайикариз, я Бализ – саризра йигъ ва сьаьт аьгъдар, хъа сар Адашдиз аьгъя. ³³ Гъаци вуйиган, лигай, ккилигури ва гъязурди гъузай. Думу вахт фила улубкъуруш, учвуз аьгъдарчвуз. ³⁴ Думу вахт, чан хал ва гьардиз рубкъру ляхин лукІариин гьибтну, хъа гьаравлиз «ул иливну маахан» дупну, гъушу хулан эйсийихъ тевуз шулу. ³⁵ Учвура ул иливну мааханай! Учвуз аьгъдарчвуз, аьхир, хулан эйси фила гьюруш: хьбяхъган, гъацішваринган, сьаьт сабди, даттари уьйир апІруган, даршиш гьиринган. ³⁶ Хабарсузди Думу хъадакнуб гъафиган, учву даахнади Дугъаз дяркъри-гъа! ³⁷ Узу учвуз кІурайиб варидариз кІураза: ул иливну мааханай.

Иса йикІбан ниятар

14 Кьюд йигълан Пасха ва ЛичІван лавшарин машкварар улубкъурайи. Аьхю маллийрина къанунчири Иса дидиснуб йикІуз чарйир агурайи. ² «Хъа анжагъ машквар йигъан ваъ, – кІуйи дурари, – даршиш халкъдин арайиъ гъалабулугъ абхъди». ³ Думу Вифания гъулаъ хамран аьзар кади гъахъи Шимондин хулаъ гештнаъ айиган, душваъ, лизи ругдин бетисибдиъди, нард гьарин багъа марцци ягъ хъади, сар дишагъли учІвру, ва дугъу дидиъ айи ицци ниъ хъайи ягъ Исаяин кІул'ин улубзуру. ⁴ Душваъ айи хьларикан сакъюдари наразиди чиб-чпикди гьамци кІуйи: ⁵ – Гьамкъан ицци ниъ хъайи ягъ мугъу гъаз чІур гъапІу? Гьаму ччим шубудварж динар пулихъ масу тувну, хъа гьадму пул касибариз пай апІуз шуйи, аьхир! Дурари дишагълийиз люкънар апІуз хъюгъю, ⁶ хъа Исаяи кІуру: – Думу сикинди гъитай! Фу кІури учву дугъак кудукъначва? Узуз дугъу ужуб ляхин гъапІну! ⁷ Касибар гьарган учвухъди хъиди, ва учвхъан дурариз кюмекар апІуз хьибдичвухъан, хъа Узу учвухъди гьарган хьидарза. ⁸ Дугъу чахъан шлуб гъапІну: улихъмиди дугъу Йиз жан, ччим кадатну, накъвдиъ ивуз гъязур гъапІну. ⁹ Гъякъ кІуразачвуз: дюн'яийи му Ужувлан хабар наан рабгъури гъабшишра, думу кІваин апІиди ва дугъу гъапІубдикан ктибтиди.

Ягъудайи Иса масу тувуб

¹⁰ Гьадмуган Йицікьюрикан сар, Искариот лакІам хъайи Ягъуда, аьхюну маллийрихъна, Иса масу тувбан бадали, гъягъюру. ¹¹ Ягъудайихъ хъпехъдар шад шулу ва, дици гъабшиш, пул тувуз гаф тувру. Гъаддихъан думу Иса масу тувуз гъулай вахт абгури шулу. ¹² ЛичІван лавшарин машкваран садпи йигъан, пасхайин ччил гьурбан апІруган, ученикари Исаяихъан гьерхру:

– Увуз пасхайин хураг учу наан гъязур дапІну ккундувуз? Йип, гъязур апІуз гъягъюча.

¹³ Гьадмуган Дугъу, гьамци дупну, кьюр ученик гъаъру:

– Шагъриз гъарахай. Учвуз шид айи гажин гъабхурайи сар кас гъахъдичвуз, гьадгъан къяляхъди гъарахай, ¹⁴ ва думу учІву хулан эйсийиз: «Мялимди гьерхра: „Узу ученикарихъди пасхайин хураг ипІру хал набши?“» йипай. ¹⁵ Дугъу учвуз ккабалгнайи, машкваран вари гъязурди айи, заан аьхю хал улупиди. Гьадушваъ ухъуз вари гъязур апІинай. ¹⁶ Ученикар гъягъюру. Шагъриз гъафидариз Исаяи гъапибси вари шулу ва пасхайин хураг гъязур апІуру. ¹⁷ Хьбяхъ гъабхъибси, йицікьюридра хъади, Иса гъюру. ¹⁸ Дурари, суфраийихъ деъну, уьл ипІурайиган, Исаяи кІуру:

– Гъякъ кІуразачвуз: учвкан сари, Узухъди ипІурайири, Узу масу тувди.

¹⁹ Дурар пашман шулу, ва гъарури гьерхуз хъюгъю:

– Думу узу дарза аьхир?

²⁰ Хъа дугъу дурариз жаваб тувру:

– Думу йицікьюрикан сар, Узухъди саб гъабрак уьл кубсрайир ву! ²¹ Гьамци Инсаниятдин Бай, Гирами китабарий улупнайиганси, масу тувди, аммашли Инсаниятдин Бай масу тувраш, дугъаз бала хъибди – думу касдиз, учв бабкан гъахъундайиш, ужу шуйи!

Агъайин хьбяхъ

²² Дурари хураг ипІурайи вахтна, Исаяи уьл гъадабгъну, ужуб сьаьт ибшири дупну, думу гъудубтІуру ва, ученикарихъна туври, кІуру:

– Ма гъадабгъай, му Йиз беден вуйиз.

²³ Зах гъадабгъну, чухсагъулин ккарагуб дапІну, дурарихъна тувру. Хъа варидари дид'ан убхъуру.

²⁴ Дугъу дурариз кІуру:

– Му цІийи йикърар йитІурайи ва гизафдарихъанди удубзурайи Йиз ифи вуйиз.

²⁵ Гъякъ кІуразачвуз: Узу сарун тІумтІарин му чяхир убхъидарза. Узу цІийи чяхир Аллагъдин Паччагълугъдиъ убхъидиза.

²⁶ Хъасин Аллагъдин тярифназ мяъли дапІну, дурар Елион дагъдиз удучІуру.

Ученикари Учв нигь апІрубдикан Исайи улихьмиди пуб

²⁷ Исайи дурариз кІуру:
– Учву варидари Узлан хъугъвал алдабгъидичва,
Гирами китабарий дупнайиси:
«Марччлихъан йикІидиза,
ва марччар даргъиди».
²⁸ Хъа Узу чІиви гъашиган, Узу Галилейиз
гъягъидиза ва душваъ учвуз ккилигури хъидиза.
²⁹ – Варидари хъугъвал алдабгъишра, узу
алдабгъидарза! – кІуру Петри.
³⁰ – Гъякъ кІуразавуз, – кІуру дугъаз Исайи, – гъи,
гъаму йишван, даттли къюб ражари уьйир
апІайиз, шубуб ражари Узу аьгъюр дарзуз, пидива.
³¹ Хъа Петри айибтІан артухъ гъисс кади текрар
апІуру:
– Узуз Увухъди йикІуб алабхъурушра, Уву
«аьгъюр дарзуз» пидарза!
Имбударира гъамцдар гафар гъапнийи.

Исайин ккарагуб

³² Мидхъан дурар Гефсимания кІуру йишваз
гъюру, ва Исайи ученикариз кІуру:
– Узу ккарагури имиди гъамшвахъ деай.
³³ Дугъу Чахъди Петрна, Якъубна Югъан
гъадагъуру. Дугъан кІваъ дердна гъалабулугъ
абхъру. ³⁴ Исайи дурариз кІуру:
– Йиз юкІв яман хажалатнаъ абхънайиз,
гъамшвахъ гъузай, гъафил махъанай!
³⁵ Думу сацІиб тина гъудучІуру, жилиина
къамкъарихъди ис духъну, му аьзаб, эгер шулуш,
Чахъан гъадапІбан бадали, ккарагуз хъюгъру.
³⁶ Дугъу кІуйи:
– Авва! Адаш! Увхъан вари шулвухъан! Гъаму
аьзабнаккан Узу ккадаъ! Аммаки Узуз ккунибси
дарибшри, хъа – Увуз.
³⁷ Хъасин ученикарихъна гъафиган, лигуруш,
дурар нивкІуз душнади рякъюру. Дугъу Петриз
кІуру:
– Симон, уву даахнана? Саб сьаьтдикъан нивкІ
дарди гъузуз гъабхъундарнухъан? ³⁸ Гъафил
махъанай. Учву тьмягъваларий адрахъбан бадали
ккарагай. Рюгъ кІубан ву, хъа беден – зяиф!
³⁹ Иса хъана гъудучІуру ва гъацдар гафариинди
хъана ккарагуру. ⁴⁰ Къяляхъ гъафириз, дурар хъана
даахну рякъюру. Дурарин улар гъагъи духънайи.
Дурарихъан Дугъаз саб жавабра тувуз шуладайи.
⁴¹ Шубубпи ражарира Иса къяляхъ гъюру, Дугъу
кІуру:
– Гъамусра даахну имичва, рягъятвал
гъадабгъуранчва? ИкибаштІан! Вахт хътубкъну:
магъа Инсаниятдин Бай гунагъкрарин хилиз тувра.
⁴² Гъудужвай, гъачай гъягъюрхъа! Лигай, масу
туврайир багахъ хъа.

Иса дисуб

⁴³ Дугъу гъамци кІайизра, ЙицІикъюркан сар
Ягъуда кказагуру, ва дугъахъди аьхю маллйирна,
къанунчйирна, аьхюдари ханжларна маргъар
хъади гъаънайи адмийирин гъварчра хъайи. ⁴⁴ Иса
масу тувуз дуфнайи Ягъудайи дурариз гъамци
дупнайи: «Салам тувруган, узу шлиз мак гъапІиш,
гъадму Иса ву, ари Гъадму дисай, ва дишла,
дидисну, мюгъкам гъаравликкди гъайихай».
⁴⁵ Ягъуда диш дапІну Исайихъинди гъюру.
– Мялим! – кІуру дугъу, ва Исайиз мак апІуру.
⁴⁶ Гъадму сьаьт Иса дисуру ва гъаравлиъ уьрхюру.
⁴⁷ Хъа багахъ дугъужвнайи сар ученикди ханжал
уьчІюбгъну, аьхю маллайин гъаравшин иб
ктабтІуру. ⁴⁸ Гъадмуган Исайи кІуру:
– Учву Уз'ин ханжларна маргъар хъади алжагъуз
Узу гъачагъ вуйин? ⁴⁹ Гъар йигъан Узу учвухъди,
аьгъювалар улупури, Аллагъдин хулаъ айза, ва
учву Узу гъидисундайчва. Хъа гъит Гирами
китабарий дупнайиси ибшри!
⁵⁰ Гъадмуган Думу сарди гъитну, ученикар вари
гъергну гъягъюру.
⁵¹ Исайин терефкрарихъди хъади гъахъи сар
жигъил, гъяцІли жандин ирин чарч илипну, Иса
дидисну гъахурайидарин къяляхъди гъягъюру.
Думу дурари дисуру, ⁵² амма думу, чарч дурарин
хилиъ гъибтну, гъютІурччвну, гъяцІалди гъергну
гъягъюру.

Иса аьхюдарин улихъ дерккуб

⁵³ Иса аьхю маллйирна гъахуру. Душвахъна
аьхю маллйирна, агъсакъларна къанунчйир уч
духънайи. ⁵⁴ Хъа Петр ярхла-ярхлади дурарин
къяляхъди гъюру, аьхюну маллайин гъяятдизди
учІвну, гъаравшарихъди учвра цІихъ мани апІуз
деъру.
⁵⁵ Аьхю маллйирна вари дурарин мажлисди
Исайиз аьжал адабтІбан бадали Дугъаз къаршу
шагъидвалар агурайи. ⁵⁶ Гъеле кучІлин шагъидар
гизаф удучІвнийишра, дурарин улупбар дюзди
алахъурадайи.
⁵⁷ Гъадмуган гъамцдар кучІлин шагъидвалар
улупру касар дихъуру:
⁵⁸ – Ич ибаринди гъеебхъунчуз, Мугъу:
«Хилариинди гъапІу гъаму Аллагъдин хал
дабгъурза ва шубуд йигъандин арайиъ,
хилариинди дарди, жараб дивурза», – кІура.
⁵⁹ Гъеле гъаму улупбаркъана дурарин дюзди
алахъдайи.
⁶⁰ Гъадмуган аьхюну маллайи, къялазси дуфну,
Исайихъан гъерхру:
– Увуз къаршуди кІурайидариз гъаз жаваб
туврадарва?
⁶¹ Амма Исайи, ккебехъну, жаваб туврадайи.
Аьхюну маллайи хъана Дугъхъан гъерхру:
– Уву Месигъ вуна, ВаритІанзаанурин Бай?

⁶² – Ав, вуза, – жаваб тувру Исайи. – Ва учвуз, вари Удукърурин арччул хилихъинди деъну, аършарин дифариинди Инсаниятдин Бай гъюри рякъидичвуз.

⁶³ Аьхюну маллайи, хъял кубчІвбаан чан ккурттар дячІяргъну, кІуру:

– Ихъ сарун шагъидар гъаз ву? ⁶⁴ Аллагъдикан рихшанд апІури учвузра гъеобхъунчвуз! Ичв къарар фициб хъибди?

– Тахсиркар ву, ва аьжал адабтІну ккунду, – кІуйи варидари.

⁶⁵ Дурарикан бязидари Дугъак тутйир катІуйи, Дугъан маш илибкнун, кІуллан йивуйи, хъа кІуйи:

– Эй, Пайгъамбар! Увуз шли гъивнуш, йип гъеле!

Петри Иса аьгъюр дарзуз пуб

⁶⁶ Хъа гъадму вахтна Петр тинаси хъайи гъяятдиъ айи. Дина аьхюну маллайин гъараваш дишагълийириккан сар гъюру. ⁶⁷ Дугъаз цІихъ чаз мани апІурайи Петр рякъюру ва, дугъахъинди дикъатниинди дилигну, кІуру:

– Хъа увура хъайва гъаму Назаретжви Исайихъди.

⁶⁸ Амма Петри кІул'ин бисдар:

– Узуз аьгъюб фукІара адарзуз, узу гъаври адарза, уву фтиккан кІураш. – Думу чІатинди улихъ гъяятдизди удучІву. Гъадмуган даттли уьуь гъапІу.

⁶⁹ Гъараваш дишагълийиз думу душваъ дяркъну, душваъ айи адмийириз хъана кІуру:

– Гъаму гъадрарикан сар ву.

⁷⁰ Петри хъана кІул'ин бисдар. СацІиб хъугъужвну, гъяятдиъ дугъужвнайидари Петриз кІуру:

– Хъа уву дугъриданра гъадрарикан вува. Уву Галилейиан вува, аьхир.

⁷¹ Хъа Дугъу хуйир апІуйи:

– Учву кІурайи Кас узуз аьгъюр дарзуз!

⁷² Гъадмуган къюбпи ражнура даттли уьъйир апІуру. Петрин, Исайи гъапи гъаму гафар, кІваин шулу: «Даттли къюб ражари уьъйир апІайиз, шубуб ражари Узу аьгъюр дарзуз пидива». Ва ишуру.

Пилатди Исайихъан силис гъадабгъуб

15 ГвачІинин ухди аьхю маллийир, агъсакълар, къанунчйир ва вари заан диванханайин членар мажлисдиз уч шулу ва къарар адабгъуру. Иса, хилар йитІну, духну, Пилатдин хилиз тувру.

² Пилатди Дугъхъан гьерхру:

– Уву «жугъдарин Паччагъ» вуна?

– Увур гъаци кІурадарна, – пну, жаваб тувру Исайи.

³ Аьхюну маллийири Дугъак гизаф тахсрар кирчуйи, ⁴ гъадмуган Пилатди Дугъхъан хъана гьерхру:

– Уву гъаз жаваб туврадарва! Лиг, Увук фукъан тахсрар кирчраш.

⁵ Амма Исайи дугъазра фукІа гъапундайи, хъа Пилат мид'ин гизаф мюгътал гъахънийи.

Пилатдин Иса азад апІуз дав чалишмиш'валар

⁶ Халкъдин тІалабназ лигну, Пасхайин машкварган дурари ккун гъапІу сар дидиснайир деетру аьдат ади гъабхънийи. ⁷ Наразивалар ахънайиган, адми йивну гъачІи, гъалабулугъ гъитІибккдарихъди дидиснайи сар Варава кІурурра дустагъдиъ айи. ⁸ Халкъди, Пилатдихъна дуфну, дугъкан муганайиз айи аьдат тамам апІуб ккун апІуру. ⁹ Пилатди дурариз гъапи:

– Учвуз ккундуш «жугъдарин Паччагъ» деетуза?

¹⁰ Пилатдиз аьхю маллийири Иса бахилвалиан масу тувнайиваликан аьгъяйи.

¹¹ Хъа аьхю маллийири халкъ, Варава деетбан бадали, Пилатдикан тІалаб апІуз алауру.

¹² – Учву «жугъдарин Паччагъ» кІурайириккан гъапІаза? – кІуру хъана Пилатди.

¹³ – Думу хачрак карс! – кІури, чІигъар апІуру дурари.

¹⁴ – Фу чІуруб гъапІнухъа Мугъу? – кІуру дурариз Пилатди.

Амма дурари имбубсан артухъ чІигъар апІуйи:

– Думу хачрак карс!

¹⁵ Халкъдиз учв ужур хъузди, Пилатди Варава деетуру, хъа Иса гъирмажарихъди урччвуз гъитну, хачрак карсуз эскрарин хилиз тувру.

¹⁶ Гъаравлари Думу айтІ гъяятдизди, паччагъдин тахт шлушвазди гъахуру ва эскрарин дестейиз дих апІуру. ¹⁷ Дурари Дугъ'ин аку-элвен халат алабхъну, хъа кІул'ин зазарикан гъубху тажсиб улубкІуру, ¹⁸ ва Думу «тебрик» апІуз хъюгъру: «Яшамиш ишри „жугъдарин Паччагъ“!»

¹⁹ Хъасин Дугъан кІуллан маргъар йивуйи, Дугъак тутйир катІуйи ва, Дугъан улихъ къамкъарихъди дусну, хътІерццури, икрам апІуйи. ²⁰ Чпиз ккунибкъан Исайикан рихшанд дапІну, Дугъхъан халат хътибтуру ва хачрак карсуз гъахуру.

Хачриин Исайин аьзабар

²¹ Думу дариз зигуз гъахуру. Сар багъхъантина гъягъюрайирихъди (Думу гъул'ан гъюрайи Александринна Рауфдин адаш, Кириная кІурушв'ан вуйи Симон вуйи) Дугъан хач гъабхуз гъитру.

²² Думу Голгофа кІурушвахъна хуру (илтІибкІиган, душван ччвур «Келле» кІуру гаф ву). ²³ Дугъаз фикрихъан хътаъру дармнар кайи чяхир убхъуз теклиф апІуйи, хъа Дугъу гъубхъундайи. ²⁴ Думу хачрак карсру. Эскрари, чпиз гъардиз фунуб алабхъуруш, Дугъан палтар пай апІури, тупут ипру.

²⁵ Иса дариз зигурайиган, гвачІин сяьт урчІвуб вуйи. ²⁶ «Жугъдарин Паччагъ» ву кІури тахсир кипну, гъамци дибикІнайи къул Дугъан кІулихъ кибхнайи. ²⁷ Дугъахъди сатІиди къюр гъачагъра дариз гъизигнийи: Дугъхъан сар – арччул, тмунур – гагул терефназди. [²⁸] †

²⁹ Душвхъантина гъдучІвну гъягърудари Дугъаз люкънар апІуйи, намуссуз кІуруганси кІулар тІурччвуйи ва кІуйи:

– Эй Аллагъдин хал дабгърур ва шубуд йигъан диврур! ³⁰ Уву Жвуу Жвуу уърх, кудучІв хачракан! – ³¹ гъамци зивзивар кчікьуйи Дугъкан къанунчйирра хъади ахю маллийи.

– Жарадар уърхуйи, – кІуйи дурари, – хъа Чахъан Учв уърхюз шуладар! ³² Месигъ, Израилин Паччагъ! Ич уларикк, гъит, учуз рякъюри, хачракан кудучІври – гъадмуган учу Дугъахъ хъугъдича!

Гъеле Дугъахъди сатІиди дариз дизигнайидарра кмиди Дугъак кялхъуйи.

Исайин аьжал

³³ Лисхъантина тап сьаьт шуббаризкъан вари дюн'яйиин мучІушин алабхъуру. ³⁴ Хъа сьаьт шубубди Исайи ахю дихниинди гъарай апІуру:

– Элахи, Элахи, лама шевактани? (яна «Йиз Аллагъ, Йиз Аллагъ! Гъаз Уву Узу гъитунва?»)

³⁵ Душван багахъ дийигънайидарикан бязидари, Дугъан гафар гъеерхъиган, кІуйи:

– Ебхъурайчвуз, Ил'ясдиз дих апІура!

³⁶ Хъа сар кас, жаргъну дуфну, бамбагсибдиз сирке зигуз гъитну, маргълик кибтІну, Дугъаз убхъуз туври, кІуру:

– Гъамус лигухъа, Му ктагъуз Ил'яс гъюруш – гъюрдарш.

³⁷ Исайи, чІветІ дапІну, рюгъ деебтуру.

³⁸ Аллагъдин хулаъ, Гирамишвахъ гъибхнайи чарч зьлансина кІаназкъан къюб йишв'ина чІябгъюру.

³⁹ Хачран багахъ дийигънайи юзбашийиз, Исайиин фици ил алдабгънуш, рякъюру ва кІуру: – Дугъриданна Му Кас Аллагъдин Бай вуйи.

⁴⁰ Душвахъ, ярхлаан лигури, сакъюдар дишагълийирра хъайи. Дурарин арайиъ Магдалайиан вуйи Мар'ям, бицірнур Якъубдинна Юсийин дада Мар'ям ва Саломея айи. ⁴¹ Иса Галилейиъ айиган, мурар Гъадгъахъди ва Гъадгъан гъайгъушнаъ шуйи. Дугъахъди Ерусалимдиз гъафи хъана жара дишагълийирра мушвахъ хъайи.

Исайин беден накъвдиъ ивуб

⁴² Сарун хябяхъ шулайи. Хъа му йигъ, султ йигъан улихъ хъимбу жвуми йигъ вуди хъпаз дилигну,

⁴³ жугъдарин заан диванханайиъ къувват айи, гъацира Аллагъдин Паччагълугъдиз ккилигурайи Аримафейиан вуйи Юсуфди, кІубанвал кади Пилатдихъна дуфну, Исайин беден чан ихтиярназ тІалаб апІуру. ⁴⁴ Думу гъамкъан ухди йикІбиин Пилат мюгътал духънайи ва, юзбашийиз дих дапІну, Иса ухди дукІнаш, гъерхру. ⁴⁵ Юзбашийикан гъаци вуйиб аьгю дапІну, дугъу Юсуфдиз дубкІнайи беден гъадабгъуз ихтияр тувру. ⁴⁶ Дугъу кафан гъадабгъну, беден кадабгъну, дидгъан

† Грекарин саспи БикІбарий гъамци кІура: «Гъамци Гирами бикІбарий дибикІнайиб тамам гъабхънийи: „Думу гъачгъарин арайиъ дерккнийи“».

гъибиржуру ва гъарзариъ утІубкнайи накъвдиъ ивну, душваз учІврушвахъ гъван гъипру.

⁴⁷ Хъа Магдалайиан вуйи Мар'ямна Юсийин дада Мар'ям, Думу наан кивраш, лигурайи.

Ученикариз Иса чІиви хъуб аьгю шулу

16 Султ йигъ улдукъиган, Магдалайиан вуйи Якъубдин дада Мар'ямди ва Саломеяи Исайин бедендикан ктатуз ицци ний хъайи ччимар гъадагъуру. ² Гъяфтайин садпи йигъан, яна элгъетган, гвачІнин ухди, ригъдин сабпи нурарихъди, дурар накъвдихъна гъюру.

³ – Ухъуз накъвдихъан гъван шли гъадабгъиди, – кІуйи чиб-чпис дурари, гъаз гъапиш душвахъ гъипнайи гъван гизаф ахъуб вуйи.

⁴ Лигуруш, гъван гъидипна.

⁵ Накъвдиъ учІвдариз, арччул терефнаъ лизи палтар алди деънайи жигъил рякъюру ва сабпну гучІ шулу.

⁶ – ГучІ мапІанай! – кІуру дугъу дарариз. – Дариз гъизигу Назаретдиан вуйи Иса учву агурачва. Думу чІиви гъахъну, мушваъ имдар. Магъа Думу дитну гъахъи йишвра. ⁷ Сарун учву гъарахай, Дугъан ученикариз, иллагъки Петриз, Думу Галилейиъ дурариз ккилигура, йипай.

⁸ Дурар, накъвдиан удучІвдар, гучІбаан гъергну гъягъюру. Дурари гъич саризра фукІара гъапундайи – дурариз гучІуйи.

Сакъюдар ученикариз Иса рякъюру

⁹ Гъяфтайин садпи йигъан гвачІинган чІиви гъахъи Иса сифте чаан ургуб жин утІукку Магдалайиан вуйи Мар'ямдиз ачмиш шулу. ¹⁰ Дугъу мидкан гъам зигурайи ва ишурайи ученикариз хабар дебккру. ¹¹ Хъа дурар Думу чІиви духънайивалихъ, му дишагълийи чаз гъяркъюнзуз гъапнушра, хъугъундайи. ¹² Мидхъан Думу жара суратнаъди дурарикан къюриз, чпи шагъриан удубчІвурайи рякъюъ айиган, ачмиш гъахънийи.

¹³ Дурар къяляхъ хътакнийи ва мидкан имбударизра хабар дебккнийи. Амма дурар мурарихъра хъугъундайи.

Исайи вакиларихъди гафар апІуб

¹⁴ Аьхирки, йицісар ученик суфраийихъ деъну уъл ипІурайиган, Иса Учв ачмиш шулу ва, кІван курвализ ва хътругъувализ дилигну, Дугъу дурариз тягъна йивуру, гъаз гъапиш дурар Думу чІиви духъну гъяркъдарихъ хъугъундайи. ¹⁵ Дугъу дурариз кІуру:

– Вари дюн'я вуйиси гъарахай ва Ужувлан хабар вари инсаниятдиз дебккай. ¹⁶ Шли, хъугъну, штуан апІувал къабул гъапиш, думу женнетдиъ ахъди, хъа фуж хътругъиш, думу жегъеннемдиъ итди.

¹⁷ Хъугъдарихъан аьламатар улупуз хъибди: дурарихъан Йиз ччвурниинди жинар утІурккуз хъиди, цІийи чІалариинди кІури хъиди. ¹⁸ Эгер битІ гъибисиш, ясана агъу гъубхъиш, дурариз саб зарарра хъибдар; иццрудариин хилар иливиди – ва дурар сагъ хъиди.

¹⁹ Гъамци дупну, Агъа Иса завариз за шулу ва Аллагъдин арччулну хилихъ деъру. ²⁰ Хъа дурар гъягъюру ва варишвариъ Ужувлан хабар рабгъуру. Дурарин му ляхниз Агъайи кюмек апІуру, ва дурари улупру аьгъювалар аьжайиб лишнариинди мюгъкам шуйи.

Лука

Му Ужувлан хабар Лукайи 58-62-пи йисари гъибикІуб вуди гъисаб апІура. Лукайин кеспи духтирвал вуди гъабхъну. Жара миллетарикан вуди, Исайихъ хъугъу Лука, Аллагъдин рякъюъ вари къувват хъипну лихуз хъюгъру. Ужувлан хабар рабгъури, Рим вилаят вуйибси лицури гъахъи Павелихъди саспиган Лукара лицури шулу. Дугъан хиларилан, кІваъ Аллагъдин Рюгъ ади, «Ужувлан хабар» кІуру му китаб, зигъимлу грекжви, Фиофилин ччвур дибисну улдубчІвуб вуди урхури шулухъа. Гирами Рюгъну дугъаз, дугъридан Иса Фуж вуш, Дугъу инсаният бадали фу гъапІнуш, улупну. Китабдин сифте кІуларикан хъюгъну, Ягъ'я пайгъамбрихъди ва Иса Месигъ бабкан хъпахъди аьлакьалу гъядисйирикан ктибтура. Му китабди жара «Ужувлан хабарнан» китабарихъ алалахъру уьмрин гизаф терефарикан ктибтура, гъадму вахтнан гъядисйирихъди вуйи аьлакьйир улупура. Гъадму вари гъядисйирикан вуйи хабар неинки Исайин багахъ хъайидариз, хъа дюн'яйин вари инсанариз дебккра.

Лукайин Феофилихъна вуйи гаф

1 Ич арайиъ гъаши мялум вуйи гъядисйирин гъакънаан гъамус гизафдари бикІуз хъюгъна. **2** Учузра дурар сифте кІулиан чпин улариинди гъяркъдари ва Аллагъдин Гафнан гъуллугъниин алидари гизафдар ктитну. **3** Узура, гъарсаб жигъат дикъатниинди сифтейиан аьхиризкъан ахтармиш апІбалан къяляхъ, гъамрарикан увуз, гъюрматлу Феофил, хъайи-хъайиси дибикІну, ктибтуб лазим вуди фикир гъапІунза. **4** Миди увуз туву аьгъюваларин бин мягъкам апІиди.

Малайикди Закар'яйиз Ягъ'я бабкан хъубкан туву хабар

5 Ягъудия уьлкейин паччагъ Гъироддин девриъ душваъ Абияйирин «ражнаъ» гъуллугъ гъабхурайи Закар'я кІуру сар малла ва Гъарундин тухмиан вуйи Елисавета кІуру дугъан хпир ади гъахъну. **6** Дурар къюридра, Аллагъдин вари табшуругъар ва къайдйир уьрхури, Дугъан улихъ дугъри агълар вуди гъахъну. **7** Дурариз веледар адайи, гъаз гъапиш Елисавета бегъерсузур вуйи. Дурар къюридра агъли яшнахъна хъуркънайи.

8 Сабан, Закар'яйи Аллагъдиз чан гъуллугъ апІурайи вахтна (дугъахъди хъайи маллийрин раж, яна гъуллугънан нубат хъубкънайи), **9** маллийрин арайиъ, аьдат вуйиганси, тупут ипиган, думу Аллагъдин хулаъ ицци ниъ хъайидар ургуз гъягъбакк ккуркънийи. **10** Хъа Аллагъдин хулан гъяятдиъ халкъ му вахтна ккарагурайи.

11 Гъадмуган Закар'яйиз ицци ниъ хъайидар ургурайишван арччул терефнаъ Аллагъдин малайик дийигъну рякъюру. **12** Думу гъяркъган, Закар'я чашмиш шулу ва дугъак яманди гучІ кабхъру. **13** Малайикди дугъаз гъамци кІуру:

– ГучІ мапІан, Закар'я, яв ккарагувал деебхъна, ва яв хпир Елисаветайи увуз бай апІиди, дугъ'ин Ягъ'я

кІуру ччвур илив. **14** Увуз хуш'вална шадвал хъибди, ва гизафдар думу бабкан хъувалиин шад хъиди, **15** фицики думу Аллагъдин улихъ, зурба касси, заан хъиди. Дугъу чяхир вая жара ички убхъидар. Думу чав бабкан гъахъи йигъхъанмина Аллагъдин Рюгънахъди ацІнайир хъиди. **16** Дугъу Израилин баярикан гизафдар Аллагъдихъинди илтІикІиди. **17** Абйирин юкІвар веледарихъна илдицбан бадали, мятІюгъ дарудар марцци касарин фикрарихъна илтІикІбан бадали ва Агъа гъайиз халкъ гъязур апІбан бадали, думу Дугъан улихъди Ил'ясдин рюгънахъди ва къудратнахъди гъягъюри хъиди.

18 Закар'яйи Малайикдиз кІуру:

– Му гъякъ вуйиб увуз фици аьгъю хъибди, узу къабир вуза, хъа йиз хпирра агъли яшариъ а?

19 Малайикди дугъаз гъапи:

– Узу Аллагъдин улихъ дийигънайи ва увухъна ужуб хабар тувуз гъаънайи Жабраил вуза. **20** Амма гъадму ляхин кІулиз удубчІврү йигъ гъайиз, яв чІал бисиди ва увуз улхуз мумкинвал хъибдар. Гъаз гъапиш чарасуз кІулиз удучІврү му йиз гафарихъ хъугъундарва.

21 Му арайиъ чІат Закар'яйиз ккилигурайи халкъ думу Аллагъдин хулаъ энгел духънайивалиин мягъталди айи. **22** Думу халкъдихъна удучІвиган, улхуз даршули гъузру ва дурариз, Закар'яйиз Аллагъдин хулаъ Малайик гъяркъюб, аьгъю шулу. Закар'яра, лал гъаширси, халкъдихъди хилин ишаратаринди улхуз хъюгъру. **23** Хъа Аллагъдин хулаъ гъуллугъ апІбан йигъар ккудукІиган, Закар'я чан хулаз хътакуру.

24 Гъадму йигъарилан къяляхъ дугъан шив Елисавета, гъагъдиъ духъну, хъуб вазлин арайиъ чІатна удудучІвди, учв улупури гъахъундар. Дугъу гъамци кІуйи:

25 – Гъаму йигъари узухъинди илдицу Аллагъди инсанарин арайиъ уз'ин али бегъерсузвалин нянат алдабгъруганси гъапІну.

**Малайикди Мар'ямдиз
Иса бабкан хъуваликан туву хабар**

²⁶ Хъа йирхъубпи ваз улубкъиган, Аллагъди Галилей уълкейиъ айи Назарет кІуру шагъриз
²⁷ Давудрин тухмиан вуйи Юсуф кІуру касдиз хъирснайи шурахъна Жабраил малайик гъаъру. Шуран ччвур Мар'ям вуйи. ²⁸ Малайикди, риш айи хулаъ учІвну, гъапну:

– Хайир ибшри, Аллагъди кадагънайи Дишагъли! Аллагъ гъарган увухъди хъади хъиди!

²⁹ Думу гъаркъиган, Мар'ям дугъан гафариин мюгътал шулу ва, учв мици саламламиш апІувал фу вуйкІан кІури, фикрарик кахъру.

³⁰ Хъа малайикди дугъаз гъапну:

– ГучІ мапІан, Мар'ям, Аллагъди увуз уж'вал улупна: ³¹ магъа Биціир киршдивук ва Бай апІидива. Дугъин Иса кІуру ччвур иливидива.

³² Думу зурба Кас хъиди, ва Дугъаз ВаритІанзаанурин Бай пиди. Агъа Аллагъди Дугъаз Чан аба Давудрин паччагъвалин тахт тувди.

³³ Дугъу Якъубдин халкъдин уьмурлугъди паччагъвал апІиди, ва Дугъан паччагъвалин аьхир хъибдар.

³⁴ Мар'ямди малайикдиз кІуру:

– Му ляхин хъуб фици мумкин вухъа, узу мегъел швуваз душнадарди?

³⁵ Малайикди Дугъаз гъапи:

– Аллагъдин Рюгъ учІвди увуъ ва ВаритІанзаанури уву Чан къувватнакк ккаъди, гъаддиз бабкан шулайи Гирамийиз Аллагъдин Бай пиди. ³⁶ Магъа чаз бегъерсузур кІурайи яв багахълу Елисаветара чан къабишнаккди, биціир кади гъагъдиъ ади, йирхъубпи ваз ву, ³⁷ гъаз гъапиш Аллагъдин гъич саб гафра къувватсузди гъубзурдар.

³⁸ Мар'ямди:

– Узу Аллагъдин лукІ вуза, уз'ин уву кІурайидар улуркъри, – кІуру.

Хъа малайик Дугъхъан гъудучІуру.

**Мар'ямдинна Елисаветайин
сюгъбат**

³⁹ Гъадму йигъарикан сад йигъан Мар'ям, гъялаквал кади, Ягъудия уълкейин дагълариъ айи саб шагъриз гъягъюру ⁴⁰ ва, Закар'яйин хулаъ учІвну, Елисаветайиз салам тувру. ⁴¹ Мар'ямдин салам гъеебхъиган, Елисаветайин фуниъ биціир гъиришву ва Елисавета Аллагъдин Рюгънахъди аціру. ⁴² Елисаветайи, зарбди чІигъ дапІну, гъапну:

– Уву дишагълийирин арайиъ бахтавар вува, ва яв фуниъ айи бегъерра бахтавар ву! ⁴³ Узухъна йиз Агъайин дада гъювалин бахт узуз наънан гъафиб вуйкІан? ⁴⁴ Яв салам туврайи сес йиз ибарихъна гъурубкъубси, йиз фуниъ айи биціир шадди гъялак гъахъну. ⁴⁵ Аллагъдихъан дупнайиб тамам шлувалихъ хъугънайир, хуш бахтавар вува.

⁴⁶ Мар'ямди гъамци жаваб тувру:

– Узу йиз кІваан Агъа заан апІураза.

⁴⁷ Йиз рюгъ узу гъарсабдихъан уърхюрайи Аллагъдикан

шад духъна.

⁴⁸ Дугъу чан лукІран аьжуз гъялназ лигну рягъим гъапІну,

гъамусдихъантина вари наслари узуз уж'вал алабхъу кас пиди,

⁴⁹ Гъаз гъапиш Къувватлури узуз зурба ляхин гъапІну,

ва Дугъан ччвур гирами ву.

⁵⁰ Чахъан гучІрудариз наслариан наслариз Дугъан уж'вал а.

⁵¹ Дугъу, Чан хиларин къувват улупури, кІваъ дамагълу

фикрар айидар гъубкъушвахъинди гъарагъну.

⁵² Къудратлудар тахтарилан илдитну ва аьжузар заан гъапІну.

⁵³ Дарвал айидар ужувлариинди рази гъапІну, хъа девлетлутІан девлетлу шулайидар фукІа адарди деетну.

⁵⁴ Чан гъуллугъниин али Израилин халкъдиз кюмек гъапІну,

Чав ихъ абйириз гъапиганси, Ибрагъимдиз ва Дугъан

тухмиз гъаргандиз уж'вал апІуз тувнайи гаф кІваин уьбхюра.

⁵⁶ Мар'ям Елисаветайихъ шубуб вазлиъкъан гъузу, хъа чан хулаз хътакуру.

Ягъ'я бабкан хъуб

⁵⁷ Елисаветайи, вахт улубкъиган, биціир апІуру.

⁵⁸ Агъайи рягъим дапІну думу за апІабакан гъуншйиризна майил-мадатдиз гъеебхънийи ва дурар дугъахъди сабси шад гъахънийи.

⁵⁹ Миржидпи йигъан багахълуйир биціирин суннат апІуз гъюру ва дугъин чан адашдин ччвур Закар'я иливуз ккун шулу. ⁶⁰ Мид'ин балин дада рази даршиди, дугъаз Ягъ'я кІурхъа, гъапну.

⁶¹ Хъа дугъаз: «Яв багахълуйиригъ дициб ччвур алир фужкІа гъядар», кІуру. ⁶² Хъасин, бал'ин фициб ччвур иливуруш, хилин ишаратариинди Закар'яйихъан гъерхру.

⁶³ Дугъу, чахъна чан къул хуз гъитну, дидик гъамци бикІуру: «Дугъан ччвур Ягъ'я хъибди». Хъа вари мюгътал шулу. ⁶⁴ Гъадму сяаът дугъан ушвна мелз деебтнийи ва думу, Аллагъдин ад апІури, улхуз хъюгъру. ⁶⁵ Дурарин гъуншйир-мирасарик гучІ кабхъру ва вари гъамрарикан бютюн дагълу Ягъудия уълке вуйибси ктибтури гъахъну. ⁶⁶ Мидкан гъеебхъдари, мурар чпин кІваъ уърхюри, гъамци кІури гъахъну:

– Аллагъдин хил али му балкан фуж шуйкІан?

Закар'яйин чан балихьна вуйи гаф

⁶⁷ Хъа балин адаш Закар'яйира, Аллагьдин Рюгьнахъди ацінади, гьамци кІури, чан аьндарвал улупуру:

⁶⁸ – Израилин Аллагь вуйи Агъайиз чухсагъул! Дугъу, кюмекназ дуфну, Чан халкъ азад гъапІну.

⁶⁹ Дегъзаманайи гъахьи марцци пайгъамбарин мелзалан

мялум гъапІубси, Дугъу Чан лукІ вуйи Давудрин тухмиан Къудратлур – ухъу гунгъарикан азад АпІрур – адаъну.

⁷¹ Дугъу ухъу вари ихъ душмнарехъан ва ухъу даккнидарехъан уърхюз гаф тувну.

⁷² Дугъу ихъ абйириз уж'вал апІуз ва дурарихъди гъийитІу

гирами вуйи йикърар тамам апІуз гаф тувну.

⁷³ Му йикърар Аллагьди ихъ ахю аба Ибрагъимдиз ухъу

душмнарехъан уърхюз туву аьгът ву:

⁷⁴ Дурари ухъуз, гучІ дарди, ихъ уьмрин кІулиан аьхиризкъан

Дугъан улихъ марцциди ва гъакъди гъуллугъ апІуз гъитди.

⁷⁶ Хъа увуз, йиз бай, ВаритІанзаанурин пайгъамбар пиди,

гъаз гъапиш уву Агъайин улихъди Дугъаз рякъяр ккабалгуз, ⁷⁷ Дугъу халкъ уърхрувалин ва инсанарин

гунгъарилан хил алдабгърувалин гъакънаан халкъ гъаврикк ккауз,

⁷⁸ Аллагьдин зурба уж'вал ахсрарин Нурси ухъ'ина дуфну,

⁷⁹ МучІушнаъ ва аьжалин гъабгъу дяхъникк деънайидариз

акв тувуз, ихъ рякъяр мясляътниина хуз, гъидива.

⁸⁰ Биціи Ягъ'я, ахю шули, рюгъниинди мюгъкам хъуз хъюгъру. Думу, Израилин халкъдиз гъуллугъ апІуз гъайизкъан, ичІи чюллеритъ яшамиш шулу.

Иса бабкан хъуб

2 Думу йигъари Август кІуру Римдин паччагъдин чан вари ругариин али агъайир гъисаб апІуз амур удубчІуру. ² Му Сирия вилаятдиъ Квиринийи паччагъвал апІурайи девриъ сабпи ражну гъабхурайи ляхин вуйи.

³ Гъаддиз вари, чпи дикІбан бадали, гъарур чан шагъриз гъушнийи.

⁴ Галилей уьлкейиъ айи Назарет шагъриан Ягъудия уьлкейиъ айи Давуд бабкан гъахьи Вифлеем кІуру шагъриз Юсуфра гъагъюру, фицики думу Давудгъарин тухмиан вуйи. ⁵ Думу чаз хъирснайи ва гъагъдиъ айи Мар'ямдихъди чпи дикІуз душнайир вуйи. ⁶ Дурар душваъ айиган, Мар'ямдин биціир шлу вахт улубкъуру, ⁷ ва дугъу чан сарпи велед – Бай апІуру. Думу ччаппаригъян

гъидиржну, аьхъитъ айи тІунаъ дитру, гъаз гъапиш дурариз хялар дергру хуларитъ йишв ади гъибихъундайи.

Малайикари марччлихънариз, Иса бабкан гъахъну, кІури, хабар дебккуб

⁸ Гъадму уьлкейиъ йишвну чюлиъ марччлихънар чпин сюрйирин гъаравлиъ айи. ⁹ Сабпну дурарин улихъна Агъайин малайик гъафнийи. Агъайин гъайбатнан нурну дурар варишварихъанди аку гъапІнийи, ва дурарик гучІ кабхънийи.

¹⁰ Малайикди дурариз кІуру:

– ГучІ мапІанай, узу учвуз вари халкъ шад апІру ужуб хабар дубхназа: ¹¹ гъи Давудрин шагъриъ учву гунгъариккан азад АпІрур, Агъа Месигъ, бабкан гъахъну. ¹² Магъа учвуз мидин лишанра: учвуз, ччаппаригъ гъидиржнади, тІунаъ Биціир дихъидичвуз.

¹³ Ва сабпну му малайикдин къяляхъди гизаф къадарнаъди жара малайикара гъюру ва дурари, Аллагьдин ад апІури, гъамци кІуру:

¹⁴ – Аьршариин али Аллагьдин ад за ибшри, жилиин Аллагьдиз разивал хурайи инсанарин арайиъ ислягъвал ибшри!

¹⁵ Малайикар дурарихъан завариз удучІвиган, марччлихънари чиб-чпиз гъамци кІуру:

– Вифлеемдиз душну, душваъ фу гъабхънуш, Агъайи ухъуз фтин гъакънаан хабар дебккнущ, лигухъа.

¹⁶ Тядивал кади гъафидариз Мар'ямна Юсуф ва тІунахъ хъайи Биціир рякъюру. ¹⁷ Дурар гъяркъиган, марччлихънари му Биціирин гъакънаан чпиз малайикди гъапибдикан ктибтуру.

¹⁸ Мидкан гъеебхъкъандар вари марччлихънари ктитдариин мюгътал шулу. ¹⁹ Хъа Мар'ямди му вари гафар, саб-сабдиин иливури, чан кІваъ уърхюру.

²⁰ Марччлихънарра, чпиз малайикди гъапидар, чпин улариз рякъбаз лигну, Аллагъ адлу апІури ва Дугъан тярифар апІури, къяляхъ хътакуру.

Иса Аллагьдиз бахш апІуб

²¹ Миржид йигълан Биціирин суннат апІру вахт улубкъиган, Дугъ'ин, Учв бабак киршайиз малайикди улупу, гъадму Иса кІуру ччвур иливуру.

²² Хъа, Мусайин къанундиз лигну, суннат марцц хъпан йигъар тамам гъашиган, Думу Агъайин улихъ дерккбан бадали, Ерусалимдиз хуру.

²³ Агъайин Къанундиъ улупнайиганси, «гъарсаб хизандиъ сарпи жили бай Агъайиз бахш апІуб лазим вуйи». ²⁴ Ва, гъадму Къанундиъ дибикинайиганси, «къюб гъюд вая луфран чиркквар, гъурбан дапІну, урккуб лазим вуйи».

Симеон ва Анна

²⁵ Думу деврин Ерусалимдиъ Симеон кІуру сар кас айи. Думу Израилиз Аллагьдихъан кюмек рубкъайиз ккилигурайи дугъри ва аьдалатлу адми

вуйи. Дугъин Аллагъдин Рюгъ алийи. ²⁶ Дугъаз Аллагъдин Рюгъну, Агъайи кадагънайи Месигъ чаз рякъъийиз, аьжал хьибдарив пну, улупнайи.

²⁷ Симеон Аллагъдин Рюгънаккди Аллагъдин хулаз гъюру. Абйир-бабари Бици Иса Къанунди улупнайиб апиуз гъахиган, ²⁸ Симеонди, Иса хилариина гъадагъуру ва, Аллагъдин ад дапину, кИуру:

²⁹ – Я Гъюкумдар! Уву гъапиганси, гъамус узу, Яв лукI, разивалиинди деет, ³⁰ сарун, магъа вари халкъарин улихъ Уву улупу, учу завалариккан уърхюз дуфнайи Месигъ Вуйир, аллагъсузар зигъимдихъна гъахру нур Вуйир ва Яв Израилин халкъдин адлувал Вуйир йиз

улариз гъяркъниз.

³³ Юсуфна Мар'яна Бици Исайикан гъапидариин мюгътал шулу. ³⁴ Симеонди, дурариз уж'вал ккун дапину, Мар'ямдиз гъамци кИуру:

– Гъаму яв Бай Израилиъ гизафдар асккан хъпан, гъам заан хъпан себеб хьиди. Мугълантина гизаф улбар хьиди. ³⁵ Яв кIваантина яракъ итIибгъиди ва гъаддиинди ахъючIвеъ юкIвариъ айи ниятар ачухъ хьиди.

³⁶ Мушваъ гъацира Ашерин тухмиан вуйи, гизаф къаби яшнаъ айи, чан жилирихъди ургуд йисантIан яшамиш дарши, Фануилин риш аьндар Аннара айи. ³⁷ Думу, миржцIурна юкъуд йисаъ айи ачIни гъари, йигъ-йишвди ушвар дисбииндина ккарагъбиинди Аллагъдиз гъуллугъ апиури, Аллагъдин хулхъан гъудудучIври шуйи. ³⁸ Аннайи, гъадму вахтна душвахъна дуфну, Аллагъ адлу апиури, Ерусалим азад хъувализ ккилигурайикъандариз вардариз Исайин гъякънаан ктитурин гъахъну.

³⁹ Вари ляхнар Агъайин Къанунди улупнайиси ккудукIган, Юсуфна Мар'яна Галилей уълкеийъ айи чпин Назарет шагъриз хътакуру. ⁴⁰ Хъа Бицир ахъю шули, мюгъкам шули, аьгъювалари ацири, Дугъин Аллагъдин уж'вал алди гъабхъну.

«Узу йиз Адашдин ужагъдиъ духъну ккун»

⁴¹ Исайин абйир-бабар гъар йисан Ерусалимдиз Пасхайин машквраз гъягъюри шуйи. ⁴² Исайин йицикъюд йис тамам гъабшиган, дурар, чпин аьдат вуйиганси, Ерусалимдиз гъадму машквраз гъафну. ⁴³ Машквран йигъар ккудукIну, къяляхъ хътакру вахтна, живан Иса Ерусалимдиъ гъузру. Амма абйир-бабариз мидкан аьгъяди гъабхъндар. ⁴⁴ Дурари, Иса жарадарихъди гъюрашул кИури, фикир апиуру. Хъа сад йигъандин рякъ ккадапIган, дурари багахълуйирин ва таниш вуйидарин арайиъ Иса агуз хъюгъру. ⁴⁵ Хъа чпиз Иса дидрихъиган, Дугъахъ лицури Ерусалимдиз хътакуру. ⁴⁶ Шубуд йигълан Думу, Аллагъдин хулаъ мялимарин арайиъ деъну, дурарихъ хъпехъури ва

дурариз суалар туври рякъюру. ⁴⁷ Исайихъ хъпехъурайидар вари Дугъан фагъумлувалиин ва Дугъан жавабариин мюгътал духънайи. ⁴⁸ Душваъ Иса гъяркъиган, абйир-бабар мюгътал гъахъи. Дадайи Дугъаз гъапну:

– Я жан Бай! Уву учкан гъапиунва? Магъа узунна Яв адашди зурба хажалат кади Уву агури гъахъунча.

⁴⁹ Исайи дурариз гъапи:

– Узу гъаз агури гъахъунча? Мегер учвуз узу йиз Адашдин ужагъдиъ духъну ккуниб аьгъданчвуз?

⁵⁰ Амма дурар Дугъу гъапи гафарин гъаври ахъундайи.

⁵¹ Хъа Иса дурарихъди Назаретдиз гъюру ва мютиюгъ шулу. Дугъан дадайи вари гъаму ляхнар чан кIваъ уърхюри шуйи. ⁵² Иса гъам фагъумлувалихъ, гъам яшнаъ улихъна гъягъюри гъахъну. Думу Аллагъдизра, инсанаризра ккунди гъузру.

Ягъ'яйи инсанар штуан апиуб

3 Тиберий кИуру Римдин паччагъди паччагъвал апиури йицихъудпи йис вуйиган, Ягъудия уълкеийъ Понтий Пилатди ахъювал апиурайи девриъ, Гъирод – Галилей уълкеийин, дугъан чве Филип – Итурей уълкеийинна Трагъонит юрднан, хъа Лисаний – Абилей уълкеийин гъюкумдрар вуйиган, ² Гъаннай ва Каяфа ахъюну маллийр вуди гъахъну. Гъадму йисан ичIи чюлиъ айи Закар'яйин бай Ягъ'яйиз завариан Аллагъдин дих гъабхънийи. ³ Гъаму дихнахъди Ягъ'яйи, вари Ярдан нирин гъирагъар вуйиси лицури, гъар касди чан тахсрар гардандиъ дисбан, инсанар штуан апибан ва гъамци чпин гунгъарилан хил алдабгъбан бадали, аьгъювалар рагъури гъахъну. ⁴ Му Ишая пайгъамбрин китабдиъ дибикину айиси гъабхъну:

– ИчIи чюлиъ дих атIабгура: «Агъайин рякъ ккабалгай, Дугъаз рякъяр-жилгъийр диш апинай. ⁵ Гъарсаб гъяр ругди гъябциди, гъарсаб дагъна тепе – ис, къяни йишвар – дюз, дюз дару рякъяр цIалциам хьиди. ⁶ Гъарсар жан алириз Аллагъди Чав гунгъариккан азад апиувал рякъиди».

⁷ Чахъна штуан апиуз гъафи халкъдиз Ягъ'яйи кИуйи:

– БитIракан гъахъидар! Гъюз ккайи Аллагъдин хъюлхъан гъергуз шли улупунчвуз? ⁸ Учву, ичв гунгъар гардандиъ дидисну, уьмур дигиш апиуз шлуси, ичв ляхнариинди улупай ва, «Ич аба Ибрагъим ву» кИури, фикиркъана мапIанай, гъаз гъапиш учвуз кИуразаки, Аллагъдихъан гъаму гъванариканра Ибрагъимдиз веледар ктауз шулу. ⁹ Гъарин къаблихъ магъа екIв гъязурди хъа: гъяни йимиш туври адру гъарсаб гъар алдабтIиди ва цигъна гатIабхъиди.

¹⁰ Хъа халкъди дугъхъан гъерхру:

– Хъа учу гъапиу ккунду?

¹¹ Ягъ'яйи кИуру:

– Къюб гъат палат айири, сабнуб адруриз туври; шлиз ипІруб-убхъруб аш, гъадгъура гъаци пай апІри.

¹² Налук уч апІрударира, чпи штуан апІбан бадали дуфну, дугъаз: «Я мялим! Учу гъапІча?» – кІури, гьерхру.

¹³ Ягъ'яйи дураризра жаваб туву:

– Учвуз улупнайибтІан артухъ налук мибисанай.

¹⁴ Эскрарира дугъхъан гьерхру:

– Учу гъапІну ккунду?

Хъа дугъу дураризра кІуру:

– Сар касдизкъан гиран макадапІанай, футна мапІанай ва ичв дуллугъниин рази йихъай.

¹⁵ Халкъ Месигъдиз ккилигуради, вардари: «Гъаяман, му Ягъ'я Месигъ даришри гъа?» – кІури, фикир апІурайиган, ¹⁶ Ягъ'яйи дурариз вардариз жаваб туври гъахъну:

– Узу учву штуан апІуразачву, амма йиз къяляхъди узутІан Къудратлур гъюра, узу Дугъан шаламарин гъахмиир гъадарчузкъан лайикъ дарза. Дугъу Гирами Рюгънахъдина цїихъди цїийи алаидичву. ¹⁷ Дугъан хилиъ йирф хьибди, Дугъу дяхинна нахъв жара апІиди: дяхин Чан танхариъ абхъди, хъа нахъвар хътрубгру цїигъ гъахъну ургиди.

¹⁸ Ягъ'яйи гъамци ва хъанара жара гафариинди халкъдиз ужуб хабар дебккри гъахъну.

¹⁹ Хъа Ягъ'яйи гъакимдар Гъироддик, чан чвуччвун хпир Иродиада чаз дитбаз ва жара пис ляхнар апІбаз лигну, тахсир кипган, ²⁰ Гъиродди чан чІуру ляхнар, думу дустагъдиъ итбиинди, гужал гъапІну.

²¹ Вари халкъ штуан шулайиган, Исара Ягъ'яйихъна гъафну. Штуан гъахъи Иса ккарагурайиган, зав атІабццуру, ²² ва Аллагъдин Рюгъ луф жюрейиинди Исайиина ис шулу, хъа зав'ан дих шулу:

– Уву Йиз масан Бай вува! Узу Ув'ин гизаф рази вуза!

Исайин ата-бабйир

²³ Исайин, Аллагъдиз гъуллугъ апІуз хъюгъруган, сумчІур йис дубхънайи. Халкъди фикир апІурайиганси, Думу Юсуфдин бай ву кІура. Юсуф Гъелийин бай, ²⁴ Гъели Маттатдин бай, Маттат Левийин бай, Левий Мелкийин бай, Мелки Яннайин бай, Янна Юсуфдин бай, ²⁵ Юсуф Маттайин бай, Матта Амосдин бай, Амос Нагъумдин бай, Нагъум Эслимдин бай, Эслим Наггайин бай, ²⁶ Наггай Маатдин бай, Маат Маттайин бай, Матта Симеиндин бай, Симеин Ясегъдин бай, Ясегъ Ядайин бай, ²⁷ Яда Янандин бай, Янан Рисайин бай, Риса Зеруббабелин бай, Зеруббабел Шеалтиэлин бай, Шеалтиэл Нерийин бай, ²⁸ Нери Мелкийин бай, Мелки Аддийин бай, Адди Косамдин бай, Косам Элмадамдин бай, Элмадам Эрин бай, ²⁹ Эр Ешийин бай, Еши Элизарин бай, Элизар Яфимдин бай, Яфим

Маттатдин бай, Маттат Левийин бай, ³⁰ Левий Симеондин бай, Симеон Ягъудайин бай, Ягъуда Юсуфдин бай, Юсуф Янамдин бай, Янам Элиякимдин бай, ³¹ Элияким Мемайин бай, Мема Меннандин бай, Меннан Маттатдин бай, Маттат Натандин бай, Натан Давудрин бай, ³² Давуд Ессейин бай, Ессе Обеддин бай, Обед Воаздин бай, Воаз Салмандин бай, Салман Нецрондин бай, ³³ Нецрон Амминадабдин бай, Амминадаб Арамдин бай, Арам Гъецрондин бай, Гъецрон Перецдин бай, Перец Ягъудайин бай, ³⁴ Ягъуда Якъубдин бай, Якъуб Исакъдин бай, Исакъ Ибрагъимдин бай, Ибрагъим Терагъдин бай, Терагъ Нагъорин бай, ³⁵ Нагъор Серукдин бай, Серук Реуйин бай, Реу Пелегдин бай, Пелег Эберин бай, Эбер Шелайин бай, ³⁶ Шела Каинандин бай, Каинан Арфакшаддин бай, Арфакшад Симдин бай, Сим Ньюгъдин бай, Ньюгъ Лемекдин бай, ³⁷ Лемек Метушелагъдин бай, Метушелагъ Янокдин бай, Янок Яреддин бай, Яред Магъалеелин бай, Магъалеел Кайнандин бай, ³⁸ Кайнан Еношдин бай, Енош Шитдин бай, Шит Адамдин бай, Адам Аллагъдин бай вуди гъахъну.

Иблисдин Иса рякъ'ан адауз чалишмиш'вал

4 Гирами Рюгъну ацІу Иса Ярдан нирхъан къяляхъ хътакуру, ва Рюгъну Думу ичІи чюлиз гъахуру. ² Душваъ иблис ягъчІвур йигъан Иса рякъ'ан адауз чалишмиш шулу. Исайи му йигъари фукІа дирипІди гъахъну, хъа гъадму йигъар улдучІвиган, аьхирки, Дугъаз яманди гаш шулу.

³ Хъа иблисди Исайиз гъапи:

– Эгер Уву Аллагъдин Бай вуш, гъаму гъвандикан уъл хъуз гъит.

⁴ Исайи жаваб вуди гъапи:

– Гирами китабарий дибикІнаки: «Инсан ялгъуз уъл'инди яшамиш шуладар».

⁵ Иса ягъал йишв'ина адаъну, иблисди Дугъаз саб геренди вари дюн'яйин паччагълугъар улупуру, ⁶ ва кІуру:

– Вари гъаму паччагълугъар ва дурарин гъяйбат Увуз тувдиза, фицики дурар йиз ихтиярназ тувна ва узхъан дурар узуз ккунириз тувуз шулзухъан. ⁷ Эгер Уву узуз икрам гъапІиш, гъадрар вари Явдар хьиди.

⁸ Исайи дугъаз жаваб туву:

– Гирами китабарий дибикІна: «Яв Агъа Аллагъдиз икрам апІин ва сар ДугъазтІан гъуллугъ мапІан».

⁹ Иблисди хъана Иса, Ерусалимдиз духну, Аллагъдин хулан вартІан ягълишв'ин дерккру ва кІуру:

– Эгер Уву Аллагъдин Бай вуш, ари гъамлин исина урс, ¹⁰ фицики дибикІна: «Аллагъди Чан малайикариз, гъайгъушнаъ духъну Уву уърх кІури, амур апІиди. ¹¹ Ва Яв ликкъан гъвандихъ йивуз гъидритруганси, Уву чпин хилариина гъадагъиди».

¹² Исайи дугъаз жаваб вуди гъапи:

– Гьамцира дупна: «Яв Агъа Аллагъ ахтармиш мапІан».

¹³ Иса рякъ’ан адаъру вари чарйир хътІарцциган, жара саб ужуб вахт ккабхъайиз, иблис Дугъхъан гъудучІвну гъушу.

«Гъич сар пайгъамбарра чан ватандиъ лайикълуди къабул апІури шулдар»

¹⁴ Иса Аллагъдин Рюгънан тясирнаккди Галилей улкейиз хътакуру ва Дугъан гъякънаан бютюн улке вуйибси аваза рабгъуру. ¹⁵ Исайи мистариъ аьгъювалар улупуйи, ва вардари Думу адлу апІуйи.

¹⁶ Хъа Иса, Учв тербияламиш гъаши Назаретдиз дуфну, Чан аьдат вуйиси, султ йигъан мистаъ учІвру ва Гирами китаб урхуз гъудужвру.

¹⁷ Гъадмуган Исайихъна Ишая пайгъамбрин китаб тувру. Дугъура китаб абццру ва гъамци дибикІнайишв’ин алахъуру:

¹⁸ – Агъайин Рюгъ Уз’ин ал. Узуз Аллагъди касибариз Ужувлан хабар рабгъуз гъюкум тувнайиз ва Узу йисирариз азадвал хъади, курариз акв хъади ва гъацира зулум-зиллетнакк ккайидар азад апІуз ва ¹⁹ Аллагъдин рягъимнан вахт улубкъну, кІуру, хабар тувуз гъаъну.

²⁰ Хъасин китаб ккибкку, мистан гъулугънаъ айирихъна тувну, Иса деъру. Хъа мистаъ айи вардарин улар Гъадгъуин алди гъахъну. ²¹ Исайи дурариз кІуру:

– Учвуз гъеерхъу Гирами китабдиъ дидикІнайи гъаму гафар, магъа, гъи ичв улихъ кІулиз удучІвна.

²² Исайин улихъ варидали гъаци вуйивал улупу ва, Дугъан мелзналан гъюрайи кабалгру гафариин мюгътал шули, дурари гъерхри гъахъну:

– Му ихъ Юсуфдин бай даринхъа?

²³ Исайира дурариз гъапи:

– Гъелбетки, учву Узуз, абйирин мисалик дупнайиганси, пидичва: «Эй духтир! Сифте Жвуву Жвув сагъ апІин!» «Уву Кафернагъумдиъ гъапІу аьламатнан ляхнариккан учуз деебхъначуз, гъамус гъадму ляхнар мушваъ, Яв абайин ватандиъра, апІин» пидичва. ²⁴ Гъякъди кІуразачвуз, гъич сар пайгъамбарра чан абайин ватандиъ лайикълуди къабул апІури шулдар. ²⁵ Дюзди кІуразачвуз: Израилиъ Ил’ясдин девриъ, шубуд йисанна йирхъуб вазлин арайиъ мархъ адарди гъабхъи вахтна, гизаф ачІни дишагълийир гъахънийи, фицики вари жилиин ахъю гаш алабхънийи. ²⁶ Хъа дурарикан гъич сарихънакъан Ил’яс пайгъамбар гъаундайи. Думу ялгъуз Сайдайин багахъ хъайи Сарепта кІуру шагъриз сар ачІни дишагълийихънатІан гъаундайи.

²⁷ Гъацира Елисей пайгъамбрин девриъ хамран аьзар кабхънайидарра гизаф айи, хъа Сирияйиан вуйи Найман кІуру сар касдикантІан ктарди, сариканра хам марцц гъабхъундайи.

²⁸ Му гафар гъеерхъиган, мистаъ айидарик хъял кубчІвру ²⁹ ва, гъудужвну, дурари Иса, гъарзарилан итбан бадали, утІурккку, шагъур али дагъдиина

гъахуз хъюгъру. ³⁰ Хъа Иса, рякъюъди дурарин къялгъян гъюдучІвну, гъушнийи.

Исайи жинар кайи кас сагъ апІуб

³¹ Хъа Галилейиъ айи Кафернагъум кІуру шагъриз дуфну, Исайи халкъдиз султ йигъари аьгъювалар улупури гъахъну. ³² Исайин улупбариин халкъ мюгътал шуйи, фицики Дугъан гафар гъюкум айидар вуйи.

³³ Мистаъ жин кубчІвнаи сар кас айи, ва дугъ’ан диди зарбди чІигъ апІуру:

³⁴ – Учухъ фу хъаяв, Назаретдиан вуйи Иса? Уву учу пуч апІуз дуфнана? Уву фуж вуш, аьгъязуз, Аллагъдин Гирамир!

³⁵ Исайи, дидиз улхуз гъадагъа дапІну, гъапи: – ХъючІюбкъ ва удубчІв дугъ’ан!

Жин, думу кас мистан къял’ин алдакку, дугъаз саб зарарра тутрувди, дугъ’ан удубчІвру.

³⁶ Му гъябкъю вардари, русвагъ духъну, чиб-чпиз гъамци кІури гъахъну:

– Мурар фу аьламатнан гафар ву: Дугъу, Чан гъюкмиинди ва къувватниинди амур апІури, жинар ктаурада!

³⁷ Юкъуб аьтраф вари йишвариъ Исайин аваза рабгъуру.

Симондин сижарбаб

³⁸ Мист’ан удучІвну, Думу Симондин хулаз гъушу. Симондин сижарбаб пис убцрушнан уьзур кайи ва Исайикан думу сагъ апІувал тІалаб гъапІнийи.

³⁹ Дугъан зиина ял духъну, Исайи убцрушназ гъадагъа апІуру ва думу ктубчІвру. Симондин сижарбаб, дишла ликриина гъудужвну, хъларин гъайгъушнаъ учІву.

⁴⁰ Ригъ алабхъурайи вахтна, Исайин багахъна жорбежур иццрушнар кайидар хури гъахъну. Исайира, гъаруриин Чан хилар иливри, дурар сагъ апІури гъахъну. ⁴¹ Гизафдаринан жинарра удучІвруи гъахъну. Жинари: «Уву Аллагъдин Бай вува!» – кІури, чІигъар апІуйи. Хъа Дугъу Учв Месигъ вуйибдикан жарадариз пуб дурариз гъадагъа апІури гъахъну, фицики дурариз, Думу Месигъ вуйиб, аьгъяйи.

Ягъудияйиъ аьгъювалар улупуб

⁴² Хъайигъан гвачІин улубкъиган, хул’ан удучІвну, Иса халват йишваз гъягъюру, хъа халкъди Думу агури шулу. Хъасин Исайихъна дуфну, учхъан мягъян кІури, Дугъахъ ккарагури хъюгъру.

⁴³ Амма Исайи дурариз гъапи:

– Жара шагъраризра Аллагъдин Паччагълувал гъюрайиваликан Ужувлан хабар рабгъуб лазим ву, гъаз гъапиш Узу гъаддин бадали Гъаънайир вуза.

⁴⁴ Исайи Ягъудия улкейин мистариъ аьгъювалар улупувал давам апІури гъахъну.

**«Гьамусдихъантина
адмийирин юкІвар дисидива»**

5 Сабан, Аллагъдин гаф ебхъбан бадали, халкъ Исайилан илтІишуру, хъа Думу Учв Геннисарет гьюлихъ дийигъну айиган, ² Дугъаз гьюл'ин къюб лютке рякъюру. Дурарин эдеу балугъчйири чулар марцц апІурайи.

³ Люткйирикан Симондинубдиъ учІвну, Исайи дугъхъан лютке гъирагъдихъан цѣиб тинаси хъапІуб ккун гъапІу ва гъадлин, деъну, аьгъювалар улупуз хъюгъру.

⁴ Чан улхуб ккудубкІиган, Исайи Симондиз кІуру:
– Яв лютке гьюлин къялариз хъапІ, хъа яв чулар ккип.

⁵ Симонди Исайиз жаваб вуди гъапну:
– Я Мялим! Ярхи йишвди чалишмиш духъну, учхъан фукІа бисуз гъабхъундарчухъан, амма Яв гафназ лигну чул ккипарза.

⁶ Хъа гъаци дапІну, дурари гъадмукъан балугъар гъидиснуки, гъеле чул чІябгъюзра цѣибтІан имдаи.

⁷ Дурари тмуну люткейиъ айи юлдшаризра кюмекназ дих дапІну, дурарра дүфну къюбиб люткйирра гъаци арцІруки, люткйир ккадрахъди саб нуфт гъубзнийи.

⁸ Му гъябкъиган, Петр кІуру лакІам хъайи Симонди, Исайин къамкъариина ис духъну: «Я Агъа! Узхъан гъудучІв, гъаз гъапиш узу гунагъкар вуза», гъапи. ⁹ Фицики Симон ва дугъахъ хъайидар, чпи гъидису аьхючІвеъ балугъариз лигну, русвагъ гъахънийи. ¹⁰ Хъа Симондин дустар вуйи Зеведейин баяр Якъубдикна Югъандик Симондиксиб пис гучІ кабхъру. Симондиз Исайи: «ГучІ мапІан, гъамусдихъантина инсанарин юкІвар дисидива», кІуру.

¹¹ Хъасин къюбиб люткйирра гъирагъдихъна кадагъну, вари душваъ гъибтну, дурар Исайин къяляхъди гъягъюру.

Хамран аьзар марцц апІувал

¹² Иса саб шагъриъ айиган, Дугъахъна хамран аьзар кабхънайи сар кас гъюру. Иса гъяркъиган, жил'ина ккадакнү, думу Дугъаз ккарагуру:

– Я Агъа! Увуз ккун гъабшиш, узу марцц апІуз шулвухъан.

¹³ Исайи, хил гъачІабккнү, дугъак кубкІну, кІуру:
– Ккундузуз, марцц йихъ!

Ва дишлади дугъан хам аьзарнахъан марцц шулу.

¹⁴ Исайи дугъаз: мидкан саризра макІан, хъа маллайихъна душну, жвув улуп, халкъдиз уву марцц хъпан шагъидвал вуди, Муса пайгъамбри дупнайиганси, гъурбан апІуз ужуб гъайибх, кІури, табшурмиш гъапІу.

¹⁵ Амма гъаци вушра, Исайикан аваза гъарабгъу, ва Дугъахъ хъпехъуз, чпин уьзрар сагъ апІуз гизаф

халкъ гъюз хъюгъру. ¹⁶ Хъа Иса, фужкІа адру йишвариз гъягъюри, ккарагури шулу.

Паралич кайир сагъ апІуб

¹⁷ Сад йигъан Исайи аьгъювалар улупурайиган, Галилейна Ягъудия уьлкйириан ва гъацира Ерусалимдиан Дугъахъна дүфнайи фарисйирна къанунчйир деънайи. Дугъу аьзарлуйир Аллагъди туву къувватниинди сагъ апІурайи, ¹⁸ ва магъа Дугъахъна ахнийин алди паралич кайи сар кас хуз хъюгъю. Думу хулаз духну, Исайин улихъ дитуз ккун гъабхъи. ¹⁹ Му кас гизаф илтІишнаи халкъдин арайигъан гъахуз йишв дибрихъди, хулан гъваина за дапІну, гъваъланди, ахнийин илмиди, Исайин улихъна хулан къял'ина ирхру. ²⁰ Исайира, дурарин зурба хъугъвал рякъюри, гъадму касдиз кІуру:
– Эй инсан, яв гунгъарилан хил алдабгъураза.

**Къанунчйиризна фарисйириз
Исайин гъюкум улупуб**

²¹ Къанунчйирина фарисйири чиб-чпикди фикир гъапІу:

– Аллагъдиз къаршуди улхурайир гъаму фуж ву?
Сар Аллагъдилан гъайри, сарун шлихъан гунгъарилан хил алдабгъуз шулухъа?

²² Исайи, дурарин фикрарин гъаври ахъну, жаваб тувру: «Гъаз дицдар фикрар ичв юкІвариъ тІаърачва? ²³ „Яв гунгъарилан хил алдабгъураза“ пуб рягъят вуйин, даршиш „гъудужвну лиц“ пуб?

²⁴ Инсаниятдин Бализ жилиин гунгъарилан хил алдабгъуз гъюкум айиб учвуз аьгъю хъпан бадали, магъа лигай» – пну, Дугъу паралич кайиризи: «Гъудужв кІуразавуз, гъадабгъну яв ахин, яв хулаз гъарах», – кІуру.

²⁵ Думура дишла гъудужвну, учв дахънайи ахинра гъадабгъну, Аллагъдин адар апІури, чан хулаз гъягъюру.

²⁶ Хъа вари мюгътал шулу ва, Аллагъдин тярифар апІури, гучІбаан зегъле дубшну, гъамци кІури гъахъну:

– Гъи аьжаб кереметнан ляхнар гъяркъюндарин ухъуз!

Левийиз дих апІуб

²⁷ Мидхъан хул'ан удучІву Исайиз налук уч апІури деънайи Левий кІуру гъуллугъагъли рякъюру ва дугъаз Чахъди гъач кІуру. ²⁸ Думура, чан кеспи гъибтну, Дугъан къяляхъди, гъудужвну, гъягъюру.

²⁹ Хъасин дугъу чан хулаъ Исайиз аьхю хялижв'вал апІуру. Душваъ аьхючІвеъ налукар уч апІурдар ва дурарихъди гутйиризи гъюн йивну дахънайи жара хяларра айи. ³⁰ Аьлимарина фарисйири наразивал кади Исайин ученикаризи: «Учву налукар уч апІурдарихъдина гунагъкрарихъди гъапІуз ипІури-убхъури шулчва?» – кІури гъахъну.

³¹ Исайи дурариз жаваб вуди гъапну:

– Духтир сагъидариз ваъ, хъа аъзарлуйириз лазим ву. ³² Узу марцци касари ваъ, хъа гунагъкрари, чпин гунгъар гардандиъ дидисну, уьмур дигиш апІбан бадали, дуфнайир вуза.

Ушвар дисбакан

³³ Дурари кІуруш Исайиз гъапи:

– Гъаз Ягъ’яйин ва гъацира фарисийрин ученикар кми-кмиди ушвар дисури ва ккарагури шулу, хъа Явдар чпиз ккун гъабши вахтна ипІури-убхъури гъаз шулу?

³⁴ Исайи дурариз кІуру:

– Швушв хурайирихъди хъайи сумчрин хяларихъди учвхъан ушвар дисуз гъитуз шулинхъа? ³⁵ Хъа швушв хурайир гужназ гъадагъру вахт гъибди, ва гъадму йигъари ушварра дисиди.

³⁶ Мидихъди сабси Дугъу саб тахалус ктибтуру:

– Гъич сарира, цІийи палатдикан кадабтІну, йирси палатдик цІил ктривур, даршиш дугъу цІийи палатра чІябгъиди, хъа гъацира дидкан ктабтІу цІил йирсибдик балгидира дар. ³⁷ Ва гъич сарира таза чяхир йирси иржариъ убзидар, фицики таза чяхри иржар гъутІурчвиди, учвра удубзиди ва иржарра пуч хъиди.

³⁸ Гъаддиз таза чяхир цІийи иржариъ убзуб лазим ву.

³⁹ Ва гъич саризра, кюгъне чяхир дубхъну, дишлади таза чяхир ккун хъидар, фицики «кюгъне чяхир ужу ву» – кІури шулу.

«Инсаниятдин Бай султ йигъ’инра Агъа ву»

6 Султ йигъан Иса дяхин дубзнайи хутІлариан гъягъбакк ккуркъну, ва Дугъахъ хъайи ученикари, дяхинн кІулар ктутІури, хиларигъ кТиршури, итІури шулу. ² Фарисийрикан бязидари дурариз кІуру:

– Учву султ йигъан Къанунди гъадагъа дапІнайи ляхин апІуранчва?

³ Исайи дурариз жаваб туву:

– Мегер учвуз Давудри, чаз ва чахъ хъайидариз гаш гъабшиган, гъапІнуш, фици дугъу, Аллагъдин хулаъ учІвиган, маллийрилан гъайри шликІан итІуз ихтияр адру Аллагъдиз бахш дапІнайи уьлер гъадагъну гъитІнуш ва чахъди хъайидаризра тувнуш, Гирами китабарихъ гъурхунданчва?

⁵ Хъасин гъапи:

– Инсаниятдин Бай султ йигъ’инра Агъа ву.

Гъеебцу хил хъайи кас

⁶ Жара саб султ йигъан Иса мистаз гъягъбакк ва душваъ аьгъювалар тувбакк ккуркъру. Душваъ арччул хил деебццнайи сар кас ади шулу.

⁷ Къанунчйирна фарисийр, Исайик тахсир кипбан бадали, Дугъу султ йигъан думу сагъ апІдайкІан кІури, ул хъипнайи. ⁸ Амма Исайи, дурарин ниятар аьгъяди, хил дебццнайи касдиз кІуру:

– Гъудужвну гъач, варидарин улихъ дийигъ.

Думу гъудужвну, улихъна гъюру. ⁹ Гъадмуган Исайи дурариз гъапи:

– Узу учвхъан гъерхраза: султ йигъан фу апІуз ихтияр а? Уж’вал, даршиш писвал? Уьмур уьбхюз, дарш пуч апІуз?

Дурар чІалкъан даркІури гъузру. ¹⁰ Вардарилан ул илбицну, Исайи гъадму касдиз кІуру:

– Яв хил гъачІабкк.

Дугъу гъаци гъапІумитІла, дугъан хил сагъ шулу.

¹¹ Фарисийрна аьлимар хъюл’ан деллу шулу ва, чпин арайиъ улхури, Исайикан гъапІуруш, аьжуз духъну гъузру.

Исайин вакилар

¹² Гъадму йигъари Иса, ккарагбан бадали, дагъдиз удучІуру ва ярхи йишвди Аллагъдиз ккарагури шулу.

¹³ Йигъ улубкъиган, Чан ученикариз дих дапІну, дурарикан йицІикъюр кас ктагъуру ва дурариз Чан вакилар кІуру ччвур тувуру. ¹⁴ Дурар: Петр кІуру лакІам хъайи Симонна дугъан чве Андрей, Якъубна Югъанна, Филипна Варфоломей, ¹⁵ Маттана Фома, Алфейин Якъубна Зилот кІуру лакІам хъайи Шимон, ¹⁶ Якъубдин Ягъуда ва хъасин душман гъаши Искариот Ягъуда – гъамрар вуйи.

Рази хъубан гафар ва агърар

¹⁷ Иса, дурарихъди дагъдилан гъафир, дюз майдандиина гъюру. Дугъахъди аьхючІвевъ Чан ученикарра, вари Ягъудияйианна Ерусалимдиан, хъа гъацира гъюлин гъирагъдихъ хъайи Тир ва Сидон шагърариан дуфну, ¹⁸ Исайихъ хъпехъуз ва чпи аьзарарихъан сагъ апІуз гъафидарра, гъацира жинари гъаркІ апІурайидарра хъади гъахъну. Хъа, дурар вари сагъ шулира гъахъну. ¹⁹ Вари халкъдиз Исайик кучуз ккунди гъабхъну, фицики Дугъхъан къувват рабгъури ва диди вари сагъ апІури гъахъну. ²⁰ Хъа Дугъу, Чан ученикарилан ул илбицури, гъапи:

– Бахтаврар вучва, касиб вуйидар, фицики Аллагъдин Паччагълугъ учвусдаринуб ву.

²¹ Бахтаврар вучва, му вахтари гашлудар, фицики тухъ хъидичва.

Бахтаврар вучва, му вахтари ишурайидар, фицики аьлхъидичва.

²² Учву инсанариз даккун гъахъиган,

учву дурари утІурккган ва беябур апІруган, ичв ччвур нянайикк ккипруган Инсаниятдин Бай бадали, бахтаврар вучва.

²³ Гъадму йигъан рази йихъай ва шадвал ачмиш апІинай, фицики аьршариъ учвуз айи пешкеш зурба ву. Учву даккнидарин абйирира пайгъамбарихъди гъаци апІури гъахъну.

²⁴ Мураризси дарди, пис гъял хъибди ичв, девлетлуйир, фицики учвуз сарун ужувлар дяркъначвуз.

²⁵ Пис гъял хъибди ичв, му вахтари уьлдюгъну гъярайидар, гъаз гъапиш гаш хъибдичвуз.

Пис гъял хъибди ичв, му вахтари аьлхъюрайидар, фицики, гъайиф дизигну, ишидичва.

²⁶ Учвкан жарадар ужуди улхруганра, пис гъял хъибди ичв, фицики дурарин абйири кучІлин пайгъамбрариканра гъаци апІури гъахъну.

Душмнарра ккун апІинай

²⁷ Хъа вари Узухъ хъебехънайидариз кІураза: ичв душмнар ккун апІинай, учву даккнидариз уж'вал апІинай. ²⁸ Учву нянатлу апІурайидариз гъюрматлу гафар апІинай ва учвуз гиран ктапІрударихъанди ккарагай. ²⁹ Яв саб гарціликкан бачІ ккадатуриз тмунубра ккив ва яв зиълан палат илдибттуриз кІанакк ккайи ккуртттра чаз гъадабгъуз манигъвал мапІан. ³⁰ Увкан тІалаб апІурайириз тув ва явуб гъадабгъуриз «къяляхъ ча» макІан. ³¹ Учвуз учвухъди адмийир фици духъну ккундуш, гъадрихъди учвур гъаци йихъай. ³² Хъа эгер учву ккунидартІан учвуз ккундарш, мидкан фу чухсагъул ачвуз? Фицики гунагъкраризра чиб ккунидар ккунди шулу. ³³ Учвуз уж'вал апІрудариз учвур уж'вал апІураш, мидкан фу чухсагъул ачвуз? Фицики гунагъкрарира гъаци апІуру. ³⁴ Хъа эгер учву бурж къяляхъ апІуз удукърурихъна миж кади тувраш, мидкан фу чухсагъул ачвуз? Фицики гунагъкрарира чпи буржназ тувкъануб къяляхъ гъадабгъуз ният ади туври шулу. ³⁵ Хъа учву ичв душмнар ккун апІинай, ужувлар апІинай, къяляхъ бисуб миж ктарди, буржназра тувай, ва учвуз зурба пешкеш хъибди, ва учву ВаритІанзаанурин баяр хъидичва. Фицики чпиз гъапІу уж'вал аьгъю даршлударизра, пис касаризра Аллагъ гъянир ву. ³⁶ Гъаци учвур, ичв Адашси, мани юкІвар ади йихъай.

Жарарин диван мапІанай, Аллагъди ичвра апІидар

³⁷ Жарарин диван мапІанай, Аллагъди ичвра апІидар; жарар тахсир мапІанай, учвур тахсир апІидар. Хил алдабгъай, учвланра алдабгъиди. ³⁸ Хил ачухъ апІинай, учвузра тувди: убжнайи ва кІакІ алди абцінайи уьлчмейиинди ичв танхлиъ абхъди, фицики учву фициб уьлчмейиинди ебцураш, учвузра гъацибдиинди ебциди.

³⁹ Дурариз Исайи тахалусарра ктитур: – Курихъан кур хъади гъягъюз шулинхъа? Дурар къюридра ичІаъ ахъидаринхъа? ⁴⁰ Ученик чан мялимтІан заан дар, амма зегъмет зигури,

дубгъури гъабхъиш, гъарсар чан мялимдихъ хъуркъди.

⁴¹ Увуз яв чвуччвун улиъ айи чІюрх гъаз рябкъорвуз, яв улиъ айи хамхар дярбкъърайи вахтна? ⁴² Ваяки яв гъардшиз: «Яв улиъ айи чІюрх адабгъуза», – фици пидива, увуз яв улиъ айи хамхар дярбкъърайиган? Эй, къюб маш гъайир! Сифте яв улиъ айи хамхар адабгъ, хъа гъадмуган увуз, яв гъардшин ул'ан чІюрх фици адабгъуруш, рябкъидивуз.

Гъар йимишдиз лигну аьгъю шулу

⁴³ Гъяни гъари чІуру бегъер, чІуру гъари гъяни бегъер хурдар, ⁴⁴ фицики гъарсаб гъар чан йимишдиз лигну аьгъю шулу. Гъаддиз зазарилан инжир, чІуру хутарилан тІумутІ уч апІури шулдар. ⁴⁵ Ужур касди чан кІван хазнайиан ужуб, хъа чІурури чан кІван хазнайиан чІуруб адабгъуру, фицики инсандин мелз, дугъан юкІв фти абцінаш, гъаддикан улхури шулу.

Къюб шибритІ

⁴⁶ Учву Узуз: «Я Агъа, я Агъа!» гъаз кІуручва, Узу учвуз гъапиб дарапІрайиган? ⁴⁷ Узухъна дуфну, Узухъ хъебехъну, Йиз гафар тамам апІру гъарсар кас шлиз ухшар вуш, кІарзачвуз: ⁴⁸ Думу, хулар дивруган, жил дериндиз дирибккнну, шибритІар гъвандиин диву касдиз ухшар ву, фицики, селлер дуфну, шид улубчІвиган, думу хулар ришвуз гъахъундар, гъаз гъапиш дурар гъвандиин дивнайидар вуди гъахъну.

⁴⁹ Хъа Йиз гафар ерхъури, дурар тамам дарапІрайи кас шибритІар ккадру хулар диву касдиз ухшар ву, фицики шид улубчІвиган, дурар дишлади ахъну, дармадагъин хъиди.

Юзбашийин гъуллугъчи сагъ апІуб

7 Чахъ хъебехънайидариз пуз ккайи гафар ккудукІиган, Иса Кафернагъумдиъ учІвру.

² Римдин юзбашийин чаз ккунди сар гъуллугъчи кетІерццну йикІру гъялнаъ ади шулу. ³ Исайикан хабар дубхъну, юзбашийи, чан гъуллугъчи сагъ апІбан бадали, Думу хъади гъюз жугъдарин агъсакълар гъаъру. ⁴ Дурари, Исайихъна дуфну, Дугъкан ижмиди миннат апІуру:

– Му юзбаши Уву кюмек апІбаз лайикълу кас ву, ⁵ фицики думу кас ич халкъ гизаф ккунир ву ва дугъу учуз ккарагру хал тикмиш гъапІну.

⁶ Иса дурарихъди гъягъюру. Думу юзбашийин хуларихъна хъуркъради, юзбашийи Исайихъна гъамци пуз чан дустар гъаъру:

– Инжиг махъан, Агъа, гъаз гъапиш Уву йиз хулаъ учІвбаз узу лайикъ дарза. ⁷ Гъаддиз узу Увухъна гъюзкъан жвув лайикълур вуди гъисаб

гъапундарза. Анжагъ Уву саб гаф йип, ва йиз гьуллугъчи сагъ хьиди.

⁸ Фицики узур жарарин хликк ккайир вуза, ва узуз мютЮогъ вуйи эскрарра азуз. Дурарикан сариз узу «гъарах» кІурза – думу гъягъюру, тмуноуриз «гъач» кІурза – гъюру, йиз гьуллугъчийиз «гъамци апІин» кІурза, дугъу тамам апІуру.

⁹ Му гафар гъеерхьиган, Иса дугъ'ин мюгътал шулу ва, илдицну, Чан къяляхъ хъайи халкъдиз кІуру:

– КІуразачвузки, Израилиъра Аллагъдихъ гъамкъан хъугърайи кас гъяркъюндарзуз.

¹⁰ Юзбашийи гъаъдариз, чпи дугъан хулаз хъадакну гъафиган, кетІерццнайи гьуллугъчи сагъ духънади рякъюру.

ДукІнайириин жан алапІуб

¹¹ Дидхъантина Иса Наин кІуру шагъриз гъушу. Дугъахъди Чан ученикар ва ахъючІеве халкъра гъягъюри гъахъну. ¹² Хъа Иса шагърин урнарехъна багахъ гъашиган, сар ачІни хпирин айина-адру бай дукІну, дугъан майит накъваригъна гъабхуз адабгъури шулу, ва майтихъ хайлин халкъра хъайи. ¹³ Агъайиз, балин дада гъяркъиган, язухъ шулу ва дугъаз, мишан, кІуру. ¹⁴ Хъа багахъна дуфну, Исайи мягъражарик хил катру, майит гъабхурайидар дийигъуру ва Дугъу кІуру: «Живан! Увуз кІураза, гъудужв!» ¹⁵ ДукІнайир за духъну деъру ва улхуз хъюгъру, хъа Исайи думу дадайихъна тувру.

¹⁶ Муш'ин вардарик пис гучІ кабхъну, Аллагъдин адар апІури, гъамци кІури гъахъну:

– Ихъ арайиз зурба пайгъамбар адахъна, ва Аллагъ Чан халкъдин гъайгъушнаъ а.

¹⁷ Исайикан гъамциб фикир вари Ягъудия виляятдиъ ва аътрафарихъ хъайи миди вуйи юрдаридъ рабгъуру.

Ягъ'яйихъан вуйи илчйир

¹⁸ Хъа Ягъ'яйиз чан ученикари гъамрар варидарикан ктитору. ¹⁹ Ягъ'яйи, чан ученикарикан къюриз дих дапІну, дурар Агъа Исайихъна гъамци гъерхуз гъаъру: «Гъюз ккайи Месиg Уву вуна, даршиш жарариз ккилигуча?»

²⁰ Дурари, Исайихъна дуфну, кІуру:

– Штуан апІуру Ягъ'яйи учу Увухъна гъерхуз гъаъна: «Гъюз ккайи Месиg Уву вуна, даршиш жарариз ккилигуча?»

²¹ Му вахтназ Исайи аъзарарикканна иццрушнариккан гизафдар ккадаъну, жинар кадаъну, ахъючІеве кур вуйидариз акв улупну айи.

²² Гъаддиз Исайи дурариз жаваб вуди кІуру:

– Душну Ягъ'яйиз, учвуз гъяркъдар ва гъеерхъдар кидитай: кур вуйидариз рябкъюра, ликудар лицура, хамран уъзур кайидарин хам марцц шула, кар вуйидариз ебхъура, гъачІидар чІиви шула ва

касибариз Ужувлан хабар рабгъура. ²³ Шли Уз'ина вуйи хъугъвал дубградарш, думу бахтавар ву.

Штуан апІуру Ягъ'яйикан Исайин гаф

²⁴ Ягъ'яйи гъаъдар гъушхъан, Исайи Ягъ'яйикан халкъдиз гъамци кІуру:

– ИчІи чюлиз фтиз лигуз гъушнийчва? МикІлу тІубчвурайи чІеъдиз лигуз гъушнийчвахъа?

²⁵ Шлиз лигуз гъушунчва дина? Багъа палтар али касдиз? Хъа дамагънан палтар алахърудар ва чпиз ккуниси яшамиш шлудар паччгъарин дараматаридъ а.

²⁶ Шлиз лигуз гъушунчва учву? Пайгъамбриз лигуз? Ав, кІуразачвуз, пайгъамбартІан ахъюриз лигуз гъушунчва. ²⁷ Гъадму Ягъ'яйикан ву гъамци дибикинайиб: «Магъа, Яв улихъди Узу Йиз кас гъаъраза: дугъу Яв улихъ Яв рякъ ккабалгиди».

²⁸ КІуразачвуз: дишагълийири бабкан гъахидаригъ Ягъ'ятІан зурба кас гъядар; хъа Аллагъдин Паччагълугъдиъ айидарикан варитІан бицІир думутІан зурба ву.

²⁹ Дугъахъ хъпехъурайи вари халкъди ва налук гъюдюбхрударра кмиди, Ягъ'яйин штуан апІувалиинди цІийи духъну, Аллагъ гъякъ вуйиб гардандиъ гъибису. ³⁰ Хъа фарисйирна къанунчйир, Аллагъдихъан чпиз вуйи ният гъясбикк дарапІри, Ягъ'яйихъ штуан гъахъундар.

³¹ – Гъаму наслин адмийир шлихъ тевза ва дурар шлиз ухшар ву? – пну, гъерху Исайи. – ³² Дурар, чиб-чпиз чІигъар апІури, раццаридъ гъамци кІури деънайи бицІидариз ухшар ву: «Учу учвуз швутІрамар йивури гъахъунча, хъа учву ялхъвнаркъан гъапІундарчва; учу учвуз ишлар апІури гъахъунча, хъа учву ишузкъан гъишундарчва».

³³ Штуан апІуру Ягъ'я гъафну ва дугъу я уъл ипІури, ясана чяхир убхъури гъахъундар. Хъа учву: «Дугъаъ жин а», кІурачва. ³⁴ Инсаниятдин Бай гъафну, Дугъу ипІуру ва убхъуру, ва дурари Дугъаз: «Лигай, магъа уъж ва пияниска, налукар гъюдюхрударинна гунагъкрарин дуст», кІурачва. ³⁵ Аькъюллувал вари аькъюллудари улупну ккун.

Дишагълийин ахъючІеве гунгъарилан хил алдабгъну

³⁶ Фарисйирикан сари Исайикан чан хулаз уъл ипІуз гъюб теклиф апІуру. Фарисейин хулаз гъушу Иса гъюн йивну дахъру. ³⁷ Хъа магъа, гъаму шагъриан вуйи сар гунагъкар дишагълийи, Думу фарисейин хулаъ гъюн йивну дахънайиб аьгъю дубхъну, лизи ругдин гажниъди аътрин ниъ хъайи ягъсиб хуру ва, ³⁸ Исайин ликарихъ дийигъну ишури, Дугъан ликар нивгъарихъди къяши апІури ва чан кушарихъди марцц апІури, Дугъан ликариз макара апІури, гъадму ягъ ктатури шулу.

³⁹ Му ляхин гъябкъиган, теклиф дапІну, Иса хулаз хъади гъафи фарисеи чав-чакди фикир апІуру:

– Эгер Думу дугъриданра пайгъамбар вуйиш, Чак хилар катрайи дишагъли фуж вуш, Дугъаз аьгъю шлийи. Думу гунагъкар даринхъа!

⁴⁰ Фарисейихъинди илдицну, Исайи дугъаз гъапи:

– Я Симон! Увуз кІуру саб гаф айиз.

Дугъу: «Йип, Мялим!» – гъапи.

⁴¹ Исайи кІуру:

– Сар пул буржназ туврурихъ кьор буржлу кас шулу. Дурарикан сар хъудварж динар-пул буржлу вуйи, тмунур – хъцІур. ⁴² Хъа дурарихъ кьяляхъ тувуз пул хътарди хъпаз лигну, дугъу кьюриддизра буржар гъялал апІуру. Йип ари, гъадму жви гъадрарикан фунуриз артухъди ккун шул?

⁴³ Симонди жаваб тувру:

– Ахъю бурж кайириз вушул, пну, фикир апІураза. Исайи дугъаз: «Ари дюзди фагъум гъапІунва» кІуру.

⁴⁴ Хъа дишагълийихъинди илдицну, Симондиз гъапи:

– Гъаму дишагъли рякъюрануз? Узу яв хулаз гъафунза, уву Узуз ликар жикІуз шид тувундарва; хъа дугъу Йиз ликар чан нивгъариинди гъижикІнийиз, чан кушарихъди марцц гъапІнийиз.

⁴⁵ Уву Узуз мак гъапІундарва, хъа дугъу, Узу гъафихъантина Йиз ликариз сикин дарди макар апІура. ⁴⁶ Уву Йиз кІулкан ягъ ктатундарва, хъа дугъу Йиз ликарикан ягъ ктатну. ⁴⁷ Магъа гъаддиз кІуразавуз: чан гизаф ккун хъували дугъан ахъючІвеъ гунгъарилан хил алдабгъурайиб улупура. Хъа шлиз цїибди багъишламиш'вал тувруш, дугъан ккунивалра цїибтІан дар.

⁴⁸ Дишагълийиз Исайи кІуру:

– Яв гунгъарилан хил алдабгъна.

⁴⁹ Хъа дугъан багахъ гъюн йивну дахънайидари чиб-чпикди пуз хъюгъю:

– Му фуж ву гунгъариланра хил алдабгъуз?

⁵⁰ Исайи, кІуруш, дишагълийиз гъапи:

– Яв хъюгъували уву гъюрхну, архаин духъну гъарах.

Исайихъди лицурайи дишагълийир

8 Дидхъантина Иса, шагърариъна гъуларий, Аллагъдин Паччагълугъдикан Ужувлан хабар рабгъури, Чан йицІикъюр ученикарра хъади, лицури гъахъну. ² Дурарихъди жинарихъан гъюрхю ва уьзрар сагъ гъапІу бязи дишагълийир: чаан ургуб жин удучІву Магдалайиан вуйи Мар'ям, ³ Гъироддин мулкар идара апІурайи Хуздин хпир Югъанна, Сусанна, гъацира чпиз айи-адрубдиинди Дугъан гъайгъу зигурайи жара дишагълийирра хъади гъахъну.

Тум узбзакан тахалус

⁴ АхъючІвеъ халкъ уч гъашиган ва вари шагърариан агъаллийр Дугъахъна гъафиган, Исайи тахалусдиинди пуз хъюгъуру:

⁵ – Сар нежбер тум узбуз удучІвуру. Узбурайиган, гъацІар удрар рякъюхъ дахъру, малари ликариккан апІуру ва жакъвари удуру. ⁶ Сакъюдар гъван ккайи ругдиин дахъру ва ктучІвиган ерццуру, гъаз гъапиш дурариз ламушин адарди гъабхъну. ⁷ Сакъюдар удрар азаригъ гъяхъру ва удрартІан зарбди ктучІву азари дурар ккаъру.

⁸ Хъа сакъюдар авадан ругдик кахъру, ктучІвиган дурари варжбан артухъ бегъер тувру.

Гъамци дупну, Исайи гужал дихниинди гъапи:

– Шлин ибариз ебхъураш, гъит ебхъри!

Тахалусдин мяна

⁹ Ученикари Дугъхъан гъерхуз хъюгъну:

– Му тахалусдин мяна фу ву?

¹⁰ Дугъу гъапи:

– Учвуз Аллагъдин Паччагълугъдин сирар аьгъю хъуб тувначвуз, хъа имбудариз му тахалусариътІан аьгъю хъуб тувнадар. Гъаци вуйиган, лигурашра, дурариз рякъъюрадар ва, ебхъурашра, дурари аннамиш апІурадар.

¹¹ Му тахалусдин мяна магъа: тумар – Аллагъдин гаф ву. ¹² Рякъ'ина тадахъдар – мурар, чпиз Аллагъдин гаф ебхъурайи, амма чпихъна хъасин иблис дуфну, дурар ебхъурайи гафнахъ хътругъри ва гъаци уьрхювал гъазанмиш дарибшри пну, дурарин кІваан иблисди гъадму гаф гъабхурайи касар ву. ¹³ Хъа гъванариина ахъдар – мурар, Аллагъдин гаф гъеебхъиган, думу шадди къабул апІурдар, хъа чпихъ мюгъкам ччивар хътарди хъпаз лигну, бязи вахтари хъюгърудар, хъа читин гъабшиган, хътругърудар ву. ¹⁴ Хъа азаригъ гъяхъдар – мурар Аллагъдин гафнахъ хъпехърудар, амма гъайгъушнари, девлетну ва гешт хъапІбу йисир дапІну, Аллагъдин гафнахъан гъудучІвурдар ва, гъаддиз, бегъер дархрудар ву. ¹⁵ Хъа авадан ругдиина ахъдар – мурар, Аллагъдин гаф гъеебхъиган, му чпин марцци кІваъ уьбхрудар ва сабур апІбиинди бегъер туврудар ву.

Чирагъ чан йишв'ин дивру

¹⁶ Исайи хъанара давам апІуру:

– Сарира, чирагъ кабхъну, дид'ин гъаб иливдар вая кроватьдикк ккивдар. Дугъу думу, хулаъ учІврайидариз акв шлуси, чан йишв'ин дивру.

¹⁷ Фицики ашкар даршлу жиниб фукІара адар ва, мялум даршиди, арайиз ададабхъру гъич саб сир адар. ¹⁸ Гъаци вуйиган, учву Узухъ дикъатниинди хъебехъай: шлиз аш, дугъаз хъана тувди; хъа шлиз адарш, айибдихъна хъибдизуз кІурубра тадабгъиди.

Исайин дадана чвийр

¹⁹ Исайихъна дадана чвийр гъюру ва дурар, халкъ гизаф ади хъпаз лигну, Дугъахъна багахъ хъуз даршули айи. ²⁰ Хъа Исайиз: «Яв дадана чвийр, Уву

рякъюз ккунди, чІат дийигъна», – кІури, хабар тувру. ²¹ Дугъу дурариз жаваб вуди кІуру:

– Ииз дадана чвйир, Аллагъдин гафнахъ хъпехърудар ва думу тамам апІрудар вуйиз.

Исайи тІурфан яваш апІуб

²² Сад йигъан Дугъу, Чан ученикарра хъади люткейиъ эъну, дурариз гъапи:

– Гъюлин тмуну гъирагъдихъна сирнав апІидихъа.

Дурар люткейиъди гъушу. ²³ Сирнав апІурайиган, Иса нивкІуз гъягъюру. Гъюл’ина гужал тІурфан утІубччвну, лепйири лютке ккапІуз хъюгъру, ва дурар хатІалу гъялнахъ ахъру. ²⁴ Дурар, Исайихъна дуфну, Думу нивкІ’ан хъиргнуну кІуру:

– Мялим! Мялим! Батмиш шулахъу!

Хъа Дугъу, гъудужвну микІлаз ва штун лепйириз гъадагъа апІуру, ва дурар лал шулу, архаинвал абхъру. ²⁵ Гъадмуган Исайи дурариз гъапну:

– Хъугъ’вал набшдичв?

Дурари, гучІ кабхъну ва мюгътал духъну, чиб-чпиз кІури гъахъну:

– Му фуж вуйкІан, микІаризра, штузра амур апІурр, ва дурар Мугъаз мютІюгъра шула?

Жинар кайир сагъ апІуб

²⁶ Хъа дурари Галилей уълкейин гъаншариъ айи Герасин юрдназ сирнав апІуру. ²⁷ Иса гъирагъдихъна ктучІвиган, Дугъахъна ухдихъанмина жинар кайи сар кас гъюру. Думу, учв шагъриан вушра, палтар алалахъди, хулаъ ваъ, хъа накъварин хъарар-дюрхъяригъ яшамиш шулайир вуйи.

²⁸ Жин гагъ-гагънак кубчІвруган, дугъан хилар-ликар зунжрарихъди ва гъялкъйирихъди йитІуйи, амма дерккуз даршули, дурар къатІар апІуйи, жинди думу аъсси апІуйи, хъа чІурариз гъергуйи. Исайи чиркин рюгъназ, мугъ’ан удубчІв пну, амур апІуру. Иса гъяркъиган, дугъ’ан чІигъ утІубччвру ва, Дугъан улихъна ккадакнуну, зарбди кІуру:

– Яв узухъди фу вуяв, ВаритІанзаан Аллагъдин Бай Иса? Миннат вуйиз, йиз зегъле мабхан!

³⁰ Исайи дугъхъан гъерхру:

– Ччвур фуж вуяв?

Дугъура: «Къушум вуйиз» – кІуру, гъаз гъапиш дугъак гизаф жинар кучІвнади гъабхъну.

³¹ Хъа жинари Исайикан чпи гурбагуриз гъадрауб тІалаб апІуру. ³² Мушвхъан ярхла дарди дагъдик силарин ахъю лиж карабгънаи, ва жинари чпиз гъадрариъ учІвиз ихтияр тувуб тІалаб апІуру. Исайи дурариз ихтияр тувру. ³³ Адмийиан удучІву жинар силариъ учІвру, ва силарин лиж гъарзарилан гъюлиъ убсру ва ккабхъру. ³⁴ Му ляхин гъябкъю силарбнари, жаргъну душну, шагъриъ ва гъуларий гъамдикан халкъдиз ктибту. ³⁵ Хъа му гъяккъи гъабши ляхниз лигуз халкъ Исайихъна гъюру. Жинар ктучІву кас Исайин ликарихъ деънади,

палатра алди ва чан фикрихъ хъади гъяркъиган, дурарик гучІ кабхъру.

³⁶ Му аьламаат гъябкъдари дурариз, жинар кайир фици сагъ гъахънуш, ктибту. ³⁷ Хъа Герасин юрднан вари халкъди Исайикан чпихъан гъудучІвну гъягъювал ккун апІуру, фицики дурарик зурба гучІ кабхънаи. Исара, люткейиъ эъну, къяляхъ хътаку. ³⁸ Чакан жинар ктучІву касди учвра гъадагъуб Исайикан тІалаб гъапІинийи. Амма Исайи думу гъамци дупну гъадауру:

³⁹ – Яв хулаз хъадакнуну, Аллагъди увуз фу гъапІнуш, кидибт.

Дугъура душну, Исайи чакан гъапІнуш, шагъур вуйибси ктибтуру.

«Яв хъугъували уву гъюрхну»

⁴⁰ Иса къяляхъ хътакиган, халкъди думу тебрик апІуру, фицики вари Дугъаз ккилигурайи. ⁴¹ Ва магъа жугъдарин мистан ахъюр вуйи Ягъир кІуру сар кас дуфну, Исайин ликарикк дахъну, Дугъаз чан хулаз гъюб тІалаб апІуру, ⁴² гъаз гъапиш дугъахъ йикІру гъялнахъ айи йицІикъюд йисаъкъан айи риш хъайи.

Иса дина гъягъру вахтна халкъ, Дугълан илтІишну, къяляхъди гъюри гъахъну. ⁴³ Му арайиъ, йицІикъюд йисан ифи хътадабтІарайи, духтрариз вари чан айи-адруб харж дапІну, сарихъанра сагъ апІуз дархъи сар дишагълийи, ⁴⁴ къялхъянди дуфну, Исайин палатдин гъирагъдик хил кубкІру ва дишлади дугъан ифи хътабтІуру. ⁴⁵ Хъа Исайи гъерхру:

– Узук фуж куркІну?

Вари инкар шулайиган, Петри кІуру:

– Я Мялим! Халкъди уву къялаъ тІаъна ва хъуржра.

⁴⁶ Хъа Исайи гъапи:

– Фуж-вуш Узук куркІну, Уз’ан къувват удубчІвуб гъисс гъапІунза.

⁴⁷ Дишагълийиз чахъан гъитІикІуз даршлуб дябкъну, гукІунди багахъ духъну, Исайин ликарикк ккархъну, чав Дугъак гъаз куркІнуш ва фици учв дишла сагъ гъахънуш, вари халкъдин улихъ мялум гъапІу. ⁴⁸ Исайи дишагълийиз гъапи:

– Йиз риш! Яв хъугъували уву сагъ гъапІунву; архаин духъну, гъарах.

Ягъирин риш сагъ апІуб

⁴⁹ Исайи гъамци кІури имиди, жугъдарин мистан ахъюрин хул’ан дуфну, сар касди дугъаз кІуру:

– Яв риш гъакІну, сарун Мялим инжик мапІан.

⁵⁰ Хъа Исайи, гъаму гафар деерхъну, дугъаз кІуру:

– ГучІ мапІан, анжагъ хъугъ, яв риш ккадархъиди.

⁵¹ Дурарин хулаз хъуркъган, Исайи Петризна, Югъандизна Якъубдиз ва гъацира шуран адашдизна дадайизтІан хулаъ учІвиз ихтияр тувундайи. ⁵² Вари гъачІи шурахъ ишури ва ишлар апІури айи. Хъа Исайи дурариз гъапи:

– Мишанай, думу дукІнадар, хъа даахна.

⁵³ Хъа халкъ, думу дукІнайиб аьгъяди, Исайиин аьлхъюри гъахъну. ⁵⁴ Дугъу, кІуруш, вари хул'ан утІурккнуну, шуран хил дибиснуну, кІуру:

– Я риш! Гъудужв!

⁵⁵ Ва шуран рюгъ къяляхъ хътабкуру, думу дишлади гъудужвурну. Исайи, шураз ипІруб тувай, кІуру. ⁵⁶ Шуран абйир-бабар мюгътал шулу. Исайи му ляхникан шлизкІа даркІуб амур апІуру.

Йицикьюр ученик Аллагъдин Паччагълугъдикан хабар рабгъуз гъауб

9 Чан йицикьюр ученикдиз дих дапІну, Исайи дурариз, вари жинарин зиин гъюкум ва уьзрар сагъ апІбан бадали, къувват тувру. ² Дугъу дурар Аллагъдин Паччагълугъдикан хабар рабгъуз ва иццрудар сагъ апІуз гъаъру. ³ Исайи дурариз кІуру: «Рякъюз фукІа магъадабгъанай: я чамах, я тавра, я уьл, я пул, ва къюб жар палатра хъади дарибшри. ⁴ Фуну хулаъ учІвишра, гъадушваъ дергай ва гъадлин рякъюъ учІвай. ⁵ Хъа эгер учву наанкІа къабул дарапІиш, думу шагъриан удучІвруган, ичв ликарик кайи бишируг гъадрарихъинди кадабхъай. Гъит му дурариз чпиин улубкьрубдин улихъмиди дебккрайи лишан ибшри».

⁶ Аллагъдин Паччагълугъдикан Ужувлан хабар рабгъури ва аьзарлуйир сагъ апІури, дурар гъуларий лиуцз рякъюъ учІву.

Гъироддин гъалабулугъ

⁷ Исайи апІурайи гъаму вари ляхнарикан гъякимдар Гъироддиз ебхъуру. Думу мюгътал шули гъахъну, гъаз гъапиш садари му гъачІихъан чІиви гъаши Ягъ'я ву кІури, ⁸ тмундари, Ил'яс пайгъамбар гъафну кІури, имбударира дегъзаманйирин пайгъамбарикан сар чІиви гъахъну кІури, аваза ипнийи. ⁹ Хъа Гъиродди кІури гъахъну:

– Ягъ'яин кІул узун алдабтІунза, хъа узун Мугъкан гъамкъан ебхъурайи му Кас фуж вуйкІан?

Гъаддиз Гъиродди Иса рякъюз чарйир зигурайи.

Хъуд агъзур кас тухъ апІуб

¹⁰ Хъадакнуну гъафи вакилари, чпи фу гъапІнуш, Исайиз ктибтуру. Хъасин Иса, вакиларра гъадагъну, Вифсайда кІуру шагъриз гъягъюру.

¹¹ Амма мидкан хабар гъабхъи халкъ Исайин къяляхъ хъахъру. Дугъура, къабул дапІну, дурариз Аллагъдин Паччагълугъдикан сюгъбат гъабхуру, хъа сагъ духъну ккунидар уьзрарихъан марцц апІуру.

¹² Йигъ хъяхъ хъуз хъюбгъю. Йицикьюрдидди Исайин багахъна дупну, кІуру:

– Халкъ деет, гъит багахъ хъайи гъуларий ва ятгъарий йишв адапІри ва ипІруб абгри, гъаз гъапиш ухъу фукІа адрушваъ ахъа.

¹³ Исайи: «Дурариз ипІруб учву тувай», – кІуру. Ученикарира: «Учухъ хъуб уьлна къюб балугътІан

хъадарчухъ, гъамус учу, душну, му халкъдиз ипІруб гъадабгънуну ккундинхъа?» – кІуру.

¹⁴ Дурар хъуд агъзур касдихънакъан вуйи. Исайи дурариз: «Дурар дестйирий хъу-хъуцІуркъан ади дитай», – гъапи. ¹⁵ Ученикари гъаци дапІну дурар дитру.

¹⁶ Исайи, хъуб уьлна къюб балугъ гъадагъну, завузди дилигну, Аллагъдин ужувлакк ккахъри, дупну, гъудутІну, ученикарихъна халкъдиз пай апІуз тувру. ¹⁷ Вари халкъди ипІуру, тухъ шулу ва хъиригъу къацІари йицикьюб тавра ацІуру.

Исайи

Чаин улубкьрубдикан кІура

¹⁸ Сабан, Чан ученикара хъади, саб халват йишваъ ккарагурайиган, Исайи дурарихъан гъерхру:

– Халкъди, Узу фуж ву пну, гъисаб апІура?

¹⁹ Дурари жаваб вуди кІуру:

– Садари Уву штуан апІру Ягъ'я, тмундари Ил'яс, шубурпидари къюгъне пайгъамбарикан сар чІиви гъахъну кІури, гъисаб апІура.

²⁰ Исайи дурарихъан хъана гъерхру:

– Хъа учву, Узу фуж ву кІури, гъисаб апІурачва?

Петри жаваб тувру:

– Аллагъдин Месигъ ву кІури.

²¹ Хъа Дугъу, мидкан гъич саризра дарпуб ижмишнаан гъадагъа дапІну, ²² хъа давам апІуру:

– Инсаниятдин Бал'ин гизаф аьзабар улукъиди, аьхюдари, маллийри ва къанунчйири Думу нигъ апІиди ва йикІиди, хъа шубудпи йигъан чІиви хъиди.

«Узухъди гъюз ккунури чав учв нигъ апІри»

²³ Вардарихъинди илдицну, Исайи кІуру:

– Шлиз Узухъди гъягъюз ккундуш, думу чан тямгъяр дирчну, гъар йигъандин хач гъадабгънуну † Узухъди гъюри. ²⁴ Фицики, шлиз чан уьмур уьбхюз ккундуш, дугъан думу дубгди, хъа шли чан уьмур Узу бадали пуч гъапІиш, дугъу думу уьбхиди. ²⁵ Чав учв пуч, ясана чав чаз зарар гъапІхъантина, вари дюн'я чаз гъабшишра, инсандиз фу хайир ахъа?

²⁶ Шли Узхъан ва Йиз гафарихъан нач гъапІиш, Адашдин, Чан ва марцци малайикарин гъяйбатлувалиъди гъафиган, дугъхъан Инсаниятдин Балира нач апІиди. ²⁷ Гъякъди кІуразачвуз: мушв'ин дийигънайидарикан сакъюдариз, чпин аьжал хъубкъайиз, Аллагъдин Паччагълугъ рябкъиди.

† Исайи му гафариинди Чан уьмур хачриин фици аьзабариккна тувнуш, гъаци чан уьмур гъяйиф дарди тувуз шлуриз кІурайиб ву.

**Муса ва Ил'яс пайгъамбрарихъди
гъабхьи гюрюш**

²⁸ Гъаму гафар дупну миржид йигъланси Иса Петр, Югъан ва Якъуб хъади дагъдиина ккарагуз удучІвур. ²⁹ Ккарагурайиган, Исайин машинан рябкъювал дигиш шулу ва Дугъан палтарра лизи шулу, вацІрацІар апІури, нур туври шулу. ³⁰ Ва магъа, Дугъахъди къюр жуву сюгъбат апІура: мурар Муса ва Ил'яс вуйи. ³¹ Гъайбатлу аднаъди дуфнайидари, Ерусалимдиъ улубкъру Исайин аъжаликан улхури айи. ³² Петрна дугъахъ хъайидар му арайиъ нивкІуз душнайи, хъа нивкІан хъиргиган, дурариз Исайин гъайбатлувал ва Дугъан багахъ хъайи гъадму къюр кас рякъюру. ³³ Дурар Исайихъан гъудучІвурариган, Петри, чав фу кІурашра аьгъдарди, Исайиз кІуру:

– Я Мялим! Учуз мушвахъ ужуди вучуз! Гъач учу шубуб паж апІуча: саб Увуз, саб Мусайиз ва саб Ил'ясдиз (Петриз, чав фу кІураш, аьгъдайи).

³⁴ Дугъу гъаци кІурайи вахтна, диф арайиз гъюру ва дурар ккаъру. Дурар дифру ккаъган, ученикарик гучІ кабхъру. ³⁵ Хъа дифрагъян сес шулу:

– Му Йиз кадагънайи Бай вуйиз, Гъамгъахъ хъебехъай!

³⁶ Му сеснахъан, Иса сарди гъузру. Ученикар гъадму йигъари чпиз гъякъюбдикан саризра чІалкъан дарпиди гъузнийи.

**Жин кубчІври шлу бай
сагъ апІуб**

³⁷ Хъайигъан дурар дагъдилан улдучІвган, Иса гизаф халкъди къаршуламиш апІуру. ³⁸ Сабпну халкъдин арайигъан сари гъарай гъапІну:

– Мялим! Миннат вуйиз Увуз, дуфну йиз бализ лига, узухъ хъайир думу сар вуйиз! ³⁹ Жинди думу чІюркъюри шулу, хъа сабпну чІигъар уТІурччвур ва чІиргуру, ушвниан каф уТІубччвур, хъасин, бегъемди аъзабар тувалан къяляхъ, цІиб яваш шулу. ⁴⁰ Узу Яв ученикарик думу кТІубккуб тІалаб гъапІнийза, хъа дурарихъан гъабхъундар.

⁴¹ Исайи жаваб тувру:

– Агъ хътругъру ва аьрбатан дубхънайи насил! Узу филадиз учвухъди хъиди ва учву аьх апІури гъузди! Хъади гъач мина яв бай.

⁴² Исайихъна гъюрайиган, бай жинди ккитІикІуру ва чІиргуру. Исайи чиркин рюгъназ буйругъ тувру ва жигъил, сагъ дапІну, чан адашдихъна тувру.

**Ученикар Чан аъжаликан гъапи Исайин
гъаври ахъундар**

⁴³ Вари Аллагъдин къудратниин мюгътал шуйи. Исайи гъапІкъандариин вари мюгъталди имиди, Дугъу Чан ученикариз кІуру:

⁴⁴ – Гъаму гафар ужуди ичв кІваин гъитай: Инсаниятдин Бай багарихъди инсанарин хилиз тувди.

⁴⁵ Амма дурар му гафарин гъаври ахъундар ва дурарин мяна ученикарихъан гъебкнади гъабхъну, гъаддиз дурари думу аннамиш гъапІундайи. Хъа мидкан Исайихъан гъерхуз дурариз гучІуйи.

Фуж аьхюр ву

⁴⁶ Хъасин ученикарик арайиъ, дурарикан аьхюр фуж вуйкІан кІури, гъюжат абхъру. ⁴⁷ Исайи, дурарин юкІвариъ айиб аьгъяди, сар бицир гъадагъну, думу Чан улихъ дерккру, ⁴⁸ ва ученикариз Дугъу гъамци кІуру:

– Шли му бицир Йиз ччвурнахъ къабул гъапІиш, гъадгъу Узу къабул апІура. Хъа шли Узу къабул гъапІиш, гъадгъу Узу Гъаур къабул апІура, фицики учвкан вартІан цІиб вуйир фуж вуш, гъадму зурба ву.

⁴⁹ Гъадмуган Югъанди гъерхру:

– Мялим! Учуз Яв ччвурнахъан жинар ктаурайи сар кас гъяркъюнчуз ва дугъаз гъадагъа гъапІунча, гъаз гъапиш думу ухъухъди лицури шлур дар.

⁵⁰ Исайи дугъаз кІуру:

– Гъадагъа мапІанай, фицики фуж учвуз къаршу дарш, думу учвхъанди ву.

**Самария уьлкейин саб гъулаъ
Иса къабул гъапІундар**

⁵¹ Иса жиларилан аьршариз гъадагъру йигъар багахъ гъахъиган, Дугъаз Ерусалимдиз гъягъюз ккун шулу. ⁵² Ва Дугъу Чан улихъди чархачйир гъаъру. Дурарра душну, Думу гъюбаз гъязурвал апІбан бадали, Самария уьлкейиъ айи саб гъулаъ учІвру. ⁵³ Амма душваъ Иса къабул гъапІундайи, гъаз гъапиш дурариз Думу Ерусалимдиз гъягъюрайир вуйиб аьгъю гъабхънийи. ⁵⁴ Му ляхин дябкъну, Дугъан ученикар вуйи Якъубдина Югъанди кІуру:

– Я Агъа! Учү, заваран цІа убгъ, дупну, диди дурар тІанкъ дапІну ккундунуз?

⁵⁵ Хъа Дугъу, дурарихъинди илдицну, гъадагъа апІуру. ⁵⁶ Хъасин дурар саб жара шагъриз гъягъюру.

**Аллагъдин Паччагълугъдиъ
учІвуз лайикълуваликан**

⁵⁷ Дурар рякъюъ айиган сари Исайиз:

– Уву наана гъушишра, узу Увухъди гъидиза, – кІуру.

⁵⁸ Исайи дугъаз гъапи:

– Сулариз – мугъарйир, завун ничхрариз мукъар а, хъа Инсаниятдин Бализ кІул дивну дахъру йишв адар.

⁵⁹ Хъа сар жарариз Исайи: «Узухъди гъач!» – кІуру. Хъа дугъу: «Агъа! Узухъди сифте, душну, дукІнайи йиз адаш кивуз гъит», – кІуру.

⁶⁰ Хъа Исайи дугъаз гъапи:

– Гъит дийихнайидари чпин гъийихдар киври, хъа уву душну Аллагъдин Паччагълугъдикан Ужувлан хабар рабгъ.

⁶¹ Хъана сари гъапи:

– Узура Увухъди гъягъидиза, Агъа, амма сифте, душну, йиз хуландариз баркаллагъ пуз гъит.

⁶² Исайи дугъазра гъамци гъапи:

– Дурциин чан хил иливхъан, къяляхъинди илдициру кас Аллагъдин Паччагълугъдиз ярамиш дар.

Исайи чан улихъди шагърар-гъулариз ургъџурна къюр ученик гъаъру

10 Мидхъан Исайи ургъџурна къюр жара ученикара ктагъну ва къю-къюрди, Чан улихъди, Учв гъягъюз ккайи гъарсаб шагъриз вая гъулаз гъаъру. ² Дурариз гъамци кџуру:

– Иган гизаф а, хъа убгрудар цџиб; гъаддиз игнин Агъайиз, Чан игниз убгрудар гъаъ кџури, ккарагай. ³ Гъарахай! Узу учву жанавраригъна агълижарси гъаъразачву. ⁴ Жвувахъди я пул, я тавра, я шаламар магъадагъанай ва саризра рякъюъ салам мутуванай. ⁵ Фуну хулаъ учџишра, сифте: «Му хулаз мясляат ибшри!» йипай. ⁶ Ва эгер гъадму хулаъ мясляатчи кас аш, дугъаз учвухъди мясляат хъибди, хъа нагагъ адарш, мясляат учвухъна къяляхъ гъибди. ⁷ Дергу хулаъ гъузай, дурариз айибдикан ипџинай-убхъай, фицики лихруриз чан гъякъи лайикъ ву. Хул'ан хулаз удучџури махъанай. ⁸ Фунуб вушра шагъриз гъафиш ва учву къабул гъапџиш, учвуз гъивуб ипџинай. ⁹ Душваъ айи аъзарлуйир сагъ апџинай ва дурариз: «Учвухъна Аллагъдин Паччагълугъ багахъ дубхъна», йипай. ¹⁰ Эгерки саб шагъриз дуфну, учву къабул дарапџиш, кючейиз удучџвну йипай: ¹¹ «Ичв шагъриъ учук кабсу биширугра ичв ликариина ктџубччвурача, хъа аъгъю йибхъайки, учвухъна Аллагъдин Паччагълугъ багахъ дубхъна». ¹² Узу учвуз кџуразаки, гъиямат йигъан Содомдиз гъадму шагъризтџан ужу хъибди.

Тахсрар гардандиъ дидрисру Галилей уълкейин шагърарин гъял пис хъибди

¹³ Гъял пис хъибдияв, Хоразин! Гъял пис хъибдияв, Вифсайда! Учвуз Узу улупу гъяйбатар Тириз ва Сайдайиз гъяркънийиш, дурарин агъалийри ухдитџан, чпихъ яснан палтар ва кџул'ин рюкъ алди деъну, тахсрар чпин гардандиъ дисидийи. ¹⁴ Гъаци вушра, суд апџруган, учвузтџан Тиризна Сайдайиз рягъятди хъибди. ¹⁵ Хъа увура, Кафернагъум, аършаризкъан за хъибдиза кџурайна? Ваъ, гурбагуриъ абхъдиву!

¹⁶ Учвухъ хъпехъурайир Узухъ хъпехъура, ва учвхъан маш гъадабгъурайири Узхъан маш гъадабгъура. Хъа Узхъан маш гъадабгъурайири Узу му дюн'айиз Гъаурихъан маш гъадабгъура.

Ургъџурна къюр шадди хъадакнугъафи

¹⁷ Исайи гъаънайи ургъџурна къюр ученикди, шадди къяляхъ хъадакнугъафи:

– Агъа! Яв ччвурнахъди учуз жинарра кимиди мютџюгъ шуйи.

¹⁸ Исайи дурариз гъапи:

– Узуз зав'ан къюркълин цџаси абхъу иблис гъябкъюнзуз. ¹⁹ Битџариин, аъкърабариин ва вари душманвалин къувватариин алархъуз Узу гъюкум тувразачвуз ва учвуз фтикџа зарар тувидар. ²⁰ Аммаки жинар учвуз мютџюгъ шула кџури, мид'ин шад махъанай; хъа гъаддиин шад йихъайки, ичв ччвурар сарун аършарик дидикџана.

Исайин шадвал

²¹ Гъадму саятна Иса Аллагъдин Рюгъналан шадвали аџџу ва кџуру:

– Адаш, заваринна жиларин Агъа!

Аъндрарихъанна аъкъюллударихъан гъитџибкџинайиб биџџи касариз ачухъ апџбаз Увуз чухсагъул! Ав, Адаш, Увуз думу Яв ужувлан ният гъаци дубхъну ккундувуз. ²² Йиз Адашди вари тувунзуз. Бай фуж вуш, Адашдизтџан гъайри саризра аъгъдар, Адаш фуж вуш, Бализтџан гъайри саризра аъгъдар. Ва Бали Адаш шлиз ачмиш гъапџиш, гъадгъаз аъгъю хъибди.

²³ Анжагъ ученикариз вуди, Исайи дурарихъинди илдицину кџуру:

– Учвуз рябкъюрайиб рябкъюрайи улар хушбахтаврар ву! ²⁴ Фицики кџуразачвуз: гизаф пайгъамбраризна паччгъариз учвуз рябкъюрайиб рябкъюз ккундийи, хъа гъябкъюндар, учвуз ебхъурайиб ебхъуз ккундийи, хъа гъеебхъундар.

Багахъ хъайир фуж ву

²⁵ Магъа сар къанунчийи гъудужвну, Иса ахтармиш апџури, гъерхру:

– Мялим! Ккудудубкџуру уъмур рубкъюз узу гъапџу ккунду?

²⁶ Исайи дугъхъан гъерхру:

– Къанундиъ фу дибикџана? Дидиъ фу урхури шулва?

²⁷ Дугъу гъапи:

– Яв Агъа Аллагъ, вари юкџв хъипну, вари рюгънаан, вари къувватнаан, вари фагъмиан ккун апџин ва яв багахъ хъайир жвуваз жвувси ккун апџин.

²⁸ Исайи дугъаз кџуру:

– Дюзди жаваб тувунва; гъаци апџин ва яшамиш хъидива.

²⁹ Хъа дугъу, учв дюз алауз ккунди, Исайиз кџуру:

– Хъа йиз багахъ хъайир фуж ву?

³⁰ Мидиз Исайи гъапи:

– Сар кас Ерусалимдиан Ерихондиз гъягъюри гъахъну ва, гъачгъарин хилиъ ахъру, дурар, дугъан

палтар илдитну, думу дурччвну, йикІру гьялнаъ итну, гьудучІвну гьягъюру. ³¹ Чан ляхин ади, гьадму рякъюъди сар малла гьягъюри гъахъну ва, гьадму кас гъяркънушра, гьудучІвну гъушну. ³² Гъаци Левитра, гьадушвхъантина, дидригъди, гьудучІвну гьягъюру. ³³ Самария уълкейиан вуйи сар кас, гьадлинтина даждиинди гьягъюрайир, дугъ'ин алахъуру ва, дугъаз думу дяръкъну, дугъан язухъ шулу. ³⁴ Хъасин багахъна дуфну, ччимна чяхир улубзури, дугъан зийнар илитІну, чан даждиин илитну, хялар дергрушваз духну, дугъан гъайгъу гъизигну. ³⁵ Хъайигъан гьягъюрайири, хялар дергрушван эйсийихъна къюб динар пул тувну, дугъаз кІуру: «Мугъан гъайгъу зиг, хъа пул артухъди харж гъабхъиш, хъадакнугъюрури туварзаяв». ³⁶ Гъаму шубур касдикан гъачгъарин хилиъ ахъуриз вартІан багахъ гъашир фуж ву кІури, фикир апІурава?

³⁷ Къанунчийи:

- Гьелбетда, дугъаз уж'вал гъапІур, – гъапи. Исайи:
- Гъарах ва увура гъаци апІури йихъ, – кІуру.

Марфайин хулаъ

³⁸ Сабан Чан ученикарихъди рякъюъ айи Иса саб гъулаз гъюру; мушваъ сар Марфа кІуру дишагълийи Думу чан хулаъ къабул апІуру.

³⁹ Дугъаз Мар'ям кІуру чи айи; думу, Исайин ликарихъ деъну, Дугъан гафарихъ хъпехъури гъахъну. ⁴⁰ Марфайи, ужуб хураг апІбан гъайгъушнаъ ади, Исайин багахъна дуфну гъапи:
– Я Агъа! Йиз чуччу узу сарди гъитну Увуз вижна ктарнуз? Узуз кюмек апІин йипа дугъаз.

⁴¹ Исайи дугъаз жаваб вуди гъапи:

– Гъей Марфа, Марфа! Уву гизаф ляхнарин гъайгъушнаъ ади гъаяргъюрава. ⁴² Хъа лазим вуйиб анжагъ саб ву. Хъа Мар'ямди сарихъанра тадабгъуз даршлу ужувлан пай кадабгъна.

Исайи ученикариз ккарагуз улупуб

11 Сабан Иса саб йишваъ ккарагурайи. Ккарагбахъан, Дугъан ученикарикан сари Дугъаз гъапну:

– Агъа! Ягъ'яйи чан ученикариз ккарагуз фици улупнуш, учузра ккарагуз улупа.

² Дугъу дурариз гъапи:

– Ккарагруган, йипай:

Я ич Адаш! Яв ччвур гирами ибшри;

Яв Паччагълугъ улубкъри;

³ Гъарсаб йигъаз учуз лазим вуйи уъл ча;

⁴ Ич гунгъариланра хил алдабгъ,

учура гъарсар учуз буржлурилан хил алдабгъури шулча;

хъа учу тямгъарий маан.

Ча кІуруриз тувди, абгруриз бихъиди, раккник кучруриз абццди

⁵ Хъана Исайи дурариз кІуру:

– Пухъаки, учвкан сари, чаз дуст ади, гъацІишваринган дугъахъна дуфну, дугъаз кІуру: «Я дуст! Узуз шубуб уъл буржназ ча, ⁶ рякъюъ айи йиз сар дуст хулаз дуфнайиз, ва узуз дугъаз гъивуз ужуб фукІа адарзуз». ⁷ Хъа дугъу хулан айтІан увуз жаваб тувди: «Узу бизар мапІан, раккнар сарун хъяркъназа ва йиз баярра узухъди ахникк дахъна; узхъан гъудужвну, увуз уълер тувуз шуларзухъан».

⁸ Хъана кІарзачвуз, дугъу увуз ичв дуствалин гъюрматнаан уъл тутрувишра, хъа эгер чахъан уву тувайизкъан хътадакруб аьгъю гъабхъиш, гъудужвну, ккун гъапІу къадар уълер тувдивуз. ⁹ Узу кІуразачвуз: ча йипай – тувдичвуз; абгай – бихъидичвуз; раккник кучай – абццдичвуз.

¹⁰ Гъарсар ча кІурайириз тувди; абгрурайириз бихъиди; кучрайириз абццди. ¹¹ Уву фицир адаш вува, бали балугъ ча гъапиган, дугъаз балугъин ерина битІ туврур? ¹² Ясана, мурта ча гъапиган, дугъаз аькъраб туврур?

¹³ Гъаци вуйиган, учву пис адмийир вушра, ичв веледариз ужуб тувуз удукъруган, аьршариин али Адашдихъан, хъанара ужуди, Чахъан ча кІурудариз Аллагъдин Рюгъ тувуз хъибди.

Иса ва Велзевул

¹⁴ Саб ражари Исайи чІал дибиснайирикан жин ктапІу ва думу улхуз хъюгъю, халкъра мид'ин мюгътал гъахъи. ¹⁵ Дурарикан бязидари кІури гъахъну:

– Дугъу жинар жинарин аьхюр Велзевулин къувватниинди ктаура.

¹⁶ Хъа тмундари, Иса ахтармиш апІури, Дугъкан аьршариан саб аьламатнан лишан ккун апІури гъахъну.

¹⁷ Хъа Дугъу, дурарин ниятар аьгъяди, кІуру:

– Чан айтІ душманвал ади, пай гъабши гъарсаб паччагълугъ ичІи шул ва душманвал ади жара гъабши хизанра ккадабхъур. ¹⁸ Эгерки иблисра чан айтІ чахъди дявдиъ гъабшиш, дидин паччагълугъ фици сагъди гъубздихъа? Хъа учву, Узу Велзевулин къувватну жинар ктаура, кІурачва. ¹⁹ Эгер Узу Велзевулин къувватну жинар ктаураш, хъа ичв терефкрари дурар шлин къувватну ктаура? Гъаддиз дурар учвуз диванчйир ишри. ²⁰ Эгерки Узу жинар Аллагъдихъан гъюрайи къувватну ктаураш, икибаштІан, учвуз Аллагъдин Паччагълугъ хъубкъна.

²¹ Къувватлури, хилиъ яракъ ади, чан хал уьбхюрайиган, дугъан мутмуийиз хатІавал адар.

²² Хъа дугъ'ина думутІанра гужлир алархъиган ва дугъ'ин гъалиб гъашиган, гъадмуган дугъан, учв уьрхюрза кІури миж кайи вари яракъра чаз гъадабгъиди ва тадабгъубра пай апІиди.

²³ Фуж Узухъди дарш, гъадму Узуз къаршу ву ва, шли Узухъди уч апІурадарш, гъадгъу зяя апІура.

Жин хъадабкнугъюваликан

²⁴ Чиркин рюгъ, инсандиан удубчІвиган, шид адрушвариъ либцури, чаз архайинвал абгури шулу, дибрихъиган, кІуру: «Узу утІубкку йиз хулаз хътабкидиза». ²⁵ Хътабкубдиз хал ичІибкнади ва марцц дапІнади рябкъюру. ²⁶ Гъадмуган диди, дубшну, хъана ургубсан жин хуру, дурар дугъаъ учІвну яшамиш шулу, ва думу касдиз улихъдитІан гъамус артухъ пис шулу.

Гъякъикъи бахтаварвал

²⁷ Исайи гъамци кІурайиган, сар дишагълийи халкъдигъян яманди Дугъаз кІуру:

– Уву дюн'яйиз гъахи ва ахъю гъапІу дишагъли хушбахтавар ву!

²⁸ Хъа Исайи дугъаз кІуру:

– Аллагъдин гаф ебхъурайидар ва тамам апІрудар хъана артухъ хушбахтавар ву!

Завариан вуйи аьламатарикан Исайи аьгъювалар улупура

²⁹ Хъа халкъ гизаф уч гъашиган, Исайи пуз хъюгъру:

– Му хътругъру насил ву; дурар заварин аьламатариз ккилигура, хъа Юнусдин аьламатналан гъайри дурариз жара аьламат рябкъидар. ³⁰ Юнус Ниневияйин агъалйиризи фици аьламат вуди гъахънуш, гъаци Инсаниятдин Байра му наслиз аьламат вуди хъиди. ³¹ Гъиямат йигъан суд апІру вахтна къиблайин паччагъ-ханум гъамусдин адмийиризи къаршу гъудужвну, дурар тахсиркар апІиди, фицики думу дюн'яйин тму кІулиан Сулеймандин фагъумлувалихъ хъпехъуз гъафнийи; хъа магъа мушвахъ СулеймантІан зурба Вуйир хъа. ³² Гъиямат йигъан Ниневияйин агъалйир му наслин адмийирин дивандиз дуфну, дурарин тахсрар ачухъ апІиди, фицики Юнусди улупу аьгъювалариинди дурари чпин гунгъар гардандиъ гъидисну. Хъа магъа мушвахъ ЮнустІан ахъюр Вуйир хъа!

Бедендин чирагъ

³³ Сарира, чирагъ кабхъну, жини йишвахъ дивдар, я дид'ин гъаб иливдар, хъа, хулаъ учІврайидариз акв шлуси, чан йишв'ин дивру. ³⁴ Бедендин чирагъ ул ву, гъаци вуйиган, эгер яв ул марцциди вуш, яв вари беденра акуди хъибди. Хъа эгер яв ул чІуруб вуш, яв беденра мучІуб хъибди. ³⁵ Гъаци вуйиган, лиг гъа: увуъ айи акв мучІушин вуди дарибшири! ³⁶ Эгер яв беден вари акуб вуш ва дидик сабкъан мучІу пай ктарш, вари гъаци аку хъибдики, хиял апІин, чирагъди уву чан нурниинди аку дапІна.

Исайи фарисйирикна къанунчйирик тахсрар кирчра

³⁷ Исайи гъаци кІурайиган, сар фарисейи Дугъаз чан хулаз лисундин хураг апІуз теклиф апІуру. Иса, дугъахъна дуфну, гъюн йивну, дахъру. ³⁸ Фарисей, Исайи, уъл ипІайиз, чан хилар джжрикІиган, мюгътал шулу. ³⁹ Агъайи дугъаз кІуру:

– Учву, фарисйири, ичв рюкъчарин чІатан тереф марцц апІури шулчва, хъа ичв айтІишв угъраш'валихъдина аьмалдарвалихъди абцІну шуличв. ⁴⁰ Эй фагъумсузар! ЧІатан тереф яратмиш ГъапІури айтІишвра яратмиш гъапІундаринхъа? ⁴¹ Ужуб гъадму вуки, учвуз айибдикан садакъа тувай, гъадмуган ичв вари ляхнар марццидар хъиди.

⁴² Ичв пис гъял хъибди, фарисйир, фицики учву шюшеукІарилан, кІашнишарилан ва миди вуйи мейвйирилан йицІубдик саб пай туврачва, хъа гъякълувалин ва Аллагъдин масанвалин гъайгъушнаъ адарчва. Учву гъамунубси, тмунубра дапІну ккунду. ⁴³ Ичв пис гъял хъибди, фарисйир, фицики учву жугъдарин мистариъ гъюрматлу йишвар дисуз ва мажлисарийъ жвуван тярифар ерхъуз ккунидар вучва. ⁴⁴ Ичв пис гъял хъибди, фицики учву, чпин зиълан инсанар лицури ва мидкан чпиз хабар адру, жиликк ккайи накъварсдар вучва.

Къанунчйирихъди сюгъбат

⁴⁵ Мидиз жаваб вуди къанунчйирикна сари Дугъаз гъапи:

– Мялим! Гъамци кІури, уву учузра гиран ктапІурава.

⁴⁶ Хъа Исайи кІуру:

– Учвухъра, къанунчйир, бала хъабхъди, фицики инсанариин гъахуз даршлу гъагъар илирчурачва, хъа дурар гъахбан бадали, учву ичв саб тІубкъан кучрадарчва. ⁴⁷ Пис гъял хъибди ичв, фицики учву, ичв абйири гъийиху пайгъамбрариз гюмбтар диврачва. ⁴⁸ Гъамдиинди ичв абйири гъапІу чІуру ляхнарин гъякънаан шагъидвал апІурачва ва дурарихъди рази шулачва, фицики гъадрари пайгъамбрар гъийихну. Хъа учву дурариз гюмбтар диврачва. ⁴⁹ Гъаддиз Аллагъдин аьндарвалиинди гъамци кІура: «Дурарихъна пайгъамбрарна вакилар гъаъдиза, хъа дурарикан садар йивну йихиди, хъа тмундар утІурккиди».

⁵⁰ Ва гъаму насликан дюн'я яратмиш гъапІхъамина гъийиху вари пайгъамбрарин удубзу ифи кадабгъри.

⁵¹ Авелин ифдилан гъадабгъну, Аллагъдин хулаъ айи гъурбан гъапІдар уррккру йишванна Гирами йишван арайиъ удубзу, Закар'яйин ифдиина гъяйизкъан, кадабгъри. Ав, кІуразачвуз, гъаму насликан ктабгъиди. ⁵² Пис гъял хъибди ичв, къанунчйир, фицики учву аьгъюваларин ачар

бисуз дибисначва, амма я учву учІвундарчва, ясана учІврудар гьитрадарчва.

⁵³ Иса гьудучІвурайиган, къанунчйирна фарисйир Исайиз, хъючІюркъну, багахъ шуз хъюгъру. Дугъкан чпин ахъючІвеъ суалариз жаваб тувуб ккун апІури, ⁵⁴ дурариз, Исайи туву жавабарихъ Дугъак тахсир кипуз шлу гафар агуз ният ади гъабхъну.

Къюб маш гъяйи фарисйирикан

12 Му арайиъ, агъзрариинди халкъ уч духъну, сари-сар хъуржуз хъюгъиган, Исайи сифте Чан ученикариз кІуру:

– Ихтият йихъай фарисйирин дунихан. Думу къюб маш гъяйивал ву. ² Учв ачухъ даршлу гъич саб гьитІибкІуб адар ва ашкар даршлу гъич саб жиниб адар. ³ Гъаддиз учву мучІушнаъ гъапиб аквнахъ ебхъиди ва хулан айтІи ибахъна гъапиб гъваълан атІабгну пиди. ⁴ Учвуз, Йиз дустариз, кІураза: беден йибкІрударихъан гучІ мапІанай, фицики дурарихъан сарун артухъ фукІа апІуз шулдар. ⁵ Хъа шлихъан гучІ дапІну ккундуш, кІурзачвуз: гъачІиган, жегъеннемдиъ Итрурихъан гучІ апІинай. Ав, кІуразачвузки, Гъадгъухъан гучІ апІури йихъай. ⁶ Къюб кепкихъ хъуб гъуланжакъв масу тувдаринхъа? Гъадрарикан сабкъан Аллагъди кІваълан гъаънадар. ⁷ Ичв кІул'ин али чІарарра кмиди Дугъу гъисаб дапІна. Гъаци вуйиган, гучІ мапІанай: гизаф гъуланжакъвартІан учву заан вучва.

Исайи аьгъювалар улупура

⁸ КІуразачвузки, адмйирин улихъ Узу къабул гъапІу гъарсар кас Инсаниятдин Бали Аллагъдин малайикарин улихъ къабул апІиди. ⁹ Хъа шли адмйирин улихъ Узу къабул дарапІиш, думу Аллагъдин малайикарин улихъ къабул апІидарза. ¹⁰ Инсаниятдин Бализ къаршу гаф гъапиш, дугълан хил алдабгъиди, хъа шли Аллагъдин Рюгънакан чІуру гаф гъапиш, дугълан хил алдабгъидар. ¹¹ Хъа учву мистариз гъякимаринна гъюкумдарин улихъна хъади гъахи вахтна, фици ва фициб жаваб тувруш, вая фу кІуруш, дидин гъайгъушнаъ махъанай. ¹² Аллагъдин Рюгъну, учву фу дупну ккундуш, учвуз гъадму гъялатнаъ аьгъю апІиди.

Тямягъкрар махъанай

¹³ Халкъдин къялгъан сари Дугъаз гъапи:
– Я Мялим! Йиз чвуччвуз, адашдилан учуз гъурубкъу ирс узухъди пай апІин, йипа.

¹⁴ Исайи гъадму касдиз гъапи:

– Ичв диван апІуз вая пай апІуз Узу шли дерккнуну?

¹⁵ Мидихъди сабси Дугъу дурариз гъапи:

– Лигай гъа, тямягъкрар махъанай, фицики инсандин уьмур дугъан девлетналан асиллу дар.

Нефс кур девлетлуйикан тахалус

¹⁶ Хъа Исайи дурариз тахалус ктибтуру:
– Сар девлетлу касдин хутІлиъ ужуб бегъер битмиш дубхънади шулу. ¹⁷ Дугъу чав-чакди гъамци фикир апІуру: «Узу гъапІуру? Узуз йиз ризкъар ахърушв адарзуз, аххир. ¹⁸ Гъамци апІидиза: йиз амбарханйир дарагъну, ахъюдар дивдиза ва гъадина вари йиз рузи ва вари йиз девлет уч апІидиза. ¹⁹ Хъа йиз кІваз пидиза: эй йиз юкІв, увуз гизаф йисариз ахъючІвеъ девлет уч дапІназа: архаин йибхъ, ипІин, убхъ, шад йибхъ». ²⁰ Хъа Аллагъди дугъаз кІуру: «Эй ахмак! Ахъли яв юкІв увхъан гъадабгъиди: уву гъязур гъапІуб шлиз ккабхъдийкІан?» ²¹ Шли чаз девлетар уч апІураш, гъадгъаз гъаци хъибди. Думу Аллагъдин улихъ девлетлу шулдар.

Гъян хурагтІан, жан палаттІан заан ву

²² Чан ученикариз Исайи гъапи:

– Гъаддиз учвуз кІуразаки, ичв гъян бадали фу ипІуруш ва ичв жан бадали фу алабхъуруш, гъаддин гъайгъушнаъ махъанай. ²³ Фицики гъян хурагтІан, хъа жан палаттІан заан ву.

Фана дюн'яйин гъайгъушнар ва фтин гъаннаъ духъну ккундуш

²⁴ Къяркърариз лигай: дурари я убзури, я ккадабцІури шулдар, дурариз я хулар, я амбарханйир адар. Аллагъди дурариз ипІруб тувра. Хъа учву ничхрартІан хайлин артухъ дарнучвахъа? ²⁵ Учвкан сарихъанра, жвуван гъайгъу зигури, гъич саб хъуршлииндикъана жан ягъал апІуз шулин? ²⁶ Гъаци вуйиган, эгер учвхъан лап цІиб вуйибра апІуз удукъурдаш, имбунубдин гъякънаан фу гъайгъу зигидичвахъа? ²⁷ Лизи кюкйир фици ахъю шулаш, лигай: дурари я зегъмет зигурадар, я парча убхурадар. Хъа, кІуразачвуз, Сулейман паччагъди чан лап ад айи вахтнара дурарихъ гъарсабдихъ хъайисдар палтар алахъури гъахъундар. ²⁸ Эгер гъи чюлиъ ади, закур цІигъ убгурайи укІ Аллагъди гъаци уччвуди балгурайиган, Дугъу учв'ин дицитІан уччвуди палат алабхъидаринхъа, цІибтІан хътругърудар! ²⁹ Гъаци вуйиган, учву ипІрубдихъна убхърубдихъ милицанай ва инжик махъанай. ³⁰ Гъаз гъапиш вари гъамрар му дюн'яйин аллагъсузари агури шулу; хъа ичв Адашдиз учвузра дурар лазим вуйиб аьгъя. ³¹ Аллагъдин Паччагълугъ абгури йихъай. Гъаци гъапиш, имбуб вари Дугъу тувдичвуз. ³² ГучІ мапІанай, бицІи лиж! Фицики ичв Адашди учвуз Чан Паччагълугъ тувуз ужуб къаст дапІна. ³³ Ичв мулкар масу туври, садакъади пай апІинай. Жвуваз аьршарихъ угъри удручІвру, йирси даршлу ужагъ, камк ктрабхъру ва хътІатІабццу хазна

гъязур апІинай. ³⁴ Фицики, ичв девлет наан аш, ичв юкІвра гьадушваъ хьибди.

Гьуллугъчийин уягьвал

³⁵ Гьарсабдиз гъязур вуди йихъай: юкъ'ан чІулар идитІну ишри ва чирагъар кархъну ишри. ³⁶ Агъа сумчриан дуфну, хъумп гъапІубси, дугъаз раккнар арццуз ккилигурайи гьуллугъчийириз ухшар хьидичва. ³⁷ Агъайиз, хулаз хътакиган, даахнадарди гъяркъю лукІар хушбахтаврар ву; гъякъди кІуразачвузки, дугъу, чан юкъ'ан идибтІну, дурар дитди ва, гъарурихъна гъюри, чавра дурариз гьуллугъ апІиди. ³⁸ Ва думу гъацішваринган гъафишра, гъириккна гъафишра, гъязур гъялнаъ гъидихъу лукІар хушбахтаврар ву. ³⁹ Учвуз аьгъю йибхъайки, хулан эйсийиз угъри гъюру вахт аьгъяш, думу чан хулаъ учІвуз гъитдар. ⁴⁰ Учвур гъязурди гъузай, фицики учву ккилигури адру сяьтна Инсаниятдин Бай гъиди.

⁴¹ Гьадмуган Петри Дугъхъан гьерху:
– Я Агъа! Му тахалус учуз кІурана, даршиш вардариз?

⁴² Агъайи кІуруки:
– Вафалу ва аькъюллу гьуллугъчи фуж ву? Агъайи чан лукІариз вахтнинди хураг пай апІбан бадали аьхюрди дерккур. ⁴³ Хулаз гъафи агъайиз ляхин апІури гъяркъю гьуллугъчи бахтавар ву. ⁴⁴ Гъякъ кІуразачвузки, агъайи думу чан вари хал-йишван аьхюрди дерккди. ⁴⁵ Эгерки гьуллугъчийи чан кІваан: «Йиз агъа багаригъди гъидар» пну, гъаравшариз йивуз, ипІуз-убхъуз ва пиянвалар апІуз хъюгъиш, ⁴⁶ агъа, думу ккилигури адру йигъан ва мялум дару сяьтна хъуркъди ва думу гьуллугъчи къюб швур апІиди: дугъкан чаз мютІюгъсузариз апІруб апІиди.

Чаз гизаф тувнайи гъарсарикан ккунра гизаф апІиди

⁴⁷ Чаз агъайин къаст аьгъяди, дугъу гъаписи дарапІу лукІ гизаф урччвиди. ⁴⁸ Хъа чаз аьгъдарди жазайиз лайикълу ляхин гъапІур ціибди урччвиди. Гизаф тувнайи гъарсарикан ккунра гизаф апІиди, ва шлин ихтиярнаъ гизаф ивнаш, гьадгъахъди йишв'инара гизаф хуз гъитди.

«Узу инсанар жара апІуз Гъафир вуза»

⁴⁹ Узу жил'ина ціа кчІибгуз Гъафир вуза ва гъаци ккунди азузки, думу сарун гъамустІанра кабхъну! ⁵⁰ Узу аьзабарикк ккуркъну ккунду ва гъаму кІулиз удубчІвайиз инжик вуза! ⁵¹ Узу жилиина мясляьт тувуз дуфна кІури, фикир апІуранчва? Ваъ, кІуразачвуз. Узу сар-сарихъан жара апІуз дуфнайир вуза. ⁵² Фицики гъамусдихъантина саб хулаъ айи хъур кас жара хъуз хъюгъди, шубур къюрриз къаршу ва къюр шубуриз къаршу вуди; ⁵³ адаш бализ, бай адашдиз къаршу хьиди, дада шураз, риш дадайиз

къаршу хьиди; сижарбаб швушваз, швушв сижарбабаз къаршу хьиди.

Деврин буйругъар

⁵⁴ Халкъдизра Исайи гъапи:

– Ригъалабхъру терефнахъан гъюрайи диф гъябкъиган, дишлади: «мархъ убгъиди» кІурчва, ва гъаци шулу. ⁵⁵ Къиблайн микІ хъивиган, «гизаф мани хьибди» кІурчва, ва гъацира шулу. ⁵⁶ Эй къюб маш гъйидар! Учву, жилин ва завун лишнари фу улупураш, гъудубгъунчва, хъа му вахтарин лишнарин мяна гъаз аьгъю шуладарчвуз? ⁵⁷ Гъаз учвхъан жвуван фикриинди, фу дапІну ккундуш, аьгъю апІуз шуладарчвухъан? ⁵⁸ Уву яв гъюжаткрихъди аьхюрихъна гъягъайиз, рякъюъ имиди дугъахъди мясляьт апІуз чалишмиш йихъ. Гъаци даршиш, дугъу уву суддиз гъахиди, судди уву жаллатІрихъна тувди, хъа жаллатІри уву дустагъдиъ итди. ⁵⁹ Хъа кІуразавуз: аьхиримжи кепкиина гъайиз, яв вари бурж ктипайизкъан, душв'ан удучІвидарва.

Гунгъар гардандиъ дисай

13 Гьадму арайиъ сакъюдари, гъадина дуфну, Аллагъдиз икрам апІурайиган, Пилатди Галилей уьлкейин гъийиху агъларикан, Исайиз кІуру.

² Исайи дурариз ктибтуру:

– Дурариз мициб инсафсуз жаза тувуз, дурар миди вуйи Галилей уьлкейин агълартІан артухъди гунагъкрар ву, пну, фикир апІуранчвахъа? ³ Ваъ, кІуразачвуз: эгер учву ичв гунгъар гардандиъ дидрисиш, тахсрар апІури гъашиш, учвур вари гъаци йихидичву. ⁴ Ясана учву, Силамдин чІвурд абхъиган, гъийиху йицімиржир кас Ерусалимдин миди вуйи агълартІан артухъди тахсиркрар ву кІури, гъисаб апІуранчва? ⁵ Ваъ, кІуразачвуз: эгер учву ичв гунгъар гардандиъ дидрисди, тахсрар апІури гъашиш, учвур вари гъаци йихидичву.

Бегъерсуз инжирикан тахалус

⁶ Хъа Исайи гъамциб тахалус ктибтуру:

– Сари чан багъдиъ инжирин гъар кивнади гъабхъну. Сабан, думу гъаригъ йимишар гъяш лигуз гъюру, амма гъядарди рябкъюру. ⁷ Дугъу багъбанчийиз кІуру: «Магъа, шубуд кІуру йисан мина йимишар гъяш лигуз гъюраза ва гъядарди шула; думу алдабтІ, диди давди йишв бисура». ⁸ Хъа багъбанчийи дугъаз: «Эй агъа! Гъаму йисансана гъибт, узу, дидин къаблихъишв дирибккнуну, пейин хъабхъдиза. ⁹ Диди бегъер хуруш лигухъа, нагагъ дархиш, гъюру йисан думу алдабтІархъа».

**Султ йигъан
жинар кайи дишагъли сагъ апІуб**

¹⁰ Султ йигъан Исайи саб жугъдарин мистаъ абгъювалар улупурайи. ¹¹ Душваъ йицІимиржид йисан уъзрин жин кайи сар дишагъли айи. Думу, дацІаркнун, беден хъцІабкуз даршули гъахъну. ¹² Исайи, думу дяркъну, дих апІуру ва дугъаз кІуру: – Дишагъли! Уву яв уъзрихъан азад шулава. ¹³ Хъа Исайи дугъ’ин хилар иливур, дишагъли дишлади хъцІакуру ва Аллагъдин ад за апІуз хъюгъру. ¹⁴ Мистан абхюри гъадмуган, Исайи султ йигъан адми сагъ гъапІну кІури, хъял кубчІвну, халкъдиз кІуру: – Му ляхин апІуз йирхъуд йигъ а, гъаддиз сагъ апІбан бадали султ йигъан ваъ, хъа миди вуйи йирхъуд йигъари гъачай. ¹⁵ Агъайи дугъаз жаваб вуди гъапи: – Эй къюб маш гъайидар! Ухъкан гъарури султ йигъан чан йиц вая дажи, тІунхъан хъудубчнун, шид тувуз хъапІри шулдаринхъа? ¹⁶ Хъа магъа йицІимиржид йисан иблисди йитІнаи му Ибрагъимдин риш султ йигъан азад апІуз хай шулдаринхъа? ¹⁷ Исайи гъамци кІуруган, Дугъаз къаршу удучІвнайи вардариз нач шулу, ва вари халкъ Исайин адлу ляхнариин шад гъахънийи.

Дилкан ва дуникан

¹⁸ Дугъу хъана гъапи: – Аллагъдин Паччагълугъ фтихъна гъубшуб ву ва думу фтихъ тевза? ¹⁹ Думу, инсанди бистниъ киву дилиз ухшар ву: ктубчІвиган, дидкан бегъем гъар шулу ва завун ничхрари дидин циркларигъ мукъар апІуру. ²⁰ Исайи хъанара гъапи: – Аллагъдин Паччагълугъ сарун фтихъ тевза? ²¹ Думу дишагълийи гъадабгъну, шубуб сеъ хюйик капІну, хамир вари утуз гъибту дуниз ухшар ву.

Ккуру урнариван

²² Хъасин, гъамци абгъювалар улупури, шагъриан шагъриз, гъул’ан гъулаз гъягъюри, Иса Ерусалимдиз рякъюъ учІвру. ²³ Рякъюъ сари Дугъхъан гъерхру: – Я Агъа! Яраб уърхрюдар цІибтІан хъидайкІан? Исайи дугъаз кІуру: ²⁴ – Ккуру урнариантина учІвуз гъялак йихъай, фицики гизафдариз учІвуз ккунди, хъа учІвуз хъибдар. ²⁵ Гъадмуган эйсийи, гъудужвну, урчІар хъяркъди, хъа учву чІатан гъамци кІури урчІарик кучри гъуздичва: «Я Агъа! Учуз урчІар арццава». Хъа Дугъу учвуз пиди: «Учву фузар ва наънан вушра, абгъдарзуз». ²⁶ Гъадмуган пидичва: «Учу Яв улихъ ипІури-убхъури гъахъунча ва кючйириъ Уву учуз абгъювалар улупуйва». ²⁷ Хъа Дугъу пиди: «Учву фузар ва наънан вушра, абгъдарзуз; Узхъан

дург йихъай, вари нягъякъвалар апІрудар!» ²⁸ Учвуз Ибрагъим, Исакъ, Якъуб ва вари пайгъамбар Аллагъдин Паччагълугъдиъ гъяркъиган, хъа учву дилин утІурккруган, зурба ишубна суза зигидичва. ²⁹ Хъа ригъгъудубчІвруна алабхъру, кафарина къибла терефарихъанди дуфнайидар Аллагъдин Паччагълугъдиъ гъюн йивну дахъди. ³⁰ Ва магъа, абхиримжидар сарпидарди, сарпидар абхиримжидарди хъиди.

**Ерусалимдин гъякънаан
Исайин дердлувал**

³¹ Думу йигъан фарисйириккан бязидари, дуфну, Исайиз гъапи: – УдучІвну, гъамлин гъарах, дарш Гъироддиз Уву йикІуз ккунди а. ³² Дугъу дурариз гъапи: – Душну, гъадму аъмалдар сулаз йипай: магъа гъира, закурра Исайи инсанариван жинар ктаиди ва инсанар сагъ апІиди, хъа саритІ Чан ляхин ккудубкІиди. ³³ Дупну ккундуки, Узуз гъина, закурна саритІтІан лицуз вахт имдарзуз, фицики пайгъамбар, ЕрусалимдиътІан дарди, жара йишваъ йикІбакк ккуркъри шулдар. ³⁴ Эй, пайгъамбар йивну йихру ва чахъна гъау илчйириин гъван уълубхру Ерусалим! Швнубан Узуз, пеъли чан хлинццариккна шюхъярси, яв халкъ уч апІуз ккун гъабхъунзуз, хъа учву кІул ккивундарчва! ³⁵ Лигай, магъа ичв хал ичІиди гъубзна. Магъа кІуразачвуз: «Агъайин ччвурнахъ Гъюрайир ужувлакк ишри», кІури, учву дих дарапІкъан гагъди, Узу сарун рякъидарчвуз.

Фарисейин хулаъ

14 Саб султ йигъан Иса фарисйирин гъякимариван сарин хулаз уъл ипІуз гъюбакк ккуркъру; хъа, Дугъу гъапІруш, дурари ул хъипнийи. ² Исайин улихъ хамракк шид уч шлу аъзар кайи сар кас деънайи. ³ Мициб дюшюшназ лигну, Исайи къанунчйирихъанна фарисйирихъан гъерхру: – Султ йигъан духтирвал апІуз хай шулин? ⁴ Дурар ккебехъну гъузру. Дугъу му аъзарлу дидисну, сагъ дапІну, хулаз деетуру. ⁵ Мидихъди сабси Дугъу гъапи: – Нагагъ учвкан сарин бай вая йиц фуриъ абхъиш, дугъу, султ йигъ вушра, думу дишлади адабгъидаринхъа? ⁶ Дурарихъан Исайиз жаваб тувуз гъабхъундар.

«Шли учв заан апІури гъашиш»

⁷ Дих дапІнайидари ужудар йишвар ктагъуради дябкъну, Исайи дурариз тахалус ктибтуру: ⁸ – Сари увуз сумчриз гъюб теклиф гъапІиган, ужуб йишв’ин медеан, гъаз гъапиш гъач дупнайидариван фужкІа увутІан артухъур вуди гъабшиш, ⁹ хъа увузна дугъаз теклиф гъапІури,

увухъна дѹфну: «Мушв гьадгъан йишв ву», кІуруси дарибшири, даршиш думуган, начра дубхъну, харжи йишв'ин деуз мажбур хьидива. ¹⁰ Саки увуз гъач дупнайиган, дѹфну харжи йишв'ин деъ, увуз гъач гъапири, увухъна дѹфну: «Дуст кас! Минаси кудучІв» кІуруганси. Гьадмуган увуз увухъди деънайидарин улихъ артухъ гьюрмат хьибди. ¹¹ Фицики, шли чав учв за апІури гъашиш, гьадму асккан хьиди, хъа учв аскканди дисрур заан хьиди.

Хулан эйсийиз туву тербия

¹² Хъа хулан эйсийизра Исайи кІуру:
– Лисундин вая хябяхъдин хураг апІруган, я яв дустариз, я яв чвйириз, я яв мирасариз, ясана девлетлу гъуншириз гъач макІан, дурари, увузра гъач дупну, уву гьивуб увухъна хътадабкруганси. ¹³ Хъа шадвал апІру вахтна аьжюзариз, шикастариз, ликудариз, курдариз дих апІин. ¹⁴ Ва уву бахтавар хьидива, фицики дурарихъан чпиз гьивуб увуз къяляхъ апІуз хьибдар, хъа явра, дугъридар чІиви гъашиган, гьисабнаъ хьибдияв.

Зурба дем дюзмиш гъапІурикан тахалус

¹⁵ Му гафар гъеерхьиган, Исайин гъвалахъ деънайидарикан сари кІуру:

– Аллагъдин Паччагълугъдиъ уъл ипІур ушбахтавар ву!

¹⁶ Исайи дугъаз гъамци кІуру:
– Сар касди, ахью шадвал дюзмиш дапІну, гизафдариз гъач гъапну ¹⁷ ва, хябяхъ гъабшиган, чан лукІ хялариз: «Гъачай, гьарсаб гъазур духъна» пуз, гъаъру. ¹⁸ Хъа вардари, гаф саб дапІнайиганси, кІулар ккадагъуз хъюгъну. Сарпири дугъаз гъапну: «Узу жил гъадабгъназа ва узу, дина душну, дидиз дилигну ккунду, ккун апІурза узлан хил алдабгъуб». ¹⁹ Тмунури гъапну: «Узу хъуд жут йицар гъадагъназа ва узу дурариз лигуз душну ккунду, узлан хил алдабгъуб ккун апІурза». ²⁰ Шубурпири: «Узу багарихъди эвлемиш духънамиза ва гъаддиз гъюз шулдарзухъан» кІуру. ²¹ Хъа хъадакнугъафи гъадму лукІру чан агъайиз гъамрар вари ктитну. Гьадмуган хъял кубчІву хулан эйсийи чан лукІраз гъапну: «Гъарах, шагърин кючйиригъян дагну, тяди мина аьжюзар, шикастдар, ликудар ва курдар хъади гъач». ²² ЛукІрура, душну гъаци дапІну, кІуру: «Агъа, яв буйругъ тамам гъапІунза, вушра саб хъана йишв ими». ²³ Агъайи лукІраз гъапну: «Душну, кючйириан хъана хъади гъач, йиз хулан суфра хъабцІруси апІин. ²⁴ КІуразавуз: гъадму улихъна дих дапІнайидарикан сарикъан йиз хураг ипІидар».

Исайин ученик хъувалин шартІар

²⁵ Сабан Исайихъди хайлин халкъ гъюради гъабхъну ва Дугъу, дурарихъинди илдицну, гъапи:

²⁶ – Эгер сар кас Узухъна, чан адашна дада, хпирна веледар, чвйирна чйир, гъацира чан хусуси уьмур нигъ дапІну дарфиш, дугъкан Йиз ученик хьидар. ²⁷ Чан хац къял'ин алдрурихъан, ва Узухъди дяргъюррихъан Йиз ученик хъуз хьибдар. ²⁸ Учвкан фунури, хулар дивуз ккунди, сифте деъну, дидиз удучІвру харжар гьисаб дарапІди, думу дивну ккудубкІбан бадали фйир лазим вуш гьисабназ гъададагъиш, ²⁹ ва шибритІар ирчну, хулар ккудукІуз дархьиш, мици гъяркъдар вари дугъ'ин гъамци кІури аьлхъидарин: ³⁰ «Гъаму касдихъан, хулар дивуз хъюгъну, ккудуркІуз гъабхъундар?»

³¹ Ясана фуну паччагъди, чакъ йицІуд агъзур эскер хъади, жара паччагъдиина дяви апІуз гъягъруган, чаина гъюрайи къад агъзур эскер айи къушмихъди дяви апІуз удукъидиш, улихъмиди деъну, везирарихъди мясляат дарапІди гьитур? ³² Ясана, гъадму къушум ярхлаъ имиди, дугъу дяви дарапІбан бадали йикърар апІуз вакилар гъаидарин? ³³ Гъамци учвкан гъарурихъан, чаз вари айибдихъан гъудудучІвиш, Йиз ученик хъуз хьидар.

Къилан къилзивал

³⁴ Къил ужуб мутму ву; хъа эгер къилан къилзишин гъудубгиш, думу фти къилзи апІиди? ³⁵ Думу я ругдиз, я пейиндиз ярамиш дар; думу тина гатІабхъур. Шлин ибариз ебхъураш, гьит ебхъри!

Дудубгну гьибихъу агълижикан тахалус

¹⁵ Исайихъна, Дугъахъ хъпехъбан бадали, вари налук гъюдюбхрудар ва гунагъкрар гъюри гъахъну. ² Фарисйиринна аьлимари, Дугъу гунагъкрар къабул апІура ва дурарихъди уъл ипІури шула кІури, наразивал улупури гъахъну. ³ Гьадмуган Исайи дурариз гъамциб тахалус ктибтуру:

⁴ – Учвкан, чаз варж марчч ади, дурарикан саб гъудубгиган, урчІвцІурна урчІвуб чюлиъ гьитну, гъудубгуб бихъайизкъан дарабгърур фуж шул? ⁵ Хъа дибихъну, думу гъюнариинна шадди за апІидарин? ⁶ Ва хулаз дѹфну, дустарна гъуншйир уч дапІну, дурариз «Узухъди шадвал апІинай, гъудубгу чарва гьибихъунзуз», – пидарин? ⁷ КІуразачвузки, гъамци аьршариъра чан тахсрар гардандиъ гьидису гунагъкрикан, урчІвцІурна урчІвур гунгъар ктарзук кІурайи марцци касарикантІан, артухъ шад хьиди.

Гъудубгу арсран кепкикан тахалус

⁸ Ясана фуну дишагълийи, чаз йицІуб арсран кепек ади, дурарикан саб гъудубгиган, чирагъ кабхъну, хал ичІибкури, думу бихъайизкъан дарабгди гьибтур? ⁹ Хъа му гьибихъган, чан дуст хпар ва гъуншйир уч дапІну, дугъу: «Узухъди шад йихъай, узуз гъудубгу арсран кепек гьибихъунзуз» дарпиди гьитрин? ¹⁰ Гъамци Аллагъдин

малайикарра чан тахсрар гардандиъ гъидису сар гунагъкриканра шад хъиди.

**ЧІуру рьякъюъ ади дудургну,
хъасин швумал духъну гъафи балкан**

¹¹ Исайи хъана кІуру:
– Сар касдиз къюр бай ади гъахъну. ¹² Дурарикан бицІинури адашдиз гъапну: «Я адаш! Ихъ девлетнан узуз рубкъру пай ча». Адашдира баяриз девлет пай апІуру. ¹³ Сакъюдар йигъарилан бицІину чве, чаз ккубкъуб вари уч дапІну, ярхла юрдариз гъягъюру ва, душвариъ кефниинди яшамиш шули, чаз айи девлет вари хътипІуру. ¹⁴ Хъа вари хътипІган, гъадму юрдариди зурбади гаш абхъру, ва думу дарвалиъ ахъру. ¹⁵ Думу гъадму юрднан сар агъалийихъ яшамиш хъпакк ккуркъру. Эйсийира думу чан силар уърхюз чюллериз гъаъру. ¹⁶ Думу силари ипІурайи бужвам дипІнура чан фун абцІуз рази вуди шуйи, амма гъадмура дугъаз туври шулдайи. ¹⁷ Чан фагъмихъна гъафиган, дугъу гъамци гъапну: «Йиз адашдин хул’ин лихурайидариз фукъан булди уъл ади шуйи, хъа узумушваъ гашу йикІури азу!» ¹⁸ Душну йиз адашдиз пидиза: „Я адаш, узуму, аършариз ва увуз къаршу духъну, гунагъвалар гъапІунза. ¹⁹ Ва сарун яв бай ву пуз лайикълур дарза. Узуму увухъ лихурайидарин жергейиз къабул апІин“».

²⁰ Гъамци дупну, думу чан адашдихъна хътакуру. Думу ярхлаъ имиди дяркъну, адашдиз дугъан язухъ шулу ва, жаргъну душну, дугъан гардандиъ архъру ва макар апІуру. ²¹ Бали дугъаз кІуруки: «Я адаш! Узуму, аършариз ва увуз къаршу духъну, гунагъвалар гъапІунза ва сарун яв бай ву пуз лайикълур дарза». ²² Хъа адашди чан лукІариз кІуру: «Ужубсиб палат дубхну дугъахъ хъабхъай, хилихъ тІубланра хъапІай ва ликариинра алахъай. ²³ Хъасин гваназ дубхнайи кІари дубхну, убккай. ИпІури ва убхъури шадвал апІидихъа. ²⁴ Фицики му йиз бай дукІну айи ва чІиви гъахъну, дудургну айи ва гъидихъну». Гъамци вари шадвал апІуз хъюгъну.

²⁵ Ахъюну бай думуган хутІлиъ ади гъахъну. ХутІлиан гъюрайириз, хуларихъна багахъ гъашиган, ялхъвнин мукъмар ерхъру. ²⁶ Дугъу гъаравшарикан сарихъан гъерхру: «Му фу хабар ву?» ²⁷ Дугъура мугъаз: «Яв чве думу; яв адашди, думу сагъ-саламатди хътакбан сагълугънаан ганаз дубхнайи кІари дубккна» кІуру.

²⁸ Ахъюну чве, хъял думу, хулаъ учІвуз даккунди гъахъну. Адашди, удучІвну, дугъаз хулаз дих апІуру.

²⁹ Хъа дугъу адашдиз жаваб вуди кІуру: «Магъа швнуд йисан увуз гъуллугъ апІури аза ва сабанра яв гаф ликрикк квивундарза. Хъа уву узуму йиз дустарихъди шадвал апІуз мегъел саб мудуркъан тувундарва. ³⁰ Хъа чан пай улдугнайидарихъди дипІну, яв гъамуну бай гъафиган, уву дугъаз дубхнайи кІари гъубккунва». ³¹ Адашди дугъаз кІуру: «Я жан бай! Уву гъарган узухъди хъава ва вари йизуб явуб ву, ³² хъа яв му чве дукІну айи ва

чІиви гъахъну, дудургну айи, гъидихъну, ва гъаддиин шад хъуб ва гешт хъапІуб лазим вуйи».

**Дугъривал ктру идарачийикан
тахалус**

16 Хъа Исайи Чан ученикариз кІуруки:
– Сар девлетлуйиз чан мяишат идара апІуру сар кас ади гъахъну. Гъадгъу эйсийин мяишат зяя апІура кІури, аърза гъюру. ² Эйсийи дугъаз дих дапІну гъапи: «Увкан узуму ерхъурайи аързйир гъапІурдар ву? Яв идара апІбан ляхнарин гъякъ-гъисаб ча, фицики сарун увхъан мяишат идара апІуз шулдарвухъан».

³ Гъадмуган мяишатдин идарачийи чав-чакна кІуру: «Узу гъапІну ккун? Йиз агъайи хулан мяишат идара апІувал узхъан тадабгъиди: жил йибкккуз узхъан удубкъидар, шликанкІа пул тІалаб апІуз начди вузуз. ⁴ Йиз ляхнихъан гъадаиган, узуму жарадарин хулариди къабул апІуру ужуб аъмал аъгъязуз». ⁵ Хъа чан агъайин буржар кайидариз жа-жаради чухъна дих апІури, дугъу сарпирихъан гъерхну: «Уву йиз агъайиз фукъан буржлу вува?» ⁶ Дугъу: «Варж бети ччимдин» кІуру. Хъа дугъаз идарачийи: «Ма яв расписка» ва тядиди «хъуцІур бети бикІ» кІуру. ⁷ Хъасин тмунурихъан гъерхру: «Хъа уву фукъан буржлу вува?» Дугъу: «Варж шишал дяхнин» кІуру. Дугъазра кІуру: «Ма яв распискара ва „миржцІур шишал“ бикІ». ⁸ Хъасин эйсийи, чан нягъякъ идарачийи аькъюллу ляхин гъапІну кІури, дугъан тяриф апІуру. Фицики гъамусдин деврин адмийир аквнахъна чалишмиш шулайидартІан чпин хайирнан гъаврикк ккайидар ву.

⁹ Хъа гъаддиз Узуму кІуразащвуз: учвуму жил’ин тувнайи девлетниинди жарадариз хайир тувай. Фицики му дюн’яйин девлетар тІанкъ гъапиган, учвуму Агъайин гъаргандин хулариди къабул апІидичву. ¹⁰ Ціиб вуйибдиъ дугъри кас – аьхюбдиъра дугъри ву, хъа ціиб вуйибдиъ угъри – аьхюбдиъра угъри ву. ¹¹ Гъази вуйиган, эгер учв’ина жилариин али девлет аманат апІуз шулдарш, хъа аършариин али хазна шли учв’инна аманат апІиди? ¹² Ва эгер учвуму жарарин девлетнаъ угъри гъахънуш, учвуму ичвуб шли тувди? ¹³ Гъич сар гъуллугъчийихъанра къюр агъайиз гъуллугъ сабси апІуз шулдар, фицики дугъаз санур даккун, хъа тмунур ккун хъиди, вая сариз ужуди гъуллугъ апІиди, хъа тмунуриз – чІуруди. Аллагъдизра девлетназра сатІиди гъуллугъ апІуз хъибдарчвухъан.

**Къанун
ва Аллагъдин Паччагълугъ**

¹⁴ Пул ккуни фарисйир, гъаму гафарихъ хъпехъури, Исайиин аьлхъюри гъаши.

¹⁵ Дугъу дурариз гъапи:

– Учву инсанарин улихъ гъякълудар вуди улупурачва, хъа Аллагъдиз ичв юкІвар аьгъя, фицики инсанариз фу заан вуш, Аллагъдиз думу алчагъвал ву. ¹⁶ Ягъ'я гъяйизкъан къанун ва пайгъамбрар ади гъахъну. Хъа Ягъ'я гъафихъанмина Аллагъдин Паччагълугъдикан Ужувлан хабар рабгъура ва гъарсар дидиъ гужниинди учІвуз чалишмиш шула. ¹⁷ Амма къанундин саб цІаркъанра дубгайиз, заварна жилар ухди дармадагъин шул.

¹⁸ Чан хпир гъадаурайири ва жарар хурайири къяппавал апІура. Хъа гъарсар жилирихъан гъудучІву хпир хурайирира къяппавал апІура.

Девлетлуйинна Лазарин гештваликан ва аьзабнакк хъуваликан

¹⁹ Сар кас девлетлу вуди, багъа вуйи палтар алахъури, гъар йигъан гешт хъапІри гъахъну. ²⁰ Хъа гъацира Лазар кІуру, чан хамриин хац алабхънайи, дугъан урнарихъ дахъри шлу касибра гъахъну. ²¹ Думу девлетлуйин суфрайихъан хътахъру къацІар вушра итІуз рази вуйи, ва хуйири, дуфну, дугъан хацариз мелз йивури гъахъну. ²² Касиб гъачІиган, малайикари думу Ибрагъимдин багахъна гъахуру. Девлетлура йикІуру, ва думура кивру.

²³ Жегъеннемдиъ аьзабар зигури ади, дугъу улар за гъапІиган, дугъаз ярхлаъ Ибрагъимна дугъан гъвалахъ деънайи Лазар рякъюру. ²⁴ Ва дугъ'ан гъарай утІубччуру: «Я Ибрагъим аба! Йиз язухъ апІин; Лазар узухъна гъаъ. Дугъу чан тІубан кІакІ штук кубсну, йиз мелз къяши апІри, узу му жегъеннемдин цІин аьзабнакк кказа». ²⁵ Хъа Ибрагъимди дугъаз кІуру: «Йиз бай! КІваин апІинки, сарун увуз яв уьмириъ рубкъру уж'вал гъурубкъунвуз, хъа Лазариз писвалтІан фукІа гъябкъюндар. Гъамус дугъаз мушваъ гешт ккабхъна, хъа уву аьзабнакк ккава. ²⁶ Хъа дитІланра гъайри, явна ич арайиъ гъациб зурба деринар айихъки, милин увухъна гъюз ккунидарихъан ва дилин гъамина гъюз ккунидарихъан дилан улдучІвуз хъибдар».

²⁷ Гъадмуган девлетлуйи гъапи: «Я аба! Увкан Лазар йиз адашдин хулаз гъауб ккун апІурза. ²⁸ Узухъ хъур чве хъазухъ: гъит Лазари, гъадму йиз чвера гъаму аьзабнан йишваз дяргъруси, гъадрарихъ чаз гъябкъюбдикан шагъидвал апІри». ²⁹ Ибрагъимди дугъаз гъапи: «Дурариз Мусайин ва жара пайгъамбрарин китабар а; гъит гъадрарихъ хъебехъри». ³⁰ Хъа девлетлуйи кІуру: «Ваъ, Ибрагъим аба! Белки, магъа гъачІидарикан сар, дурарихъна дуфну, ктибтиш, дурари гунгъар гардандиъ дисиди ва тахсрар апІидар».

³¹ Гъадмуган Ибрагъимди дугъаз кІуру: «Эгер дурар Мусайихъ ва пайгъамбрарихъ хъпехъурадаш, дурар, фуж гъачІидаригъан чІиви гъахъишра, хътругъур».

Гунагъ ляхникан, швумал хъубкан ва хил алдабгъбакан

17 Исайи чан ученикариз кІуру:

– Инсан гунагъвалиъ тІаъру тямгъяр чарасуз гъиди. Аммаки тямгъяр шлиланмина гъюруш, гъадгъан гъял пис хъибди. ² Думу касдиз, тямгъвал кипну, зяифдарикан саркъан рякъ'ан адаайиз, чан гардандиъ рягънин ахал ипну, учв гъюлиз гатІахънийиш, ужу шлийи. ³ Уягъди гъузай. Эгерки яв чвуччу увуз къаршу гунагъвал апІураш, мапІан йип дугъаз, ва эгер тахсир гардандиъ гъибисиш, дугълан хил алдабгъ. ⁴ Сад йигъан увуз къаршу вуди ургуб ражари гунагъ ляхин дапІну, ва ургубан швумал вуза гъапиш, дугълан хил алдабгъ.

⁵ Ученикари Исайиз кІуру:

– Ич хъугърувал артухъ апІина, Агъа!

⁶ Агъайи дурариз кІуру:

– Эгер учвуъ биціи дилсибкъан хъугъувал аш ва учву инжирин гъариз: «КудубчІвну гъюлиъ убс» гъапнийиш, думу учвухъ хъпехъидийи.

Ужудар лукІар йихъай

⁷ Чаз хутІил хъапІру вая маларихъ гъягъру лукІ ади, думу чюлиан гъафиган, дугъаз: «Гъяракат апІин, суфрайихъ деъ» шли кІуру? ⁸ Дугъаз аьксина вуди: «Узуз хъябхъдин хураг гъязур апІин ва, юкъв'ан идибтІну, узу ипІури ва убхъури имиди, узуз гъуллугъ апІин, хъасин уву ипІин ва убхъ», пидаринхъа? ⁹ Му лукІру чан буйругъ тамам гъапІну пну, дугъаз аферин пидинхъа? Пидар пну, фикир апІураза. ¹⁰ Гъаци учвур, учвуз буйругъ дапІнайи ляхнар тамам гъапІиган, йипай: «Учу фтинкІа ккадру лукІар вуча, гъаз гъапиш учу буржлу вуйиб гъапІунча».

Хамран аьзар кайидар сагъ апІуб

¹¹ Ерусалимдиз гъюрайи Иса Самария уьлкейинна Галилей уьлкейин арайиъ айи ¹² саб гъулаъ учІврайиган, Дугъаз цІиб ярхласи дийигъну, хамран аьзар кайи йицІур кас алахъуру. ¹³ Дурари аьхю сесниинди кІуру:

– Я Мялим Иса! Ич язухъ апІинава!

¹⁴ Дурар дяркъну, Исайи дурариз кІуру:

– Душну учву маллийриз улупай.

Дурар, гъягъюри имиди, уьзрихъан марцц шулу.

¹⁵ Дурарикан сар, учв сагъ гъашиб дябкъну, Аллагъдин ад за апІури, къяляхъ хътакуру ¹⁶ ва, Исайин ликарикк дахъну, дугъу Исайиз чухсагъул кІуру. Му Самария уьлкейин агъали вуйи.

¹⁷ Гъадмуган Исайи гъерхру:

– Учву йицІридра сагъ гъахъундайинхъа? Имбуну урчІвур нашди? ¹⁸ Дурарра гъаз, сар гъураба самариялу ктарди, Аллагъдиз чухсагъул пуз къяляхъ хътакундар?

¹⁹ Хъа мугъаз гъапи:

– Гъудужвну гъарах, яв хъугъували уву гъюрхну.

Аллагъдин Паччагълугъ улубкъуваликан

²⁰ Фарисйири, Аллагъдин Паччагълугъ фила улубкъиди, кІури, гьерхиган, Исайи дурариз жаваб тувру:

– Аллагъдин Паччагълугъ рябкъруси гъибдар.

²¹ Ва сарира пидарки: «думу дуфну магъа гъамшваъ а», вая «магъа гъатшваъ а», фицики Аллагъдин Паччагълугъ ичв арайиъ а.

²² Гъацира Исайи ученикаризра кІуру:

– Гъацдар йигъар гъидики, сад йигъанкъан Инсаниятдин Бай учуз рякъюз ккунийкІан пидичва, амма рякъидарчвуз. ²³ Ва учвуз «гъатмагъа гъатушвахъ», вая «магъа, гъамушвахъ хъа» гъапишра, мягъянай ва мехъерганай: ²⁴ фицики къюркълин цІаси, завун саб кІулихъ крибчубди фици завун тмуну кІулиз нур тувруш, гъаци хъиди Инсаниятдин Байра Чан йигъан. ²⁵ Хъа гъи Думу гизаф аъзабар ккюргъбакк ва гъамусдин наслари нигъ апІбакк ккуркъди. ²⁶ Нюгъдин йигъари фици гъабхънуш, Инсаниятдин Балин вахтарира гъаци хъибди: ²⁷ Нюгъ гимийиъ зу йигъ'ина гъяйиз, вари халкъ ипІури-убхъури, швушвар хури, швуваз гъягъури гъахъну, хъа вари дюн'яйиин шид улубчІвиган, дурар вари пуч шулу. ²⁸ Лутдин вахтарира гъаци гъабхънийи: вари халкъ, гъайгъусузди, ипІури-убхъури, ариш-вериш апІури, тум убзури, хулар тикмиш апІури гъахъну; ²⁹ хъа Лут Содомдиан удучІву йигъан завариан цІинна гугуртин мархъ гъубгънийи ва вари тІанкъ гъапІнийи. ³⁰ Инсаниятдин Бай гъафи йигъанра гъаци хъибди.

³¹ Думу йигъан фуж гъваин алди гъашиш, хъа мутму – хулаъ, дурар гъадагъуз хулаз дурушри, фуж хутІлиъ ади гъашиш, думура дурушри. ³² Лутдин хпир кІваин апІинай. ³³ Фуж чан уьмур уьбхюз хъюгъиш, думу дугъу пуч апІиди, хъа шли думу пуч гъапІиш, гъадгъу думу чІиви апІиди. ³⁴ КІуразачвуз: думу йишван саб аьхникк къюр хъиди, дурарикан сар гъадагъиди, хъа тмунур гъитди. ³⁵ Къюр хпир ахларихъ хъаш, дурарикан сар гъадагъиди, тмунур гъитди. [³⁶] †

³⁷ Хъа гъадмуган ученикари Исайихъан гьерхру:

– Мици наан хъибди, Агъа?

Дугъу дурариз гъапи:

– Майит наан аш, гъаина люкъярра уч хъиди.

АчІни дишагълийикан ва диванбегийикан тахалус

18 Хъасин Исайи ученикариз, чпи гъарган ккарагури ва юкІв дар дарапІди духъну ккун кІури, дурариз саб тахалус ктибтуру:

² – Саб шагъриъ Аллагъдихъан гучІ ва инсанарихъан нач адру диванбеги ади гъахъну. ³ Гъадму шагъриъ сар ачІни дишагъли ади ва дугъу, диванбегийихъна гъюри, учв душмнихъан уьрх, кІури гъахъну. ⁴ Амма диванбегийи хайлин вахтна дугъаз иб дириври гъахъну. Хъа аьхирки дугъу чав-чакди кІуру: узуз я Аллагъдихъан гучІударшра, я адмийирихъан нач кадаршра, ⁵ гъаму ачІни дишагълийи узу сикинди гъидритди хъпаз лигну, гъарган гъюри, узу инжик дарапІбан бадали, думу уьрхидиза.

⁶ Агъайи хъа кІуру:

– Ебхъуранчвуз, гъякъсуз диванбегийи фу кІураш?

⁷ Аллагъди уьрхидаринхъа, Чаз йигъ-йишвди ккарагурайи, Чав ктагъдар, гъеле дурар уьрхюз къан апІурушра? ⁸ КІуразачвузки, Дугъу дишлади дурар уьрхюз кюмек тувди. Амма Инсаниятдин Бализ, жил'ина гъафиган, хъугъувал бихъуйкІан яраб?

Фарисейиканна налука уч апІурикан тахалус

⁹ Исайи гъацира чпин дугъривалиин шак алдарди, имбудар асккан апІурайидаризра гъамциб тахалус хуру:

¹⁰ – Къюр кас Аллагъдин хулаъ ккарагуз учІвну: сар – фарисей, тмунурра – налукар гъадагъур.

¹¹ Фарисейи, ккарагруган, чакна гъамци кІуру: «Я Аллагъ! Увуз чухсагъул кІураза, узу миди вуи пис инсанарсир, тІарашчйирсир, алдатмиш апІурдарсир, къяппйирсир вая гъаму налукар уч апІуррурсир дарапІбаз. ¹² Гъяфтайиъ къюб ражари ушв бисури шулза, вари гъазанмиш гъапІубдин йицІубпи пай тувраза». ¹³ Налукар гъадагъурихъан, ярхласи дийигъну, завузди улар за апІузкъана гъабхундаи, хъа чан мухур убччури, кІури гъахъну: «Я Аллагъ! Язухъ апІина йиз, гунагъкрин!» ¹⁴ КІуразачвуз, думу чан хулаз фарисейтІан артухъди марцц духъну гъушну, фицики чав учв заан апІурайи гъарсар кас асккан апІиди ва чав учв аскканди дисурайир заан хъиди.

Исана бицІидар

¹⁵ Исайихъна, дурарилан хил алдистри кІури, набалугъ бицІидарра хури шуйи; ученикари, кІуруш, му гъябкъиган, гъадагъа апІуру. ¹⁶ Хъа Исайи, бицІидариз чахъна дих дапІну, кІуру: – БицІидар узухъна гъюз гъитай, гъадагъа мапІанай, Аллагъдин Паччагълугъ гъацдаринуб ву. ¹⁷ Гъякъ кІуразачвуз, Аллагъдин Паччагълугъ бицІириси къабул дарапІур дидиъ учІвидар.

¹⁸ Гъюкумдрарикан сари Исайихъан гьерхру: – Я гъяни Мялим! КкудудубкІуру уьмур рубкъбан бадали, узу фу дапІну ккунду?

¹⁹ Исайи дугъаз гъапи:

– Гъаз Узуз гъянир кІурава? Сар Аллагъдилан гъайри саркъан гъянир дар. ²⁰ Хъа гъамцдар

† Грекарин саспи БикІбарий кІура: «Къюр кас хутІлиъ хъиди, дурарикан сар гъадагъиди, тмунур гъитди».

Аллагъдин табшуругъар аьгъявузки: «къяппавал мапІан», «адми миликІан», «мигъитІибкІан», «кучІлин шагъидвал мапІан», «адашдизна дадайиз гъюрмат апІин».

²¹ Дугъу жаваб туву:

– Вари гъамрар йиз жигъил вахтарихъанмина тамам апІураза.

²² Гъаму деебхъну, Исайи дугъаз гъапи:

– Сабсан увуз гъубкІрадар: увуз айи-адру девлет масу тувну, касибариз пай апІин, гъадмуган аьршариъ увуз девлет хъибдивуз. Хъасин Узухъди гъач. ²³ Му гафар гъеерхъиган, му кас пашман шулу, гъаз гъапиш думу гизаф девлетлу вуйи.

²⁴ Дугъан пашманвал гъябкъю Исайи кІуру:

– Девлетлуйириз фукъан читин дарин Аллагъдин Паччагълугъдиъ учІвуз! ²⁵ Девлетлуйиз Аьршарин Паччагълугъдиъ учІвубтІан, девейиз рубдин гъюн'ан удубчІвуб рягъят ву.

²⁶ Му гафар гъеерхъдари гъерхру:

– Шилхъан учв уьрхъюз хъиди?

²⁷ Исайи кІуру:

– Инсанарихъан даршлуб Аллагъдихъан шулу.

²⁸ Петри Дугъаз кІуруки:

– Магъа учу, вари учуз айиб гъибтну, Увухъди хъачаки.

²⁹ Исайи дурариз кІуру:

– Дугъриди кІуразачвуз: Аллагъдин Паччагълугъ бадали чан хал вая шив, ваяки чвйирна чйир, ясана абйир-бабар ва веледар дирчну, фуж Узухъди гъафиш, ³⁰ гъадгъаз му вахтари мурартІан швнубсабан артухъ хъибди ва гъюзимбу вахтарира ккудудубкІру уьмур хъибди.

³¹ Хъа йицІикъюр Чан ученикар гъирагъдиз гъадаъну, дурариз кІуру:

– Магъа ухъу Ерусалимдиз гъягъюрахъа ва Инсаниятдин Балкан пайгъамбраилантина дибикІнайиб вари тамам хъибди:

³² «Ав, Думу аллагъсузарин хилиз тувди, Дугъ'ина аьрвалар хиди, Думу алчагъ апІиди, Дугъ'ин тутйир алатІиди. ³³ Думу гъирмажарихъди урччвиди ва, аьхирки, йикІиди, хъа шубудпи йигъан Думу чІиви хъиди».

³⁴ Амма ученикар фтинкІа гъаври ахъундаи; му гафарин сир дурарихъна гъурубкъундаи ва дурарихъан Исайи гъапиб аннамиш апІуз шуладаи.

³⁵ Иса Ерихон шагърихъна гъюрайиган, сар кур кас, садакъа ккун апІури, рякъюхъ деънайи.

³⁶ Дугъу, чан гъвалхъантина халкъ гъягъюрайиб деебхъну, гъерхру:

– Му фу хабар ву?

³⁷ Дугъаз: «Назаретдиан вуйи Иса гъюра», – гъапнийи. ³⁸ Гъадмуган дугъу чІигъ апІуру:

– Я Давудгъарин Бай Иса! Йиз язухъ апІина!

³⁹ Улихъди гъягъюрайидари куриз ккебехъ кІуйи, амма дугъу айибтІан артухъ чІигъ гъапи:

– Давудгъарин Бай! Йиз язухъ апІин!

⁴⁰ Исайи, хъугъужвну, думу Чахъна хуз амур апІуру. Ва думу гъафиган, дугъхъан гъерхру:

⁴¹ – Узкан фу ккундувуз?

Дугъу кІуру:

– Агъа! Узуз рябкъюз ккундузуз.

⁴² Исайи дугъаз гъапи: «Рябкъ! Яв хъугъвали уву гъюрхну». ⁴³ Дугъаз дишлади рябкъюри шулу, ва думу, Аллагъдин ад за апІури, Исайихъди гъушу. Вари халкъди, му дябкъну, Аллагъдин тяриф апІури гъаши.

Заккай

19 Хъасин Иса, Ерихондиъ учІвну, шагъриантина гъягъюри гъахъну. ² Душваъ налук гъюдюбхрударин аьхюр вуйи Заккай кІуру сар девлетлу кас айи. ³ Дугъаз Иса рякъюз ва фицир вуш лигуз ккун гъабхъи, амма халкъдигъян рякъюз шуладаи, фицики Заккай жандкин исчІлир вуйи. ⁴ Хъа улихъинди жаргъну, Иса рякъбан бадали, Заккай инжирин гъаригъ гъючІвру, гъаз гъапиш Иса гъадушвхъантина душну ккунди айи. ⁵ Исайиз, душвахъна гъафиган, Заккай рякъюру ва кІуру:

– Заккай! Чикиди гъюдучІв, фицики гъи Узу яв хулаъ хялижв духъну ккунду.

⁶ Дугъу, дишлади гъюдучІвну, Иса чан хулаъ шадвалиинди къабул апІуру. ⁷ Му гъябкъю халкъдик гъал кабхъру ва, Иса гунагъкар касдихъ дергну кІури, наразиди улхури гъахъну. ⁸ Заккайи Агъайиз кІуруки:

– Агъа! Йиз девлетнан гъацІузу касибариз тувдиза ва, эгер узу шлихъан артухъ гъадабгънуш, юкъуб ражари артухъ тувдиза.

⁹ Исайи дугъаз гъапи:

– Гъи му хулазра уьрхювал гъафну, фицики мура Ибрагъимдин насликан ву. ¹⁰ Инсаниятдин Бай пуч шулайидар агуз ва ккадагъуз дуфнайир ву.

¹¹ Гъамдихъ хъпехъурайидариз Исайи сабсана тахалус ктибтуру, фицики, Думу Ерусалимдиз багахъ духънайиган, гизафдари, лап багарихъди Аллагъдин Паччагълугъ улубкъиди пну, фикир апІурайи. ¹² Гъаци вуйиган Исайи кІуру:

– Заан тухмиан вуйи сар кас, учв паччагъвализ тяйин апІбан къяляхъ хътакуз кІури, ярхла уьлкейиз гъягъюру. ¹³ Рякъюъ учІвайиз, дугъу чан йицІур гъуллугъчийиз дих дапІну, гъардихъна йицІуб гъизилин манат тувру ва кІуру: «Узу хътакайиз, му пул ляхник кипай». ¹⁴ Хъа му юрднан агъалйириз думу ккунир дайи, ва дугъан къяляхъди учв гъягърушваз адмийир гъаъру: «Дугъу ич паччагъвал дапІну ккундарчуз» пуз. ¹⁵ Мидизра дилигди, паччагъди тяйин дапІну хътакиган, чав пул туву гъуллугъчийириз, шли фу гъазанмиш гъапІнуш аьгъю апІбахъди, чахъна дих апІуру.

¹⁶ Сарпири дуфну кІуру:

– Агъа, яв саб гъизилин манатди йицІуб гъизилин манат гъазанж гъабхну.

¹⁷ Агъайи дугъаз гъапну:

– Аферин увуз, ужур гьуллугъчи! Уву бици ляхниъ дугъри хьувализ яв хилиз йициуб шагьур гьадагъ.

¹⁸ Кьюрпири дүфну кІуру:

– Агъа, яв саб гьизилин пули хьуб гьизилин манат гьазанж гьабхну. ¹⁹ Мугъазра кІуру:

– Увухънара идара апІуз хьуб шагьур тувраза.

²⁰ Шубурпири дүфну кІуру:

– Агъа, магъа яв гьизилин манат: ягълухъигъ гьивну гьубхюнза. ²¹ Фицики узуз увхъан гучІ гьабхънийзуз, гьаз гьапиш уву инсафсуз адми вува: жвуву дидривуб гьадабгърур ва жвуву дурубзуб ккадабцирур.

²² Паччагъди дугъаз гьапну:

– Узу яв гафариинди яв диван апІидиза, аьмалдар лукІ! Увуз узу инсафсуз адми вуйиб, жвуву дидривуб гьадабгърур ва жвуву дурубзуб ккадабцирур вуйиб аьгъяди, ²³ уву йиз пул, узуз гьазанж гьюруганси, гьаз ишлетмиш гьапІундарва?

²⁴ Ва чан улихъ дийигънайидариз кІуру:

– Дугъахъ хъайи пул дибисну, йициуб гьизилин пул хъайириз тувай.

²⁵ Хъа дурари паччагъдиз кІуру:

– Я агъа, дугъахъ йициуб гьизилин манат гьацира хъа.

²⁶ – КІуразачвуз, гьарсар айириз хъана тувну хьибди, хъа адрурихъан айибра тадабгъиди. ²⁷ Хъа узу чпин паччагъ духъну даккни, йиз душмнар гьамина аькъинай ва йиз улихъ урччвай.

²⁸ Гьамци дупну, рякъ давам апІури, Иса Ерусалимдиз багахъ шулайи. ²⁹ Елион дагъдихъ, Вифагия ва Вифания гьуларихъна багахъ шулайиган, Дугъу Чан кьур ученик, гьамци дупну, дина гьаъру:

³⁰ – Гьатму гьаншариъ айи гьулаз гьарахай, душваъ учІвиган, мегьел сар каскъан элелеу, дибтІнайи гьудугъ бихъидичвуз. Думу тудубчну гьамина аьбкъинай. ³¹ Нагагъ шликІа: «Му гьаз тудубчурачва?» пну, гьерхиш, дугъаз гьамци йипай: «Думу Агъайиз бакарди ву».

³² Гьаъдар гьушу ва, Исайи гьаписи, дурариз гьудугъ бихъуру. ³³ Дурари гьудугъ тудубчурайиган, дидин эйсийи дурарихъан гьерхру:

– Гьудугъ гьаз тудубчурачва?

³⁴ Дурари жаваб тувру:

– Думу Агъайиз бакарди ву.

³⁵ Думу Исайихъна хуру. Даждиин чпин палтар илирчну, хъасин Иса дид'ин илитуру. ³⁶ Иса гьагъруган, халкъди рякъюкк чпин палтар ккирчуйи.

³⁷ Хъа Думу Елион дагъдин канчІлихъна гьурукъиган, вари Дугъан ученикари шадвалиан, чпиз гьяркъю вари аьламатарин сагълугънаан, зарб сесниинди Аллагъдин тяриф апІуз хъюгъру:

³⁸ – Агъайин ччвурнахъди гьюрайи

Паччагъдиз уж'вал ишри!

Завариин мясляаът, аьршариъ ад ибшри!

³⁹ Халкъдин арайигъян бязи фарисийи Исайиз кІуру:

– Мялим! Яв ученикариз гьадагъа апІин.

⁴⁰ Хъа Дугъу дурариз жаваб вуди кІуру:

– КІуразачвузки, нагагъ дурар ккебехъиш, гьванар улхиди.

⁴¹ Хъа Ерусалимдиз багахъ гьашиган, дидиз лигури, Иса гьишу. ⁴² Хъа кІуру:

– Хуб ужу шлийи, эгер увуз мясляаът шли хураш, гьамус аьгъю гьабхънийиш! Амма му яв уларихъан гьамусяаът гьебкна. ⁴³ Ув'ин гьацдар йигъар улуркъидики, яв душмнари увлан барйир илтІикІиди, къялаъ тІапІиди ва варишварихъанди ув'ина гьожум апІиди. ⁴⁴ Ва яв веледарихъди уву ккидипиди, яв гьван гьвандиин гьибтидар, фицики увухъна Аллагъ гьафи йигъ аьгъю гьабхъундарвуз.

⁴⁵ Хъасин Аллагъдин хулаъ учІвну, Дугъу душваъ шей'ар масу туврайидарна гьадагъурайидар, гьамци кІури, утІурккуру:

⁴⁶ – Гирами китабариъ дибикІна: «Йиз хал ккарагру хал хьибди», хъа учву дидкан тІарашчйирин мугъара дапІначва.

⁴⁷ Хъа гьаддихъантина Исайи Аллагъдин хулаъ гьар йигъан аьгъювалар улупури гьахъну. Жугъдарин аьхюну маллийрина, аьлимарина халкъдин улихъ хъайидари Думу йикІуз чара абгури шулу. ⁴⁸ Хъа бихъури гьабхундар, гьаз гьапиш халкъ, Дугъхъан гьудудучІври, Дугъахъ хъпехъури шуйи.

ТІумутІчйирикан тахалус

20 Гьадму сад йигъан, Исайи Аллагъдин хулан гьаятдиъ Ужувлан хабарнакан аьгъювалар улупурайи вахтна, агъсакъларра хъади Дугъахъна жугъдарин аьхюну маллийрна аьлимар дүфну,

² Дугъаз кІуру:

– Учуз, Уву му ляхнар фициб гьюкмиинди апІураш, Увуз мициб гьюкум шли тувнаш, йип.

³ Исайи дурариз жаваб вуди кІуру:

– Узура учвуз саб суал тувдиза, йипай Узуз:

⁴ Ягъ'яйин штуан апІувал аьршариан вуйин, даршиш инсанарихъан?

⁵ Дурари, фикрарикк ккахъну, чиб-чпикди гьамци пуз хъюгъру:

– Эгер ухъу «аьршариан» гьапиш, Дугъу пиди: «Учву дугъахъ гьаз хъугъундарчва?» ⁶ Хъа эгер «инсанарихъан» гьапиш, гьадмуган вари халкъди ухъ'ина гьван уьлюбхиди, гьаз гьапиш халкъ, Ягъ'я пайгъамбар ву кІури, хъугъна.

⁷ Гьаддиз дурари: «Наънан вуш аьгъдарчуз» гьапнийи. ⁸ Исайи дураризра гьапи:

– Узура пидарзачвуз, фициб гьюкмиинди му апІураш.

⁹ Хъасин халкъдихъинди илдицну, Дугъу гьамциб тахалус ктибтуру:

– Сар касди тІумтІин багъ ибтру, ва тІумутІчйирихъна арендаиз тувру ва учв хайлин

вахтназ удучІвну гъягъюру. ¹⁰ Вахт гъабхъиган, дугъу тІумутІчйирихъна чан пай тІумтІар хуз лукІ гъаъру, амма дурари лукІ дурччвну, фукІара тутрувди утІуккуру. ¹¹ Хъана жара лукІ гъаъру, ва думура дурччвну, сюгмиш дапІну, фукІа хътарди хътауру. ¹² Хъана шубурпирра гъаъру, дурари думура дурччвну, зийнар дапІну, хътІурккуру. ¹³ Гъадмуган тІумтІин багъдин эйсийи гъапну: «Узу гъапІну ккунду? Йиз масан бай гъаъдиза, белки, думу дяркъну, дурариз нач шул».

¹⁴ Хъа думу гъяркъиган, тІумутІчйири чпин арайиъ гъамци фикир апІуру: «Му эйсийин ирсчи ву, гъачай думу йивну йикІухъа, ирс ухъуз гъубзди».

¹⁵ Думу, багъдиан адаъну, йикІуру. Багъдин эйсийи дурарикан гъапІди? ¹⁶ Учв дуфну, му тІумутІчйир йихиди ва багъ жарадарихъна тувди.

Му гъеебхъдари кІуруки:

– Дициб ляхин саб вахтнара дарибшри!

¹⁷ Хъа Исайи, дурарилан ул илбицну, гьерху:

– Хъа му дибикинайибдин мяна фу ву: «Устйири гатІабхъу гъван мурччвануб гъабхъну?» ¹⁸ Гъадму гъвандиина ахъу гъарсар парчйир хъиди, хъа думу гъван шил’ина абхъиш, чархъиди.

¹⁹ Жугъдарин ахъюну маллийрна аьлимар Исайи ктибту тахалус чпикан вуйибдин гъаври ахъру. Дурари гъадмуган, Иса йикІбан бадали, саб багъна абгури гъахъну, хъа халкъдихъан гучІуйи.

Паччагъдинуб паччагъдиз, Аллагъдинуб Аллагъдиз

²⁰ Хъасин Дугъ’ин ул алди гъитру, Дугъахъ футнакрар хъитру. Дурари, чпи зиълан дугъриди улупури, Дугъу гъапи гафарикан багъна дапІну, хъасин Иса гъюкумдарин хилиз тувбан бадали, чарйир агуз хъюгъру.

²¹ Сабан дурари Исайихъан гьерхру:

– Мялим! Учуз Уву гъякъ кІурайиб ва аьгъювалар улупурайиб, гъич сарин машназ дилигди инсанар Аллагъдин дугъри рякъюъ тІаърайиб аьгъячуз.

²² Учуз йип: Учү Римдин паччагъдиз налук тувуз хай шулин, дарш шулдарин?

²³ Исайи дурарин аьмалдарвалин гъаври ахъну, гъапи:

²⁴ – Узүз пул улупай: мидик шлин шикилна ччвур ка?

Дурари: «Рим паччагъдин» – пну, жаваб тувру.

²⁵ Дугъу дурариз кІуру:

– Гъаци вуйиган, паччагъдинуб паччагъдиз, хъа Аллагъдинуб Аллагъдиз тувай.

²⁶ Гъамци халкъдин улихъ, Исайин гафариъ гъякъсузвал абгуз даршиди, Дугъан жавабниин мягътал духъну, дурар ккебехъу.

Ургур чвуччвуз гъушу сар хпирикан

²⁷ Гъадму вахтна гъачІидар чІиви шлуб дар кІурайи саддукйирикан сакъюдари дуфну гьерхру:

²⁸ – Мялим! Мусайи учуз, эгер хпир айи чве веледар даршиди гъачІиш, гъадгъан хпир тмуну чвуччву гъадагъну, чан чвуччвун тум арайиз дубхъну ккунду, кІури дибикина. ²⁹ Ургур чве гъахъну: сарпир, хпир духну, велед даршиди гъакІну. ³⁰ Гъадму хпир къюрпи чвуччву чаз дитну, хъа гъадмура велед даршиди гъакІну. ³¹ Думу хпир шубурпири, хъасин – вари ургрид чвйирира чпиз дитри, велед даршиди, вари чвйир гъийихну. ³² Аьхирки гъадму дишагълира гъакІну. ³³ Гъаци вуйиган, гъиямат йигъан вари чІиви шлуган, думу шлин хпир хъиди? Ургрид чвйиризира думу швуваз гъушнии аьхир!

³⁴ Исайи дурариз жаваб вуди гъапи:

– Гъамус яшамиш шулайи гъаму аьсрин веледари швушвар хура ва швуваз гъягъюра. ³⁵ Хъа ккудудубкІру уьмриз гъачІихъан чІиви хъуз лайикъ вуйидари душваъ я швушвар хурдар, я швуваз гъягъюрдар. ³⁶ Дурарихъан сарун йикІузра хъидар, фицики дурар малайикарси ву. Хъа дурар чІиви хъувалиинди Аллагъдин веледар ву.

³⁷ Хъа гъийихъдар чІиви хъуб дугъридан гъякъ вуйивал Мусайира улупураки: учв зазран рукахъ хъайиган Агъайиз «Ибрагъимдин Аллагъ, Исакъдин Аллагъ ва Якъубдин Аллагъ» гъапниики. ³⁸ Аллагъ дийихнайидарин ваъ, хъа чІивидарин Аллагъ ву, фицики дугъандар вари чІивидар ву.

³⁹ Мидиз аьлимарикан бязидари гъапну:

– Мялим! Уву дурариз ужуди гъапунва.

⁴⁰ Сарун сарира Исайихъан гъич сабдиканра гьерхуз кІубанвал гъапІундар.

Месигъ шлин Бай ву?

⁴¹ Хъа Исайи дурариз кІуру:

– Гъаз Месигъ Давудгъярин Бай ву кІура? ⁴² Чав Давудри Мяълийирин китабдиъ кІура: «Аллагъди йиз Агъайиз гъапну:

Узу Яв душмнар, духну,
Яв ликарикк дахъайизкъан,
Йиз арччул гъвалахъ деъ».

⁴⁴ Давудри Дугъаз Агъа кІура, гъаци вуйиган Думу дугъан Бай фици хъидихъа?

Аьлимарихъан ихтият хъуб

⁴⁵ Вари халкъ хъпехъурайиган, Исайи Чан ученикариз кІуру:

⁴⁶ – Ярхи палтар алди лицру къанунчйирихъан ихтият йихъай. Дурариз чпин тяриф апІури, халкъар уч шлушвариъ чпи тебрик апІури ккунду, мистариъ ва ипІру-убхърушвариъ варитІан гъюрматлу йишвариин деуз ккунидар ву. Дурари ачІни хпарин хулар тадагъну хътитІуру, къюб маш гъяди гъудгнар апІуру. Дурариз варитІан яман жаза хъибди.

Ачїни дишагълийин садакъа

21 Къяляхъ илдициган, Исайиз Аллагъдин хулан хазнайиъ садакъийр иврайи девлетлуйир рякъюру. ² Дугъаз гъацира къюб шигъи дирчу сар касиб ачїни хпирра рякъюру. ³ Гъадмуган Исайи кїуру:

– Гъякъди кїуразачвуз, гъаму ачїни дишагълийи вардаритїан гизаф дивну, ⁴ Фицики миди вуйидари садакъийр уьлдюгънайивалиан артухъ вуйибдикан дивну, хъа дугъу чан касибвалиан чаз айи-адруб вари дивну.

Аллагъдин хал дабгъуб

⁵ Ученикарикан сакъюдари: «Аллагъдин хал фукъан уччу гъванарихъди ва багъишарихъди фукъан ужуди дабалгнадаринхъа!» гъапиган, Исайи гъамци кїуру:

⁶ – Гъацдар йигъар гъидики, учвуз рякъюрарийшваъ гъван гъвандиин гъубзидар, вари даргъиди.

⁷ Хъа Дугъхъан гъерхру:

– Я Мялим! Дици фила хъибди? Мици шлу вахт фициб лишниинди аьгъю хъибди?

⁸ Исайи гъапи:

– Уччу алдатмиш апїуз мигъитанай, фицики гизафдар Йиз ччвурнакди, «Месигъ вуза» кїури, вая «Месигъ гъюру вахт улубкъна» кїури, гъиди. Вара-вара дурарихъди мягъянай. ⁹ Учвуз дявйириканна гъалабулугъарикан гъеебхъиган, гучї мапїанай, фицики дурар вари улихъ хъуз ккайи ляхнар ву, хъа му сабан аьхир дар.

¹⁰ Хъана Исайи ученикариз гъапи:

– Халкъ халкъдиин ва паччагълугъ паччагълугъдиин алархъиди. ¹¹ Жюрбежюр йишвариъ зурбади жилар тїурччвиди, гашвал ва уьзрар ахъди, завариан гучї шлу гъядисийр хъиди ва зурба аьламатнан лишнар гъиди. ¹² Вари гъамрар хъайиз, уччу дисбан бадали, ичв къяляхъ хъергди. Узу сеbeb духъну, мажлисариъ ичв диван апїиди, уччу дустгъариъ итди, паччгъаринна гъюкумдрарин улихъ учвухъ жаваб тувуз гъитди. ¹³ Уччу Йиз шагъидар хъидичва. ¹⁴ Гъаци вуйиган, Узхъанди уччу фициб жаваб тувруш, дидкан улихъмиди фикир мапїанай, ¹⁵ фицики учвуз къаршу дийигъуз вая уччу батїул апїуз гъич сарихъанра даршлуси гафар ва акъюллувал Узу тувдизачвуз. ¹⁶ Гъацира абйир-бабари, чвйирина мирасари ва дустари уччу масу тувди, учвкан саспидар йивну йихиди. ¹⁷ Йиз ученикар хъпаз лигну, уччу варидариз даккун хъиди. ¹⁸ Хъа ичв кїуллаан гъич саб чїаркъан алдабхъидар. ¹⁹ Ичв сабур апїувалиинди ичв рюгъ-юкїв уьрхидичва.

Ерусалим дабгъуб

²⁰ Ерусалим къушмари къялаъ тїапїну гъябкъиган, аьгъю йибхъайки, думу ккадабхъуз багахъ дубхъна.

²¹ Гъадмуган Ягъудия уьлкейиъ айидар дагълариз гъергри, фуж шагъриъ ади гъашиш, дидан удучїври, хъа фуж шагърин аьтрафарихъ хъади гъашиш, дидиъ удручїври. ²² Гъаз гъапиш му йигъар жаза гъадабтїру йигъар хъиди ва вари дибикїнайиб гъадмуган тамам хъибди. ²³ Гъагъдиъ айидаринна нанайихъ бицїидар хъайидарин гъадму йигъари гъял пис хъибди! Аллагъдин хъял гъаму халкъдиин алабхъиди. ²⁴ Гизафдар ханжлин мурзнахъан йихиди ва гизафдар жара халкъарин йисирвалиъ хъиди. Хъа Ерусалим жара халкъари, чпин деврар ккудукїайиз, ликриккан апїури хъибди.

²⁵ Хъа ригъдиин, вазлиин ва хядариин аьламатнан лишнар хъиди. Жилиин гъюлерин сесерихъан ва ирикъуваларихъан халкъариз аьжузвал ва гъалабулугъ хъибди. ²⁶ Инсанар гучїбаан ва дюн'яйиина гъюз ккайи бедбахтвалариз ккилигувалиан зыйиф хъиди, гъаз гъапиш завар ккадаршвиди. ²⁷ Хъа гъадмуган дурариз къувват ва зурба гъяйбат хъади дифриинди гъюрайи Инсаниятдин Бай рякъиди.

²⁸ Гъамрар вари кїулиз удучївуз хъюгъиган, гучї мапїанай ва ичв кїулар за апїинай, фицики гъадмуган уччу азад апїуру вахт хъубкъра.

²⁹ Хъасин Исайи дурариз тахалус ктибтуру:

– Инжирин ва миди вуйи вари гъарариз лигай:

³⁰ дурари кїаж адабшвурарийган, учвуз, му дябкъну, хъад багахъ шулайиб аьгъю шулучвуз. ³¹ Гъаци уччузра, гъамрар гъяркъган, Аллагъдин Паччагълугъ багахъ дубхънайивал аьгъю апїинай. ³² Гъякъ кїуразачвуз: му вари улубкъайиз гъамусдин насил гъубзди. ³³ Заварна жилар ккадахъиди, хъа Йиз гафар дургидар.

³⁴ Учв'ин гъадму йигъ хабарсузди улулубкъбан бадали, убхъбиинди, ичкивалиинди ва яшайишдин гъайгъушнариинди ичв юкївар тямгъвалиъ адрахъбаз ихтият йихъай, ³⁵ фицики му жилиин яшамиш шулайи вардариин якъинди улубкъиди.

³⁶ Гъаци вуйиган гъарсаб вахтна уягъди гъузай, гъюзимбу вари завалариккан ккадархъруси, ккарагури йихъай ва Инсаниятдин Балин улихъ дийигъуз шлуганси гъузай.

³⁷ Йигъар Исайи Аллагъдин хулаъ аьгъювалар улупури, хъа йишвар, кїуруш, дилин удучївури, Елион дагъдиин адауйи. ³⁸ Вари халкъ гвачїнин Аллагъдин хулаз Исайихъ хъпехъуз гъюри гъахъну.

Пасхайин хураг

22 Личїван лавшар итїру Пасха кїуру машквар багахъ шулайи. ² Аьхю маллйирина къанунчїири Иса йикїуз чарйир агурайи, аммаки дурариз халкъдихъан гучїурайи. ³ Хъа Исайин йицїикъюр ученикдикан сариъ, Искариот лакїам хъайи Ягъудайиъ, иблис убчївру. ⁴ Думу аьхю маллйирихъна ва гъаравларин аьхюдарихъна, Иса фици дурарин хилиз тувруш, йикърар апїуз гъягъюру. ⁵ Дурар, шад духъну, дугъаз пул тувуз

рази шулу. ⁶ Ягьудайи гаф тувру: халкъ алдру йишваъ Иса дурарин хилиз тувуз гьулай вахт абгури шулу.

⁷ Лавшарин йигъ улубкьуру, ва гьадмуган Пасхайин ччил, гьурбан дапІну, дубккнун ккундийи.

⁸ Исайи Петрна Югъан: «Душну ухьуз пасхайин хураг гьязур апІнай», – дупну, гьаъру. ⁹ Дурари Дугъхъан гьерхру:

– Учу наан гьязур дапІну ккундувуз?

¹⁰ Дугъу дурариз кІуру:

– Учву шагъриъ учІвиган, шид айи гажин гьабхурайи сар кас гьахъдичвуз. Гьадгъан къяляхъди душну, гьадму учІву хулаъ учІвай, ¹¹ ва хулан эйсийиз йипай: «Мялимди гьерхра: „Узу ученикарихъди пасхайин хураг ипІру хал набши?“» ¹² Дугъу, учвуз ккабалгнайн заан ахью хал улупиди; хураг гьадушваъ гьязур апІнай.

¹³ Дурар гьушу, ва чпиз гьаписи дибихъну, пасхайин хураг гьязур гьапІу.

¹⁴ Хъа вахт гьабшиган, Чан вакиларра хъади, Иса, гьон йивну, суфраийхъ деънийи. ¹⁵ Исайи дурариз кІуру:

– Узу аьзабнак ккуркъайиз, учвухъди гьаму пасхайин хураг ипІуз гизаф юкІв хъайиз.

¹⁶ КІуразачвузки, сарун му пасхайин хураг, Аллагъдин Паччагьлугъдиъ гьязур дархъикъан гагъди, ипІидарза.

¹⁷ Зах гьадабгъну, Аллагъдиз чухсагъул дупну, Исайи кІуру:

– Гьаму бисай ва ичв арайиъ пай апІнай,

¹⁸ кІуразачвуз: Узу сарун тІумтІарин му чяхир убхъидарза. Узу цїийи чяхир Аллагъдин Паччагьлугъдиъ убхъидиза.

¹⁹ Хъасин уъл гьадабгъну, Аллагъдиз чухсагъул дупну, думу гьудубтІуру ва, дурарихъна тувну, кІуру:

– Му учвхъанди туврайи Йиз жан ву. Узу кІваин алаури, гьамци апІнай.

²⁰ Ари гьамци, хябхъдин хураг ипІбахъан, Исайи хъанара, зах дибисну, кІуру:

– Му зах учвхъанди удубзурайи Йиз ифдиинди йитІурайи цїийи йикърар вуйиз. ²¹ Хъа магъа Узу масу тувуз ккайир Узухъди саб суфраийхъ деъна.

²² Инсаниятдин Бай Чаз улупнайиганси гьагъюра, вушра Думу масу туврайи касдин гьял пис хьибди!

²³ Ученикари чиб-чпихъан, гьамци апІуз ккайир ухъкан фуж ву, кІури, гьерхру.

²⁴ Дурарин арайиъ, чпикан фуж ахъюр вуш, гьюжатра абхънийи. ²⁵ Исайи дурариз гьапи:

– Паччгъари чпин халкъариин агъавал апІура, хъа халкъди, чпи хилиъ дьочІюркънайидариз: «халкъдиз уж'вал апІрудар» кІура. ²⁶ Учву дицдар дарчва: учвкан фуж ахъюр вуш, варитІан бицІи гьуллугъчиси йихъ ва, гьюкумдарвал апІур гъаравашси йихъ. ²⁷ Фицики, фуж зиина ву: суфраийхъ гьюн йивну дахънайир, дарш дугъаз гьуллугъ апІурайир? Суфраийхъ дахънайир зиина даринхъа? Хъа Узу ичв арайиъ суфраийхъ гьуллугъ апІурайирси аза.

²⁸ Учву гьарган Йиз вари дарвалариъ Узухъди гьахъунчва. ²⁹ Узуз Йиз Адашди Паччагъвал фици табшурмиш гьапІнуш, гьаци Узура учвуз Паччагъвал табшурмиш апІураза. ³⁰ Йиз Паччагълугъдиъ Йиз суфраийхъ ипІури-убхъидичва ва, тахтнийн деъну, Израилин йицІикъюб тухмин суд апІидичва.

³¹ Симон, я Симон! Магъа иблисдиз учву, сифккан дапІнайи дяхинна харукси, ужур-харжир жара дапІну ккунди а. ³² Хъа Узу, яв хъугъвал дурубгри пну, ккарагунза. Узухъна хътакиган, уву яв чвийрин хъугъувал мюгъкам апІин.

³³ Дугъу Исайиз жаваб туву:

– Я Агъа! Увухъди узу дустагъдизра, аьжалназра гьагъюз гьязур вуза.

³⁴ Хъа Исайи дугъаз гьапи:

– КІуразавуз, Петр, гьи даттли уьъйир дапІну ккудубкІайиз, Узу шубубан аьгъюр дарзуз пидива.

³⁵ Исайи давам апІуру:

– Узу учву я пул, я тавра, я шаламар хъадарди гьаьруган, учвуз фукІа гьудрубкІуб гьабхъунчвуз? Дурари: «Ваъ» пну, жаваб тувру. ³⁶ Исайи дурариз гьапи:

– Хъа гьамус, шлиз пул аш, гьадму гьадабгъри, гьаци – таврара, хъа шлиз адарш, чан палтар масу тувну, ханжал гьадабгъри.

³⁷ КІуразачвузки, Уз'ин гьамци дибикІнайибра улубкьиди: «къанунсузарикан вуди гьисаб апІиди». Гьацира Узкан фу дибикІнаш, дурар вари тамам хьиди, ва магъа аьхирихънара гьюра.

³⁸ Дурари гьапи:

– Я Агъа! Лиг, магъа мушваъ къюб ханжал а.

Исайи дурариз: «ЧІяаьн ву» кІуру.

³⁹ Хъа хул'ан удучІвну, Иса, Чан аьдат вуйиганси, Елион дагъдиина гьагъюру. Дугъан къяляхъди ученикара гьушнийи. ⁴⁰ Иишв'ина гьафиган, Исайи дурариз гьапи:

– Тямягъвалариъ адрахъбан бадали ккарагай.

⁴¹ Хъа Учвра, душвхъан хил хъапІну гатІабхъру кІекІлин манзилиъ къамкъариина ис духъну, гьамци ккарагуз хъюгъру:

⁴² – Адаш! Эгер Увуз ккундуш, Узхъан гьаму аьзабнан зах гьадабгъ! Вушра Йиз ният ваъ, хъа Явуб гьит ибшри.

⁴⁵ Ккарагбахъан ученикарихъна гьафиган, Исайиз дурар хажалатнаан даахнади рякъюру. ⁴⁶ Ва дурариз кІуру:

– Гъаз даахначва? Гьудужвну, тямягъвалариъ адрахъбан бадали ккарагай.

Иса дисуб

⁴⁷ Дугъу гьамци кІури имиди, адмийирин саб ахью гъварч гьюру. Дурарин улихъ йицІикъюр ученикдикан сар Ягъуда хъади шулу. Думу Исайиз мак апІуз Дугъаз багахъ гьахъи. ⁴⁸ Исайи дугъаз кІуру:

– Ягъуда! Мак апІбиинди Инсаниятдин Бай масу тувранахъа?

⁴⁹ Исайихъ хъайидариз, му гъял наанди илтИибкІураш дябкъну, Дугъаз кІуру:

– Агъа! Ханжал йивидикІан?

⁵⁰ Дурарикан сари жугъдарин аьхю маллайн гъаравшиз йивну, арччул иб ктабтІуру. ⁵¹ Гъадмуган Исайи гъапи: «Гъибтай, чІяаьн ву!» ва лукІран ибак хил кучну, думу сагъ апІуру.

⁵² Учв дисуз дуфнайи жугъдарин аьхюну маллийриз, Аллагъдин хулан гъаравларин аьхюдариз ва агъсакълариз Исайи гъапи:

– Узу дисбан бадали, учву, гъачгъиинаси, ханжларна маргъар хъади удучІвначва! ⁵³ Узу учвухъди гъар йигъан Аллагъдин хулаъ шуйза, учву Уз’ина хил за гъапІундайчва. Хъа гъамус, мучІушну гъюкум апІурайи вахт ичв вахт ву.

Петр инкар хъуб

⁵⁴ Иса, дидисну, жугъдарин аьхюну маллайн хулаз хуру. Петр ярхла-ярхлади дугъан къяляхъди гъягъюру. ⁵⁵ Гъяятдиъ уч духънайидар, цІа алапІну, вари сатІиди деиган, Петрра дурарин арайиъ деъру. ⁵⁶ Сар гъараваш дишагълийи, думу цІихъ деънади дяркъну, дугъаз уччвуйи дилигну, гъапи:

– Гъамура Исайихъ хъайидарикан ву.

⁵⁷ Амма Петри: «Узуз Думу аьгъюр дарзуз» дупну, кІул ккадабгъуру. ⁵⁸ Саб бици арайилан, Петр дяркъну, дугъаз сар жарарира: «Увур гъадрарикан вува», – кІуру. Петр, му касдизра: «Ваъ, дарза» пну, инкар шулу.

⁵⁹ Саб сяаткъан вахт улдубчІвиган, хъана сари ижмишнаан кІуру:

– Якъин гъамура Исайихъ хъайир ву, фицики му Галилей уьлкейиан ву.

⁶⁰ Хъа Петри думу касдиз кІуру:

– Уву фу кІурашра, аьгъдарзуз.

Дугъу му гафар кІури имиди, даттли уьйир гъапІу. ⁶¹ Гъадмуган Агъа, илдицну, Петрихъинди гъилигу, ва Петрин Агъайи чаз гъапи гъаму гафар кІваина гъюру: «Гъи даттли уьйир дапІну ккудубкІайиз, шубубан Узу аьгъюр дарзуз пидива!» ⁶² Гъадмуган Петр, гъяятдиан удучІвну, дердлуди гъишу.

⁶³ Иса дидиснайи адмийир, Дугъ’ин аьлхъюри, Дугъаз йивури гъахъну. ⁶⁴ Дугъан улар гъеркри: «Увуз шли гъивнуш, йипа, эгер Уву пайгъамбар вуш!» кІури, йивури гъахъну. ⁶⁵ Гъацира Исайиз хъанара жара аьрвалар апІури гъахъну.

⁶⁶ Хъайигъан гвачІинган агъсакълар, жугъдарин аьхю маллийр ва къанунчйир уч духъну, Иса заан диванханайиз гъахуру. ⁶⁷ Дугъхъан гъерхру:

– Эгер Уву Месигъ вуш, йип учуз?

Дугъу дурариз кІуру:

– Узу учвуз гъапишра, хъугъидарчва; ⁶⁸ Хъа Узу учвуз суал тувишра, Узуз жаваб тувидарчва;

⁶⁹ Гъамусдихъантина Инсаниятдин Бай къудратлу Аллагъдин арччул гъвалахъ деъди.

⁷⁰ Хъа вардари Дугъаз кІуру:

– Яна Уву Аллагъдин Бай вува, сарун?

Исайи дурариз жаваб тувру:

– Учву кІурайиси ву.

⁷¹ Дурари кІуруки:

– Ухъуз сарун фициб шагъидвал лазим вухъа, фицики му гафар ухъуз Мугъан Чан мелзналан гъеерхъунхъуз!

Иса Пилатдин улихъ

23 Хъасин дурари, гъудужвну, Иса Пилатдихъна гъуху ² ва Дугъак гъамцдар тахсрар кирчуз хъюгъю:

– Мугъу, Чаз Месигъ, паччагъ кІури, халкъ рякъ’ан адаура, Римдин паччагъдиз налук тувуб дюз дар кІури, гъисаб апІура.

³ Пилатди Исайихъан гъерхру:

– Уву «жугъдарин Паччагъ» вуна?

Исайи жаваб вуди дугъаз кІуру:

– Уву гъаци ву кІурава.

⁴ Пилатди жугъдарин аьхюну маллийриз ва халкъдиз гъапи:

– Узуз Гъаму Касдик саб тахсирра бихъурадарзуз.

⁵ Амма дурари гужниинди алаурайи:

– Дугъу Галилей уьлкейилан ккебгъну гъамина гъяйиз, вари Ягъудия уьлке вуйибси, аьгъювалар улупури, халкъарин арайиъ наразивал ипра.

⁶ Галилейикан деебхъну, Пилатди гъерху:

– Му Галилейин агъали вуйинхъа?

⁷ Хъа Иса Гъироддин вилаятдиан вуйиб аьгъю гъабшиган, Пилатди Иса гъадму йигъари Ерусалимдиъ айи Гъироддихъна гъаъру.

⁸ Иса гъяркъиган, Гъирод гизаф шад шулу. Дугъаз ухдитІан Думу рякъюз ккунди айи, гъаз гъапиш дугъаз Исайикан гизафдар деерхънайи ва Дугъкан саб аьламат рябкъюз миж кади айир вуйи.

⁹ Гъиродди Исайиз гизаф суалар туври гъахъну, амма Дугъу саб жавабра тувундар. ¹⁰ Жугъдарин аьхюну маллийрина аьлимари, гъудужвну, гужниинди Иса тахсиркар апІурайи. ¹¹ Гъиродна чан эскрар, Дугъ’ина аьрвалар хури, къялхъру.

Исайиин пачгъаринсдар палтар алахъну, Пилатдихъна къяляхъ гъаъру. ¹² Ва гъадму йигъан Гъиродна Пилат дустар шулу; улихъди дурар чиб-чпихъди душманвалиъ ади гъахънийи.

¹³ Пилатди, аьхюну маллийризна гъюкумдрариз ва халкъдиз дих дапІну, ¹⁴ гъапи:

– Учву гъаму Кас, халкъ рякъ’ан адаурайирси гъисаб дапІну, узухъна гъахунчва. Хъа магъа, ичв улихъ ахтармиш дапІну, узуз гъаму Касдик учву кІуру саб тахсирра гъибихъундарзуз. ¹⁵ Ва Гъироддизра гъибихъундар, узу Му дугъахъна гъаунза ва Мугъак йикІбаз лайикълу вуйи саб тахсирра дибихънадар. ¹⁶ Гъаддиз, жаза тувну, Му деетидиза. [¹⁷] †

¹⁸ Гъадмуган вардари сабси чІигъар апІуз хъюгъю:

† Грекарин саспи БикІбарий кІура: «Гъюкумдин аьхюрин, гъар йисан Пасхайин машквраз дидиснайидарикан сар халкъдин тІалабниинди деетру аьдат айи».

– Дугъаз аьжал, хъа учухъна Варава деет.

¹⁹ Варава, шагъриъ гъалабулугъ ипбаз ва адми йивну йикІбаз лигну, дустагъдиъ итнайир вуйи.

²⁰ Пилатди хъанара, Иса деетуз ккунди, чан сес за апІуру, ²¹ хъа дурари: «Хачрак карс, хачрак карс Думу!» – кІури, чІигъар апІуйи.

²² Пилатди шубубпи ражари гьерхру:

– Исайи фу чІурувал дапІнахъа? Узуз Мугъак йикІбаз лайикълу вуйи саб тахсирра гъябкъюндарзуз, гъаци вуйиган, Мугъаз саб бици жаза тувну, деетидиза.

²³ Амма мушв'ин уч духънайидари зарбди чІигъар апІури, Иса хачрак карсуб ккун апІурайи, ва дурарин чІигъар гъалиб шулу. ²⁴ Пилатди гъадрари кІуруси апІуз гъял апІуру: ²⁵ Шагъриъ гъалабулугъ ипбазна адми йикІбаз лигну дустагъдиъ итнайи Варав деетуру, хъа Иса дурарин ихтиярназ тувру.

²⁶ Иса гъахуз хъюгъиган, рякъюъ чан хутІлиан гъюрайи сар Симон кІуру Киринаейин агъали гъахру. Дурари, Иса карсру хач дугъан къял'ин иливну, думу гъабхуз гъитру.

²⁷ Исайин къяляхъди гизаф адмийир ва Дугъахъ зарбди ишурайи дишагълийир гъягъюру.

²⁸ Исайи, дурарихъинди илтІикІну, гъапи:

– Ерусалимдин дишагълийир! Узухъ мишанай, хъа учухъ ва ичв веледарихъ ишай. ²⁹ Гъамци кІуру йигъар гъюра: «велед даршлудар, бицир дархъидар ва нана тутрувдар хушбахтаврар ву!»

³⁰ Гъадмуган дагълариз: «уч'ина ахъай», хъа тепйириз: «учу элеркай» пуз хъюгъдичва,

³¹ адмийири ужур касдиз гъамцдар чІуру ляхнар апІурайган, дурари чІуру касариз фицдар ляхнар апІуйкІан?

³² Исайихъди сатІиди дариз зигбан бадали, къюр гъачагъра хурайи. ³³ «Келле» кІурушв'ина гъафиган, Иса ва гъачгъар, сар Исайин арччул, тмунур – гагул терефназди хачарик карсру. ³⁴ Хъа му арайиъ эскрари, тупут ипри, Дугъан палтар пай апІурайи. ³⁵ Халкъ лигури дийигънайи. Дурарин гъакимдрар Дугъ'ин аьлхъюрайи:

– Жарадар уърхюри гъахъну, гъит Чав Учв уърхри, эгер Думу Аллагъди кадагънайи Месигъ вуш.

³⁶ Эскрарира, Исайиз люкънар апІури, Дугъан багахъна гъюри, кІвантІарихъна сирке хуйи ³⁷ ва гъамци кІуйи: «Эгер Уву жугъдарин паччагъ вуш, Яв Уву уърхъ». ³⁸ Дугъан кІулихъ «Му жугъдарин паччагъ ву» дибикІнайиб кебхнийи.

³⁹ Исайихъди дариз дизигнайи гъачгъарикан сари Дугъаз чІуру гафар апІурайи:

– Эгер Уву Месигъ вуш, Увура, учура уърхъ.

⁴⁰ Тмунури чан юлдшиз кІуру:

– Увуз Аллагъдихъан гучІ шуладарнуз, увузра гъациб жаза тувнайиган? ⁴¹ Ухъуз гъякъди жаза тувна, гъаз гъапиш ухъуз ихъ тахсрариз лайикъ вуйиб гъурубкъунхъуз, хъа Мугъу саб чІуру ляхинра гъапІундар.

⁴² Хъа Исайиз кІуру:

– Уву Яв Паччагълугъдиз гъафиган, узу кІваин апІина, Иса!

⁴³ Исайи дугъаз гъапи:

– Гъякъди кІуразавуз, гъи Узухъди женнетдиъ хъидива.

⁴⁴ Лисундин вахт вуйи. Сабпну вари уълкейиин сьаьт шубубдизкъан мучІушин улубчІвнийи.

⁴⁵ Ригъдин акв хътабтІу ва Аллагъдин хулаъ Гирамишвахъ гъибхнайи чарч гъацІкъял'ансина гъячІябгъю.

⁴⁶ Исайи зарбди гъарай гъапІу:

– Адаш! Йиз рюгъ Яв ихтиярназ тувраза.

Ва гъамци дупну, Дугъан нефес хътубтІу.

⁴⁷ Гъаму гъябкъю эскрарин юзбашийи, Аллагъдин ад за дапІну, гъапи:

– Дугъриданна, гъаму Кас марццир вуйиштІан!

⁴⁸ Гъаму тамашайиз лигуз уч духънайидар, душвахъ гъабшиб дябкъну, чпин мухрар убчвур, алдагъюру.

⁴⁹ Иса аьгъюкъандар вари ва Дугъахъди гъахъи Галилей уълкейианмина гъафи дишагълийир, ярхлаанси дийигъну, мидиз лигурайи.

⁵⁰ Гъадму арайиъ Юсуф кІуру сар гъяни ва гъякълу вуйи, заан диванханайин иштиракчи, ⁵¹ дидин къарарихъди рази дарши кас гъюру. Думу Аллагъдин Паччагъвализ ккилигурайи Ягъудия уълкейин Аримафей кІуру шагъриан вуйи.

⁵² Пилатдихъна душну, дугъу Исайин беден чахъна тувуб тІалаб гъапІнийи. ⁵³ Дугъу Исайин беден хачракан кадабгъну, иригъян гъибиржну, гъарзуъ дапІнайи ва гъелелиг фужкІа кивнадру накъвдиъ ивру.

⁵⁴ Жвуми йигъ вуйи, султ йигъ улубкъуз багахъ шулайи. ⁵⁵ Исайихъди Галилей уълкейиан гъафи дишагълийирра, накъвдихъна дуфну, Исайин беден фици ивнаш, лигуру. ⁵⁶ Хъасин хулариз хътаку, дурари ицици ний хъайи аьтрарна ягъар гъязур гъапІу, хъа султ йигъан, Къанундиъ улупнайиганси, дурар фаракъат гъахъи.

24 Чпи гъязур дапІнайи аьтрин ний хъайи ягъарра хъади, элгъет йигъан, ахсрарихъди, гъадму дишагълийир хъана накъвдихъна гъягъюру. ² Хъа дурариз майит айи хъарахъ гъипнайи гъван гъидипнади рябкъюру, ³ накъвдизди учІвиган, дурариз Агъа Исайин беден гъибихъундар. ⁴ Дурари, мид'ин мюгътал духъну, фикрар апІури имиди, сабпну дурарин улихъна вацІрацІар апІуру палтар али къюр жви ачмиш шулу. ⁵ Дурари гучІбаан ис алахъдариз кІуру: – Учву чІивир гъачІидарин арайиъ гъаз агурачва? ⁶ Думу мушваъ адар. Думу чІиви гъахъну. Дугъу, гъеле Галилей уълкейиъ имиди фици гъапнийиш, кІваин апІинай: ⁷ «Инсаниятдин Бай гунагъкрарин хилиз тувди, дариз зигиди, хъа шубудпи йигъан чІиви хъиди». ⁸ Гъадмуган Исайин му гафар дурарин кІваина гъафи.

⁹ Къяляхъ хътаку дишагълийири (мурарин арайиъ Магдалайиан вуйи Мар'ям, Югъанна, Якъубдин

дада Мар'ям ва дурарихъди хъади гъаши жарадарра айи) мидкан йицІисар ученикдиз ва миди вуйидариз хабар дебккру. ¹¹ Ученикари, му гафар ичІидарси гъисаб дапІну, дурарихъ хъугъундайи. ¹² Хъа Петр гъудужвну, жаргъну накъвдихъна гъушу ва душваъ ис алахъну гъилигуриз кафнартІан гъяркъюндар ва, мид'ин мюгътал духъну, къяляхъ хътаку.

¹³ Гъадму йигъан ученикариккан къюр Ерусалимдихъан къюб саяътнан рякъюн манзилнаъ айи Эммаус кІуру гъулаз гъягъюрайи.

¹⁴ Дурарра Исайиин улукъу гъядисйирикан улхурайи. ¹⁵ Чиб-чпихъди улхури фикрар апІурайи вахтна, багахъ духъну, Исара дурарихъди гъягъюз хъюгъю. ¹⁶ Чпин улар йитІнайиси, дурариз Иса аьгъю гъахъундар.

¹⁷ Дугъу дурарихъан гьерху:

– Учву, рякъди фтикан улхурачва?

Дурар пашманди дийигъу. ¹⁸ Дурарикан Клеоп кІуру сари Дугъаз жаваб туву:

– Му йигъари Ерусалимдиъ гъабшиб душваз гъафидарикан сар Уву вува аьгъдрур, дарин!

¹⁹ Исайи дурариз гъапи:

– Фтикан?

Дурари Исайиз кІуру:

– Аллагъдин ва вари халкъдин улихъ, ляхнариъ ва гафнаъ къувватлу пайгъамбар вуйи Назаретдин Исайикан. ²⁰ Думу жугъдарин маллийрина гъюкумдрари тахсиркар дапІну, хачрак карсну дариз зигуз гъитну. ²¹ Хъа учу, Думу Израилин халкъ азад АпІрур ву кІури, умуд апІурайча, хъа гъамус, магъа шубуд йигъ ву гъамциб гъядиса дубхъну. ²² Хъа гъи ич дишагълийирикан сакъюдари учу мюгътал гъапІну: дурар гвачІнин ухди Исайин накъвдихъна гъушиган, ²³ дурариз Дугъан беден гъибихъундар ва хъадакнугъафидари, Думу чІиви гъахъну кІури, хабар дебккрайи, гъадина гъафи малайикарра гъяркъюнчуз кІури, ктибтура. ²⁴ Ичдарикан сакъюдар накъвдихъна гъушиган, дураризра гъадму дишагълийириз гъяркъдар гъяркъну, амма Дугъан беден гъябкъюндар.

²⁵ Гъадмуган Исайи дурариз гъапи:

– Агъ, пайгъамбарари гъапидарихъ хътругъру ахмакъар ва кІван кагъалсузар! ²⁶ Месигъди гъацдар аьзабар гъизигъантІан, Думу Чан гъяйбатнаъ учІвидар, дупнадаринхъа?

²⁷ Хъасин Исайи, Мусайилан ккебгъну, вари пайгъамбарари Чакан Гирами китабарихъ дидикІнайидарин гъякънаан дурар гъаври тІаъру.

²⁸ Дурар чпи гъягъюрайи гъулаз багахъ гъашиган, Исайи Чаз дилинтина гъягъюз ккунди айиганси улупури гъахъну. ²⁹ Хъа дурари Дугъаз гъапи:

– Учухъди дерг, йигъ хябяхъ шула.

Исара гъадму гъулаъ дурарихъди гъузру.

³⁰ Дурарихъди суфрайихъ гъюн йивну деънайиган, Исайи, уъл гъадабгъну, Аллагъдиз баркаллагъ дупну, гъудубтІуру ва дурариз пай

апІуру. ³¹ Гъадмуган дурарин улар ачмиш шулу ва дурариз Думу Иса вуйиб аьгъю шулу, хъа Думу дурарин улариккан дургру.

³² Хъа дурари чпи-чпиз кІуру:

– Дугъу рякъюъди ухъухъди улхруган ва Гирами китабарихъ дибикІнайибдин гъаврикк ккаъруган, ихъ юкІвар ургури гъахъундайинхъа?

³³ Гъадму саяът гъудужвну, дурар Ерусалимдиз хътакуру ва йицІисар вакиларна имбудар сатІиди ади дихъуру. ³⁴ Дурари: «Агъа дугъриданра чІиви гъахъну ва Симондиз ачмиш гъахъну», кІурайи.

³⁵ Хъа мурарира, рякъюъ чпиин улуркъдар ва, уъл гъудубтІруган, чпиз Думу фици аьгъю гъахънуш, ктитур.

³⁶ Мурар мидкан улхури имиди, Иса Учв дурарин арайиъ ачмиш шулу ва Дугъу: «Учвуз мясляаът ибшри!» кІуру. ³⁷ Дурари, аьжайиб духъну ва гучІ ибхъну, чпиз рюгъ рябкъюра пну, хиял гъапІу.

³⁸ Хъа Исайи дурариз гъапи:

– Гъаз аьжайиб духъначва ва дицдар хиялар ичв юкІвариъ гъаз учІвра? ³⁹ Йиз хиларизна ликариз лигай: Му Узу вуза, хил кучри ва лигури Узу ахтармиш апІинай, рюгъ жан хъайиб ва кІурбар айиб шулдар.

⁴⁰ Гъамци дупну, Исайи дурариз чан хилар ва ликар улупуру. ⁴¹ Хъа дурар шадвалиан мегъел хътругъри ва мюгътал шули айиган, Дугъу дурариз гъапи:

– Мушваъ фициб-вушра ипІруб аничв?

⁴² Дурари Исайихъна гъубжу балугъин пай гъачІабккуру. ⁴³ Исайи, дурариз рябкъюри, ипІуру ⁴⁴ ва кІуру:

– Узу учухъди хъимиди, учвуз гъаписи, Узкан Мусайин къанундиъ, Пайгъамбарин китабдиъ ва гъацира Мяълийирин китабдиъ дибикІнайиси, Йиз кІул'ина гъюз ккайидар вари тамам духъну ккундийи.

⁴⁵ Гъадмуган Дугъу Гирами китабарихъ дибикІнайибдин гъаври ахъбан бадали, дурарин фагъум ачмиш апІуру. ⁴⁶ Хъасин дурариз гъапи:

– Гирами китабарихъ дибикІнаки, Месигъ аьзабарикк ккуркъди ва, дукІну, шубудпи йигъан чІиви хъиди ⁴⁷ ва, вардари чпин гунгъар гардандиъ дисруси, Аллагъди чпилан хил алдабгъруси, Ерусалимдилан ккебгъну варишвариъ Йиз ччвурнахъан Ужувлан хабар рабгъиди. ⁴⁸ Магъа гъаци хъузра гъабшибдин учву шагъидар вучва. ⁴⁹ Хъа Узу Йиз Адашди учвуз тувурза дупнайиб гъамус тувдизачвуз. Учву, аьршариан учвухъна къувват рубкъайиз, Ерусалим шагъриъ гъузай.

⁵⁰ Хъасин Исайи дурар шагъриан адаъну, Вифанияйихънакъан хъади гъюру ва, Чан хилар за дапІну, дурариз ужувлар ккун апІуру. ⁵¹ Дурариз ужувлар ккун апІури айи арайиъ, Иса, ученикарихъан гъудучІури, завуз за шулу.

⁵² Дурари, жилиина ахъну, Дугъаз икрам апІуру, хъасин зурба шадвалиинди Ерусалимдиз хътакуру

⁵³ ва, гъаммишан Аллагъдин ад за апІури,
Аллагъдин хулаъ гъузру.

Югъан

Ухди вахтарихъанмина гъисаб апІурайиси, юкьубпи «Ужувлан хабар» Аллагъдин Рюгънан кюмекдиинди Югъандин хиларилантина, Иса Месигъ дукІну чІиви гъахъихъанмина 50 йискъан улдубчІвган, учв Эфес шагъриъ яшамиш шулайи вахтари гъибикІуб ву. Маттаси Югъанра, Иса Палестинаин жилариин Аллагъдин ляхнар апІури лицурайи вахтнахъанмина хъюгъну, Гъадгъахъди ученикди гъуллугънаъ гъахъну. Имбуну шубрид «Ужувлан хабрариъ» адрубдикан ктибтуб ва хъугърударин хилиз динариз къаршу ижми яракъ вуди ишлетмиш апІуб – магъа муну Ужувлан хабарнан улихъ хъайи месела. Китабдин сифте кІуларииан Иса неинки гунагъ ктру аьдати адми, хъа вари дюн'я халкъ гъапІу Аллагъ вуйивалра аьгъю шула. Дюн'яйиз Акв, Гъякъвал, дугъри Марччлихъан, Уьмур, Хураг, уьмур Туврур – му вари Иса вуйивал ухъуз лап ачухъди аьгъю шулахъуз. Му Хабарнаан рябкъюрайиси, Иса, неинки Чан тереф гъибисурихъна, хъа гъацира жарарихънара фукъан дикъатлу вуйкІан! Му Ужувлан хабарнан метлебакан Гирами Рюгъну Чав Югъандин къалмиинди гъамци кІура: «Аммаки гъаму вари дибикІнайиб, учву Иса Месигъ вуйибдихъ, Думу Аллагъдин Бай вуйибдихъ хъугъри пну ва Дугъахъ хъугъбиинди учвуз зат ккудудубкІру уьмур хъпан бадали дибикІнайиб ву» (20:31).

Месигъ гъювал

¹ Сифте Гаф айи, Гаф Аллагъдихъ хъайи, Гаф Аллагъ вуйи. ² Думу сифте Аллагъдихъ хъайи.
³ Вари Гъадгъуланмина гъабхъну ва, Думу дарди, арайиз дуфнайибдик, фукІара арайиз гъафундар.
⁴ Уьмур Гъадгъаъ а, ва гъадму уьмур инсаниятдиз акв ву. ⁵ Аквну мучІушнаъ акв тувру ва мучІушнахъан акв ккабгъуз шулдар.
⁶ Аллагъди Ягъ'я кІуру ччвур али адми гъаьру.
⁷ Думу Акв улупуз, Акв Месигъ вуди, Гъадгъулантина вари хъугъбан бадали, гъаур вуйи. ⁸ Думу учв Акв дайи, амма Аквнан гъякънаан шагъидвал апІуз гъаьнайир вуйи. ⁹ Гъякъкъи Аквну му дюн'яйиз гъюру гъарсар касдиз аьгъювалар тувру. ¹⁰ Думу, Чав арайиз гъабхи му дюн'яйиз гъафну, хъа му дюн'яйиндариз Думу къабул гъахъундар. ¹¹ Думу жвуандарихъна гъафну, хъа жвуандари Думу гъясбикк гъапІундар. ¹² Учв къабул гъапІдариз ва Чан ччвур дибисну хъугъдариз Дугъу дурар Аллагъдин веледар хъувал багъиш гъапІну. ¹³ Дурар инсанарин ниятариинди, ясана адмийириз ккун гъабшиган бабкан шлудар дар. Думу веледар Аллагъдихъан ву.
¹⁴ Гаф Инсандиз илтІикІуру ва ухъухъди яшамиш шулу. Ухъуз Дугъан Аллагъвалин зурбавал ва къувват гъябкъюнхъуз, масанвали ва гъякъвали ацІнайидар – Дугъаз дурар, Адашдихъ хъайи сар Бай вуди хъпаз гъурукъну. ¹⁵ Дугъкан адмийириз Ягъ'яйи хабар дебккру: «Магъа Думу узу учвуз кІурайир: „Думу, йиз къяляхъди Гъюрайир, узутІан заан ву, гъаз гъапиш Думу узу хъайиз айир ву“».
¹⁶ Дугъан абцІнайи ужувлиинди ухъуз ужувлахъди ужвал гъабхъунхъуз. ¹⁷ Аллагъди ухъуз Къанун Мусайилантина тувну, хъа ужувларна гъякъвал

Месигъ Исайиланмина гъафидар ву. ¹⁸ Зат саризра Аллагъ гъяркъюндар, Думу ухъуз анжагъ Аллагъди, хъайина-хътру сар Бали, гъарган Чан Адашдихъди хъайири, ачмиш гъапІну.

Исайикан Ягъ'яйин шагъидвал

¹⁹ Магъа Ягъ'яйин шагъидвал. Жугъдари Ягъ'яйихъан, уву фуж вува, кІури, гъерхуз Ерусалимдиан чпин маллийр ва левитар гъаиган, ²⁰ Ягъ'яйи дурариз ачухъди жаваб тувру: «Месигъ Узу дарза».
²¹ – Хъа дици вуш, уву фуж вува? – гъерхру дурари. Уву Ил'яс вуна?
 – Ваъ.
 – Уву пайгъамбар вуна?
 – Ваъ.
²² – Хъа уву фуж вува? – давам апІуру гъерхувал дурари. – Учв гъаьдариз учв жаваб тувну ккунду. Уву фуж вуди гъисаб апІурава?
²³ – Узв, Ишая пайгъамбри гъапиганси: «„Агъайиз рякъ диш апІинай!“ кІури, ичІи чулиъ атІабгу дих вуза».
²⁴ Гъадмуган фарисйири гъаьнайидари ²⁵ Ягъ'яйихъан гъерхру: «Хъа уву я Месигъ, я Ил'яс, ясана пайгъамбар даруган, уву халкъ гъаз штуан апІурава?»
²⁶ – Узв учву штуан апІураза, – кІури, Ягъ'яйи дурариз жаваб тувру, – хъа ичв арайиъ Адми а. Думу учвуз аьгъдарчвуз. ²⁷ Думу узутІан къанди гъюрашра, узв Дугъан шаламарин гъахмийр гъядарчузкъан лайикъ дарза.
²⁸ Му вари Ягъ'яйи халкъ штуан апІури гъаши Ярдан нирин тмуну гъирагъдихъ хъайи Вифания кІурушваъ гъабхънийи. ²⁹ Хъайигъан Ягъ'яйиз чахъинди гъюрайи Иса рякъюру ва кІуру: «Магъа,

дюн'яйин гунгъар Чаина гъадагъуз ккайи Аллагъдин Агълиж гъюра. ³⁰ Думу узу Чакан: „Думу йиз къяляхъди Гъюрайир узутан заан ву, гъаз гъапиш Думу узу шайиз Айир ву“, – Гъапир ву. ³¹ Думу фуж вуш, узузра аьгъдайзуз, амма узу, Месигъ Израилиз аьгъю ишри пну, халкъ штуан апІуз дуфнайир вуза».

³² Ягъ'яйи гъацира гъапи: «Узузра Думу Месигъ вуйиб аьгъдайзуз, хъа штуан апІуз узу Гъаури гъапунзуз: ³³ „Шлиина-вуш Гирами Рюгъ ис шули рякъидивуз ва Гъадгъуин гъузди. Ари Гъадмунур хъиди Гирами Рюгънахъди адмийир цІийи Алаърур“. Узуз гъаци рябкъюзра гъябкъюнзуз:

Гирами Рюгъ луф жорейиинди Гъадгъуина аършариан гъафнийи. ³⁴ Магъа узу адмийирин улихъ шагъидвал апІураза: Ари Гъадму ву Аллагъдин Бай».

Исайин сарпи ученик

³⁵ Хъайигъанра Ягъ'я, чан къюр ученикра хъади, гъадушв'ин алди шулу. ³⁶ Багъхъантина гъярайи Иса дяркъну, Ягъ'яйи кІуру:

– Лигай, магъа Аллагъдин Агълиж!

³⁷ Дугъан му гафар гъеерхъу ученикар Исайин къяляхъди гъягъюру.

³⁸ Иса къяляхъинди илтІикІуру ва, дурар дяркъну, гъерхру:

– Фу ккундучвуз?

– Я Рабби! (Му илтІибкІиган «Мялим» кІуру гаф ву.) Уву наан яшамиш шулава? – пну гъерхру дурари Исайихъан.

³⁹ – Узухъди гъачай, ва учвуз рябкъидичвуз, – гъапи Исайи. Дурар Исайихъди гъягъюру. Думу яшамиш шулайишв дябкъну, дурар хябхъдиз Гъадгъахъ гъузру. Сяаьт юкъбарихъна вуйи.

⁴⁰ Ягъ'яйин гафарихъ хъебехъну Исайихъди гъушу къюрискан сариз Андрей кІуйи, думу, чаз Петр кІури шлу Симондин чве вуйи. ⁴¹ Дугъу, гъадму сяаьт чан чве Симон дагну, дугъаз кІуру:

– Учуз Месигъ гъидихъунчуз! (Му илтІибкІиган «Христос» – «Аллагъдихъан вуйир» кІуру гаф ву.)

⁴² Андрейи думу Исайихъна хъади гъюру. Иса дугъаз дикъатлуди лигуру ва кІуру:

– Уву Югъаннайин бай Симон вува. Увуз Кифа, яна Петр кІуру хъиди. (Жугъуд чІалниинди «Кифа» ва грек чІалниинди «Петрос» «Гъван» кІуру гаф ву.)

⁴³ Хъайигъан Исайи Галилей уьлкейиз гъягъюз къаст апІуру. Дугъаз Филип алахъуру:

– Узухъди гъач! – кІуру дугъаз Исайи.

⁴⁴ Филипра Вифсайдайиан – Андрейинна Петрин гъахи шагъриан – вуйи. ⁴⁵ Филипди Нафанаил агуру ва кІуру:

– Учуз, Мусайи чан Къанундиъ шликан дибикІнаш ва пайгъамбрарира шликан дибикІнаш, Гъадму гъидихъунчуз. Думу Назарет шагъриан Юсуфдин бай Иса ву.

⁴⁶ – Назаретдиан? Назаретдиан фукІа ужуб удубчІвур кІурана? – наразиди кІуру Нафанаили.

– Гъач гъягъюхъа, ва уву лигара, – кІуру дугъаз Филипди.

⁴⁷ Чахъна гъюрайи Нафанаил гъяркъиган, Исайи дугъкан гъамци кІуру:

– Магъа, затра кучІал ва цІарувал ктру, чан дугъри израилжви.

⁴⁸ – Увуз узу наънан аьгъявуз? – гъерхру Нафанаили.

– Узкан увуз Филипди ктибтайиз улихъна Узуз уву инжирин гъарикк гъяркъюнзуз, – пну, жаваб туву дугъаз Исайи.

⁴⁹ – Агъа! Уву Аллагъдин Бай вува – Израилин Паччагъ! – гъевесниинди гъапи Нафанаили.

⁵⁰ – Уву Узухъ гъаддиз хъугъунва, Узуз уву инжирин гъарикк гъяркъюнзуз гъапну кІури? Хъа увуз мутан бегъем артухъ аьламатар рякъидивуз.

⁵¹ – Исайи давам апІуру:

– Гъякълу вуйи гъякъ кІуразачвуз: учвуз завар гъатІарццури ва Аллагъдин малайикар Инсаниятдин Бал'ина ис-за фици шулуш, рякъидичвуз.

Кана шагъриъ сумчир

2 Къюд йигълан Галилей уьлкейин Кана шагъриъ сумчир шулу. Душваъ Исайин дадара айи. ² Сумчриз Исайиз ва Дугъан ученикаризра теклиф вуйи.

³ Хялари вари чяхир гъубхъиган, Исайин дадаи Дугъаз кІуру:

– Мурарин чяхир имдар.

⁴ – Уву гъаз кІурава Узуз дици? – жаваб тувру дугъаз Исайи. – Йиз вахт мегъел улубкънадар.

⁵ – Дугъу фици гъапиш, гъаци апІинай, – гъапи Исайин дадаи кюмекчйириз.

⁶ Гъадушвахъ жугъдари чпин диндихъди жикІувалариз ишлетмиш апІури шлу йирхъуб гъвандин латар хъайи, дурарикан гъарубдиъ къюб-шубуб гаргун шид гъябгъюйи.

⁷ – Латар штухъди ацІай, – кІуру Исайи кюмекчйириз. Дурарира латар даргариккнакъан штухъди ацІуру.

⁸ – Гъамус сацІиб шид удубзну, мярака кІули гъабхрурихъна гъайибхай, – гъапи Исайи.

⁹ Мярака кІули гъабхрури чяхриз илтІибкІинайи штук ниъ капІуру. Дугъаз чяхир гъапІруб-вуш аьгъдайи, хъа кюмекчйириз аьгъяйи. ¹⁰ Мярака гъабхрури, жамраз дих дапІну, кІуру:

– Адмийири хялариз сифте ужуб чяхир гъивру, хъасин вари пиян гъашиган, чІуруб хуру. Хъа уву ужубсиб чяхир гъамусдиз гъаз гъибтнава?

¹¹ Му Исайи Галилей уьлкейиъ айи Канайиъ улупу аьламатарикан сабпи аьламат вуйи. Гъамдиинди Дугъу Чан зурбавал улупнийи ва Дугъан ученикар Дугъахъ хъугънийи.

¹² Гъамдихъан Иса Кафернагъум шагъриз гъягъюру. Дугъахъди Чан дада, чвйир ва ученикара хъайи. Дурарин душваъ сякъюдар йигъар шулу.

¹³ Жугъдарин Пасхайин машквар багахъ шулайиган, Иса Ерусалим шагъриз гъягъюру.

¹⁴ Душваъ Аллагъдин хулан гъягъдиъ учІвиган, Дугъаз малар, марччар ва луфар масу туврайидар ва пулар гъюдюхрударра рякъюру.

¹⁵ Исайи, тІурнарискан гъирмаж дапІну, дурар вари гъадушв'ан чпин малар-марччарра хъади утІурккуру, пул гъюдюхрударин пулар даргъюру ва устлар ккитІикІуру. ¹⁶ Дугъу луфар масу туврайидариз гъапи:

– Мурар милин дургин апІнаи! Йиз Адашдин хал базариз миилтІибкІанай!

¹⁷ Гъаму вари гъабхъиган, Исайин ученикарин Гирами китабарик дидикІнаи гъамцдар гафар кІваина гъюру: «Яв Хулахъна вуйи ккунивали Узу цІаси ургиди».

¹⁸ Мушв'ин жугъдарин гъюкумдрар гъедергуру.

– Увуз гъамцдар апІуз ихтияр айивал фициб аьламатниинди улупидива? – гъерхру дурари.

¹⁹ – Му Аллагъдиз ккарагру хал учву дабгъай, хъа Узу думу шубуд йигъан айтІ дивурза, – дурариз жаваб вуди гъапи Исайи.

²⁰ – Му Аллагъдин хал диври инсанар ягъчІвурна йирхъуд йисан гъилихну, хъа Уву шубуд йигъан дивдина?! – гъапи жугъдари.

²¹ Исайи Аллагъдин хулан улхурайиб Чан бедендикан кІурайивал вуйи. ²² Иса, дукІну, шубудпи йигъан чІиви гъашиган, Дугъу гъамдикан дупнаи гафар Дугъан ученикарин кІваина гъафнийи, ва дурар Гирами китабарихъ ва Исайихъ хъугънийи.

²³ Иса Ерусалимдиъ Пасхайин машквраъ айи вахтна, Дугъу улупу аьламатар дяркъну, гизафдар Дугъахъ хъугънийи. ²⁴ Хъа Учв, Иса, саринна ихтибарнаъ учІвдаи, гъаз гъапиш Дугъаз инсанар ужуди аьгъайи.

²⁵ Исайиз адмийирин хасиятарискан шли-вуш ктитувал лазим дайи, фицики Дугъаз гъарсар касдин кІваъ айиб аьгъайи.

Иса ва Никодим

3 Фарисйирин арайиъ жугъдарин гъакимарискан сар Никодим кІурур айи.

² Йишвну Исайихъна дуфну, дугъу кІуру:
– Мялим! Учзу уву Аллагъдихъан дуфнаи Мялим вуйиб аьгъачуз, фицики Уву апІрусдар аьламатар, эгер Аллагъ Увухъди хътайиш, сарихъанра апІуз даршлии.

³ Исайи дугъаз жаваб вуди кІуру:

– Гъякълу вуйи гъякъ кІуразавуз: анжагъ учв цІийикІултІан бабкан гъаширихъантІан Аллагъдин Паччагълугъдиъ учІвуз хъибдар.

⁴ – Аьхю адмийихъан хъана бабкан хъуз фици шулухъа? Думу, сабансана чан дадаин фуниъ учІвну, хъана бабкан даршулда? – кІуру Дугъаз Никодимди.

⁵ Исайи дугъаз жаваб туву:

– Гъякълу вуйи гъякъ кІуразавуз: фуж штуан ва Гирами Рюгънахъан цІийикІултІан бабкан дархъиш, дицирихъан Аллагъдин Паччагълугъдиъ учІвуз хъибдар. ⁶ Бедендикан бабкан шлуб беден ву. Анжагъ Гирами Рюгънакан рюгътІан бабкан шулдар. ⁷ Узу увуз: учву цІийикІултІан бабкан духъну ккунду, гъапну кІури, мюгътал махъанай. ⁸ МикІ ккунишвахъинди хъивру. Увуз дидин сес ебхъурувуз, хъа думу наанди ва наънан хъивраш, аьгъю шулдарвуз. Гирами Рюгънакан бабкан гъаширра, ари гъапи ву.

⁹ – Дици фици хъуз мумкин ву? – пну, гъерху Никодимди.

¹⁰ – Уву Израилин мялим вуди, гъамцдар шей'арикан аьгъдарнуз? – жаваб тувру дугъаз Исайи. – ¹¹ Гъякълу вуйи гъякъ кІуразавуз: Учву кІурача Учзу аьгъюбдиан ва шагъидвал апІурача гъябкъюбдикан. Хъа учву Учву шагъидвал апІурайибдихъ хъугърадарчва. ¹² Эгер Узу учвуз му дюн'яйинубдикан кІурайиган учву хъугърадарш, хъа аьршаринубдикан гъапиш, фици хъугъдичвахъа? ¹³ Гъич саркъана аьршариз за гъахъундар, гъадушв'ан жилиина ГъафиртІан – Инсаниятдин БайтІан гъайри. ¹⁴ ИчІи чюлиъ Мусайи фици битІ ягъалди гакІвлик кибтІну дебккнуш, гъапи Инсаниятдин Байра хамхрик карсну хъиди, ¹⁵ Дугъахъ хъугъу гъарсариз зат ккудудубкІру уьмур хъпан бадали. ¹⁶ Аллагъдиз дюн'я гъапи ккун гъабхънуки, Дугъу Чан айи-адру сар багъри Бай, Дугъахъ хъугъну, гъарсар кас дукІну даришри, хъа зат ккудудубкІру уьмур ибшри пну, гъаьну гъурбан гъапІну. ¹⁷ Аллагъди Чан Бай дюн'яйиз, дидин диван апІуз ваъ, хъа Гъадгъулантина дюн'я дюбхну хъуз гъаьну.

¹⁸ Дугъахъ хъугънайирин диван апІидар, хъа фуж Дугъахъ хъугъундарш, сарун диван гъапІу мисал ву, гъаз гъапиш думу Аллагъдин багъри Балихъ хъугъундар. ¹⁹ Диван апІувал гъаддиъ аки, дюн'яйиз акв гъафну, хъа адмийириз аквтІан мучІушин артухъди ккун гъабхъну, гъаз гъапиш дурарин ляхнарра чІурудар ву. ²⁰ Фицики чІуруб апІурайи гъарсар касдиз акв даккун шулу ва, чан чІуру ляхнар ашкар даришри пну, думу аквнахъна гъягъюрдар. ²¹ Хъа гъякъвалиинди апІурур, чан ляхнар ашкарди хъуз, аквнахъна гъягъюру, гъаз гъапиш дугъан дурар Аллагъдиъди дапІнайидар ву.

Иса ва штуан апІуру Ягъ 'я

²² Мидхъантина Иса, Чан ученикарра хъади, Ягъудия уьлкейин ругариина гъюру ва, душваъ гъадрарихъди яшамиш шули, дурар штуан апІури гъахъну. ²³ Гъадму вахтна Ягъ'яра Салим кІурушвахъ хъайи Энондиъ адмийир штуан апІури шулу, гъаз гъапиш душваъ шид гизаф айи ва дина штуан хъуз хайлин халкъ гъюри гъахъну. ²⁴ Му Ягъ'я дустагъдиъ итайиз гъабхъиб вуйи.

²⁵ Гъадмуган Ягъ'яйин ученикарикан сакъюдари жугъдарихъди штуан хъпан гъякънаан гъюжат кебгъру, ²⁶ ва дурари Ягъ'яйихъна дуфну гьерхру:

– Мялим, кІваинди иминуз, увухъди Ярдан нирин тмуну гъирагъдихъ гъуркьу, уву Чакан ктибту Гъадму Кас? Магъа, Дугъу адмийир штуан апІура ва Дугъахъна вари гъюра!

²⁷ – Адмийихъан анжагъ чаз аършариан улупубтІан апІуз даршул, – пну, жаваб тувру Ягъ'яйи. – ²⁸ Узу учвуз: „Узу Месигъ дарза, хъа узу Аллагъди Дугъаз рякъ ккабалгуз гъаънайир вуза“, – гъапибдин шагъидар вучва. ²⁹ Швушв анжагъ швушв хурайириз ву, хъа дугъахъ хъебехъну, дугъу гъапиб апІурайир швушв хурайирин дуст ву. Швушв хурайирин дих кубкІиган, шад шулу: узура гъаци шадвали аціназу. ³⁰ Фицики Дугъан ад машгъур ва ахю дубхъну ккунду, хъа йизуб – ціиб шула ва аххирихъна гъюра.

Заълан Гъафир

³¹ Аършариан Гъафир гъаму дюн'яйиин алидартІан зина ву, хъа му дюн'яйиин алидар гъаму дюн'яйиндартІан дар, ва дурар му дюн'яйин ляхнарикандІан улхурира шулдар. Аършариан Гъафир варитІан заан ву.

³² Дугъу Чаз гъеебхъубдикан ва гъябкъубдикан кІура, аммаки адмийири Дугъан шагъидвал къабул апІурадар. ³³ Дугъан гафар къабул апІурайир гъякъ Аллагъ вуйивалихъ хъугъра. ³⁴ Фицики Аллагъди Гъаънайир Аллагъдин гафариинди улхура, гъаз гъапиш Аллагъди Дугъаз бегъем Гирами Рюгъ тувна.

³⁵ Адашдиз Чан Бай масанди ву ва гъаддиз варибдиин гъюкум Дугъан хилиз тувна.

³⁶ Аллагъдин Балихъ хъугънайириз зат ккудудубкІру уьмур хъибди, хъа Дугъахъ хътругъуриз дициб уьмур рябкъидар ва дицириин гъаммишандиз Аллагъдин хъял хъибди.

Иса ва

Самарияйиан вуйи дишагъли

4 Фарисйириз Ягъ'яйизтІан Исайиз артухъди ученикар ва штуан хъуз гъюрудар айибдикан аьгю шулу. Гъякъикъатди адмийир Исайи Чав ваъ, хъа Дугъан ученикари штуан апІури гъахъну. Мидкан аьгю гъабшиган, Ягъудия уьлке гъибтну, Агъа хъана Галилей уьлкейиз гъягъюру. ⁴ Дугъан рякъ Самария юрднаантина вуйи. ⁵ Ва магъа Иса Самарияйи аи Сихар кІуру шагъриз гъюру. Думу шагъур Якъубди чан Юсуф кІуру бализ бахиш гъапІу хутІлин багахъ хъайи. ⁶ Душваъ Якъубдин гъуйи аи. Рякъюъ эргу Иса гъадму гъуйдихъ деъру. Вахт лисухъна вуйи. ⁷ Дина штуз Самарияйиан сар дишагъли гъюру.

– Узуз убхъруб чава, – кІуру дугъаз Исайи.

⁸ Дугъан ученикар шагъриз ипІруб гъадабгъуз душнайи.

⁹ – Уву, жугъудри узхъан, Самарияйиан вуйирихъан, убхъуз ужуб фици ча кІурава? – гьерху Дугъхъан жаваб вуди дишагълийи. Фицики жугъдар самариялуйирихъди албагну адайи.

¹⁰ Исайи жаваб туву:

– Эгер увуз, Аллагъди адмийириз фу тувруш, аьгъяйиш ва, «Узуз убхъруб чава» кІурайир Фуж вуш, аьгъяйиш, уву Узхъан шид ккун апІидийва ва Узу увуз чІиви шид тувдийза.

¹¹ – Я ахю кас! – кІуру Дугъаз дишагълийи, – Увухъ гъич бедрекъан хъадарвухъ, хъа гъуйи деринуб ву. Хъа Уву дициб шид наънан гъадабгъидийва? ¹² Уву учуз му гъуйи туву ва дидан чавра, чан баярина мал-къарайира шид убхъури гъаши ич аба ЯкъубтІан заанур вунахъа?

¹³ Исайи жаваб тувру:

– Му шид убхъру гъарсар касдиз ціиб арайилан хъанара убхъуз ккун хъибди. ¹⁴ Хъа узу шид тувну гъубхъур сану гъич зат харгидар. Гъаз гъапиш Узу дугъаз туву шид зат ккудудубкІру уьмур тувру яшайишдин булагъдиз илтІибкІиди.

¹⁵ – Я ахю кас! – кІуру Дугъаз дишагълийи, – Узуз сарун затра шид ккун даршлуганси ва мина дидиз дяргъруганси гъадму шид чава!

¹⁶ Душну яв жилирра гъамина хъади гъач, – кІуру Исайи.

¹⁷ – Узухъ жилир хътарзухъ, – гъапи дишагълийи.

– Уву, жилир хътарзухъ кІури, дюзди гъапива, – кІуру Исайи дугъаз. – ¹⁸ Фицики уву хъуб ражари швувахъ гъахъунва, хъа гъамусяаьтди увухъ хъайир яв жилир дар. Уву дюз гъапунва.

¹⁹ – Я ахю кас! – кІуру Дугъаз дишагълийи, – Уву пайгъамбар вуди рякъюразуз. ²⁰ Ич абйир гъатму дагъдиина икрамназ гъюри гъахъну, хъа учву, жугъдари, кІурачва, икрам апІуз анжагъ ЕрусалимдизтІан душну ккундар.

²¹ Исайи дугъаз кІуру:

– Хъугъ Узухъ, дишагъли, гъамус учву я му дагъдиин, я Ерусалимди ихъ Адашдиз икрам апІидарчва – гъациб вахт улубкъура. ²² Учвуз, самариялуйириз, учву фтиз икрам апІурашра, аьгъдарчвуз. Хъа учуз, жугъдариз, учу фтиз икрам апІураш, аьгъячуз, фицики уьрхювал жугъдарихъанмина гъибди. ²³ Хъа гъациб вахт улубкъидики, ва думу улубкъузра улубкъна, халис икрам апІурудари Адашдиз рюгънииндина гъякъвалиинди икрам апІиди. Ихъ Адашди, иллагъки, гъамцдар икрам апІурудар агура. ²⁴ Аллагъ Рюгъ ву ва гъаддиз Дугъаз икрам апІурудари рюгънииндина гъякъвалиинди Дугъаз икрам дапІну ккунду.

²⁵ – Месигъ дуфну ккуниваликан узуз аьгъязуз, – гъапи дишагълийи. – Думу гъафиган, Дугъу учуз варибдикан ктибтиди.

²⁶ – Гъадму уву кІурайи Адми увухъди улхура. Узу вуза Месигъ, – кІуру Исайи.

²⁷ Гъадму арайи Исайин ученикар гъюру ва, Дугъу дишагълийихъди гафар апІури дябкъну,

дурар мюгътал шулу. Амма сарира Дугъхъан, фу ккунди аш, вая дугъахъди гафар гъаз апІураш, гьерхундайи.

²⁸ Дишагълийи чан шид айи гвар гъибтну, шагъриз хъадакнун, адмийириз кІуру:

²⁹ – Узухъди гъачай ва узу йиз уьмриъ гъапІу вари ляхнарикан ктити Касдиз лигай. Мумкин ву Думу Месигъ хъузра?

³⁰ Дурар шагъриан удучІвну, Гъадгъахъна гъягъюру.

³¹ Хъа му вахтна ученикари Исайикан:

– Я Мялим, фукІа ипІина, – кІури, тІалаб апІурайи.

³² – Узухъ гъациб хураг хъазухъки! Дидкан учвуз аьгъю хъузра аьгъдарчвуз, – гъапи Дугъу.

³³ Гъадмуган ученикари чиб-чпихъан гьерхру: «Белки Дугъаз ипІруб шликІа гъабхнушул-гъа?»

³⁴ Исайи дурариз кІуру:

– Йиз хураг Узу Гъаурин ният тамам апІуб ва Дугъан ляхин ккудубкІуб вуйиз. ³⁵ ХутІил убзури, учву кІури шулчва: «Юкьуб вазсана – ва иганра хъубкъди». Хъа магъа Узу учвуз кІураза: улар арццай ва хутІлариз лигай – дурар ургуз хъуркъна.

³⁶ Убгурайири гъамустІанра чан гъякъи гъадабгъура ва зат ккудудубкІуру уьмриз бегъер уч апІура, гъубзурра ва гъубгурра – кьюридра сабси шад хъпан бадали. ³⁷ «Сари убзуру, тмунури ккадабцІуру» кІуру мисал гъамци вуйиган гъякъ ву.

³⁸ Узу гъаъразачву, учву убгбан бадали, учву зегъмет дизригушваз. Жарадари зегъмет гъизигну, хъа учву дурарин зегъметнан бегъер уч апІурачва.

³⁹ Му шагъриан вуйи самариялуйирикани гизафдар Исайихъ хъугъру, фицики му дишагълийи Дугъкан дурариз дупнайи: «Дугъу йиз уьмриъ узу гъапІу вари ляхнарикан ктибтунуз». ⁴⁰ Самариялуйири, Исайихъна дуфну, Думу чпихъ гъузуб тІалаб апІуру. Ва Думу дурарихъди кьюд йигъан гъузру. ⁴¹ Исайи дурариз гъапІу ктитбариинди Дугъахъ хъанара гизафдар хъугънийи. ⁴² Дурари думу дишагълийиз кІуру: «Сифте учу Исайихъ яв гафариз дилигну хъугъунча. Хъа гъамус Дугъахъ учу ич-уч'инди хъебехъну хъугърача, ва аьгъячуз: Думу дугъриданра дюн'я уьрхру Месигъ ву».

Зурба гъуллугъчийин бай сагъ апІуб

⁴³ Кьюд йигълан Иса, дилин удучІвну, Галилей уьлкейиз гъягъюру, ⁴⁴ фицики Дугъу Чав мидиз улихъна гъапнийи: «чан ватандиъ пайгъамбрин гъюрмат даршул». ⁴⁵ Галилейиз гъафиган, душван агълари Иса хуш'валиинди къабул апІуру, гъаз гъапиш Ерусалимдиз Пасхайин машквраз гъушиган, дурариз Дугъу гъапІкъандар вари дяркънайи, фицики дурарра гъадму машквраъ айи.

⁴⁶ Иса хъана Чав шид чяхриз илтІибкІу Кана кІуру Галилей уьлкейин шагъриз гъягъюру. Гъадму вахтна Кафернагъум шагъриъ паччагъдин гъякимдрарикан сар яшамиш шулайи ва дугъан бай яманди иццурайи. ⁴⁷ Иса Ягъудия уьлкейиан

Галилейиз дуфнайибдикан деебхъну, думу Дугъахъна гъюру ва, чан йикІуру гъялнаъ айи бай сагъ апІуз Кафернагъумдиз гъач, кІури, Исайиз миннатар апІуру.

⁴⁸ – Учвкан саркъан, аьламатар ва аьжайиб лишнар дяркъкъан гагъди, хъугъуз ккайидар дарчва! – гъапи дугъаз Исайи.

⁴⁹ – Я ахъю кас! Йиз бай йикІайиз гъача! – кІури, паччагъдин гъякимдар Дугъаз хъана ккарагуру.

⁵⁰ – Хулаз гъарах, яв бай яшамиш шули гъузди, – кІуру Исайира. Ва му адми Исайин гафарихъ хъугъру ва рякъюъ учІвру. ⁵¹ Рякъюъ дугъаз чан гъуллугъчийир алахъуру ва дурари дугъаз: «Яв бай сагъ гъахъну», кІуру. ⁵² Дугъу дурарихъан: «Бализ филаси рягъят гъабхъну?» – пну, гьерхру. «Накъ лисхъан дугълан убцурушин алдабхъну», – гъапи дурари.

⁵³ Мушв'ин балин адашдиз, чан бай Исайи: «Яв бай яшамиш шули гъузди», гъапи вахтна сагъ гъашиб аьгъю шулу, ва дугъан вари хуландар Исайихъ хъугънийи.

⁵⁴ Му Ягъудияйиан Галилейиз гъафихъан Исайи улупу кьюбпи аьламат вуйи.

Вифезда гъямамназ ккилигурайир сагъ апІуб

5 Дидхъан саб цІиб вахтналан жугъдарин машквар улубкъуру ва Иса Ерусалимдиз гъягъюру.

² Ерусалимдиъ Марччарин латар кІурушвахъ, жугъуд чІалниинди «Вифезда» (Рягъимлувалин хал) кІуру саб кахъру гъямам хъайи. Дидихъна элеркнайи гъвандин мурхълар ккудукънайи хъуб дегълиз гъюрайи. ³ Гъадму хъубиб дегълизарра ацІну фалиж кайидар ва майифдар ади шуйи. Дурар, фила шид ккибикъуз хъюгъруш, гъаддиз ккилигури шуйи. ⁴ Фицики Аллагъдин малайикди бязи вахтари, гъюри, шид ккибикъуйи ва, шид ккибикъхъан сифте вуди фуж учІвиш, гъадму, чак фициб уьзур кашра, сагъ шули гъахъну. ⁵ Мушваъ сумчІурна миржид йисан иццурайи сар кас айи. ⁶ Исайиз думу дахънади дяркъну ва хайлин вахтна иццурайиб аьгъяди, дугъхъан гьерхру:

– Сагъ хъуз ккундунуз?

⁷ – Йиз ахъюр, – жаваб туву иццурайири, – ккун даршулин. Аммаки, шид ккибикъубси, штук кучІвуз узуз кюмек апІуру адми шуладар. Хъа узу кучІвуз хъюгъиган, узутІан ухди душвак жарар кучІвнадиди шула.

⁸ – Гъудужвну, яв ахинра гъадабгъну, гъарах, – кІуру дугъаз Исайи. ⁹ Ва думу дишлади сагъ духъну, чан ахинра гъадабгъну, гъягъюру.

Думу султ йигъ вуйи. ¹⁰ Гъаддиз жугъдарин гъюкумдрари сагъ гъаши касдиз кІуру:

– Гъи султ йигъ ву, гъаддиз Къанундиинди ахин гъабхуз ихтияр адар!

¹¹ – Узу сагъ гъапІури: «Ахин гъадабгъну гъарах», гъапунуз, – гъапи дугъу.

¹² – Хъа фуж ву думу Адми, увуз: «Ахин гъадабгъну, гъарах», гъапир? – гъерхру дурари.

¹³ Сагъ духънайириз, Думу фуж вуш, аьгъдайи, фицики гъадушваъ аьхючИвеъ халкъ ади, Иса гъадраригъ рякъюри имдайи.

¹⁴ Хъасин Исайи, гъадму кас Чаз Аллагъдин хулаъ алахъиган, дугъаз гъапи:

– Магъа лиг, уву сагъ гъахъунва, сарун гунагъ ляхнар мапІан, даршиш митІан артухъ пис гъял хъибдияв.

¹⁵ Му касди гъамус душну, учв сагъ гъапІур Иса ву, кІури, жугъдарин гъюкумдрариз хабар дебккру.

¹⁶ Жугъдарин гъюкумдрар, Исайи му ляхин султ йигъан гъапІну кІури, Дугъахъ хъергуз хъюгъру.

¹⁷ Хъа Исайи дурариз жаваб тувру:

– Йиз Адаш гъарган лихури шулу, Узура лихураза.

¹⁸ Жугъдарин гъюкумдрари Иса, неинки Дугъу султ йигъандин къайда гъючІюбгъну кІури, хъа гъацира, Аллагъдин Бай вуза, кІури, Учв Аллагъдихъди барабар апІурайиган, айибтІан артухъ Думу йивну йикІуз чпин къаст ижми апІуру.

Балин къудрат

¹⁹ Исайи дурариз кІуруки:

– Гъякълу вуйи гъякъ кІуразачвуз: сабан Чан Адашди гъапІраш дярбкъкъан гагъди, Балхъан Чан-Чаинди фукІара апІуз шулдар. Адашди гъапІраш, Балира гъадму апІура. ²⁰ Адашдиз Бай ккунду, ва Дугъу Чав апІурайидар вари Бализ улупура. Дугъу Бализ бегъем артухъ улупиди ва учву мегъел мюгътал хъуз ккимичва. ²¹ Адашди гъачІидар чІиви апІруси ва дурариз уьмур тувруси, гъаци Балира Чаз ккунириз уьмур тувди. ²² Адашди саринра суд апІурадар; ²³ варидади, фици Адашдин гъюрмат уьбхюраш, гъаци Балинна гъюрмат уьбхбан бадали Дугъу вари суд апІуру гъюкум Балихъна тувна. Шли Балин гъюрмат уьбхюрадарш, гъадгъу Думу гъау Адашдинра гъюрмат уьбхюрадар. ²⁴ Гъякълу вуйи гъякъ кІуразачвуз: шлиз Йиз Гаф ебхъураш ва фуж Узу Гъаурихъ хъугъраш, гъацири зат ккудудубкІуру уьмур гъазанмиш дапІна, дицир суддин улихъ дийигъидар. Дицир гъамустІанра, дукІну хъувалихъан, гъаргандин уьмриъ учІвна. ²⁵ Гъякълу вуйи гъякъ кІуразачвуз: вахт улубкъура – сану улубкънура ву! – дийихнайидариз Аллагъдин Балин дих ебхъиди, ва гъеебхъдар гъаргандин уьмрихъна чІиви хъиди. ²⁶ Фици Адаш уьмрин булагъ вуш, гъаци Байра Дугъу уьмрин булагъ гъапІну. ²⁷ Ва Дугъу Бализ суд апІуру гъюкумра тувна, фицики Думу Инсаниятдин Бай ву. ²⁸ Учву мидІин мюгътал махъанай, вари накъварик кайидариз Аллагъдин Балин сес ебхъура вахт улубкъура ва накъвариан удучІвиди. ²⁹ Фужари ужІвал гъапІнуш, дурар яшайишдиз чІиви духъну удучІвиди; фужари писвал гъапІнуш, дицдар чпин суд апІбан бадали удучІвиди. ³⁰ Узхъан Йиз хусуси гъюкуминди фукІа апІуз шулдарзухъан. Узу кІураза Узуз Аллагъдихъан

ебхъурайиси ва Йиз суд дишуб ву, фицики Узу Узуз ккуниб апІурадарза, хъа Узу Гъауриз ккуниб апІураза.

Исайикан шагъидвал

³¹ Эгер Узу Узкан адмийириз ктибтури гъашиш, дурар Узухъ хътругъубра мумкин ву. ³² Аммаки Узкан ктибтру жара Шагъид а, ва Узуз аьгъязуз, Дугъу Узкан ктибтурайиб гъякъ вуйивал. ³³ Учву Ягъ'айихъна адмийир гъаунчва, ва дугъура вари гъамрар гъякъ вуйиб тасдикъ гъапІну. ³⁴ Хъа Узу адмийирин шагъидвалилан асиллу дарза: Узу му вари, учву уьрхбан бадали кІураза. ³⁵ Ягъ'я уьгури акв туврайи чирагъсир вуйи, ва учву дугъан акв шадвалиинди цІиб вахтназтІан къабул гъапІундарчва. ³⁶ Амма Узуз, Йиз гъякънаан Ягъ'айи гъапивалтІан хъанара мюгъкам шагъидвал азуз, фицики, Адашди Узуз апІин дупну, Узу апІурайи ляхнари, Узу Адашди гъаур вуйиб тасдикъ апІура. ³⁷ Гъаци Узу гъау Адашдира Узкан шагъидвал апІура. Хъа учвуз Дугъан дих затра гъеебхъундарчвуз, ва учвуз Думу затра гъяркъюндарчвуз. ³⁸ Ва учву ичв кІваъ Дугъан Гаф уьбхюрадарчва, фицики Дугъу гъау Узухъ хъугърадарчва. ³⁹ Учву Гирами китабар дурхну ахтармиш апІурачва, фицики дурариан гъаргандин уьмур гъазанмиш апІуз шулу кІури, фикир апІурачва, хъа Гирами китабарий Узкан дибикІна. ⁴⁰ Гъаци вушра, зат ккудудубкІуру уьмур учвуз хъпан бадали, учвуз Узухъна гъюз ккунди адарчвуз. ⁴¹ Узуз инсанарин тярифар лазим дарзуз. ⁴² Хъа Узуз учву аьгъюдар вузуз ва учвуъ учвуз Аллагъдихъна вуйи масанвал адрувалра аьгъязуз. ⁴³ Узу Йиз Адашдин ччвур бадали учвухъна дуфназа, хъа учву Узу къабул апІурадарчва, хъа эгерки сар жара фуж-вуш, чан чаинди чан тярифар апІури учвухъна гъафиш, къабулра апІурчва. ⁴⁴ Учву сар-сарин тярифар апІури, сар Аллагъдихъан вуйи тярифарихъ хъергну даршлуган, учву Узу фици къабул апІидичва? ⁴⁵ Узу Адашдин улихъ учву тахсир апІур, кІури, фикир мапІанай. Учву тахсирклар апІур Муса хъиди, фицики учву гъадгъуин умудлу вучва! ⁴⁶ Эгер учву дугъридан Мусайихъ хъугърайиш, Узухъра хъугърийчва, гъаз гъапиш дугъу Узкан дибикІна. ⁴⁷ Хъа эгер учву дугъу гъидикІдарихъ хъугъри адарш, Йиз гафарихъ фици хъугъдичвахъа?

Хъуд агъзур тухъ апІуб

6 Гъамдихъан Иса Галилей гъюлин тмуну гъирагъдихъ хъайи Тивериад шагърин аьтрафарихъна гъягъюру. ² Исайихъди гизаф халкъра гъюри гъахъну, гъаз гъапиш дурариз Дугъу аьзарлуйириз гъапІу аьламатар дяркънайи. ³ Хъа Иса, дагъдиина за духъну, Чан ученикарин къялаъ деъру. ⁴ Жугъдарин Пасхайин машквар

багахъ шулайи. ⁵ Исайи, улар за гъапІиган, Чахъна хайлин халкъ гъюради дябкъну, Филипдиз кІуру:

– Мурариз ипІуз ухъу гъамкъан уьлер наънан гъадагъухъайкІан?

⁶ Исайи му, Филип ахтармиш апІузди гъапиб вуйи, фицики Дугъаз гъапІруш улихъмиди аьгъяйи.

⁷ – Дурариз варидариз уьлин саб къацІкъан ккубкъбан бадали, уьл гъадабгъуз къюдварж динар пулра гъудрубкІур, – жаваб туву Филипди.

⁸ Исайин жара ученик Петрин чве Андрейи кІуру:

⁹ – Мушваъ сар балихъ хъуб мухан уьлна къюб балугъ хъа, хъа гъамукъан халкъдиз дурарикан фу шулухъа?

¹⁰ – Дурарихъди деуз гъитай, – гъапи Исайи.

Думу йишв'ин гизаф укІ алийи ва дурар гъадушв'ин деъру. Дурарин къадар хъуд агъзуртІан артухъ вуйи.

¹¹ Исайи Аллагъдиз баркаллагъ дупну, уьлер гъудутІну, деънайидариз тувру. Ва балугъарра гъацИ дапІну, гъардиз чаз ккунибкъан тувру.

¹² Адмийир ацІбалан къяляхъ, Исайи ученикариз кІуру:

– Зяя дархъбан бадали, хъригъу къацІар уч апІинай.

¹³ Дурари ипІуз хъюгъруган, хъуб уьл вуди, гъадрарихъан хъригъу къацІар уч гъапІиган, йицІикъюб тавра шулу. ¹⁴ Исайи гъапІу му аьламат гъабкъиган, адмийири пуз хъюгъю:

– Му Кас якъинди дюн'яйиз дуфну ккуни Гъадму Пайгъамбар ву! – ¹⁵ Адмийири Чакан гужниинди чпин паччагъ апІуз ккунди айиб аьгъяди, Иса хъана, ялгъузди гъузбан бадали, дагълариз гъягъюру.

Иса гъюлилантина гъягъюб

¹⁶ Хябяхъ шулади, Исайин ученикар гъюлихъна ктучІуру. ¹⁷ МучІура шулайи, хъа Иса дурарихъна мегъел гъюри адайи. Дурар, люткейиъ эъну, гъюлин тмуну гъирагъдихъ хъайи Кафернагъумдиз рякъюъ учІвру. ¹⁸ Гужал микІ хъивну, гъюлиин лепйир ягъал-ягъал хъуз хъюгъру.

¹⁹ Гъирагъдихъан хъуб-йирхъуб километр манзилназ сирнав гъапІган, дурариз гъюлин лепйириланмина люткейихъна ликри гъюрайи Иса рякъюру ва гизаф гучІ шулу.

²⁰ – Му Узу вуза, гучІ мапІанай! – кІуру Исайи.

²¹ Дурариз Думу люткейиъ итуз ккун гъабхънийи, аммаки, фу лигурва, дурар чпи гъярайи гъирагъдихъна хъуркънади шулу.

Адмийир Исайихъна ахмиш шула

²² Хъайигъан гъюлин тлихъан гъирагъдихъ гъузу халкъдин гъюлин гъирагъдихъ саб люткетІан хътарди хъуб ва дидиъра ученикар эъну гъушуб, хъа Иса, кІуруш, дидиъ эдреуб кІваин шулу.

²³ Гъадмуган Тиверияйиан гъафи сякъюдар люткйир, Агъайи баркаллагъ дупну, халкъди уьл

гъипІу йишвахъна гъюру. ²⁴ Мушваъ я Иса, я Дугъан ученикар адруб гъабкъиган, дурари люткейиъди, Иса агури, Кафернагъумдиз сирнав апІуру.

Иса – уьмрин уьл

²⁵ Иса гъюлин тмуну гъирагъдихъ дагну, Дугъаз дурари кІуру:

– Мялим! Уву мина фила гъафунва?

²⁶ Исайи дурарин суалназ кІуру:

– Гъякълу вуйи гъякъ кІуразачвуз: Йиз аьламатнан лишнарин учву гъавриъ а кІури, Узу агурадарчва, хъа Узу туву уьли учву тухъ апІбаз лигну агурачва!

²⁷ Ухди пуч шлу му дюн'яйин хураг бадали ваъ, хъа гъаргандин уьмур тувру ва зат пуч даршлу хураг бадали чалишмиш йихъай. ГъацИб уьмур учвуз Инсаниятдин Бали тувра, фицики ихъ Адаш Аллагъди Инсаниятдин Бай Чан къудратниинди, печать йивну, лишанламиш дапІна.

²⁸ – Аллагъдиз хуш шлу ляхин апІбан бадали, учу гъапІну ккун? – пну, гъерху дурари.

²⁹ Исайи жаваб туву:

– Магъа Аллагъдиз ккуниб: Дугъу Гъаурихъ хъугъай.

³⁰ – Уву Дугъу Гъаур вуш, учу Увухъ хъугъбан бадали, Уву учуз фициб аьламат улупидива? – гъерху дурари. – Уву гъапІдива? ³¹ Ич ата-бабйири ичІи чюлиъ манна ипІуйи. Мидкан Гирами китабаригъра гъамци дибикІна: «Дугъу дурариз ипІуз уьл аьршариан гъапІну».

³² Исайи жаваб туву:

– Гъякълу вуйи гъякъ кІуразачвуз: учвуз аьршариан уьл гъапІур Муса дар. Учвуз гъякъ уьл аьршариан туврайир Йиз Адаш ву. ³³ Фицики Аллагъдин уьл – аьршариан дуфну, му дюн'яйиз уьмур бахиш апІурайи Гъадму Кас ву.

³⁴ – Я ич аьхюр, – кІуру дурари, – учуз гъацИб уьл гъамусдихъантина гъаргандиз чава!

³⁵ Исайи дурариз кІуру:

– Узу вуза уьмур хурайи уьл. Фуж узухъна гъюруш, затра гашди гъузидар. Узухъ хъугънайир гъич затра харгидар. ³⁶ Хъа Узу учвуз улихънасира дупнайзачвуз, учвуз Узу рякъюрочвуз кІури, хъа учву хъугъри гъахъундарчва. ³⁷ Йиз Адашди Уз'ина аманат гъапІу гъарсар кас Узухъна гъиди ва, Узухъна гъафир, Узу гъич затра хътІурккидарза.

³⁸ Фицики Узу аьршариан, Узуз ккуниб апІуз ваъ, хъа Узу Гъаурин ният тамам апІуз дуфнайир вуза.

³⁹ Хъа магъа Узу Гъаурин ният – Чав Уз'ина аманат гъапІдарикан гъич саркъан Узу дургуз гъидритуб, хъа гъияматдин йигъан дурар вари уьмрихъна къяляхъ апІуб. ⁴⁰ Даршуз магъа Йиз Адашдиз ккундайиб: Чан Бай рякъруриз ва Дугъахъ хъугъру гъарсар касдиз гъаргандин уьмур хъуб. Узу думу гъиямат йигъан гъаргандин уьмрихъна хътаидиза.

⁴¹ Исайи: «Узу уьл вуза, аьршариан дуфнайи», – гъапну, кІури, жугъдарик иц кабхъру.

⁴² – Му Юсуфдин бай Иса даринхъа? – кІуйи дурари. – Ухъуз Мугъан адашна дада аьгъдарди айинхъа? Гъаз Мугъу мици: аьршариан гъафир Вуза, кІурахъа?

⁴³ – Иц макабхъанай, – кІуру дурариз Исайи, – ⁴⁴ Узухъна, Узу гъау Адашди гъюз гъидритиш, сарихъанра гъюз хъибдар, хъа гъафир, Узу гъиямат йигъан учв уьмрихъна хътаидиза.

⁴⁵ Пайгъамбрарин Гирами китабарик дибикІна: «Аллагъди дурариз варидариз улупиди». Гъарсар Адашдихъ хъпехъур ва Гъадгъухъан аьгъю гъапІур Узухъна гъюру. ⁴⁶ Анжагъ Аллагъдихъан ГъафиризІан гъайри, гъеле гъич саризра Адаш гъяркъюндар. ⁴⁷ Гъякълу вуйи гъякъ кІуразачвуз: фуж хъугъраш, гъадгъу гъаргандин уьмур гъазанмиш дапІна. ⁴⁸ Узу уьмрин уьл вуза. ⁴⁹ Ичв ата-бабйири ичІи чюлиъ чпиз Аллагъди гъапІу манна ипІури гъахъну ва имбударси дурарра гъийихну. ⁵⁰ Хъа аьршариан гъафи Уьл дициб дар: шли Думу гъипІиш, дицир затра йикІидар. ⁵¹ Узу вуза аьршариан гъафи чІиви уьл. Шли думу Уьл гъипІиш, гъадму зат ккудудубкІрубкъан яшамиш хъиди. Узу туврайи уьл – му йиз беден вуйиз. Узу думу, дюн'яйин уьмур бадали, тувраза.

⁵² Гъадмуган жугъдари:

– Дугъхъан ухъуз ипІуз Чан беден фици тувуз хъибди?! – кІуйи, ва дурарин арайиъ яман гъюжат абхъру.

⁵³ Исайи дурариз жаваб тувру:

– Гъякълу вуйи гъякъ кІуразачвуз: эгер учву Инсаниятдин Балин беден дирипІиш ва Дугъан ифи дурубхъиш, учвуз уьмур рубкъидар. ⁵⁴ Йиз беден ипІурииз ва Йиз ифи убхърурииз гъаргандин уьмур хъибди, ва Узу дицир гъиямат йигъан уьмрихъна чІиви апІидиза. ⁵⁵ Йиз беден – магъа гъякъди вуйи хураг, Йиз ифи гъякъди вуйи убхъруб ву. ⁵⁶ Шли Йиз беден ипІураш ва Йиз ифи убхъураш, гъадму Узуъ яшамиш хъиди, хъа Узу дугъаъ яшамиш хъидиза. ⁵⁷ Узу гъау чІиви Адашдиантина Узу фици яшамиш шулаш, гъаци Йиз беден ипІурайидарра Уз'антина яшамиш хъиди. ⁵⁸ Аьршариан гъафи Уьл магъа гъамциб ву. Хъа думу ичІи чюлиъ ичв ата-бабйири гъипІу завариан гъафи маннасиб дар – хъасин, гъар чан аьжалниинди, дурарра гъийихнийи. Хъа шли аьршариан вуйи гъаму Уьл ипІураш, гъадгъу зат ккудудубкІру уьмур хъапІди.

⁵⁹ Гъамци аьгъювалар улупуйи Исайи Кафернагъумдин жугъдарин мистаъ.

Гъаргандин уьмрикан улупуб

⁶⁰ Дугъан ученикарикан гизафдари, му гафар гъеерхъиган, кІури гъахъну:

– Мурар фу аьжайиб гафар ву? Мурар шлихъан аннамиш апІуз шул!

⁶¹ Хъа Исайи, Чан ученикар нарази вуйиб аьгъяди, дурариз гъапи:

– Йиз гафари учвук гучІ капІрайин? ⁶² Хъа учву, Инсаниятдин Бай Учв наънан гъафнуш, гъаина за шули рякъруган гъапІичва? ⁶³ Беден фукІа дар, анжагъ Рюгъ ву уьмур хурайир. Узу учвуз кІурайи гафариъ уьмрин Рюгъ а. ⁶⁴ Аммаки ичв арайиъ хътругърударра а.

ИкибаштІан, Исайиз гъеле дюн'я ккебгъайиз аьгъяйи: фужар Чахъ хъугъдайиш ва Учв шли масу тувуйиш. ⁶⁵ Дугъу давам апІуру:

– Гъаддиз учвуз гъапнийза Узу: анжагъ шлиз Адашди улупнаш, гъадму Узухъна гъиди.

⁶⁶ Гъаддихъан Исайин ученикарикан гизафдар Дугъхъан хътакнийи ва Дугъахъди шули гъахъундайи. ⁶⁷ Гъадмуган Исайи Чан йицикьюрид ученикарихъан гъерхру:

– Белки учвузра Узхъан хътакуз ккунди ашулчвуз?

⁶⁸ – Агъа, – жаваб туву Симон Петри, – учу шлихъна гъягъидихъа? Зат ккудудубкІру уьмур тувру гафар Увухъ хъавухъ. ⁶⁹ Гъамус учу хъугърача ва аьгъячуз, Уву Аллагъдин Гирамир вуйиб.

⁷⁰ – Узу дайкІана учву йицикьюридра ктагъур? – гъапи дугъаз жаваб вуди Исайи. – Хъа учвкан сар иблис ву.

⁷¹ Исайи му Искариотдиан вуйи Симондин бай Ягъудайикан кІурайиб вуйи. Дугъу, учв йицикьюрикан сар вуйири, хъасин Иса масу тувнийи.

Иса машквраз гъягъбакан

7 Дидхъантина Иса Галилей уьлкейиъ лицури гъахъну, гъаз гъапиш Дугъаз Ягъудия уьлкейиз гъягъюз ккунди адайи, фицики душваъ Думу жугъдарикан бязидариз йикІуз ккунди айи.

² Гъадму вахтна жугъдарин Пажарин машквар багахъ шулайи. ³ Ва гъаддиз Исайин чвйири дугъаз кІуру:

– Уву мушв'ан, Уву апІурайи ляхнар Яв ученикаризра рякъруси, Ягъудия уьлкейиз машквраз гъарах. ⁴ Сарира чан гъунараар жиниди апІури шулдар. Гъарсариз ккунду чибкан адмийирииз аьгъю дубхъну. Хъа Уву гъацисдар гъунараар апІураваки, гъит Увкан вари дюн'яйиз аьгъю ибшри!

⁵ Дугъан чвйиркъан Дугъахъ хъугъри гъахъундар.

⁶ Исайи дурариз кІуру:

– Йиз вахт мегъел гъафундар, хъа ичв фуну вахтна вушра хай шуличв. ⁷ Му дюн'яйихъан учву даккун апІуз хъибдар, хъа Узу даккунди ву, фицики Узу дидин вари ляхнар писдар, гунагъвалиндар ву, кІураза. ⁸ Хъа машквраз учву гъарахай. Узу думу машквраз гъягъидарза, Йиз вахт мегъел улубкънадар.

⁹ Гъамци дупну, Иса Галилей уьлкейиъ гъузру.

¹⁰ Саки Чан чвйир машквраз гъушхъан, Исара жиниди гъаина гъягъюру.

¹¹ Жугъдарин гъякимари машквран вахтна Иса агуйи. «Наан а гъадму Адми?» – гъерхуйи дурари.

¹² Дугъкан халкъдин арайиъ гизаф гъюжатар

ахънайи: садари, Думу ужур ву, хъа тмундари, Дугъу халкъ алдатмиш апІура, кІуйи. ¹³ Амма гъюкумдрарихъан гучІбу, Дугъкан ачухъди сарира кІурдайи.

Исайи Аллагъдин хулаъ агъювалар улупуб

¹⁴ Иса Аллагъдин хулан гъятдиз дуфну, агъювалар улупуз хъюгъган, машквран гъаці вахт дубшнаи. ¹⁵ Жугъдар мид'ин мюгътал духънайи.

– Мугъаз наънан гъамкъан агъяйкІан? – кІуйи дурари. – Дугъу наанкІа дурхнадар, аьхир.

¹⁶ Исайи гъапи:

– Йиз агъювалар Йиздар дар, хъа Узу Гъауриндар ву. ¹⁷ Шлиз Дугъан ният тамам апІуз ккундуш, гъацириз гъаму агъюваларикан агъю хъибди, дурар Аллагъдихъан вуш, даршиш Узу Йиз Узкан кІурайидар вуш. ¹⁸ Шли чан-чахъан кІураш, гъацири чаз хусуси ад гъазанмиш апІура. Хъа шли чав гъауриз ад гъазанмиш апІураш, гъацири дугъриди кІура, ва дугъан кІваъ кучІал адар.

¹⁹ Учвуз Къанун Мусайи тувну, гъаци даринхъа? Гъаци вушра, учвкан сарира Къанун тамам апІурадар. Узу фтин бадали йикІуз ккундучвуз?

²⁰ – Уву амрихъан душнава! – жаваб туву гъварч духънайидари. – Шлиз Уву йикІуз ккунди а?

²¹ Исайи дурариз жаваб вуди гъапи:

– Узу саб аьламат улупайизра, учву вари мюгътал духъначва. ²² Мусайи учвуз суннат апІин гъапну, дугъридан, думу Мусайихъан дар, хъа ата-бабйириланмина дуфнайиб ву, ва учву султ йигъанра кмиди суннат апІури шулчва. ²³ Мусайин Къанун дючІрюбгъбан бадали, учву султ йигъанра адмийин суннат апІураш, Узу султ йигъан адми сагъ гъапІну кІури, Уз'ин хъял гъаз иливначва? ²⁴ Зиълан лишнариинди суд мапІанай, суд апІинай дугъри вуйи суддиинди!

Адмийири Иса Месигъ вуди гъисаб апІуб

²⁵ Ерусалимдиан вуйи бязи агълари кІуйи:

– Му ихъ гъакимари йикІуз ккайи Адми даринхъа? ²⁶ Лигайчва, Дугъу ачухъди агъювалар улупура ва сарира Дугъаз фукІара кІурадар. Мумкин ву, гъакимариз Думу дугъриданра Месигъ вуйиб агъю гъабхънушул? ²⁷ Амма ухъуз, Гъадму Кас наънан вуш, агъяхъуз. Хъа Месигъ гъафиган, саризра агъю хъидар, Думу наънан вуш.

²⁸ Ва гъадмуган, Аллагъдин хулаъ агъювалар улупурайиган, Исайи аьхю сесниинди гъапи:

– Узура агъячвуз, Узу наънан вушра, агъячвуз. Гъаци вушра Узу Узхъан гъафир дарза. Шли Узу гъаънуш, Гъадгъахъ хъугъуз хай шулу, аммаки Думу учвуз агъдарчвуз. ²⁹ Хъа Думу Узуз агъязуз, фицики Узу Гъадгъухъан гъафир вуза ва Узу Гъадгъу гъаъну.

³⁰ Гъадмуган дурариз Думу дисуз ккун шулу, амма сарира Дугъак кучундар, гъаз гъапиш Дугъан сяаьт дуфнадайи. ³¹ Халкъдикан гизафдар Дугъахъ хъугънийи ва дурари кІуйи: «Месигъ гъафиган, Дугъхъан Гъаму КасдихъантІан артухъ аьламатар улупуз шулинхъа?»

Жугъдар Иса дисуз чалишмиш хъуб

³² Исайикан халкъдин арайиъ гъамцдар гафар-чІалар деерхъну, фарисйиринна жугъдарин аьхюну маллйири Думу дисуз Аллагъдин хулан гъаравлар гъаъру.

³³ Гъадму вахтна Исайи халкъдиз кІурайи:

– СацІибсана Узу учвухъди гъуздиза, хъасин Узу мина Гъаурихъна хътакидиза. ³⁴ Узухъ лицури хъидичва, хъа дихъидарчвуз, гъаз гъапиш учвхъан Узу наан шулуш, гъаина гъюз хъибдарчвухъан.

³⁵ Жугъдари чпин арайиъ кІури гъахъну:

– Думу, ухъхъан агуз даршлуси, наана гъягъюз ккайкІан? Белки Дугъаз, Грек уьлкейин шагърариз душну, дурарин арайиъ яшамиш шулайи ихъ агъалйириз вая грекариз агъювалар улупуз ккунди ашул гъа? ³⁶ Дугъу ухъуз: «Узу агури хъидичва, хъа дихъидарчвуз», ва «Узу наан шулуш, гъаина гъюз хъибдарчвухъан», – гъапи гафариинди Мугъаз фу пуз ккунди айкІан?

Исайи Гирами Рюгънакан пувал

³⁷ Машкврин аьхиримжи, вартІан машгъур йигъан Исайи, гъудужвну, аьхю дихниинди кІуру:

– Фуж дахаргнаш, гъит гъадму Узухъна гъюри!

³⁸ Ва фуж Узухъ хъугъраш, гъит гъадгъу убхъри! БикІбарий кІура: «Дугъан кІваан чІиви штарин нирар ахмиш хъиди».

³⁹ Исайи гъамци Гирами Рюгънакан гъапнийи. Думу Исайихъ хъугънайидариз рукъиди. Думу вахтназ Гирами Рюгъ мегъел тувну адайи, гъаз гъапиш Иса сабан Аллагъдин аднаъ ахънадайи.

Жугъдарин улихъ-кІулиъ айидар Исайихъ хътругъуб

⁴⁰ Му гафар гъеерхъиган, халкъдин арайиан сякъюдари кІуру:

– Му дугъриданра Пайгъамбар ву.

Хъа жарадари кІуйи:

– Му Месигъ ву!

⁴¹ – Галилей уьлкейиан Месигъ гъюб мумкин вуйинхъа? – къаршуди кІуйи дурариз. – ⁴² Гирами китабарий, Месигъ Давудрин насликан ва Давуд бабкан гъахъи Вифлеем шагъриъ Думу бабкан хъиди, кІура.

⁴³ Гъамци Исайин гъякънаан халкъдин арайиъ гъюжат абхънийи. ⁴⁴ Дурарикан бязидариз Иса дисуз ккун гъабхънийи, аммаки сарира Дугъ'ина хил за гъапІундайи.

⁴⁵ Хъа Иса дисуз гъау Аллагъдин хулан гъаравлар жугъдарин ахъюну маллийрихъна ва фарисийрихъна къяляхъ хътакнийи.

– Думу гъаз дидисну гъахундарчва? – гьерху дурари гъаъдарихъан.

⁴⁶ – Гъадму Касдиси мегъел гъич сарира саб вахтнара кІури гъахундар! – жаваб тувнийи гъаравлари.

⁴⁷ – Гъаяман, Дугъу учвурал адатмиш гъапІуншалчву гъа? – гъапи дурариз фарисийри. –

⁴⁸ Гъюкумдрарикан Дугъахъ гъич фужкІа хъугънинхъа? Ясана фарисийрикан фужкІа?

⁴⁹ Дугъахъ хъугърудар Къанун аьгъдру авамар ву ва дурар Аллагъдин нянайикк ккайидар ву!

⁵⁰ Хъа дурарин арайиъ улихъна вахтари Исайихъна гъафи Никодим кІуру кас айи, ва дугъу дурариз гъапи:

⁵¹ – Ихъ Къанунди ихтияр туврайинхъа, сабан адмийихъ хъпебехъди ва дугъу ву тахсир гъапІунуш аьгъю дарапІди, дугъан суд апІуз?

⁵² – Гъаяман, увура Галилей уьлкейиан вушала гъа? – гъапи дурари. – Уву Гирами бикІбар аьгъю апІин ва яв уву гъавриъ ахъдива Галилей уьлкейиъ гъич сар пайгъамбарра бабкан дархъуб.

⁵³ Ва дурар алдагъну хъасин хулариз гъягъюру.

«Гунагъ ктрури дугъина гъван гатІабхъри»

8 Хъа, Иса Елион дагъдиина гъягъюру.
² ГъачІнин ухди Думу хъана Аллагъдин хулаъ ачмиш шулу. Дугъан багахъ халкъ уч хъуз хъюгъру ва Исайи, деъну, аьгъювалар улупуру.

³ Гъадму вахтна Къанундин мялимарина фарисийри Исайихъна, къяппавал апІури гъидису дишагъли хуру ва думу халкъдин улихъ дерккнун,
⁴ дурари Исайиз кІуру:

– Мялим! Гъаму дишагъли къяппавал апІурайи вахтна дидиснайир ву. Му чан жилирихъди дарди, жарарихъди хъайи. ⁵ Мусайи чан Къанундиъ мицисдариин гъван уьлюбх дупна. Хъа Уву фу кІурава?

⁶ Му, Иса ахтармиш апІбан ва Дугъак тахсир кипбан бадали, саб багъна абгуз ккунди гьерхрайиб вуйи.

Амма Исайи, ис алахъну, дурариз саб фикирра тутрувди, тІуб’инди жилиин фу-вуш бикІури гъахъну. ⁷ Исайи Чахъан гьерхри хътадакрайиган, кІул за дапІну, дурариз кІуру:

– Учвкан шли затра гунагъ гъапІундарш, гъит гъадгъу сарпирди му дишагълийиина гъван гатІабхъри! ⁸ Ва хъана, Чан кІул ис дапІну, жилиин бикІувал давам апІуру.

⁹ Му гафар гъеерхъиган, ахъюдарилан хъюгъну, душв’ин алидар са-сарди гъудучІвну гъягъюру ва аьхириъ Исана гъадму дишагъли гъузру. ¹⁰ КІул за дапІну, Исайи дугъхъан гьерхру:

– Эй дишагъли, увук тахсир кипрайидар наши? Уву сарикъан тахсиркар гъапІундарин?

¹¹ – Сарикъанра, йиз ахъю кас, – пну, жаваб туву дугъу.

– Узура уву тахсир апІурадарза; гъарах ва сану гунагъ ляхнар мапІан, – гъапи Исайи.

«Узу аьгъяйиш, Йиз Адашра аьгъю шуйчвуз»

¹² Къандиси халкъдихъди Иса хъана улхуру:
– Узу му дюн’яйиз акв вуза. Фуж Узухъди гъахъиш, дицир мучІушнаъ улдугну хъидар, дицирихъди уьмрин акв хъибди.

¹³ – Уву Яв Увкан шагъидвал апІурава, – кІуру фарисийри. – Яв шагъидвал гъякъюб дар.

¹⁴ Исайи жаваб тувру:
– Эгена Узу Йиз Узкан шагъидвал апІури удучІвураш, Йиз гафарихъ хъугъуз хай шулу, фицики Узуз аьгъязуз Узу наънан гъафнуш ва наана гъягъюраш. Хъа учвуз, Узу наънан гъафнуш ва наана гъягъюраш, аьгъдарчвуз. ¹⁵ Учву сар-сарин, инсанарин уьлчмейиинди суд апІурачва, хъа Узу саринра суд апІурадарза. ¹⁶ Эгерки Узу ичв суд апІуйишра, Йиз суд гъякъюб хъибдийи, фицики Узу сар дарза, Узухъди Узу гъау Адашра хъязухъ.

¹⁷ Хъа ичв Къанундиъра, къюр касдин шагъидвалихъ хъугъуз хай шул, кІури дибикІнавучв. ¹⁸ Учв къюр шагъид вуча: Узу ва Узу гъау Адаш.

¹⁹ – Хъа Яв Адаш наан аяв? – гьерху дурари.
– Учвуз я Узу, я Йиз Адаш аьгъдарчвуз, – гъапи Исайи. – Эгер учвуз Узу аьгъяйиш, Йиз Адашра аьгъю шуйчвуз.

²⁰ Му гафариинди Исайи, Аллагъдин хулан гъяятдиъ, садакъйир ивршван гъвалахъ дийигъну, аьгъювалар улупури, гъапнийи. Гъаци вушра Думу сарира гъидисундайи, гъаз гъапиш Дугъан сяаът сабан улубкънадайи.

Жугъдар Исайин гъавриъ ахърадар

²¹ Ва хъана Исайи гъапнийи:
– Багарихъди Узу гъягъюраза. Учву Узу агуз хъюгъдичва, аммаки ичв гунгъариъди йихидичву. Узу гъушушваз, учвхъан гъюз хъибдар.

²² – «Узу гъушушваз учвхъан гъюз хъибдар», – гъапиган, Мугъан фу кІуру гаф вуйкІан? – кІурайи жугъдари чиб-чпигъ. – Дугъаз Учв йикІуз ккундайкІан дарш?

²³ Исайи гъапи:
– Учву исскан вуйи дюн’яйиан вучва, хъа Узу заълан вуза. Учву гъаму дюн’яйиан вучва, хъа Узу му дюн’яйиан дарза. ²⁴ Узу учвуз гъапунзачвуз: «Гунгъариъди йихидичву!» Узу Гъарганур Аллагъ вуйибдихъ эгер учву хътругъиш, учву вари гунгъариъди йихидичву!

²⁵ – Гъаци вуйиган Уву Фуж вува? – гьерхру дурари.

– Узу учвуз гьарган бинайиан кІурайи Гьадмунур вуза, – жаваб туву Исайи. – ²⁶ Учвкан, Узхъан гизафдар пуз ва ичв суд апІуз шуйзухъан. Амма Узу, гьаму дюн'яйиз Узу Гьаурихъан фу гьеебхънуш, анжагъ гьадму кІураза, хъа Узу Гьаур гьякълу ву.

²⁷ Дугъу Чан Адашдикан кІурайибдин дурар гъавриъ ахъундайи.

²⁸ Исайи давам гъапІу:

– Учву Инсаниятдин Бай за гъапІиган, гьадмуган аьгъю хьибдичвуз, Узу Гьарганур вуйиб, ва Узу Йиз Узлан фукІара дарапІруб: Узу анжагъ Адашди улупуб кІураза. ²⁹ Хъа Узу Гьаур Узухъди хъа – Дугъу Узу сарди гьитнадар, фицики Узу гьарган Дугъаз ккуниб апІураза.

³⁰ Гьаму гафарилантина Дугъахъ гизафдар хъугънийи.

Исайи

гунгъариккан азад хъуваликан пуб

³¹ Хъасин Исайи Чахъ хъугънайи жугъдариз гъапи:

– Эгер учву Йиз Гаф учвуъ гъюбхиш, гъякъикъи Йиз ученикар хьидичва, ³² гьадмуган учвуз гъякъвал аьгъю хьибдичвуз ва диди учву азад апІиди.

³³ – Учү Ибрагъимдин наслар вуча ва саб вахтнара саризра лукІар гъашидар дарча! – гъапнийи дурари. – «Азад хьидичва» кІуруган, гьамдинди Увуз фу пуз ккунди авуз?

³⁴ Исайи дурариз жаваб туву:

– Гъякълу вуйи гъякъ кІуразачвуз: гьарсар шли гунагъ апІураш, гунагъвалин лукІ ву. ³⁵ ЛукІ гьарган (деветуйин) хизандиъ яшамиш шули гъузидар, хъа бай душваъ яшамиш гьарган хьиди. ³⁶ Фила учвуз Бали азадвал тувиш, анжагъ гьадмуган учву азад адмийир хьидичва. ³⁷ Учву Ибрагъимдин тум вуйиб Узуз аьгъязуз, гъаци вушра учвуз Узу йикІуз ккундачвуз, фицики Йиз Гаф учвуъ убчІвнадар. ³⁸ Учвуз Йиз Адашдихъ гъякъюбдикан кІуразачвуз, хъа учву учвуз ичв адашдикан гьеебхъуб тамам апІурачва.

³⁹ – Ич адаш – Ибрагъим! – жаваб туву дурари.

Исайи дурариз кІуру:

– Эгена учву Ибрагъимдин чан гъякъ баяр вуйиш, учву Ибрагъимдиси апІрийчва. ⁴⁰ Хъа учвуз Узу йикІуз ккундачвуз. Чаз Аллагъдикан деебхънайи гъякъвал учвуз улупурайи Гьадму Адми йикІуз ккундачвуз! Гьамци гъапІинийинхъа Ибрагъимди?! ⁴¹ Ваъ, учву ичв адашдиси апІурачва!

– Учү Къанундинди вуйи баяр вуча! – наразивалиъ ахъу дурар. – Ич сар адаш вуйич – Аллагъ!

⁴² Исайи дурариз жаваб туву:

– Эгер ичв адаш Аллагъ вуйиш, учвуз Узу ккунди хьидийчвуз, фицики Узу Аллагъдихъан гъафир вуза ва Гьадгъахъна гъягъюраза. Узу Узхъан дуфнадарзаки – Гьадгъу Узу гъаъну. ⁴³ Учву Йиз Гаф къабул апІурадарчва? ⁴⁴ Ичв адаш иблис ву, ва учву

ичв адашдин интІи тІулар тамам апІуз шад вучва. Хъа думу гьарган адмийир пуч апІурур ву, ва дугъаз гъякъвал душман ву, гъаз гъапиш дугъаъ гъякъвал адар. Дугъу кучІал апІурайиган, кучІал дугъан багъри чІал ву, гъаз гъапиш думу кучІлях ву ва кучІларин адаш ву. ⁴⁵ Хъа Узу учвуз гъякъ кІуруган, учву Узухъ хъугърадарчва. ⁴⁶ Учвкан шлихъан Узу, гунагъвал апІурава, кІури, дисуз шул? Ва эгер Узу учвуз гъякъ кІураш, гъаз учву Узухъ хъугърадарчва? ⁴⁷ Фуж Аллагъдинур вуш, гьадму Аллагъдин гафарихъ хъпехъура. Учву Аллагъдин даруган, гьаддиз учву Узухъ хъпехъурадарчва.

Исайи

Чакан ва Ибрагъимдикан пуб

⁴⁸ – Дюзди кІура учухъ: Уву самариялужви вува ва амрихъан душнайир вува, – гъапи Дугъаз жугъдари.

⁴⁹ Исайи жаваб туву:

– Узу амрихъан душнадарза: Узу Йиз Адашдин гьюрмат уьбхюраза, хъа учву Узу нйнайиз хурачва. ⁵⁰ Узү Узүз аднахъ хъергнайир дарза, Жарар а – Гьадмунур ву хъергнайир ва суд АпІурур. ⁵¹ Гъякълу вуйи гъякъ кІуразачвуз: шли Йиз Гаф чаъ гъюбхиш, аьсрариъ гъацириз аьжал рябкъидар.

⁵² – Магъа учуз гьамус якъинтІан аьгъю гъабхъунчуз, Уву амрихъан душнайир вуйиб, – жаваб туву дурари. – Ибрагъим гъакІну, пайгъамбрарра гъийихну. Хъа Уву: «Шли Йиз Гаф чаъ гъюбхиш, аьсрариъ гъацириз аьжал рябкъидар!» кІурава. ⁵³ Дугъриданна дукІнайи ич аба ИбрагъимтІан Уву артухъур вуна? Ясана – гъийиху пайгъамбрартІан? Хъа Уву Фуж вуди гьисаб апІурава?

⁵⁴ Исайи жаваб туву:

– Эгер Узу Йиз ад апІураш, Йиз ад фукІара дар. Хъа Узу Йиз Адашди адлу апІура – учву ичв Аллагъ вуйич кІурайири. ⁵⁵ Учвуз Думу гъич саб вахтнара аьгъюр дайчвуз, хъа Узүз Думу аьгъязуз. Эгер Узүз Думу аьгъюр дарзүз, гъапнийиш, Узүра учвусир кучІлях вуди гъахънухъидийи. Хъа Узүз Думу аьгъязуз ва Узу Дугъан гафниин алза. ⁵⁶ Ичв аба Ибрагъим Узу дюн'яйиз гъюру йигъ рябкъидиз пну, шадвали ацІру. Дугъаз му йигъ гъякъну ва шадра гъахъну.

⁵⁷ – Яв сабан хъуцІур йискъан дубхънадарив, хъа Увуз Ибрагъим гъяркъюнвуз?! – чІигъар апІуз хъюгъю жугъдари.

⁵⁸ Исайи жаваб туву:

– Гъякълу вуйи гъякъ кІуразачвуз: Ибрагъим хъайиз Узу Айир ва Вуйир вуза.

⁵⁹ Гьадмуган дурар, Исайиз йивуз, гъванарихъан хъчІихуру. Саки Иса гьитІикІуру ва гьадрарин къялгъянтина Аллагъдин хул'ан удучІуру.

Курди бабкан гъашир
сагъ апІуб ва уърхюб

- 9 Рякъди гъягъюрайи Исайиз, бабкан гъашихъанмина кур вуйи сар кас рякъюру.
2 – Мялим, му гъаз кур вуди бабкан гъахъну? – гьерхру Дугъхъан ученикари. – Шли гунагъ гъапІу: мугъу чав, даршиш мугъан абйир-бабари?
3 – Я мугъу, ясана мугъан абйир-бабари гунагъ ляхин гъапІундар, – жаваб туву Исайи. – Мугъан курвал гъаддиз вуки, Аллагъдин къувват гъаддиинди улупбан бадали. 4 Сабан йигъ имиди ухъу Гъадгъан, Узу Гъаурин ляхнар дапІну ккунду. Гъамус йишв хъибди, гъадмуган сарихъанра лихуз хъибдар. 5 Сабан Узу дюн'яйиъ имиди, Узу дюн'яйиз акв вуза.
6 Гъамци дупну, Исайи жил'ина туту гатІабхъну, шурш ругдик кибикъну, гъадму батІур, кур вуйирин уларикан ктатуру 7 ва кІуру:
– Душну Силам (му «гъаънайир» кІуру гаф ву) дагринк яв маш жибкІ. Думу гъягъюру, жикІуру ва, рябкъюз хъюгъну, хътакуру.
8 Думу садакъа ккун апІури дяркънайи дугъан гъуншйири ва жара адмийири кІури гъахъну:
– Фици? Му гъаму адми, садакъа ккун апІури деънайир даринхъа?
9 – Ав, му гъадму ву, – жаваб тувуйи садари.
– Ваъ, думу гъаци, гъадгъахъна гъушур ву, – кІуйи жарадари.
– Му гъякъди узу вуза, – гъапнийи чав гъадму адмийи.
10 – Хъа увуз фици рябкъюри гъабхъунвуз? – гьерхру дурари.
11 – Иса ччвур али сар адмийи йиз уларикан батІур кадатну, «Душну Силам дагринк яв маш жибкІ», гъапунзуз. Узу гъушунза, гъижикІунза ва рябкъюз хъюгъюнзуз, – жаваб туву дугъу.
12 – Наши Думу? – гьерхру дурари.
– Агъдарзуз, – гъапи сагъ гъашири.
13 Гъадму адми, улихънаси кур вуйир, фарисйирихъна хъади гъюру.
14 Хъа Исайи курин улар сагъ гъапІу йигъ султ йигъ вуйи. 15 Фарисйирира дугъхъан, дугъан улар фици сагъ гъахънуш, гьерхру.
– Дугъу йиз уларикан батІур ктатну, узу машар гъижикІунза ва гъамус рябкъюразуз, – жаваб туву дугъу.
16 – Думу Адми Аллагъдихъан хъуз мумкин дар, гъаз гъапиш Дугъу султ йигъандин аьдат уьбхюрадар, – кІури, гъадмуган аьрз гъапІу фарисйирикан садари.
– Гунагъкар касдихъан мицдар аьламатар апІуз шулинхъа? – кІуйи тмундари.
Ва гъамци, фарисйирин арайиъ гъюжат абхъру.
17 Курди гъаширихъан хъана гьерхру:
– Уву кІурава, Дугъу увуз рябкъювал тувну. Яв хиялиан Думу Фуж ву?
– Пайгъамбар, – жаваб туву дугъу.

18 Жугъдарин агъсакълариз адми кур вуди хъувалихъ ва дугъахъна рябкъювал къяляхъ гъювалихъ гъапІура хъугъуз ккунди адайи. Гъаддиз рябкъюз хъюгъюрин абйир-бабариз дих дапІну гьерхру:

- 19 – Му ичв бай вуйин? Учву кІурачва, думу кур вуди бабкан гъахъну. Хъа фици дугъаз гъамус рябкъюра?
20 – Учуз му ич бай вуйиб агъячуз ва кур вуди бабкан гъахъибра агъячуз, – жаваб туву абйир-бабари. – 21 Хъа гъамус дугъаз фици рябкъюраш ва шли дугъаз рябкъювал тувнуш, гъамунуб учуз агъдарчуз. Чахъан гьерхай. Думу ахъюр ву, чахъан ктибтуз шулуки.
22 Абйир-бабари, жугъдарин гъякимарихъан чпиз гучІруган, гъамциб жаваб тувнийи. Фицики дурари, Иса Месигъ ву кІури хъугърур гъарсар мистхъан ярхла апІуз къарар адабгънайи. 23 Гъаддиз дугъан абйир-бабари:
«Сарун думу ахъюр ву, чахъан гьерхай», – гъапнийи.
24 Ва магъа къюбпи ражарира, кур вуди гъаши адмийиз дих дапІну, дугъаз кІуру:
– ГъякътІан пидарза дупну, ху апІин! Учуз агъячуз Гъадму Кас гунагъкар вуйиб.
25 – Узуз Думу гунагъкар вуйин-дарин агъдарзуз, – жаваб туву дугъу. – Саб агъязуз: узу кур вуйза, хъа гъамус рябкъюразуз.
26 – Дугъу увкан гъапІу? – хъана гьерху дурари. – Дугъу яв улар фици арццну?
27 – Узу учвуз гъапунзачвуз, хъа учвуз хъпехъуз ккун гъабхъундарчвуз, – жаваб туву дугъу. – Учвуз сабансана хъпехъуз ккунди айчвуз? Гъаяман, учвузра Дугъан ученикар хъуз ккундашалчвуз-гъа?
28 – Дугъан ученик уву вува-гъа, – кІури хъжагъуру дурар дугъаз. – Хъа учу Мусайин ученикар вуча.
29 Учуз Аллагъ Мусайихъди гъулхуб агъячуз, хъа Думу наънан гъядяхъюр вушра, агъдарчуз.
30 – Мюгътал шлу ляхин вуки, учвуз Думу наънан вуш агъдарди хъуб, хъа Дугъу узуз рябкъювал тувунзуз, – жаваб вуди гъапи думу адмийи.
31 – Хъа ухъуз агъяхъуз Аллагъ гунагъкрарихъ хъпехъуруб, хъа анжагъ гъадрарихъди хъа Думу: Чав ккун гъапІдарихъди ва Чан ниятар тамам апІрударихъди. 32 Дюн'я ккебгъхъанмина гъеебхъуб дархъуз, сар шли-вуш бабкан шлугантІан кур вуйириз рябкъювал тувуб. 33 Эгер Думу Аллагъдихъан гъафир дайиш, Дугъхъан фукІара мициб апІуз хъибдайи!
34 – Уву, вари гунгъариъди бабкан гъашири, гъамус учуз улупурана! – кІури, вари дугъ'ина алжагъуру ва думу утІурккуру.
35 Исайиз думу утІурккуваликан агъю шулу ва, дагну, гьерхру:
– Уву Инсаниятдин Балихъ хъугърана?
36 – Йиз ахъюр, йип Думу Фуж вуш, узу Дугъахъ хъугъдиза, – гъапи дугъу.

³⁷ – Увуз Думу гъяркъюнвуз ва магъа Дугъахъди гафарра апІурава, – кІуру дугъаз Исайи.

³⁸ – Хъугъурза, Агъа! – дупну, думу Дугъан улихъ, къамкъариина ис духъну, икрам апІуру.

³⁹ Исайи гъапи:

– Узу му дюн'яйиз дярбкърайидариз рябкъри дупну, хъа рябкъюрыйдар кур хъпан бадали, суд апІуз дуфнайир вуза.

⁴⁰ Исайин багахъ дугъужвнайи фарисйири Дугъаз кІуру:

– Саки Уву учура кур вуйидар гъисаб апІурадарва аьхир?

⁴¹ Исайи жаваб туву:

– Эгер учву кур вуйидар вуйиш, учву апІурайи гунгъарий ичв тахсир адархъидийи; хъа учву кІурачва: «учуз рябкъюрочуз», гъаддиз ичв гунагъ учв'ин гъубзра.

Габан ва дугъан марччар

10 – Гъякълу вуйи гъякъ кІуразачвуз: фуж марччаринишваъ урчІариан дарди, фици-вуш жараси учІвруш, думу тІафал ва тІарашчи ву. ² Хъа фуж урчІарианди учІврур, гъадму марччарин лижан габан ву. ³ Гъаравли дугъаз урар арццру. Марччар дугъан дихнахъ хъпехъуру. Дугъу чан марччариз ччвурариинди кІуру ва чІатинди адауру.

⁴ Дугъу чандар вари адагъан, думу дурарин улихъди гъягъору, хъа марччар дугъан къяляхъди гъюру, гъаз гъапиш дурариз дугъан дих аьгъя.

⁵ Жарадарихъди дурар гъягъидар, дурар дугъхъан гьергди, гъаз гъапиш дурариз жарарин дих таниш дар.

⁶ Исайи дурариз гъаму тахалус ктибтуру, хъа Дугъу чпиз фтикан гъапнуш, фарисйир гъавриъ ахъундайи.

⁷ Исайи давам апІуру:

– Гъякълу вуйи гъякъ кІуразачвуз: марччариз урчІар – Узу вуза.

⁸ Вари Узу гъяйиз гъафидар тІафлар ва тІарашчйир вуйи. Саки марччар дурарихъ хъпехъундар. ⁹ УрчІар – Узу вуза. Фуж Уз'антина учІвиш, дюрхну хъиди. Гъацир УрчІаризди учІвди ва дилинтина удучІвиди, гъацириз чаз ипІруб алишв бихъиди. ¹⁰ Хъа тІафал саб апІуз гъюри шулу: гъитІибкІбан бадали, йибкІбан ва пуч апІбан бадали. Узу гъафунза гъацдариз уьмур хъади, варибдиъ – абцІу уьмур. ¹¹ Узу гъяни Габан вуза. Дицир ужур габни марччар бадали чан уьмур тувру. ¹² Хъа гъирагъдилан дуфнайир – думу габан дар, дицириз марччар жарадар ву – жанавар лижахъна багахъ шулайиб гъябкъюбси, марччара гатІахъуру ва гьергрира ву. Жанаври дурар дисуру ва чІяргъюру. ¹³ Дицир габан дар, хъа гъирагъдилан, гъякъи тувну, хъитнайир ву; дицир марччарин гъайгъушнаъ шулдар. ¹⁴ Узу ужур Габан вуза: Узуз Йиз марччар аьгъязуз ва Узура Йиз марччариз аьгъя. ¹⁵ Адашдиз Узу фици аьгъяш, гъаци Узуз Адашра аьгъязуз. Узу Йиз уьмур

марччарихъанди тувдиза. ¹⁶ Узуз жара марччарра азуз, гъаму марччаринишв'ан дарудар. Узу гъадрара хъади дуфну ккунду, Йиз дихнахъ дурар хъпехъиди, гъадмуган саб лиж хъибди ва сар Габан хъиди! ¹⁷ Узу Адашдиз гъаддиз ккундуки, Узу уьмур туврайиган, тазакІултІан думу гъадабгъуз. ¹⁸ Йиз уьмур сарира дадабгъидар, Узу Йиз хушниинди думу тувраза. Думу тувуб Йиз ихтиярнаъ, думу, къяляхъ гъадабгъубра Йиз ихтияриаъ айиз. Думу гъаци Узуз Йиз Адашди улупунзуз.

¹⁹ Хъана гъаму гафари жугъдарин арайиъ гъюжатар ирчру. ²⁰ Дурарикан гизафдари кІуйи: – Думу амрихъан душна ва гъарзади улхура. Дугъахъ гъаз хъпехъурачва?

²¹ – Му улхбар жинар кайириндар дар, – кІури, къаршу удучІвуйи тмундар. – Жинар кайирихъан кур вуйириз рябкъювал тувуз шулинхъа?

Исайиз жугъдар къаршу хъуб

²² Къюрд улубкъуру. Ерусалимдиъ Аллагъдин хал таза апІбан машквар вуйи. ²³ Иса Аллагъдин хулан гъяятдиъ Сулейман пайгъамбрин айвандихъ лицурайи. ²⁴ Жугъдари, Дугълан илтІикІну, Дугъхъан гьерхру:

– Уву фукъан вахтназ ич сабур ахтармиш апІури гъузуз ккава? Йип учуз дюзди, Уву Месигъ вуна?

²⁵ – Узу учвуз гъапунзачвуз, хъа учву Узухъ хъугърадарчва. Узу Йиз Адашдин ччвурнахъан апІурайи ляхнар – магъа Узкан шагъидвал апІурайидар. ²⁶ Амма учву Узухъ хъугърадарчва, фицики учву Йиз марччарикан дарчва. ²⁷ Йиз марччариз Йиз дих ебхъуру ва Узуз дурар аьгъязуз, дурар Узухъди гъюру. ²⁸ Узу тувдиза дурариз гъаргандин уьмур, дурар аьсрариъра йихдар, дурар Узхъан сарира гъитІикІдар. ²⁹ Йиз Адаш варидартІан зурба ву. Гъаддиз дурар Йиз Адашдихъан сарихъанра дадагъуз хъибдар, ³⁰ хъа Узуна Йиз Адаш сар вуча.

³¹ Жугъдар хъана Исайиз йивуз гъванарихъан хъчІихуру.

³² – Йиз Адашдихъан Узу учвуз гизаф ужудар ляхнар улупунзачвуз, – гъапи Исайи. – Гъадрарикан фунубдин гъякънаан Узуз йивуз ккунди ачвуз?

³³ – Учуз, Уву ужудар ляхнар гъапІну кІури, йивуз ккунди адарчуз, хъа Аллагъдикан рихшанд апІурайиган. Уву вуйир адми, хъа Увкан Аллагъ апІурава.

³⁴ Исайи жаваб туву:

– Ичв Къанундиъ дибикІнадаринхъа: «Узу гъапунза: учву аллагъар вучва?» кІури. Хъа гъякъ дибикІна. ³⁵ Эгер Аллагъди Чан Гаф шлихъна гъапІнаш, Дугъу дурариз аллгъар кІура. ³⁶ «Узу Аллагъдин Бай вуза», гъапну кІури, фици учвхъан Узуз пуз шулчвухъан: «уву рихшанд апІурава», кІури. Шлиз кІурачва гъаци? Узуз? Адашди гирами дапІну, гъаму дюн'яйиз гъаънайиризи?! ³⁷ Эгер Узу Йиз Адашди апІурайи ляхнар апІурадарш, гъадмуган Узухъ мухъугъанай! ³⁸ Хъа эгер Узу дурар

апІураш, учвхъан Узухъ хътругъуз шулчвухъан, саки Йиз ляхнарихъкъан хъугъай! Гъадмуган, учвуз аьгъю хъибдичвуз ва: Узухъ – Йиз Адаш, хъа Узу – Дугъаъ айибдин гъавриъ хъидичва.

³⁹ Гъадмуган дурариз Иса хъана дисуз ккун шулу, амма Думу дурарин хиларигъян гъютІурччвурю.

⁴⁰ Хъасин Иса, Ярдан нирихъ Ягъ'яйи улихъди штуан апІури гъаши йишвариз гъягъюру ва душваъ саб къадар вахтна гъузру. ⁴¹ Дугъахъна гизаф адмийир гъюйи.

«Ягъ'яйи саб аьламатра улупундайи, – кІуйи дурари, – хъа Исайикан гъапидар вари гъякъ ву».

⁴² Ва гъадушваъ гизафдар Дугъахъ хъугънийи.

Лазарин аьжал

11 Сар адми иццру шулу. Дугъаз Лазар кІуйи. Думу Мар'ямна чан чи Марфа яшамиш шулайи Вифания гъул'ан вуйи. ² Мар'ям, Агъайин ликарикан ягъ ктатури, дурар чан кушарихъди кжикури гъаши дишагъли вуйи. Ари Мар'ямдин чве Лазар иццру гъахънийи.

³ Чйири Исайихъна гъамци кІури хабар дебккуз гъаънийи: «Агъа, гъадмунур, Увуз ккунирнур, кетІерццна». ⁴ Гъаддикан аьгъю дубхъну, Исайи кІуру:

– Му иццрушин аьжалихъна дар, думу Аллагъдин ад бадали ва гъаддилантина Аллагъдин Бали Чан адлувал улупбан бадали, вуйиб ву.

⁵ Исайиз Марфа, дугъан чи Мар'ям ва Лазар ккунидар вуйи. ⁶ Гъаци, Лазар иццурайибдикан гъеебхънушра, Иса къюд йигъансана Учв айишваъ гъузру. ⁷ Хъасин Дугъу Чан ученикариз кІуру:

– Гъачай, Ягъудия уьлкейиз къяляхъ гъягъюрхъа.

⁸ – Я Мялим! – кІуру Дугъаз ученикари, – жугъдариз Ув'ин гъван уьлюбхну, улихънаси йикІуз ккунди айи, хъа Уву хъана дина гъягъюрана?

⁹ Исайи дурариз гъапи:

– Йигъаъ йицикъюб сьаьт адаринхъа? Фуж йигъну гъяруш, дицир хъарснун алдакидар, фицики гъадгъаз му дюн'яйин акв рябкъюра. ¹⁰ Хъа эгер дицир йишвну гъяруш, хъарснун алдакиди, гъаз гъапиш акв ади шулдар.

¹¹ Гъамци дупну, Исайи давам апІуру:

– Ихъ дуст Лазар гъаахну. Узу думу хъиргуз гъяраза.

¹² – Агъа, сарун думу нивкІуз душнаш, сагъ хъиди, – кІуру Дугъаз ученикари.

¹³ Исайиз гъамдиинди Лазар дукІунайиваликан пуз ккунди айи, хъа дурари, думу аьдати нивкІуз душна кІури, фикир дапІнайи. ¹⁴ Гъадмуган Исайи дурариз ачухъди кІуру:

– Лазар гъакІну. ¹⁵ Хъа учву бадали Узу гъадушваъ адарди хъуб'ин шад вуза. Гъаци дубхънайиган, учву хъугъдичва. Сарун гъачай гъадгъахъна гъягъюрхъа!

¹⁶ «КІвятІяхъ» кІуру лакІам хъайи Фомайи чан юлдшариз кІуру:

– Гъачай, Мялимдихъди сатІиди ухъура йихурухъа!

¹⁷ Дина гъафи Исайиз, Лазар дукІну накъвдиъ ади юкъуд йигъ вуйиб аьгъю шулу. ¹⁸ Вифания Ерусалимдихъан шубуб километртІан манзилнаъ адайи, ¹⁹ ва дина гъадрарихъди Марфайихънана Мар'ямдихъна чвуччвун дердер зигуз гизаф жугъдар дуфнайи. ²⁰ Иса гъюрайибдикан гъеебхъубси, Марфа дишлади Дугъан улихъна гъягъюру, хъа Мар'ям хулаъ имийи.

²¹ – Агъа, эгер Уву мушваъ айиш, йиз чве йикІидайи! – гъапи Марфайи Исайиз. – ²² Саки узуз аьгъязуз, хъа гъамус вушра, Уву Аллагъдикан фу ккун гъапІишра, Дугъу Увуз тувди.

²³ – Яв чве хъана гъудужвиди, – гъапи дугъаз Исайи.

²⁴ – Гъиямат йигъан вари чІиви шлуган, думура гъудужвруб аьгъязуз, – жаваб туву Марфайи.

²⁵ Исайи гъапи:

– Узу вуза чІиви хъувал ва уьмур. Фуж Узухъ хъугъраш, гъеле гъачІишра, яшамиш хъиди. ²⁶ Хъа гъарсар, яшамиш шулади Узухъ хъугънайир аьсрариръра йикІидар. Уву гъамдихъ хъугъурна?

²⁷ – Ав, Агъа, – жаваб туврайи дугъу, – узу хъугъурза: гъаму дюн'яйиз гъюз ккади айи ва, магъа дуфнайи Месигъ, Аллагъдин Бай, Уву вува.

Исайилан нивгъар алдахъуб

²⁸ Гъамци дупну, Марфайи, Мар'ямдиз жиниди дих дапІну, кІуру:

– Мялим гъамшваъ а, Дугъу увуз дих апІура.

²⁹ Му гафар гъеерхъубси, Мар'ям гъудужвну, Дугъахъна гъягъюру.

³⁰ Иса мегъел гъулаъ учІвнадайи ва Учв Марфайи къаршуламиш гъапІуш'ин илмийи.

³¹ Мар'ямдихъди хулаъ ади ва думу ккарцури гъаши жугъдар, Мар'ям тяди кади гъудужвну чІатна удучІвуб дябкъну, думу накъвдихъна ишуз гъягъюра, кІури, хиял дапІну, дурарра дугъан къяляхъди гъягъюру. ³² Хъа Мар'ям, Иса хъайишвахъна дуфну, Думу гъяркъюбси Дугъан ликарикк ккархъру ва кІуру:

– Я Агъа, эгер Уву мушваъ айиш, йиз чве йикІидайи.

³³ Мар'ям ва дугъахъди гъафи жугъдар дердлуди ишури дябкъну, кІван деринаризкъан Чазра язухъ дубхънайи Исайи гъерху:

³⁴ – Думу наан кивначва?

– Гъач учу улупидича, – гъапи дурари.

³⁵ Иса ишуру.

³⁶ – Лигайчва, фици Мугъаз думу ккундуш! – гъапи жугъдари чпин арайиъ.

³⁷ – Мугъу кур вуйириз рябкъювал тувну, – гъапи шли-вуш дураригъян сари, – Белки Дугъхъан Лазарра чІиви шлуси апІуз шул?

³⁸ Иса хъана артухъ пашманвалиинди накъвдихъна гъюру. Накъв дюрхъсиб вуйи.

Душвазди учІвршвахъ гъван гъипнайи.

³⁹ – Гъван гъадабгъай! – кІуру Исайи.

– Агъа, душваъ майтин нитъ абхънашул, фицики думу кивхъан юкъуд йигъ улдубчІвна, – кІуру Дугъаз дукІнайирин чи Марфайи.

⁴⁰ Исайи дугъаз кІуру:

– Узу увуз гъапундайин: «Эгер уву хъугъри гъузиш, Аллагъдин гъунар рябкъидивуз», – кІури?

⁴¹ Гъван гъадабгъуру. Исайи улар зина заъру ва кІуру:

– Адаш, Увуз баркаллагъ кІураза, Увуз Узу ерхъбаз. ⁴² Увуз Узу гъарган ерхъурайиб агъгъязуз. Гъамушв'ин али халкъ Узу Уву гъаънайибдихъ хъугъри пну, ачухъди кІурайиб вуйиз!

⁴³ Ва гъамци дупну, Исайи зарбди дих гъапІу:

– Лазар, удучІв!

⁴⁴ Хилар-ликер кафнаригъан гъидиржнайи, машиниира ирин чарч илипнайи Лазар накъвдиан удучІвуру.

– Думу гъюдурчай, гъит гъарахри! – гъапи дурариз Исайи.

Жугъдар Иса йикІуз чалишмиш хъуб

⁴⁵ Мар'ямдихъна гъафи ва Исайи гъапІуб гъябкъю жугъдарикан гизафдар Дугъахъ хъугънийи. ⁴⁶ Хъа дурарикан, фарисийрихъна душну, Исайи гъапІубдикан ктибтрударра гъидихънийи.

⁴⁷ Жугъдарин абхюну маллийрна фарисийр чпин собрандиз уч гъаши:

– Ухъу гъапІу ккунду? – кІуйи дурари. – Му касди гизаф аьламатар улупура. ⁴⁸ Эгер Думу мици гъитиш, вари Гъадгъахъ хъугъди ва римлуйир гъафиган, дурари ихъ гъюкуматра ва ихъ халкъра терг апІиди.

⁴⁹ Каяфа кІуру ва гъадму йисан жугъдарин маллийрин абхюр вуди кадагънайи дурарикан сари кІуру:

⁵⁰ – Учву сабдинра гъавриъ ахърадарчва! Я кас, учвуз гъаз агъдарчвуз: учвуз ужу хъибди, эгер вари халкъдихънди сар адми гъачІиш, вари жугъдар йихайиз?

⁵¹ Мурар Каяфайин хусуси гафар дайи: гъадму йисан думу жугъдарин маллийрин абхюрра вуди, дугъу пайгъамбриси гъапнийи, Иса халкъдихънди йикІиди кІури, ⁵² ва неинки гъаму халкъдихънди, хъа гъацира вари дюн'я вуйибси дарагънайи Аллагъдин веледар сабвалихъна хпан бадалира.

⁵³ Гъадму йигъхъан дурари Иса фици пуч апІуруш, фикир апІуз хъюгъру.

⁵⁴ Гъаддиз Иса жугъдарин арайиъ ашкарди лицури гъахъундар, ва гъадлин Думу, ичІи чюлин гъирагъдихъ хъайи Ефраим кІуру шагъриз душну, гъадушваъ Чан ученикарихъди гъузру.

⁵⁵ Жугъдарин Пасхайин машквар багахъ шулайи. Уълкейин варишвариан, чпи машквар хъайиз улихъна гунгъарихъан марцц апІбан бадали, гъациб аьдат тамам апІуз гизафдар Ерусалимдиз дуфнайи. ⁵⁶ Дурари, Иса агури, Аллагъдин хулаз уч

духъну, чиб-чпигъ кІуйи: «Фици хиял апІурачва? Думу Пасхайин машквраз гъюрдакІана?»

⁵⁷ Абхюну маллийрина фарисийри Иса дисбан бадали, гъар шлиз Думу айишв агъю гъабхъири гъаддикан чпиз хабар дебккуб буйругъ тувру.

Иса Чан дустарихъди Вифанияийъ хъуб

¹² Пасхайин машквар ккебгъуз йирхъуд йигъ ккимиди, Иса Чав чІиви гъапІу Лазар яшамиш шулайи Вифанияйиз гъюру. ² Дурари Дугъан сагълугънаан хураг гъязур апІуру. Марфа суфраийхъ Исайин гъайгъушнаъ айи. Суфраийхъ хъайидарихъди Исайин багахъ Лазарра деънайи. ³ Мар'ямди, нард гъарин гизаф багъа вуйи марцци ягъ дубхну, Исайин ликарикан ктатуру ва Дугъан ликар чан кушарихъди кжикуру. Вари хал аьтринсиб ицци ниърахъди абцІру.

⁴ Исайин ученикарикан сари, хъасин Агъа масу туврури, Искариотдиан вуйи Симондин бай Ягъудайи кІуру:

⁵ – Гъаму ягъ, шубудварж арсран пулихъ масу тувну, пул касибариз пай апІуз гъаз шулдайихъа?

⁶ Дугъу мици, касибарин гъаннаъ ади ваъ, хъа учв тІафал вуди хъпаз лигну гъапиб вуйи, гъаз гъапиш дугъахъ уртахъ вуйи пулин мажник хъайи ва саспиган, чан тямгъяр гъуркІуз, гъадму пуликан харж апІуйи.

⁷ Гъадмуган Исайи кІуру:

– Думу сикинди гъитай! Дугъу му ягъ Узу накъвдик кивру йигъаз гъязур дапІнайиб ву.

⁸ Касибар гъарган учвухъди хъиди, хъа Узу учвухъди гъарган хъидарза.

⁹ Жугъдарикан гизафдариз Иса душваъ айиб агъю дубхъну, Дугъу чІиви гъапІу Лазаризра лигуз кади, дурар Исайихъна гъюру. ¹⁰ Гъадмуган маллийрин абхюдари Лазарра йикІбан къарар адабгънайи, ¹¹ гъаз гъапиш гъадгъулантина, кавхйирна маллийр гъитну, гизаф жугъдар Исайихъ хъугънийи.

Ерусалимдиз гъюрайи Иса тебрик апІуб

¹² Хъайигъан машквраз гъафи халкъ, Иса Ерусалимдиз гъюруб деебхъну, ¹³ хурмайин гъарин кюлерра хъади, Исайин улихъна, гъамцдар чІигъар апІури, удубчІвуру:

Агъайин ччвурнахъ гъюрайи Израилин Паччагъдиз уж'вал ибшри!

¹⁴ Иса, саб гъудугъ дибихъну, гъаддин элеуру, фицики Гирами китабарий дибикІна: ¹⁵ «ГучІ мапІан, Сиондин риш! Лиг, яв Паччагъ увухъна жигъил даждиинди гъиди».

¹⁶ Исайин ученикар сифте мидин гъавриъ ахъундайи, хъа къанди Иса Аллагъдин аднаъ гъашиган, Иса гъамци гъюваликан Гирами

китабарихъ дибикІнаиб дурарин КІваина гъафнийи, ва гъаци дурари Думу къаршуламишра гъапІнийи.

Адмийири Исайикан ктибтуб

¹⁷ Лазар чІиви апІруган, Исайихъди хъайидари дидин гъакънаан варидариз ктибтури гъахъну, ¹⁸ гъаддиз халкъди Иса гъамци тебрик апІури къаршуламиш гъапІнийи, гъаз гъапиш варидариз гъадму аьламат улупур Думу вуйибдикан деебхънайи. ¹⁹ Хъа фарисийири чиб-чпиз кІуйи:

– Рябкъюранчвуз, фукІа-мукІа апІуз ухъу къувватсуз ву. Вари Гъадгъахъди гъагъюра!

²⁰ Аллагъдиз икрам апІуз машквраз гъафидарин арайихъ грекарра аийи. ²¹ Дурари, Галилей уьлкейихъ аийи Вифсайдайиан вуйи Филип кІуру касдихъна дуфну, гъамци кІури саб тІалаб апІуру:

– Я ич аьхюр, учуз Иса рякъюз ккунди ачуз.

²² Филипди душну Андрейиз, хъа дурар къюриндра Исайихъна душну, Дугъаз мидкан ктибтуру.

²³ Исайи гъапи:

– Аллагъдин аднаъ шлу Инсаниятдин Балин сьаьт улубкъну! ²⁴ Гъакълу вуйи гъакъ кІуразачвуз: сабан дяхнин удар жилІина абхъну дарчІиш, думу гъаци сабди гъубзди, хъа гъабчІиш, диди бегъем мягъсул хибди.

²⁵ Шлиз чан уьмур багъади вуш, гъацири думу пуч апІура, хъа шлиз гъаму дюн'яйиин чан уьмур даккунди вуш, гъацири думу ккудудубкІуру уьмриз уьбхюра. ²⁶ Фуж Йиз гъуллугънаъ аш, гъит гъацир Йиз шилнаъди гъюри! Ва Узу наан аш, гъадушваъ Йиз гъуллугъчира хъиди. Фуж Йиз гъуллугънаъ аш, гъацир Йиз Адашди за апІиди.

Исайи Чан аьжаликан пуб

²⁷ Гъамус Йиз юкІв гъалабну абціна! Фу пну ккунду Узу? ПидикІан: «Я Адаш! Узу гъаму гъялнаккан уьрх!» Саки Узу му дюн'яйиз гъаддиз дуфназа – гъаму гъял бадали! Адлу апІин Яв ччвур, Адаш!

²⁸ Гъадму арайихъ заварин дих атІабгуру:

– Адлу гъапІунза ва хъана адлу апІидиза!

²⁹ Гъадушвахъ дугъужнайи халкъ думу дихнахъ хъпехъурайи. Садари, завар гъарахну кІурайи; тмундари, Дугъахъди малайик гъулхну, кІуйи.

³⁰ Исайи дурариз жаваб вуди кІуру:

– Му дих Узуз вуйиб дайи, хъа думу халкъ бадали вуйи! ³¹ Му дюн'яйин суд апІру вахт, магъа, хъубкънура ву. Гъамус му дюн'яйин гъакимдар (иблис) тина утІуккн хъиди! ³² Хъа Узу жилилан за гъахъиган, Узу варидарихъди Узухъинди иб тувуз гъитдиза.

³³ Гъаму гафариинди Дугъу дурариз, Учв фициб аьжалиинди йикІуруш, улупнийи.

³⁴ – Учуз Гирами китабарин Месигъ гъарган учухъди шлуваликан аьгъачуз, – гъапи халкъди. – Увхъан фици пуз шулвухъан, Инсаниятдин Бай

завариз зигиди, кІури? Ва фуж ву, Думу Инсаниятдин Бай?

³⁵ Исайи дурариз кІуру:

– СацІиб вахтнаътІан акв учвухъди гъубзидар. Гъаци вуйиган, Учву мучІушну ккадраъбан бадали, сабан акуди имиди, гъарахай. Фицики фуж мучІушнаъди гъяраш, гъацириз учв наанди илтІикІнашра, аьгъдар. ³⁶ Хъа сабан учвуз аку апІурамиди, аку аквнахъ хъугъай ва аквнан веледар хъидичва!

Гъаму гафар дупну, Иса гъагъюру ва дурарихъан жин шулу. ³⁷ Дугъу дурарин улихъ гъамкъан аьламатар гъапІнушра, аммаки дурар, дидизра дилигди, Дугъахъ хъугъдайи. ³⁸ Гъамци Ишая пайгъамбри дупнайи гафар тамам духъну ккундийи. Дугъу гъапнийи:

«Учхъан гъебхъубдихъ фуж хъугъну, Агъа? Шлиз ачухъ гъабхънухъа Агъайин къудрат?»

³⁹ Ва гъаддиз дурар хъугъуз удукърудар дайи, хъана Ишайи кІуруганси:

⁴⁰ «Аллагъди дурарин улар кур гъапІнийи, дурарин фикир хъунти гъапІнийи, гъаци вуйиган, улар ади дяррябкърудар ва фикирниинди гъавриъ адрахърудар. Гъаци ккундарш, Узухъинди илтІикІрийи, ва Узу дурар сагъ апІидийза».

⁴¹ Ишайи му гафар, чаз улихъмиди Исайин адлувал гъабкъиган, гъапидар вуйи.

⁴² Агъсакъларин арайихъра кмиди Исайихъ хъугънайидар цІиб адайи, хъа дурари дидкан, фарисийири чпи мистариан утІруккбан бадали, ачухъди кІурдайи. ⁴³ Адмийирин тярифар дурариз Аллагъдин адлувалтІан зина вуйи.

Месигъди туву аьгъювалариинди ичв суд хъибди

⁴⁴ Исайи аьхю дихниинди гъапи:

– Фуж Узухъ хъугъраш, гъацир Узухъ хъугърадар, хъа Узу Гъаурихъ хъугъра. ⁴⁵ Шлиз Узу рякъюрар, гъацириз Узу Гъаур рякъюра. ⁴⁶ Узу акв вуза ва Узухъ хъугъру гъарсар мучІушнаъ гъудрузбан бадали дюн'яйиз дуфназа. ⁴⁷ Эгер шлиз Йиз гафар деерхъну, дурар тамам дарапІиш, Узу гъацирин суд апІидиза, гъаз гъапиш Узу дюн'яйиз суд апІуз ваъ, хъа думу уьбхюз дуфнайир вуза. ⁴⁸ Узу шли нигъ апІураш ва Йиз Гаф къабул апІуз даккнириз, гъамустІанра судья а: Узу дупнайи Гаф – магъа судья, гъиямат йигъан суд апІур! ⁴⁹ Фицики Узу Йиз Узхъан гъапиб дариз – му Узу гъау Адашдин, Узуз вуйи амур ву, фу кІуруш ва фици кІуруш. ⁵⁰ Узуз аьгъязуз: Дугъан амур – му зат ккудудубкІуру уьмур ву. Узу анжагъ Узуз Адашди йип гъапиб кІураза.

Исайи

Чан ученикарин ликар жикІуб

13 Жугъдарин Пасхайин машквар багахъ шулайи. Исайиз, Чав му дюн'я дипну, Адашдихъна хътакру вахт улубкънайиб аьгъяйи.

Му дюн'яийъ Чандар вуйидар Дугъаз ккундийи, ва гъамус Дугъу дурарихъна вуйи Чан масанвалин къувват улупуз гъял гъапИнийи.

² Иблисди Искариотдиан вуйи Симондин бай Ягъудайин кІваъ Иса масу тувбан ният гъамустІанра ивнайи. ³ Хябяхъдин уъл ипІру вахтна Исайи, Адашди вари Чан хилиъ ивнайиб аьгъяди ва Учв Аллагъдихъан дуфнайиб, Аллагъдихъна хътакурайиб аьгъяди, ⁴ гъудужвну, Чан зиълан палат илдибтуру ва, дастамал гъадабгъну, Чан къял'ан идидтуру. ⁵ Хъасин легниъ шид убзну, Иса ученикарин ликар жикІуз хъюгъру ва къял'ан идидІнайи дастамлихъди кжикуру. ⁶ Гъамци Иса Петрихънакъан хъуркъру. Ва Петри Дугъаз кІуру:

– Я Агъа! Увуз йиз ликар жикІуз ккунди айвуз?!

⁷ – Узу гъапІраш, уву сабан гъавриъ адарва, – жаваб туву Исайи. – Къанди аннамиш апІидива.

⁸ – Йиз ликар жикІуб?! Гъич хъибдар! – кІуру Петри.

– Эгер Узу дижрикІиш, сарун уву Йизур дарва! – гъапи Исайи.

⁹ – Агъа! Дици вуш, неинки ликар, гъацира – хилар, кІулра! – гъевеслуди кІуру Петри.

¹⁰ – Вари жан дижибкІнайидарин анжагъ ликар жикІубтІан лазим дар, дицир марцциди ву аьхир. Учвур марцциди вучва. Аммаки учвкан вари марццидар дар, – гъапи Исайи.

¹¹ Исайиз Учв масу туврур аьгъяйи, гъаддиз Дугъу: «Учвкан вари марццидар дар», гъапнийи. ¹² Хъа дурарин ликар гъижикІган, алабхъну палат, хъана гъюн йивну суфрайихъ дахъиган, Дугъу кІуру:

– Узу учвуз гъапІнуш, гъаддин гъавриъ гъахъунчва? ¹³ Учву Узуз «Агъа», «Мялим» кІуручва ва гъякъди кІурира ачва, гъаз гъапиш Узу якъинди гъадму хъузра вуза. ¹⁴ Гъаци вуйиган, эгер Узу – Агъайи ва Мялимди – ичв ликар гъижикІнуш, учвур чиб-чпин ликар жикІури ккунду. ¹⁵ Узу гъапІганси, гъаци учвур апІбан бадали, Узу учвуз мисал улупунза.

¹⁶ Гъякълу вуйи гъякъ кІуразачвуз: гъуллугъчи чан аьхюртІан артухъ дар ва Гъаънайирра Учв ГъауртІан артухъ дар. ¹⁷ Ва гъамус учвуз му аьгъю дубхънайиган, эгер гъаци апІури гъашиш, бахтаврар хъидичва. ¹⁸ Узу учвкан варидарикан кІурадара: Узуз аьгъязуз Узу кадагънайидар. Саки Гирами китабарихъ дидикІнайи му гафар кІулиз удучІври: «Узухъди уъл гъипІур Узуз къаршу удучІвну». ¹⁹ Му хъайиз, мидиз улихъна Узу учвуз кІураза. Гъаци вуйиган, му ляхин улубкъиган, учву Узу Гъадму – Гъарган Айир – вуйибдихъ хъугъдичва. ²⁰ Гъякълу вуйи гъякъ кІуразачвуз: Узу Гъаърайир шли къабул апІураш, гъацири Узу къабул апІура, хъа шли Узу къабул апІураш, гъацири Узу му дюн'яйиз Гъаур къабул апІура.

Учв масу туврур
Исайи ашкар апІуб

²¹ Гъамци дупну, Иса яман гъалабулугъназ гъюру.

– Гъякълу вуйи гъякъ кІуразачвуз, – гъапи Дугъу, – учвкан сари Узу масу тувди.

²² Думуган ученикар, Думу шликан улхурайкІан кІури, гъавриъ адарди, сар-сарихъинди лигури гъузру. ²³ Исайин юкІв али ученикарикан сар Чан гъвалахъ гъюн йивну дахънайи. ²⁴ Симон Петри дугъаз, Мялим шликан улхураш Дугъхъан гъерх кІури, ишарат апІуру. ²⁵ Ва ученик Исайихънаси хъиркІну, гъерхру:

– Я Агъа! Думу фуж ву?

²⁶ – Узу уъл кубсну шлихъна тувуш, гъадму ву, – гъапи Исайи.

Дугъу уьлин къацІ гъабраъ хурагнак кубсну, Искариотдиан вуйи Симондин бай Ягъудайихъна тувру. ²⁷ Гъаму къацІ хилиз гъадабгъубси Ягъудайиъ шейтІан убчІвру.

– Яв апІуз ккайиб ухди апІин, – кІуру дугъаз Исайи.

²⁸ Суфрайихъ хъайидар саркъан, Исайи дици гъаз гъапнуш, гъавриъ ахъундайи. ²⁹ Хъа Ягъудайихъ чпин уртахъ пул хъайиган, дурарикан сякъюдари: Исайи дугъаз: «ухъуз машквраз фукІа гъадабгъ» вая «касибариз фукІа тув», кІурайиси фикир апІуру. ³⁰ Уъл гъибиси Ягъуда дишла хул'ан удучІвру.

Йишв вуйи.

ЦІийи табшуругъ

³¹ Думу удучІвиган Исайи гъапи:

– Магъа гъамус Инсаниятдин Бализ Чан ад гъабхъну. Дугъан ад – Аллагъдин ад ву. ³² Эгер Дугъан ад Аллагъдин ад вуш, Аллагъдира Думу Чан адназ гъадагъиди ва зат хъугъужвидар. ³³ Эй Йиз лижан веледар! Узуз учвухъди хъуз дицикъан вахт имдар. Учву Узу агури хъидичва – му жарадариз гъапиб Узу учвузра кІураза: «Узу гъярушваз учвхъан гъюз хъибдар». ³⁴ Узу учвуз цІийи табшуругъ тувраза: сари-сар ккун апІинай, Узу учву ккун гъапІганси, гъаци учвур сари-сар ккун апІинай. ³⁵ Эгер ичв арайиъ масанвал ади гъабшиш, Учву Йиз ученикар вуйиб вардариз аьгъю хъибди.

³⁶ – Агъа, Уву наана гъягъюрава? – гъерху Дугъхъан Симон Петрийи.

– Узу гъягъюрайишваз сабан увхъан Узухъди гъюз хъибдарвухъан, – жаваб туву Исайи. – Хъа хъасин гъидива.

³⁷ – Я Агъа! – кІуру Петри. – Узхъан Увухъди гъамус гъюз гъаз шулдар? Увхъанди йикІузра узу гъязур вуза!

³⁸ Исайи гъапи:

– Узхъанди йикІузра?! Гъякълу вуйи гъякъ кІуразавуз: даттли уьйир дапІну ккудубкІайиз, шубуб ражари Узу аьгъюр дарзуз пидива!

Исайи Чан ученикар ккарцуб

14 Исайи варидариз кади кІуру:

– Гъит ичв юкІвариан шаклувалар удучІври! Учву Аллагъдихъ хъугърачва, гъаци Узухъра хъугъай!
² Йиз Адашдин ужагъдиъ гизаф хулар а. Эгер гъаци дайиш, Узу учвуз мидкан пидайза. Узу учвуз душваъ йишв гъазур апІуз гъягъюраза. ³ Узу гъушиган, учвуз йишв гъазур апІидиза. Узу наан шулуш, учвур гъадушваъ хъпан бадали, Узу хътакидиза ва учву Узухъна гъахидиза. ⁴ Хъа Узу наана гъягъюраш, дина рякъ учвуз аьгъячвуз.

⁵ – Агъа, Уву наана гъягъюраш, учуз аьгъдарчуз, – кІурайи Фомайи. – Гъаддиз учуз дина рякъ наънан аьгъю шул?

⁶ Исайи жаваб туву:

– Узу вуза Рякъ, Узу вуза Гъякъ ва Уьмур. Анжагъ УзхъанминатІан Адашдихъна гъягъюз шулдар.

⁷ Эгер учвуз Узу аьгъяш, Адашра аьгъячвуз.

Гъамсдихъантина учвуз Думу аьгъячвуз ва гъяркънур вучвуз!

⁸ – Я Агъа! – кІуру Филипди. – Учуз Адаш улуп ва сарун учуз фукІара лазим дарчуз.

⁹ – Узу учвухъди гъамкъан вахтна хъади, увуз Узу гъамусра аьгъю гъахъндарнуз, Филип? – жаваб туву Исайи. – Шлиз Узу гъяркънуш, гъадгъаз Адашра гъяркъну. Уву фици: «учуз Адаш улуп», кІурава?

¹⁰ – Узу Адашдиъ, Адаш Узухъ айибдихъ уву хъугърадарна? Узу учвуз кІурайи гафар Узхъан кІурайидар дариз, хъа дурар кІурайир Узухъ айи Адаш ву, Чан ляхнар апІурайи. ¹¹ Узухъ хъугъай: Узу – Адашдиъ, ва Йиз Адаш Узухъ а. Узухъ хъугъдарш, Узу апІурайи ляхнарихъкъана хъугъай. ¹² Гъякълу вуйи гъякъ кІуразагъу: фуж Узухъ хъугъраш, гъацири Узу апІурайи ляхнар апІиди ва УзутІан артухъдира кади апІиди, фицики Узу Адашдихъна гъягъюраза. ¹³ Йиз ччвур дибисну учву ккун гъапІуб вари Узу тамам апІидиза, ва Адашди Чан ад Чан Бал’антина улупиди. ¹⁴ Эгер учву Йиз ччвурназ дих гъапІиш ва фу ккун гъапІишра, Узу тамам апІидиза.

Гъякъвалин Рюгъ гъауб

¹⁵ Эгер учвуз Узу ккундуш, Узу учвуз фу табшурмиш гъапІнуш, гъадму тамам апІинай. ¹⁶ Узу Адашдикан ккун апІидиза ва Дугъу учвухъна жарар – Хъюгърур гъаъди. Думу аьсрариз учвухъди гъузди. ¹⁷ Думу Хъюгърур – Гъякъвалин Рюгъ ву. Му дюн’яйихъан Думу къабул апІуз хъидар, гъаз гъапиш Думу рякърур дар ва аьгъюр дар. Анжагъ учвуз аьгъячвуз Думу, Думу учвухъди хъа ва учвуъ а. ¹⁸ Узу учву йитимарди гъитидарзачву, хъана учвухъна хътакидиза. ¹⁹ Саџиб вахтналан дюн’яйиз Узу сарун рякъидар, хъа учвуз Узу рякъюри хъидичвуз: гъаз гъапиш Узу яшамиш шулаза ва учвур яшамиш хъидичва. ²⁰ Ва гъадму йигъан учвуз аьгъю хъибдичвуз, Узу Йиз Адашдиъ шулайиб, учву – Узухъ, хъа Узу – учвуъ. ²¹ Шли Узхъан вуйи табшурегъар тамам апІураш, гъадму ву Узу ккунир. Шлиз Узу ккундуш, Йиз Адашра

гъадгъу ккун апІиди. Гъацир Узухъра ккун хъидизуз ва гъацирин улихъ ачмиш шули хъидиза.

²² – Я Агъа! – кІуру Искариотдиан дару Ягъудайи, – Уву, имбуну дюн’яйиз ктарди, учуз фици ачмиш хъидива?

²³ Исайи жаваб туву:

– Шлиз Узу ккундуш, гъадгъу Йиз Гаф уьбхиди. Ва гъадмуган дицир Йиз Адашдизра ккун хъиди, гъадмуган Узуна Думу сатІиди гъацирихъна гъидича ва гъадгъаъ яшамиш хъидича. ²⁴ Шлиз Узу ккундарш, Йиз гафар уьрхидар. Учвуз ебхъурайи Гаф Йизуб дариз аьхир, хъа Узу гъау Адашдинуб ву.

²⁵ Узу учвуз му гъеле учвухъди хъамидитІан гъапунза. ²⁶ Узу бадали Адашди учвуз гъаърайи Хъюгърури – Гирами Рюгъну учвуз вариб улупиди ва Узу учвуз гъапиб вари кІваин апІидичвуз.

²⁷ «Мясляаът ибшри!» – Узу кІуразагъуз гъярайири.

Узу учвуз Йиз мясляаът тувразагъуз. Узу учвуз, инсанари туврубсиб мясляаът туврадарзачвуз. Ичв кІваан дердер адаай! ГучІ мапІанай! ²⁸ Узу учвуз «гъягъюраза» гъапиб учвуз гъеебхъунчвуз, ва: «Узу учвухъна хътакидиза», гъапнур вуза. Эгер учвуз Узу ккундийиш, Узу Адашдихъна гъярайибдиин учву шад хъидийчва, фицики Йиз Адаш УзутІан артухъ ву. ²⁹ Узу гъамус гъаму вари улубкъайиз улихъна вари гъапунза, ва гъадмуган, гъаму улубкъиган, учву Узухъ хъугъдичва! ³⁰ Сарун Узхъан учвухъди артухъ гафар апІуз хъибдарзухъан: сарун му дюн’яйин гъякимдар багахъ духъна. Йиз зиин дугъаз гъюкум адар. ³¹ Аммаки му дюн’яйиз аьгъю дубхъну ккунду: Узухъ Йиз Адаш ккундайиб. Магъа гъаддиз Дугъу Узухъ гъапиб вари тамам апІураза. Гъудужвай, гъягъюрхъа гъамуш’ан!

Иса тІумтІин шириз ухшар ву

15 Узу халис тІумтІин шир вуза, хъа Йиз Адаш тІумтІичи ву. ² Уз’ин али бегъер дархру гъарсаб кюл Дугъу ктабтІуру, хъа бегъер хруб, диди хъанара артухъди бегъер хпан бадали, марцц апІуру. ³ Узу учвуз улупу Гафналантина учву сарун марццидар вучва. ⁴ Узу учвуъ шлуганси, учву Узухъ йихъай. Кюлихъан чав-чаланди бегъер хуз шулдар, думу ширнан пай вуди ккунду. Гъаци учвур Узухъ духъну ккунду. ⁵ Узу – шир, хъа учву – кюлер. Анжагъ гъадмунури, Узу чаъ айиганси, фуж Узухъ аш, бегъем бегъер хури шулу. Узу хътарш, учвхъан фукІа апІуз шулдар. ⁶ Хъа фуж Узухъ адарш, дурар, багъдиан гатІахъну, ерццурайи кюлерси ву; дурар уч апІиди, џигъна гатІахъиди ва ургиди. ⁷ Хъа эгер Узу учвуъ ва Йиз гафар учвуъ аш, учвуз фу ккундуш, гъадму тІалаб апІинай, учвуз вари тувди! ⁸ Йиз Адашдин ад бадали аьхю бегъер хибдичва ва Йиз ученикар хъидичван. ⁹ Узу Адашди фици ккун гъапІнуш, гъаци Узухъ учву ккун гъапІунза. Йиз масанвалиинди яшамиш йихъай! ¹⁰ Эгер Узу учвуз табшурмиш гъапІуб учву тамам апІури гъашиш, Йиз масанвалиъ яшамиш хъидичва. Гъаци Узухъ гъапІунза: Узухъ Йиз Адашди табшурмиш гъапІуб

Узу тамам гъапунза ва Адашдин масанвалиъди яшамиш шулаза.

¹¹ Узу учвуз му гъаддиз гъапунза: Йиз шадвал ичвуб хъпан бадали, учву кьикънягъди ацӀну шлуси. ¹² Магъа Йиз учвуз вуйи табшуругъ: Узу учву ккун гъапиганси, сари-сар ккун апӀинай.

¹³ Дустарихъанди уьмур тувубтӀан артухъ масанвал дюн'яйиъ адар. ¹⁴ Эгер Узу учвуз табшурмиш гъапуб учву тамам апӀуруш, учву Узуз дустар вучва. ¹⁵ Сарун Узу учвуз Йиз гъуллугъчийир пну дих дарапӀарза – гъуллугъчийиз чан аьхюри гъапӀраш аьгъдар аьхир. Узу учвуз Йиз дустар пну дих апӀураза. Йиз Адашдихъан аьгъю гъапуб, Узу учвуз вари ктибтунза. ¹⁶ Узу ктагъур учву дарчва, гъаму Узу вуза учву ктагъур, гъаму Узу вуза учву дюн'яйиз улупнайир, ва бегъер туврудар (учву вучва) – варитӀан ужуб бегъер. Ва гъадмуган Йиз Адашди учвуз, учву ккун гъапуб, вари тувди. ¹⁷ Магъа Узу учвуз табшурмиш апӀурайиб: сари-сар ккун апӀинай.

Исайи Чан ученикариз улихъмиди хатӀаваликан пуб

¹⁸ Эгер учву дюн'яйиз даккунди вуш, учвутӀан Узу ухди даккун гъашиб аьгъю йибхъай. ¹⁹ Учву му дюн'яйиндар вуди ккундийи, диди учву чандарси ккун апӀидийи. Хъа учву му дюн'яйиндар даруган, гъаддиз учву дюн'яйиз даккунди ву (яна, Узу учву кадагъну му дюн'яйихъан жара гъапунзачву).

²⁰ КӀваин апӀинай, Узу учвуз гъапундайин: «гъуллугъчи чан аьхюртӀан артухъ дар?» Эгер Узу утӀуккуйиш, учвур утӀурккури хъиди. Эгер Йиз гафар тамам апӀуйиш, ичвра тамам апӀури хъиди. ²¹ Амма гъамрар вари учву Йиздар вуйиган апӀиди, гъаз гъапиш дурариз Узу Гъаур аьгъдар. ²² Эгер Узу дюн'яйиз гъафундайиш ва дурарихъди гъулхундайиш, дурар тахсирклар хъидайи. Хъа гъамус дурарин чпи гъякъ вуча кӀурайивализ бин имдар. ²³ Шлиз Узу даккунди вуш, гъацириз Йиз Адашра ккундар. ²⁴ Эгер сарихъанра апӀуз даршлу ляхнар Узу гъапундайиш, гъадмуган дурар тахсирклар хъидайи. Хъа гъамус дурариз Узу гъапӀдар вари гъяркъну, ва гъаци вушра дурариз Узура, Йиз Адашра даккунди ву. ²⁵ Саки гъаци дубхъну ккундийи, дурарихъ хъайи Къанундиъ дибикинайи «Саб багънара адарди Узу даккунди ву» кӀуруб тамам хъпан бадали. ²⁶ Саки учвухъна Хъюгърур гъафиган, яна Адашдихъан гъюрайи Гъякънан Рюгъ, Узу учвухъна Адашдихъан гъаьдиза – ва Думу Йиз шагъид хъиди. ²⁷ Ва учвур Йиз шагъидар вучва, фицики садпи йигъланмина Узухъди хъачва.

«Дурариз я Узу, я Йиз Адаш аьгъдар»

16 Учву хъугъвалихъан хътадахъбан бадали, Узу учвуз гъамрар гъапунзачвуз. ² Учву мистариан утӀурккури хъиди. Гъациб вахт

гъибдики, учву йикӀрудари, чпи гъаци апӀибиинди, Аллагъдин гъуллугънаъ ача кӀури, фикир апӀиди.

³ Дурари дици гъаддиз апӀидики, гъаз гъапиш дурариз я Узу, я Йиз Адаш аьгъдар. ⁴ Хъа Узу учвуз гъамрар, вахт улубкъиган, Узу дурарикан ктитуб ичв кӀваина гъюбан бадали, гъапунзачвуз. Сифте ражари дидкан учвуз гъапундайза, гъаз гъапиш учвухъди хъайза.

«Узу дурушиш, Хъюгърур гъидар»

⁵ Хъа гъамус Узу Гъаурихъна гъараза. Учвкан сарикъан: «Уву наана гъягъюрава?» – пну гъерхрадарчва, ⁶ гъаз гъапиш Узу учвуз вари ктибтиган, ичв юкӀвар пашман духънайичв. ⁷ Хъа Узу гъякъ кӀуразачвуз: учвуз уж'вал бадали гъараза. Эгер Узу дурушиш, Хъюгърур учвухъна гъидар. Хъа Узу гъушиш, Думу учвухъна гъаьдиза. ⁸ Дугъу, гъафиган, дюн'яйин агълариз дурар гунагъвалин, дугъривалин ва Аллагъдин суддин дюзди гъавриъ адрувал улупиди. ⁹ Узухъ хътругъруган, дурар гунагъвалин дюзди гъавриъ адар. ¹⁰ Узухъинди даруган, дурар дугъривалин дюзди гъавриъ адар, гъаци вуйиган, Узу Адашдихъна гъараза, ва учвуз Узу сарун рякъидарчвуз. ¹¹ Гъаму дюн'яйин гъюкумдариин гъамустӀанра гъалиб духънашра, дурар Аллагъдин суддин дюзди гъавриъ адар. ¹² Узхъан учвуз хъана гизафдарикан пуз шуйзухъан, аммаки учвхъан дурарин гъаму ражари сабан гъавриъ ахъуз хъибдарчвухъан. ¹³ Учвухъна Гъякъвалин Рюгъ гъафиган, Дугъу учву дюз рякъди гъахиди, рюгънан метлеб – гъубкӀну вуйи гъякъвал ву, фицики Дугъу кӀурайиб Чахъан дар. Дугъу анжагъ Чаз гъеебхъубдикан пиди, Дугъу учвуз гъюз ккимбубдикан хабар дебккди. ¹⁴ Дугъу Узу адлу апӀиди, гъаз гъапиш Дугъу, Узхъан гъадабгъну, думу учвуз ачухъ апӀиди. ¹⁵ Вари Адашдиз айиб Йизуб ву. Магъа гъаддиз Узу: „Дугъу, Узхъан гъадабгъну, учвуз тувди“, гъапунза.

Пашманвалин ерина шадвал гъибди

¹⁶ Багарихъди Узу сарун рякъидарчвуз, цӀиб вахтналан хъана рякъидичвуз.

¹⁷ Ученикарикан сакъюдари чиб-чпигъ кӀури гъахъну:

– Мугъан фикирнаъ фу ади мици кӀурайкӀан? Мугъу кӀура: «Багарихъди Узу учвуз сарун рякъидарчвуз, хъа сацӀиб вахтналан хъана рякъидичвуз». Ва гъамцира кӀура: «Гъаз гъапиш Узу Адашдихъна гъараза». ¹⁸ Хъа мидин фици гъавриъ ахъди – «багарихъди?» Му фтикан улхураш, ухъу гъавриъ адархъа.

¹⁹ Исайиз аьгъяйи, дурариз Чахъан фтикан гъерхуз ккунди айиш ва гъаддиз Чав кӀуру: – Учву чиб-чпихъан гъерхрачва, Узу Йиз хиялнаъ фу ади мици: «багарихъди» ва «учвуз Узу сарун рякъидарчвуз, хъа цӀиб вахтналан хъана

рякъидичвуз» – кІурайкІан кІури? ²⁰ Гьякълу вуйи гьякъ кІуразачвуз: ишидичва ва дердер зигидичва, хъа миди вуйи дюн'я шад хьибди. Учву пашман хьидичва, амма ичв пашманвал шадвализ хьибди. ²¹ Биціир апІурайи дишагъли аьзабнакк шулу, фицики дугъан сьаьт улубкъна, хъа биціир гъапІуриз аьзабар гьархру – дюн'яйиз цїйи инсан хьуб'ин думу шад шулу. ²² Гъаци учвур гъамус пашман вучва, саки учву Узуз хъанара рякъиди ва гъадмуган ичв юкІвар шадвали ацІди, му ичв шадвал сарихъанра дадабгъуз хьибдар. ²³ Ва гъадму йигъан учву Уз'хъан сабдиканра гьерхидарчва. Гьякълу вуйи гьякъ кІуразачвуз: Йиз ччвур дибисну, учву Йиз Адашдихъан фу тІалаб гъапІишра, Дугъу тувдичвуз. ²⁴ Учву мегъел фукІара Йиз ччвурнахъан тІалаб гъапІундарчва. Гъамус тІалаб апІинай – хьибдичвуз, ва учву шадвалихъди ацІдичву!

Дюн'яйин зиин гъалибвал

²⁵ Мугагъназ Узу учвуз тахалусариинди кІури гъахъунза, хъа гъамус Узу учвуз, тахалусариинди дарди, Адашдикан ачухъди дупну ккуни вахт улубкъура. ²⁶ Гъадму йигъан учву, Йиз ччвур дибисну, Дугъкан тІалабар апІидичва. Узу кІуразачвуз, учвхъанди Адашдиз ккарагидиза, дупну. ²⁷ Ичв Узухъна вуйи ккунивализ дилигну ва Узу Аллагъдихъан дуфна кІури ичв хъугънайивализ дилигну, Адашдиз Чаз учву ккунду. ²⁸ Узу му дюн'яйиз Адашдихъан гъафунза ва гъамус, дюн'я дипну, Дугъахъна хътакураза.

²⁹ – Ари гъамус Уву, тахалусариинди дарди, ачухъди кІурава, – гъапи Дугъаз ученикари. – ³⁰ Узуз вари аьгъюбдин учу гъамус гъавриъ ахъунча. Увхъан гьерхайизра кмиди Уву жавабар туврава. Магъа гъаддиз Уву Аллагъдихъан дуфнайибдихъ хъугърача.

³¹ – Аьхирки хъугъунча? – гъапи жаваб вуди дурариз Исайи. – ³² Хъебехъай, Узу сарди гъитну, учву вари хулариз гьергру сьаьт улубкъура. Амма Узу сар дарза, гъаз гъапиш Узухъ Йиз Адаш хъазухъ. ³³ Узу му гафар, Узуз учву мясляьт абгри пну, гъапидар вуйиз. Му дюн'яйиъ учвуз дердер алахъидичвуз, аммаки миж макадабтІанай: Узу му дюн'яйиин гъалиб гъахъунза.

Исайин Чан Адашдихъди улхуб

17 Му гафар гъапиган, Исайи завузди кІул за апІру ва кІуру:

– Я Адаш! Йиз сьаьт улубкъну. Яв Бай адлу апІин, Яв Бали Уву адлу апІбан бадали. ² Вари яшамш шлубдин зиин Уву Дугъаз гъюкум тувунва. Уву Дугъахъна гъаьдариз гъаци Гъадгъура гъаргандин уьмур тувди. ³ Хъа гъаргандин уьмур – му Уву, сар вуйи, гьякълу вуйи Аллагъ, ва Уву гъау Иса Месигъ аьгъю апІувал ву. ⁴ Узуз Уву табшурмиш гъапІу ляхин тамам дапІну, Узу Уву жилиин адлу

гъапІунзаву. ⁵ Ва гъамус, дюн'я ккебгъайиз улихъна, Узу Увухъди хъайиган, Узуз фици ад айиш, гъациб адниинди Узу адлу апІин, эй Адаш. ⁶ Уву, му дюн'яйиан адагъну, Узухъна туву адмийириз Яв ччвур ачмиш гъапІунза. Думу адмийир, Явдар вуйидар, Уву Узуз тувунва. Дурари Яв Гаф гъюбхну. ⁷ Гъамус дурар, Уву Узуз тувуб вари Явуб вуйивалин, аьхирки, гъавриъ ахъну. ⁸ Уву Узухъди гъау гафар, Узу дурарихъна тувунза ва дурар дурари къабул гъапІну. Узу Увхъан дуфнайивалин дурар якъинтІан гъавриъ ахъну ва Уву Узу гъаувалихъ хъугъну. ⁹ Узу гъадрарин гьякънаан ккарагураза: Узу вари дюн'яйихъанди ккарагурадарза, хъа Уву Узухъна тувдарихъандитІан, гъаз гъапиш дурар Явдар ву, ¹⁰ фицики вари Узуз айиб Явуб ву, ва вари Узуз айиб Йизуб ву. Гъадрариантина Узу Йиз ад улупунза. ¹¹ Узу сарун му дюн'яйиъ гъузрарза, Узу Увухъна хътакураза, хъа дурар му дюн'яйиъ гъузра. Эй гирами Йиз Адаш! Яв ччвурнан къувватниинди – Уву Узуз тувунва гъадму ччвур – дурар уьрх, Увуна Узу сар вуйиганси, дурарра сарси хъпан бадали. ¹² Яв ччвурнан къувватниинди – Уву Узуз тувунва гъадму ччвур – чпихъди хъайи вахтна Узу уьрхюри гъахъунза дурар. Узу гъюрхюнза дурар: аьжалихъна улупнайи сартІан гъайри фужкІара гъакІундар, гъамци Гирами бикІбарин Гаф тамам дубхъну ккундийи. ¹³ Хъа Узу гъамус Увухъна гъюраза. Узу сабан жилиин илмиза, му вари Узу гъаддиз кІураза, Йиз абцІну вуйи шадвал Узухъди дурарира пай апІбан бадали. ¹⁴ Узу Яв Гаф дурариз улупунза, гъаддиз му дюн'яйи дурар даккун гъапІну, гъаз гъапиш дурар му дюн'яйиан даруган, Узу му дюн'яйиан даруганси. ¹⁵ Узу Увкан дурар му дюн'яйилан гъадагъуб ккун апІурадарза, Узу ккун апІураза, дурар писвалихъан уьрхюб. ¹⁶ Узу му дюн'яйиан даруганси, дурар му дюн'яйиан дар. ¹⁷ Гьякъвалин къувватниинди дурар Яв гъуллугъниина жалб апІин, Гьякъвал – му Яв Гаф ву. ¹⁸ Уву Узу дюн'яйиз фици гъаьнуш, Узурра дурар му дюн'яйиз гъаунза. ¹⁹ Гъадрар бадали, Узу Узуз дугъриданра дурар Явдар хъпахъди бахш гъахъунза. ²⁰ Анжагъ Узу гъадрарихъандитІан ккарагурадарза, гъадрари гъапи Узкан вуйи гафналантина Узухъ хъугънайидарихъандира ккарагураза. ²¹ Гъит дурар вари саб хилди ишри, Уву Узуз фици шулаш, хъа Узу Увуъ фици шулаш, гъит гъадрар Ухъуъ ишри. Ва гъит дюн'яйиз Узу Уву гъаьнайивал аьгъю ибшри. ²² Уву Узуз туву ад Узу дурариз тувунза, Увуна Узу сар вуйиси, дурарра саб хилди хъпан бадали. ²³ Узу дурариъ шулаза ва Уву Узуз шулава. Гъит дурарра ижмиди сабхилди гъузри! Ва гъит дюн'яйиз аьгъю ибшри Узу Уву гъаувал ва, Узуз Узу ккуниганси, Узуз дурарра ккунивал. ²⁴ Я Адаш! Узуз ккундузуз, Уву Узуз тувдар Узу шлушваъ Узухъди духъну. Гъит дурариз Уву Узуз туву Йиз ад рябкъри. Фицики дюн'я арайиз хайиз Уву Узу ккун гъапІунва. ²⁵ Эй гьякълу вуйи

Йиз Адаш! Дюн'яйи Уву аьгью гъапІундар, Узуз Уву аьгъязуз, хъасин Узу Уву гъауб дурариз аьгью гъабхъну. ²⁶ Увуз Узу ккуни масанвал гъадраригъра, Узу гъадраригъ фици аш, гъаци хъпан бадали, Узу дурариз Яв ччвур ачмиш гъапІунза ва апІидира вуза.

Иса дисуб

18 Гъамци ккарагбалан къяляхъ, Иса, Чан ученикара хъади, Кедрон кІуру дереиантина багъдиъ айи йишваз гъягъюру. Дурар сатІиди багъдиъ учІву. ² Иса масу тувуз ккуни Ягъудайиз му йишв аьгьюб вуйи – Исана ученикар дина кми-кмиди уч шуйи. ³ Ва магъа, римлуйирин эскрарин десте ва гъацира жугъдарин маллийрин аьхюдарина фарисийри гъау Аллагъдин хулан гъаравларра хъади, Ягъуда мина гъюру. Дурар вари яракъламиш духънайи: дурарихъ цІа кайи гакІвларна фанисар хъайи.

⁴ Исайи, Чаин улубкъруб аьгъяди, дурарин улихъна удучІвну гьерхру:

– Учву фуж агурачва?

⁵ – Назаретдиан вуйи Иса, – жаваб туву дурари.

– Гъадму Узу вуза, – кІуру Дугъу.

Масу туврайи Ягъудара гъадрарихъди хъайи.

⁶ Исайи: «Гъадму Узу вуза» гъапибси, дурар къяляхъ шулу ва жил'ина ахъру.

⁷ – Учву фуж агурачва? – хъанара гьерхру дурарихъан Исайи.

– Назаретдиан вуйи Иса, – кІуру дурари.

⁸ – Узу учвуз гъапунзачвузки: Гъадму Узу вуза, – гъапи Исайи. – Эгер учвуз Узу лазим вуш, гъаму адмийир деетай.

⁹ Исайи гъаци гъапнийи, гъаз гъапиш Чав дупнайи гъаму гафар: «Уву Узуз тувдарикан, Узу фужкІара пуч гъапІундарза», кІурудар тамам духъну ккундийи.

¹⁰ Гъадмуган ханжал хъайи Петри, думу уьчІюбгъну, маллийрин аьхюрин гъаравшиз йивну, дугъан иб ктабтІуру. Гъаравшиз Малх кІуйи.

¹¹ – Ханжал чан халаригъ ив! – гъапи Исайи Петриз. – Му аьзабарин зах Узуз Адашди тувунзуз. Мегер Узхъан думу дурубхъди гъибтуз шулин?

¹² Гъадмуган Аллагъдин хулан гъаравлари Иса дисуру ва йитІуру. ¹³ Сифте Думу гъадму йисан маллийрин аьхюр вуйи Каяфайин язна Гъаннайихъна хуру. ¹⁴ Эгер вари халкъдин ерина сар адми гъачІиш ужу шул, дупну, жугъдариз насигъят тувур гъадму Каяфа вуйи.

Петри Исайиз «Аьгюр дарзуз» пуб

¹⁵ Симон Петрна сарсан ученик Исайин къяляхъди гъушнийи. Му ученик, маллийрин аьхюрехъди танишур вуйи ва думу Исайихъди кавхайин гъягъдиъ учІвнийи. ¹⁶ Хъа Петр урарин чІатинди гъузру. Хъасин гъадму кавхайиз таниш

ученик удучІвну, урарихъ хъайи гъараваш шурахъди дулхну, Петрра гъягъдизди аъру. ¹⁷ Ва гъамшвахъ му шуру Петриз кІуру:

– Хъа уву, гъаписи даршул, гъатму адмийин ученик дарна?

– Ваъ, – пну жаваб туву Петри.

¹⁸ Аьхъюди вуйи. Гъаравшари ва гъараваш дишагълийири, алапІрушвахъ цІа алапІну, мани апІуз хъюгъю. Петрра дурарин багахъ дугъужвнайи ва мани апІурайи.

Исайихъан силис гъадабгъуб

¹⁹ Кавхайири Исайихъан Дугъан ученикарикан ва Дугъу улупурайи аьгьюваларикан гьерхрайи.

²⁰ – Узу варидарин улихъ ачухъди гъапунза, – жаваб туву Исайи. – Вари жугъдар гъюру мистаъ Узу гъарган аьгьювалар улупури гъахъунза. Узу фукІара гъитІибкІну, жиниди улупундарза. ²¹ Гъаци вуйиган, Узхъан гъаз гьерхрачва? Узу фтикан гъапнуш, ебхъурайидарихъан гьерхай. Дурариз аьгъа, Узу фу гъапнуш.

²² Дугъу гъамци гъапиган, багахъ дийигънайи гъаравларикан сари Исайин машнягъан йивуру ва кІуру:

– Фици гафар апІурава кавхайихъди?!

²³ – Эгер Узу фу-вуш жараси гъапнуш, йип Узу фтин дюз дарш, – гъапи Исайи. – Хъа эгер гъяк кІураш, гъаз Узуз йивурава?

²⁴ Гъадмуган Гъаннайи, Иса йитІну имиди, маллийрин аьхюр вуйи Каяфайихъна гъаъру.

Петри Иса къюбпи ражарира «Аьгюр дарзуз» пуб

²⁵ Хъа Симон Петр чаз мани апІури дугъужвнамийи.

– Ич хиялиан, увура Дугъан ученикарикан вуйва? – гьерхру дугъхъан.

– Ваъ, – жаваб туву Петри.

²⁶ – Уву дайнахъа узуз багъдиъ Дугъахъди гъяркъюр? – гьерхру Петри иб кдабтІу гъуллугъчийин багахълуйи.

²⁷ Петри хъана дарза кІуру, ва гъадму сяаът даттли уьъйир апІуру.

Пилатдин силис

²⁸ Гъирин ухди Иса, Каяфайин хул'ан адагъну, Римдин гъюкумдарин дараматариз хуру. Жугъдар, чпи чиркин духъну, Пасхайин машквар апІуз хъибдар кІури, дараматдиъ учІвундайи. ²⁹ Гъаддиз гъякимдар Пилат учв дурарихъна удучІвуру.

– Учву узухъна духнайи му Кас фтин тахсир апІурачва? – гьерху дугъу.

³⁰ – Эгер Думу тахсиркар дайиш, учу Думу Увухъна суд апІуз дархрийча, – жаваб туву дурари.

³¹ – Думу учвухъна гъадагъай ва ичв закондиинди суд апІинай, – гъапи Пилатди.

– Учуз фужкIара аьжализ тувуз ихтияр адарчуз, – гъапи дурари.

³² Гъамци гъабхънийи, гъаз гъапиш Исайи, Чав улихъмиди Учв фициб аьжалиинди йикIуруш, гъапи гафар тамам духъну ккундийи.

³³ Пилат дараматдиз хътакуру ва, Исайизра дих дапIну, гьерхру:

– Уву «жугъдарин Паччагъ» вуна?

³⁴ – Гъаци уву кIурана, даршиш думу увуз Узкан жарадари гъапиб вуйин? – гьерху Исайи.

³⁵ – Узу жугъуд вуйинхъа? – хътIурччу Пилат. – Гъаму Яв ватанагълийири ва кавхйири Уву узухъна тувну. Уву гъациб фу гъапунва?

³⁶ – Йиз Паччагълувал му дюн'яйиан дар. Эгер Йиз Паччагълувал гъаму дюн'яйиан вуйиш, Йиз гьуллугъчйири, Узу жугъдарин хилиъ адрахъбан бадали, чпихъан шлуб апIидийи. Ваъ, Йиз Паччагълувал мушв'ан дариз, – гъапи Исайи.

³⁷ – Гъаци вуйиган, фици-вушра Уву Паччагъ вуна? – гьерху гъадмуган Пилатди.

– Узу паччагъ ву, уву кIурава. Узу гъаддиз бабкан гъахънза ва гъаддиз дюн'яйиз гъафунза: гъакъвал улупбан бадали. Шлиз ккундуш гъакъвал, гъарсариз Йиз дих ебхъура, – гъапи Исайи.

³⁸ – Хъа гъакъвал фу ву? – гьерху Пилатди. Ва гъамци дупну, думу хъана жугъдарихъна удучIву.

– Узуз му Касдик гъич саб тахсирра бихъурадарзуз, – гъапи дугъу.

³⁹ – Учвуз гъациб аьдат ачвуз: Пасхайин машквраз дидиснайидарикан сар деетуб. Узу учвуз дидиснайидарикан сар Пасхайиз деетурза. «Жугъдарин Паччагъ» деетурза, ккундунучвуз?

⁴⁰ – Думу ваъ! Варава деет! – хъана дурари чIигъар апIуз хъюгъю.

Варава гъачагъ вуйи.

«Думу дариз зиг»

19 Гъадмуган Пилатди, Иса хъади душну, Думу урччуз гъитру. ² Эскрарира, зазарикан таж дапIну, Дугъан кIул'ин улубкIуру ва гъюнарихъ аку-урю халат хъипру. ³ Дурар Дугъахъна гъюйи ва кIуйи:

– Яшамаш ишри «жугъдарин Паччагъ!» – ва гъамци кIури, Дугъан машнягъян йивуйи.

⁴ Хъана Пилат удучIвуру.

– Мугъак узуз гъич саб тахсирра бихъурадарзуз, учвуз аьгъю хъпан бадали, магъа узу Думу ичв улихъна адаураза, – гъапи Пилатди.

⁵ Ва гъадмуган, зазарикан гъапIу таж ва аку-элвен халат хъади, дурарихъна Иса удучIвуру.

– Магъа Думу Адми! – гъапи дурариз Пилатди.

⁶ Хъа кавхйирина гъаравлари, Иса гъяркъюбси, чIигъар апIуру:

– Хачриина Думу! Хачриина!

– Думу учву гъадагъну, дариз зигай! – кIуру дурариз Пилатди. – Узуз Мугъак саб тахсирра бихъурадарзуз.

⁷ – Учуз закон ачуз, – гъапи жугъдари, – закондиинди Думу дукIну ккунду, гъаз гъапиш Дугъу, Учв Аллагъдин Бай вуза, гъапну.

⁸ Му гафар гъеерхъиган, Пилатдиз хъана артухъди гучI шулу. ⁹ Думу хъана дараматдиз хътакуру ва Исайихъан гьерхру:

– Уву наънан вува?

Амма Исайи фукIара гъапундар.

¹⁰ – Гафар апIуз ккундарнуз? – кIуру Пилатди гъадмуган. – Узуз аьгъдарнузхъа, Уву деетувал йиз гъюкмиъ айиб ва Уву хачриин дариз зигувалра йиз гъюкмиъ айиб?

¹¹ Исайи жаваб туву:

– Йиз зиин яв гъич саб гъюкумра даршлийи, эгер увуз думу зиълан тувнадайиш. Ва гъаддиз Узу яв хилиз масу тувурин гунагъ хъана зурбабуб ву.

¹² Гъаму гафарин къяляхъ Пилат Иса азад апIуз чарйир агбахъ шулу. Хъа жугъдари чIигъар апIуру: – Эгер уву Думу деетиш, уву Цезар-паччагъдин дуст дарва! Фуж учв паччагъ вуза кIурайир, думу Цезар-паччагъдиз къаршу гъедергурайир ву!

¹³ Гъамцдар гафар гъеерхъу Пилат, Исара адаъну, суд апIрушв'ин деъру. Думу йишваз «Гъвандин тахт» кIуру, жугъуд чIалниинди: «Гаввафа».

¹⁴ Му ляхнар Пасхайин машквар ккебгъайиз улихъна, жвуми йигъан лисунган шулайидар вуйи.

– Лигай, магъа ичв паччагъ! – гъапи Пилатди.

¹⁵ – ЖвартI апIин Думу! ЖвартI! Хачриина! – гъарйир гъапIу дурари.

– Гъаци вуйин? Ичв паччагъ узу дариз зигну ккундунчвуз? – кIуру Пилатди.

Цезарилан гъайри, учуз жара паччагъ адарчуз! – жаваб туву дурари.

¹⁶ Ва гъадмуган Пилатди, аьхирки, Иса дариз зигбан бадали жугъдарихъна тувру. Эскрарира, Иса дидисну, хъади гъахуру.

Хачриин Исайин аьжал

¹⁷ Дугъу «УнтIаъ» (жугъуд чIалниинди «Голгофа») кIуру йишвахънакъан Чаинди Чав карсру хачра дубхну ккундийи. ¹⁸ Гъадушв'ин Думу къумарихъди хачрак карсру, хъа Дугъахъди къюрсана – сар арччул, гъатмунурсана гагул терефнахъанди карсру, хъа Иса – дурарин къяляъ.

¹⁹ Пилатди хачрак дибикIнайи табличкара кебхуз буйругъ тувру. Душвак дибикIнайи: «Назаретдиан вуйи Иса, жугъдарин паччагъ».

²⁰ Му бикIуб гизаф жугъдари гъурхнийи, Иса дариз дизигнайишв шагърихъан ярхлаъ адайи: ва душвак жугъуд, латин ва грек чIалариинди дибикIнура айи. Жугъдарин кавхйири Пилатдиз гъапи:

²¹ – «Жугъдарин паччагъ» кIури мибикIан. «Гъаму адмийи учв жугъдарин паччагъ вуза кIура», – пну, бикI.

²² – Узу, фу дибикIнаш, дибикIназа, – жаваб туву Пилатди.

Тупут ипуб

²³ Иса дариз гъизигъан, эскрари, Дугъан халат гъадабгъну, юкьубишваз пай апиуру – гъарсар эскриз саб. Дурари Исайин балахунра (кІанккан алабхъру ккуртт) гъадабгъуру. Думу гъибирхушв ктарди заълансина дубхнайиб вуйи.

²⁴ – Му чІябгъидархъа, шлиз удубчІуруш, тупут ипиш ужу шул, – гъапи дурари чиб-чпин арайиъ. Гъамци, Гирами китабарийъ дидикІнайи му гафар тамам гъахънийи: «Йиз палтар дурари чпин арайиъ пай гъапІнийи, Узу алабхънайибдин тупут ипнийи». Чан гъази эскрари апиузра гъапІнийи.

Исайи Чан жан тувуб

²⁵ Иса керхнайи хачран багахъ Дугъан дада, дадайин чи, Клеопдин шив Мар'ям ва Магдалайиан вуйи Мар'ям дийигънайи. ²⁶ Чан дада ва душвахъ хъайи Чан юкІв али сар ученик дяркъну, Исайи дадайиз кІуру:

– Дишагъли, магъа яв бай. – ²⁷ Хъасин ученикдизра кІуру:

– Магъа яв дада.

Гъаддихъанмина ученикди Исайин дада чахъна гъадагъуру.

²⁸ Исайи, вари ляхнар Гирами китабарийъ дидикІнайиси духънайиб аьгъяди, кІуру:

– Дахаргназу!

²⁹ Душвахъ чяхрин сиркейихъди абцІнайи гажин хъайи. Иссоп рукнан кюлигъ чяхрин сирке дизибгнайи мачалкасиб гъивну, эскрари Дугъан кІвантІарихъна хуру.

³⁰ Исайи, сиркейикан дубхъну, кІуру:

– Тамам гъабхъну!

Ва, кІул кибхну, Дугъу рюгъ туву (Аллагъдиз).

Гирами китабарийъ дибикІнайиб тамам хъуб

³¹ Му жвуми йигъан гъабхъиб вуйи, ва жугъдарин гъакимариз дариз дизигнайидарин майтар султ йигъаз хачарик керхну гъитуз ккунди адайи, фицики гъаму султ йигъан дурарин аьхю вуйи Пасхайин машквар ккебгърайи. Гъаддиз дурари Пилатдикан, керхнайидарин ликар дюргъну, дурар хачракан ктагъуб тІалаб гъапІнийи. ³² Гъадмуган эскрар дуфну, Исайихъди дариз гъизигдарикан сарпирин ликар уьргъуру, хъасин – кьюрпирин. ³³ Хъа Исайихъна гъафиган, лигуруш, Думу дукІнайи, ва гъаддиз Дугъан ликар дюрюргъди гъитру.

³⁴ ДукІну ашра, эскрарикан сари Дугъан гъвалаъ жида убччвру, ва дишла ифина шид удубчІуру.

³⁵ Му вари чан хусуси улариинди гъябкъю адмийи, учвур хъугъбан бадали ктибтура. Дугъан шагъидвал гъякълуб ву, чав гъякъ кІурайивал дугъаз аьгъа. ³⁶ Гъамци Гирами китабарийъ дибикІнайибра тамам гъабхънийи:

«Дугъан гъич саб кІурабра дюбгъну хъибдар».

³⁷ Гирами китабарин жара йишваъра кІура: «Шлиъ жида убччвнуш, Гъадгъаз лигури хъиди».

Исайин беден накъвдиъ ивуб

³⁸ Мидин къяляхъ, жугъдарин гъакимарихъан гучІури жиниди, Исайин ученик гъаши Аримафейиан вуйи Юсуф кІурури Пилатдикан, Исайин беден ктабгъуз ихтияр тІалаб апиуру. Пилатди ихтияр тувиган, дугъу, душну, беден хачракан ктабгъуру. ³⁹ Мина, саб фулан йишвну жиниди Исайихъна гафар апиуз гъафи девлету кас Никодимра гъюру. Дугъу варж литр ицци ниъ хъайи ягъарна, мирра рукнанна алоз укІан кибикънайи ччим хуру. ⁴⁰ Жугъдарин накъвдик кивруган, аьдат вуйиси, дурари Исайин беден гъадму ягъар дизигнайи ирин кафнигъан гъибиржуру. ⁴¹ Иса дариз гъизигу йишвахъ багъ хъайи, хъа багъдиъ саркъан мегъел кивнадру накъв айи. ⁴² Султ йигъан улихъ хъайи йигъ вуди хъпаз ва накъв багахъ хъайивализ дилигну, душваъ Иса кивру.

Исайин беден накъвдиъ имдар хъуб

20 Гъяфтайин садпи йигъан гъачІнин ухди, мучІуди имиди, Магдалайиан вуйи Мар'ям накъвдихъна гъюру ва, дугъаз накъвдин айтІинди учІврушвахъ гъипнайи гъван гъидипнади рябкъюру. ² Думу жаргъури дуфну, Симон Петризна ва Исайин ккунди гъаши жара ученикдиз кІуру: – Агъа накъвдиан гъурхну, аьгъдарчуз наана гъурхнуш.

³ Петрна гъадму ученик накъвдихъна жаргъуру.

⁴ Дурар кьюридра ккажагъуру, хъа ПетртІан тмуну ученик зарбди жаргъуйи, ва думу накъвдихъна сарпирди хъуркъру. ⁵ Думу ис алахъну лигуру, фу лигурва: душваъ (майит диврушв'ин) кафнартІан адар, амма думу накъвдин айтІ учІвундайи.

⁶ Дугъахъна Симон Петрра хъуркъру. Думу накъвдиъ учІвру – душваъ дугъаз дипнайи кафан ва ⁷ Исайин кІул илибтІнайи чІулар рябкъюру. Му чІулар кафнихъан тина йишвахъ дидиржну дирчнайи. ⁸ Сифте накъвдихъна хъуркъу тму ученикра айтІна учІвру. Мурар гъяркъиган, думура хъугъру. ⁹ Аммаки дурар сабан Гирами китабарийъ дибикІнайибдин гъавриъ адайи. Хъа дурарийъ, Иса чІиви хъиди, кІури дибикІна.

Иса чІиви хъуб

¹⁰ Ученикар хулаз хътакуру.

¹¹ Хъа Мар'ям чІатинди дугъужвнайи ва ишурайи. Ва, ишураимиди, ис алахъну, накъвдизди лигуру, ¹² дугъаз, Исайин беден алди гъабши йишв'ин лизи ккуртттар али кьюр малайик рябкъюру: сар кІулихъ жвурнахъинди, тмунур ликар гъашишвахъинди деънайи.

¹³ – Эй дишагъли, гъаз ишурава? – гьерху малайикари.
– Йиз Агъа гьурхну, хъа наана вуш, аьгъдарзуз, – жаваб туву дугъу.

¹⁴ Гъаму гафар кІурамиди Мар'ям къяляхъинди илтІикІуру, фу лигурва: чан улихъ Иса дийигъна. Аммаки думу му Иса вуйибдин гъавриъ ахъундайи.

¹⁵ – Эй дишагъли, гъаз ишурава? – кІуру дугъаз Исайи. – Фуж агурава?

Мар'ямди, му багъбанчи вушул пну хиял дапІну, Дугъаз кІуру:

– Йиз аьхюр, эгер уву Думу гъашв'ан адагъну гьурхнуш, йип узукна, наан дитнуш, узу Думу гъадагъурза.

¹⁶ – Мар'ям! – кІуру Исайи.

Мар'ям илдицуру.

– Раввуни! (Жугъуд чІалниинди: «Мялим»), – пну, чІигъ апІуру Мар'ямди.

¹⁷ – Узук мукучан! – кІуру дугъаз Исайи. – Узу сабан Йиз Адашдихъна хъадакнадарза. Уву, душну, Йиз чвйириз: «Узу Йиз Адашдихъна ва ичв Адашдихъна, Йиз ва ичв Аллагъдихъна хътакураза», кІура, йип.

¹⁸ Магдалайиан вуйи Мар'ям ученикарихъна гьору ва дурариз кІуру:

– Узуз Агъа гьяркъюнзуз!

Ва дугъу чаз Исайи гъапиб кІуру.

Иса ученикариз ачмиш хъуб

¹⁹ Гъяфтайин гъадму садпи йигъан хябяхъган Исайин ученикар, жугъдарин гъякимдрарихъан гучІбу раккнарра хъяркъну, саб хулаъ уч духънайи. Мушваъ Иса учІвру ва дурарин арайиъ дугъужвур:

– Мясляаът учвуз! – гъапи Дугъу. ²⁰ Дугъу Чан хиларна гъвал улупуру. Агъа гьяркъю ученикар шад шулу.

²¹ – Мясляаът учвуз! – текрар апІуру Дугъу. – Адашди Узу фици гъаънуш, гъаци Узу учвур гъаъраза.

²² Гъамци дупну, Дугъу дурариин уф илитуру ва кІуру:

– Гирами Рюгъ къабул апІинай! ²³ Учву шлин гунгъарилан хил алдабгъиш, гъадгъан алдабгъну хъибди, хъа шлиин гъитиш, гъадрариин гунагъ гъубзди.

Фомайин хътругърувал

²⁴ „КІвятІях“ кІуру лакІам хъайи йицІикъюркан Фома кІуру сар, Иса ачмиш шлуган, дурарихъди хътайи.

²⁵ – Учуз Агъа гьяркъюнчуз! – кІуру дугъаз тмуну ученикари.

– Дугъан хилариин къумари гъиту урхъар дяркъди, дурарий узу йиз тІуб удрубчвди ва йиз хил Дугъан гъвал'ан жидайи идипу зийниъ идривди, мидихъ хътругъарза! – жаваб туву дугъу.

²⁶ Саб гъяфтайилан Исайин ученикар хъанара уч шулу. Му ражари дурарихъди Фомара хъайи. Раккнар хъяркънашра, хулаъ Иса учІвру ва, дурарин къялаъ дийигъну, кІуру:

– Мясляаът учвуз!

²⁷ Хъасин Фомайиз кІуру:

– ТІуб гъачІабкк! Магъа Йиз хилар. Хил гъачІабкк ва гъвалак зийниъ убччв! КІвахъни махъан, аммаки хъугъ!

²⁸ – Йиз Агъа ва йиз Аллагъ! – гъарайниинди гъапи Фомайи.

²⁹ – Уву хъугъунва, гъаз гъапиш Узу гьяркъюнвуз? Аммаки хушбахтаврар ву гъадрар, Узу дяркъди, хъугъдар! – кІуру дугъаз Исайи.

Югъанди гъаз му китаб гъибикІну

³⁰ Исайи дурарин улихъ гъаму китабдиъ дидикІну адру хъана гизаф аьламатарра улупну. ³¹ Аммаки гъаму вари дибикІнайиб, учву Иса Месигъ вуйибдихъ, Думу Аллагъдин Бай вуйибдихъ хъугъри пну ва Дугъахъ хъугъбиинди учвуз зат ккудудубкІуру уьмур хъпан бадали дибикІнайиб ву.

Иса ургур ученикдиз ачмиш хъуб

21 Хъасин Тивериад гъюлин гъирагъдихъ Иса Чан ученикариз хъана ачмиш шулу. Думу магъа гъамци гъабшиб ву. ² Симон Петр, КІвятІях кІуру лакІам али Фома, Галилей уьлкейиъ айи Кана шагъриан вуйи Нафанаил, Зеведейин къюринд баяр ва Исайин къюр жара ученикар – вари сатІиди уч шулу.

³ – Узу балугъар дисуз гъяраза, – кІуру дурариз Симон Петри.

– Учвур увухъди гъюрча, – кІуру имбударира.

Дурар душну люткейиъ эъру, аммаки думу йишван дурари фукІара гъибисундайи. ⁴ Хъа аку хъуз хъюбгъиган, гъирагъдихъ Иса дугъужвнайи. Саки му Иса вуйибдин ученикар гъавриъ ахънадайи.

⁵ – Дустар, лисуз фукІа-мукІа гъибисунчва? – гьерхру дурарихъан Исайи.

– Ваъ, – жаваб туву дурари.

⁶ – Чул люткейин арччулну гъвалхъанди ккипай, ва дисидичва, – кІуру Дугъу.

Дурари чул ккипру – гизаф балугъар ади хъпаз, дурарихъан чул ккадабгъуз шуладайи.

⁷ – Му Агъа ву! – кІуру Петриз Исайин юкІв али сар ученикди. Му Агъа ву пну гъебхъубси, Петр чан гъацІли жандиин али плащдин канчІар зина ккаъну, йитІну, штузди урсру. ⁸ Хъа тмуну ученикар, балугъари абцІнайи чулра хъчІюбхюри, люткейиъди гъирагъдихъна гъюру.

Гъирагъдихъна ярхла дайи – варж метркъан.

⁹ Гъирагъдихъна ктучІвиган, дурариз кархънайи

аржлар рякъюру, дурариин балугъ илипнайи ва гъвалахъ уьлра хъайи.

¹⁰ – Учву гъидистарикан сякъюбсана балугъ акъйнай, – кІуру дурариз Исайи.

¹¹ Симон Петри, люткейихъна душну, чІатху балугъарихъди абцінайи чул хъчІюбхюру. Дидиъ варжна хъуцірна шубуб балугъ айи. Ва гъамкъан гизаф балугъар ади гъахънушра, чул гъачІябгъюндайи.

¹² – Деай гъириндин уьл ипІуз, – кІуру дурариз Исайи.

Ученикарикан сарира Дугъхъан, Думу фуж вуш, гъерхундайи. Думу Агъа вуйиб дурар дишла гъавриъ ахънийи. ¹³ Исайи дуфну, гъадабгъну уьл, дурариз пай апІуру, ва балугъра пай апІуру.

¹⁴ Гъаму Иса, дукІну чІиви гъахъихъанмина, Чан ученикариз ачмиш шули шубубпи раж вуйи.

Исайин Петрихъди улхуб

¹⁵ Дурари гъирин уьл ипІалан къяляхъ, Исайи Симон Петриз кІуру:

– Я Югъаннайин бай Симон, увуз Узу гъамраризтІан гизаф ккундунуз?

– Ав, Агъа, увуз Уву ккуниб Увузра аьгъявуз, – жаваб туву Петри.

– Йиз ччилар уьрх, – кІуру Исайи. ¹⁶ Къюбпи ражарира Исайи Петрихъан гъерхру:

– Я Югъаннайин бай Симон, увуз Узу ккундунуз?

– Ав, Агъа, увуз Уву ккуниб Увузра аьгъявуз, – жаваб туву Петри.

– Йиз марччарин гъайгъу зиг.

¹⁷ Ва шубубпи ражарира Исайи дугъаз кІуру:

– Я Югъаннайин бай Симон, увуз Узу ккундунуз?

Дугъу, Учв ккундунуз кІури шубубпи ражнура гъерхиган, Петриз иццуру апІуру.

– Я Агъа, Увуз вари аьгъявуз, – кІуру дугъу Исайиз. – Узуз Уву ккуниб Увуз аьгъявуз.

– Йиз марччар уьрх, – кІуру Исайи. – ¹⁸ Гъякълу вуйи гъякъ кІуразавуз: уву жигъилди айиган, яв чІул уву идибтІну, увуз ккунишваз гъягъюйва. Хъа къаби гъашиган, хилар гъатІарццидива, жарари яв чІул идибтІиди ва увуз даккнишваз хъади гъахидиву.

¹⁹ Гъаму гафариинди Исайи, Петри фициб аьжалиинди Аллагъ адлу апІуруш, думу учв гъавриъ ахъбан бадали, дугъаз чаз гъапнийи. Ва гъадму гафарихъан Петриз кІуру:

– Узухъди гъач!

²⁰ Петр къяляхъинди илдицуру ва дугъаз Исайин юкІв али ученик рякъюру. Дугъу хъябхъдин уьл ипІурайи вахтна Исайихънаси гъачІарккуну: «Агъа, Уву шли масу тувди?» – кІури гъерху гъадму ученик вуйи. ²¹ Ва думура чпихъди гъюрайиб дяркъну, Петри Исайихъан гъерхру:

– Я Агъа, хъа мугъкан фу хъибди?

²² – Узуз думу, Узу хъадакнугъяйизкъан, яшамиш шули гъузну ккунди шул. Хъа яв фу хъаяв дугъахъ? – жаваб туву Дугъу. – Уву Узухъди гъач!

²³ Магъа гъаддиз гъардшарин арайиъ, думу ученик йикІур дар, кІуру хабар арабгънийи. Аммаки Исайи, думу йикІидар кІури гъапундайи.

Дугъу анжагъ: «Узуз думу, Узу хъадакнугъяйизкъан, яшамиш шули гъузну ккунди шул. Хъа яв фу хъаяв дугъахъ?» – гъамцитІан гъапундайи.

²⁴ Думу гъадмуну ученик вуйи, гъаму вариб ктибтур ва гъаму вари гъибикІур. Ва ухъуз аьгъяхъуз, дугъан шагъидвал гъякълуб вуйиб.

²⁵ Исайи хъанара гизаф жара ляхнарра гъапІну. Эгер дурар вари хъайи-хъайиси дикІури гъашиш, вари дюн'яйиъра гъадмукъан къадар китабариз йишв гъудрубкІрийи.

Ляхнар

Гирами Рюгъну Лукайиантина ккебгъу «Ужувлан хабар» «Марцци вакиларин ляхнар» Китабдиинди давам апІура. Му Китабра Фиофилин ччвур дибисну дибикІнайиб ву. Сифте Исайихъ хъугъри гъахьидарин уъмрикан ктибтури, Иса Месигъдилантина Аллагъди гъаму дюн'яийи цїийиди ккебгъу ляхин, гъамусдихъантинара Исайин терефкрариинди давам хъибди. Гъаддиз, Иса чїиви духъну хъцїуд йигълан, гъамцдар аьжайиб ляхнар арайиз гъюру: йицїикъюр вакилиз ва Исайихъ хъугъдариз Аллагъди Чан Рюгъ багъиш апІуру. Ва гъадмуган гизаф адмийириз Иса Месигъ дюн'я Уьбхрур вуйиб аьгъю шулу. Ари гъаму касари Ерусалимдиъ Исайихъ хъугърудар сатїи апІуру. Гъадму вахтнахъанмина хъюгъну, Исайихъ хъугърудар фици лихуйиш ва яшамиш шуйиш, Китабдиъ ктибтура. Хъугърударин кїулиъ айи фикрар ва апІру вари ляхнар дукїну чїиви гъаши Исайикан вуйи Ужувлан хабар неинки Ерусалимдиъ, хъа гъацира дюн'яийин вари пїипїариз дебккбакан вуйи. Месигъдикан вуйи Хабар рабгъбан аьхюну пай ляхин иллагъки Павели гъапїну. Китабдин аьхюбсиб пай, дугъу жара миллетарин арайиъ фици Ужувлан хабар рабгъуйиш, гъаддиз бахш дапїна. Мушваъ Павелин сиягъятарикан ктибтура: думу гъаму ражари, Турция ва Греция гъюкуматар али жилариин лицури, гъеле Рим шагъризкъан гъушнїи. Му вакили, учв наан гъашиш, гъадушваъ гъаммишан Аллагъди гъапїубдикан ва чан улариз гъябкъюбдикан, инсанар уьрхбан бадали, ктибтури гъахъну. Чаз вари мютїюгъ апІру гъадму къувватну вари дюн'я вуйибси Исайихъ хъугърударин къадар зарб апІура ва инсаниятдиз уж'вал хура.

Иса чїиви хъуваликан

¹ Йиз сабпи китабдиъ, Феофил, узу Исайи гъапїу вари ляхнар ва улупу аьгъювалар ктитунза, ² Дугъан уьмур, Дугъу Чан ученикарикан ктагъу вакилариз Гирами Рюгъналантина насигъятар тувну, Учв аьршариз удучївайиз, лап эвелиан хъюгъну улупунза. ³ Учв дукїну чїиви гъахьихъантинара, Иса швнубсабан дурарин улихъна гъюри гъахъну ва Дугъу, Учв чїиви хъувал усбат апІури, хайлин шагъидвалар улупну. Учв чїиви гъахьихъантина ягъчївур йигъандин арайиъ Чан вакилариз ачмиш шули, Дугъу дурариз Аллагъдин Паччагълугъдикан ктибтури гъахъну.

Иса аьршариз удучївуб

⁴ Саб ражари, вакиларихъди уьлихъ хъайи вахтна, Исайи дурариз амур апІуру:
– Ерусалим мидипанай, хъа Адашди тувурза гъапибдиз ккилигури гъузай, фицики Дугъу, учвуз Узкан гъеебхъубси, гъамци дупна: ⁵ «Ягъ'яийи инсанар штуан апІури гъахъну, хъа учву багарихъди Гирами Рюгъниинди цїийи алаидичву».

⁶ Хъасин дурар вари сабишв'ина уч гъашиган, вакилари Исайихъан гьерхнїи:

– Я Агъа! Уву гъамус Израилиз паччагълугъвал дебккрадарнахъа?

⁷ Исайи дурариз жаваб тувру:

– Адашди Чан гъюкмїъ тїаънайи вахтарна муддатар аьгъю хъувал ичв ляхин дар. ⁸ Гирами Рюгъ учв'ина гъафиган, къувватну ацїдичву ва Йиз

шагъидар, сифте Ерусалимдиъ хъа вари Ягъудияна Самария уьлкїириъ, ва гъацира тап дюн'яийин тмуну кїулизкъан, хъидичва.

Иса аьршариз за хъуб

⁹ Гъамци дупну, Иса, дурариз рякъюри, аьршариз за гъахъну ва дифру Думу дурарихъан ккеркру.

¹⁰ Дурар дикъатниинди завариз лигури имиди, дурарин улихъна лизи ккурттар али къюр жви ачмиш шулу. ¹¹ Дурари гъапну: «Галилей уьлкейин агъалїир! Завариз лигури, мушв'ин гъаз дийигъначва? Учвуз, Думу фици аьршариз за гъахънуш, гъяркъюнчвуз. Ва гъадму Иса, учвуз аьршариз за шули гъяркъюганси, къяляхъра гъиди».

¹² Хъасин вакилар шагърихъан саб километр манзилиъ айи Елион дагъдилан Ерусалимдиз хътаркуру. ¹³ Чпи дергнайишваз дуфну, дурар заан хулаз удучївур. Душваъ Петр, Югъан, Якъубна Андрей, Филипна Фома, Варфолемейна Матта, Алфейин бай Якъуб, Женгчи кїуру лакїам хъайи Симон ва Якъубдин бай Ягъуда айи. ¹⁴ Дурар вари сатїиди ккарагурайи. Дурарихъди Исайин дада Мар'ям, Дугъан чвїир ва гъацира сакъюр дишагълїир хъайи.

Вакил ктагъуб

¹⁵ Сакъюд йигълан Исайихъ хъугънайидар сабишв'ина уч шулу (душваъ вари варжна къар касдихънакъан айи). Петри, ученикарикан арайиъ дийигъну, кїуру:

¹⁶ – Эй йиз гъардшар! Гирами китабарий Гирами Рюгъну Давудрин мелзланан дупнайиб улубкъну ккунду: ухъухъди зегъмет дизигнайи, ухъкан сар вуйи Ягъудайи, Иса дисуз ккеънайидар хъади гъиди, дибикина. (¹⁸ Ягъудайи Иса масу тувну гъибису пулихъ хутил гъадабгъну. Думу душв'ин килулихъди алдакнугъакину ва дугъан айитишвар ч'атна адахъну. ¹⁹ Му ляхин Ерусалимдиъ яшамиш шулайидариз варидариз аьгъю шулу ва му хутилиз жугъуд ч'алниинди Акелдама к'уру, яна «Ифдин хутил»). ²⁰ Мяълийирин китабдиъ мидин гъякънаан гъамци дибикина:

«Дугъан жил ичи ибшири,
душв'ин фужкиа яшамиш даришри». Ва хъанара:
«Дугъан йишв
жара касди бисри».

²¹ Гъаддиз ухъу Иса ч'иви хъувалин шагъид гъаши сар жара кас кадагъну ккунду. Думура, Ягъ'яйи адмийир штун ап'уз хъюгъю вахтналан ккебгъну, Иса, ухъухъди хъади гъаши вахтра кади, тап аьршариз удуч'ивайизкъан, гъарган ухъухъди гъашир духъну ккунду.

²³ Хъа дурари кьор кас улупуру: Варсава вая Юст к'ури шлу Юсуф ва Матта. ²⁴ Хъасин вакилари ккарагури гъапнийи:

– Я Агъа, Увуз гъар касдин к'иваъ айиб аьгъявуз.
Гъаму кьюрикан Уву фуж ктагъуруш, ²⁵ яна учв гъягъюз лайикъ гъахъи йишваз гъушу Ягъуда гъадахъу вакилвал шли гъабхуруш, учуз улуп.

²⁶ Хъа дурари тупут ипу, ва Аллагъдин амриинди думу Маттайиз удубч'иву. Гъамци Маттайикан, миди вуйи йицисариканси, Исайин вакил шулу.

Аьршариан Гирами Рюгъ гъюб

2 Хъуцидарин машквраз вари Исайин вакилар сабишв'ина уч гъахънийи. ² Сабпну завариан т'урфансиб мик'лан сес шулу ва вакилар айи хал абц'уру. ³ Дурарин улихъна ц'ин мелзарстар гъадахъну, жара шули, гъаруриина саб алабхъуру. ⁴ Хъа вари Гирами Рюгънахъди ац'уру, ва жара ч'алариинди улхуз хъюгъру, фицики гъаци хъувал дурариз Гирами Рюгъну бахш гъап'инийи.

⁵ Гъадму вахтна Ерусалимдиъ дюн'яйин жюрбежюр юрдариан вуйи динагъли жугъдар яшамиш шулайи. ⁶ Гъадму сес гъабшиган, дурар уч шулу ва гизаф мюгътал шулу, гъаз гъапиш вакиларикан гъарсар дурариз чан ч'алниинди улхурайиси гъибгърайи.

⁷ Вари гъайран ва аьламат духънайи:
– Мегер гъаму улхурайи касар вари Галилейин агъалйир вуйин? – к'ури, чиб-чпин арайиъ гьерхрайи. – ⁸ Дици вуш, ухъуз дурар ихъ бабан ч'алариинди улхурайиси гъаз гъибгърайк'ан? ⁹ Ихъ арайиъ Парфияйин, Мидияйин, Эламдин ва Месопотамияйин, Ягъудияйин, Каппадокияйин, Понтийин ва Асияйин агъалйирра айихъ, ¹⁰ Фригияйинна Памфилияйин, Египетдин ва Киринеййиз багахъ юрдариан ва Римдин

агъалйирра, ¹¹ гъацира Критдин, Аравияйин агъалйирра, жугъдарра, дин къабул гъап'уу аллагъсузарра айихъ – вушра ухъуз варидариз Аллагъдин зурба ляхнарикан дурари ихъ багъри ч'алариинди ктитурайиганси ебхъурахъуз.

¹² Гъамци вари гъайран духънайи ва, дубхънайибдин гъавриъ адрахъди, «Му фу ляхин вуйк'ан?» к'ури, чиб-чпигъ гьерхрайи. ¹³ Хъа бязидари кялхъбахъди: «Дурари гизаф чяхир дубхънайи гъял ву», – к'урайи.

¹⁴ Гъадмуган Петри, йицисаридра хъади гъудужвну, халкъдихъинди илдицну, к'уру:
– Эй жугъдар ва Ерусалимдиъ яшамиш шулайи вари агъалйир! Узу учву му ляхнин гъаври т'аьдиза. Йиз гафарихъ дикъатлуди хъебехъай!
¹⁵ Учву фикир ап'урайиси, учу пиянди адарча, фицики гъеле гвач'индин сьаьт урч'ивубт'ан дар. ¹⁶ Хъа учву гъурхуб Яил пайгъамбрилантина дибикинайиб ву:

¹⁷ «Гъаци хъибди аьхиримжи йигъари, – к'ура Аллагъди, – Узу Йиз Рюгъ вари инсанариина улурзидиза.

Ичв баярина шубари аьяндар гафар пиди ва ичв живанариз аьламатнан рякъбар рякъиди, хъа ичв къабидариз фагъумлу нивк'ар рякъиди.

¹⁸ Ав, гъадму йигъари Узу Йиз Рюгъ Йиз лук'ариина:

гъам жилариина, гъамсана хпариина улурзидиза, ва дурарира хъуз ккайиб улихъмиди к'ури хъиди.

¹⁹ Узу завариин ва жилариин гъамцдар аьламатнан лишнар: ифи, ц'а ва кумран дифар – улупидиза.

²⁰ Ригъ – муч'у,
хъа ваз ифиси уьру хъибди,
Агъайин зурба ва адлу йигъ улубкъайиз.

²¹ Агъайин ччвур дибисну ккарагу гъарсар кас уьрхиди».

²² Эй Израилин агъалйир! Гъаму йиз гафарихъ хъебехъай: Назаретдиан вуйи Исайихъ Аллагъдин гъюкум хъайи. Аллагъди Чан гъюкум Гъадгъуантина гъап'уу аьламатнан, аьжайиб ва зурба ляхнариинди улупну. Му учвузра аьгъячвуз, фицики гъадму ляхнар ичв улихъ гъашидар ву. ²³ Аллагъди улупнайиганси Тувнайир учву, кьумариинди хачрак карсну, къанунсузарин хилариинди гъак'унчва. ²⁴ Хъа Аллагъди, аьжалин кьюкьяр дармадагъин дап'ину, Думу ч'иви гъап'ину, фицики Думу аьжалихъан дерккуз гъабхъундайи.

²⁵ Фицики Давудри Исайикан гъамци к'ура:
«Узуз Агъа гъарган йиз улихъ хъади рякъюразуз. Дугъу, йиз арччул хилихъ дийигъну, узу уьрхюрайи.

²⁶ Мид'ин йиз юк'ив шад гъабхъну,
йиз мелзну гъарган Яв тяриф ап'ура.
Йиз беденра кмиди архаинвалиъ а,
ва узу умуд ктабт'урадарза,

²⁷ фицики Уву йиз рюгъ жегъеннемдиъ
гъидрибтарва
ва Яв Марцци Кас накъвдиъ утІуз гъитидарва.

²⁸ Уву узуз уьмрин рякъ ачухъ гъапІунва,
Уву йиз улихъ хъайивали узу шадвали ацІди».

²⁹ Эй йиз чвийр! Узхъан учвуз ихъ абйирин аба
Давудрин гъакънаан саб шак адарди пуз
шулзухъан: думу гъакІну ва думу киву накъв
гъийин йигъазкъан имихъухъ. ³⁰ Учв пайгъамбар
вуди хъпаз дилигну, дугъаз, учв али тахтнииана чан
насларикан сар дитуз Аллагъди аьгът
дапІнайиваликан аьгъяйи.

³¹ Дугъаз Месигъ гъачІихъан чІиви шлубдиканра
аьгъяди гъабхъну, фицики дугъу гъамци кІура:
«Месигъ гъийихдарин паччагълугъдиъра гъитдар,
ва Дугъан беденра накъвдиъ убтІидар».

³² Аллагъди гъадму Иса чІиви гъапІну, ва учу вари
мидин шагъидар вуча.

³³ Гъамус Думу аьршариин Аллагъдин арччул
хилихъ деъна. Дугъу Адашдихъан тувурза дупнайи
Гирами Рюгъ къабул гъапІну ва Гъадму, учвуз
рябкъюрайиси ва ебхъурайиси, уч'ин улурзну.

³⁴ Давуд аьршариз за гъапІундаршра, дугъу
гъамци дупна: «Агъайи йиз Агъайиз гъапну:

³⁵ „Сабан Узу Яв душмнар Яв ликарикк
дахъайизкъан, Йиз арччул хилихъ деъ“».

³⁶ Гъаци вуйиган, аьгъю йибхъайки, эй Израилин
халкъ, Исайикан Аллагъди Агъа ва Месигъ гъапІну,
хъа учву Думу къумариинди хачрак карсунчва!

³⁷ Му гафар гъеерхъиган, дурарин лап кІваз тясир
гъапІнийи ва Петризна миди вуйи вакилариз
дурари гъамци гъапнийи:

– Хъа учу гъамус гъапІча, гъардшар?

³⁸ Петри дурариз кІуруки:

– Ичв гунгъар гардандиъ дидисну, уьмур дигиш
апІнай. Ва ичв гунгъарилан хил алдабгъбан
бадали, гъарсар кас Месигъ Исайин ччвурнахъан
штуан йихъай: гъадмуган учвуз Гирами Рюгъ
пешкеш хъиди. ³⁹ Му, учвузси, ичв веледаризра,
сабан Аллагъдихъан ярхла вуйидаризра, Агъа
Аллагъди, Чахъна дих дапІнайидаризра кади,
тувнайи гаф ву.

⁴⁰ Петри «аьрбатанди яшамиш шулайидарихъан
ихтият йихъай» кІури ва хъана жара гизаф
гафариинди дурариз ихтият хъуз дих апІури
гъахъну.

Хъугънайидарин яшайиш

⁴¹ Дугъан гафар къабул гъапІдар штуан
гъахънийи; хъа гъадму йигъан хъугънайидарин
къадар шубуд агъзур кас шулу. ⁴² Дурари,
гъаммишан вакиларин аьгъюваларихъ хъпехъури,
чпин арайиъ сюгъбатар гъахури, сатІиди ипІури ва
ккарагури, чпин вахт адапІури шуйи.

⁴³ Аллагъдихъан варидариз гучІуйи, ва Аллагъди
вакиларилантина дурариз аьхючІвеъ аьламатар ва
аьжайиб лишнар улупнийи.

⁴⁴ Хъугънайидар вари сатІиди гъузнайи, ва вариб
дурарин уртахъди вуйи. ⁴⁵ Дурари чпин мал-мулк
масу туври ва дарвал кайидариз пай апІури
гъахъну. ⁴⁶ Дурар гъар йигъан Аллагъдин хулаз уч
шуйи ва уьлра кмиди чпин хуларихъ сатІиди ипІуйи,
сари-сариз разивалиинди хураг гъиври, шадди
яшамиш шуйи. ⁴⁷ Гъацира дурари, Аллагъдин тяриф
апІури, вари халкъ чпихъди ужуди хъуб'ин шадвал
хъапІри гъахъну. Ва гъар йигъан, Аллагъдихъ
хъугънайидарихъна, гунгъариккан азад гъаши
касар артухъ шуйи.

Петри ликур сагъ апІуб

3 Сабан Петрна Югъан лисхъан, сяаьт шубуб
шулайиган, ккарагуз Аллагъдин хулаз
гъягъюрайи. ² Дурариз учв бабкан гъашихъанмина
ликариккурсуз даршлу сар ликур рякъюру. Думу,
чан дустари хури, гъар йигъан Аллагъдин хулан
«Уччу урнарихъ» кІурушвахъ дитри шуйи. Дугъу
дина гъюрудариз садакъа ча кІури шуйи.

³ Дугъу, Аллагъдин хулан урнарихъна гъафи
Петрна Югъан дяркъну, дурариз садакъа ча кІуру.
⁴ Дурар дугъаз дикъатниинди лигуру ва Петри
кІуру:

– Учухъинди лиг.

⁵ Думура, чаз фукІа тувур кІури, дурарихъинди
лигуру. ⁶ Амма Петри дугъаз гъапи:

– Узухъ арс, ясана гъизил хътарзухъ, хъа узуз айиб
тувдизавуз: Назаретдиан вуйи Месигъ Исайин
гъюкмиинди кІураза: гъудужвну гъарах!

⁷ Гъамци дупну, Петри, дугъан арччулну хил
дибисну, дугъаз за хъуз кюмек апІуру. ⁸ Гъадмуган
ликурин ликар мюгъкам шулу ва думу гъедергну
лицуз хъюгъру. Хъасин думу, ергури ва Аллагъдин
тярифар апІури, дурарихъди Аллагъдин хулаъ
учІвру. ⁹ Варидариз думу, фици Аллагъдин тярифар
апІури гъягъюраш, рякъюру ва ¹⁰ думу, садакъа ча
кІури, «Уччу урнарихъ» деъну шлу ликур вуйиб
аьгъю шулу. Дугъан ликар сагъ хъувалиин адмийир
русвагъ духънайи.

Сулеймандин айвандихъ Петрин улхуб

¹¹ Гъадму ликар сагъ гъаши кас Петрихъанна
Югъандихъан гъудудучІври гъахънийи, хъа гъаму
арайиъ мюгътал духънайи вари халкъ
Сулеймандин айван кІурушвахъ дурарихъна уч
хъуз хъюгъру. ¹² Му гъял дябкъну, Петри кІуру:

– Израилин агъалйир, мид'ин гъаз аьламат
духъначва? Гъаз учву учуз, му касдин ликар ич
къувватниинди ва ужувлиинди сагъ дапІнайиси,
лигурачва? ¹³ Му Аллагъди гъапІуб ву:

Ибрагъимдин, Исакъдин ва Якъубдин Аллагъди, ихъ
абйирин Аллагъди Чан Гъараваш Иса адлу гъапІну.
Хъа учву Думу йикІуз гъитунчва ва, Пилатдиз Думу
азад апІуз ккун гъабшиган, Думу нигъ гъапІунчва.

¹⁴ Марцци ва Гъякълу вуйи Кас нигъ дапІну, адми

гъачи гъачагъ азад апІувал тІалаб гъапІунчва.

¹⁵ Учву уьмур Туврайир гъакІунчва. Ари Гъадму Аллагъди, гъачІихъан, чІиви гъапІну, ва учу мидин шагъидар вуча. ¹⁶ Му кас Исайин къувватниинди сагъ духънайир ву, фицики учу Исайин къувватнахъ хъугънача. Учвуз гъаму кас аьгъячвуз ва Исайихъан вуйи хъугъували думу сагъ апІувал магъа гъябкъюнчвуз!

¹⁷ Амма узуз аьгъязузки, йиз чвйир, му ляхнар ичв аьхюдаризси учвузра аьгъдарди хъувалиан гъапІдар вуйичв. ¹⁸ Аллагъди чан пайгъамбрарин мелзалан Месигъдин аьзабарикан улихъмиди гъапну ва гъаци гъапІнура ву. ¹⁹ Гъаци вуйиган, ичв тахсрар гардандиъ дисай ва, ичв гунгъарилан хил алдабгъбан бадали, Агъайихъинди илтІикай.

²⁰ Гъадмуган Агъайи учвуз шадвалар тувиди ва учвухъна гъязур духънайи Иса Месигъ гъаъди.

²¹ Думу аьршариин Аллагъди Чан марцци пайгъамбрарин мелзалан дупнайи вари ляхнар тамам апІайизкъан гъузди. ²² Фицики Муса пайгъамбри дупна: «Ичв Аллагъ вуйи Агъайи ичв чвйирин арайиан, узуси, Пайгъамбар адаиди. Дугъу учвуз фу гъапишра, тамам апІинай. ²³ Ва гъадму Пайгъамбрихъ хъепебехъу гъарсар кас Аллагъдин халкъдин арайиан адаиди ва терг апІиди». ²⁴ Ав, Шамуил пайгъамбрилан ккебгъну, дугъхъанмина гъахъи вари пайгъамбрари гъамцдар йигъар улуркъбакан улихъмиди кІури гъахъну. ²⁵ Пайгъамбрари улихъмиди дупнайи йикърар, Аллагъди ичв абйирихъди гъийитІдар, учвуз дурукъна. Аллагъди Ибрагъимдиз гъапнуки: «Яв тумралантина дюн'яйин вари инсанариз ужувлар хъиди». ²⁶ Аллагъди сифте учвухъна, ичв чІуру рякъяриан адаъну, учвуз ужувлар хъпан бадали, Чав чІиви гъапІу Чан Гъараваш Иса гъаъна.

Петрин ва Югъандиин суд

4 Петрна Югъан халкъдихъди улхурайи вахтна, дурарин багахъна маллийр, Аллагъдин хулан гъаравларин аьхюдарна саддукйир гъафнийи.

² Петрина Югъанди халкъдиз Исайилантина гъачІидар чІиви хъуваликан аьгъювалар улупура кІури, дурариз гизаф хъял кайи. ³ Дурари, Петрна Югъан дидисну, сарун хябяхъ хъпаз лигну, гвачІиндизкъан гъаравликкди уьрхюру.

⁴ Аьгъювалар гъеерхъдарикан гизафдар хъугънийи. Дурарин къадар хъуд агъзурихънакъан вуйи.

⁵ Хъайигъан гъякимар, агъсакълар ва аьлимар Ерусалимдиъ уч шулу. ⁶ Душваъ аьхюну малла Гъаннай, гъацира Каяфа, Югъан, Александр ва жугъдарин аьхюну маллайн тухмиан вуйи жарадарра айи. ⁷ Дурари, Петрна Югъан хъади духну, дурарихъан гъерхну:

– Фициб къувватниинди вая фуну ччвурнахъан учву гъамци гъапІунчва?

⁸ Гъадмуган, Гирами Рюгънахъди ацІну, Петри дурариз кІуру:

– Эй халкъдин гъякимдрарна Израилин кавхйир!

⁹ Эгер учву аьжуз адмийиз уж'вал гъапІну кІури ва, думу фици сагъ гъахънуш, пуб гъи учкан жаваб тІалаб апІураш, ¹⁰ учвуз варидариз ва вари Израилин халкъдиз аьгъю ибшри, му, учву дариз гъизигу ва Аллагъди чІиви гъапІу Назаретдиан вуйи Месигъ Исайин гъунарниинди думу ичв улихъ сагъ духъну, дийигъна.

¹¹ Думу, устйири нигъ дапІну ва хъасин мурччван кІулин гъван гъаши, Гъван ву.

¹² Фицики заварин кІанакк инсанариз тувнайидарикан, ухъуз уьрхювал тувру, сарун жара ччвур ккадар.

¹³ Жугъдарин гъякимдрариз Петринна Югъандин дирбаш'вал дябкъну, дурар гъурхдар дару ва аьдати адмийир вуйивалин гъаври ахъну, гъаддин мюгътал духънайи. Дурар Исайихъди гъахъидар вуйиб аьгъю гъабхънийи. ¹⁴ Исайин вакиларин гъвалахъ сагъ дапІнайи адми дийигънайиган, сарун артухъ дурарихъан гаф пуз гъабхъундайи. ¹⁵ Петризна Югъандиз диванханайиан удучІвуз буйругъ тувну, гъякимдрари чпин арайиъ мясляаьт апІуру:

¹⁶ – Ухъу мурарикан гъапІхъа, фицики Ерусалимдиъ яшамаш шулайи гъарсар касдиз му аьхю аьламат гъадрари гъапІуб ачухъди аьгъя, ва ухъхъан му гъапІундар пуз шулдар. ¹⁷ Амма му аваза хъанара ярхлаз дарабгъбан бадали, Исайикан гъич сарихъдира дулухуз дурариз гъадагъа апІидихъа.

¹⁸ Ва дурариз дих дапІну, Исайикан сарун саризра фукІа дарпуб ва аьгъювалар улулупуб гъадагъа апІуру. ¹⁹ Хъа Петрина Югъанди дурариз жаваб тувру:

– Учву саб фикир апІинай: Аллагъдин улихъ АллагъдихътІан учвухъ артухъ хъпехъуб дугъри вуйинхъа? ²⁰ Учхъан учуз гъябкъюбдиканна гъеебхъубдикан дарпиди гъитуз шулдарчухъан.

²¹ Дурар, хъана гучІар ккаъну, деетну. Гъаз гъапиш дурариз жаза тувуз гъякимарихъан багъна абгуз гъабхъундайи, фицики гъабхъибдиз лигну, вари халкъди Аллагъдин ад апІурайи. ²² Сагъ гъаши касдин ягъчІвур йистІан артухъ вуйи.

Вакиларин ккарагувал

²³ Деету Петрина Югъанди, чпиндарихъна дуфну, аьхюну маллийрина кавхйири чпиз фу гъапнуш, ктибтуру. ²⁴ Мурар деерхъну, заварихъинди илдицну, Аллагъдиз варидари кІуру:

– Я Гъякимдар Аллагъ, Уву зав, жил, гъюл ва дюн'яйиъ айи гъарсаб яратмиш гъапІунва! ²⁵ Ич аба ва Яв лукІ Давудрин мелзниинди Гирами Рюгъаналанмина Уву гъапунва:

«Гъаз жара миллетар гъяясуз шулу?»

Гъаз дурарий кІулиз удудучІвру ниятар а?

²⁶ Дюн'яйин пачгъар ва гъакимдрар дъави апІуз гъазур духъна, Агъайиз ва Дугъан Месигъдиз къаршу вуди сабиш'ина уч духъна».

²⁷ Фицики дугъриданра мурар вари, Гъиродна Понтий Пилат Израил халкъдихъди ва жара миллетарихъди гъаму шагърий Уву Месигъди ктагъу Яв Гирами Гъаравашдиз къаршу вуди уч гъахъну. ²⁸ Чпин ляхнар кІулиз адагъуз уч гъашидариинди Яв къастниинди ва гъюкмиинди улупнайи ляхнар кІулиз удучІвну. ²⁹ Гъамус Уву лиг, Агъа, учуз гучІар ккаъри, дурари фйир кІураш, Яв лукІариз Яв гаф гучІ дарди пуз кюмек апІин.

³⁰ Аъзарлуйир сагъ апІури, аьламатар ва аьжайиб лишнар улупури, Яв Гирами Гъараваш Исайин ччурнахъди Яв къувват улуп.

³¹ Ккарагбахъан, дурар али йишв тІубччвур у ва дурар Гирами Рюгнахъди ацІру. Гъаддиз дурари Аллагъдин Гаф аьшкъниинди пуз хъюгънийи.

Вари уртахъуб вуйи

³² Вари хъугънайидар саб юкІвси ва саб жанси гъахънийи. Дурарикан сарира чаз айи мал-мутмуийиз, йизуб ву, кІурдайи, хъа вариб дурарин уртахъуб вуйи. ³³ Вакилари зурба къувватниинди Агъа Иса чІиви хъуваликан шагъидвал апІури гъахъну. Дурариин Аллагъдин уж'вал алди гъабхъну. ³⁴ Дурарин арайиъ дарвал кайидар адайи, фицики мулкар вая хулар-йишвар айидари, дурар масу туври, пул хури шуйи. ³⁵ Хъа пул вакиларихъна тувуйи, ва дурари, шлиз фтин дарвал каш, гъубкІбан бадали пай апІуйи.

³⁶ Месела, Киприъ бабкан гъаши сар левит Юсуфди (вакилари дугъаз Варнав кІуйи, яна «Ккарцрур») ³⁷ чан хутІил масу тувну, дидихъ гъадабгъу пул дубхну, вакиларихъна тувнийи.

Ананайн ва Сапфирайин кучІал

5 Ананай кІуру сар касдина дугъан шив Сапфирайи чпин мулк масу тувру. ² Хъасин гъадабгъу пуликан, хпиризра аьгъяди, саб пай гъитІибкІуру ва имбуб дубхну вакиларихъна тувру. ³ Гъадмуган Петри дугъаз кІуру:

– Ананай, гъаз яв кІван аьхювал апІуз иблсидихъди гъитунва, гъаз, Гирами Рюгназ кучІал дапІну, жилихъ туву пуликан гъитІибкІунва? ⁴ Масу тувайиз думу жил явуб дайинхъа? Ва гъадабгъу пулра яв ихтиярнаъ адайинхъа? Мициб ляхин фици фикриз гъафниав?! Уву адмиийриз ваъ, хъа Аллагъдиз кучІал гъапІунва.

⁵ Гъаму гафар гъеерхъу Ананай алдакуру ва алишв'ин йикІуру. Хъа дуфну жигъилари, думу кивуз гъазур апІуру, хъасин кивуз адагъуру. Ва мидкан гъеабхъдарин гучІбаан зегъле гъабгъюру.

⁷ Мина шубуб сьаьтналан гъабшибдикан хабар адру Ананайн шив гъюру. ⁸ Петри дугъхъан гъерхру:

– Иип узуз, учву хутІил гъаму къиматнахъ масу тувинчвахъа?

Дугъу: «Ав, гъадмукъандиз тувунча» пну, жаваб тувру.

⁹ Гъадмуган Петри дугъаз кІуру:

– Учв'ан Агъайин Рюгъ ахтармиш апІуз фици удубкъунчвуан?! Гъатмагъа яв жилир кивдар, къяляхъ хъадакн, урчІарихъна дуфна. Дурари яв майитра гъабхиди.

¹⁰ Му дишагъли сабпну Петрин ликариккинди алдакуру ва йикІуру. Хулаъ учІву жигъилариз думура дукІну рякъюру ва, духну, жилирин гъвалахъ кивру. ¹¹ Вари хъугънайидарик ва мидкан гъеабхъдарик зарбди гучІ кабхънийи.

Аллагъдин лишнар

¹² Вакилари халкъдин арайиъ гизаф аьламатарна аьжайиб лишнар гъапІнийи. Дурар гъарган вари сатІиди Сулеймандин айвандихъ хъади шуйи.

¹³ Жарадарикан гъич сарихъанна вакиларин багахъ хъуз шули гъабхъундар. Халкъди дурарин ад апІуйи. ¹⁴ Агъайихъ хъугънайи халкъдин – гъам жиларин, гъам дишагълийирин – къадар артухътІан артухъ шулайи. ¹⁵ Аъзарлуйирра кмиди, ключейиз адагъуйи, ахнар-леъфариин дитуйи, дилинтина гъягъруган, Петрин сиринкъан кубкІри кІури. Фицики дурар сагъ хъпан бадали гъадмура чІяаьн шул пну, дурари миж кивуйи.

¹⁶ Ерусалимдин аьтрафарихъ хъайи шагърариан аъзарлуйир ва жинар кучІвнайидар хури, инсанарин аьхю дестйир гъюз хъюгъюйи, ва вари сагъ шулира гъахъну.

Вакилар дисуб

¹⁷ Гъадмуган маллийирин аьхюру ва дугъахъ хъайи саддукйир гъанихвалиан тІуркІури гъахъну ва

¹⁸ дурари вакилар, дидисну, жямьаьтлугъ дустагъдиъ итру. ¹⁹ Хъа Агъайин Малайикди, йишвну дустагъдин урчІар арццру ва, дурар адаъну, кІуру:

²⁰ – Душну Аллагъдин хулаъ халкъдиз цІийи уьмрикан вари кидибтай.

²¹ Му гафар деерхъну, дурар акв мялум шулайи вахтна Аллагъдин хулаъ учІвру ва халкъдиз аьгъювалар улупуз хъюгъру. Маллийирин аьхюри ва дугъахъди хъайидари, вари диванбегйирна Израилин сихларин вари кавхйир суддиз уч апІуру, хъасин суддин гъаравлар дустагъдиз вакилар хуз гъаъру.

Диванбегйирин улихъ

²² Вакилар хуз гъафидариз дустагъдиъ фужкІара дихъурдар ва, хъадакн, гъафидари кІуру:

²³ – Учуз дустагъ мюгъкамди хъябкъну ва гъаравларра урчІарихъ дийигънади гъяркъюнчуз, амма раккнар арцциган, учуз душваъ касра гъидихъундарчуз.

²⁴ Му гафар гъеерхъиган, ахъюну маллийр ва Аллагъдин хулан гъаравларин ахъюр, му фу хабар вуйкІан кІури, мюгътал духъну гъузнийи. ²⁵ Хъасин сари дуфну кІуру:

– Учву дустагъдиъ иту адмийир Аллагъдин хулаъ а ва халкъдиз дурари аьгъювалар улупура!

²⁶ Гъадмуган гъаравларин ахъюри, чан эскрарихъди душну, вакилар хъади гъюру. Вакилариз гуж апІуз эскрариз гучІуйи, фицики халкъди дурариин гъван уълубхюб мумкин вуйи.

²⁷ Дурари вакилар диванбегйирин улихъ дерккру. Гъадмуган маллийрин ахъюри дурарихъан гъерхру:

²⁸ – Учву учвуз Гъадму Касдин гъякънаан аьгъювалар улупуб ижмишнаан къадагъа гъапІундайинхъа? Хъа магъа, учву Ерусалим вуйиси Дугъкан аьгъювалар рагъурачва ва Думу йикІбан тахсир учин илипуз ккунди ачвуз.

²⁹ Петри ва вакилари жаваб тувру:

– Учву адмийиризтІан Аллагъдиз артухъди мютІюгъ духъну ккунду. ³⁰ Учву Иса, дариз дизигну, гъакІунчва, амма ихъ абйирин Аллагъди Думу, гъачІихъан, чІиви гъапІну. ³¹ Аллагъди, Израилин халкъди чпин тахсар гардандиъ дидисну гунгъарилан хил алдабгъуз гъитбан бадали, Иса Чан арччул хилихъна Ахъюрди ва ухъу Уърхрюрди за гъапІну. ³² Мидин шагъидар Чаз мютІюгъ шлудариз Аллагъди тувнайи Гирами Рюгъ ва учу вуча.

³³ Му гафар гъеерхъиган, диванбегйирик яманди хъял кубчІвру, ва дурариз вакилар йихуз ккун шулу.

Гамалиилин насигъят

³⁴ Къанунчийизси гъюрмат айи, диванбегйирик Гамалиил кІуру сар фарисейи, али йишвлан за духъну, вакилар саб геренди суддиан адауз буйругъ тувру. ³⁵ Хъасин дугъу кІуру:

– Израилин агъалйир! Учву мурарикан гъапІуруш, ужуди фикир апІинай! ³⁶ Ичв кІваин илмиш, сацІиб улихънаси, учв зурба кас вуза кІури, Февда кІурур гъядяхънийи ва юкъудваржкъан адми дугъахъди гъахънийи. Хъа думу йивну гъакІнийи, дугъан терефкрар гъадаргънийи ва жвартІ гъахънийи.

³⁷ Дугъан къяляхъ, агъалйир гъисаб апІуру вахтна, Галилейиан Ягъуда гъядяхъну, дугъура чахъди хайлин халкъ жалб гъапІну. Думура йивну гъакІну, хъа дугъахъди гъушдарра вари гъубкъушвахъинди гъарагъну. ³⁸ Гъаддиз лигну, гъамус кІуразачвуз: гъадму касарихъан гъудучІвай ва дурар сикинди гъитай. Фицики эгер му ляхин инсанарин терефнаан вуйиб вуш, думу кІулиз удубчІвидар.

³⁹ Хъа эгер Аллагъдин терефнаан шулайиб вуш, учвхъан думу дебккузра хъибдарчвухъан, учву Аллагъдиз къаршудира хъуз мумкин ву.

⁴⁰ Диванбегари дугъан насигъят къабул апІуру.

Хъасин вакилариз дих дапІну, дурар дурччвну, сарун Исайикан аьгъювалар улупуз гъадагъа дапІну, деетуру. ⁴¹ Вакилар кІуруш, чпи Иса сеbeb вуди жазайикк ккуркъуз лайикълу хъубин шад духъну, суддиан удучІвну гъягъюру. ⁴² Гъар йигъан Аллагъдин хулаъ ва адмийирин хуларид халкъдиз Иса Месигъдикан аьгъювалар улупури, дурари Ужувлан хабар рабгъуру.

Ургур кюмекчи ктагъуб

6 Вакиларин терефкрар артухъ хъпахъ, бинайиан грек чІал'инди улхурайи жугъдари Ерусалимдин жугъдарикан аьрзар апІуз хъюгъру. Дурари, гъар йигъан Ерусалимдин жугъдари кюмек пай апІуру вахтна, Ерусалимдиан дару ачІни хпариз фикир туври шулдар, кІуйи.

² Гъадмуган йицІикъюр вакили, вари ученикариз дих дапІну, кІуру:

– Учву Аллагъдин гаф гъибтну, кюмек пай апІуб ужу дар. ³ Гъаци вуйиган, гъардшар, ичв арайиан ухъуз аьгъюдар, Гирами Рюгъну ва фагъумлували ацІнайи ургур кас кадагъай. Дурар гъадму гъуллугънийин дерккдихъа. ⁴ Хъа учу ккарагури ва Ужувлан хабар рабгъури хъидича.

⁵ Му теклифнийин вари рази шулу. Дурари хъугъвали ва Гирами Рюгъну ацІнайи Стефан кІуру кас, гъацира Филип, Прохор, Никанор, Тимон, Пармен ва улихъди аллагъсуз вуди гъаши Антиохияйиан вуйи Николай ктагъуру. ⁶ Мурар вакиларин улихъ дерккнийи ва, Аллагъдиз ккарагну, дурариин хилар иливнийи.

⁷ Гъамци Аллагъдин гаф рабгъури, Ерусалимдиъ хъугънайидарин къадар артухъ шулайи, маллийириканра гизафдар Аллагъдихъ хъугъри гъахънийи.

Стефан дисуб

⁸ Хъугъвалиъ ва къувватнаъ айи Стефанди халкъдин арайиъ зурба вуйи аьламатар ва аьжайиб лишнар улупуйи. ⁹ Киринайиан, Александрияйиан, Киликияйиан, Асияйиан вуйидар ва Азадлуйирин мистан терефкрар Стефандихъди гъюжатнаъ учІвру. ¹⁰ Амма дурарихъан Стефандин фагъумлувал ва дугъак кайи Гирами Рюгъ ккагъуз гъабхъундар. ¹¹ Гъаддиз дурари пул тувну бязи адмийир: «Учуз, дугъу фици Муса пайгъамбризна Аллагъдиз люкънар апІурайиш, гъеебхъунчуз» кІури, пуз алауру.

¹² Дурари гъамци халкъдик, тухмарин кавхйирик ва аьлимарик гъалабулугъ кипру ва, алархъну дидисну, Стефан ахъю суддиз хуру. ¹³ Душваз кучІлин шагъидарра хъади гъюру, ва дурари кІуру:

– Му касди сикин дарди Аллагъдин хулаз ва Къанундиз люкънар апІура. ¹⁴ Учуз дугъу, Назаретдиан вуйи Исайи Аллагъдин хал дабгъиди

ва Мусайи ухъуз тувнайи аьдатар гьюдюхиди кІури, гьеебхъунчуз.

¹⁵ Суддиъ деънайидари Стефандин машналан ул алдабгъурадаи, фицики дурариз дугъан маш малайикдин машси рябкъюрайи.

Стефандин улхуб

7 Гьадмуган жугьдарин аьхюну маллайи гьерхру:

– Му гафар гьякъ вуйин?

² Стефанди жаваб тувру:

– Хьебехъай, чвийр ва абйир! Ихъ аба

Ибрагъимдиз, гьеле чав Харрандиъ бин апІайиз улихъна, яна учв Месопотамияийъ яшамиш шулайи девриъ, къудратлу Аллагъ ачмиш гъахъну

³ ва гьамци гъапну: «Яв багъри юрд ва яв багахълуйир гьитну, Узу улупу уълкейиз гъарах».

⁴ Ибрагъимдира, халдеялуйирин уълке дипну, Харрандиъ бин гъапІну. Дугъан адаш кечмиш гъашихъан, Аллагъди Ибрагъим гьамусяаьтди учву яшамиш шулайи уълкейиз гъюз гьитну. ⁵ Аллагъди дугъаз ирс вуди жилин саб чІукІкъан тувундар, амма думуган Ибрагъимдиз веледар адайишра, гележегдиъ дугъазна дугъан веледариз жил тувуз гаф тувру. ⁶ Аллагъди дугъаз гъапну: «Яв веледар яд ругариина гъафи гъурабайир хьиди ва дурар юкъудварж йисан лукІарди аьзабнакк ва зулмикк ккади гъузди. ⁷ Дурар лукІариз илтІикІу халкъдин узу диван апІидиза, ва дурари, гьадму юрд дипну, гьамина дуфну, гьаму ругдиин Узуз икрам апІиди».

⁸ Аллагъди, Ибрагъимдихъди йикърар йибтІбан лишан вуди, суннат апІбан аьдат дугъаз багъиш гъапІну. Гьаддиз лигну, Ибрагъимдикан Исакъдин адаш гъашиган, дугъу миржидпи йигъан Исакъдин суннат гъапІну. Исакъдикан Якъубдин адаш гъашиган, дугъура гъаци Якъубдин суннат гъапІну, дидхъантина Якъубди чан баяринна суннат гъапІну, хъа дурарикан гележегдиъ йиціикъюб сихлин ата-бабайир гъахъну.

⁹ Дурари, чпин чве Юсуфдин бахил духъну, думу Египет уълкейиз йисирвализ масу тувру. Хъа думу Аллагъдин КІваин илмиди гъахъну. ¹⁰ Аллагъди думу вари завалариккан уьрхюру, дугъаз зурба фагъумлувал ва Египетдин паччагъ дугъахъна ужуди янашмиш хъувал тувру. Паччагъди дугъкан вари Египетдин ва чан хусуси хулан гьякимдар гъапІнийи. ¹¹ Египетдиъна Ханаан юрднаъ гаш'вал абхъру, ва вари агъалйир зурба аьзабарикк ккуркъру. Ихъ абйириз ипІруб дибрихъри гъабхъну. ¹² Египетдиъ уьл а, кІури деебхъну, Якъубди дина ихъ абйир гъаънийи. Му дурари Египетдиз гъапІу сабпи сиягъят вуйи. ¹³ Дурар гъаина къюбпи ражари гъушиган, Юсуф чан чвийрииз ачмиш шулу, ва Египетдин паччагъдиз Юсуфдин тухум аьгъю шулу. ¹⁴ Хъа Юсуфди чан адаш ва вари багахълуйир хъади гъюз адми гъаъру. Дурар вари ургцІурна хъур кас вуйи.

¹⁵ Якъуб Египетдиз гъюру ва ихъ абйир душваъ

чпин аьжал хъубкъайиз яшамиш шулу.

¹⁶ ГъачІихъан, дурарин майтар багъри юрднаъ айи Сихем кІуру шагъриз духну, Ибрагъимди Хаморин баярихъан арсрахъ гъадабгъу накъвдиъ ивру.

¹⁷ Аллагъди Ибрагъимдиз тувнайи гаф тамам апІру вахт багахъ хъубахъ, Египетдиъ айи жугьдарин къадар гъюблан-гъюбаз артухъ шули гъабхъну. ¹⁸ Аьхириъ Египетдин тахтнийина, Юсуф аьгъдру жара паччагъ гъафнийи.

¹⁹ Дугъу ихъ халкъ аьмал кади ишлетмиш гъапІну ва ихъ абйириз гужар тувну. Дурарин биціидар, пуч хъубан бадали, чІурариз гатІахъуз мажбур апІури гъахъну. ²⁰ Гьадму вахтна Муса бабкан шулу. Думу Аллагъдиз къабул шлу бай гъахъну. Думу шубуб вазли чан адашдин хулаъ дадайин мухрихъ шулу, ²¹ хъа думу гатІахъиган, паччагъдин шуру гъадагъуру ва чахъ, чан байси, тербияламиш апІуру. ²² Мусайиз Египетлуйирин гьадмугандин илмар аьгъю гъахъну. Думу улхбарихъ дилавар, ляхнариъ бажаранлу кас вуди гъахъну.

²³ Мусайин ягъчІвур йис гъабхъиган, гьардашлугъ жугьдариин улукъуз дугъан кІваз гъюру. ²⁴ Чан гьардшарикан сарик Египетдин агъали къалхъради ва дугъаз йивуради дяркъну, дугъхъанди духъну, Мусайи египетлу йивну йикІуру.

²⁵ Мусайи, чан халкъдиз чалантина Аллагъди азадвал гъапІрайивалин дурар гъаври ахъуршул пну, фикир гъапІнийи, амма дурар гъаври ахъундайи. ²⁶ Хъайигъан дугъаз хабарсузди чиб-чпик кархънайи къюр жугъуд рякъюру ва дугъаз дурар, гьамци кІури, мяслаьтнахъна хуз ккун шулу: «Эй инсанар, учву гьардшар вучва, гъаз учву сари-сариз гиран ктапІурачва?» ²⁷ Амма чан багахълуйиз гиран ктапІурайири, Мусайиз хъизигну, кІуру: «Уву ич аьхюрди ва диванбегидишли дерккунву? ²⁸ Накъ Египетлуси, узура йивну йикІуз ккунди ануз?» ²⁹ Му гафар гъеерхъиган, Муса Египетдиан гьергну, Мадиям юрднаъ гъурабайиси чаз бин ккебгъру. Душваъ дугъаз къюр байра шулу.

³⁰ ЯгъчІвур йис улдучІвхъан, ичІи чюлиъ Синай дагъдин дугъаз чан улихъ убгурайи зазун рукчин ялавнягъ малайик рякъюру. ³¹ Му гъяркъю Муса мягътал шулу. Хъа ужуди тамаша апІбан бадали рукчиз багахъ хъуз хъюгъиган, дугъаз Агъа Аллагъдин сес ебхъуру: ³² «Узу яв абйирин Аллагъ, Ибрагъимдин Аллагъ, Исакъдин Аллагъ ва Якъубдин Аллагъ вуза!» ГучІбаан гукІни духънайи Муса рукчиз лигуз даршули гъахъну. ³³ Гьадмуган Агъайи дугъаз кІуру: «Яв ликарилан илдит, фицики уву дийигънайишв Аллагъдиз гирами жил ву. ³⁴ Узуз Египетдиъ Йиз халкъдиз зулмар апІуради рябкъюразуз, дурарин сузийирин агъузар ерхъуразуз ва дурар азад апІуз жилиина кудучІвназа. Гъаци вуйиган, Узу уву хъана Египетдиз гъаъразаву».

³⁵ «Уву ич аьхюрди ва диванбегидишли дерккуну» пну, жугьдари нигъ гъапІур гьадму Муса ву.

Убгурайи азун рукчигъ Аллагъдин малайик гъяркъю, Аллагъди малайикдилантина жугъдарин гъякимдарди ва азад апІурди гъаурра гъадму Муса ву. ³⁶ ЯгъчІвур йисан Египет жилариин Уъру гъюлихъ ва ичІи чюлиъ аьламатар ва аьжайиб лишнар улупури, дурар Египетдиан адаурра гъадму Муса ву. ³⁷ Израилин баяриз: «Ичв Агъа Аллагъди учвухъна ичв чвийрин арайиан, узуси, Пайгъамбар гъаъди» гъапирра гъадму Муса ву. ³⁸ ИчІи чюлиъ уч гъашиган, Израилин халкъдихъ хъайир, чяхъди Синай дагъдиин малайик гъулхур, чІиви гафар къабул гъапІур, дурар ухъухъна рукъуз гъитур, ихъ абйирихъди хъади гъаширра гъадму Муса ву. ³⁹ Ихъ абйириз дугъахъ хъебехъну хъуз ккун гъабхъундар, думу нигъ дапІну, Египетдиз хътакуз ккун гъабхъну. ⁴⁰ Дурари Гъарундиз гъапну: «Ухъу дина хъади гъягъюз ухъуз идолар кадаъ, фицики ухъу Египетдиан адау Мусайихъди фу гъабхънуш, аьгъдархъуз». ⁴¹ Гъадмуган дурари идол вуди кІарисиб кадапІну, дидиз гъурбнар хури ва чпи гъапІубдикан шадлугъар апІури гъахъну. ⁴² Аллагъди дурарихъан маш гъадабгъуру, ва дурари завун идолариз гъурбнар хури икрамар апІуру. Пайгъамбарин Китабдиъ гъамци дибикІнайиси гъабхъну:

«Израилин халкъ!
ЯгъчІвур йисан ичІи чюлиъ
урккру ва ургру гъурбнар
учву Узуз хури гъахъунчвахъа?
⁴³ Ваъ, учву икрам апІбан бадали,
учвухъди Молохдин чадур,
ичв Ремфан-идолин хяд,
ичв ктау идолар гъахури гъахъунчва.
Гъаддиз лигну, Узу учву
Вавилон сяргъятарилан тина гъаъдиза».

⁴⁴ Ихъ абйири, ичІи чюлиъ лицурайи вахтна, йикъарнан гирами Чадур гъабхури гъахъну. Думу Чадур Мусайи, Аллагъди чаз улупу чешнейиинди гъапІну. ⁴⁵ Ихъ абйири Гъисайин хиликкъди чпин абйирилан гъурубкъу гъадму чадур гъабхури гъахъну. Дурари, Аллагъди улихъди жара халкъар ултІуркку жил гъибисну. Гъамци Давудрин йигъар улукъайиз гъабхънийи. ⁴⁶ Давуд Аллагъдиз ккунир гъахъну. Думу, Якъубдин Аллагъдиз хал дивбан бадали, ккарагну.

⁴⁷ Хъа Агъайиз хал Сулейманди дивру. ⁴⁸ Анжагъ ВаритІанзаанур хилариинди диву дараматарийъ яшамеш шлур дар, фицики, пайгъамбри дупнайиганси:

⁴⁹ «Аьршар Йиз тахт вуйиз,
хъа жил – Йиз ликарин кІан.
Фициб хал Узуз дивуз шулчвухъан? –
кІура Агъайи, –

Ясана Йиз эргвал йивру йишв наан а?

⁵⁰ Му вари Узу яратмиш гъапІуб даринхъа?»

⁵¹ Эй, Аллагъдиз юкІвар бахш апІуз ва Дугъахъ хъпехъуз даккни фурсачйир! Учву гъарган Гирами Рюгназ къаршу удучІвурачва, учву ичв абйирсдар

вучва. ⁵² Ичв абйири пайгъамбарикан фуж утІурккундар? Дурари Гъякълур гъюваликан улихъмиди хабар гъапІу пайгъамбарра гъийихну, гъамус гъадму Гъякълур учву масу тувну гъакІунчва! ⁵³ Аллагъдин малайикари учвуз туву Къанундиз мютІюгъ гъахъундарчва.

Стефан йикІуб

⁵⁴ Му гафарихъ хъпехъурайи жугъдарин гъякимдрари хъюлу ургури, силбари жакъракъар апІурайи. ⁵⁵ Гирами Рюгнахъди ацІнайи Стефан завузди лигуру, ва дугъаз Аллагъдин гъяйбатна Дугъан арччулну хилихъ дийигънайи Иса рякъюру. ⁵⁶ Дугъу кІуру:

– Магъа, узуз атІарццнайи аьршарна Аллагъдин арччул терефнаъ Инсаниятдин Бай рякъюразуз.

⁵⁷ Гъякимдрари чІигъар апІури, чпин ибарийъ тІубар урччу. Хъасин дугъин алархъу. ⁵⁸ Дурари, Стефан шагърин гъирагъдихъна духну, дугъин гъван уьлюбхъюз хъюгъру. КучІлин шагъидари Саул кІуру сар жигъилихъ чпин палтар уьрхъюз гъитнийи. ⁵⁹ Дурари Стефандин гъван уьлюбхънайиган, Стефанди ккарагури гъапи:

– Я Агъа Иса! Йиз рюгъ къабул апІин!

⁶⁰ Хъасин къамкъариина ис духъну, зарбди чІигъ апІуру:

– Я Агъа! Дурарин гъаму гунгъилан хил алдабгъ!
Гъамци дупну, дугъан нефес улдубтІуру.

Саул хъугънайидарихъ хъерхуб

8 Стефан йикІбиин Саул рази гъахънийи. Гъадму йигъан Ерусалимдиъ айи хъугънайидарихъ зурбади хъергбар ккергънийи ва дурар, вакилар ктарди, вари Ягъудия ва Самария уьлкйир вуйиси гъарагънийи.

² Стефандиз вафалу вуйидари, дугъин ишлар дапІну, думу накъвдик кивнийи.

³ Хъа Саули, хъугънайидар терг апІуз ккунди, гъардин хуларийъ учІври, жилар, хпар дисури, дустагъдиъ итуйи.

Филип Самарияийъ

⁴ Чпин йишвариан утІурккну, гъар йишварийъ гъадаргъу хъугънайидари Ужувлан хабар рабгъуйи. ⁵ Гъаци, Филип Самария кІуру шагъриз гъюру ва Месигъдикан аьгъювалар улупуру.

⁶ Дугъан гафар деерхъну, дугъу гъапІу аьламатар дяркъну, халкъди сабхилди Филипди гъапиб аннамиш апІуз хъюгъру. ⁷ Гъаз гъапиш, дугъу гизафдарин чІигъар апІурайи жинар адаъну ва аьхючІвеъ паралич кайидар, ликудар сагъ гъапІну.

⁸ Ва гъадму шагърийъ зурба шадвал абхънийи.

⁹ Самарияийъ улихъдира сюгъюрчивалар апІуру ва мид'инди вари мюгътал апІуру сар Симон кІуру кас айи. Дугъу учв зурба касси улупуйи. ¹⁰ Дугъахъ хъпехъу варидади кІури шуйи:

– Му касдиъ «Зурба Къувват» кІуру аллагъдин къудрат а. ¹¹ Дугъу хайлин вахтна инсанар чан сюгъриинди гъайран апІруган, дугъахъ хъугъри шуйи. ¹² Хъа халкъар Аллагъдин Паччагълугъдикан ва Месигъ Исайикан аьгъювалар улупурайи Филипдихъ хъпехъуз хъюгъиган, жилар ва хпар штуан шулу. ¹³ Гъадму Симонра хъугънийи ва, штуан духъну, гъарган Филипдихъди шули гъахъну. Дугъу улупурайи аьламатар ва аьжайиб лишнар рякъюри, думу учвра гъайран шуйи.

Петрна Югъан Самарияийъ

¹⁴ Самарияийин агъалйири Аллагъдин Гаф къабул гъапІну, кІури гъеебхъу Ерусалимдиъ айи вакилари, дурарихъна Петрна Югъан гъаъру. ¹⁵ Дурар, дина дуфну, тазати хъугънайидари Гирами Рюгъ къабул апІри пну, ккарагуру. ¹⁶ Фицики дурар Агъа Исайин ччвурнахъди штуан духънашра, Гирами Рюгъ дурарикан сарира къабул дапІнадайи. ¹⁷ Гъадмуган Петрина Югъанди дурариин хилар иливуру ва Гирами Рюгъ къабул апІуру. ¹⁸ Вакилари хилар иливиган, дурари Гирами Рюгъ къабул гъапІуб дьабкъну, Симонди вакилариз пул теклиф апІури, ¹⁹ кІуру: – Узу шлийн хил иливишра, дугъу Гирами Рюгъ къабул апІруси, узузра гъациб гъюкум чавайчва. ²⁰ Петри дугъаз кІуру: – Яв пул кІулик кубкІрияв, гъаз гъапиш уву Аллагъдин багъиш пулихъ гъадабгъуз ният гъапІунва. ²¹ Ич ляхнарин иштиракчи хъуз лайикъ дарва, фицики яв юкІв Аллагъдин улихъ дугъри дар. ²² Гъаддиз яв чІуру ният гардандиъ бис, дидлан хил алдабгъбан бадали Аллагъдиз ккараг, белки, Дугъу увлан хил алдабгъур. ²³ Гъаз гъапиш рякъюразузки, яв жан къутІкъли бахилвалихъди абцІна ва уву гъакъсузвали йисир дапІнаву. ²⁴ Гъадмуган Симонди жаваб туву: – Учву гъапибдикан фукІара уз’ин улулубкъбан бадали, Агъайиз ккарагай. ²⁵ Петрна Югъан, Исайикан шагъидвал дапІну ва Агъайин гаф аьгъювалиинди улупну, Ерусалимдиз хътакуру. Гъюру рякъюъди дурари Самария уьлкейин гъуларикан гизафдаридъ Исайикан Ужувлан хабар рабгъуру.

Филипди хасижви хъугъувалихъна хуб

²⁶ Агъайин малайикди Филипдиз кІуру: – Гъазур духъну, къиблайихъинди, Ерусалимдиан Газа кІурушваз ичІи чюлиантина гъабгъюрайи рякъюхъна гъарах. ²⁷ Филип, гъазур духъну, гъагъюру. Дугъаз рякъюъ Эфиопияийин, Кандакия ччвур али паччагъ дишагълийин девлет уьбхру, бегларикан вуйи эфиоп хасижви алахъуру. Думу Ерусалимдиз икрам апІуз душну хътакурайир вуйи. Дугъу, фургъниъ

деъну, Ишая пайгъамбрин китаб урхурайи.

²⁹ Гъадмуган Гирами Рюгъну Филипдиз кІуру:

– Фургънихъна душну, гъаддихъди гъуз.

³⁰ Дидихъна гъушиган, Филипди, дугъу Ишая пайгъамбрин китаб урхури деебхъну, гъерхру:

– Урхурайибдин гъаври ахърана?

³¹ – Узу фици гъаври ахъзахъа? Узу шликІа гъаври тІаърайинхъа? – жаваб тувру дугъу ва Филипдиз фургъниз чан гъвалахъна теклиф апІуру.

³² Дугъу Гирами китабариан гъамцдар гафар урхурайи:

– Думу убккуз гъабхурайи марччси вуйи ва ултІубкъурайи марччлихънин улихъ сессуз агълижиси

Дугъу Чан ушв абццундайи.

³³ Думу инсан вуди гъисаб апІурдайи.

Думу гъакъ вуйи диван апІбахъан мягърум апІури гъахъну.

Фуж Дугъан заманайиндарин ниятарин гъаври ахъди?

Фицики дюн’яйиин Дугъан уьмур къатІ гъапІну.

³⁴ Хасижвуу Филипдихъан гъерхру:

– Узу увкан пуб ккун апІураза: мушваъ пайгъамбри шликан кІура – чакан, даршиш жарарикан?

³⁵ Гъадмуган Филипди, мушваъ Исайикан кІура, дупну, Гирами китабдин гъадму йишвлан ккебгъну, Ужувлан хабар ктибтуз хъюгъру.

³⁶ Рякъ давам апІури, дурар шухъна гъюру ва хасижвуу Филипдихъан гъерхру:

– Магъа шидра: узуз штуан хъуз фти машат апІидихъа? [³⁷] †

³⁸ Дугъу фургъун дебккуз буйругъ тувру, къюридра штуъ учІвру ва Филипди думу штуан апІуру.

³⁹ Хъа штуан удучІвган, Агъайин Рюгъну Филип гъадагъуру, хасижвуваз думу сарун гъаркъюндайи ва дугъу шадди рякъ давам апІуру. ⁴⁰ Филип, кІуруш, Аштод шагъриъ ади шулу. Дугъу, шагъриан шагъриз гъагъюри, Къайсарияийиз гъайизкъан, Ужувлан хабар рабгъури гъахъну.

Саул хъугъувалихъна хуб

9 Му арайиъ Саул, Агъайин ученикариз гучІар ккаъри, дурар йихуз ккунди хъергнайи. Думу жугъдарин маллийрин аьхюрихъна гъагъюру. ² Дугъхъан Саули Дамаскдиъ айи жугъдарин мистариз вуйи кагъаз бисуру. Диди душваъ, жилар вушра, хпар вушра, Исайин терефкрар алахъиган, дурар дидисну, йитІну, Ерусалимдиз хуз ихтияр тувуйи. ³ Думу Дамаскдиз багахъ шулайиган, сабпну завариан аквну ккаъру. ⁴ Думу жил’ина алдакуру ва чаз кІурайи сес ебхъуру: – Саул, Саул! Уву Узухъ гъаз хъергнава?

† Грекарин саспи БикІбаридъ кІура: «Хъа Филипди гъапи: „Эгер уву яв вари юкІв хъипну хъугъраш, штуан хъуз шулвухъан“. Хъа дугъу гъапи: „Узу хъугъурза – Иса Месигъ Аллагъдин Бай ву“».

⁵ Дугъу: «Агъа, Уву фуж вува?» – пну гьерхиган, Агъайи жаваб тувру:

– Узу уву хъергнаий Иса вуза. ⁶ Гъудужвну, шагъриз гъарах ва уву душваъ, фу дапІну ккундуш, пидивуз.

⁷ Дугъахъ хъайи адмийирин мюгъталвалиан чІал гъибиснийи, фицики дурариз, сес ебхъурашра, фужкІа рякъюрадайи. ⁸ Жилилан за гъахъи Саулиз, улар арцциган, фукІара рябкъюри гъабхъундар. Думу дугъахъ хъайидари, хилхъан дидисну, Дамаскдиз хъади гъюру. ⁹ Думу шубуд йигъан дяркъъри, дирипІри ва дурубхъри гъахънийи.

¹⁰ Дамаскдиъ Ананай кІуру Исайин ученик айи. Агъайи дугъаз аъжайиб рякъбиинди гъапнийи:

– Я Ананай!

Дугъу:

– Гъай Агъа! – пну, жаваб тувру.

¹¹ Агъайи дугъаз кІуру:

– Гъудужвну, «Диш кюче» кІуру кючейиз гъарах ва Ягъудайин хулаъ Тарсдиан вуйи Саул кІуру кас гьерх, думу гъамусяаът ккарагура.

¹² Дугъаз аъжайиб рякъбиинди, дугъан улар сагъ апІуз дуфну, дугъин хил иливури Ананай кІуру кас рякъюру.

¹³ Ананайи жаваб тувру:

– Я Агъа! Гъадму касди Ерусалимдиъ Яв халкъдиз гъапІу чІуру ляхнарикани гизаф деебхъназу.

¹⁴ Гъаминара думу, жугъдарин аъхюну маллийри гъаъну, Увухъ хъугънайидар вари дисуз дуфнайир ву.

¹⁵ Хъа Агъайи дугъаз кІуру:

– Гъарах, фицики пачгъгарин, жугъдарин ва жара халкъарин арайиъ Йиз ччвур адлу апІуз думу кас Узу кадагъунза. ¹⁶ Узу дугъаз, Йиз ччвурнахъди фукъан аъзаб дизигну ккундуш, улупидиза.

¹⁷ Ананайи, душну, гъадму хулаъ Саулиин хил иливну, дугъаз кІуру:

– Саул чве, мина гъюру рякъюъ увуз гъяркъю Агъа Исайи узу, яв улар сагъ апІбан ва Гирами Рюгъну ацІбан бадали, гъаъназу.

¹⁸ Гъамци гъапибси, дугъан уларилан ханцІ алдабхъиганси шулу ва дугъаз рябкъюз хъюбгъру, хъасин думу штуан шулу. ¹⁹ Хъа дугъу уъл ипІуру ва дугъахъна къувват гъюру.

Саули Дамаскдиъ аъгъювалар улупуб

²⁰ Дугъан Дамаскдиъ ученикарихъди садшвнуд йигъ шулу, хъасин дугъу Иса Аллагъдин бай вуйиваликан, жугъдарин мистариз гъягъюри, аъгъювалар улупури гъахъну. ²¹ Дугъан гафар гъеерхъкъандар вари мюгътал шуйи ва кІуйи:

– Му кас Ерусалимдиъ Исайиз ккарагурайидар вари терг апІурайи гъадму Саул даинхъа? Думу мина, дурар дидисну, жугъдарин маллийрин аъхюдарихъна гъахуз дуфнайир даинхъа?

²² Хъа Саулин къувват артухъТан-артухъ шулайи ва дугъу, Иса Месигъ вуйивал тасдикъ апІури,

Дамаскдиъ яшамиш шулайи жугъдар русвагъ апІурайи.

Саул аъжаликан ккадархъуб

²³ Хайлин йигъар улдучІвхъан, жугъдари думу йикІуз йикърар апІуру. ²⁴ Дурар йигъ-йишвди шагърин урнарихъ дугъаз ккеъну шуйи, аммаки Саулиз дурарин къастнакан аъгъю шулу.

²⁵ Ученикари, йишвну дуфну, думу жагваъди шагърин цаллансина чІатинди эрхру.

Саул Ерусалимдиъ хъуб

²⁶ Саул Ерусалимдиз гъафиган, дугъаз Исайин ученикарик ктикъуз ккун шулу, амма дурариз дугъхъан гучІури гъахъну, фицики дурар, му Исайин ученик ву пну, дугъахъ хъугъри адайи.

²⁷ Гъадмуган Варнавди думу вакиларихъна хуру ва дурариз, Саулиз Агъа фици гъяркънуш, Агъайи дугъаз фу гъапнуш, Саули Дамаскдиъ фици дирбашди Исайикан аъгъювалар улупнуш, ктибтуру. ²⁸ Дидхъантина Саул дурарихъди гъузру ва Ерусалимдиъ, азадди лицури, Агъа Исайикан ачухъди аъгъювалар улупури шулу. ²⁹ Думу грек чІалниинди улхру жугъдарихъди гъюжатарий шулу, хъа дурари думу йикІуз къаст апІуру. ³⁰ Гъардшариз мидкан аъгъю дубхъну, думу, Къайсарийииз духну, гъадушв'ан багъри Тарсдиз рякъюъ аъру.

³¹ Гъамци вари Ягъудия, Галилей ва Самария уълкйир вуйиси хъугънайидар саламат ва хъугъувалиъ мюгъкам шули гъахъну. Агъайихъан гучІвал хъади ва Гирами Рюгъну кюмек апІури, вакиларин ученикарин къадар артмиш шули гъабхъну.

Петри паралич кайир сагъ апІуб

³² Шагъриан шагъриз гъягъюри, Петр Лидда кІуру шагърий айи хъугънайидариин улукъуру.

³³ Душваъ дугъаз Эней кІуру, ривуз даршули, миржид йисан ахний ахънайи сар кас дихъуру.

³⁴ Петр дугъаз кІуру:

– Эней! Месигъ Исайи уву сагъ апІура. Яв ахниккан гъудужв!

Энейра дишла гъудужвуру. ³⁵ Лиддайиъ ва Сарондиъ айидариз варидариз му рябкъюру ва дурар Агъайихъ хъугъру.

Петр Тавифа чІиви апІуб

³⁶ Яффайиъ Тавифа (грек чІалниинди Доркас, яна «Жейран») кІуру сар хъугънайи дишагъли айи.

Дугъу, ужувлар апІури, касибариз садакъйир тувуйи. ³⁷ Гъадму йигъари думу кетІерццну йикІуру.

Думу, дижикІну, зиин хулаъ гъитру. ³⁸ Хъа Лидда Яффайихъан ярхлаъ дархъбаз лигну, Петр Лиддайиъ айиваликан деебхъну, ученикари дугъахъна: «Къан дарапІди гъач», – кІури, къор кас гъаъру.

³⁹ Петр, гъязур духъну, дурарихъди гъюру. Петр гъафиган, думу зиин хулазди гъахуру ва ачІни хпар ишури дугъан гъаншариз гъюру. Дурари чпиз Тавифайи гъидирху ккуртттар улупуру. ⁴⁰ Петри дурар хул'ан адауру ва, къамкъариина ис духъну, ккарагуз хъюгъру. Хъасин гъачІрихъинди илдицну, кІуру:

– Тавифа, гъудужв!

Дишагълийи улар арццу ва, Петр дяркъну, за духъну деъру. ⁴¹ Хил гъачІабккнну, Петр дугъаз гъудужвуз кюмек апІуру. Хъасин вари хъугънайидариз ва ачІни хпариз дих дапІну, дурариз чІиви духънайир улупуру. ⁴² Мидкан вари Яффайиз аьгъю шулу, ва гизафдар Агъайихъ хъугъру. ⁴³ Хъа Петр дидхъантина хайлин йигъари Яффайихъ гъидкъарин уста Симондихъ гъузнийи.

Петр Корнилий кІуру Римдин юзбашийихъ хъуб

10 Къайсарияийъ Корнилий кІуру сар кас яшамиш шули гъахъну. Думу Италияийн къушмарин юзбаши вуйи. ² Думу, чан вари хизанси, Аллагъдихъан гучІури шлур ва Аллагъдиз вафалу жви вуйи. Дугъу жумартвалиинди касибариз садакъа тувуйи ва гъаммишан Аллагъдиз ккарагуйи. ³ Аьжайиб рябкъбиинди йигъну, сьаьт шубуб шулайи арайихъ, дугъаз Аллагъдин малайик чан улихъна дуфну ачухъди рякъюру. Малайикдира дугъаз: «Корнилий!» – пну, дих апІуру. ⁴ Дугъу, гучІра дубхъну, малайикдихъинди дилигну: «Фу кІурава, Агъа?» – пну, гьерхру. Малайикди дугъаз жаваб тувру:

– Яв ккарагбар ва яв садакъийр Аллагъди кІваин гъюрхну. ⁵ Гъамус, Яффайиз гъаъну, Петр кІурайи Симондиз дих апІуз гъит. ⁶ Думу гъюлихъ хал хъайи гъидкъарин уста Симондихъ дергна.

⁷ Малайик гъудучІвиган, Корнилийи чан къюр гъаравшиз ва Аллагъдин рякъюъ айи сар эскриз дих апІуру ⁸ ва, дурариз гъабшибдикан кидибтну, дурар Яффайиз гъаъру.

⁹ Хъайигъан лисун шули, дурар шагъриз багахъ шулайи вахтна, Петр ккарагуз гъваин улучІуру.

¹⁰ Дугъаз гаш шулу ва дугъу уьл ипІуз къатІъ апІуру. Хураг гъязур апІури имиди, думу аьжайиб гъялназ гъюру. ¹¹ Дугъаз, аьршар атІарццну, юкъбиб пІипІарихъанна шли-вуш дибиснайиси аьхю суфрасиб саб шейъ жилиина ис шули рябкъюру. ¹² Дид'ин гъар жюрейин жилилан гъягъру гъайванатар, битІар-чурчлар ва завун ничхрар алди рякъюрайи. ¹³ Петрихъна сес шулу:

– Гъудужвну, дурккнну итІин, Петр! – кІури.

¹⁴ Петри:

– Дициб дарапІарза, Агъа, гъаз гъапиш саб вахтнара чІуру ва марцц дару мутму гъипІур дарза, – жаваб тувру.

¹⁵ Дугъаз думу сесну къюбпи ражари кІуру:

– Аллагъди марцц гъапІуб марцц даруб вуди гъисаб мапІан.

¹⁶ Гъамци шубуб ражари текрар шулу, хъасин дишла вари хъана завариз зигуру.

¹⁷ Петри, гъябкъюбдин мянайикан фагъум апІури имиди, Корнилийи гъау адмийир, Симондин хулар гьерхри, дугъан урнарехъна дуфну дийигъуру.

¹⁸ Дурари зарбди гьерхру:

– Петр кІуру Симон гъаму хуларихъ дергнаин?

¹⁹ Петри гъябкъюбдикан фагъум апІури имиди, Рюгъну дугъаз кІуру:

– Узухъ хъебехъ, уву шубур касди агура.

²⁰ Гъудужв, улдучІв ва, саб фикирра кадарди, дурарихъди гъарах, фицики дурар Узу гъаъназа.

²¹ Петри, улдучІвну, гъадму касариз кІуру:

– Учву агурайир узу вуза. Учву гъаз дуфнайидар вучва?

²² Дурари жаваб тувру:

– Учву юзбаши Корнилийи, вари жугъдари гъюрмат апІурайи гъякълу ва Аллагъдихъан гучІуру касди, гъаунчу. Марцци малайикди дугъаз, увуз чан хулаз дих апІуз ва яв гафарихъ хъпехъуз, амур дапІна.

²³ Хулаз теклиф дапІну, Петри дурар хялижв апІуру. Хъайигъан рякъ'ин духъну, Петр дурарихъди гъягъюру, ва Яффайиан сакъюдар гъардшарра дугъахъди хъахъру.

²⁴ Хъайигъан думу Къайсарияийиз хъуркъру. Корнилий, чан майиларна багахълу дустар уч дапІну, дурариз ккилигурайи.

²⁵ Петр хулаъ учІвруган, улихъна удучІву Корнилийи, дугъан ликарикк дахъну, икрам апІуру.

²⁶ – Гъудужв! Узу анжагъ увусир инсан вуза – кІури, Петри думу за апІуру.

²⁷ Дугъахъди сюгъбат апІури, Петр хулаъ учІвиган, дугъаз душваъ аьхючІвеъ халкъ уч духъну рякъюру. ²⁸ Петри дурариз кІуру:

– Учвуз аьгъячвужки, жугъудриз жара

миллетдиндарихъди ттикІуб вая дурариин улуркъуб гъадагъа вуйивал. Аммаки Аллагъди узуз гъич сар адмикъана кифир, ясана марцци дарур вуйиб гъисаб дарапІуб табшурмиш гъапІунзуз.

²⁹ Гъаддиз лигну, узуз теклиф гъапІумитІла, чІалкъан дарпиди мина гъафунза. Гъаци вуйиган, учвхъан гьерхраза: узуз гъаз дих дапІначва?

³⁰ Гъадмуган Корнилийи кІуру:

– Юкъуд йигъ мидиз улихъна, лисхъан сьаьт шубуб шули, гъаму вахтна, узу йиз хулаъ ккарагурайза. Сабпну йиз улихъ аку палтар али сар кас ачмиш гъахъну ³¹ ва дугъу узуз гъамци гъапну: «Корнилий, яв ккарагувал аьршариз деебхъна ва

уву касибариз туву садакъийр Аллагъди кІваин дюрхна. ³² Гъаци вуйиган, Яффайиз Петр кІуру Симон хъади гъюз адми гъаъ, думу гъюлихъ яшамиш шулайи гъидкъарин уста Симондин хулаъ хялижвди дергна».

³³ Узура дишлади увухъна гъаунза, ва гъюб ужу гъапІунва. Гъамус ухъу вари Аллагъдин улихъ дийигънахъа, ва Агъайи увуз йип гъапибдихъ хъпехъуз учу гъязур вуча.

Петрин улхуб

³⁴ Гьадмуган Петр дурариз кІуру:

– Дугъриданна аьгью гьабшизуз, Аллагъ адмийирин машназ дилигрур вуйиб. ³⁵ Дугъу Чахъан гучІур ва гьякъ вуйир, фуну миллетдин адмийир вушра, къабул апІура. ³⁶ Дугъу Месигъ Исайин мелзналантина Израилин халкъдиз мясляаьтнан ужуб хабарнакан гаф гьапІну. Думу варидарин Агъа ву. ³⁷ Улихънаси Ягъудияийъ гъаши гьядисйирикан, Ягъяйи Галилейийъ улупу штуан апІувалихъан ккергъу гьядисйирикан аьгъячвуз. ³⁸ Гирами Рюгъ ва къувват туву, Аллагъди Месигъ гьапІу Назаретлу Исайикан аьгъячвуз. Аллагъ гьарган Исайихъди гъахъну ва Иса варишварийъ ужувлар апІури ва иблисдин гьюкмикк ккайикъандар вари сагъ апІури, лицури гъахъну. ³⁹ Учү Дугъу Ерусалимдийъ ва вари жугъдарин уьлкейийъ гьапІкъан ляхнарин шагъидар вуча. Думу, гакІвлин хачрак къумарихъди карсну, гьакІну. ⁴⁰ Хъа дукІну шубудпи йигъан Аллагъди Думу чІиви гьапІну, ва Думу инсанарихъна ачмиш шуйи. ⁴¹ Анжагъ Думу варидариз ваъ, хъа Аллагъди улихъмиди ктагъу шагъидариз, яна Думу чІиви гъашихъан, Дугъахъди ипІури-убхъури гъаши учузтІан, улупну, ачухъ гьапІундар. ⁴² Аллагъди чІивидарин ва гъийихдарин зиин Диванбеги вуди дерккнайир гьадму Кас вуйиваликан инсанариз аьгъювалар улупуз ва дидин шагъидвал апІуз учуз амур гьапІну. ⁴³ Вари пайгъамбрари, Дугъахъ хъугъу гьарсарин гунгъарилан Дугъан ччвурнахъан хил алдабгъиди кІури, Дугъкан шагъидвал апІури гъахъну.

Жугъуд дарудари Гирами Рюгъ къабул апІуб

⁴⁴ Петр улхури имиди, дугъахъ хъпехъурайидариина Гирами Рюгъ гъюру.

⁴⁵ Петрихъди гъафи суннат дапІнайи хъугънайидар, Аллагъди Чан Гирами Рюгъ жугъуд дарударизра тувбиин мюгътал духънайи. ⁴⁶ Фицики дурариз гьадрари фици, жара чІалариинди улхури, Аллагъдин аьхювалин тяриф апІураш, ебхъурайи. Гьадмуган Петри кІуру:

⁴⁷ – Мурариз ухъузси Гирами Рюгъ багъиш гъабхъну. Гьаддиз штухъди штуан хъуз дурариз шлихъан гьадагъа апІуз шул?

⁴⁸ Ва дугъу дурар Месигъ Исайин ччвурнахъан штуан хъуз гъитру. Хъасин дурарира Петрикан чпихъди сакъюдар йигъари гъузуб тІалаб апІуру.

Петр Ерусалимдиз хътакуб

11 Вари Ягъудия уьлке вуйиси Исайин вакилариз ва гьардшариз, жугъуд дарударира Аллагъдин Гаф къабул гьапІну кІури, ебхъуру. ² Ва Петр Ерусалимдиз гъафиган, жугъдари дугъаз тягънийир гъивнийи:

³ – Уву суннат дапІну адрударин хулариз гъягъюри ва дурарихъди уьлихъ деъри гъахъунва!

⁴ Гьадмуган Петри вари гъаши ляхнар хъайи-хъайиси ктитуз хъюгъру:

⁵ – Яффа шагърийъ, ккарагурайи вахтна, аьжайиб рябкъбиинди юкъуб пІипІнахъан дибиснайиси саб аьхю суфрасиб аьршариан йиз улихъинди ибхри гъябкъюнзуз. ⁶ Узуз дид'ин жилилан гъягъру гъяйванатар, нахшрар, битІар-чурчлар ва завун ничрар гъяркъзуз. ⁷ Хъасин гьамцдар гафар кІурайи сес гъеебхъунзуз: «Петр! Гъудужвну, дурккну итІин!» ⁸ Хъа узу жаваб тувза: «Затра дициб дарапІарза, Агъа, фицики гъич саб вахтнара чІуру ва марцциб дару мутму гъипІур дарза». ⁹ Сесну зав'ан къюбпи ражари гъапизуз: «Аллагъди марцц гьапІуб марцциб даруб вуди гъисаб мапІан».

¹⁰ Гьамци шубуб ражари гъабхънийи, ва хъана вари аьршариз гъизигънийи. ¹¹ Му арайийъ дишлади узу дергнайи хуларихъна Къайсарияийан узухъна гъаьнайи шубур кас гъафнийи. ¹² Ва Гирами Рюгъну узуз, шаклу даршиди, гьадрарихъди гъягъюз амур гьапІнийи. Узухъди гъаму йирхърид гьардшарра гъафну. Учү Корнилийин хулаз гъафунча. ¹³ Дугъура учуз, чаз фици марцци малайик гъяркънуш ва малайикди фу гъапнуш, ктибтнийчуз: «Яффайийъ айи Петр кІуру Симон хъади гъюз адмийир гъаъ. ¹⁴ Дугъу увуз уву ва вари яв хизан уьрхру гафар пидивуз», – кІури.

¹⁵ Узу улхуз хъюгъиган, сифте ухъ'инси, дурариина Гирами Рюгъ гъафнийи. ¹⁶ Ва йиз кІваина думуган Агъайи гъапи гафар гъафнийиз: «Ягъяйи инсанар штуан гьапІну, хъа учву Агъайи Гирами Рюгънахъди цІийи апІидичву». ¹⁷ Гъаци вуйиган, эгер Аллагъди, Агъа вуйи Месигъ Исайихъ хъугъу ухъузси, жугъуд дарударизра Гирами Рюгъ багъиш гьапІнуш, Аллагъдиз машат апІуз узу фуж вухъа?

¹⁸ Му гафар гъеерхъиган, дурари гьерхбар дерккру.

– Рябкъюрайиганси, Аллагъди жугъуд дарударизра цІийи уьмур бадали чпин тахсрар гардандийъ дисуз ихтияр тувну, – кІури, дурари Аллагъдин ад апІуру.

Антиохияйин хъугънайидар

¹⁹ Хъа Стефандин вахтари, зулмар дапІну, утІуркку хъугънайидар, жугъдаризтІан дарди Ужувлан хабар рабгъури, Финикия, Кипр ва Антиохияйихънакъан хъуркънийи. ²⁰ Хъа Киприан ва Киринаейиан вуйи хъугънайидарикан сакъюдари, Антиохияйиз дуфну, жугъуд дарударихъдира сюгъбатар апІури, Агъа Исайикан Ужувлан хабар улупури гъахънийи.

²¹ Дурарихъди Агъайин къудрат хъайи ва гьаддиз гизафдар, хъугъну, Агъайихъинди илтІикІнийи.

²² Мидкан аваза Ерусалимдин хъугънайидарихъна рубкъуру ва дурари Антиохияйиз Варнав гъаъру. ²³ Аллагъди му адмийириз уж'вал дапІну дябкъну, дина гъафи Варнав шад шулу, ва Аллагъдиз кІваантІан вафалу

хъувалиъ дугъу дурар ижми гъапІнийи. ²⁴ Фицики думу Гирами Рюгъну ва хъугъвали ацІнайи кас вуйи. Натижайиъ лап гизаф халкъ Агъайин терефкрар шулу.

²⁵ Хъасин Варнав Тарсдиз Саул агуз гъягъюру ²⁶ ва, дагну, Антиохияйиз къяляхъ хъади гъюру. Душваъ дурар сад йисан гъузнийи ва, хъугънайидар уч шлушваз Варнавна Саул гъюри, дурариз аьгъювалар улупури шуйи. Гъаддихъанмина гъадму Антиохияйиъ Исайин ученикариз сифте вуди «христианар», Яна «Месигъдин терефкрар» пуз хъюгъну.

²⁷ Гъадму вахтна Ерусалимдиан Антиохияйиз пайгъамбар гъюру. ²⁸ Дурарикан, Гирами Рюгъну гъевесламиш дапІнайи сар Агав кІурури, вари дюн'яйиъ зурба гаш'вал абхъди кІури, хабар дебккнийи, ва гъаци Клавдийи паччагъвал апІурайиган гъабхънура вуйи. ²⁹ Думуган Исайин ученикари, гъарури чаан удукърубкъан, Ягъудия уълкейиъ айи чпин гъардшариз кюмек апІуз къатІъ гъапІнийи. ³⁰ Дурари, кюмек уч дапІну, Варнавдихъди ва Саулихъди хъугънайидарин аьхюдарихъна хътапІнийи.

Гъирод хъугънайидарихъ хъергуб

12 Гъадму вахтари паччагъ Гъирод хъугънайидарикан сакъюдарихъ хъергуз хъюгъру. ² Дугъу буйругъ тувну, Югъандин чве Якъуб ханжлихъди йивну йикІуру. ³ Хъа му ляхин жугъдариз хушди дябкъну, Петрра дисуру. Му Лавшарин машкварган гъабшиб вуйи. ⁴ Петр дидисну, дустагъдиъ итру ва ю-юкърди эскрар айи юкъуб дестейиз думу, нубатар апІури, гъаравлик уърхюз буйругъ тувру, фицики дугъу Пасхайин машкврахъан Петр халкъдин улихъна диван апІбан бадали адагъуз ният дапІнайи. ⁵ Петр дустагъдиъ ул алдадабгъри уърхюрайи, хъа хъугънайидар дугъхъанди Аллагъдиз ккарагурайи.

Петр азад хъуб

⁶ Гъиродди думу халкъдихъна адауз ккайи йигъ хъайиз йишвну, Петр, къюр эскрин арайиъ зунжрарихъди дитІнайир, даахнайи. Хъа дустагъ урнарнихъ хъайи гъаравлари уьбхюрайи. ⁷ Сабпну дустагъдиз Агъайин малайик гъюру ва душвайишв аквну абцІру. Петрик хил кучну, «Ухди гъудужв!» – пну, малайикди думу хъиргру. Ва дугъан хилариин али зунжрар алдахъуру. ⁸ Хъа малайикди Петриз кІуру:

– Юкъв'ан идибтІ ва ликариин алахъ.

Петри гъаци гъапІган, малайикди кІуру:

– Чуха хъипну, узухъди гъач.

⁹ Малайикди апІурайи му ляхнар, гъякъикъатдиъ дарди, аьжайиб рябкъбиинди шулайидарси гъигъри, Петр дугъан къяляхъди удучІвуру.

¹⁰ Сабпи ва къюбпи жергейин гъаравларихъан гъудучІвну, дурар шагъриз гъягъру урнарнихъна гъюру. Хъа чиб-чпилан арццу урнариан дурар удучІвуру. Саб кючейиан удучІвиган, малайик сабпну дургру ва Петр сарди гъузру. ¹¹ Чан фикрихъна гъафи Петри кІуру:

– Гъамус дугъриданра, Агъайи, Чан малайик гъаъну, узу Гъироддин хилккан ва жугъдари уз'ина хуз ккайи вари бала-къазйириккан уърхюб гъябкъюнзуз.

¹² Му аьгъвалат аннамиш дапІну, Петр Маркра кІуру Югъандин дада Мар'ямдин хуларихъна гъюру. Душваъ хайлин халкъ уч духъну, ккарагурайи.

¹³ Петр урнарник кучиган, Рода кІуру гъараваш риш удучІвуру ва дугъу, думу фуж вуш, гъерхру. ¹⁴ Хъа Петрин сес аьгъю дубхъну, шадвалиан урнар арццуз гъархну, думу хулаъ архъру, ва, урнарнихъ Петр дийигъна пну, хабар тувру. ¹⁵ Дугъаз: «Уву яв фикирнахъ хъана?» – кІуру, амма шуру чан гафар гъякъ вуйиб хъана тасдикъ апІуру. Дурари шураз: «Думу Петрин рюгъ вушул», – кІуру. ¹⁶ Петри урнар урччвуб давам апІури шулу ва, урнар арццну, чпиз Петр гъяркъиган, вари мюгътал шулу.

¹⁷ Хили ишара дапІну, дурариз ккебехъ дупну, Петри, учв Агъайи дустагъдиан фици адаънуш, ктибтуру, хъа кІуру: «Мидқан Якъубдиз ва миди вуйи гъардшариз кидибтай». Хъасин дилин думу жара йишваз гъягъюру.

¹⁸ Йигъ улубкъуради, эскрарин арайиъ, Петр нашдикІан кІури, аьхю гъалмагъал абхъру.

¹⁹ Гъиродди Петр агури гъахъну, амма дугъаз думу гъидихъундар, ва дугъу, эскрарихъан силис гъадабгъну, дурар дариз зигуз буйругъ тувру. Хъасин Гъирод Ягъудия уълкейиан Къайсарияйиз гъягъюру ва саб къадар вахтна гъадушваъ гъузру.

Гъироддин аьжал

²⁰ Гъироддиз Тирин ва Сайдаин агъалйириккан гизаф хъял кайи. Дурари Гъироддин дахъру хулан гъуллугъчи Власт чпин терефназди илтІкІну, дугъан кюмекниинди вари паччагъдихъна дупну, дугъкан мясляаът гъитуб ккун апІуру, гъаз гъапиш дурарин уълке Гъироддин вилаятдикан итІру сурсатаринди асиллу вуйи.

²¹ Гюрюшмиш шуз улупнайи йигъан Гъирод, паччагъвалин палтар алди, тахтнийин деъру ва халкъдихъди улхуз хъюгъру. ²² Халкъди дугъаз: «Му инсандин ваъ, хъа Аллагъдин сес ву!» – кІури, чигъар апІури гъахъну. ²³ Хъа Гъиродди му гафар лайикъ вуйидарси къабул апІуру, амма Аллагъдин ад гъапІундар. Мидиз лигну Аллагъдин малайикди дугъаз йивуру, йикІуру ва думу мялхъвари хътитІуру.

²⁴ Аллагъдин Гаф рабгъури, хъугънайидарин къадар артухъ шулайи. ²⁵ Варнавна Саул, Ерусалимдиъ чпиз туву табшуругъ тамам дапІну, чпихъди Марк кІуру Югъан хъади, Антиохияйиз хътакуру.

Варнавинна Саулин гьуллугъ ккебгьувал

13 Антиохияйин хьугънайидаригъ гьамцдар пайгьамбар ва мялимар гъяйи: Варнав, КТаруч кІуру Симеон, Киринаейиан вуйи Луций, юкьур паччагьдикан сар Гьироддихъди сатІиди тербияламиш гьапІу Манаил ва Саул. ² Дурари Агъайиз гьуллугъ апІури, ушвар дидиснайи вахтна, Гирами Рюгьну кІуру:

– Узуз Варнавна Саул жара апІинай, гьаз гьапиш дурари Узу чпиз пуз ккайиб тамам апІиди.

³ Дурари ушвар дидисну, ккарагну, Варнавинна Саулин хилар иливну, деетуру.

Варнавна Саул Киприин хьуб

⁴ Гирами Рюгьну гьаъну, дурар Селевкияйиз гьору, хъа душв'ан Киприина сирнав апІуру.

⁵ Саламиндиз дуфну, дурари жугьдарин мистаригъ Аллагьдин Гаф рабгьуру. Дурарихъди кюмек апІури, Югъаннара хъайи.

⁶ Вари Кипр вуйибси душну, тму кІулихъ хъайи Пафосдиз гьурукьган, дурариз Варисус (Елима) кІуру сар жугьуд сюгьюрчи – кучІлин пайгьамбар, гьахъру. ⁷ Думу Кипр вилаятдин ахъюр вуйи фагьумлу кас Сергей Павелин гьуллугъчи вуйи. Сергей Павели, Варнавна Саул хъади гьюз гьитну, дурарикан Аллагьдин Гаф ктибтуб ккун апІуру. ⁸ Хъа Елимайи (ччвурнан мяна «сюгьюрчи» ву) гьар жюрейин манигьвалар апІури, Сергей Павел хьугьувалихъан ярхла апІуз чарйир зигуйи.

⁹ Гьадмуган учвра Павел вуйи Саули, Гирами Рюгьнахъди ацІну, дугъахъинди ижмиди дилигну,

¹⁰ кІуру:

– Агъ хаинвалина писвали абцІнайи иблисдин бай, дугьривалин душман! Уву Агъайин диш рякьяр цІаркувал фила ккутІдива? ¹¹ Узухъ хъебехъ! Гьамус Агъайи магъа ув'ин хил иливна, кур духъну, саб вахт хъайиз, ригъ рябкъидарвуз.

Сабпну дугъан улариин дерин мучІушин улубчІуру ва думу, учв хъади гьярур агури, миндинди илтІикІури, лицуру. ¹² Му гьядиса дябкъну, Агъайин аьгьювалариин аьламат духъну, Сергей Павел хьугьру.

Писидияйин Антиохияйиъ

¹³ Павел ва дугъахъди хъайидар, Пафосдиан сирнав гьапІдар, Памфилияйиъ айи Пергия шагьриз гьору, хъа Югъан дурарихъан жара духъну, Ерусалимдиз хътакуру. ¹⁴ Пергияйиантина дурари чпин рякъ давам апІури, Писидияйин Антиохияйиз гьору. Султ йигъан дурар, жугьдарин мистаз дуфну, душваъ деъру. ¹⁵ Мусайин къанун ва пайгьамбарин китабар урхбалан къяляхъ, мистан ахъюдари дурарихъна гьамци пуз гьаъру:

– Гьардшар, эгер ичв халкъдиз тувру насигьят аш, йипай.

¹⁶ Гьадмуган гьудужвну, хил за дапІну, Павели кІуру:

– Израилин халкъ ва Аллагьдихъан гучІрудар, хъебехъай! ¹⁷ Израилин халкъдин Аллагьди ихъ абйир ктагъну ва Дугъу ихъ халкъ, дурар гьеле Египетдиъ гьурабйирди имиди, заан гьапІну ва Чан кьудратлу хил'инди гьадму ругарилан алдаъну.

¹⁸ Ва ягъчІвур йисандин арайиъ ичІи чюлиъ дурарин тІулар ахъ апІури гьахъну. ¹⁹ Хъасин Ханаан вилаятдиъ ургуб халкъ тІанкъ дапІну, Дугъу израиллуириз гьадрарин жил ирс вуди тувну.

²⁰ Му ляхнар вари 450 йисандин арайиъ гьашидар ву. Хъасин Дугъу дурариз Шамуил пайгьамбриина гьайизкъан, халкъдин ахъюдарди судйир тувнийи. ²¹ Хъасин дурари паччагъ ккун гьапІнийи, ва Аллагьди Вениаминдин тухмиан паччагьди Кишдин бай Саул тувнийи. Дугъу ягъчІвур йисан паччагьвал гьапІнийи. ²² Саул ултІуккун, Аллагьди Давуд паччагьди дерккун. Дугъкан дугъу гьамци шагьидвал гьапІну: «Ессейин бай Давуд Йиз кІваз хуш гьахънийиз. Узу амур гьапІкъандар вари дугъу тамам апІиди». ²³ Ари Давурдин насларикан, Чав гаф тувганси, халкъ Уърхрур – Иса, Израилиз бахш гьапІну.

²⁴ Иса гъяйиз улихъна Ягъ'яйи Израилин халкъдиз, чпин тахсрар гардандиъ дидисну, штуан апІбан аьгьювалар улупнийи.

²⁵ Аьршариан табшурмиш дапІнайиб тамам апІури, Ягъ'яйи гьапнийи: «Узу фуж вуди гьисаб апІурачва? Узу Месигъ дарза, Думу йиз къяляхъди гьиди. Узу Дугъан шаламарин гьахмйир гьядарчузкъан лайикьур дарза».

²⁶ Эй йиз гьардшар, Ибрагьимдин наслин веледар ва Аллагьдихъан гучІрудар! Му, ухъу уърхбан бадали, дапІнайи гаф вуйи. ²⁷ Ерусалимдин агъалйири ва дурарин ахъюдари, Иса уърхювал Туврур вушул пну, къабул гьапІундайи ва Думу жазайикк ккитнийи. Гьамци дурари пайгьамбарари гьар султ йигъан кІурайи гафар тамам гьапІнийи.

²⁸ Дурариз Иса йикІбан бадали тахсир гьибихъундаршра, Пилатдикан Думу йикІуб тІалаб гьапІнийи. ²⁹ Вари Гирами китабаригъ Исайикан дибикІнайиси дурарин тамам гьабшиган, Дугъан беден, дарикан кадабгъну, накъвдиъ ивнийи.

³⁰ Аммаки Аллагьди Думу чІиви гьапІнийи.

³¹ Хайлин йигъари Чахъди Галилейиан Ерусалимдиз гьафидариз Думу ачмиш шули гьахънийи. Хъа гьамус дурар халкъдин улихъ Дугъан шагьидар ву.

³² Аллагьди ихъ абйириз тувнайи гаф ухъуз, дурарин баяриз, Иса чІиви апІбиинди тамам апІбакан Ужувлан хабар учвуз деебтурача.

³³ Мидкан Гирами китабарин къюбпи шиъриъ дибикІна:

«Уву Йиз Бай вува,
гьамус Узу Яв Адаш гьахъунза».

³⁴ Иса гъачІихъан, дутІну, ругдиз илтІитІикІбан бадали, Аллагъди Думу чІиви гъапІну, ва мидкан гъамци дупна:

«Узу Давудриз гаф туву
гирами ва шаксуз ужувлар
учвуз тувдиза».

³⁵ Фицики Мяълийирин китабдин жара йишваъ Аллагъди дупна:

«Уву Яв Гирамир
ругдиз илтІикІуз
гъидритара».

³⁶ Чан вахтна Давуд Аллагъдин гъуллугънаъ духъну, кечмиш гъахъну, думу чан абйирин накъваригъ кивну ва ругдиз илтІикІну. ³⁷ Хъа Аллагъди гъачІихъан чІиви гъапІу гъадму Кас ругдиз илтІикІундар. ³⁸ Ва гъаддиз, гъардшар, учвуз аьгъю йибхъайки, ичв гунгъарилан хил алдабгъувал Исайилантина дебккначвуз.

³⁹ Мусайин къанундиинди учву гъакълу апІуз даршлуган, варибдиъ гъарсар хъугънайир Исайилантина гъакълу апІиди. ⁴⁰ Гъаддиз, пайгъамбрари дупнайи исихъайи гафар учв'ин улулуркъбан бадали, ихтият йихъай:

⁴¹ «Хъебехъайчва, шаклу шулайидар,
мюгътал йихъай ва дург йихъай,
фицики Узу ичв йигъари
учву хътругърусиб ляхин апІидиза.
Учву дидихъ, шликІа
гъаври аишра, хъугъидарчва».

⁴² Варнавна Павел мист'ан удучІвурайиган, дурари хъа султ йигъанна гъамдикан ктибтуб ккун апІуру. ⁴³ Алдагъиган, жугъдарин ва жара миллетдин хъугънайидарикан гизафдар Павелинна Варнавдин къяляхъди гъягъюру. Мурари халкъдихъди сюгъатар гъахури, дурар Аллагъдин гъякъ рякъюъ гъузуб ижми апІуру.

⁴⁴ Гъюру султ йигъан шагърин, сакъюдар ктарди, вари агъалйир Аллагъдин гафнахъ хъпехъуз уч гъахънийи. ⁴⁵ Гизаф халкъ гъябкъиган, жугъдар хъюлу ацІну, Павели кІурайи гафариз къаршу удучІвуз ва дугъаз люкънар апІуз хъюгъру.

⁴⁶ Гъадмуган Павелина Варнавди дурариз дирбашди кІуру:

– ЖарадаризтІан сифте учвуз Аллагъдин Гаф улупну ккундийи. Хъа думу къабул дарапІбиинди гъаргандин уьмрихъан ичв учву мягърум апІураш, учу гъамус жугъуд дарударихъинди илдицидича.

⁴⁷ Агъайи гъамци табшурмиш гъапІунчуз:

«Уву вари дюн'я уьбхбан бадали,
Узу Увкан жара миллетариз чирагъ гъапІунза».

⁴⁸ Му гафар гъеерхъиган, жугъуд дарудар шад гъаши ва дурари Агъайин гафнан тяриф апІуз хъюгъю; ва гъаргандин уьмриз кадагънайидар хъугънийи. ⁴⁹ Гъамци вари вилаятдиъ Агъайин Гаф рабгъурайи.

⁵⁰ Хъа жугъдарин маллийри дурариин диндихъ хъайи гъюрматлу дишагълийир ва шагърин кІулиъ айи адмийир алауру. Дурар Павелихъна

Варнавдихъ хъергру ва дурар шагъриан утІурккуру.

⁵¹ Павелна Варнав, чпин ликарик кайи бишируг гъадму адмийириина кутІубччвну, Иконияйиз гъягъюру.

⁵² Вари ученикар гъаммишан шадвали ва Гирами Рюгъну ацІну шулу.

Павелна Варнав Иконияйиъ

14 Иконияйиъ Павелна Варнав, аьдат вуйиси, жугъдарин мистаз гъюру ва дурари душваъ ижмивалиинди аьгъювалар улупуру. Жугъдарикан ва жара миллетарикан гизафдар Исайихъ хъугънийи. ² Хъа хътругъу жугъдари, Варнавдизна Павелиз къаршу вуди, жугъуд дарударик хъял капІру.

³ Вушра, Варнавна Павел, душваъ къаназ гъузну, Агъайикан дирбашди аьгъювалар улупури гъахъну. Агъайи дурарин хиларилантина Чан ужувлан шагъидвал вуди хайлин аьламатар ва аьжайиб лишнар улупури гъахъну. ⁴ Шагърин агъалйир къюб дестейиз пай гъахънийи: садар жугъдарихъанди, тмундар Исайин вакиларихъанди. ⁵ Жугъуд дарударинна жугъдарин аьхюдари Павелна Варнав, гъван уьлюбхну, урччвуз къаст гъапІиган, ⁶ вакилар, мидкан хабар дубхъну, Ликаонияйин шагърар вуйи Листра, Дервия ва дурарин аьтрафарихъинди гъушнийи.

⁷ Дурари душвариъра Ужувлан хабар рабгъури гъахъну.

Паралич духънайир сагъ апІуб

⁸ Листрайиъ, ликарик паралич кади, бабкан гъахъихъанмина сабанна дилицу кас айи. ⁹ Му кас Павелин гафарихъ хъпехъурайи. Павел дугъахъинди гъилигнийи. Дугъаъ сагъ хъуз хъугъвал айивал Павелиз гъябкънийи ¹⁰ ва зарбди гъапнийи:

– Ликриина гъудужв!

Думу гъедергну лицуз хъюгъру. ¹¹ Гъадмуган, Павели гъапІуб гъябкъиган, адмийири ликаон чІалниинди чІигъ апІуру:

– Ухъухъна инсанарин суратнаъди аллагъар дуфна.

¹² Дурари Варнавдиз Зевс, хъа Павелиз Гермес кІурайи, фицики дурарикан гизафси улхрур Павел вуйи.

¹³ Шагърин гъирагъдихъ Зевсдиз икрам апІру мист хъайи. Му мистан гъуллугъчийи, кюкйирин кунцІарна йицар хъади, шагърин урнарехъна йицар хъаъну гъюру. Дугъазра халкъдихъди, Павелизна Варнавдиз икрам апІбан лишан вуди, йицар дурккну гъурбан апІуз ккунди айи. ¹⁴ Мидкан гъеебхъу Варнавна Павел, хъюл'ан чпин палтар дьячІяргъну, чІигъар апІури, халкъдихъна жаргъуру:

¹⁵ – Эй инсанар, учву гъапІрачва? Учү аллагъар дарча! Учү учвусдар инсанар вуча! Учү учвухъна, учву идоларихъан маш гъибицну, завар-жилар,

гьюлер ва дурариъ айикъандар вари яратмиш гъапІу чІиви Аллагъдихъинди илтІикІбан бадали, учвухъна Исайикан Ужувлан хабар хъади дуфнайидар вуча. ¹⁶ Улихъди Аллагъди, ужувлар апІури, Чакан учвуз гъаммишан кІваин апІури гъахънушра, Дугъу гъарсаб халкъдиз чан рякъ дибисну гъягъюз ихтияр туври гъахъну. Дугъу, учвуз ужуб бегъер тувуз, мархъар гъаъри гъахъну. Дугъу учвуз ипІуз ужуб тувра ва ичв юкІвар шадвали ацІра.

¹⁸ Вари гъамцдар гафар гъапнушра, Павелихъанна Варнавдихъан йицар гъурбан апІбахъан халкъ саб гужа-гуждитІан дерккуз удукъундаи.

¹⁹ Вакилари Ужувлан хабар рабгъурайиган, Антиохияйианна Иконияйиан жугъдар дуфну, халкъ дурариз гъамци кІури къаршу адауру:

– Вакилари учвуз фукІара гъякълуб кІурадар, хъа вари дурарин кучІлар ву.

Мурарира, гъван улюбхну, Павел йивну дитру ва, думу гъакІуншул пну, хъчІюхюри, шагърин гъирагъдихъ духну дитру. ²⁰ Ученикар дугълан илтІишган, Павел гъудужвур ва шагъриз гъахъюру. Хъайигъан думу, Варнавра хъади, Дервияйиз гъягъюру.

²¹ Гъаму шагъриъ дурари, аьгъювалар улупури, чпиз хайлин ученикар гъазанмиш апІуру. Хъасин дурар Листрайиз, Иконияйиз ва Антиохияйиз хътакуру. ²² Душвариъ дурари чпин ученикарин юкІвар хъугъвалиъ ижми хъпан бадали, дурар гъевеслу апІуйи. Дурари гъамци кІуйи:

– Ухъуз Аллагъдин Паччагълугъдиъ учІвайиз гизаф аьзабар алахъиди.

²³ Хъасин хъугънайидарин гъарсаб жямаятдиъ ахъюр ктагъбалан къяляхъ, Павелина Варнавди, ккарагну ва ушвар дидисну, чпи хъугънайи Аллагъдиина дурар аманат апІуру.

²⁴ Писидияйиантина душну, дурар Памфилияйиз гъюру ²⁵ ва Пергдиъ аьгъювалар улупуру. Хъасин дурар Атталіяйиз ктучІвур. ²⁶ Хъа дилин дурар Аллагъдин амриинди чпи гъапІу ляхнар апІуз гъау Антиохияйиз сирнав апІуру.

²⁷ Дина дуфну, вари хъугънайидар уч дапІну, дурари Аллагъди чпиз гъапІу вари ляхнарикан ва Агъайи жугъуд дарударизра хъугъвалихъна раккар арццбакан ктибуру. ²⁸ Хъа дурар душваъ чпин ученикарихъди къаназ гъузнийи.

Ерусалимдиъ уч хъуб

15 СабцІиб вахтналан Антиохияйиз Ягъудияйиан гъапІурдар-вуш гъафи адмийири гъардшариз кІуйи: «Эгер учву Мусайин аьдатниинди суннат дарапІиш, уьрхюз хъибдарчвухъан». ² Павелна Варнав дурарихъди рази гъахъундар, ва мидин кІулан дурарин арайиъ ярхи гъюжат абхъру. Гъадмуган Павелна Варнав ва сакъюдар жарадар му месэла бадали

Ерусалимдиз вакиларихъна ва хъугънайидарин ахъюдарихъна гъаъру.

³ Гъамци хъугънайидари дурар рякъюъ аънийи. Финикияйианна Самарияйиантина гъягъюрайиган, дурари, фици жугъуд дарудар хъугъувалихъна гъафнуш, ктитурин гъахъну, ва мид'ин гъардшар шад шуйи. ⁴ Ерусалимдиз хъуркъиган, дурар хъугънайидарин ахъюдар шадвалиинди къабул апІуру. Павелина Варнавди Аллагъди чпиинди гъапІдарикан варибдикан ктибуру. ⁵ Фарисйирин терев дибиснайи сакъюдар хъугънайидари гъудужвну кІуру:

– Жугъуд дарударин суннат апІуб лазим ву ва дурариз Мусайин Къанун уьбхюз табшурмиш дапІну ккунду.

⁶ Вакиларна хъугънайидарин ахъюдар му месэла гъял апІбан бадали уч шулу. ⁷ Гизаф улхбалан къяляхъ Петр гъудужвну кІуру:

– Гъардшар! Учвуз аьгъячвузки, Аллагъди сифте кІул'ан ухъкан узу ктагъну ва жугъуд дарудариз йиз мелзналантина Ужувлан хабар ебхъруси ва хъугъвалихъна гъюруси гъапІну. ⁸ Инсанарин юкІвар аьгъю Аллагъди, дурариз ухъзси Гирами Рюгъ багъиш дапІну, дурар къабул апІувал улупну. ⁹ Дугъу, хъугъвалиинди дурарин юкІвар марцц дапІну, ихъна дурарин арайиъ саб фаркъвалла гъибтундар. ¹⁰ Гъаци вуйиган, Исайин ученикариин я ухъхъан, я ихъ абйирихъан гъабхуз дарши гъагъ иливурин, гъаз учву Аллагъ ахтармиш апІурачва?

¹¹ Хъа Агъа Исайин ужувлиинди гъадрарси ухъура уьрхрувалихъ хъугъурхъа.

¹² Уч духънайидар вари ккебехъуру. Варнавдина Павели чпилантина Аллагъди жугъуд дарударин арайиъ улупу аьламатариканна аьжайиб лишнарикан ктитурин ва ккебехънайидар хъебехъури гъузру. ¹³ Дурарин улхуб ккудубкІиган, Якъуб улхуз хъюгъру:

– Гъардшар, узухъ хъебехъай!

¹⁴ Сифтейиан жугъуд дарудар чан халкъ вуди къабул дапІну, Аллагъди дурариз фици уж'вал гъапІнуш, Симонди ухъуз ктибтунхъуз.

¹⁵ Гъамдихъди пайгъамбрарин гафарра, дидикІнайиси, дюзди гъюра:

¹⁶ «Агъайи, гъаму арайиз

Хурайири кІура:

„Хъасин Узу хътакидиза, ва ккадабхънайи Давудгъарин хал, дидин харабйир за дапІну, цІийи алаъну, жугъуд дарударра кади, Йиз ччвурнахъ хъугърайидарси вари инсаният Агъайихъна гъюз гъялак хъпан бадали, тазатІан арайиз хибдиза“.

Дюн'я ккебгъхъанмина му аьгъюб вуйи».

¹⁹ Гъаддиз узу Аллагъдихъинди илдицу жугъуд дарударин ухъ читинвалар илилрчуб лазим вуди гъисаб апІураза. ²⁰ Ухъу дурариз, идолариз

гъурбан дапІнайи хураг мипІанай, къяппавалар мапІанай, бугъмиш дубхъну гъабчІибдин йикк мипІанай ва ифи мубхъанай кІури, кагъаз дибикІну ккунду. ²¹ Фицики дегъзаманайин насларихъанмина гъарсаб шагъриъ Мусайин къанундикан улупрудар ва гъар султ йигъан мистариъ Къанун урхури шлу адмийир а.

Вакиларин кагъаз

²² Хъасин вакиларина ахъюдари, вари хъугънайидарихъди мяслааѳт дапІну, чпин арайиан саршвнур гъардаш кадагъну, дурар Павелихъдина Варнавдихъди Антиохияйиз гъауб къатІъ апІуру. Дурари гъардшарин арайиъ гъюрмат айи Сила ва Варсава кІуру Ягъуда ктагъуру, ²³ ва дурарихъди гъамциб кагъаз хътапІуру:

– Вакиларина хъугънайидарин ахъюдари, ичв гъардшари Антиохияйиъ, Сирияйиъ ва Киликияйиъ айи жугъуд дару гъардшариз саламар гъаѳра. ²⁴ Ич арайиан гъушу бязидари, ич терефнаан чпиз гъич саб табшурмиш апІувалра адарди, учвухъна дуфну, чпин гафариинди ичв арайиъ гъалабулугъ ипбакан хабрар деерхъначуз.

²⁵ Учу варидарин разивалиинди сакъюр кас кадагъну, ич юкІв али Варнавдихъдина Павелихъди учвухъна гъауз къатІъ гъапІунча. ²⁶ Му касари ихъ Агъа Месигъ Исайин ччвурнахъ чпин уьмур гъайиф гъапІундар. ²⁷ Гъацира учвухъна Ягъудана Сила гъаѳрача, дурари учвуз учу гъибикІуб гафарииндира пиди. ²⁸ Фицики Гирами Рюгъназ ва учуз учву вартІан метлебл саб ляхнихъантІан хътауз ккунди адарчуз: ²⁹ идолариз гъурбан дапІнайи хураг мипІанай, ифи мубхъанай, къяппавалар мапІанай, бугъмиш дапІну гъабчІибдин йикк мипІанай. Гъамрар вари тамам апІури гъашиш, ужу хъибдичвуз. Сарун сагъ-саламатди гъузай.

Гъаънайидар Антиохияйиъ

³⁰ Гъамци гъау вакилари, Антиохияйиз дуфну, хъугънайидар уч дапІну, дурарихъна кагъаз тувру. ³¹ Дурари му кагъаз урхуру ва кюмекнан хабриин шад шулу. ³² Ягъудана Сила, чпи пайгъамбрарра вуди хъпаз дилигну, хъугъувалиин ижми хъуз дурариз кюмек апІури, дурарин улихъ къаназ гъулхнийи. ³³ Душваѳ саѳиб гъузхъан, Ягъудайизна Силайиз ягъурлувал ккун дапІну, дурар гъаѳдарихъна къяляхъ гъягъюз гъитру. [³⁴] †
³⁵ Хъа Павелна Варнав Антиохияйиъ гъузру. Гизаѳ жарадарихъди дурари, душваѳ аѳгъювалар улупури, Агъайин гафнан Ужувлан хабар рабгъуру.

Павелна Варнав жара хъуб

³⁶ Саѳиб вахтналан Павели Варнавдиз кІуру:

† Грекарин саспи БикІбарихъ дибикІна: «Хъа Силайи гъадушваѳ гъузуз къаст апІуру».

– Гъач хъана ухъу, Агъайин Гаф гъарабгъу гъарсаб шагъриъ айи ихъ гъардшариин улуркъну, дурар фици яшамиш шулаш, лигухъа.

³⁷ Варнавдиз Марк кІуру Югъанра чахъди гъадагъуз ккун шулу. ³⁸ Амма Павели, Памфилияйиъ чпихъан хътаку ва аѳхиризкъан чпин ляхнийи иштирак дарши Марк кІуру Югъан хъади дурушиш ужу шул, пну, фикир апІуру.

³⁹ Гъамци дурарин арайиъ гъюжат абхъру ва гъаци Павелна Варнав чиб-чпихъан жара шулу. Варнавди, Маркра гъадагъну, Киприз сирнав апІуру. ⁴⁰ Павели, кІуруш, Сила ктагъуру. Гъардшари думу, Агъайиина аманат дапІну, рякъюъ тІаѳру. ⁴¹ Думу, гъардшарин хъугъувал мягъкам апІури, Сирияйиъ ва Киликияйиъ лицури гъахъну.

Павеликна Силайик Тимофей ктикъуб

16 Дилин Павел Дервияйиз, хъасин Листрайиз гъюру. Душваѳ Тимофей кІуру сар ученик айи. Дугъан дада хъугънайи жугъуд дишагъли вуйи, хъа адаш грек вуйи. ² Листрайиъ ва Иконияйиъ айи гъардшар дугъкан ужуди улхури шуйи. ³ Павелиз Тимофей чахъди рякъюъ учІвну ккунди айи. Гъаддиз дугъу Тимофейин суннат гъапІнийи. Мид'инди Павелиз душваѳ айи жугъдариз хуш шлуб апІуз ккунди айи, фицики дурариз варидариз Тимофейин адаш грек вуйиб аѳгъяйи. ⁴ Ва дурари, шагърариан шагърариз гъягъюри, хъугъвалиина гъаѳидариз Ерусалимдиѳ вакилари ва хъугънайидарин ахъюдари адагъу къарар, дурар тамам апІруганси, ктитурин гъахъну. ⁵ Гъамци хъугънайидар хъугъувалиѳ мягъкам шули ва дурарин къадар йигълан-йигъаз артухъ шули гъахъну.

Павелиз Македонияйиз дих апІуб

⁶ Павел ва дугъахъди хъайидар Фригияна Галатия уьлкйириантина гъягъюру, амма Гирами Рюгъну дурарихъди Асия уьлкейиѳ аѳгъювалар улупуз гъитундар. ⁷ Мисия уьлкейин сяргъатарихъна дуфну, дурариз Вифания юрдназ гъягъюз ккун шулу, амма Гирами Рюгъну дурариз манигъвал апІуру. ⁸ Гъамци, Мисияйиѳ удручІвди, дурар Трояда шагъриз гъюру.

⁹ Йишвну Павелиз Македония уьлкейин касди, чан улихъ дийигъну аѳжайиб саягъниинди:

– Македонияйиз дуфну, учуз кюмек апІин, – кІури, миннат апІуради рябкъюру.

¹⁰ Му гъябкъюбси, учу дишлади Македонияйиз гъягъюз къатІъ гъапІунча, фицики Аллагъди дурариз Ужувлан хабар гъайибхай кІура, пну, фикир гъапІунча. ¹¹ Троядайиан гимийиѳди рякъюъ учІвну, дилин сифте Самофракия

островдиина, хъайигъан Неапол шагъриз
гъафунча.

Филипийиз гъюб

¹² Дилинра учу Римдиан гъафидар яшамиш
шулайи Македонияин сабпи пайнан Филипия
шагъриз гъафича, ва душваъ садшвнуд йигъ
гъабхънийич. ¹³ Султ йигъан шагъриан нирихъна
удучІвнийча. Душвахъ, аьдат вуйиси, гъудгнар
апІру хал хъайи. Гъаина уч духънайи
дишагълийирихъди деъну, сюгъатар апІурайча.
¹⁴ Душваъ Фиатир шагъриан вуйи багъа уьру
парчайин алвер апІру Лидия кІуру сар дишагълира
айи. Думу гъакъ вуйи Аллагъдихъ хъугънайир вуйи.
Павелихъ хъпехъурайи вахтна, Агъайи дугъан юкІв
ачмиш апІуру, ва думу Павелин гафарихъ
хъугънийи. ¹⁵ Думу ва дугъан вари хуландалар штуан
гъахъихъан, дугъу учкан тІалаб апІуру:

– Эгер учву узу дугъриданра Агъайихъ
хъугънайир вуди гъисаб апІураш, йиз хулаъ
яшамиш йихъай.

Учура рази гъашича.

Павелна Сила дисуб

¹⁶ Саб ражари учу гъудгнар апІру хулаз
гъагъюрайиган, фал китуз шлу жин кайи ва фал
китбиинди эйсйириз зурба хайир хурайи лукІ риш
алахъунчуз. ¹⁷ Павелинна ич къяляхъди гъюри,
дугъу, гъамци кІури, чІигъар апІури гъахъну:

– Му касар ВаритІанзаану Аллагъдин
гъуллугъчйир ву! Дурари ухъуз уьрхивалихъна
рякъ улупура!

¹⁸ Гъамци думу шуру гизаф йигъари кІури
гъахъну. Павелихъан аьх апІуз дархъиди,
шурахъинди илдицну, дугъак кайи фалин жиндиз
кІуру:

– Месигъ Исайин ччвурнахъан увуз амур
апІураза: дугъ’ан удубчІв!

Думу жинра дишлади шур’ан удубчІвуру.

¹⁹ Хъа дугъан эйсйириз чпин хайир хътабтІурайиб
дябкъну, дурари, Павелна Сила дидисну,
гужниинди базар али майдандиина гъакимарихъна
гъахуру. ²⁰ Дурарихъна гъахидари кІуру:

– Му касар жугъдар ву ва дурари ихъ шагъриъ
гъалабулугъ ипра. ²¹ Дурари ухъу, римлуйири,
къабул вая тамам апІуз лайикъ дару аьдатар
рагъура.

²² Халкъра Павелизна Силайиз къаршу шулу. Хъа
гъакимари дурар, палтар илдитну, маргълихъди
урччвуз буйругъ тувру. ²³ Дурар, гизаф дурччвну,
дустагъдиъ итру, хъа дустагъчийиз дурар
ижмишнаан гъаравликк уьрхюз буйругъ тувру.

²⁴ Мициб буйругъ гъадабгъу дустагъчийира дурар
дустагъдиъ айи вартІан айитІ дустагъдиъ уржру ва
дурарин ликар урхъар айи ацІу къулиъ ивну
рукъарихъди йитІуру.

Павелна Сила азад апІуб

²⁵ ГъацІишвар багахъ шулади, Павелина Силайи,
ккарагури, Аллагъдин адназ мяълийир апІурайи.
Дустагъдиъ айи дидиснайидар дурарихъ
хъпехъурайи. ²⁶ Гъаму арайиъ сабпну жилар гъаци
зарбди гъутІурччвнийики, саки дустагъдин
шибритІарра ришвриси. Гъадму сяаьт вари
раккнарра арццру ва вари дидиснайидариин али
рукъарра алдахъуру. ²⁷ НивкІ’ан хъиргу дустагъдин
гъаравулиз, вари раккнар арццнади дябкъну,
ханжал уьчІюбгъну учв йикІуз ккун шулу, фицики
дугъу, дидиснайидар гъергну пну, хиял гъапІнийи.
²⁸ Хъа Павели: «Уву увуз хатІа мапІан, учу вари
гъамшваъ имича», – пну, зарбди чІигъ апІуру.

²⁹ Гъаравли, акв апІруб хуз гъитну, Павелна Сила
айи йишвазди архъру ва, гучІбаан гукІни духъну,
думу дурарин улихъ жил’ин дахъру. ³⁰ Хъасин
гъаравулчийи, дурар чІатна адаъну, кІуру:

– Эй йиз худйир, узу уьрхбан бадали гъапІну
ккунду?

³¹ Дурари дугъаз жаваб туву:

– Агъа вуйи Месигъ Исайихъ хъугъ, Аллагъди уву
ва яв хуландалар уьрхиди.

³² Хъасин дурари гъаравулчийиз ва дугъан хулаъ
айидариз варидариз Агъайин Гафнакан
аьгъювалар улупуру. ³³ Гъаравулчийи, дурар чан
хулаз гъахи йишван, дурарин зийнар жикІуру,
хъасин дишлади думу ва дугъан хуландалар штуан
шулу. ³⁴ Чан хулаз гъахи Павелизна Силайиз дугъу
хураг гъивнийи, хъа дугъу ва дугъан хуландалар
Аллагъдихъ хъугъбийн шадвал апІури шулу.

³⁵ ГъачІин улубкъиган, шагърин гъакимари:

– Дустагъ дапІнайидар деетай, – пну, дустагъдиз
чпин чархачйир гъаъру.

³⁶ Дустагъдин гъаравулчийи мидкан Павелиз
кІуру:

– Гъакимари, узухъна учву деетри пну, адмийир
гъаъна. Гъаци вуйиган, гъамус архаинвалиинди
удучІвну гъарахай.

³⁷ Амма Павели дурариз кІуру:

– Учу суд дарапІди, Римдин ватандашар
вуйибдизра дилигди, вари халкъдин улихъ
дурччвну, дустагъдиъ итнийи. Хъа гъамус жиниди
деетурайин? Ваъ. Гъит чпи гъюри, чпи учу адаъри.

³⁸ Чархачйири му гафар, гъакимарикна гъапиган,
Павелна Сила Римдин ватандашар вуйиб
гъеебхъиган, гъакимариз гучІ шулу. ³⁹ Гъаддиз
дурари, дуфну, Павелинна Силайин улихъ чпилан
хил алдабгъувал ккун апІуру ва, дустагъдиан
адаъну, дурарикан шагъриан удучІвну гъагъюб
тІалаб апІуру. ⁴⁰ Дурар, дустагъдиан удучІвдар,
Лидияйин хулаз гъюру. Душваъ гъардшарихъди
дяркъну, дурарин юкІвар аьшкълу дапІну,
шагъриан рякъюъ учІвуру.

Павелна Сила Фессалоникаийъ

17 Амфипол ва Аполлония кІуру шагърариантина душну, Павелна Сила жугъдарин мист айи Фессалоникайиз гъюру.
² Павел, дина дуфну, чан аьдатниинди шубуд султ йигъан жугъдарихъди БикІбарикан улхуру. ³ Дугъу, Месигъ сифте дукІну, хъасин чІиви духъну ккунийи кІури, мидкан гъаврикк ккаъри ва му усбат апІури гъахъну. Дугъу кІуру:

– Гъадму Месигъ узу учвуз улупурайи Иса ву.

⁴ Дурарикан сакъюдар Аллагъ кІваъ уьрхру грекар ва хайлин адлу дишагълийир хъугънийи ва Павелинна Силайин терефназ гъафнийи.

⁵ Хъа хъугъну адру жугъдари, хъюл’ан базариин али алчагъ адмийир уч дапІну, гъварч шулу ва вари шагърик гъал кипру. Халкъдин улихъна адаъбан бадали, дурари, Ясондин хулаз дуфну, Павелна Сила агуру. ⁶ Дурар душваъ дидрихъди, Ясонна жара гъардшар шагърин гъякимарихъна гъахуру. Халкъди гъамцдар чІигъар апІурайи:

– Вари дюн’яийъ гъалабулугъ ипнайи гъаму касар гъамус гъаминара дуфна, – ⁷ хъа Ясонди дурар чан хулаъ къабул гъапІну. – Дурар, Римдин паччагъІан хъана жара сар Иса паччагъ а кІури, Римдин паччагъдин гъюкмиз къаршу удучІвур.

⁸ Мициб хабарну халкъдик ва шагърин гъякимарик гъалабулугъ кипру. ⁹ Дурари Ясон ва имбу хъугънайидар, чпи азад апІбан бадали, пул тувуз мажбур апІуру, ва хъасин дурар деетуру.

**Верияийъ
 цІийи читинвалар хъуб**

¹⁰ Гъардшари гъадму йишван дишла Павелна Сила Верия кІуру шагъриз гъаъру. Дина гъафибси, дурар жугъдарин мистаз гъягъюру. ¹¹ Мушван адмийир ФессалоникайиндартІан фикирлудар вуйи: дурари Агъайин Гаф лап аьшкъниинди къабул гъапІнийи. Павелина Силайи кІурайиб гъякъ вуш аьгъю апІбан бадали, гъар йигъан БикІбар ахтармиш апІури гъахънийи. ¹² Натижайийъ жугъдарикан гизафдар, хъа гъацира хайлин грекар ва адлу дишагълийирна жилар хъугъувалиина гъафнийи.

¹³ Фессалоникайин жугъдар, Павели Верияийъра Аллагъдин Гаф рабгъурайиваликан аьгъю дубхъну, гъаина дуфну, халкъдик гъалабулугъ кипуз ва дугъ’ин алауз хъюгъру. ¹⁴ Гъадмуган гъардшари тяди Павел гъюлин гъирагъдихъна гъаъру, хъа Силана Тимофей гъадушваъ гъузру. ¹⁵ Павелихъди гъушдари думу Афинайизкъан гъаъру. Дилин хътакурайидарихъ Силайизна Тимофейиз «Шлубкъан ухди узухъна гъачай», – кІури, Павели дибикІнайи кагъаз хъайи.

Павел Афинаийъ хъуб

¹⁶ Силайизна Тимофейиз ккилигурайи Павелин рюгъ убгури гъабхъну, гъаз гъапиш дугъаз шагъур идолари абцІну гъябкънийи. ¹⁷ Мидкан дугъу мистаъ жугъдарихъдина Аллагъ кІваъ айи грекарихъди ва гъар йигъан базар – майдандиин алахъурайидарихъди сюгъбатар апІури гъахъну.

¹⁸ Сакъюдар эпикурчйир ва стоикар вуйи философар дугъахъди гъюжатнаъ учІвру. Дурарикан сакъюдари: «Му лягълягъиз фу пуз ккунди айкІан?», тмундари: «Думу, рякъру гъялариан, яд аллагъарикан улупурайир вуйкІан?» – кІури шуйи. Дурари мици гъаддиз кІурайи, гъаз гъапиш Павели Исайикан ва Думу чІиви хъуваликан Ужувлан хабар рабгъурайи. ¹⁹ Дурари Павел Ареопаг тепейиин уч шлу мажлисназ духну, дугъхъан гъерхру:

– Уву рагъурайи гъадму аьгъювалар фу вуш, учуз аьгъю апІуз хай даршулин? ²⁰ Фицики ич ибарихъна саб аьжайиб хабар гъюра; гъаддиз учуз, му фу вуш, аьгъю дубхъну ккунди ачуз.

²¹ Афинайин агъалйирин ва душваъ яшамиш шулайи гъурабйирин пише чпин вахт, сюгъбатар апІури вая гъар жорейин цІийишнар гъал апІури, адапІувал вуйи.

**Павелин
 Ареопаг мажлисдин улихъ улхуб**

²² Павели, Ареопаг мажлисдин улихъ дийигъну, гъапнийи:

– Афинайин агъалйир! Рябкъюразузки, учву гизаф идолар къабул апІурачва, ²³ фицики узу шагъриантина гъягъюрайиган ва ичв гирами йишвариз лигурайиган, «Мялум дару аллагъдиз» кІури дибикІнайи гъурбан апІру йишвра гъябкъюнзуз. Магъа учву, Учв фуш вушра аьгъдарди, икрам апІурайи Аллагъ, узу учвуз ачмиш апІурайи Гъадму Аллагъ ву.

²⁴ Дюн’я ва дидиъ айикъандар вари яратмиш гъапІу Гъадму Аллагъ заваринна жиларин Агъа хъпаз лигну, Думу инсанарин хилариинди гъапІу дараматарийъ яшамиш шуладар. ²⁵ Дугъаз инсанарин хилариинди апІурайи кюмек ккундар, гъаз гъапиш Дугъаз гъич фтинкІа игътияж адар. Дугъу чав инсанариз гъарсаб тувра: уьмурра, нефесра ва гъаци вари миди вуйи ужувларра.

²⁶ Аллагъди сифте сар кас, хъа дугълантина дюн’яйин вари инсаният арайиз гъабхну. Дурар яшамиш шлу вахтар ва йишвар улупну.

²⁷ Аллагъдин метлеб халкъари Учв агуб вуйи. Мумкин ву, дурар Дугъахъна рукъузра, дурари Думу агузра. Думу ухъкан гъарурин багахъ хъа. ²⁸ Фицики ухъу Гъадгъуинди яшамиш шули, лицури ва нефес хътабгъури ахъа. Ичв шаирарикан сасдари гъаписи: «Ухъу Дугъан веледар вухъа».

²⁹ Гъаци вуйиган, ухъу Аллагъдин веледар вуди, Аллагъ гъизилиз, арсраз вая гъвандиз, инсандин устадвалиинди ва хиялниинди яратмиш дапІнайи суратназ ухшар ву пну, фикир дапІну ккундар.

³⁰ Аллагъди ихъ аьгъдруваларин вахт ихъ тахсир вуди гъисаб апІурадар, хъа гъамус Дугъу варишвариъ вари адмийириз чпин тахсрар гардандиъ дисуб амур апІура. ³¹ Фицики Дугъу вари дюн'яйин гъякъди суд апІуру йигъ улупна. Чав улупнайи Инсанди гъадму суд апІиди. Аллагъди, Думу, гъачІихъан, чІиви дапІну, варидариз шагъидвал тувну.

³² ГъачІихъан чІиви хъубкан деебхъну, дурарикан бязидар: «Мидкан хъа ражари ктибтара» пну, кълхъюз хъюгъру. ³³ Гъаци вуйиган, Павел дурарихъан гъудучІвну гъягъюру. ³⁴ Хъа сакъюдари, дугъахъ хъюгъну, дугъан тереф бисуру. Дурарин арайиъ Дионисий кІуру Ареопаг мажлисдин иштиракчи, Дамар кІуру дишагъли ва хъана жарадарра айи.

Павел Коринфдиъ хъуб

18 Дидхъан Павел, Афинайиан удучІвну, Коринфдиз гъюру. ² Душваъ дугъаз Понт юрднаан вуйи Акила кІуру сар жугъуд дихъуру. Думу чан шив Прискилайихъди Италияйиан удучІвну дуфнайир вуйи, фицики Римдин паччагъ Клавдийи вари жугъдариз Римдиан удучІвну гъягъюз буйругъ дебккнайи. Павел дурариин улуркъюз гъафнийи. ³ Дурари чадрар дирхурайиб, яна Павели чав улихъди апІури гъаши кеспи апІурайиб, аьгъю гъабшиган, дурарихъди гъузну, лихуз хъюгъру. ⁴ Гъар султ йигъан дугъу мистаъ, жугъдарна грекар хъюгъувалиина хури, аьгъювалар улупури гъахъну.

⁵ Силана Тимофей Македонияйиан гъафиган, Павели чан вари вахт жугъдариз Иса Месигъ вуйивал улупбаз харж апІури гъахъну. ⁶ Дурари, мид'ин рази даршули, дугъаз люкънар апІури гъахъну, хъа дугъу чан ликарик кайи биширугъ гъадму адмийириина кутІубччвну, гъапи:

– Учву ичв уьмрин тахсиркрар хъидичва. Ичв кІул'ина гъюрубдин узу жаваб тувидарза. Гъамус узу жугъуд дарударихъна гъягъюраза.

⁷ Хъа думу удучІвну, мистан гъвалахъ хъайи, Аллагъ кІваъ уьрхюрайи Юст кІуру касдин хулаз гъюру. ⁸ Мистан аьхюр вуйи Криспдира, чан вари хизандихъди, Агъайиина хъюгъувал гъабхнийи. Гъацира Павелихъ хъпехъу коринфлуйириккан гизафдари, хъюгъувалиина дуфну, чпи штуан апІуз гъитру.

⁹ Сад йишван Агъайи аьжайиб рябкъбаъ Павелиз гъапну:

– ГучІ мапІан! Адмийирихъди улхбар давам апІин ва меккебехъан. ¹⁰ Фицики Узу увухъди хъаза ва гъич сарихъанра увуз писвал апІуз хъибдар, гъаз гъапиш му шагъриъ Йиз адмийир гизаф айиз.

¹¹ Павел душваъ, агъалйириз Аллагъдин Гаф улупури, йисна гъаціаъ гъузру.

¹² Гъадму вахтна Ахая уьлкейин гъякимдар Галлион вуйи. Магъа жугъдар сатІиди Павелиин алархъуру ва думу суддиз хуру. Дурари гъамци кІуйи:

¹³ – Гъаму касди адмийириз, Къанундин къайдйирихъди дарди, Аллагъдиз икрам апІуз улупура.

¹⁴ Павели ушв абццайизра, Галлионди жугъдариз кІуру:

– Эгер саб чІуру ляхин вая хатІа дубхънайиш, узуз учвухъ, жугъдарихъ, хъпехъуз себеб шуйзуз. ¹⁵ Хъа ляхин ялгъуз гъапи гафариъна, ччвурариъна, ичв къанунариъ аш, му месэла учву гъял апІинай. Узуз му ляхнин диванбеги хъуз ккундарзуз.

¹⁶ Гъамци дупну, дугъу дурар диванханайиан утІурккуру. ¹⁷ Варидар, мистан аьхюну малла Сосфен дидисну, думу диванханайин улихъ урччвуз хъюгъру, хъа мидкан Галлиондиз гъич вижнара ктайи.

Павел Антиохияйиз хътакуб

¹⁸ Коринфдиъ хъана хайлин йигъари гъузу Павели, гъардшар душваъ гъитну, Акилана Прискилла хъади Сирияйиз сирнав апІуру. Кенхерея портнаъ Павели, чав Аллагъдиз Гаф тувиганси, чан кІул алдапІуру. ¹⁹ Дурар Эфесдиз гъафиган, Павели Прискилана Акила душваъ гъитну, учв жугъдарихъди сюгъбатар апІбан бадали, мистаз гъюру. ²⁰ Дурари дугъкан чпихъди шлубкъан къаназ гъузуб тІалаб апІуру, хъа Павел рази гъахъундайи. ²¹ УдучІвну гъягъруган, «Эгер Аллагъди амур гъапІиш, узу учвухъна хъадакнугъидиза», – пну, Павел Эфесдиан, баркаллагъ дупну, гъягъюру.

²² Къайсарияйиъ гимийиан эдеъну, думу Ерусалимдиз рякъюъ учІвру ва, дина гъафири, душван хъюгънайидар тебрик апІуру, хъасин Антиохияйиз гъягъюру. ²³ Душваъ саціб вахтна гъузбалан къяляхъ, дугъу чан рякъ давам апІуру ва, Галатияйиъна Фригияйиъ шагъриан шагъриз гъягъюри, душвариъ вари ученикарин хъюгъувал мюгъкам апІури гъахъну.

Аполлос

²⁴ Душваъ Аполлос кІуру Александрия шагъриан вуйи БикІбарин гъаври айи ва ушвниъ ужуб чІал айи жугъуджви айи. Думу сабан Эфесдиз гъафнийи.

²⁵ Думу Агъайин рякъярин гъякънаан гъаврикк ккайи кас вуйи. Анжагъ Ягъ'яйи штуан апІбакантІан деебхънадашра, дугъу Исайин гъякънаан аьшкълуди ва дюзди аьгъювалар улупури шуйи.

²⁶ Мидкан дугъу мистаъ дирбашди улхуз хъюгъру. Хъа Прискилайина Акилайи, дугъан гафар гъеерхъиган, думу чпин хулаз духну, Аллагъдин рякъюн гъякънаан хъанара дишди гъаврикк

ккаѳру. ²⁷ Хѳа дугѳаз Ахаяйиз гѳягѳюз ккун гѳабшиган, гѳардшари, дугѳаз ягѳур ибшри дупну, душван ученикариз, думу кѳабул апІри, пну, кагѳазра бикІуру. Аполлос дина гѳафиган, Аллагѳдин ужувналан хѳугѳдариз дугѳу аѳхю кюмекар апІуру. ²⁸ Иса Месигѳ вуйивал БикІбариинди улупури, дугѳу вари халкѳдин улихѳ жугѳдар дюз дарувал ужуди улупуйи.

Павел Эфесдиѳ хѳуб

19 Аполлос Коринфдиѳ айи вахтна Павел, жорбежюр йишвариантина душну, Эфесдиз стахѳуру. Душваѳ дугѳаз сакѳюдар ученикар алахѳуру. ² Дугѳу дурарихѳан гѳерхру:

– Хѳугѳувалиина гѳафиган, учву Гирами Рюгѳ кѳабул гѳапІунчва?

Дурари дугѳаз:

– Учз Гирами Рюгѳнакан гѳич гѳеебхѳнукѳан дарчуз, – пну, жаваб тувру.

³ Павели дурариз:

– Учву шлин штуан апІувал кѳабул гѳапІунчва? – пну, гѳерхру.

Дурари:

– Ягѳ’яйин штуан апІувал, – пну, жаваб тувру.

⁴ Павели кІуру:

– Ягѳ’яйин штуан апІувал тахсрар гардандиѳ дисбан бадали апІурайиб вуйи. Дугѳу инсанариз чан кѳяляхѳди Гѳюз Ккайирихѳ, яна Исайихѳ, хѳугѳуз дих апІури гѳахѳну.

⁵ Ягѳ’яйин ученикариз мидкан гѳеебхѳиган, дурар Агѳа Исайин ччвурнахѳан штуан шулу. ⁶ Хѳа Павели дурариин хилар иливиган, дурариина Гирами Рюгѳ гѳафниѳи ва дурар, жа-жара чІалариинди улхури, пайгѳамбарвалин гафар пуз хѳюгѳуру. ⁷ Дурар вари йицІикѳюр касдихѳнакѳан вуйи.

⁸ Павели, мистаз гѳягѳюри, шубуб вазлин арайиѳ, жугѳдарихѳди сюгѳбатар гѳахури, Аллагѳдин Паччагѳлугѳ айивал тасдикѳ апІури, хѳуркѳувалиинди аѳгѳювалар улупуйи. ⁹ Хѳа дурарикан сакѳюдар хѳугѳбаккан кІул ккадабгѳури, халкѳдин улихѳ Агѳайин рякѳярикан чІуруди улхури гѳахѳну. Гѳаддиз Павел дурарихѳан гѳудучІвну гѳюру ва, чахѳди ученикар гѳадагѳну, Тиран кІуру касдин мектебдиѳ гѳар йигѳан сюгѳбатар гѳахуру. ¹⁰ Гѳамци кѳюд йис гѳябгѳюру ва вари жугѳдаризна Асияѳиѳ яшамиш шулайи грекариз Агѳа Исайин Ужувлан хабарнакан гѳеебхѳниѳи.

Аѳхюну малла Скевайин ургур бай

¹¹ Аллагѳди Павелин хилариинди гизаф аѳламатар улупури гѳахѳну, ¹² гѳаддиз дугѳан хил кубкІу ягѳлухѳар, ккурттарра кмиди, аѳзарлуѳир сагѳ апІбан бадали, ишлетмиш апІуйи ва дурар

сагѳра шуйи. Дурариан гѳацира жинарра удучІвуйи.

¹³ Шагѳриан шагѳриз гѳягѳюри, жинар утІурккураѳи бѳязи жугѳдарин сюгѳюрчѳирра кмиди, жинар кайидариз гѳамци кІури, Исайин ччвур бисуз чалишмиш шули гѳахѳну:

– Увуз Чан гаф Павели улупурайи Исайин ччвурниинди амур апІураза: удубчІв гѳаму касдиан.

¹⁴ Мурар жугѳдарин аѳхюну малла Скевайин ургур бай вуйи. ¹⁵ Хѳа сабан жинди дурариз:

– Иса аѳгѳюр вузуз, Павелра аѳгѳязуз, хѳа учву фужар вучва? – кІуру.

¹⁶ Ва гѳадмуган жин кайи гѳадму кас дурариин алархѳуру ва дугѳу дурар урччвур. Дурариин али палтар гѳячІяргѳниѳи, ва дурар гѳадму хул’ан гѳяцІалди ва зийнар духѳну утІурччвниѳи.

¹⁷ Хѳа мидкан Эфесдиѳ яшамиш шулайи вари жугѳдаризна грекариз аѳгѳю шулу, ва дурарик гучІ кабхѳуру, ва Агѳа Исайин ччвурназ хѳанара артухѳ гѳюрмат апІуз хѳюгѳуру. ¹⁸ Хѳугѳувалиина гѳафидарикан гизафдари, Павелихѳна дуфну, чпи гѳапІу гунагѳ ляхнар ачухѳ апІуйи ва гардандиѳ дисуйи. ¹⁹ Хѳа сюгѳюрчѳир-фалчѳирикан гизафдари, чпин китабар уч дапІну, варидарин улихѳ ургуру. Гѳургдарин кѳимат гѳисаб гѳапІиган, 50 агѳзур арсран манатдихѳна удубчІвниѳи.

²⁰ Гѳамци Агѳайин Гаф яркѳуди рабгѳуйи ва кѳувватнаѳ убчІвуйи.

Павелин ниятар

²¹ Вари гѳаму гѳядисѳир гѳашихѳан, Павели Македонияѳиан ва Ахаяѳиантина Ерусалимдиз гѳягѳюз кѳатІѳ гѳапІниѳи. Дугѳу: «Душваѳ сабцІиб вахтназ гѳузну, хѳасин узу Римра дябкѳну ккунду», – гѳапниѳи. ²² Чан кюмекчѳирикан кѳюр кас – Тимофейна Эраст – Македонияѳиз гѳаѳну, думу саб кѳадар вахтназ Асияѳиѳ гѳузниѳи.

Эфесдин устѳирин гѳалабулугѳ

²³ Гѳадму вахтна Агѳайин Гафназ гизафдар кѳаршу гѳудужвниѳи. ²⁴ Эфесдиѳ Димитрий кІуру сар арсран уста яшамиш шулайи. Дугѳу арсракан Артемида-аллагѳдин бицІи хулар дапІну масу тувуйи. Му кеспи кайи устѳири аѳхю пулар гѳазанмиш апІури шуйи. ²⁵ Димитрийи дурарна жара кеспѳир кайи устѳир уч дапІну, дурариз кІуру:

– Эй дустар, учвуз аѳгѳячвузки, ихѳ кеспѳиѳи ухѳуз ужуб хайир хура. ²⁶ Мидихѳди сабси учвуз рябкѳюрачвузки ва ебхѳурачвузки, гѳадму Павел кІурури, инсандин хилариинди гѳапІдар аллагѳар дар, кІури, неинки Эфесдиѳ, хѳа вари Асияѳиѳ айи адмиѳир рякѳ’ан адаура ва инсанар гѳаддихѳ хѳугѳуз гѳитра. ²⁷ Хѳа миди ухѳ’ина бала хура, неинки ихѳ пише зат имдарди ккадабхѳбиинди, хѳа гѳацира зурба вуйи Артемида-идолин дараматдин саб жюреѳинна мяна гѳубзидар. Вари

Асияйи ва вари дюн'яйи икрам апІурайи Артемидаин адлувал дубгди.

²⁸ Му гафар гъеерхьиган, хъюлу аціну, дурари: «Эфесдин Артемида зурба ву!» – кІури, чІигъар апІуз хъюгъру. ²⁹ Шагъриъра бегъем гъалабулугъ абхъру. Павелин юлдшар Гай ва Аристарх кІуру кьур Македонияин агъалйирра хъади, тамашйир улупрушвахъна вари гъажаргънийи. ³⁰ Павелиз, душваз дупну, уч духънайи халкъдин улихъна удучІвуз ккун гъабхънийи, хъа ученикари гъитундайи. ³¹ Дугъан дустар вуйи му вилаятдин сакъюдар гъакимдрари, дина дурушуб тІалаб апІури, дугъахъна адмийир гъаънийи.

³² Му арайиъ уч духънайидари, саб къайда адарди, гъарури саб кІури, чІигъар апІуйи. Дурарикан гизафдариз, чпи гъаз уч духънаш, аьгъдайи. ³³ Сакъюдари вари тахсрар сар Александр кІуру касдиин алаънийи, ва жугъдари думу улихъна удучІвуз гъитнийи. Хилин ишара дапІну, дугъаз халкъ аьгъвалатнан гъаврикк ккауз ккун гъабши. ³⁴ Хъа думу жугъуд вуйивал аьгъю гъабшиган, варидари сабхилди чІигъар гъапІнийи: «Эфесдин Артемида зурба ву!» ва му гафар текрар апІури дурарин кьуб сяаьткъан гъабхънийи. ³⁵ Шагърин къайдйир дерккрури, халкъ сикин дапІну, кІуру:

– Эфесдин агъалйир! Эфес зурба вуйи Артемидаин дарамат ва зав'ан абхъу гирами гъван уърхюрайи шагъур вуйивал шлиз аьгъдар?
³⁶ Му ляхин шаксуз вуйиган, учву архаин духъну ккун, апІру ляхин фагъумсузди апІуз хай даршул.
³⁷ Хъа учву мина дараматдин фукІа жин дарапІдар ва ихъ Артемида-аллагъдиз чІуру гафар дарпидар духначва. ³⁸ Эгер Димитрийинна дугъахъ хъайи устйирин дурарихъна аьрз аш, мидиз ухъуъ диванханйирна диванбегйир ахъуз: гъит дурари сар-сариина гъаина аьрз апІри. ³⁹ Эгер дурарихъан жара гъерхруб аш, думу аьдати саягъниинди мажлисди гъял апІиди. ⁴⁰ Даршиш гъи гъабшибдин кІуллан гъалабулугъ гъитІибккуну, ухъу тахсиркран апІбан хатІавал а. Мициб гъалабулугъ ипбан бадали саб багънара адархъуз.

[41] Гъамци дупну, дугъу халкъ алдагъуз гъитру.

Павел

Македонияйиъ ва Грецияйиъ хъуб

20 Гъалмагълар яваш гъашиган, Павел, ученикариз дих дапІну, дурариз кюмекнан гафар ва баркаллагъ дупну, Македонияйиз рякъюъ учІвру. ² Македонияйин ругарилан гъягъруган, дугъу хъугънайидариз хайлин кюмекнан гафар гъапнийи. Хъасин думу Грецияйиз гъюру. ³ Душваъ думу шубуб вазли гъузру. Думу душв'ан Сирияйиз сирнав апІуз гъязур шулайи арайиъ, жугъдариз думу йикІуз ккун шулу. Гъаддиз Сирияйиз Македонияйиантина гъягъюз дугъу къатІъ апІуру. ⁴ Дугъахъди Верияйиан вуйи Пирин бай Сосипатр, Фессалоникайиан вуйи Аристархна Секунд,

Дервияйиан вуйи Гай, Тимофей ва Асияйиан вуйи Тихикна Трофим хъади шулу. ⁵ Дурар, улихъди душну, учуз Троядайиъ ккилигури гъузру. ⁶ Хъа учу Пасхайин Лавшарин машквран йигъарихъан Филипияйиан гимийиъди гъушнийча ва хъуд йигълан дурарихъди Троядайиъ сатІи гъахънийча. Душваъра саб гъяфтайиъ имича.

Павели Евтих чІиви апІуб

⁷ Элгъет йигъан, ученикар уъл ипІуз уч гъашиган, Павели дурарихъди сюгъатар гъахуйи. Хъайигъан гимийиъди рякъюъ учІвуз ният ади, думу дурарихъди гъацішваризкъан сюгъат давам апІури гъузру. ⁸ Учу деънайи зиин хулаъ гизаф чирагъар кархънайи. ⁹ Павели аьгъювалар улупури имиди, улдаригъ деънайи Евтих кІуру живан дерин нивкІуз гъягъюру. Ва, нивкІуъ айир, шубубпи мертебайиансина ахъру. Хъа думу за гъапІиган, лигуруш, дукІнайи. ¹⁰ Павели, исина кудучІвну, дугъаз дилигну, хабахъна гъадагъуру ва кІуру: «Пашман махъанай, дугъ'ин жан илмиди», – кІуру. ¹¹ Хъа думу, зиина удучІвну, уъл гъудубтІну, дипІну, лап къаназ, гвачІиндизкъан учухъди сюгъатнаъ шулу. Хъасин думу удучІвну гъягъюру. ¹² Гъадму вахтна жигъил бай хулаз чІивиди хуру, ва мид'ин вари гизаф рази гъахънийи.

Троядайиан Милитдиз гъюб

¹³ Учу улихъди гимийиъди, Павел дидиъ итузра ккади, Асс шагъриз сирнав гъапІунча. Дугъаз Ассдиз яягъди гъягъюз ккунди, дугъу гъациб буйругъ тувнийчуз. ¹⁴ Думу учуз Ассдиъ алахъиган, думура гимийиъ итну, Митилена шагъриз гъафунча. ¹⁵ Хъайигъан, дилин сирнав апІури, Хиос островдихъан ярхла дарди гими дебккча. Хъайигъан Сомос островдиинра улуркъну, сад йигълан Милит шагъриз гъафича.

¹⁶ Асияйиъ энгел дархъбан бадали, Павели Эфесдиз дурушуз къаст апІуру, гъаз гъапиш думу Ерусалимдиз, эгер удукъуруш, ХъуцІударин машквар улубкъайиз хъуркъуз гъялакди вуйи.

Милитдиъ хъугънайидарин аьхюдариз баркаллагъ пуб

¹⁷ Милитдиан дугъу, Эфесдин хъугънайидарин аьхюдар гъюри пну, дина адми гъаъру. ¹⁸ Хъа гъафиган, дурариз кІуру:

– Узу Асияйиз гъафи йигъхъанмина вари вахтна учухъди хъайивал аьгъячвуз. ¹⁹ Жугъдари уз'ина гъахи писвалариз дилигди, узу, дамагъар ктарди ва уларилан нивгъ рубзури, Агъайиз гъуллугъ апІури гъахъунза. ²⁰ Узу вари халкъдин улихъ ва ичв хуларий уж'вал хру варибдикан учвуз аьгъювалар улупури гъахъунза. ²¹ Жугъдаризна грекариз узу Аллагъдин улихъ тахсрар гардандиъ дисувалин ва ихъ Агъа Исайихъ хъугъвалин жавабдарвалиинди шагъидвал гъапІунза. ²² Хъа гъамус, Гирами

Рюгънан амриз мютЮгъ шули, узу Ерусалимдиз душну ккунду. Хъа душваъ йиз кІул'ина фу гъюрушра, аьгъдарзуз. ²³ Ялгъуз саб аьгъязуз, Ерусалимдиъ узуз аьзабарна дустгъар ккилигура, Гирами Рюгъну дидкан узуз гъар шагъриъ хабар тувра. ²⁴ Хъа узу бадали йиз уьмур гъайиф дарзуз, йиз метлеб узу Агъа Исайихъан къабул гъапІу гъуллугъ тамам апІуб ва жавабдарвалиинди инсанарин улихъ Аллагъдихъан вуйи багъиш'валикан Ужувлан хабарнан шагъидвал апІуб вуйиз. ²⁵ Ва хъана аьгъязуз, узу ичв арайиъ Аьршарин Паччагълугъдидкан аьгъювалар улупури, сарун рякъидарчвуз. ²⁶ Гъацира учвуз гъи кІураза, учвкан фуж пуч гъашиш, дидин тахсиркар узу хъидарза, ²⁷ фицики узу, учвхъан гъич фукІара гъитІитІибкІди, Аллагъдин ниятарикан аьгъювалар улупури гъахъунза.

²⁸ Ичв ва вари хъугънайидарин гъанаъ йихъай. Исайи Чан ифдиинди гъазанмиш дапІну, Аллагъдихъ хъугънайидарин ва учв'ина Гирами Рюгъну аманат гъапІдарин гъайгъу зигай. ²⁹ Узуз аьгъязуз, узу учвхъан гъушиган, яман жанаврар дуфну, дурари сюрйириз инсаф апІидар.

³⁰ Ичв арайиъра гъацдар адмийир хъидики, дурари, ученикар чпихъинди илтІикІуз, нягъякъвалихъинди улхиди. ³¹ Гъаддиз ихтиятди гъузай. Узу шубуд йисан йишвди-йигъди, уларилан нивгъ рубзури, ккарагури, учвуз мидкан аьгъювалар улупури гъахъунза. Му вари кІваин гъибтай. ³² Гъамус, гъардшар, учву Аллагъдиина ва Дугъан хайирнан Гафниина аманат апІуразачву. Дугъхъан учву хъугъувалиин мюгъкам апІуз ва Чан жувлакк ккайидарихъди учвузра ирс тувуз удукъуру. ³³ Узу учвухъди хъайиган, саринна я арс, я гъизил, я багъа палат ккун гъапІундарза. ³⁴ Учвуз ужуди аьгъячвуз, йиз ва узухъди хъайидарин игътияжар гъуркІуз гъаму йиз хилар кюмек гъахънийиз. ³⁵ Уз'ан удукъруси учвуз улупунза, узуси зегъмет зигури, саилариз кюмек апІури, учвур духъну ккунду. Агъа Исайин гафар кІваин апІинай, фицики Дугъу Чав дупна: «ГъадабгъубТІан тувуб хушбахтаварвал ву».

³⁶ Гъамци дупну, думу, къамкъариина ис духъну, варидарихъди ккарагуру. ³⁷ Варидари, ишури, дугълан хабар алдагъури, макар апІуйи, ³⁸ фицики дурар гизаф пашман духънайи, иллагъки дугъан: «Сарун узу учвуз рякъидарчвуз», кІуру гафариин. Хъасин дурари думу гимийихъна рякъюъ тІаънийи.

Ерусалимдиз рякъюъ

21 Дурарихъан жара духъну, учу гимийиъди дишди Кос, хъайигъан Родос кІуру островариина, хъа дилин Патара шагъриз гъафнийча. ² Финикияйиз гъябгъру гими дабгну, дидиъ эъну, рякъюъ учІвча. ³ Киприн кафари терефнахъантина душну, учу Сирияйиз гъафича ва Тир шагъриъ дергча, фицики душваъ гимийиан гъагъар адагъну ккундийи. ⁴ Душваъ учуз ученикар

гъидихъчуз ва дурарихъди саб гъяфта адапІча. Гирами Рюгънан амриинди дурари Павеллиз, Ерусалимдиз мягъян, кІури гъахъну. ⁵ Ич душваъ шлу вахт ккудубкІиган, учу дилин удучІвну, ич рякъ давам гъапІча. Ученикари, чпин хпарна веледар хъади, учу шагъриантина рякъюъ тІаънийи, хъа гъюлин гъирагъдихъна гъафиган, учу къамкъариина ис духъну, ккарагнийча.

⁶ Дурарикан гъарурихъди, баркаллагъ дупну, учу гимийиз за гъашича, хъа дурар чпин хулариз хътаку.

⁷ Учу, рякъ давам апІури, Тириан Птолемаида шагъриз гъафича ва душваъ гъардшар тебрик дапІну гъафи йигъ гъадрарихъди адапІча.

⁸ Хъайигъан рякъюъ учІвну, учу Къайсарияйиз гъафича ва Ерусалимди кадагънайи ургур

гъардшарин сар вуйи Ужувлан хабар рабгъру Филипдин хулаъ дергча. ⁹ Дугъаз швуваз душну адру, пайгъамбарвалин гафар кайи юкьури риш айи.

¹⁰ Учу душваъ сакъюдар йигъар адахъан, дина Ягъудияйиан Агав кІуру пайгъамбар гъафнийи.

¹¹ Учухъна дуфну, дугъу, Павеллин чІул гъадабгъну, дидихъди чан ликарна хилар йитІну, гъапнийи:

– Гирами Рюгъну гъамци дупна: «Ерусалимдин жугъдари му чІулин эйси магъа гъамци йитІиди ва аллагъсузарин хилиз тувди».

¹² Му гафар гъеерхъиган, учу ва душваъ айи адмийир вари Павеллиз, Ерусалимдиз мягъян кІури, ккарагуз хъюгъча. ¹³ Гъадмуган Павели жаваб тувру:

– Учву гъапІрачва? Гъаз, ишури, йиз юкІв дар апІурачва? Узу, йитІуб гъубзри, хъа гъацира Агъа Исайин ччвурнахъ Ерусалимдиъ йикІузра гъязур вуза.

¹⁴ Думу, учу кІурайибдихъинди илтІикІуз дархъиган, «Гъит Агъайин амур ибшри», – пну, гъитча.

Павел Ерусалимдиз гъюб

¹⁵ Гъадму йигъарихъан гъязур духъну Ерусалимдиз гъушча. ¹⁶ Къайсарияйиан сакъюдар ученикарра учухъди гъафнийи. Дурари учу ухдихъанмина ученик вуйи кипржви Мнасондихъна хъади гъафнийи. Учу гъадгъахъ дергча. ¹⁷ Ерусалимдиз гъафиган, гъардшари учу хушниинди къабул гъапІнийи. ¹⁸ Хъайигъан Павел учухъди Якъубдин хулаз гъафнийи. Душваъ вари хъугънайидарин аьхюдар уч духънайи. ¹⁹ Павели, дурариз салам тувну, жугъуд дарударин арайиъ Аллагъди чан хилариинди гъапІу вари ляхнарикан хъайи-хъайиси ктибтуру. ²⁰ Мидкан гъеабхъиган, дурари Аллагъдин ад апІуру ва Павеллиз кІуру:

– Гъардаш, увуз хъугъувалиина дуфнайи швнуд-сад агъзур жугъуд гъяркъюнвуз, амма дурар вари Къанун уьбхбан ижми терефкрарди ими. ²¹ Уву жугъуд дарударин арайиъ айи вари жугъдариз, дурари ихъ аьдатар дюрюхри, веледарин суннат дарапІри, Мусайин къанунар кІули дурухри пну,

аьгъювалар тувра, кІури, дурариз увкан деебхъна. ²² Гъаци вуйиган ухъу гъапІхъа. Дурариз, икибаштІан, уву гъюбкан ебхъиди. ²³ Гъаддиз учу кІуруб апІин: ич арайиъ Аллагъдиз ху дапІнайи юкъур кас а. ²⁴ Дурарихъди душну, марцц хъпан аьдат тамам апІин. Дурарихъан чпин кІулар ултІукъуз шлуганси, дурари гъапІу харжарин пул уву тув. Гъадмуган варидариз увкан кІурайиб гъакъ дарувал ва увура къанундиз мютІюгъ шулайивал аьгъю хъибди.

²⁵ Хъугъувалиина гъафи жугъуд дарударикан гъулхиш, дурариз учу, идолариз гъурбан гъапІу йикк, бугъмишди гъабкІибдин йикк дирипІри, ифи дурубхъри ва къяппавал дарапІри пну, кагъаз хътапІунча.

²⁶ Гъамци хъайигъан Павли, гъаму касар чахъди хъади душну, марцц хъпан аьдат тамам апІуру. Хъасин, марцц хъпан йигъар фила ккудуркІуруш ва дурарикан гъарурихъанди гъурбнар фила апІуруш, аьгъю апІбан бадали, Аллагъдин хулаз гъюру.

Павел дисуб

²⁷ Аьдатниинди дерккнайи ургуд йигъ удубчІивиган, Асияйиан вуйи жугъдариз думу Аллагъдин хулаз ади рякъюру. Дурари халкъдик гъалабулугъ кипру ва, гъамци чІигъар апІури, думу дисуру:

²⁸ – Израилин агъалйир! Кюмекназ гъачай! Му жви инсанар къанундиз, ихъ халкъдиз ва ихъ Аллагъдин хулаз къаршу вуди дих апІурайи кас ву. Мидихъна мугъу, Аллагъдин хулаз грекарра хъади дуфну, ихъ гирами йишв чиркин гъапІну.

²⁹ Дурариз, улихъ йигъари шагъриъ дугъахъ Эфесдиан вуйи Трофим хъади гъяркъган, Павли думура Аллагъдин хулаз хъади дуфнайиси гъибгънайи.

³⁰ Шагъриъ гъалабулугъ абхъру, варишварихъанди адмийир, жаргъури дуфну, уч хъуз хъюгъру. Дурари Павел, дидисну, гужназ Аллагъдин хул'ан адагъуру ва дишла раккнар хъяркъру. ³¹ Дурариз Павел йикІуз ккун гъабхъиган, къушмарин аьхюрихъна, вари Ерусалимдик гъал кабхъна пну, хабар гъябгъюру. ³² Дугъу, эскрарна юзбашйир гъадагъну, гъаина гъяракат апІуру. Аьхюрна эскрар гъяркъиган, дурари Павел урччувал дебккру. ³³ Гъадмуган аьхюри, дуфну, думу дидисну, къюриз думу зунжрари йитІуз буйругъ тувру ва гъерхру:

– Му фуж ву? Мугъу фу гъапІну?

³⁴ Халкъдин арайиан сари саб, тмуноури саб кІури, чІигъар апІурайи. Дурарин гъугънагъян гъаври ахъуз даршиган, аьхюри Павел эскрарин йишваз гъахуз гъитру. ³⁵ Павел умбрарихъна гъахиган, эскрари гъадлантина думу хилариинди гъахуру, гъаз гъапиш халкъдин гъварчну думу парчйир апІуб мумкин вуйи. ³⁶ Дурари, дугъахъ хъергнугъу: – Думу йивну йикІай! – кІури, чІигъар апІурайи.

³⁷ Эскрари чав гъадрарин йишваъ аьрайиган, Павли къушмарин аьхюрихъан гъерхру:

– Увхъан гъерхуз хай шулин?

Дугъу жаваб тувру:

– Увуз грек чІал аьгъявузки! ³⁸ Дици вуш, багарихъди гъалабулугъ гъитІибккнугъу, ичІи чюлиз юкъуд агъзур гъачгъар адау Египетжви уву вуна?

³⁹ Хъа Павли жаваб тувру:

– Узу Киликияйиан вуйи жугъуд вуза, аьгъю Тарс шагърин ватандаш вуза. Увкан миннат вуйиз, узухъ халкъдихъди улхуз гъит.

⁴⁰ Гъадмуган дугъу ихтияр тувру. Павлира, умбриина за духъну, халкъдиз хилин ишара апІуру. Хъа вари яваш гъашиган, думу жугъуд чІалниинди улхуз хъюгъру.

Павелин улхуб

22 «Гъардшарна абйир, гъамус узу тахсиркар дарувалихъ хъебехъай». ² Павел чпихъди жугъуд чІалниинди улхуради деебхъну, дурар хъанара яваш шулу. Гъадмуган дугъу кІуру:

³ – Узу Киликияйиъ айи Тарсдиъ бабкан гъахъи жугъуд вуза, хъа узу мушваъ, гъаму шагъриъ тербияламиш гъашир вуза. Йиз мялим Гамалиили узу ихъ абйирин къанунар дишди уьрхрурси тербияламиш гъапІну. Учву гъи фици вуш, зура гъаци кІваантІан Аллагъдин гъуллугъниин алди гъахънийза. ⁴ Агъайин рякъюъди гъягъюрайидар йихури, жилар ва дишагълийир дисури, дустагъ апІури гъахънийза. ⁵ Мидкан аьхюну маллийрихъан ва кавхйирин мажлисдихъан шагъидвал апІуз шулу. Дамаскдиъ айи жугъуд дустариз вуйи кагъаз узухъна гъадрари тувунзухъна. Узура, душван хъугънайидар, рукъари йитІну, Ерусалимдиз духну, жаза гъадабтІуз, гъаина гъушунза. ⁶ Хъа рякъюъ, Дамаскдиз багахъ шулайиган, лисун шулайи арайиъ саб дупну завариан узу зурба вуйи аквну ккаунзу. ⁷ Узу жил'ина алдакза, ва узус гъамци кІурайи дих гъеебхъзуз: «Эй Саул! Саул! Уву Узухъ гъаз хъергнава?» ⁸ Узу гъерхза: «Уву фуж вува, Агъа?» Дугъу узус жаваб туву: «Узу уву хъергнайи Назаретдиан вуйи Иса вуза». ⁹ Узухъди хъайидариз акв гъябкънийи, хъа узухъди улхурайи дих дурари аннамиш гъапІундайи. ¹⁰ Гъадмуган узу гъапунза: «Узу гъапІну ккунду, Агъа?» Агъайи узус гъапунзуз: «Гъудужвну, Дамаскдиз гъарах, хъа душваъ, уву фу дапІну ккундуш, пидивуз». ¹¹ Узус фукІа дрябкъди гъабшизуз, фицики зурба аквну кур гъапІнийзу. Гъаддиз узухъди хъайидари, йиз хил дибисну, Дамаскдиз гъахнийзу.

¹² Ва магъа, Аллагъ кІваин али ва къанунариз мютІюгълу, чакан вари жугъдар ужуди улхру Ананай кІуру касди, ¹³ узухъна дуфну, гъапизуз: «Саул гъардаш! Рябкъюри йихъ!» Гъамци гъапибси, узус думу гъяркъзуз. ¹⁴ Хъа дугъу узус гъапизузки: «Ихъ абйирин Аллагъди Чан ният увуз аьгъю хъпан бадали, Гъякълур рякъбан бадали ва Дугъан

мелзналан дих ебхъбан бадали уву кадагъна. ¹⁵ Уву вари инсанарин улихъ увуз гъябкъюбдинна гъеебхъубдин шагъид хъидива. ¹⁶ Гъаци вуйиган, уву фтиз ккилигурава? Гъудужвну, штуан йихъ, Агъа Исайихъ хъугъувалиинди яв гунгъарихъан марцц йихъ».

¹⁷ Узу Ерусалимдиз хътакиган, Аллагъдин хулаъ карагураи вахтна, увуз аъжайибди саб гъябкъзуз.

¹⁸ Узуз гъамци кІураи Иса гъяркъзуз: «Тяди Ерусалимдиан гъарах, фицики дурари Йиз гъякънаан вуйи яв шагъидвал къабул апІидар».

¹⁹ Узу Дугъаз гъапица: «Я Агъа, дурариз, узу фици Увухъ хъугъарайи адмийир дустагъ апІури, урччури гъахънуш, аьгъя. ²⁰ Яв шагъид Стефандин ифи удубзруганра, думу ляхниин рази духъну, дугъаз йивурайидарин палтар уърхюри, гъаравлиъ гъахъунза». ²¹ Гъадмуган Агъайи увуз гъапи: «Гъарах, Узу уву ярхлариз, жугъуд дарударихъна гъаъразаву».

Павел – Римдин ватандаш

²² Гъамусдиз дурар Павелихъ хъпехъури айи, хъа му гафар гъеерхъиган, чІигъар апІуз хъюгъру:

– Думу йивну йикІай! Думу дюн'яйиин яшамиш хъуз лайикъ дар!

²³ Дурари, чІигъар апІури, чпин палтар хътитури, завуз бишируг гатІабхъуйи. Гъамци дурари чпин хъял улупуйи. ²⁴ Къушмарин ахъюри Павел, эскрарин йишваз духну, дугъкан дицдар чІигъар гъаз апІураш, аьгъю апІбан бадали, гъирмажи урччвуз буйругъ тувру. ²⁵ Хъа Павел урччвбан бадали йитІурайиган, дугъу гъадушвахъ хъайи юзбашийихъан гъерхру:

– Суд дарапІди, Римдин ватандаш урччвуз ихтияр анчвуз?

²⁶ Му гафар гъеерхъиган, юзбашийи, къушмарин ахъюрихъна душну, кІуру: «Уву гъапІрава? Му кас Римдин ватандаш ву!»

²⁷ Къушмарин ахъюри, Павелихъна дуфну, гъерхру:

– Йипа, уву дугъридан Римдин ватандаш вуна?

– Ав, – пну, жаваб туву Павели.

²⁸ Къушмарин ахъюри гъадмуган:

– Узу гъаму ватандаш'вал ахъю пуларихъ гъадабгъунза, – гъапи.

Хъа Павели кІуруки:

– Хъа узу гъадму ватандаш вуди бабкан гъахъунза.

²⁹ Павелихъан силис гъадабгъуз ккайидар дугъхъан дишлади гъудучІву. Чав Римдин ватандаш зунжрари йитІувал аьгъю гъабшиган, къушмарин ахъюризра гучІ гъабхънийи.

Павел ахъю суддин улихъ

³⁰ Хъайигъан къушмарин ахъюри, жугъдари Павелик фу тахсир кипраш, якъинди аьгъю апІбан бадали, ахъюну маллийризна вари ахъю суддиз уч

хъуз буйругъ тувру. Павелилан зунжрар алдагъну, думу дурарин улихъ дерккру.

Павелна жугъдарин ахъюдар

23 Ахъю суддиъ айи диванбегйириз дилигну, Павели кІуру:

– Йиз гъардшар! Гъийин йигъ'инакъан узу Аллагъдин улихъ намусниинди яшамиш гъахъунза.

² Му гафар гъеерхъиган, маллийрин ахъюр Ананайи, гъваларихъ хъайидариз, Павелин мучІмучІихъан тувай пну, буйругъ тувру. ³ Хъа Павели дугъаз кІуру:

– Увузра Аллагъди йивидивуз, дабснайи цал! Мушв'ин Къанундиинди йиз диван апІуз деънайир вува, хъа уву, Къанун чІюбгъюри, увуз йивуз алаурава.

⁴ Дугъан гъваларихъ хъайидари Павелиз гъапи:

– Ахъюну маллайиз гъацдар гафар кІурава?

⁵ Павели:

– Гъардшар! Узуз думу ахъюну малла вуйиваликан аьгъдайзуз. Фицики дибикІна: «Яв халкъдин гъюкумдриз пис гафар мапІан».

⁶ Павелиз душваъ уч духънайидарикан садар саддукйир, тмундар фарисйир вуйиб аьгъю гъабшиган, дугъу зарбди кІуру:

– Гъардшар! Узу фарисейин бай фарисей вуза! Хъа суддиз узу, гъачІидар чІиви хъпак йиз умуд ка кІури, духназу.

⁷ Дугъу гъамци гъапиган, фарисйиринна саддукйирин арайиъ гъюжат абхъру ва дурар къюб йишваз пай шулу. ⁸ Фицики саддукйири я гъачІир чІиви хъувал, я малайикар, я рюгъяр айидар дар, хъа фарисйири гъадрар вари айидар ву, кІури шуйи. ⁹ Варидари чІигъар апІуз хъюгънийи, хъа фарисйирикан сакъюдар аьлимари, гъамци кІури, гъюжат апІуз хъюгъру: «Учуз му касдик саб чІуру фикирра бихъурадарчуз. Белки рюгъ, ясана малайик дугъахъди гъулхнушул?»

¹⁰ Гъюжатар артухъ шулайиган, дурари Павел парчйир дарапІри пну, къушмарин ахъюри, эскрариз, душну, думу дураригъан гъядягъну, эскрарин йишваз гъахуз буйругъ тувру.

¹¹ Хъайишван Агъайи, Павелин улихъна ачмиш духъну, кІуру:

– ГучІ мапІан, Павел, фицики уву Узкан Ерусалимдиъ фици шагъидвал гъапІнуш, Римдиъра гъаци шагъидвал апІидива.

Павелиз жугъдарин къаршувал

¹² Йигъ улубкъуради, жугъдари чпин арайиъ Павел дарчІикъан гагъди, дирипІри ва дурубхъри гъузуз ху апІуру. ¹³ Ху гъапІдарин къадар ягъчІвур кастІан артухъ вуйи. ¹⁴ Дурари, ахъюну маллийрин ва кавхйирин багахъна душну, гъамци кІуру:

– Учү, Павел йивну йикІайиз, дирипІри ва дурубхъри гъузарча пну, ху дапІнача. ¹⁵ Гъаци вуйиган, учву ва ахъю судди, думу ичв улихъна

хруси, кьушмарин аьхюринан, Павелин месэла хъана айибтІан гьакълуди ахтармиш апІуз ккундучуз кІури, тІалаб апІинай. Хъа учу думу мина гьюру рякъюъ йикІуз ккеъдича.

¹⁶ Гьаму къастнакан Павелин худлиз ебхьуру. Дугъу, эскрарин йишваз дуфну, дидкан Павелиз хабар апІуру. ¹⁷ Гьадмуган Павели, юзбашйиринан сариз, чахъна дих дапІну, кІуру:

– Гьаму живан кьушмарин аьхюрихъна гьайих, мугъаз аьхюринан кІуру саб хабар аьгъа.

¹⁸ Дугъура, живан кьушмарин аьхюрихъна духну, кІуру:

– Душтагъдиъ айи Павели, узуз чахъна дих дапІну, гьаму живан увухъна гьахуз тІалаб гьапІну, гьаз гьапиш мугъаз узуз фу-вуш пуз ккунди а.

¹⁹ Кьушмарин аьхюри, живандин хил дибисну, гьирагъдиз гьадаъну, гьерхру:

– Узуз фу пуз ккунди авуз?

²⁰ Дугъу жаваб туву:

– Жугъдариз, дугъан месэла хъана айибтІан гьакълуди ахтармиш апІуз ккундучуз кІури, увкан закур Павел аьхю суддиз хувал ккун апІуз йикърар дапІна. ²¹ Дурарихъ мехъебехъан, гьаз гьапиш дугъаз ягъчІвур касдиладан зиина адмийир ккеъна. Дурари, думу дарчІикъан гагъди, дирипІуз ва дурубхъуз ху дапІна. Дурар гьамус, гьаци апІуз, яв разивализ ккилигура.

²² Кьушмарин аьхюрира:

– Уву узуз ктибтубдикан саризкъан макІан – пну, живан деетуру.

Павел Къайсарияйиз гьауб

²³ Хъасин дугъу, чан кьор юзбашийиз дих дапІну, кІуру:

– Къайсарияйиз гьагъюз кьюдварж эскер, ургцІур гьайвнарин эскрар, кьюдварж ярхи жидйир хъайи эскрар хьяхъдин сяаът урчІувбдиз гьазур апІинай.

²⁴ Гьацира, Павел гьакимдар Феликсдихъна гьахбан бадали, гьайвнарра гьазур апІинай.

²⁵ Хъа дугъу гьамцдар гафар кайи кагъаз гьибикІнийи:

²⁶ – Яв аьхювал гьакимдар Феликс! Узу, Клавдий Лисийи, узуз саламар хътаураза. ²⁷ Гьаму кас жугъдари дидисну йикІуз цІибтІан имдайи, хъа узу, думу Римдин ватандаш вуйиб аьгъю дубхъну, думу гьюрхюнза. ²⁸ Думу тахсиркар апІбан себеб аьгъю апІуз ккунди, узу думу суддиз гьахунза. ²⁹ Лигуруш, дугъак кирчрайи вари тахсрар дурарин чпин хусуси къанунарихъди аьлакълудар вуйи, хъа думу йикІуз вая душтагъ апІуз лайикъ вуйи саб тахсирра дугъак ктар. ³⁰ Хъа му касдиз кьаршу вуди чІуру къастар дапІнаиваликан узуз гьапиган, узу думу дишлади увухъна хътаунза ва думу тахсир апІурайидариз чпин дугъак кирчрайи багънийир яв улихъ ачухъ апІуз буйругъра тувунза. Сагъ ишриву!

³¹ Эскрарира, дугъан буйругъ тамам дапІну, Павел гьадму йигъан хьяхъдиз Антипатридайиз гьахуру.

³² Хъайигъан гьайвнарин эскрар, Павелра хъади, Къайсарияйиз рякъюъ учІвру, хъа миди вуйи эскрар чпин йишваз хътакуру. ³³ Къайсарияйиз гьафиси, Павелихъ хъайи гьаравлари кагъаз гьюкумдрихъна гьабхуру ва Павел дугъан хилиз тувру. ³⁴ Хъа Феликсди, кагъаз дурхну, Павел фуну юрднаан вуш, гьерхру. Думу Киликияйиан вуйиб аьгъю гьабшиган, ³⁵ Феликсди Павелиз кІуру:

– Узу увухъ, уву тахсиркар апІурайидар гьафиган, хъпехъидиза.

Ва Павел Гьироддин дараматдиъ гьаравликкди уьрхюз буйругъ тувру.

Феликсди

Павелин месэла ахтармиш апІуб

24 Хъуд йигълан, сакъюдар кавхйир ва Тертулл кІуру аьрзачи хъади, аьхюну малла Ананай гьюру ва гьюкумдрин улихъ Павелиз кьаршу вуди дугъан тахсрар ктухуру. ² Чаз дих гьапІиган, Тертулли, Павел тахсирламиш апІури, гьамци кІуру:

³ – Аьхю вуйи Феликс, гизаф вахтнан мясляаът ва халкъдин ужуб дуланажагъ айивалиинди учу узуз буржлу вуча ва му учу разивалиинди къабул апІурача. ⁴ Хъа уву артухъ инжик дарапІбан бадали, узуз хас вуйи сабурлувалиинди ич жикъи вуйи аьрзайихъ хъпехъуб ккун апІурача. ⁵ Фицики учу му кас мясляаът чІюбгъур, вари дюн'яйиъ жугъдарин арайиъ гьалабулугъар гьитІирккурайир ва назаретлу кучІлин диндин кІул вуйивал ачухъ гьапІунча. ⁶ МитІланра гьайри, дугъаз Аллагъдин хал чиркин апІуз ккун гьабхъну, хъа учу думу гьидисунча. [7] †

⁸ Дугъхъан силис гьадабгъну, учу дугъак кирчрайи тахсрар увхъан аьгъю апІуз хьибдивухъан.

⁹ Вари жугъдари, мурар вари гьакъяр ву кІури, Тертуллин гафар тасдикъ апІуру.

Павелин улхуб

¹⁰ Гьакимдари, ишара дапІну, чаз улхуз ихтияр тувиган, Павели кІуру:

– Уву гизаф йисари гьаму халкъдин гьакимвал апІурайивал аьгъяди, узу шадвалиинди узук кирчрайи тахсрар дюз дарувал улупидиза. ¹¹ Увхъан ахтармиш апІуз шулвухъанки, узу Ерусалимдиз икрам апІуз гьафи вахтнахъанмина йицІикъюд йигътІан артухъ гьабхъундар. ¹² Гьаму вахтнан айитІ узу Аллагъдин хулаъ шлихъдикІа я гьожатар апІури, я мистаъ, я шагърин жара йишваъ халкъдик гьал кипри гьаркъю кас адар. ¹³ Ва гьамусра дурарихъан чпи узук кирчрайи тахсрар тасдикъ апІуз шули адар. ¹⁴ Хъа узу гардандиъ бисуразаки, дурари кучІал дин вуди гьисаб апІурайи БикІубдин бинайиин алди йиз абйирин

† Грекарин саспи БикІбарий дибикІна: «Хъа думу учуз ич закондиинди жазайиъ итуз ккун гьабхъунчуз, амма кьушмарин аьхюр Лисийди думу учхъан гьидисну. Дугъу думу тахсир апІурайидариз увухъна гьагъюз буйругъ дебккнийи».

Аллагъдиз гъуллугъ апІураза. Узу Къанундиъ улупнайи гъарсабдихъ ва Пайгъамбрарин китабарихъ дидикІнайидарихъ хъугъраза. ¹⁵ Ва, дураринси, йизра Аллагъди гъам гъякълу, гъамсана гъякъсуз касар, гъачІихъан, чІиви апІбак умуд кайиз. ¹⁶ Гъаддиз Аллагъдин ва инсанарин улихъ йиз намус марцци хъпан бадали, узхъан шлукъан чарйир зигураза.

¹⁷ Гизаф йисар улдучІвхъан, узу, йиз халкъдин арайиъ садакъа ва гъурбнар апІуз Ерусалимдиз хъадакну гъафунза. ¹⁸ Дупну ккундуки, узу марцц апІру аьдатра тамам апІури, дурариз Аллагъдин хулаъ гъяркъюнзу. Узу халкъдик гъалабулугъ кипри гъахъундарза. ¹⁹ Мушваъ, эгер узуз къаршуди кІуруб аш, Асияйиан вуйи жугъдарра яв улихъна дуфну ккундийи. ²⁰ Ясана гъамусяаьт мушваъ айидари, узу Ерусалимдиъ ахю суддин улихъ дерккиган, узук фицдар тахсрар кирчнунш, гъит йипри. ²¹ Дурарихъан пуз шлуб ялгъуз гъамутІан дар: дурарин къялаъ дийигъну, узу: «Узу гъачІидар чІиви хъпахъ хъугъра кІури, гъи учву йиз диван апІурачва», – пну, чІигъ гъапІунза.

Павел дустагъдиъ хъуб

²² Гъадмуган Агъайин рякъ ужуди аьгъю Феликсди, диван апІувал дебккуну, гъамци гъапи: – Узу яв ляхниз къушмарин ахюр Лисий гъафи вахтна лигидиза.

²³ Дугъу юзбашийиз Павелиин ул алди гъитуб ва саризра дугъахъна гъюз ва дугъан ярар-дустариз дугъан гъайгъушнаъ хъуз гъадагъа дарапІуб буйругъ тувру. ²⁴ Сакъюдар йигъарилан Феликс, чан жугъуд шив Друзиллара хъади дуфну, Павел хуз гъитну, Месигъ Исайин хъугъваликан вуйи дугъан улхбарихъ хъпехъуру. ²⁵ Хъа Павел гъякъваликан, сабуруваликан ва ахирзамандихъан шлу дивандикан улхуз хъюгъиган, Феликсдиз гучІ шулу ва кІуру: «Гъелелигъ гъарах. Хъа вахт гъабшиган, дих апІидизавуз». ²⁶ Павели чав деетуздиги пул тувур, кІури, Феликсдин миж кайи. Гъаддиз дугъу кми-кмиди Павелиз чахъна дих апІури ва дугъахъди сюгъатар гъахури гъахъну. ²⁷ Къюд йис улдучІвхъан, Феликсдин йишв'ин Порций Фест дерккнийи. Жугъдар рази ктаури, Феликсди Павел дустагъдиъ итнийи.

Павел Фестдин улихъ хъуб

25 Фест гъякимдар духъну шубуд йигълан, думу Къайсарияйиан Ерусалимдиз гъягъюру. ² Ахюну маллийри ва жугъдарин садпи агълари дугъан улихъ Павелин тахсрар ктухуру. ³ Дурари, гъамци гъапІиш, ужу хъибди, кІури, Павел Ерусалимдиз гъауб Фестдикан тІалаб апІуру, фицики дурариз думу рякъюъ йикІуз ккунди айи. ⁴ Фестди дурариз, Павел Къайсарияйиъ мюгъкамди уърхюра ва багарихъди учв дина гъягъюрза, кІури, жаваб тувру.

⁵ – Гъит ичв ахюдарикан сакъюдар узухъди гъюри, – гъапи дугъу, – ва думу касдик тахсир каш, гъадушваъ тахсиркар апІри.

⁶ Фест дурарихъди ургуд-йицІуд йигъан гъузру. Къайсарияйиз хътакиган, Фестди, диванбегийин йишв'ин деъну, Павел дина хуз буйругъ тувру. ⁷ Хъа думу гъахиган, Ерусалимдиан гъафи жугъдари, Павел къялаъ тІаъну, дугъак гизаф ахю тахсрар кирчру, амма дурарихъан мурар усбат апІуз гъахъундар. ⁸ Павели: «Узу жугъдарин къанундиз, Аллагъдин хулаз, я Римдин паччагъдиз къаршу ляхин гъапІундарза», – кІури, учв дурарихъан уърхюри гъахъну.

⁹ Хъа Фест жугъдар рази апІуз чалишмиш шули гъахъну ва гъаддиз Павелиз гъамциб суал тувру: – Увуз, Ерусалимдиз душну, гъадушваъ, увук кирчрайи тахсрариз лигну, узу яв диван дапІну ккундуруз?

¹⁰ Павели жаваб тувру:

– Узу гъамусяаьт йиз диван дапІну ккуни Римдин паччагъдин дивандин улихъ дийигъназа. Узу жугъдариз саб чІуру ляхинра гъапІундарза, му увуз лап ужуди аьгъявуз. ¹¹ Эгер узу гъякъ дарш ва йикІбаз лайикъ вуйи ляхин гъапІунш, узу дидккан кІул ккадабгъури адарза. Хъа гъаму касари, йиз тахсир адарди, узук тахсрар кирчраш, узу шлихъанкІа дурарин хилиз тувуз хъибдар. Узу йиз диван Римдин паччагъди апІуб ккун апІураза.

¹² Мажлисдихъди мясляаьт дапІну, Фестди жаваб туву:

– Уву яв диван Римдин паччагъди апІуб ккун гъапІунва, гъаддиз Римдин паччагъдихъна гъягъидива.

Фестдинна Агриппайин сюгъбат

¹³ Сакъюдар йигъарилан паччагъ Агриппа, Вереникара хъади, Фест тебрик апІбан бадали, Къайсарияйиз гъюру. ¹⁴ Дурари душваъ адау сакъюдар йигъарин арайиъ Фестди паччагъдиз Павелин месэлайикан, гъамци кІури, ктибтуру:

– Мушваъ Феликсди дустагъ дапІну гъитнайи сар кас а. ¹⁵ Узу Ерусалимдиъ айиган, дугъак тахсрар кирчри, жугъдарин ахюну маллийрина кавхйири дугъан диван апІуб тІалаб гъапІинийи. ¹⁶ Хъа узу, тахсир илипурайириз, тахсрар кирчрайидарихъди машна-машди дяркъну, учв уърхюз мумкинвал тутрувди, думу аьжализ тувуб римлуйирин аьдат дар, гъапунза. ¹⁷ Гъаддиз, гъадму жугъдар мина гъафиган, узу ляхин къаназ илдидипди, хъайигъан диванбегийин йишв'ин деъну, гъадму кас дина хуз буйругъ тувунза. ¹⁸ Думу тахсирламиш апІурайидар гъудужвну гъулхиган, дурарихъан узу ккилигурайи гъич саб тахсирра пуз гъабхъундар. ¹⁹ Дурари дугъахъди чпин диндикан ва гъапІур-вуш сар дукІнайи Исайикан гъожатар апІури гъахъну. Павели, думу чІивир ву, кІурира тасдикъ апІурайи. ²⁰ Му ляхниз фици лигуруш аьгъдарди, узу

Павелихъан, Ерусалимдиз душну, гъадушваъ яв диван дапІну ккундунуз, пну, гьерхунза.

²¹ Хъа Павели чан месэла Римдин паччагъ Августди гъял апІуб тІалаб апІбаз лигну, узуз думу Римдин паччагъдихъна гъауз мумкинвал хъайиз, Къайсарияийи гъаравликк гъитуз буйругъ тувунза.

²² Агриппайи Фестдиз: «Узузра гъадму касдихъ хъпехъуз ккунди азуз», – гъапиган, Фестди: «Закур уву дугъахъ хъпехъидива», – пну, жаваб тувру.

Павел Агриппайин улихъ хъуб

²³ Хъайигъан, Агриппана Вереника гизаф дамахлуди дуфну, къушмарин ахъюдарихъдина шагърин адлу агъалйирихъди диванханайиъ учІвиган, Фестди Павел хуз буйругъ тувру. ²⁴ Хъасин Фестди кІуру:

– Агриппа паччагъ ва вари мушваъ айи агълар! Учвуз Ерусалимдиъ ва гъамушваъ чакан вари жугъдарин жямаяъти аързар апІурайи гъаму кас рякъюрочвуз. Дурари, му кас яшамиш духъну ккундар, кІури, чІигъар апІури гъахъну. ²⁵ Хъа узу, думу йивну йикІуз лайикълу вуйи гъич саб тахсир ктар, кІури, гъисаб апІураза. Хъа дугъу чан диван Римдин паччагъди апІуб тІалаб гъапиган, узу думу дугъахъна гъауб къатІъ гъапІунза. ²⁶ Хъа узу Римдин паччагъдиз якъинди фу бикІурушра аьгъдруган, гъаддиз думу ичв варидарин улихъна, иллагъки, паччагъ Агриппа, яв улихъна хуб буйругъ тувунза. Учву дугъан ляхин ахтармиш апІбалан къяляхъ, узу Римдин паччагъдиз му ляхникан фу бикІуруш ачухъ шул. ²⁷ Фицики дустагъ дапІнайи касдин тахсир фтиъ аш, улулупди, гъауб фагъумсуз ляхинси гъибгъразуз.

Павелин улхуб

26 Гъадмуган Агриппайи Павелиз кІуру:
– Гъамус увхъан улхуз шулвухъан.

Павелира, чан хил за дапІну, чан тахсир адруваликан пуз хъюгъру:

² – Агриппа паччагъ! Жугъдари узук кирчрайи вари тахсрарихъан яв улихъ жвув уърхюб ахъю бахт вуди гъисаб апІураза. ³ Фицики уву жугъдарин вари аьдатарихъди ва гъюжат али месэлийирихъди таниш вува. Гъаддиз увкан узухъ сабурниинди хъпехъуб тІалаб апІурза.

⁴ Вари жугъдариз, фици узу жигъил вахтнахъанмина йиз халкъдин арайиъ, хъасин Ерусалимдиъ яшамиш шули гъахънуш, аьгъя. ⁵ Дурариз узу ухдихъанмина аьгъя ва, чпиз ккун гъабхъиш, дурарихъан узу фарисей вуди хъуваликан ва ихъ диндиз тялукъ вуйи ижми саягънан уьмур хъапІри хъуваликан шагъидвал апІуз шулу. ⁶ Гъамус узу, Аллагъди ихъ абйириз туву гафнак умуд кивбаз лигну, ⁷ йигъ-йишвди Аллагъдиз гъуллугъ апІури, ич йиціикъюб тухми думу гаф тамам хъпак умуд кивбаз лигну, суддин улихъ дейигъназа. Магъа гъаму умудназ лигну,

Агриппа паччагъ, жугъдари узу тахсиркар апІура.

⁸ Уву, Аллагъдихъан гъачІидар чІиви апІуз хъуб мумкин дарубси гъисаб апІурана? ⁹ Сифтейиан узур, Назаретдиан вуйи Исайин гафназ къаршу вуйи гизаф ляхнар апІуб лазим ву, кІури, гъисаб апІуйза. ¹⁰ Узу гъадрар вари Ерусалимдиъ апІурийза. Мидкан ахъюну маллийрихъан гъюкум гъадабгъну, ахъючІвеъ Исайихъ хъугърайидар дустагъдиъ ирчунза. Хъа Исайин ученикар йивну йихру вахтна, узу мид'ин рази шуйза. ¹¹ Узу дурар вари мистариъ, дурарихъди чпин хъугъувал батІул апІуз гъитуз чалишмиш шули, жаза туври гъахънийза. Дурарихъна йиз даккнишин гъадмукъан гъатиб вуйики, узу дурарихъ хъергуз жара шагъраризра кмиди гъягъюйза.

¹² Гъациб къаст ади узу сабан, ахъюну маллийрин гъюкум ва табшуругъар хъади, Дамаскдиз гъушнийза. ¹³ Лисун шулайи вахтна, узу рякъюъ айиган, ригъдинтІан гужли аквну, завариан гъюри, узун узухъ хъайидар ккаънийи. ¹⁴ Учву вари жил'ина алдакчу, ва узуз узухъди жугъуд чІалниинди улхурайи гъамциб дих гъеебхъуз: «Эй Саул, Саул! Уву Узухъ гъаз хъергнава? Аллагъдиз къаршу гъудужвну, жвуваз писвал апІурава». ¹⁵ Хъа узу: «Уву фуж вува, Агъа?» – пну, гьерхза. Ва Агъайи узуз жаваб туву: «Узу уву хъергнайи Иса вуза.

¹⁶ Ликриина гъудужв. Гъеле увуз гъябкъюб гъубзри, хъа Узу увуз улупуз ккимбубдинра шагъид шлу, Ииз гъуллугъчиди дерккуз увухъна ачухъ духъназа.

¹⁷ Узу уву яв халкъдихъан уърхидиза ва жугъуд дарударихъна гъаьдизаву. Хъа дурарихъанра увуз зарар тувуз хъибдар. ¹⁸ Уву дурарин улар арццну, дурар мучІушнахъан аквнахъна, иблисдин гъюкмикан Аллагъдихъна хидива. Дурарихъан гъамци чпин гунгъарилан хил алдабгъувал ва Узухъ хъугъбиинди Аллагъдин терефназ гъафидарин арайиъ чпиз йишв гъазанмиш апІуз хъибди».

¹⁹ Гъаци вуйиган, паччагъ Агриппа, узхъан аършарин амрихъ хъпехъди гъузуз гъабхъундарзухъан. ²⁰ Хъа Дамаскдиъ, гъацира Ерусалимдиъ ва вари уълкейиъ, хъасин жугъуд дарударин арайиъра, дурари, чпин тахсрар гардандиъ дидисну, Аллагъдихъинди илдицбан бадали ва чпин ляхнариинди му тасдикъ апІбан бадали, аьгъювалар улупуз хъюгъюнза. ²¹ Гъамдин кІуллак жугъдариз, узу Аллагъдин хулаъ айи вахтна, дидисну йикІуз ккун гъабхъну. ²² Хъа Аллагъди узуз, гъийин йигъазкъан кюмек апІура. Дугъан кюмекниинди узу гъи, биціидариз ва ахъюдариз шагъидвал апІури, пайгъамбрари ва Мусайи гъаци хъибди гъапибдилан гъайри, фукІара жара артухъуб гъапундарза.

²³ Месигъ йикІиди ва гъийихдарикан сарпирди, гъачІихъан, чІиви хъиди, ва Дугъу гъам жугъдариз, гъамсана жара халкъариз акв хибди.

Агриппа хъугъувалиина хуз
Павелин чалишмиш'вал

²⁴ Павел учв уърхюз улхури имиди, Фестди зарб сесниинди:

– Павел, уву деллур вува! Ахю зигъимлували уву аькъвлиан адаънаву! – кІуру.

²⁵ – Узу деллур дарза, гизаф гьюрматлу Фест, – жаваб туву Павели. – Узу кІурайиб гьякълуб ва фагъумлуб вуйиз. ²⁶ Паччагъ Агриппайиз мидкан аьгъя ва узу дугъахъди ачухъди кІураза. Узу фикир апІуразаки, дугъу йиз вари гафариз фикир тутрувди гъидрибтур, фицики мурар вари гизафдариз рякъюри гъашидар ву. ²⁷ Паччагъ Агриппа! Уву пайгъамбрарихъ хъугъурна? Уву хъугърайиб аьгъязуз.

²⁸ Гъадмуган Агриппайи Павелиз кІуру:

– Уву, узу гъамци рягъятди Исайихъ хъугърур хъуз шул кІури, фикир апІурана?

²⁹ – Рягъятди вуш вая читинди вуш, му метлеблудар, – жаваб туву Павели. – Неинки уву, хъа гъи узухъ хъпехъурайидар вари узусдар хъузди, амма зунжрар алдарди, Аллагъдиз ккарагураза.

³⁰ Гъадмуган паччагъ, гъакимдар Фест, Вереника ва дурарихъди деънайидар вари гъудужвуру.

³¹ Диванханайиан удучІвну, чпи-чпихъди гъамци улхуру:

– Му касди йикІбаз вая дустагъ апІбаз лайикълу вуйи саб чІуру ляхинра дапІнадар.

³² Агриппайи Фестдиз гъапи:

– Му кас, эгер дугъу Римдин паччагъдин улихъ жаваб тувуз ккун дапІнадайиш, азад апІузра шуйи.

Римдиз рякъюъ

27 Учу гимийиъди Италияйиз сирнав апІбанди гъашиган, Павелна сакъюдар жара дидиснайидар Римдин паччагъдин къушмариан вуйи Юлий кІуру юзбашийихъна тувнийи. ² Учу Адрамития шагъриъ, Асияйин гъирагъарихъна гъябгъюрайи гимийиъ эъну, рякъюъ учІвча. Учухъди Фессалоникайиан вуйи македонжви Аристархра хъайи. ³ Хъайигъан учу Сайдайиъ гимийиан эдеъча, ва Юлийи, Павелиз чан дустарихъна гъягъюз ихтияр тувну, ужуб ляхин гъапІну. Дустарра дугъан гъайгъушнаъ шулу. ⁴ Сайдайиан удучІвну, Киприхъан къиблайихъинди сирнав гъапІча, гъаз гъапиш учу микІлаз къаршуди гъягъюри гъахънийча. ⁵ Киликияйинна Памфилияйин гъирагъарихъантина сирнав дапІну, Ликия уълкейин Мира кІуру шагъриз гъафича. ⁶ Душваъ юзбашийи, Италияйиз гъябгъюрайи Александрияйиан вуйи гими дабгну, учу дидиъ иту. ⁷ Учу гъюлилан явашди садшвнуд йигъан гъягъюри гъашича. МикІ ич гъаншаризди хъивнади хъпаз лигну, учу гуж-балайиинди Книд шагъриз хъуркъча. Ва, улихъ гъягъюрайи терефназди гими хъапІуз даршиди, Салмона

кІакІнахъан ярхла даршули, Крит островдихъан къибла терефназди гъушча. ⁸ Гуж-балайиинди учу Ласея шагърихъан ярхла дарди, Гимйир дийигъру „ХатІасуз“ кІурушвахъна гъафича.

ТІурфан

⁹ Гизаф вахт зяя гъабхънийи, ва сарун гими хъапІуб хатІалу дубхънайи, фицики думугандиз жугъдарин ушварин йигъар улдучІвнийи. ¹⁰ Павели дурариз гъапнийи: «Узухъ хъебехъай! Узуз рякъюрязузки, ихъ сирнав бедбахтвалихъна гъюрайиб. Гимийиъ айи гъагъра, гимира пуч хъиди, хъа ухъура йихуб мумкин ву». ¹¹ Хъа юзбаши, Павелихъ хъпехъди, гими хъапІурихъна дидин эйсийихъ хъпехъну. ¹² Гимйир дийигъру „ХатІасуз“ кІурушв къюрд адапІуз хай даруб вуди хъпаз лигну, гизафдари, душваъ дедребккъди гимйир дийигъру Финик кІурушв аз рукъуз чалишмиш хъпан ва душваъ къюрд адапІбан бадали, сирнав апІуз къаст гъапІнийи. Финик Критдиин али къибла-ригъалабхъру ва кафари-ригъалабхъру микІариз къаршу йишв вуйи.

¹³ Къиблайихъанди пучІу микІ хъивиган, му чпиз ккуниси гъабхъну кІури, фикир дапІну, гимичйири, гими дебккру гъагъи гъармах за дапІну, Критдин гъирагъдихъантина сирнав апІуру. ¹⁴ Хъа саб бицІи арайилан островдилан «кафари-ригъгъудубчІвру» кІуру къувватлу микІ утІубччвuru. ¹⁵ Гимийихъан микІлаз къаршу гъябгъюз шуладайи. Гъаддиз учу гагъ му, гагъ тму терефназ гатІахъури гъахъну. ¹⁶ Учу Клавда кІуру саб бицІи островдин гъвалхъан гатІахъчу ва саб гуж-балайиинди гимийихъ хъайи лютке кибтІну мюгъкам гъапІча. ¹⁷ Думу гимийиина за дапІну, гимийин кІанкканмина тІилар ккадагъну, кибтІну, мюгъкам гъапІча. Сирт кІуру гъумран гъирагъдин багахъ исчІли йишв'ин гими алабсур кІури, гучІури, ахъюну елкан ис гъапІнийи. Хъана гими микІлу гъабхуз хъюбгънийи. ¹⁸ Хъайигъан микІ гужалди хъивган, гимийиан гъагъар гатІахъуз хъюгъю. ¹⁹ Хъа шубудпи йигъан дурари гъюлиз гимийин алатарра кмиди гатІахъу. ²⁰ Гизаф йигъари я ригъ, я хядар дрякъри гъахънийи. Хъа зурба тІурфан ккудудубкІрайиган, учу ккадархъур кІуру умуд марцциди ктабтІнийич.

²¹ Сарикъан фукІа дирипІри хайлин йигъар вуйи. Гъадмуган Павели гъудужвну гъапи:

– Эй инсанар, учву узухъ хъебехъну ккундийи ва Критдиан удучІвну ккундайи. Гъаци гъапІнийиш, му балйир ва зарарар хъидайи. ²² Хъа узу учвuz ичв юкІвар ижми апІуз дих апІураза, гъаз гъапиш учвкан сар касра йикІидар, анжагъ гими пуч хъибди. ²³ Фицики сан узуз, узу Чанур вуйи ва узу Чаз гъуллугъ апІурайи Аллагъдин малайикди гъамци гъапунзуз: ²⁴ «ГучІ мапІан, Павел. Уву Римдин паччагъдин улихъ дийигъну ккунду ва, гъаддиз, Аллагъди увухъди гимийиъ айидар вари сагъ-саламатди уърхюз гаф тувра». ²⁵ Гъаци

вуйиган, гучІ мапІанай, дустар, фицики узу
Аллагъдихъ ва узуз гъапидар вари кІулиз
удучІвбахъ хъугъраза. ²⁶ Ухъу саб островдиина
гатІахъиди.

²⁷ ЙициЮкьудпи йишв улубкъиган, микІлу учу
Адриатик гъюлилан гъахурайчу. Гъаџишвар
шулайи вахтна гимичйириз багарихъ жил
хъайивал гъугъубжвнийи. ²⁸ Гъюлин деринвал
гъеебциган, думу ягъчІвур метрйихънакъан вуди
гъабхънийи. Сабџиб вахтналан хъана гъеебциган,
деринвал гъамус сумчІур метрйихънакъан
дубхънайи. ²⁹ Гими гъарзариин алабсуз гучІури,
гимичйири гимийин къяляхъ йишвлан юкъуб
гъагъи гъармах ккирчну, хъа йигъ ухди улубкъри
пну, ккарагуз хъюгънийи. ³⁰ Гимичйири, гимийиан
гъергуз ккунди, гъагъи гъармахар гимийин улихъ
йишвлан ирчру аьмллар апІури, гъюлІина лютке
илипуру.

³¹ Хъа Павели юзбашийизна эскрариз гъапи:
– Эгер дурар гимийиъ гъудрузиш, учву
ккадархъидарчву.

³² Гъаџи гъапиган, эскрари люткейин тІилар
къатІар апІуру ва думу гъюлиъ абхъру.

Гими пуч хъуб

³³ Йигъ хъайиз улихъна Павели, гъамци кІури,
варидарихъди уъл ипІуз гъитру:

– Ихъ ккадархъбаз ккилигури гъи йициЮкьудпи
йигъ вуйихъ, хъа учву вари гъаму йигъари фукІа
дипІнадарчва. ³⁴ Гъаддиз учвкан фукІа-мукІа ипІуб
ккун апІураза, му ичв уьмур уьбхбаз кюмек хъибди.
Учву, кІуллан саб чІаркъан алдадабхъди, сагъ-
саламатди гъуздишва.

³⁵ Гъамци дупну, дугъу уъл гъадабгъну, варидарин
улихъ Аллагъдиз чухсагъул дупну, кудубтІну, ипІуз
хъюгъру. ³⁶ Варидарик юкІв кубчІвну, дурарира уъл
ипІуз хъюгъру. ³⁷ Гимийиъ вари 276 кас айи.

³⁸ Варидари тухъ хъайиз дипІну, учу, тахил гъюлиъ
абхъри, гими артухъ вуйи гъагънахъан азад апІуз
хъюгъча.

³⁹ ГъачІин улубкъиган, гимичйириз гъум хъайи
гъирагъ рябкъюру. Му жил фунуб вуш аьгъю
гъабхъундаршра, дурариз гими душвахъ, эгер
шулуш, дебккуз ккун шулу. ⁴⁰ Гъармахарихъ хъайи
тІилар хъудутІну ва рулар дудурчну, улхъан елкар
дурари микІ хъайи терефназди гъатІабџцну, гими
гъирагъдихъна хъапІуру. ⁴¹ Хъа гими ичІ адру
йишваъ гъумриин алабсубси, дидин хъюхъ
гъумраъ абсру ва рибшвузкъан даршули гъубзу,
хъа къяляхъ йишв лепйирин къувватниинди
убгъюз хъюбгъру. ⁴² Эскрариз сифте,
дидиснайидарикан сарихъанкъан гъергуз дархъбан
бадали, дурар вари йивну йихуз ккун шулу. ⁴³ Хъа
юзбашийи, Павелин уьмур уьбхбан бадали,
дурариз ихтияр тувундар. Дугъу сирнав апІуз
шлудариз, сифте гимийиан гъюлиъ урсну,
гъирагъдихъна ктучІвуз буйругъ тувру. ⁴⁴ Хъа
имбудариз дугъу тахтириинди вая фукІа-мукІа

уълубхрубдиинди гъирагъдихъна ктучІвуз гъитру.
Гъамциб саягъниинди вари сагъ-саламатди
гъирагъдихъна ктучІвнийи.

Мальтайиъ

²⁸ Гъирагъдихъна кудучІвну, хатІасуз аьгъвалат
арайиз гъафиган, учуз му остров Мальта
вуйиб аьгъю гъабшичуз. ² Душван агъалйири учу
къадарсуз ужуди къабул гъапІнийчу. Мархъ
дубгъну, гъавйир мичІал хъпаз лигъну, дурари, аьхю
џа алапІну, учуз џихъна дих гъапІнийи. ³ Павели
саб хаб џирџар гъварч дапІну, дурар џиин
алахъуз хъюгъиган, џихъан гъебграйи битІ дугъан
хилккан ккичІибхуру. ⁴ Дугъан хиликк ккебхнайи
битІ дьабкъну, душван агъалйири чпин арайиъ
гъамци гъапнийи:

– Гъаму кас, саб шакра адарди, адми гъачІир ву,
фицики думу гъюлиъ талаф гъахъундаршра,
Аллагъдин судди думу чІивиди гъитрадар.

⁵ Хъа Павели битІ, чан хил дутІубччвну, џигъ
гъипу ва дугъаз фукІа зиян гъабхъундайи. ⁶ Дурар,
Павелин хил аьбгъюр вая думу дишла дукІну
алдакур кІури, ккилигурайи. Дурар Павелиз къаназ
ккилигури гъузру, хъа дугъаз фукІара дархъиди
рябкъюру. Гъадмуган дурари, чпин фикир дигиш
дапІну, думу аллагъ ву пуз хъюгъру.

⁷ Душвхъан ярхла дарди островдин гъюкумдар
Публийин мулкар хъайи. Дугъу учуз чан хулаз
теклиф апІуру ва шубуд йигъан учу ужуди хълижв
апІуру. ⁸ Публийин адаш фунин гъагъи уьзур кади
ахниъ ахънади шулу. Павел дугъІна улукъуз
гъагъюру ва, ккарагну, дугъІн чан хилар иливну,
думу сагъ апІуру. ⁹ Мидхъан, островдиин яшамиш
шулайи жара аьзарлуирира гъюру ва Павели
дурарра сагъ апІуру. ¹⁰ Мальтайин агъалйири учуз
гизаф гъюрматар гъапІнийчуз. Учу рякъюъ учІвуз
гъязур гъашиган, дурари учуз лазим вуйи
гъарсабдихъди тямин гъапІчу.

Мальтайиан Римдиз рякъ

¹¹ Шубуб вазлилан учу гъаму островдиин къюрд
адапІурайи «Диоскурар» кІуру Александрияин
гимийиъди гъюлиз удучІвунча. Дидин хъюхъниин
Диоскурар кІуру къюдюхрар вуйи идолар алийи.

¹² Сиракуза шагъриз гъафиган, душваъ шубуд йигъ
адапІча. ¹³ Дилин рякъюъ учІвну, Ригия шагъриз
гъафича. Йигъ алдабхъган, къибла микІ хъивну
къюдпи йигъаз учу ПUTEола шагъриз гъафунча.

¹⁴ Душваъ гъардшар гъагъча. Дурарин тІалабниинди
дурарихъ ургуд йигъан гъузну, хъасин Римдиз
гъушча.

¹⁵ Душваъ айи гъардшар, учу гъюрайиваликан
деебхъну, ич улихъна, хълар дахъру шубуд хулар
али Апийин майдандиина удучІву. Дурар
гъаркъган, Павел гизаф шад гъахъи, ва дугъу
Аллагъдиз чухсагъул гъапи. ¹⁶ Римдиъ гъаравулди

сар эскерра хъитну, Павелиз азадди яшамиш хъуз ихтияр тувнийи.

**Павели Римдиъ
аьгъювалар улупуб**

¹⁷ Шубуд йигълан Павели жугъдарин арайиъ вартІан гъюрматлу вуйи адмийир сабишв'ина уч гъапІнийи. Дурар вари уч гъашиган, дугъу дурариз гъапи:

– Гъардшар! Узу ихъ халкъдиз вая ихъ абйирин аьдатариз къаршу вуди фукІа гъапІундаршра, узу Ерусалимдиъ римлуйирин хилиз дустагъ дапІнайирси тувна. ¹⁸ Римлуйири узхъан силис гъадабгънийи ва, узук йикІбаз лайикълу вуйи саб тахсирра ктруган, дурариз узу азад апІуз ккун гъабхънийи. ¹⁹ Жугъдари мидиз манигъвал гъапІнийи ва гъадмуган узу Римдин паччагъдихъна гъайих пуз мажбур гъахънийиза. Хъа узу, йиз халкъ мидин тахсиркар ву, кІурадарза. ²⁰ Гъаддиз узуз, учву дяркъну, сюгъбат апІуз дих гъапІунза. Узу, ялгъуз Израилин гележегдихъ хъугънайивализ лигну, зунжрариъ тІаъна.

²¹ Дурари Павелиз кІуру:

– Учү яв гъакънаан Ягъудияйиан сабкъан кагъаз гъадабгъундарча ва душв'ан гъафи гъардшарира увкан саб чІуру хабарра тувундарчуз. ²² Хъа учуз, увкан уву фици фикир апІураш гъеебхънийиш, ккундийчуз, фицики яв аьгъюваларикан варишвариъ чІуруди улхурайибдикан хабар вучуз.

²³ Дурари мидин гъакънаан уч шлу йигъ тѣийин апІуру, ва гъадму йигъан Павел дергнайишваз хъанара артухъ жугъдар сатІи шулу. Дугъура, гвачІинтІан хябяхъдиз Аллагъдин Паччагълугъдикан ктитурин ва шагъидвал апІури, Мусайин къанундинна Пайгъамбарин китабарин

бинайиин алди Исайикан гъапидар вари гъакъ вуйивал субут апІуйи. ²⁴ Дугъу саб пай уч духънайидар чан гафариинди умудлу апІуйи, хъа гъатмундар хъугъдайи. ²⁵ Чиб-чпин арайиъ сабвалихъна дарфиди, дурар алдагъуз гъазур духънайи арайиъ Павели дурариз кІуру:

– Гирами Рюгъну ичв абйириз Ишя пайгъамбриланмина гъапи му гафар гъакъ вуйиштІан:

²⁶ «Душну гъадму халкъдиз йип: Учву хъпехъури ва учвуз ебхъури гъашишра, фтинкІа гъаври ахъидарчву, лигури, рябкъюри гъашишра, фукІа рябкъидарчвуз.

²⁷ Гъаз гъапиш му халкъдин аькъюл хъунти дубхъна, дурарин ибар кар духъна ва улар кур духъна. Му вари, чпин улариз дярбкъри, ибариз дребхъри, юкІв гъаври адрабхъри, кІури ва, чпи сагъ апІбан бадали, Узухъна дарифри кІури, гъази дапІнайиб ву».

²⁸ Эй жугъдар! Учвуз аьгъю йибхъайки, Аллагъдин уьрхювал жугъуд дарудариз гъапІнайиб ву, ва дурар Дугъахъ хъпехъиди! [²⁹] †

³⁰ Павел, саб хал дибисну, чахъна гъафикъандар вари къабул апІури, къюд йисан яшамиш шулу.

³¹ Думу Аллагъдин Паччагълугъдикан аьгъювалар улупури ва дирбашди Агъа вуйи Месигъ Исайин Ужувлан хабар рабгъури гъахъну.

† Грекарин саспи БикІбарий дибикІна: «Павели гъамци гъапихъан, жугъдар, чиб-чпин арайиъ яман гъюжатар апІури, гъушнийи».

Рим

Павел жугъуд алим вушра, чаз Месигъ ачмиш гъашиган, дугъкан Гъадгъан терефкар шулу. Павелиантина Гирами Рюгъну, Иса бадали, гизаф кагъзар гъидикІну. Думу кагъзариъ Исайихъ хъугъвалин мяна-метлебнакан ктибтура ва Исайин сифте терефкрариз алахъру суалариз жавабар тувра. Римдиъ Исайин терефкрариз гъибикІу му кагъзин мяна Аллагъдиз къаршу удучІву ва Дугъан табшуругъар ярхла гъапІу адмийирикани ву. Аллагъдихъан, дурари гъапІу ва апІурайи гунгъариз лигуйиш, дурар ухдитІан терг апІуз шуйи, хъа Дугъу дици гъапІундар. Дурар гъич фтизкІа лайикъ даршра, дурариз Аллагъди гизаф багъа багъиш тувра: гъадрариз гъадабтІну ккуни жаза Месигъди Чан кІул'ина гъадабгъанайиган, аършарин ихъ Адаш, дурар вари Чаз веледарди къабул апІуз гъарган гъязур ву. Шли му багъиш хъугъувалиинди къабул гъапІиш, гъацирин неинки гунгъарилан хил алдабгъуру, хъа Аллагъди думу гъуркІну къабул апІуру ва думу Аллагъдихъди гъаргандин уъмрин эйси шулу. Мициб гъялну Исайин терефкрариз, чпин вари уъмриъ, ахъю тясир апІуру. Кагъзиъ, Павелинси, Месигъдин тереф дибиснайи алимарин фагъум-фикир фициб дубхъну ккундуш, гъаддиз гизаф фикир тувра. Кагъзин ахириъ, насигъятар туври, Исайин терефкрариз фици яшамиш хъуб лайикъ вуш, бикІура. Аллагъдиз адмийир масанди ву, фицики дурарихъанра чпин багахълуйир ккун дарапІди гъузуз шулдар.

Саламар пуб

1 Иса Месигъдин лукІ вуйи, Аллагъди вакил хъуз кадагънайи ва Чан пайгъамбрарилантина Гирами китабариъ Чав гаф тувнайиганси, Аллагъдин Ужувлан хабар гъабхуз дих дапІнайи Павелихъан саламар. ³ Му Хабарнаъ, Чан жил'ин гъабхъи уъмриз дилигну, Давудрин тухмиъ бабкан гъахъи Аллагъдин Балкан кІура, ⁴ хъа Гирами Рюгъналантина Думу, гъачІихъан, чІиви духъну, Аллагъдин Бай вуди къудратниинди улупна. Му ихъ Агъа, Иса Месигъ ву. ⁵ Гъадгъулантина узуз, Аллагъ аьгъдру халкъар хъугъувалихъна ва хъпехъувалихъна хпан бадали, вакилвалин багъиш гъурубкъунзуз. Му ляхнар Дугъан ад бадали вуйидар ву. ⁶ Учвур гъацдар халкъарикан вучва: Аллагъди учвуз Иса Месигъдин терефкрар хъуз дих дапІна. ⁷ Узу му, учвуз, вари Римдиъ яшамиш шулайидар, Аллагъдиз ккунидар ва Аллагъдин гирами халкъ хъуз дих дапІнайидар, бикІуразачвуз.

Уж'вал ва мясляаьт ибшричвуз Аллагъдихъан, ихъ Адашдихъан ва Агъа Иса Месигъдихъан.

Чухсагъулин ккарагуб. Римдиз гъюз тямгъ хъайивал

⁸ Сифте нубатнаъ, учвхъан варидарихъанди, Иса Месигъдилантина узу йиз Аллагъдиз баркаллагъ кІураза, фицики, вари дюн'я вуйибси, адмийириз ичв хъугъуваликан ебхъура. ⁹ Вари йиз юкІв хъипну, Аллагъдин гъуллугънаъ аза. Дугъан Балкан варидариз Ужувлан хабар дебккри, гъарган узу учву кІваин алауразачву. Магъа дидин шагъид Аллагъ. ¹⁰ Гъарган узу йиз ккарагбарийъ, Аллагъдин

амриинди, узу учвухъна гъюз хъибдайкІан, кІури, тІалаб апІури шулза. ¹¹ Фицики, учвуз къувват гъабхи рюгънан багъиш учвухъди пай апІуз, йиз учвухъна гъюз гизаф тямгъ хъайиз, ¹² жараси кІури гъабшиш, ихъ хъугъувалилантина чиб-чпихъан къувват бисидихъа – учву узхъан ва узу учвхъан. ¹³ Гъардшар, учвуз аьгъяди ккундузуз, жара халкъаризси, учвузра узкан артухъси мянфяаьт ктабгъуз шлуси, гизаф ражари узу учвухъна гъюз гъязур гъахъунза, хъа гъамусдизкъан, манигъвалар алахъури, гъюз гъабхъундарзухъан.

¹⁴ Вари халкъариз: гъам грекариз, улихъ хъайи, ва имбудариз, къяляхъ хъайи, гъам аьяндрариз ва сабдиканра хабар адрудариз – вардиз узу буржлу вуза. ¹⁵ Магъа гъаддиз узу учвуз, Римдиъ яшамиш шулайидариз, Агъайин Ужувлан хабар дебккуз гъязур вуза.

Ужувлан хабарнан къувват

¹⁶ Узуз Агъайин Ужувлан хабар рабгъуз нач дарзуз, гъаз гъапиш дидиъ гъарсар хъугъру кас уърхюз шлу Аллагъдин гъюкум а – сифте жугъдар, ва хъасин имбу халкъар. ¹⁷ Му Ужувлан хабарну, Аллагъди хъугъувалилантина, сифте бинайиан ккудубкІайизкъан, адмийирикани фици дугъри касар ктауруш, улупура. Гирами китабариъ дибикІна: «Дугъри касдиз хъугъвали уъмур тувди».

Вари адмийир гунагъкрар ву

¹⁸ Гъякъвал чпин нягъякъвалихъди ккапІрайи адмийири апІуру вари чІурубдиз ва гъякъсузвализ аършариан Аллагъдин хъял гъюру.

¹⁹ Адмийирихъан удукъру Аллагъдикан вуйи

аьгъювалар, дурариз аьгъю гъахъну, гъаз гъапиш, Аллагъди Чав Чакан аьгъю хъуз гъитну.²⁰ Дюн'я арайиз гъабхихъанмина дярбкъру гъаммишандин къувват ва Аллагъдин заанвал ачухъди аьгъю шула, фицики гъаму вари Аллагъди халкъ гъапубдиинди рябкъюра. Гъаддиз, гъацдар адмийирилан хил алдабгъуб хъибдар.²¹ Дурариз Аллагъ аьгъяйишра, дурари хай шлуси Дугъаз гъюрмат гъапундайи. Мидин ерина, дурар чпин файдасуз фикрар-фагъмарий ахъну, ва дурарин ахмакъ юкIвар кIару гъахъну.²² Чпи фагъумлу ксар вуча кIурашра, дурар ахмакъар гъахъну.²³ Дурари аьжалсуз Аллагъдин ад, аьжал хъайи адмийирин, жакъварин, гъяйванатарин, улчвухури гъягъру гъашаратарин идоларихъ гъюдохну.

²⁴ Гъаддиз Аллагъди дурар, чпин абдал тямгъяриъ, бедендиз ккуни кфирваларий аьру, чпин жанар, чиб-чпихъди чиркин апIуз гъитру.²⁵ Дурари Аллагъдикан вуйи гъякъвал кучIларихъ гъюдохнийи; хилари гъапIу шей'ариз икрам апIуйи, гъадарин гъуллугънаъ шуйи, хъа халкъ ГъапIурин, гъаммишандиз ужувлиинди Айирин – ваъ. Амин.

²⁶ Гъамцдар апIруган, Аллагъди дурар чпин аьйибнан тямгъяриъ гъитнийи. Дишагълийири жиларихъди духъну ккунивал, табиаьтдиз къаршуди, дишагълийирихъди сатIи хъувалихъ гъюдохнийи.²⁷ Гъаци жиларра, табиаьтдиинди дишагълийирихъди сатIи духъну ккунивал гъибтну, табиаьтдиз къаршуди, чиб-чпихъди сатIи хъувалин тямгъяриъ ахъна. Дурари чпин жанар, жара жиларихъди сатIи шули, аьйибнан тIулар апIури, гъацдар аьйиб ляхнар апIбиинди, лайикълу вуйи жазайикк ккирчра.

²⁸ Дурариз Аллагъ аьгъю апIуз даккниган, Дугъу дурарихъди чпин дюз дару фагъмин лайикъсуз тIулар апIуз гъитнийи.²⁹ Гъамцдар адмийир писвалари, тямгъяри, чIурувалари, къаст айивали, йивну йикIуваларихъна ва гъярхъуваларихъна зигрували, кучIлари ва жарадарикан гъарган варитIан харжиди фикир апIували – гъар жорейин гунгъари ацIна. Му адмийири футнийир апIуру,³⁰ сар-сарилан улхури шулу ва дурариз Аллагъ даккунди ву. Дурар сарлидар ву, фурсари ацIна, жарадарин улихъ гъарган чпин адар апIури шулу, писвал апIуз рякъяр агру фикрари ацIна, чпин абийир-бабариз мютIюгъ шулдар.³¹ Дурар ахмакъар ву, гъич саб вахтнара чпи туву гаф тамам апIдар ва гъич саризра я гъюрмат, я уж'вал апIдар.³² Дурари, Аллагъдин гъякъвалиинди гъамци тахсиркар вуйириз аьжал гъадабтIуб лазим ву, кIури, хабар ашра, неинки чпи гъаци апIура, хъа гъаци апIрударин терефра бисура.

Аллагъдин суд

2 Эгер уву гъамцдар касарик тахсир кипраш, увлан хил алдабгъуб адар; эгер уву сар шлик-вуш тахсир кипраш, уву яв увук тахсир киправа.

Жарар тахсиркар апIурайири, увура тахсиркри апIруб апIурава.² Ухъуз аьгъяхъуз, аьхир, гъамцдар апIрударик Аллагъди, Чан гъякъ'вализ дилигну, тахсир кипди.³ Гъаци вуйиган, уву, гъамцдар тIулар апIур тахсиркар апIурайир, гъеле гъацдар увура апIурайир, Аллагъдин суддикан ккутIурччвидиза кIури, фикир апIурана?⁴ Ясана уву Дугъан зурба вуйи гъюрмат, сабур ва аьгъ апIувал гъаци ул'ан идипнана, дарш, ва увуз вуйи Дугъан гъюрмат, уву яв тIулариин швумал хъуз вуйибдин гъавриъ адарна?⁵ Уву инкар ва утIукънайир вува, яв гунгъар кIул'ин гъадагъурадарва ва, гъамдиинди, Аллагъди Чан хъял улупру йигъаз Аллагъдин хъял ув'ина артухъ апIурава; хъа халкъдиз Дугъан гъякъ вуйи суд рябкъиди.⁶ Аллагъди гъардиз чав гъапубдиз тувди.⁷ Гъаммишан ужувлар апIури, аднахъ, гъюрматнахъ ва аьжалсузвалихъ хъергнаидариз Дугъу гъаргандин уьмур пешкеш апIиди.⁸ Хъа учвтIан аьгъдруриз, гъякъ вуйи рякъюьди гъягъюз даккнириз ва диш дару рякъ кадабгънайириз Аллагъди Чан хъял ва гъизгъинвал улупиди.⁹ Дугъу абдал тIулар апIбаъ тахсиркар вуйи гъарсар касдиз, сифте жугъдариз, хъа имбудариз дердер ва аьзиятар гъаьди.¹⁰ Хъа уж'вал апIру гъарсар касдиз, сифте жугъдариз, хъа имбудариз Дугъу ад, гъюрмат ва мясляаьт гъапIди.¹¹ Аллагъди варидарин гъякъди суд апIуру; майил апIдар.

¹² Эгер Къанундикан дербехъдари гунагъ апIураш, дурар Къанун адарди йихиди. Хъа Къанун ади гунагъ апIрударин суд Къанундиинди апIиди.

¹³ Агъайин улихъ Къанундикан гъеебхъдар гъякълу хъидар, хъа Къанундиз мютIюгъ гъахъидар Агъайи гъякъ апIиди.¹⁴ (Ва гъаддиз, Къанун адру миллетари чиб-чпиинди, гъеле дурарин Къанун адаршра, чпин кIваан Къанундиъ айиси апIураш, дурар чпи ву чпиз закон.¹⁵ Къанундиъ айиси дюзвал фу вуш ва дюз дарувал фу вуш, дурарин кIвааь дибикIна. Дишди апIруган, дурариз чпин кIваан аьгъю шула, ва дишди дарапIруганра, чпин кIваз аьгъю шула. Дурариз дишди дарапIувал чпин ягъ-намусну улупура ва гъадди дурар тахсиркар апIура. Дишди апIувалра дурариз чпин ягъ-намусну улупура ва гъадди дурарин тахсир адрувал улупура).¹⁶ Гъаму вари, Аллагъди Иса Месигъдилантина узу рабгъурайи Ужувлан хабарнаъ кIурайиси, инсанарин вари жини ляхнарин суд апIруган, хъибди.

Аллагъдиндар вуча кIурайидар ва Къанун

¹⁷ Эгер уву жвув жугъуд вуди гъисаб апIураш, Къанундихъ йирфар хъирчраш, Аллагъдиинди уву дамагълу вуш,¹⁸ увуз Дугъан ниятар аьгъяш, Къанундиан дубгъури варитIан ужуб ва чарасуз лазим вуйиб, аьгъю апIураш,¹⁹ ва уву, кур вуйидар диш рякъюьди хъади гъягъюраза, кIураш, мучIушнаъ айидариз акв вуза, кIураш,²⁰ Къанундиъ гъякъ ва аьгъювалар увуз ади, фикир адрудариз ва фукIа аьгъдрудариз мялим вуза,

кІураш, ²¹ гъаз уву дурар жарадариз улупурава, хъа уву увхъан дудрубъди? Уву, мигъитІибкІанай кІури, дарсар туврайир, уву гъаз гъитІибкІурава?

²² Уву, сарира къяппавал дапІну ккундар кІурайири, гъаз къяппа тІулар апІурава? Уву, идолар гъясбикк ккадариз кІурайир, мистар тІараш гъаз апІурава?

²³ Уву, Къанун азуз кІури фурсар апІурайир, Къанун чІюбгъюри, Аллагъ гъаз ужуз апІурава? ²⁴ Гъаддиз, увлантина Агъайин ччвур аллагъсузари нянайикк ккипна, кІури, дибикина Гирами китабарихъ.

²⁵ Эгер уву Къанун тамам апІуруш, суннат апІувал мянайи абціна, хъа эгер уву Къанун чІюбгъюраш, суннат апІувалин гъарсаб мяна дубгра. ²⁶ Эгер суннат дапІну адрури Къанундиъ айиб вари тамам апІураш, думу суннат гъапІурси гъисаб апІуз хай даршулин? ²⁷ Яв суннат дапІнайивализ ва увуз дидикІну тувнайи къайдйириз дилигди, суннат дапІну адарди, Къанун тамам апІурури диван апІидияв, гъаз гъапиш, уву Къанун тамам апІури гъахъундарва.

²⁸ Зиълан лишнариз дилигну, гъякъ жугъуд шлуб дар. Му, бедендин аьдати суннат гъапІну кІури, гъякъ вуйи суннат дару гъисаб ву. ²⁹ Гъякъ вуйи жугъуд чан кІваантІан Аллагъ ккун апІурайир ву. Му, дерккнайи аьдатариинди ваъ, хъа кІваантІан, рюгъналан вуйи гъякъ суннатдик гъисаб ву. Ва гъамцир касдин апІурайи тяриф адмийирихъан дар, хъа Аллагъдихъан ву.

Вари адмийир тахсиркрар ву

3 Гъаци вуйиган, жугъдар фтин артухъ ву, суннат апІбан мяна фу ву? ² Дурарин артухъвал гизаф аьхюб ву, думура гизафубдиъ, саб гъапиб, Аллагъди Чан гаф гъадрариз тувнийи. ³ Дурарикан сакъюдар Аллагъдиз вафалу дарш, дурарин вафалу дарували Аллагъдин вафалувал чІур апІуз шулин? ⁴ ИкибаштІан, даршул! Юкъуб аьтраф вари кучІлари ацінашра, Аллагъ аьгътлуди гъузди, Гирами бикІбарихъ дибикинайиси:

«Уву Яв улхбарихъ гъякъди гъуздива ва Уву Яв суд апІруган, гъалиб хъидива».

⁵ Эгер ихъ дюз дарувалари Аллагъдин гъякъвал ачухъди артухъ апІураш, Аллагъди ухъкан хъял апІруган, Думу дюз дар, пуз хай шулин? (Узу гъамци йиз адмивалин фагъмиинди кІураза.) ⁶ ИкибаштІан, даршул! Аллагъди ухъкан хъял апІдайиш, Дугъхъан вари дюн'яйин суд апІузра хъибдайи.

⁷ Увхъан пузра шулвухъан: «Хъа эгер йиз дугъри дарували Аллагъдин дугъривал артухъ апІураш ва гъаци Дугъан ад артухъ шулаш, гунагъкринси йиз суд гъаз апІура?» ⁸ Му, гъамци пуб гъисаб ву: «Ужувлар хъпан бадали, ухъу пис ляхнар дапІну ккунду». Ари, гъамцдар аьгъювалар улупура, кІури, гизафдари учуз тягънийирра йивури шулу. Мици кІуру адмийир жазайиз лайикъ ву. ⁹ Мидиз фу пухъа? Имбу миллетартІан ухъу, жугъдар, фтин артухъ ву? Гъич сабдинра! Гъаддиз узу зиихъ

дупназа: жугъдарра ва имбударра сабси гунагъвалин гъюкмий а, ¹⁰ Гирами китабарихъ кІурайиси:

«Дюз вуйир гъич фужкІа адар, фужкІа!

¹¹ Гъич фужкІа гъаврихъ ахърадар.

Гъич сарира Аллагъ агурадар.

¹² Гъякъвалихъан вари ярхла гъахъну; гъич фужкІа сабдизра хай вуйир дар.

Гъич сарира уж'вал апІдар – гъич сарира, сар касдикъан!»

¹³ «Дурарин ушвар арццнайи накъвариз ухшар ву. Мелз дурари кучІал рабгъузтІан ишлетмиш апІдар».

«БитІран агъу ву дурарин кІвантариин алиб».

¹⁴ «Люкънарина агъуди аціна дурарин ушвар».

¹⁵ «Дурариз йивну йикІувал гъич фукІа дарубси ву.

¹⁶ Наанди гъушишра, дурар чпихъди гъабхруб пуч апІувална

гъам-дерд ву,

¹⁷ ва дурариз, ислягъвалин рякъярикан аьгъдар».

¹⁸ «Дурариз Аллагъдихъан гучІ ктар».

¹⁹ Ухъуз аьгъяхъуз, гъич сарира, учв гъякъ вуза, дарпбан бадали, ва вари дюн'яйи Аллагъдин улихъ жаваб тувбан бадали, гъаму Къанундиъ дупнайиб вари Къанундиз мютЮгъ вуйдариз дупнайиб ву.

²⁰ Саб Къанундиъ айиб тамам апІури гъич сарихъанра Аллагъдин улихъ гъякъ хъуз хъибдар, гъаз гъапиш, Къанундиан удубчІурайиб вари инсан гунагъкар вуйиб улупурайиб ву.

Аллагъ ву адмийир гъякъ апІурайир

²¹ Аллагъди, Чан улихъ адмийир фици гъякъ апІуруш, улупнахъуз. Му мици, Къанундира ва пайгъамбрарира гъаддикан кІурашра, Къанундилан асиллу дарди шула. ²² Аллагъди адмийир Чан улихъ гъякъ апІура Иса Месигъдихъ хъугъбиинди. Му хъугърудариз варидариз кайиб ву, гъаз гъапиш дурарин арайиъ гъич саб фаркъвалра адар, ²³ фицики, вари гунагъкрар ву, ва гъаддиз дурар Аллагъдин адлувалин багахъна деетнадар. ²⁴ Хъа Аллагъдин рягъимлувалилантина адмийирин гунгъар Чаина гъадагъу Иса Месигъдилантина вари халкъар, гъич саб кымат тутрувди, Аллагъдин улихъ гъякъ гъахъну.

²⁵ Аллагъди Думу гъурбан гъапІну. Дугъан ифди Дугъахъ хъугърударин гунгъар марцц гъапІну. Адмийирин ухди гъапІу гунгъарилан хил алдабгъну, Аллагъди Чан гъякъвал улупну. ²⁶ Дугъу адмийирин гунгъар аьгъ дапІну, Учв гъаму сьаьтдира гъякъ вуйивал, ва Учв гъаммишандиз гъякъди гъузрувал ва дидихъди сабси Месигъдихъ хъугъру гъарсар кас гъякъ апІувал улупну.

²⁷ Гъамус ухъу фтиинди фурсар апІухъа? Сабдииндира! Гъаз? Ляхнар тІалаб апІурайи Къанундин бинайиин алди? Ваъ! Хъа хъугъвал тІалаб апІурайи Къанундин бинайиин алди.

²⁸ Фицики, учу кІурача, адми сарун, Къанундин тІалабариз учв мютЮгъ шулашра-шуладаршра,

чан хъугъувализ дилигну, гъякъ гъапІну. ²⁹ Аллагъ, анжагъ, жугъдаризтІан дарин? Гъацира имбударизра Вуйир даринхъа? Ав, Думу гъацира имбу халкъаринра ву. ³⁰ Аллагъ сар вуйивализ дилигну, Дугъу вари хъугърудар сабси гъякъ апІура – суннат гъапІдарра дарапІдарра. ³¹ Ухъуз хъугъвал а кІури гъамус Къанун тина апІухъахъа? ИкибаштІан, ваъ! Ухъу ихъ хъугъувалиинди Къанун мюгъкам апІурахъа.

Ибрагъимдикан

4 Ихъ абйирин аба Ибрагъимдикан фу пухъа? ² Эгер Аллагъди Ибрагъим чав апІурайи ужудар ляхнариз дилигну гъякъ гъапІнуш, дугъхъан инсанарин улихъ фурс апІуз шуйи, хъа Аллагъдин улихъ – ваъ. ³ Гирами китабарихъ дупнаки: «Ибрагъим Аллагъдихъ хъугънийи, ва, чан хъугъувализ дилигну, Аллагъди думу гъякъ гъапІну».

⁴ Лихурайидариз пул пешкеш вуди туврадар, думу ляхнигъ гъазанмиш гъапІуб ву. ⁵ Хъа эгер адми чан ляхнарихъ хътругъди, гъеле чІуру касра гъякъ апІру Аллагъдихъ хъугъруш, чан хъугъувализ дилигну, Аллагъди думу гъякъ апІиди. ⁶ Гъаци Давудрира гъапну: адмийин ляхнариз дилигди, хъа хъугъувализ дилигну, Аллагъди гъякъ апІурайи кас бахтавар ву.

⁷ «Бахтавар ву законсуз ляхнарилан хил алдабгъну, гунгъар ккерку касар.

⁸ Бахтавар ву Агъайи гунгъар гъисабназ гъададагъу кас».

⁹ Му бахтаварвал суннат дапІнайидаризтІан дарин, дарш? Хъа дапІнадрудариз? Ухъу гъурхунхъаки: «Ибрагъимдин хъугъувализ дилигну, Аллагъди думу гъякъ гъапІну». ¹⁰ Фила думу гъякъ гъапІну? Дугъан суннат апІайиз, даршиш апІбалан къяляхъ? ИкибаштІан, апІайиз! ¹¹ Ибрагъимдин суннат, суннат апІайиз улихъна айи чан хъугъувализ дилигну, Аллагъдин улихъ гъякъ хъувалин лишан вуди хъасин гъапІну. Ва гъаддиз Ибрагъим, гъеле суннат дапІну адарди, хъугънайидаринра кмиди аба гъахъну. Дурарра, чпин хъугъувализ дилигну, Аллагъди гъякъ гъапІну. ¹² Ибрагъим гъацира суннат дапІнайидаринра аба ву. Дурари неинки суннат, хъа гъацира, ихъ аба Ибрагъимдиси, чан суннат апІайиз улихъна айи хъугъувалра къабул дапІна.

Хъугъувализ дилигну, Аллагъди туврайи гаф

¹³ Ибрагъимдиз ва дугъан наслариз вари дюн'я ирсди тувди, кІури, Аллагъди туву гаф дугъаз Къанундиланмина тувуб дайи, хъа чан хъугъувализ дилигну, гъякъ хъувалиинди гъурубкъу гаф вуйи.

¹⁴ Адмийириз, Къанундиз мютІюгъ хъузди, Аллагъдин гаф рубкъуйиш, хъугъувализна Ибрагъимдиз туву гафназ айиб гъич саб къиматра

хъибдайи. ¹⁵ Фицики тамам дарапІру Къанунди Аллагъдик хъял капІру, хъа Къанун адрушваъ думу чІюбгъюзра шулдар.

¹⁶ Гъаци вуйиган, адмийириз Аллагъдин гаф чпин хъугъувализ дилигну рубкъура. Му Дугъан рягъимлувалин багъиш ву. Гъаддиз думу неинки Къанундиинди яшамиш шулайидариз, хъа гъацира хъугъувалиинди яшамиш шулайи Ибрагъимдин вари наслариз кайиб ву. Хъа Ибрагъим ихъ варидарин аба ву. ¹⁷ Гирами китабарихъ аки: «Узу увкан гизаф миллетарин аба гъапІунза». Му Аллагъдин улихъ гъякъ ву. Ибрагъим гъийихдариз уьмур тувру, хъуз ккайиб вари хъуз гъитру Аллагъдихъ хъугънийи.

¹⁸ Ибрагъимдиз гъич саб чара имдайи, хъа думу, Аллагъдихъ хъугъну, миж кади гъузнийи. Гъаддиз Аллагъдин гъаму гафариинди: «Яв наслар лап гизаф хъиди», – дугъкан вари халкъарин аба гъахънийи. ¹⁹ Варж йис яшнан чан бедендик хай кимдруб аьгъяшра, хъа Сара бицІидар шлур дайишра, Ибрагъимдин хъугъувал зяиф гъабхъундар. ²⁰ Думу Аллагъдин гафниин шаклу гъахъундайи, хътругъри гъузундайи. Хъа думу, Аллагъдин тяриф апІури, ижмиди хъугъну гъузнийи. ²¹ Думу Аллагъ Чав туву гаф тамам апІуз Удукърур вуйибдихъ хъугънайи. ²² Гъаддиз Аллагъди Ибрагъим гъякъ гъапІнийи. ²³ Гирами китабарихъ сар дугъкан: «Гъаддиз Ибрагъим гъякъ гъапІнийи», – кІури дупнадар, ²⁴ хъа ухъу бадали дупна. Ихъ Агъа Иса Месигъ чІиви ГъапІурихъ хъугъруш, ухъура гъякъ апІиди. ²⁵ Думу ихъ гунгъарихъанди гъакІну ва, Аллагъдин улихъ ухъу гъякъ апІбан бадали, Думу чІиви гъахъну.

Аллагъдин улихъ гъякъвал

5 Ихъ Агъа Иса Месигъдихъ хъугъну, ухъу гъякъ духънайиган, Аллагъдихъди Иса Месигъдилантина ихъ аьлакъйир дерккунхъа. ² Ихъ хъугъувалиинди ухъу ахънайи рягъимлувал Гъадгъулантина улупнахъуз, ва, Аллагъдин аднакан ухъуз рубкъруб аьгъяди, гъамус лап шад вухъа. ³ Мидланра гъайри, аьзаб-дерднаъра ухъу шад вухъа, фицики аьзаб-дердериъ ухъу сабурлу шулайиб аьгъяхъуз. ⁴ Сабурлувалиъ хасият мюгъкам апІура, хъа мюгъкам гъабхъи хасиятналан умуд арайиз гъюра. ⁵ Умудну ухъуз кучІлар апІидар, фицики Аллагъдин масанвал, Аллагъдихъан багъишди дуфнайи Гирами Рюгъналанмина ихъ юкІварихъ уззна. ⁶ Ухъу зяифди айиган, Месигъ ухъхъанди гъакІну. Ухъу Аллагъ гъясбикк ккадарди яшамиш шули гъахъунхъа, гъаци вушра Месигъ улупнайи вахтна ухъхъанди гъакІну. ⁷ Дугъри касдихъанди йикІуз шлиз ккун шул? Саризра. Мумкин ву, ужур касдихъанди йикІуз сар фуж-вуш дихъубра. ⁸ Хъа Месигъ, гъеле ухъу гунагъкрар вушра, ухъхъанди гъакІну, ва гъамдиинди Аллагъди, ухъухъна вуйи Чан масанвал фукъан аьхъоб вуш, улупну.

⁹ Гьамус, Месигьдин аьжалилантина Аллагьдин улихь ухьу гьякъ духьнайиган, мидлан артухъ, Гьадгъу Аллагьдин хъялнахъан уьрхидихьу.

¹⁰ Фицики, гъеле ухьу Аллагьдин душмнарди имиди, Дугъу ухьу Чан Балин аьжалниинди албагнуш, хъа гьамус албагну айиган, хъана ужуйи Чан Балин уьмриланмина Дугъу ухьу уьрхиди.

¹¹ Ухьу неинки дюрхну хьиди, хъа гъира, Гьадгъуланмина Аллагьдихъди албагнаидар, Аллагьди ихь Агъа Иса Месигьдиланмина лап шад апІурахьу.

Адам ва Месигь

¹² Гъаци вуйиган, дюн'яйиз гунагь сар адмийиланмина – Адамдиланмина фици гъафнуш, хъа гьадму гунгьихъди – аьжал, гъаци аьжалра вари инсанариз гъурубкъу пай гъабхъну, фицики дурари варидари гунагь апІуйи. ¹³ Гунагь, дюн'яйиз Къанун гъяйиз айиб ву, хъа Къанун адрушваъ, гунагь гъич саризра тахсир вуди гьугъубжвурадар. ¹⁴ Хъа аьжал, Адамдин вахтариланмина тап Мусайин вахтаризкъан тахтниин дебънади гъабхъну. Думу гъеле Адамдиси гунагь дарапІдариинра агъавал апІури гъабхъну.

Адам хъасин гъюз Ккайириз ухшарди гъахъну. ¹⁵ Хъа Аллагьдин ужувлан багъиш Адамдин гунгъиз барабар дар. Эгер гизафдар сар касдин гунгъилан гъийихнуш, мидлан артухъ Аллагьдин уж'вал ва сар Адмийин, Месигь Исайин ужувлан багъиш гизафдариз абцІну рубкъиди. ¹⁶ Му багъиш гунагь гъапІу сарин суд дар. Фицики судди тахсир кипру, хъа му ужувлан багъишну гизаф гунгъарин къяляхъ адмийир Аллагьдин улихь гьякъ гъапІну. ¹⁷ Эгер анжагъ сар адмийин гунгъиланмина аьжали агъавал апІуз хъюбгънуш, мидлан артухъ, абцІну Аллагьдин уж'вал ва гьякъвалин багъиш къабул гъапІдари гьадму сар Касдилан, Иса Месигьдиланмина уьмриъ паччагъвал апІиди.

¹⁸ Гъаци вуйиган, сарин гунгъилантина вари адмийирик тахсир кипнуш, гьаму жюрейиинди, Сарин гьякъвалилан Аллагьдин улихь вари адмийириз гьякъвал рубкъиди ва дурариз уьмур хьибди. ¹⁹ Гъаци вуйиган, сарин мютІюгъ дарували гизафдар гунагькран гъапІубси, Сарин мютІюгъвали гизафдар гьякъ апІиди. ²⁰ Къанун гунгъар артухъ хъуз гъафну, хъа гунагь артухъ шлубкъан, Аллагьдин уж'вал хъана артухъ шуйи, ²¹ ва гунагь апІували фици чахъди аьжал хури, агъавал апІуз хъюбгънуш, гъаци Аллагьдин уж'валира ихь Агъа Иса Месигьдиланмина, ухъуз гьаргандин уьмур тувбан бадали, гьякълуди агъавал апІуз хъюбгъди.

Месигьдихъ хъугърударин уьмур

6 Гъаци вуйиган, фу пухъа? Аллагьдин уж'вал артухъ хъуз гунгъар апІури гъузхъахъа?
² ИкибаштІан, ваъ! Ухьу гунгъариъ гъапІу ихь уьмур

дебккунхъа, фици ухьу хъана гунгъар апІухъахъа?

³ Учвуз аьгъдарди айинхъа, ухьу штуан шлуган, ухъкан Месигь Исайин саб пай хъубкан, ва гъацира Дугъан аьжал пай апІбакан? ⁴ Гъаци вуйиган, штуан шлуган, ухьу Дугъахъди сатІиди гъакІунхъа ва, Аллагьдин адлу къудратниинди Месигь чІиви гъахьиганси, ухьура чІиви апІбан бадали ва цІийи уьмриинди яшамиш хъпан бадали, Гьадгъахъди кивну гъахъунхъа.

⁵ Ухьу Гьадмуси дукІнайиган ва гьаддиинди Дугъак кидикънайиган, Гьадмуси чІивира хьидихъа. ⁶ Ихъ гунагькар хасиятну ухъ'ин гьюкум дарапІбан бадали ва сарун ухьу гунгъарин лукІар дархъбан бадали, ихъ йирси уьмур Исайихъди сатІиди хачрак кабсуб аьгъяхъуз. ⁷ Фицики гъакІи кас гунгъар апІбакан азад шула.

⁸ Ухьу Месигьдихъди гъакІнуш, Гьадгъахъди яшамиш шлубдихъра хъугъурхъа. ⁹ Фицики гъачІидаригъян чІиви гъахьи Месигь сарун диликІруб аьгъяхъуз. Дугъан зиин сарун аьжалин гьюкум илмидар. ¹⁰ Думу, сабан ва гьаргандиз гунгъарин дюн'я дипну, гъакІну. Хъа гьамус Думу Аллагьдиз яшамиш шула. ¹¹ Гъаци учвура, гунгъар апІбаз дукІнайидарси, Иса Месигьдихъди Аллагь бадали яшамиш шулайидарси йихъай.

¹² Гьаддиз гунгъари ичв аьжал хъайи бедендиин аьхювал апІуз мигъитанай ва дидин тямгъариз мютІюгъ махъанай. ¹³ Ичв жандин гъич саб пайра гунгъарин гьюкмиз мутуванай, дурарикан гьякъсуз ляхнарин гьуллугънан яракъар даришри. Дидин ерина, дукІну чІиви гъашидарси, Аллагьдин гьуллугънаъ йихъай. Ичв жандин паярра гьякълувалин яракъди Аллагьдин гьуллугънаъ дерккай. ¹⁴ Гунгъари учв'ин агъавал дапІну ккундар, фицики учву Къанундикк яшамиш шуладарчва, хъа Аллагьдин ужувлакк.

Гьякълувалин лукІар

¹⁵ Гъа, фу дапІну ккунду ухьу? Ухьу, Къанундикк ккадарди, хъа Аллагьдин ужувлакк ккайидари гунагь шлу ляхнар дапІну ккундин? ИкибаштІан, ваъ! ¹⁶ Учвуз аьгъдарди анчвузхъа, учву шлин ихтиярнаъ мютІюгъ хъуз лукІарси учІвраш, гьадгъан лукІар шулачва, гъаци – аьжалихъна хру гунагъвалин лукІар, ясана гьякъвалихъна хру Аллагьдихъ хъпехъувалин лукІар шулачва, ¹⁷ хъа учву улихъди гунагъвалин лукІар вушра, Аллагьдин кюмекниинди ичв марцци кІваан учвуз улупурайи аьгъюваларихъ хъпехъури гъахъунчва! ¹⁸ Ва учву гунгъарикан ккадаънийи, гьамус гьякълувалин лукІар гъахъунчва. ¹⁹ Узу, адмийир гъавриъ ахъруси, мисалариинди кІураза, даршиш мидин гъавриъ ахъуб учвуз гизаф читин ву. Фици учву мидиз улихъна ичв жандин паяр чиркинвализ, законсувалар апІуз тувуйиш, гъаци гьамус дурар гьякълувалин гьуллугънаъ гирами ляхнар апІуз тувай.

²⁰ Фицики учву гунгъарин лукІар вуйиган, гьякълувалин гьюкмиъ адайчва. ²¹ Учву ичв йирси ляхнар апІруган, фукІа хайир айчвуз? Дицдар ляхнари аьжалихъна хуруган, гьамус дурарихъан начди ачвуз. ²² Хъа гунгъариккан азад духънайиган ва Аллагъдин лукІар духънайиган, гьамус, марцци яшайишдин хайир ачвуз, хъа диди гьаргандин уьмрихъна хуру. ²³ Фицики гунгъин къимат аьжал ву. Аллагъдин багъиш – ихъ Агъа, Месигъ Исайихъди вуйи гьаргандин уьмур ву.

Къанундин лукІваликкан ккудучІувб

7 Учвуз аьгъдарди айинчвуз, гьардшар (учвуз, Къанундин гъаври ахънайидариз кІураза), Къанунди инсан чІивиди имиди дугъин агъавал апІурайиб? ² Мисалназ, жилирихъ хъайи шив, сабан думу чІивидимидикъан гагъди, Къанундиинди чан жилирик китІна, хъа эгер дугъан жилир гъачІиш, Къанунди думу нюкгъин гьюкмиккан азад апІура. ³ Гъаддиз, чан жилир чІивидимиди думу жарариз швуваз гъушиш, дугъу къяппавал апІура. Хъа эгер дугъан жилир гъачІиш, думу нюкгъин гьюкмиккан азад шула, ва гъаддиз дугъу, жарариз шивди гъушну кІури, къяппавал апІурадар.

⁴ Гъаму жюрейинди, йиз гьардшар, Месигъдин Бедендилантина учвур гъачІидаригъян чІиви гъахъирин ихтиярнаъ ахъбан бадали ва, Аллагъдиз бегъер хпан бадали, Къанунди кІуруб апІбаккан азад вучва. ⁵ Фицики ухъу бедендиз ккуниб апІури яшамиш шулайхъа. Къанундиланмина шулайи ихъ гунагъкарвалин тямгъяри ихъ жанариин агъавал апІуйи. Диди ухъу аьжализ хурайхъу. ⁶ Гъадму Къанундин бацаритъ айхъа. Ухъу, Къанундиз дукІну, дидккан азад гъапІунхъу. Сарун дидикІнаи йирси аьдатарин хиликкди ваъ, хъа Рюгънан хиликкди цІийи духъну, Аллагъдиз гъуллугъ апІуз шулу.

Гунагъкарвалихъди дяви

⁷ Мушваъ фу шула? Къанун – му гунагъ вуйинхъа? Ваъ, дици дар. Мидихъди сабси, Къанун адайиш, узуз, гунагъ фу вуш, аьгъю хъибдайзуз. Эгер Къанунди, «жараринуб ккун мапІан», кІурадайиш, узуз, лайикъ даруб ккун мабхъан, фу кІуру гаф вуйишра, аьгъю хъибдайзуз. ⁸ Гунгъи, гъаму табшуругъ багъна вуди, узук лайикъ дару тямгъар каунзук. Къанун адайиш, гунагъра шулдайи. ⁹ Узу Къанун аьгъдарди яшамиш шулайза, хъа Къанундин табшуругъар узуз аьгъю гъахъиган, гунагъра арайиз удубчІвну, ¹⁰ ва узур гъакІну. Гъаци узуз уьмур дубхну ккуни табшуругъну, узуз аьжал гъабхну. ¹¹ Фицики гунгъи, гъаму табшуругъ багъна вуди, узу алдатмиш дапІну, гъакІунзу.

¹² Гъаци вуйиган, Къанун гирами ву, дидин табшуругъарра гирамидар, гъакъ вуйидар ва ужудар ву. ¹³ Му ужубди узуз аьжал гъабхну. Гъаци вуйин? ИкибаштІан, ваъ! Гунгъи, узуз аьжал хъпан

бадали, ужуб мутму ишлетмиш гъапІну. Гъамци апІури, гунгъи чан ляхин гъапІну. Табшуругъну гунагъ гизаф пис шейъ вуйиб улупура.

АйитІ айи дявдикан

¹⁴ Ухъуз Къанун рюгънануб вуйиб аьгъяхъуз, хъа узу, беден ади, гунгъиз лукІди тувнади гъахъунзу. ¹⁵ Узу гъапІраш, узуз аьгъдарзуз, яна узуз ккуниб апІурадарза, хъа узуз даккниб апІураза. ¹⁶ Эгер узу узуз даккниб апІураш, Къанун ужуб вуйивал къабул апІураза. ¹⁷ Дугъриди гъапиш, мици апІурайир узу дарза, хъа узуз яшамиш шулайи гунагъ ву. ¹⁸ Узузъ, йиз гунагъкар бедендиъ, ужвал яшамиш шули адрувал аьгъязуз. Ужудар ляхнар апІуз ккунди шулзуз, хъа дицдар ляхнар апІурадарза. ¹⁹ Фицики узу узуз ккуни ужвал апІурадарза, дидин ерина узуз даккни чІуру ляхнар апІураза. ²⁰ Узуз даккни ляхнар узу апІруган, дугъридан гъилигиш, дурапІурайир узу дарза, хъа узузъ яшамиш шулайи гунагъ ву.

²¹ Гъаци вуйиган, гъамциб ляхин ачухъ гъабхъунзуз: гьарган, узуз ужвал апІуз ккун гъабхъиган, хилан удубчІвруб писвал вуйиз. ²² Йиз айтІан пай Аллагъдин Къанундиин шад ву ²³ Йиз жандиъ жара къайда рябкъюразуз. Му къайдайи йиз фагъмин къайдайихъди дяви гъабхура. Йиз жандиъ айи гунагъ къайдайи узу чан йисирвализ дисура. ²⁴ Гъей касиб узу! Шли узу, узуз аьжал хру, гъамциб бедендихъан уьрхиди? ²⁵ Ихъ Агъа Иса Месигъдилантина ухъу уьрхру Аллагъдиз баркаллагъ! Гъаддиз, узу сар вуди, йиз фагъум Аллагъдин Къанундин гъуллугънаъ а, хъа йиз беден гунагънан гъуллугънаъ а.

Рюгъну абцінайи уьмур

8 Сарун Месигъдихъди яшамиш шулайидарик тахсир кипдар. ² Гъаз гъапиш Месигъ Исайилантина уьмрихъна хурайи рюгънан законди узу гунгъарихъна ва аьжалихъна хурайи закондикан азад гъапІну. ³ Ихъ гунагъкар бедендиинди Къанун зяиф гъабхъну. Гъаддиз Аллагъди Чан Бай гунагъкар адмийириз ухшар ади, гунгъарихъанди гъурбан хъуз жилариина гъаъну. Гъаци Дугъу адмийирин бедендиъ айи гунгъар тахсирназ гъахну. ⁴ Жвуван гунагъкар бедендин гьюкмиъ – ваъ, хъа рюгънан гьюкмиъ яшамиш шули, ухъу Къанундин гъакълу табшуругъар тамам апІбан бадали, Аллагъди гъамци гъапІну.

⁵ Фицики чан гунагъкар бедендин гьюкмиъ яшамиш шулайидари бедендин тямгъарикан фикир апІура, хъа рюгънан гьюкмиъ яшамиш шулайидари Рюгънан ляхнарикан фикир апІура. ⁶ Бедендин тямгъарикан вуйи фикрари аьжалихъна хуру, хъа Рюгънан ляхнарикан вуйи фикрари уьмур ва архаинвал хуру. ⁷ Гъаз мици ву? Гъаз гъапиш бедендин тямгъарикан вуйи фикрар Аллагъдиз душмнар ву. ДурапІура Аллагъдин

Къанундиз табигъ шулдар, я табигъ хъузра шулдар.
⁸ Бедендин гъюкмиъ яшамиш шулайидарихъан
 Аллагъдиз ккуниб апІуз шулдар.

⁹ Эгер дугъридан учвуъ Аллагъдин Рюгъ яшамиш
 шулаш, учву бедендин гъюкмиъ яшамиш
 шуладарчва, хъа Рюгъназ мютІюгъ шулачва. Шлиъ
 Месигъдин Рюгъ адарш, думу Месигъдинур дар.
¹⁰ Тмуну терефнаан, эгер учвуъ Месигъ аш, гъеле
 ичв беден гунгъари дубкІнашра, Рюгъну, Аллагъдин
 улихъ гъякъ дапІну, учвуз уьмур тувра. ¹¹ ЙикІбан
 къяляхъ Иса чІиви ГъапІурин Рюгъ учвуъ яшамиш
 шулаш, Месигъ чІиви ГъапІури, учвуъ яшамиш
 шулайи Рюгъналанмина ичв жанариз уьмур
 багъиш апІура.

¹² Гъаддиз, гъардшар, ухъу ихъ гунагъкар
 бедендиз ккуниб дапІну, дидиз мютІюгъ духъну
 ккундар. ¹³ Эгер учву ичв бедендин гъюкмиъ
 яшамиш шулуш, йихидичву. Хъа эгер учву
 рюгъниинди ичв гунагъкар бедендин тямгъар
 гъачІиш, уьмур гъазанмиш апІидичва. ¹⁴ Фицики
 Аллагъдин Рюгънаан гъюкмиъ айидар Аллагъдин
 гъякъ веледар. ¹⁵ Ухъу къабул дапІнайи Рюгъну
 ухъу лукІариз илтІикІурадар ва ухъуз цІийи гучІ
 ккапІрадар, му Рюгъну ухъу Аллагъдин веледариз
 илтІикІура. Ва Дугъу «Авва», яна «Адаш» кІури,
 гъарай апІуз гъитра. ¹⁶ Ихъ рюгънахъди сабси
 Рюгъну Чав ухъу Аллагъдин веледар вуйиб тасдикъ
 апІура. ¹⁷ Ухъу Аллагъдин веледар вуйиған,
 Месигъдихъди ухъузра ад хъпан бадали, Дугъан
 аьзабар ухъу къабул апІурайиған, Месигъдизси,
 Аллагъдин ирс ухъузра рубкъиди.

Адлу хъидихъа

¹⁸ Ухъуз гъюз имбу уьмриъ хъуз ккайи
 адлувалихъан ихъ гъамусдин аьзабар фукІара дар.
¹⁹ Фицики Аллагъдин веледар фулар вуш, ачмиш
 апІуру вахт хъайиз, Аллагъди халкъ дапІнайиб вари,
 аьгъ апІуз даршули, ккилибгура.

²⁰ Аллагъди халкъ дапІнайиб вари му мянасуз
 дюн'яйиъ чпин ниятнинди адар, хъа – халкъ
 ГъапІурин ниятнинди. Хъа Аллагъди халкъ
 дапІнайи варибдин, чпи пуч шлу лукІваликкан
 азад хъиди ва Аллагъдин веледариз гъурубкъу
 азадвална адлувал чпизра кайиб хъибди, кІури,
 миж ади гъабхъну.

²² Ухъуз аьгъяхъуз, Аллагъди халкъ дапІнайиб
 вари, бицІир апІури аьзиятнакк ккайи дишагълиси,
 гъийин йигъазкъан аьзабариеъ ади гъабхъну.

²³ Неинки вари халкъ дапІнайиб, хъа гъазира
 Рюгъну ацІну цІийи уьмур ккебгъу ухъура вари
 ккилигурайхъа. Дидлан гъайри, Аллагъди ухъу Чан
 веледарди гъадагъур, кІури, ва ихъ жанар азад
 апІур, кІури, айтІанзина аьзабнаъ ккилигури айхъа.

²⁴ Ихъ умудну ухъу гъюрхну. Ихъ умуд ухъуз
 гъурубкъиш, думу умудди гъубзрадар. Адмийир,
 миж кайиб тамам гъабхъихъан, фтиккІа миж кади
 гъуздар. ²⁵ Ухъу ухъуз адрубдик миж кади гъузрахъа
 ва сабурлуди дидиз ккилигурахъа.

²⁶ Дидихъна, ухъуз, зяиф касариз, ихъ зяифвализ
 дилигну, Рюгъну кюмек апІурахъуз. Ухъуз хай
 вуйибси ккарагуз аьгъдархъуз, аммаки ухъхъанди
 Аллагъдиз мидкан гафариинди пуз даршлу
 гъигъариинди Рюгъ Чав ккарагура. ²⁷ Хъа
 Аллагъдиз, ихъ юкІвар Шлиз арццнаш аьгъяди,
 Рюгъну Чаз фтикан ккарагураш аьгъя, фицики,
 Рюгъ, Аллагъдиз Чандарихъанди Чаз, Аллагъдиз
 ккуниси ккарагуру. ²⁸ Ухъуз, Аллагъ ккунидариз,
 Чаз ккуниси Дугъу дих гъапІдариз, вариб ужувлаз
 ачухъ шлуб аьгъяхъуз. ²⁹ Фицики, дюн'я арайиз
 хайиз Дугъаз аьгъюди айидар, Гъадгъу улихъмиди
 Чан Бай вари чвйир-чйиригъян сарпирди хъпан
 бадали, Чан Баллиз ухшар хъуз ктагъну. ³⁰ Чав
 ктагъдариз Дугъу дихра гъапІну, хъа дих гъапІдар
 Чан улихъ гъякъ гъапІну, хъа гъякъ гъапІдар адлу
 гъапІну.

Аллагъдин масанвал Иса Месигъдиъ а

³¹ Фу кІухъа? Аллагъ ухъхъанди вуш, ухъуз къаршу
 шлихъан хъуз шул? ³² Ухъу вари бадали, Чан Бай,
 гъайиф дарапІди, аьзабнакк Ккитурин, Чан
 Балихъди сатІиди ухъуз вари имбубра
 тувидаринхъа? ³³ Шилхъан Аллагъди кадагънайи
 халкъдик тахсир кипуз хъибди? Аллагъди Чав дурар
 гъякъ апІура. ³⁴ Шли дурар тахсирлу апІиди? Месигъ
 Иса гъакІну, хъа чІиви гъахъну, хъа гъамус
 Аллагъдин арччулну хилихъинди деъна ва
 ухъхъанди ккарагура. ³⁵ Ухъхъан Месигъдин
 масанвал тадабгъуз фтихъан шул? Дердерихъан?
 читинваларихъан? хъергуваларихъан?
 гаш'валарихъан? гъяцІливаларихъан?
 хатІйирихъан? ханжларихъан? ³⁶ Гирами китабариеъ
 дибикина:

«Уву бадали учу гъар йигъан йивну йихура,
 урккуз гъязур дапІнайидарси,
 учу марччарик гъисаб апІура».

³⁷ Гъаци вушра, ухъу ккун гъапІу Аллагъдин
 кюмекниинди гъаму варибдиеъ зурба гъалибвал
 гъадабгъидихъа. ³⁸ Фицики узуз дугъридан
 аьгъязуз: я уьмрихъан, я аьжалихъан, я
 малайикарихъан, я заан рюгъярихъан, я гъамусдин,
 я гъюз имбу заманайихъан, я къудратарихъан, ³⁹ я
 зиин али, я кІанакк ккайи гъатарихъанра, я вари
 дюн'я гъадабгъиш, жара жюрейин гъич
 сабдихъанра ухъхъан ихъ Агъа, Месигъ
 Исайиланмина улупу Аллагъдин масанвал
 тадабгъуз хъибдар.

Аллагъ ва жугъдар

9 Месигъдин гъякънииндира гъякъ кІураза. Узу
 кучІлар апІурадара, Гирами Рюгъну абцІнайи
 йиз намус узуз шагъид ибшри: ² Йиз кІваъ зурба
 дерд ва кудудубкІру иццрушин айиз. ³ Йиз
 гъардшар, йиз миллет уьрхбан бадали, Узу
 Месигъдихъан гъудучІвузра гъязур вуза. ⁴ Йиз
 миллет Израил халкъ ву. Дурариз Аллагъди Чан

веледар кІура. Аллагъдин ад, Аллагъдихъди гъийитІу йикърар, Мусайин Къанун, Аллагъдиз гъуллугъ апІувал ва Аллагъдин Гаф гъаму халкъдиз тувнийи. ⁵ Гъамрар ву ихъ зурба абйирин наслар. Гъамрар ву варибдин зиин Аллагъ вуйи, аьсрариан аьсрариз ужувлакк ккайи Месигъдин жилин хизан. Амин!

⁶ Хъа му, Аллагъди Чав тувнайи гаф тамам гъапІундар, кІуру гаф дар. Дарди хъуз, Израиликан гъахъидар гъякъ вуйи израил халкъ ву, хъа вари ваъ. ⁷ Гъеле дурар Ибрагъимдин наслар вушра, сабан, мици хъувалиинди, дурар вари Ибрагъимдин гъякъ наслар дар. Фицики, Аллагъди гъапиганси, «Яв гъякъ наслар ИсакъдикантІан хъидар». ⁸ Му гъаци кІуру гаф вуки: Ибрагъимдилан бабкан гъахъи вари наслар Аллагъдин гъякъ веледар дар, хъа анжагъ Ибрагъимдиз туву Аллагъдин гафналантина гъахъи веледар гъякъ веледар ву. ⁹ Туву гафнаъ магъа фу кІураш: «Улупнайи вахтна Узу гъидиза ва Сарайиз бай хъиди».

¹⁰ Хъа му сабан вариб дар. Гъацира Ревекайиз баяр айи ва дурарин сар адашра вуйи – ихъ аба, Исакъ. ¹¹ Ва къюрид баяр бабкан хъайиз, дурари фукІа-мукІа ужуб, я харжиб апІайиз улихъна, Аллагъди Ревекайиз гъапну: «Ахъюну бай бицІирнуцин гъуллугънаъ хъиди». Аллагъди мици дурар бабкан хъайиз улихъна гъапнийи, гъаз гъапиш, Аллагъди кадагънайи бай, Чав ният дапІнайиганси кадагънайир хъпан бадали, хъа бали чав гъапІубдиинди кадагъну дархъбан бадали. ¹³ Гирами китабарий дупнайиси: «Узуз Якъуб ккун гъахъунзуз, хъа Исаф – даккун».

¹⁴ Гъамус фу пухъа? Аллагъ дюз дарур шлуб дарки, гъаци дарин? ИкибаштІан, шлуб дар! ¹⁵ Фицики, Дугъу Мусайиз гъапну:

«Узу Узуз ккунириз уж'вал дебккдиза ва Узу Узуз ккунирин язухъ зигидиза».

¹⁶ Гъаддиз, адмийирикан шлиз, чан тІалабариз вая гъапІу ляхнариз дилигди, уж'вал апІуруш, Аллагъди Чав гъял апІуру. ¹⁷ Гирами китабарий дупнайиси, Аллагъди Египетдин паччагъдиз гъапну:

«Увлантина варидариз Йиз къувват улупбан ва Йиз ччвур вари дюн'я вуйибси рабгъбан бадали, увкан паччагъ ктаур Узу вуза».

¹⁸ Магъа гъамци Аллагъди, Чаз ккуниси, сариз уж'вал апІуру, сарик хъял капІру.

¹⁹ Мумкин ву, учву узуз гъамци пубра: «Эгер Аллагъди ихъ ляхнариин ахъювал апІураш, гъаз Дугъу ухъу тахсирклар апІура? Аллагъдин ниятариз фуж къаршу удучІвидихъа?» ²⁰ Уву фуж вувахъа, инсан, Аллагъдихъди гъюжатар апІуз? Мутмуи учв гъапІурихъан гъерхдар, ахир, узу гъамциб уву гъаз гъапІунва, кІури? ²¹ БатІур гъабар апІуруин хилиъ адаринхъа? Дугъу чаз ккун гъабшиш, гъадму

гъурдсиб батІурикан багъайин гъаб, ясана ужуз гажин апІуру.

²² Аллагъдиз Чан хъял улупуз ва Чан къувват улупуз ккун гъабхъну, аммаки хъял капІру, тІанкъ апІуз гъязур вуйи ляхнар Дугъу сабурлуди аьгъ гъапІну. ²³ Дугъу мици Чан ккудудубкІру ад, рягъимлувализ лайикъ вуйи ва адлувал къабул апІуз гъязур дапІнайи касариз улупуз гъапІундайкІан, яраб? ²⁴ Гъадму касар ухъу вухъа. Дугъу ухъу неинки жугъдаригъян, хъа миди вуйи халкъаригъян, дих дапІну, гъядягъну. ²⁵ Гирами китабарикан Осийин китабдиъ дупна:

«Йиз халкъ дарудариз

Узу Йиз халкъ пидиза,

ва Узуз даккнириз

Йиз ккунир пидиза».

²⁶ «Аллагъди: „Учву Йиз халкъ дарчва“

гъапи гъадму йишв'ин

дурариз чІиви Аллагъдин веледар пиди».

²⁷ Ишайира Израилин халкъдихъанди гъарай апІура:

«Гъеле Израилин веледарин къадар

гъюлин кІанаъ айи гъумкъан вушра,

дурарикан цІиб къадартІан уърхидар,

²⁸ фицики Аллагъди Чан ахиримжи суд

адмийирин зиин

ухди апІиди».

²⁹ Ва Ишайи улихъмиди гъапиганси:

«Эгер Вариудукъру Агъайи ухъуз наслар

гъитундайиш,

ухъуз шлубра

Содом ва Гомор шагърариз гъабхъиб хъибдийи».

³⁰ Гъамус фу кІуру? Гъякъвал дарабграйи жара

миллетариз чпин хъугъувалилантина гъякъвал

гъабхъну. ³¹ Хъа Къанун тамам апІури гъякъвал

абгурайи Израилин халкъдиз гъякъвал

гъабхъундар. ³² Гъаз? Гъаз гъапиш дурариз

гъякъвал ляхнарилантина абгуз ккун гъабхъну, хъа

хъугъувалилантина ваъ. Дурар ликарикк ккабхъру

гъвандихъ хъарсну, ³³ Гирами китабарий

дупнайиси:

«Лиг гъа,

Узу Сион дагъдиин

ликарикк ккабхъру Гъван дивдиза,

Гъван, гунагъклар хъарсру Гъван,

аммаки фуж Гъадгъахъ хъугъиш,

думу швумал хъидар».

Жугъдарихъан уърхювал абгуз шулу

10 Гъардшар, узуз йиз кІвантІан жугъдар дюрхну ккундузуз, ва Аллагъдиз гъадарихъан ккарагураза. ² Фицики узу шагъидвал апІураза, чпи Аллагъдихъ юкІв хъипну янашмиш шулашра, дурариз дюз рякъ аьгъдар. ³ Гъаз гъапиш дурариз Аллагъди багъиш апІуру гъякъвал аьгъдайи, хъа чпин хусуси гъякъвал арайиз адабгъуз чарйир зигури, Аллагъдин гъякъвализ мютІюгъ гъахъундар. ⁴ Месигъди,

гъарсар хъугъу кас Аллагъдин улихъ гъякъ апІбан бадали, Къанундиз аьхир дебккнуну.

⁵ Мусайи Къанундин гъякъваликан бикІура: «Къанундин табшуругъар тамам апІрур яшамиш хъиди».

⁶ Гирами китабаритъ хъугъувализ дилигну туврайи гъякълували гъамци кІура:

«Учву учвхъан мегъерханай: „Фуж аьршариз гъягъиди?“

душв'ан Месигъ хъади гъюз?

⁷ ва мегъерханай: Месигъ гъийихдарин паччагълугъдиан хъади гъюз,

„Фуж кІан адрушваз гъягъиди?“»

⁸ Фу дупна Гирами китабаритъ? «Аллагъдин Гаф увухъди хъа, яв багахъ хъа, думу яв ушвниин ал ва яв кІваъ а», ва думу Гаф ухъу адмийириз улупурайи хъугъувал ву. ⁹ Эгер уву яв ушвниинди: «Иса Агъа ву», – кІури, Аллагъди Думу гъачІидаригъян чІиви гъапІубдихъ, юкІв хъипну, хъугъиш, уьрхидиву.

¹⁰ Гъарсар, юкІв хъипну, хъугъур, Аллагъдин улихъ гъякъ хъиди; ушвниинди чан хъугъуваликан ктибтрур уьрхиди. ¹¹ Фицики, Гирами китабари кІура:

«Дугъахъ хъугъур беябур апІуз хъибдар».

¹² Жугъдарна жара миллетар саб ву, фицики Агъара варидариз Сар ву, ва Чаз дих апІрур варидариз Дугъу уж'вал тувру. ¹³ «Гъарсар, Агъайиз дих апІрур, уьрхиди».

¹⁴ Хъа дурари чпи Хътругъруриз фици дих апІиди? Фици чпиз Дерерхъурихъ хъугъди? Хъа дурариз, Дугъкан сарикъан дарпиган, фици ебхъиди? ¹⁵ Хъа фици Дугъкан ктибтиди, ктибтрур гъадраиш? Гирами китабаритъ дибикІнайиси:

«Фукъан гюрчег дарин Ужувлан хабар рабгърударин ликар!»

¹⁶ Аммаки вари жугъдари му Ужувлан хабар ибак апІури гъахъундар. Ишайи гъапну:

«Агъа, фуж хъугъну учу улупу аьгъюваларихъ?»

¹⁷ Гъаци вуйиган, Ужувлан хабар гъеебхъиган, хъугъвал гъюру. Хъа Ужувлан хабар, Месигъдикан ктибтрурган, гъюру.

¹⁸ Амма узу кІураза: «Дурариз Ужувлан хабар гъеебхъундарин?» ИкибаштІан, гъеебхъуну!

«Вари дюн'я вуйибси дурарин дихар гъарагънийи ва дурарин гафар дюн'яйин тлихъан кІулихъна гъурукънийи».

¹⁹ Хъана кІураза: «Израилин халкъ мидин гъаврихъ ахъундайкІан?» Сифте Мусайин китабдиъ кІура:

«Узу учвуъ гъизгъинвал ачмиш апІидиза, халкъ ву дупну гъисаб апІуз даршлу халкъдиинди. Узу увук хъял капІидиза, шулайибдин гъавриъ адру халкъдиинди».

²⁰ Хъасин Ишайин китабдиъ кІубанди кІура:

«Узу дарагди гъахъидариз Узу гъидихъну.

Узу гъедрерхри гъахъидариз

Узу ачмиш гъахъунза»,

²¹ хъа Израилин халкъдикан душваъ кІура:

«МютІюгъ даршлу ва хъпебехъру халкъдиз

вари йигъди Узу, хилар гъачІаккнуну, дих апІури гъахъунза».

Аллагъдиз Чан халкъ кІваълан гъархнадар

11 Хъа магъа узу гъерхраза: «Аллагъди Чан халкъ Чахъан гъадаънадарин?» ИкибаштІан, ваъ! Узура Ибрагъимдин насил, Вениаминдин тухмиан вуйи израилжви вуза. ² Аллагъди Чаз улихъмиди аьгъю Чан халкъ Чахъан гъадаънадар! Гирами китабаритъ Ил'ясдикан фу дупнаш, аьгъдарди анчвуз? Ил'ясди Аллагъдиз израил халкъдилан аьрз апІуру:

³ «Я Агъа, дурари Яв пайгъамбрар гъийихнийи ва,

Увуз гъурбнар хру Яв йишвар ккидирчнийи; анжагъ узу сар сагъди имиза, аммаки, дурариз узура йивну йикІуз ккунди а».

⁴ Аллагъди дугъаз фициб жаваб тувнийи?

«Узу Узуз

Ваалдин улихъ кІул ис дарапІу ургуд агъзур кас гъюрхюнза».

⁵ Гъаму вахтарира Аллагъди Чан ужувлиинди кадагънайи саб бици гъварч адмийир а.

⁶ Аллагъдин ужувлиинди дубхънайиб, инсандин ляхнариз дилигну, дубхънадар. Гъаци дайиш, уж'вал уж'валси гъубзидайи.

⁷ Гъамус фу шула? Израилин халкъдиз чпи абгурайиб гъибихъундар. Анжагъ кадагънайидаризтІан гъибихъундар, имбударин инсанвал гъудубгну. ⁸ Гирами китабаритъ дупнайиси:

«Аллагъди дурар дерин нивкІуъ аьнийи».

«Дурариз дярбакъбан бадали, Аллагъди дурарин улар хъяркънийи, дурариз дерекъбан бадали, ибаритъ итІишвнийи, ва гъамци гъийин йигъазкъан ими».

⁹ Давудри гъапнийи:

«Гъит, дурариз,

чпин шадлугъар

чпиз ккиву рукъарна чулар ишри.

Гъит, дурар хъахъну алдакри ва жазайикк ккахъри.

¹⁰ Гъит, дурариз дярбакъбан бадали, дурарин уларихъ мучІушин гъабхъри.

Гъит, дурарин юкъвар гъаргандиз къяни ишри».

¹¹ Узу кІураза: «Жугъдар, хъахъну, гъудужвуз даршлуси, алдакнинхъа?» ИкибаштІан, ваъ! Гъадарин алдакувалиланмина имбу халкъариз, жугъдар бахил хъпан бадали, уьрхювал гъабхъну.

¹² Дурарин алдакували вари дюн'яйиз уж'вал хуруган ва дурариз кам гъахъиган, имбу миллетариз зурба ужувлар шлуган, хъа эгер вари жугъдар Аллагъдихъна хътакиш, имбу дюн'яйиз фукъан зурба ужувлар шул!

¹³ Гъамус узу, жара миллетар, учвухъна илтІикІураза. Узу Аллагъ аьгъдру миллетарихъна

гъаънайи вакил вуза. Узу йиз гъуллугъ заан вуди гъисаб апІураза. ¹⁴ Йиз халкъ бахил дапІну, сакъюдаркъана уърхидиза кІури, миж кайиз.

¹⁵ Аллагъ жугъдарихъан гъидицган, дюн'яйин жара халкъариз мясляаьт гъабхнуш, хъа Аллагъди жугъдар къабул гъапІган, фу шул? Дийихнайидар чІиви апІдаринхъа?

¹⁶ Эгер яв уьлин сабпи парча Аллагъдиз бахш гъапІиш, имбу вари уьлерра гирами хъидияв. Эгер гъарин ччивар гирамидар вуш, дидин кюлерра гирами ву.

¹⁷ Гъяни гъарин кюлер кудуршвнади, дурариин чІурудар фици улурхънуш, гъадму жюрейиинди учву, жара миллетар, чІуру чІвумучварси гъамус гъяни гъарин ччиварин къувватнак кеъначва.

¹⁸ Гъаци вуйиган, кюлерин зиин фурс мапІан, гъаз гъапиш, ччивариз уьмур туврайир уву дарва, хъа ччивари увуз уьмур тувра. ¹⁹ Уву пидива: «гъатму кюлер узу улурхъбан бадали ктуршвну». ²⁰ Думу гъякъ вуяв. Дурар чпин хътругърувалиан ктуршвну. Хъа уву дурарин йишв'ин хъугъувалиан алва. Гъаддиз фурс мапІан, хъа гучІ кади гъуз.

²¹ Аллагъди багъри кюлер гъяйиф гъапІундарш, увура гъяйиф апІидар.

²² Гъаци вуйиган, увуз Аллагъдин уж'валра, хъялра рябкъюравуз. Дугъан хъял Чахъан гъудучІвдарихъна шулу. Хъа увухъна вуйи уж'вал, эгер уву Дугъан ужувлакк гъузруш, рябкъюравуз. Гъудрузиш, гъаркан увура кадабтІиди. ²³ Хъа эгер жугъдар чпин хътругърувалиъ утІукъну гъудрузиш, дурар хъана гъарик кюрхъди, даршуз, Аллагъ му кюлер тазабаштІан кюрхъюз къудратлу ву. ²⁴ Хъа эгер уву чІуру гъаркан кадабтІнайи циркил, багъри дарди, гъяни гъарик кубхънуш, хъа кюлериз чпин багъри гъар'ин улурхъюз фукъан рягъят шул!

²⁵ Гъардшар, узуз учву му сирнан гъавриъ адарди гъитуз, учву ичв аьгъювалиин гизаф умуд кивну гъудрузбан бадали, ккундарзуз. Израилин саб пай агълар, чпин утІукъну гъузувалиъ арснун, жара миллетар вари тамамди Аллагъдихъна илтІикІайизкъан, гъузди. ²⁶ Хъасин, Израилин вари халкъ уърхиди. Гирами китабарихъ дибикІнайиси: «Сион дагъдилан Уърхрур гъиди.

Дугъу Якъубдин тухмиан вари чІуруб идипиди, ²⁷ ва Узу дурарилан гунгъар алдагъган, дурарихъди йикърар йитІидиза».

²⁸ Ужувлан хабар къабул дарапІбиинди жугъдарикан Аллагъдин душмнар шула. Жара миллетар ичв хайирназ ву. Мидиз дилигди, жугъдар Аллагъдин кадагънайи халкъди гъузди, Аллагъдиз дурар ккунду, фицики Дугъу дурарин абйириз гаф тувнийи. ²⁹ Фицики Аллагъди Чав дих дапІнайи халкъ ва Чав тувнайи гаф уърхиди. ³⁰ Саб фила-вуш учву Аллагъ гъясбикк апІдайчва. Хъа гъамус, Дугъахъ жугъдар хъпебехъган, Дугъу учвуз уж'вал улупура. ³¹ Аллагъди учвуз Чан уж'вал улупуз, хъасин думу дурариинра алабхъбан бадали гъаму ражари жугъдар Дугъахъ хъпехъурадар.

³² Аллагъди вари халкъариз, хъасин чпилан хил алдабгъбан бадали, хъпебехъри гъузуз шлу вахтар улупнийи.

³³ Фукъан дарин Аллагъдин фагъмин ва зигъмин деринвал ва булвал! Фукъан дарин Дугъан ниятар ктитуз даршлувал! Фукъан дарин Дугъан рякъярин гъавриъ ахъуз даршлувал!

³⁴ «Агъайин фагъумшли аьгъю апІиди, Дугъаз насигъятаршли тувди?»

³⁵ «Шли фу тувну Аллагъдиз,

Дугъу думу къяляхъ апІуз буржлу вуйиб?»

³⁶ Вари Аллагъди халкъ гъапІну, аьхир, ва гъадму вари яшайиш анжагъ Гъадгъуланмина ва Гъадгъаз шула. Аьсрариан аьсрариз ад Гъадгъаз ву. Амин!

Ичв уьмрар Аллагъдиз бахш апІинай

12 Гъаддиз учвуз ккарагураза, гъардшар, Аллагъдин уж'вал бадали ичв жанар, Гъадгъаз хуш шлу марцци, чІиви гъурбнарси, дерккай. Му Аллагъдиз фагъумлу вуйи гъуллугъ хъибди. ² Гъит, му дюн'яйин гъюкмари учв'ин агъавал дарапІри. Аллагъдин ужуб, рази ктаъру ва гъубкІу ният фу вуш, аьгъю хъпан бадали, ичв фагъум цІийи алапІури, дигиш йихъай.

³ Аллагъди узуз вакилвал багъиш дапІнайиган, узу учвуз варидариз кІураза: учву ичв вуйидартІан артухъ заанди мидисанай, учвуз гъарсариз Аллагъди туву хъугъувализ дилигну, фурс ктарди гъузай. ⁴ Ихъ беден гизаф паярикан вушра, вари паяри саб ляхин апІурадар. ⁵ Гъаци ухъура вари Месигъдихъди саб беден вуди, дидин паяр вухъа. ⁶ Аллагъди Чан ужувлантина гъарсариз чан хусуси багъиш гъурубкъунхъуз. Шлиз пайгъамбарвалин багъиш аш, гъит дугъу думу, чан хъугъувализ дилигну, ишлетмиш апІри. ⁷ Шлиз жарадарин гъуллугънаъ шлу багъиш аш, гъит учв гъадму гъуллугъназ бахш ишри. Шлиз мялимвалин багъиш аш, гъит учв мялимвалин бахш ишри.

⁸ Шлиз ккарцуз шлу багъиш аш, гъит дугъу жарадар ккарцри. Шлиз жумартвалиинди пай апІуз шлу багъиш аш, гъит дугъу гъаци, кІвакк ккадарди, пай апІри. Шлиз жарадарин зиин аьхювал апІуз шлу багъиш аш, гъит аьхювал апІри вари юкІв хъипну ва намуслуди. Шлиз уж'вал апІуз шлу багъиш аш, гъит думу шадвалиинди апІри.

⁹ Гъит, ичв масанвал кІваантІан вуйиб ибшри. Писвал ккун мапІанай, ужувлахъ хъачІарккай.

¹⁰ Чвйирси чиб-чпи ккун апІинай. Гъарсари жвуазтІан чиб-чпиз артухъ гъюрмат апІинай.

¹¹ ПІагъру дарди, юкІв хъади лихури, рюгъ гъевеслуди Агъайин гъуллугънаъ йихъай.

¹² Умудвалиъ шадди, бедбахтваларихъ сабурлуди, ккарагбарихъ мягъкамди гъузай. ¹³ Аллагъдин адмийириз читинваларихъ кюмек апІинай. Хялар къабул апІури гъузай.

¹⁴ Учвухъ хъергнайдариж ужувлар ккун апІинай. Ужувлар ккун апІинай, люкънар – ваъ.

¹⁵ Шадлударихъди шад йихъай. Ишурайидарихъди

ишай. ¹⁶ Чиб-чпихъди албагну яшамиш йихъай. Фурс мукубчІванай. Аьжузарихъди дуствал апІуз нач мапІанай. Жвувкан заанди фикир мапІанай.

¹⁷ Писвализ писвалиинди жаваб мутуванай. Варидариз уж'вал апІури гъузай. ¹⁸ Учвхъан шлубкъан варидарихъди мясляътниинди яшамиш йихъай. ¹⁹ Аьзиз дустар, хъял алдабгъбахъ махъанай, хъял алдабгъуб Аллагъдин ихтиярнагъ гъибтай. Фицики Гирами китабарихъди дибикІна:

«Хъял алдабгъувал Йиз ляхин ву.

Узу жаза тувдиза» – кІура Агъайи.

²⁰ Гъамдин ерина,

«эгер яв душмандиз гашди аш,

уъл тув дугъаз.

Эгер думу дахаргну аш,

шид тув.

Эгер уву гъамци апІури гъашиш,

думу нач'валиан йикІиди».

²¹ Писвал ув'ин гъалиб хъуз мигъитан, думу уж'вали ккапІ.

Месигъдин терефкрар гъюкмихъ хъябяхъну ккунду

13 Гъарсар заан гъюкмиз мютІюгъ духъну ккунду, фицики Аллагъдихъан дару гъюкум адар; гъаму ражари айи гъюкумра Аллагъди дебккнайиб ву. ² Гъаддиз, фуж гъюкмиз къаршуди гъудужвураш, гъадму Аллагъди дебккнайибдиз къаршу гъедергурайи гъисаб ву. Гъаци апІрудари чпиина тахсир хура. ³ Уж'вал апІрудариз гъюкумдрарихъан гучІ адар, хъа – писвал апІрудариз. Эгер гъюкумдрарихъан увуз гучІ апІуз ккундарш, уж'вал апІури гъуз ва дурарин терефнаан яв тяриф ебхъидивуз. ⁴ Гъюкумдар увуз уж'вал хъпан бадали лихурайи Аллагъдин лукІ ву. Хъа эгер уву писвал апІуруш, гучІ апІин, фицики увуз жаза гъадабтІуб гъадгъан гъюкмиз гъавайиди айиб адар. Писвал апІурииз жаза адабтІури, Аллагъдин хъял алдабгъури, дугъу Аллагъдиз гъуллугъ апІура. ⁵ Гъаци вуйиган, дугъаз мютІюгъ духъну ккунду, неинки хъпебехъиш, жаза адабтІур кІури, хъа – жвуван намус бадалира.

⁶ Гъаци вуйивализ дилигну, учву налогарра тувай; гъюкумдрари, Аллагъдин гъуллугъчйири, чпин вари вахт гъюкум гъабхбиинди гъапІра. ⁷ Гъардиз лайикъ вуйиб тувай: шлиз – налогар, шлиз – харжар, шлиз – гучІ, шлиз – гъюрмат.

⁸ Саризра буржлуди мугъузана; гъит, учвук анжагъ саб буржтІан дарибшри, думура – чиб-чпихъна улупру масанвалин бурж, фицики, шли чан багахъ хъайир ккун гъапІиш, гъадгъу Къанун тамам апІура. ⁹ Табшуругъариз лигай: «къяппавал мапІан», «миликІан», «мигъитІибкІан», «жараринуб ккун мапІан», ва жара табшуругъариъра улупурайиб саб ву: «Багахъ хъайир, жвуваз жвувси, ккун апІин». ¹⁰ Масанвали багахъ хъайирииз писвал хурдар. Гъаддиз масанвал Къанун тамам гъапІу гъисаб ву.

¹¹ Гъаму вахт фициб вуш, аьгъяди, гъаци апІури гъузай. Сарун учву нивкІан хъиргру вахт дурна, фицики ухъу уърхру вахт, ихъ сифте хъугъу йигъак гъилигган, гъамус багахъ дубхъна. ¹² Йишв ккудубкІура. Йигъ сарун багахъ хъа. Мици вуйиган, вари мучІу ляхнарихъан ярхла хъидихъа, ва аквназ лайикъ вуйибдихъди яракъламиш хъидихъа.

¹³ Гъачай, йигъандин аквназ барабар вуйиси, намуслуди яшамиш шулхъа. Пиянискаваларикк ва сатІи къяппаваларикк кІул ккивдархъа. Аьйиб апІруб ва гъясузуб апІидархъа, гъюжатар апІидархъа ва сар-сариин бахил хъидархъа. ¹⁴ Ихъ Агъа Иса Месигъди учву уърхричву, ичв бедендин гъайгъушин тямгъяриз миилтІибкІанай.

Жарадар тахсир мапІанай

14 Ціибди хъугъувал айир ичв арайиз къабул апІинай. Дугъанна ичв фикрар сабсдар дар кІури, дугъахъди гъюжатар мапІанай. ² Сариз фунуб вушра хураг ипІуз ихтияр хъугъували тувру, хъа тмунури, хъугъувал ціиб айири, бистнин мейвйиртІан итІурдар. ³ Вари ипІур, мейвйиртІан диритІурихъинди фурс кади милиган. Ва мейвйиртІан диритІурира вари ипІурайир тахсирнакк ккаъну ккундар, фицики Аллагъди думу къабул апІура. ⁴ Уву фуж вува, жарарин лукІрак тахсир кипуз?! Анжагъ чан эйсийин улихътІан лукІ гъякъ, ясана нягъякъ шлуб дар. Агъайин лукІ гъякъ хъиди, фицики Агъайиз думу гъякъ апІуз гъюкум а.

⁵ Сари, саб йигътІан, тму йигъ важиблу ву кІура, хъа жарари, вари йигъар сабстар ву кІура. Гъарсари, гъит, чав фици гъисаб апІураш, гъаци апІри. ⁶ Сари йигъарикан сад йигъ, имбу йигъартІан багъа ву кІураш, дугъу гъаци Агъайин гъюрматназ апІура, ва фунуб-вуш саб хураг ипІурира Агъа бадали гъаци апІура, гъаз гъапиш, Аллагъдиз чухсагъул кІура. Ва фунуб-вуш саб хураг дирипІурира Агъайин гъюрматназ гъаци апІура, гъаци дугъура Агъайиз чухсагъул кІура. ⁷ Гъаз гъапиш ухъкан саркъан чав-чаинди яшамиш шуладар, ва чав-чаинди йикІурадар. ⁸ Гъаци вуйиган, эгер ухъу яшамиш шулаш, Агъа бадали яшамиш шулахъа, эгер йихураш, гъацира Агъа бадали йихурахъу, ва аьхиритъ, яшамиш шулайидар вушра, дийихнайидар вушра, Агъайиндар вухъа.

⁹ Гъамдин бадали Месигъ гъакІну ва чІиви гъахъну – Дугъкан чІивидаринра, гъачІидаринра Агъа гъахъну.

¹⁰ Хъа уву гъаз яв гъардаш тахсир апІурава? Яв гъардаштІан, уву фит'инди артухъ вуза, кІурава? Ухъу вари Аллагъдин суддин улихъ дугъужвидихъа.

¹¹ Гирами китабарихъди дибикІна:

«Гъарсари Йиз улихъ кІул ис апІиди, ва гъарсари, Узу Аллагъ ву, пиди.

Узу яшамиш шулайивал фици гъякъ вуш, гъаму вари тамам шлубра гъякъ ву – кІура Агъайи».

¹² Ва гъаддиз ухъкан гъарсари Аллагъдин улихъ, чав гъапІу ляхнариз дилигну, жаваб тувди.

Жарадарихъди гунагъ апІрубси мапІанай

¹³ Чиб-чпик тахсар кирчувал дипурхъа, жвуван гъардшиз гъалатІариъ ва гунгъариъ ахъуз ухъу багъна тутрувиш, ужу хъибди. ¹⁴ Узуз аьгъязуз, ва дугъридан саб шак адарди Иса Месигъдин гъюкмиинди кІураза: марцциб даруб фукІара адар. Анжагъ марцциб дар кІуруриз думу марцциб дар. ¹⁵ Хъа эгер уву ипІруб яв гъардшиз къабул шуладарш, яв ляхнариъ масанвал адар. Яв хураг бадали гъардаш пуч мапІан, Месигъ гъадгъухъандира гъакІну. ¹⁶ Уву ужуб вуди гъисаб апІурайиб имбудари, писуб ву, пуз багъна мутуван. ¹⁷ Фицики Аллагъдин Паччагълугъ ипІруб, я убхъруб дар, думу Гирами Рюгъну багъиш апІурайи дугъривал, ислягъвал ва шадвал ву. ¹⁸ Месигъдиз гъамци гъуллугъ апІурайири Аллагъдиз ккуниб апІура, ва адмийиризра къабул шула.

¹⁹ Гъачай, мясляаьт шлу ва чиб-чпиз кюмек шлу гъарсабдихъна илтІикІурхъа. ²⁰ Аллагъдин ляхнар ипІрубдин кІуллан чІур мапІан. Гъарсаб хураг ипІуз шул. Хъа яв гъардаш гунагънахъна хру хураг ипІуб дюз дар. ²¹ Йикк дирипІуб ва чяхир дурухуб ва фукІа гъациб дарапІуб ужу ву, эгер дурари яв гъардаш гунгъарихъна гъахуруш.

²² Уву хъугънайи яв ляхнар жвувахъди гъит; гъит, дурарикан анжагъ АллагъдизтІан аьгъяди дарибшири. Чав гъякъ вуйиз кІуруб апІурайиган, уч тахсиркарди гъидригъру кас бахтавар ву. ²³ Хъашли, фукІа-мукІа ипІуз ужуб вая писуб кІури, шаклуди, ипІури гъашиш, дицир Аллагъди тахсиркар апІиди. Хъа хъугъвал адарди апІурайиб вари гунагъ ву.

Ижми хъугъувал айидар

15 Ухъу, ижми рюгъ айидари, зяиф рюгъ айидарин гъалатІар сабурлуди аьгъ дапІну ккунду, хъа жвуваз ккуниб дапІну ккундар. ² Ухъкан гъарсари багахъ хъайириз, дугъан рюгъ мюгъкам шлуб, дугъаз хайир кайиб дапІну ккунду. ³ Гъеле Месигъдира Чан хайирназ фукІа гъапІундар. Хъа Гирами китабарихъ дупна:

«Уву беябур апІрударин люкънар Уз'ин алахънийи».

⁴ Гирами китабарихъ дибикІнайиб вари, диди туврайи сабурлувалин ва ккарцрувалин кюмекниинди ихъ умуд ктадабтІбан бадали, ухъуз насигъят вуди, дибикІнайиб ву. ⁵ Гъит сабурлувал ва ккарцрувал туврайи Аллагъди, Иса Месигъ мисал вуди Гъадгъахъди гъари, ухъу сатІиди, саб гъарайниинди Аллагъдин, ихъ Агъа Иса Месигъдин Адашдин тяриф апІруси, ичв мясляаьтнаъ яшайиш туври. ⁷ Гъаци вуйиган, Месигъди учву фици къабул гъапІнуш, учвур, Аллагъдин ад бадали, гъаци сари-сар къабул апІинай. ⁸ Месигъ суннат

гъапІдарин гъуллугънаъ Аллагъдин гъякъвал дурариз улупуз, Аллагъди дурарин абйирин абйириз тувнайи гаф гъякъ вуйивал улупуз ади гъахъну. ⁹ Гъадмуган жара халкъарира Аллагъди чпиз гъапІу ужувлантина Дугъан ад апІиди. Гирами китабарихъ дупнайиси:

«Гъаци вуйиган, узу Уву Аллагъ аьгъдру халкъарин арайиъ адлу апІидизаву ва Яв ччвурназ тярифнан мяълийир апІидиза».

¹⁰ Ва хъана:

«Аллагъдин халкъдихъди сабси Шадвалин гъарай ипай, Аллагъ аьгъдру халкъар!»

¹¹ Гъамцира дупна:

«Агъа адлу апІинай, Аллагъ аьгъдру вари халкъар! Гъит вари миллетари мяълийириинди Дугъан тярифар апІри!»

¹² Ишайири кІура:

«Ессей тухмиан таза кюл ачмиш хъибди. Дугъу миллетариин гъюкум гъабхиди, ва Аллагъ аьгъдру халкъари Гъадгъак чпин миж кивди».

¹³ Гъит, умуд тувру Аллагъди учву ичв хъугъувалилантина, Гирами Рюгънан къувватниинди ичв умуд артухъ хъпан бадали, шадвали ва мясляаьтну ацІричву.

Павелин кагъзикан ва ляхнарикан

¹⁴ Йиз гъардшар, учву ужувлу ацІнайиб, учвуз гизафубдикан аьгъю гъабхъиб ва сар-сариз учвхъан насигъятар тувуз шлуб якъинди аьгъязуз.

¹⁵ Хъа Аллагъди узуз багъиш тувнайиган, узу учвуз лап кІубанвал кади, сакъюдар ляхнарикан учвуз кІваин алауз ккунди гъибикІунзачвуз. ¹⁶ Йиз вакилвалин бурж вуди, Аллагъди жара миллетариз, Иса Месигъдин гаф ва Ужувлан хабар рабгъру багъиш тувназуз. Гъамци дурар Дугъаз, Гирами Рюгъниинди марцц духъну, Аллагъдиз ккуниси гъурбан хъиди.

¹⁷ Иса Месигъдихъ хъади, зура йиз Аллагъ бадали апІурайи ляхнариин фурслу вуза.

¹⁸ Узлантина Аллагъ аьгъдру халкъар гафнииндина ляхниинди Аллагъдиз мютІюгъ апІбан бадали, аьжайиб лишнарииндина аьламатариинди ва Аллагъдин Рюгънан къудратниинди Месигъди гъапІубдикантІан пидарза. Магъа гъамци, Ерусалим ва дидин гъирагъарихъан тап Иллирик уьлкейихънакъан Месигъдикан Ужувлан хабар деебтунза. ²⁰ Узу Месигъдин ччвур аьгъдру йишварихъ, жарари шибритІ ккиву йишв'ин хал дидривди, Ужувлан хабар рабгъуз чалишмиш гъахъунза. ²¹ Гирами китабарихъ дупна:

«Дугъкан дупнадрудариз Думу рякъиди, хъа деебхънадрудар гъавриъ ахъди».

Павелиз Римдиз гъягъюз ккунди а

²² Узу учвухъна гъюз гизаф ражари гъязур гъахъунза, хъа гъамцдар алахъиган гъюз гъабхъундарзухъан.

²³ УхдитІан узуз учвухъна гъюз ккунди айзуз. Хъа гъамус узу му вари юрдариъ дилихну ккудубкІунза.

²⁴ Испанияйиз гъягъур, учв'ин улукъидиза.

Улукъиган, учвухъди, юкІв хъади, цїбди сюгъатар апІбалан къяляхъ, учву узу дина гъарувалик миж кайиз. ²⁵ Гъамус узу Ерусалимдиз душваъ айи Аллагъдин адмийирин гъуллугънаъ хъуз гъягъюраза. ²⁶ Фицики Македония ва Ахая улкйирин хъугърудари Ерусалимдиъ касибди айи Аллагъдин адмийириз, пул уч дапІну, кюмек апІуз къаст гъапІнийи. ²⁷ Дурари дици апІуб ужу гъапІну, хъа Ерусалимдиъ айидариз дурар буржлу вуйи. Жугъдарихъди сабси дураризра рюгънан ужувлар гъахъну. Дурари жугъдариз бедендин ужувларикан пай гъапІну ккунду. ²⁸ Узу гъаму месэла гъял гъапІган ва чпиз хътапІу вари пул дурарихъна гъурубкъиган, Испанияйиз рякъюъ учІвдиза ва рякъюъ учв'инра улуркъидиза. ²⁹ Узуз аьгъязуз, узу учвухъна гъафиган, Месигъди туву ужувлар гъуркІну хидизачвуз.

³⁰ Учвкан, ихъ Агъа Иса Месигъ бадали, Гирами Рюгънан масанвал бадали, миннат апІураза, гъардшар, узу бадали Аллагъдиз узухъди учвур а юкІв абцІну ккарагай. ³¹ Ягъудия юрднаъ хътругърударин хиларигъ узу гъядряхъбан бадали, Ерусалимдиъ Аллагъдин адмийири уз'ин илипнайи ляхин къабул апІбан бадали, ³² эгер Аллагъдин ният гъабшиш, учвухъна шадвалиинди гъюбан бадали ва учвухъди рягъятвал гъадабгъбан бадали, ккарагай. ³³ Гъит, ислягъвалин булагъ – Аллагъ учвухъди варидарихъди ишри. Амин.

Таниш вуйидариз саламар

16 Узуз учвуз Фибия кІуру ихъ чи аьгъяди ккундузуз. Думу Кенхрийиъ айи хъугърударин жямьяътдин гъулугъчи ву. ² Ккун апІураза учвкан, Агъайин гъюрматназ дилигну, думу Аллагъдин адмийириз лайикъ вуйиси къабул апІинай, дугъаз гъудрубкІру варибдиъ кюмек апІинай, фицики дугъу чав, гъеле узузра кмиди, гизафдариз кюмекар гъапІну.

³ Узухъди сатІиди Иса Месигъдин гъуллугънаъ гъахъи ва шулайи Прискилайиз ва Акилайиз узхъан саламар йипай. ⁴ Дурари узу бадали чпин жанар гъайиф гъапІундайи. Неинки сар узу, хъа гъацира жара миллетарин хъугъру жямьяътарира дурариз чухсагъул кІура.

⁵ Дурарин хулаз уч шлу хъугърударизра саламар йипай.

Узуз масанди вуйи, Азияйиъ сарпирди Месигъдихъ хъугъу Эпенетдиз саламар йипай.

⁶ Учву бадали гизаф гъилиху Мар'ямдизра саламар йипай. ⁷ Йиз багахълуйир вуйи, узухъди дустагъдиъ гъахъи ва марцци вакиларин арайиъ ад айи Андроникдизна Юнийиз – саламар. Дурар узутІан ухди Месигъдихъ хъугъну. ⁸ Агъайихъ хъугънайи йиз ккуни дуст Амплиатдиз – саламар. ⁹ Саламар йипай Месигъдиз гъуллугънаъ иштирак гъаши ихъ гъардаш Урбандиз ва йиз ккуни дуст Стахисдиз. ¹⁰ Месигъдихъ хъугъвалиъ ижмивал улупу Апелесдиз – саламар. Ариставулин хуландариз варидариз саламар йипай. ¹¹ Йиз багахълу Иродиандиз – саламар. Агъайин терефкар вуйи Наркиссайин хуландариз варидариз саламар йипай. ¹² Агъайин ад бадали юкІв хъипну лихурайи чйир Трифенайизна Трифосайиз – саламар. Агъа бадали гизаф жафа гъизигу йиз ккуни чи Персидайиз саламар йипай. ¹³ Саламар йипай Агъа бадали кадагънайи чве Руфдиз ва узузра дада гъахъи дугъан дадайиз.

¹⁴ Анискритдиз, Гермасдиз ва дурарихъди хъайи гъардшариз – саламар. ¹⁵ Саламар йипай Филологдиз, Юлияйиз, Нерейдизна дугъан чуччуз, Олимпасдиз ва дурарихъди хъайи вари Аллагъдин адмийириз. ¹⁶ Гирами мак дапІну, чиб-чпиз салам туври гъузай. Месигъдин вари жямьяътари учвуз саламар хътаура.

¹⁷ Учвкан миннат апІураза, гъардшар, учвуз улупу аьгъювалариз къаршу удучІвурри, гъюжатар апІрударихъан ва машат апІрударихъан ярхлади гъузай. ¹⁸ Гъаци апІру касар ихъ Агъа Месигъдин гъуллугънаъ айидар дар, хъа чпин тямягъар гъуркІбахъ хъайидар ву. Дурари чпин уччу улхбарииндина тярифариинди бицїи юкІвар айи касар алдатмиш апІура. ¹⁹ Ичв мютІюгъваликан варидариз деебхъна. Узу учв'ин гизаф шад вуза. Учвуз ужуб аьгъяди ва гъарсаб чІурувалихъан учву ярхлади ккундузуз. ²⁰ Мясляаът туврайи Аллагъди багарихъди иблис дармадагъин апІиди ва думу ичв ликариккинди гатІабхъиди. Гъит, учвуз Агъа Исайин уж'вал ибшри. ²¹ Узухъди лихурайи Тимофейи учвуз саламар хътаура, хъа дугъахъди – Луцийи, Ясонди ва Сосипатри, йиз багахълуйири.

²² Узура, Павелин гъаму кагъаз бикІурайи Тертийира, вари Агъайихъ хъугърайидариз саламар хътаураза.

²³ Чан хулаъ узу ва вари хъугънайи жямьяът къабул дапІнайи Гай кІуру касдира учвуз саламар хътаура. Гъацира шагърин пул хлиъ айи Ераст кІурури ва ихъ гъардаш Квартди саламар хътаура. [24] †

[25] Узу учвуз дебкку Ужувлан хабарнаъ ичв хъугъувал мягъкам апІру Аллагъдин ад ибшри! Гизаф аьсарариъ дьубхнайи [26] сир, гъамус гъаммишандин Аллагъдин амриинди пайгъамбрарин китабариланмина, халкъар Дугъахъ хъугъбан ва хъпехъбан бадали, дурариз

† Саспи грекарин БикІбарий гъамци дибикІна: «Гъит, учвуз варидариз ихъ Агъа Иса Месигъдин ужувлар ишри. Амин».

ачмиш гъапІну. [27] Аьсрариан аьсрариз Иса
Месигьдилантина Аькьул хурайи сар вуйи
Аллагьдин ад ибшри! Амин.

Коринф-1

Му кагъазра Эфес шагъриъ Павелиинди Гирами Рюгънулан арайиз гъафиб ву. Павел, Ужувлан хабар рабгъури чан къюбпи сиягъятназ гъушган, грекарин Коринф шагъриъ Исайихъ хъугърударин жямаят арайиз гъюру. Исайин вакил му шагъриан удучІвну гъушхъан, хъугърударин улихъ читин меселйир дугъужвуру. Гъадму меселйирин гъякънаан кагъаз дибрикІди гъибтуб гъич зат дюзюб дайи. Кагъзиъ Исайихъ хъугърудари, хътругърудари апІурайистар лайикъсуз тІулар, гъич фицикІа дапІну ккундар кІура. Коринфдиъ гизафдариз Павел Исайин вакил вуди къабул апІуз ккунди адайи, гъаддиз месэла хъана читин гъялнаъ абхънайи. Агъайин хябяхъдин уъл ипІбан мянайин дурар гъубкІну гъавриъ ахънадайи ва ахъударикан фунуриз артухъди гъюрмат дапІну ккундуш, гъаддин кІуллаан гъюжатарий айи. Исайихъ хъугънайи сакъюдар, кІучІлин аллагъариз гъурбан дапІнайи йикк ипІуруш-ипІдарш, гъаддинра гъавриъ адайи. Дурар, чпин арайиъ айи гъюжатар аьдати судариъ гъял апІуз шерик шуйи. Хъугърудар къюб йишваз пай дархъбан бадали, Гирами Рюгъ, Павелин кагъзиинди гъадму меселйириз, хъугъувалин биналу суалариз лигуру ва, Иса мисалди улупури, Коринфдин хъугърударин аьгъювалариъ алахъру читинвалар гъял апІуз кюмек шулу. Месигъдин масанвал хъугърударин ара мюгъкам апІу алат дубхъну ккунду.

Саламар

1 Иса Месигъдин вакил хъуз Аллагъди дих дапІнайи Павелихъан ва Сосфен гъардшихъан
2 Коринфдиъ Аллагъдихъ вари хъугърудариз, Иса Месигъдихъди саб вуйи гирами духънайидариз, Дугъаз кІури гирами халкъ хъуз дих дапІнайидариз, ихъ Агъа ва дурарин Агъа вуйи Иса Месигъдиз ккарагурайидариз саламар.

3 Аллагъдихъан, Аьршарин ихъ Адашдихъан ва Агъа Иса Месигъдихъан ужвал ва мясляаьт ибшричвуз!

Павели Агъайин тяриф апІура

4 Учвхъан узу йиз Аллагъдиз гъаммишан чухсагъул кІураза, гъаз гъапиш Гъадгъу учвуз Иса Месигъдиланмина ужувлан багъишар тувначвуз.
5 Гъадгъулантина учву варибдихъди – гаф-чІалнан ва аьгъюваларин вари хазнайихъди ацІунчву,
6 фицики Месигъдикан вуйи ич шагъидвал учвуъ мюгъкам гъабхъну. **7** Сарун, ихъ Агъа Иса Месигъ гъяйиз ккилигури гъузбаъ, рюгънан багъишариъ учвуз гъудрубкІруб фукІа адарчвуз. **8** Учву аьхиризкъан, ихъ Агъа Иса Месигъдин Йигъан учву сабкъан тахсир ктарди хъпан бадали, Гъадгъу мюгъкам апІидичву. **9** Чан Бай вуйи ихъ Агъа Иса Месигъдихъди саб хъуз ухъуз дих дапІнайи Аллагъ хъугъвал Алир ву.

Хъугърударин жара хъувалар

10 Ихъ Агъа Иса Месигъдин ччвурнахъан, гъардшар, учвуз миннат апІураза, чиб-чпихъди вари рази духъну гъузай. Гъит учву чиб-чпихъан жара даришри, фагъмар ва фикрариъ саб ишричву!

11 Йиз гъардшар, ичв гъюжатарикан Хлоийин хуландарикан деебхъназуз. **12** Узу мушваъ фтикан улхура? ГъацІари кІурачава: «Узу Павелин тереф дибиснайир вуза», тмундари – «Узу – Аполлосдин», шубурпидари – «Узу – Кифдин», юкьурпидари – «Хъа узу – Месигъдин». **13** Месигъ пай духънайин дарш?! Вая учвхъанди хачрак карсур Павел гъахънийин?! Ясана учву Павелин ччвурнахъ штун гъахъунчвахъа?! Ваъ! **14** Криспна Гай ктарди, узу йиз хилариинди учвкан фужкІа штун дарапІбаз Аллагъдиз чухсагъул кІураза. **15** Гъаддиз учвхъан сарихъанра, йиз ччвурнахъан штун гъахъунча, пуз хъибдарчвухъан! **16** Ав, йиз хилариинди штун дапІну цїйи алаьдар Стефанна дугъан хуландар вуйиз, хъа сарун узу фужарсана цїйи алаьнуш, кІваин илмидариз **17** Месигъди узу, учву штун апІуз кІури ваъ, хъа Ужувлан хабар дебккуз гъаьнайир вуза. Думу Хабар узу аьмалдар гафариинди дебккнунду, вуйиш, Месигъдин, ккадауз кІури, хачрак гъабхъи аьжалнан метлеб дубгдийи.

Аллагъдин заанвал, аьндарвал ва къувват – Месигъ ву

18 Пуч хъуз ккайдари, Месигъдин, ккадауз кІури, хачрак гъабхъи аьжаликан гаф ахмакъвал ву кІура, хъа ухъуз, Аллагъди уьрхрудариз, думу Аллагъдин къувват ву. **19** Гирами китабариъ дибикІнаки: «Узу, аьндарар вуча кІурайидарин аьндарвал фукІа дарувал апІидиза ва фикирлуйир вуча кІурайидарин фикирлувал тина гъадапІидиза».

20 Наши аьндар? Наши Къанундин аьлим? Наши гъаму аьсрарин дирбаш гъюжаткар? Аллагъди

гъаму дюн'яйин вари аьндарвал, дугъридан ахмаквал ву, кІури, улупнадарин дарш?

²¹ Аллагъдин зурба фагъми дебккганси, гъаму дюн'яйин фагъмихъан Аллагъ аьгъю апІуз дархъиган, Хабарну дебккрайи «ахмаквалихъ» хъугъдар уьрхюз Аллагъдиз ккун гъабхъну.

²² Жугъдари аьламатар ккун апІура, Аллагъдикан аьгъдрудари фагъум абгура, ²³ хъа учу, хачрак карсу Месигъдикан хабар рабгъурача. Жугъдариз му хъарснудакру гъван ву, хъа имбу халкъариз – фагъумсузвал ву. ²⁴ Хъа, Аллагъди дих дапІнайидариз, жугъдаризра, грекаризра, Месигъ – Аллагъдин фагъум ва къувват ву! ²⁵ Фицики, Аллагъдин «ахмаквал» инсандин фагъумтІан зиина ву ва Аллагъдин «зьяифвал» инсандин къувваттІан къудратлу ву!

²⁶ Гъардшар, Аллагъди учвуз дих апІайиз учву фицдар вуйиш, учвуз лигай. Эгер адмийи гъисаб апІурайиси гъадабгъиш, учвкан гизафдар фагъумлуйир, къувватлуйир, бина машгъур касар вуйинхъа? ²⁷ Хъа Аллагъди, фагъумлуйиз нач хъузди, гъаму дюн'яйи ахмакди гъисаб апІруб ктабгъну, ва къувватлуб начан шлуси, гъаму дюн'яйи зьяифди гъисаб апІруб ктабгъну. ²⁸ Дугъу, гъаму дюн'яйи зина вуди гъисаб дапІнайиб батІил апІбан бадали, саб къимат адруб, асккан дапІнайиб ва ул'ан идипнайиб ктабгъну. ²⁹ Гъаддиз сарун сарихъанра Дугъан улихъ чан тяриф апІуз хъибдар.

³⁰ Гъадгъан кюмекниинди учву Иса Месигъдик кидикъначва. Гъадму Иса ухъуз Аллагъдин фагъум, ихъ гъакъвал, ихъ гирамивал ва ккадаувал вухъуз!

³¹ Гъаци вуйиган, Гирами китабариз кІурайиси: «Тяриф апІуз ккунири Агъайин тяриф апІри!»

Хачрак карсу Месигъдикан

2 Узу учвухъна, гъардшар, Аллагъдин сирнакан ктибтуз гъафиган, узу йиз уччвудар гафар, ясана йиз фагъумлувал улупуз гъафир дайза.

² Учвухъди хъайиган, узуз аьгъюр сар Иса Месигъ вуйуз, Думура – хачрак карсур. Дугълан гъайри, сарун фукІа аьгъю дарапІуз гъял гъапІунза. ³ Узу учвухъна, гучІ кади, гукІунди ва аьжузди гъафнийза. ⁴ Узу туврайи хабарнаъ ва йиз улхбариз инсандин фагъмин эсер апІру гафар адайиз, хъа дидиъ Рюгънан къувват ачмиш хъувал рябкъюйи. ⁵ Мици узу, ичв хъугъувал, адмийин фикринуб ваъ, хъа Аллагъдин къувватнануб хъпан бадали, улхури гъахъунза.

Аллагъдин фагъум

⁶ Фагъмикан учу гъуркІу адмийириз ктибтурача. Учу, гъаму дюн'яйин фагъум, ясана му дюн'яйин гъюкумдрари туврайи ухди-къанди фукІа дарубдиз илтІикІру фагъум, туврадарча. ⁷ Ваъ, учу Аллагъди гъамусдиз жиниди уьбхюрайи сирнан фагъмикан кІурача. Думу фагъум, ухъу адлу апІуз кІури, дюн'я халкъ апІайиз айи Аллагъдин ният вуйи. ⁸ Думу

фагъум гъаму дюн'яйин гъюкум хилиъ айидарихъан аьгъю апІуз гъабхъундар, гъабхънийиш, дурари хачрак аднан Агъа карсидайи. ⁹ Аммаки Гирами китабариз дупнайиси гъабхъну:

«Аллагъди Чав ккунидариз гъязур дапІнайиб я инсандин улариз гъабкъюндар, я ибариз гъеебхъундар, я фагъмиз гъафундар».

¹⁰ Хъа Аллагъди думу ухъуз Чан Рюгънан кюмекниинди ачмиш гъапІунхъуз, фицики Рюгъназ вариб аьгъя. Рюгъназ Аллагъдин вари фагъмин деринарра аьгъя. ¹¹ Шлихъан чаъ яшамиш шулайи чан хусуси рюгъналан гъайри чан кІван ниятар аьгъю апІуз шулу? Гъаци, Аллагъдин ниятарра Чан Рюгъналан гъайри гъич саризра аьгъдар. ¹² Ухъуз му дюн'яйин рюгъ дурубкънадархъуз, хъа Аллагъди ухъуз багъиш дапІнайи варибдин гъавриъ ахъуз, Чахъан Рюгъ дурукънахъуз. ¹³ Мидкан учу, инсандин фагъмиинди ваъ, хъа Рюгъну улупу гафариинди кІурача. Рюгъниинди вуйи гъякъярин гъавриъ, учуз Рюгъну улупну, тІаърача.

¹⁴ Аллагъдин Рюгънахъан гъюрайиб рюгъ аьгъдру адмийихъан къабул апІуз шулдар. Дугъу думу ахмак'валси гъисаб апІуру, ва дидин гъавриъ ахъуз шулдар, фицики му ляхнар рюгъ кІваъ ади апІрудар ву. ¹⁵ Рюгъ кІваъ айи касдиз варибдиз къимат тувуз аьгъя, хъа адруриз – рюгъ айириз къимат тувуз аьгъдар, ¹⁶ гъаз гъапиш:

«Агъа Аллагъдиз насигъят тувуз Дугъан гъавриъ айир фуж ву?»

Хъа ухъуз Месигъдин фагъум ахъуз.

Адмийирихъ хъТерццуб гунагъ ву

3 Гъардшар, узхъан учвухъди рюгъ айи адмийирихъдиси улхуз гъабхъундарзухъан, хъа му дюн'яйин адмийирихъдиси ва Месигъдихъ хъугъну имбу биціи нинийирихъдиси гъулхунза. ² Узу учвуз «никк» туври гъахъунза, хъа аьхюдариз вуйи «хураг» туври гъахъундарзачвуз, тувнийишра, учвхъан гъял апІуз хъибдайчвухъан ва гъамусра шулайиси адар. ³ Учву сабан му дюн'яйин адмийирди имичва. Ичв арайиъ бахилвална гъярхъувалар имбукъан гагъди, учву му дюн'яйин адмийирди гъуздичва ва ичв хасиятра аьдати адмийиринсиб вуйичв. ⁴ «Узу Павелин терефкар вуза», ясана: «Узу Аполлосдинур вуза» кІуруган, му дюн'яйин адмийирстар дарнучвахъа?

⁵ Я кас, Аполлос фуж ву? Хъа – Павел?

Гъадрарилантина учву Месигъдихъ хъугъу гъуллугъчйиртІан дар дурар. Ва учуз гъарсариз Агъайи саб ляхин улупунчуз. ⁶ Узу кивунза, Аполлосди хъубзну, аьхю гъапІур Аллагъ ву!

⁷ Гъаддиз, фужкІара гъисабнаъ адар: я кивур, я хъубзур, хъа анжагъ – арайиз адабгъу Аллагъ!

⁸ Кивуринна хъубзурин айиб саб метлеб ву, ва гъардиз чан пай ляхнинуб рубкъиди. ⁹ Учву

Аллагъдин гьуллугънаъ айидар вуча, хъа учву – Дугъан хутїил, Дугъан диврайи дарамат вучва.

¹⁰ Узу, Аллагъди узуз тувнайи ужувлиинди, фагъумлу устайиси, шибритї ккивур вуза, хъа жарари душв'ин хулар дивра. Аммаки гьарсар, чав фици дивраш, дикъатниинди лигри. ¹¹ Сарихъанра, ккивнайибдилан гъайри, жара шибритї ккивуз шлуб дар, ари гъадму шибритї – Иса Месигъ ву. ¹² Гъаму шибритїиин адмийихъан гъизиликан, арсракан, багъа гъвандикан, гакївлукан, гъеебццу укїкан вая нахъвракан хулар дивуз шулу. ¹³ Хъа шли фици дивнуш, улупру Йигъ гъибди. Думу Йигъан вари цїиинди ахтармиш апїиди ва гьарсарин ляхниз цїи кьимат тувди. ¹⁴ Шлиндар цїихъан ургуз дархъиш, гъадгъаз чан пешкеш хъибди, ¹⁵ хъа гъургиш – зарал. Аммаки думу учв, цїигъан гужназ гъядягъю касси, дюрхну хъиди.

¹⁶ Сатїлан учву – Аллагъдин хал вуйиб ва учвуъ Аллагъдин Рюгъ яшамаш шулайиб аьгъданчвуз дарш? ¹⁷ Аллагъдин хал дабгъур Аллагъди даргъиди. Гъаз гъапиш, Аллагъдин хал гирамиб ву, ари гъадму Хал – учву вучва.

¹⁸ Учву учвуз кучїлар апїруси дарибшри. Эгер учвкан шлиз учв, гъаму дюн'яйи гъисаб апїурайиси, фагъумлу касси гъугъужвураш, дицир, учв дугъридан фагъумлу хъуздї, «ахмакъ» духъну ккунду. ¹⁹ Фицики, гъаму дюн'яйин фагъумлувал Аллагъдин улихъ ахмакъвал ву. Дибикїна:

«Дугъу фагъумлуйир чпин кью-кьюб маш гъяйивалихъди дисура».

²⁰ Ва хъана:

«Фагъумлуйин фикрар – гъавайидар вуйиб Агъайиз аьгъя».

²¹ Гъаддиз адмийиинди тярифар мапїанай. Вариб – ичвуб ву: ²² Павелра, Аполлосра, Кифра, гъаму дюн'яра, уьмурра вая аьжалра, гъамустинубра вая гъюз ккимбубра – вари ичвдар ву, ²³ хъа учву Месигъдиндар вучва, Месигъ – Аллагъдин.

Месигъдин вакилар

4 Гъаци вуйиган, Аллагъдин сир уч'ина ихтибарлу дапїнайи Месигъдин гьуллугъчїирси учу гъисаб апїинай. ² Гъамциб хъугъвал илипнайидар аьгътлу духъну ккунду. ³ Учву вая сар жарари узкан фици кїураш, саб жюрейинна вижна ктарзуз. Узхъан узканкъан фукїа гъациб пуз шулдарзухъан. ⁴ Йиз намус марцциди вуйиз, вушра, му, узук тахсир ктар, кїуру гаф дар. Йиз судья – Агъа вуйиз. ⁵ Гъаддиз, Агъа хъадакнугъюру вахт шайизра, улихъмиди тахсрар агури мюхъюгъянай. Дугъу вари жиниб ачухъ апїиди, инсанарин юкївариъ гъитїибкїнайиб арайиз адабгъиди ва гъадмуган Дугъу гьардин тяриф апїиди.

⁶ Узу мици, гьардшар, узканна Аполлосдикан учвуз ужвал бадали кїураза. Учву мисал духъну, учхъан, артухъуб жувукан ктадабгъди,

дибикїнайиб дубгъай, имбунуртїан артухъ за апїури, сар шлиинди-вуш фурс мапїанай.

⁷ Имбудартїан артухъ за шли апїураву? Аллагъдихъан даруб фу авуз? Увуз вари пешкеш дапїнайиган, увуз тутрувганси яв тярифар гъаз апїурава?

⁸ Сарун учуз вари ачуз, девлетлу вуча, учу хътарди пачгъар гъахъунча кїури, фикир апїурайчва! Ай аман, узуз ккундайинхъа учву аьхювал апїури, учура учвухъди аьхювал апїурахъидийча! ⁹ Хъа йиз фикриан, Аллагъди учу, Месигъдин вакилар, аьжал тувуз жаза гъадабтїнайи адмийирси, варидарин кьяляхъ дерккна. Вари дюн'яйиз, малайикариз ва адмийириз учкан тамашачїир духъна. ¹⁰ Месигъ бадали абдлар духъначу, хъа Месигъдихъ хъугърударин арайиъ учву – фагъумлуйир! Учву – зяиф, хъа учву – кьувватлу! Учву – адлу апїура, хъа учву – беябур!

¹¹ Гъийин йигъазкъан учу гашлу ва мукърам вуча, гъяргъяртїан алдарди лицурача, учу урччури шулу, ич хал-йишв адарич, ¹² учу ич хилариинди, унтїаз амкї идипури, учуз уьлин кьацї гъазанмиш апїурача. Уч'ин агъ уьлюбхюру, хъа учу ужвал ибшричвуз кїурача, хъергру – аьгъ апїурача.

¹³ Учкан варитїан писубтїан кїури шулдар, хъа учу гъянивалиинди жаваб туври шулча. Гъийин йигъазкъан, му дюн'яйиз чїюрхярди, гьарсаб хъархъвасси, имичу.

¹⁴ Му узу учвуз нач хъуз кїури бикїурайиб дариз, ваъ, хъа, йиз ккуни веледарси, учву гъавриъ ауз ккундузуз. ¹⁵ Учвуз агъзраркъан Месигъдин рякъюъди гъягъру мялимар ашра, хъа адшар сакъюдартїан адарчвуз. Иса Месигъдикан вуйи Ужувлан хабарнахъ учву хъугъган, узкан рюгъниинди вуйи ичв адаш гъахъну. ¹⁶ Учвкан миннат вуйиз: узхъан мисал гъадабгъай! ¹⁷ Гъаддиз багъа ва гъапиб кїулиз адабгъру, Агъайихъ ихъ сатїлан вуйи хъугъувалиъ айи йиз бай Тимофей гъаъразачвухъна. Узу хъугърударин арайиъ варишвариъ улупурайиси, узу йиз уьмриъ фици Месигъ Исайин рякъди гъягъюри шулуш, дугъу кїваин апїидичвуз.

¹⁸ Сарун узу учвухъна гъидар кїури, ичв арайиъ сакъюдари хъюхъ гъазабгну. ¹⁹ Хъа узу, эгер Агъайин амур гъабшиш, гъидиза, ва гъадмуган думу кїул'ан удучївнайидарин гафарин ваъ, хъа дурарин кьувватнан кьимат фициб вуш, аьгъю хъибдизуз. ²⁰ Гъаз гъапиш Аллагъдин Паччагълугъ, гафнаъ ваъ, хъа кьувватнаъ ачмиш шулайиб ву. ²¹ Учву кадабгъай: маргъ хъади гъюза, даршишсана – масанвална умунвал?

Хъугърударин арайиъ улдугнайивал

5 Узуз ичв арайиъ Аллагъ аьгъдрударин арайиъкъан даршлу кьяппавал абхънайиваликан хабар деебхъназуз: ичвдарикан сар чан адашдин хпирихъди хъа кїура. ² Хъа учвук фурсарра кучївначвук! Мици хъайиз, гъамлу

духъну, ичв арайиан гъациб гъапІур утІуккуб лайикъ дайинхъа? ³ Узу бедендиинди учвухъди хътаршра, йиз рюгъниинди хъаза, ва, гъадму касдикан гъапІруш, гъамустІанра гъял гъапІунза: ⁴ ихъ Агъа Исайин ччвур бадали учву уч гъахъиган, хъа узу учвухъди йиз рюгъниинди хъидиза ва ухъухъди ихъ Агъа Исайин къувват хъибди, ⁵ учву думу адми иблисдин хилиз тувну ккунду, ва дугъан беден, Гъаргандин Агъа къяляхъ гъюру Йигъан дугъан рюгъкъан дюрхну хъузди, йибкІри.

⁶ Учвуз фурс апІуб рубкъудар. Учвуз, дунин тикийи вари хямир утуз гъитруб, аьгъдарди анчвуз?

⁷ Гъаци вуйиган, учву таза, дун ктру хямир хъпан бадали, зат имдарди йирси дунихъан марцц йихъай. Учву гъаци духъну ккунду, фицики ихъ Пасха машквран ччил, Месигъ, сарун гъурбан гъапІну. ⁸ Гъаци вуйиган, гъачай, Пасха машквар, йирси дунин чІурувалииндина писвалиинди ваъ, хъа дун ктру марцци ва гъякъ уъл'инди тебрик апІидихъа.

⁹ Узу учвкан йиз гъубшу кагъзизъ, улдугнайидарихъди гъич саб аьлакъа дарибшри кІури, тІалаб гъапІнийза, ¹⁰ аммаки узу, гъаму дюн'яйин адмийирикан – къяппйирикан, тямягъкрариз, тІафларикан, идолариз икрам апІрударикан, гъапундайза. Дици вуйиш, учву му дюн'я дипбакк ккуркъдийи! ¹¹ Хъа узу, учв къяппа, тямягъкар, идолариз икрам апІрур, футнакар, пияниска, кучІляхъ вуди, гъардаш вуза кІури, лиурайирикан, кІураза. Мицирихъди саб суфрайихъ ипІузкъан мипІанай. ¹² Хътругърударин суд апІуб йиз ляхин дариз – дурарин суд Аллагъди апІиди! Учву хъугърударин суд дапІну ккунду, фицики дибикина: «Яв арайиан писур адаъ».

Хъугърударин арайиъ айи гъярхъбарикан

6 Хъана, учвхъан, ичв гъожатар, Аллагъдин гирами халкъди гъял апІуз гъидритди, хътругъру адмийирин судди гъял апІри кІури, гъитуз фици шулчвухъан? ² Аллагъдин гирами халкъди дюн'яйин суд апІруб аьгъданчвуз дарш? Учв'ин вари дюн'яйин суд апІувал алабхъруган, гъаму бици гъярхъбар гъял апІуз шуладанчвухъан дарш? ³ Малайикаринна кмиди ухъу суд апІурахъа гъа. Дуланажагъдин аьдати ляхнаринкъан ухъхъан суд апІуз шуладарин? ⁴ Гъамциб дюшюшназ ичв арайиан важиблу дару касар ичв судйирди ктагъурачва. ⁵ Нач дубхъну ккунду! Ичв арайиъ хъугърударин месэлийр гъял апІуз шлу саркъан аькъюллу адми адарин? ⁶ Хъа учву гъардши гъардшилан суддиз аьрза туврачва, ва хътругърудари ичв суд апІура! ⁷ Учву беябур хъуз, чиб-чпилан суддиз аьрза тувувал чІяаьн ву! Гъаци апІайиз, жвув гъякъ вушра, асккан духъну гъузуб ужу даршулин? Жвувануб тувну гъузуб ужу даршулин? ⁸ Хъа учву ичв гъардшар асккан апІурачва ва дураринуб бисурачва.

⁹ Учвуз чІур гъахъи касариз Аллагъдин Паччагълугъ ирсди дурубкъруваликан аьгъдарди анчвуз дарш? Лигай гъа, учву ичв учвуз кучІлар апІрубси дарибшри! Къяппйириз, идолариз икрам апІрудариз, дугъри дару жиларизна хпариз, жилир жилирихъди гъярудариз, ¹⁰ тІафлариз, тямягъкрариз, пиянисккйириз, футна дабгърудариз, кучІляхъриз Аллагъдин Паччагълугъ ирсди рубкъидар. ¹¹ Учвкан саб къадар ари гъацдар вуйчва, аммаки ихъ Аллагъдин Рюгъну ва Агъа Иса Месигъди ухъуз гъапІубди учву марцц, гирами ва гъякъ гъапІунчву.

Гъит ичв жанар Агъайин гъуллугънаъ ишри

¹² Учву кІурачва: «Узуз вари апІуз ихтияр азуз!» Аммаки вариб хайирназ дар! «Узуз вари апІуз ихтияр азуз», хъа гъич сабдира йиз зиин агъавал апІуз гъитну ккундар! ¹³ Учву гъацира, «ипІруб – фуниз, фун – ипІрубдиз», кІурачва! Ав, дюз кІурачва, хъа мура, тмура Аллагъди терг апІубра дюз ву. Аммаки беден къяппавализ вуйиб дар, хъа – Агъайиз. Агъара – бедендиз. ¹⁴ Аллагъди Агъа Чан къувватниинди чІиви гъапІну ва ухъура чІиви апІиди. ¹⁵ Учвуз, ичв жанар Месигъдин жандин паяр вуйиб, аьгъданчвуз? Гъаци вуйиган, узхъан Месигъдин пай гъадабгъну, къяппавализ фици тувуз шулу? Аллагъди уьрхри! ¹⁶ Учвуз, къяппайик ктикъур, гъадгъахъди саб беден шлубдикан аьгъданчвуз дарш? Фицики дибикина: «къюрикан саб беден хъибди».

¹⁷ Хъа фуж Агъайик ктикъиш, думу Гъадгъахъди рюгъниинди сатІи шула. ¹⁸ Къяппавалихъан гъергай! Адмийи, къяппавал ктарди, фу гунагъ гъапІишра, думу гунгъин дугъан бедендихъди фукІара дар, хъа къяппавал апІурайири, чан бедендиз къаршуди гунагъ апІура! ¹⁹ Учвуз ичв беден Аллагъдихъан учвуъна дунфнайи Гирами Рюгъ яшамиш шулайи хал вуйибдикан хабар адарди анчвуз дарш? Сарун учву ичвдар дарчва, ²⁰ гъаз гъапиш учву зурба къиматнахъ гъадагънайидар вучва. Гъаддиз, ичв жанариинди Аллагъ за апІинай!

Жилириканна хпирикан

7 Учву узуз, жилириз хпирик зат кудручди гъузиш, ужу шул кІури, гъибикІунчва. ² Хъа му дюн'яйиъ къяппавал абхънайиган, гъит гъарсар жилир чан хпирин ва гъарсар хпир чан жилирин ахникк ишри. ³ Жилири чан хпирихъди жилирвалин буржи тамам апІри, хпирира гъаци апІри.

⁴ Чан жандин аьхюр хпир дар, хъа – жилир, гъаци жилирра чан бедендин аьхюр дар, хъа – чан хпир. ⁵ Чиб-чпихъди сатІи хъувал гъибтри мапІанай. Йикърар йитІну, сацІиб вахтназ, думу вахт Аллагъдиз ккарагуз бахш апІузди жара гъахъну пну, баладар. Хъасин хъана сатІи йихъай, даршиш

иблисди, учвхъан аьгъ апІуз даршиш, гъирагъдихъинди хъчІюхидичву. ⁶ Яна узу му буйругъ вуди дупнайиб дариз, хъа ичв ихтиярнаъ гъубзра. ⁷ Узуз вари адмийир узуси духъну ккундийуз, хпир хътарди, аммаки гъарсариз Аллагъдихъан чан багъиш а: сариз саб, тмуниз тмунуб.

⁸ Хъа ачІни хпаризна жилариз кІураза: дурариз ялгъузди, гъаму узуси яшамиш шули гъузиш, ужу шул. ⁹ Хъа аьгъ апІуз даршлудари, тмягъну гъадагъайиз, гъит, чпиз хизанар ккергъри, гъамци ужу хъибди.

¹⁰ Хъа шив ва жилир хъайидариз узу ваъ, хъа Чав, Агъайи буйругъ тувра: хпир чан жилир гъитну ккундар, ¹¹ хъа эгер гатІахъруси алабхъиш, сарун нюкгъин эйси даришри, шулуш, хъана чан жилирихъди албагри. Ва жилирра хпирихъан жара даришри.

¹² Хъа имбудариз, сарун Агъайи ваъ, хъа узу кІураза: эгер сар фунур-вуш гъардшин хпир хъугърур дарш ва думу дугъахъди яшамиш хъуз рази вуш, гъит жара даришри. ¹³ Хътругъру жилир хъайи дишагълийизра кайиб гъадму ву: эгер думу дугъахъди яшамиш хъуз рази вуш, чан жилирихъан гъудудучІври. ¹⁴ Гъаз гъапиш, хътругъру жилир чан хъугъру хпирилантина, ва хътругъру хпир чан хъугъру жилирилантина гирами шулу. Жараси вуйиш, ичв веледарра марци дару гъисаб хъидийи, хъа мици, дурарра гирами ву.

¹⁵ Эгер хътругъру жилириз вая хпириз жара духъну ккундуш, гъит ишри. Му гъялариъ гъардаш, вая чи асиллуди гъузидар. Аллагъди ухъуз мясляаьтнаъди яшамиш хъуз дих дапІнахъуз.

¹⁶ Увуз, хпир, яв жилир увлантина дюрюхрувал фици аьгъявуз? Увузра, жилир, яв хпир увлантина дюрюхрувал фици аьгъявуз?

¹⁷ Гъит гъарсар Агъайи улупнайиси яшамиш ишри, ва чаз Аллагъди дих дапІнайиси гъузри. Му къайдйир варишвариъ айи хъугърудариз кІурудар вуйиз. ¹⁸ Чаз дих апІайиз суннат дапІнайириз думу жиниди уьбхюри гъибтуз гучІ адар. Хъа суннат дапІну адарди дих дапІнайириз, сарун суннат дарапІишра, гучІ адар. ¹⁹ Суннат дапІнайивал, ясана адрувал – мурариъ гъич саб мяна адар, хъа мяна – Аллагъдин табшуругъар тамам апІуб ву. ²⁰ Чаз дих апІруган, фуж фици вуйиш, гъит чан гъаци гъузри. ²¹ Эгер увуз лукІди имиди Аллагъди дих дапІнаш, увуз дидкан гъии дардиси дарибшри. Эгер увуз азад хъуз шлу мумкинвал аш, ужу шлуси апІин. ²² Фицики Агъайи дих дапІнайи лукІ Агъайиз азад вуйир ву. Гъаци, азад вуди дих дапІнайирра, Месигъдин лукІ шула. ²³ Учву, зурба къимат тувну, гъадагънайидар вучва, гъаддиз, адмийирин лукІар махъанай! ²⁴ Гъардшар, Аллагъди дих апІруган, гъар кас фици айиш, Дугъан улихъ гъаци гъузай!

Павели нюкгъин гъякънаан вуйи суалариз жаваб тувра

²⁵ Швуваз дурушдариз ва швушв дархидариз Агъайи дурарин гъякънаан саб буйругъра тувнадарзуз, аммаки Гъадгъухъан, узуз ужвал дурубкънайивализ дилигну, йиз гафнахъ хъугъуз шулу. Узу гъамци пидиза: ²⁶ Узу, гъийин гъялариъ, адмийиз чпин айибси – швуваз дурушдар, дурушди ва швушв дархидар дархиди гъузиш ужу шул кІури, гъисаб апІураза. ²⁷ Эгер уву нюкгъиъ аш, жара махъан. Хъа эгер уву швушв хъайир дарш, махан. ²⁸ Хъа эгер гъахишра, думу гунагъвал дар. Эгер риш швуваз гъушиш, гунагъ хъибдар. Аммаки чпин сатІлан вуйи уьмриъ дурариз гизаф читинвалар ккилигура, хъа узуз учву гъадрариккан уьрхюз ккундийуз.

²⁹ Жараси кІури гъабшиш, гъардшар: вахтар цІибтІан гъузрардар, ва швушвар хъайидар, гъит швушвар хътрударси ишри, ³⁰ хъа дердлудар – дерд ктрударси, шадлудар – шад дарударси, гъадагърудар – фукІа хътрударси. ³¹ Гъит гъаму дюн'яйиъ яшамиш шулайидар, дидкан тІааьм ктадабгърударси, ишри. Гъаз гъапиш, ухъуз рябкъюрайи гъаму дюн'я багарихъди жвартІ хъибди.

³² Узуз учву сабдиканра вижна ктарди ккундузуз. Хпир хътрур, учв Агъа Аллагъдиз ккун ишри кІури, Аллагъдин ляхнариъ ичІигну а. ³³ Хъа хпир хъайир, хпириз ккун ишри кІури, му дюн'яйин ляхнар апІбахъ хъа. ³⁴ Дицир кас къюбишваз пай духъна. Жилир хътру хпир вая швуваз душну адру шуру Агъайин ляхнариккан фикрар апІуру. Думу чан бедендиинди ва рюгъниинди Дугъаз бахш хъуз шерик шулу, хъа швувахъ хъайир, жилириз учв ккун ишри кІури, му дюн'яйин ляхнар апІбахъ хъа. ³⁵ Му вари узу учвуз ужвал бадали кІурайиб вуйиз, хъа учву фтихъан-вуш гъадатІуз кІури ваъ. Узуз ккундайиб: учву варитІан ужуйи, гъич сабдира учвуз машат дарапІди, Аллагъдин гъуллугънаъ хъуб вуйиз.

³⁶ Эгер учвкан шлиз, сумчир дарапІди чан лишан кипнайирин йисар гъяра кІури гъии даруси аш, ва гъамус сумчир дапІну ккуниси фикир апІураш, гъит дугъу чан дюз гъюрубси апІри. Дугъхъан швушв хуз шулу, думу гунагъ дар. ³⁷ Эгер адмийи швушв дархуз ижмиди гъял дапІнаш, эгер швушв хувал думукъан чарасуз ляхинси фикир апІурадаш ва эгер учв чан хилиъ дидисну гъузуз шлур вуш, дугъу чаз хъирснайи риш марцциди гъитуз кІваъ дибиснаш, ужуйи апІура. ³⁸ Гъаци вуйиган, хъирснайи риш швушвди хрури ужуйи апІура, хъа дархрури хъана ужуйи апІура.

³⁹ Хпир чан вари уьмриъ жилирик китІнайир ву, хъа жилир гъачІиган, думу азад шула ва дугъхъан чаз ккунириз швуваз гъягъюз шулу, анжагъ – хъугъруриз. ⁴⁰ Хъа эгер, фуж, узуъра Аллагъдин

Рюгъ азуъ, кІури, швуваз дурушди гъузиш, думу бахтлуди хьиди.

Идолариз гъурбан гъапІу хурагнакан

8 Гъамус ичв суалназ Аллагъсузарин идолариз гъурбан дапІнайи йикк'кан пидиза.

ИкибаштІан, «ухъуз варидариз аьгъювалар айибдикан» хабар ахъуз, аммаки аьгъювалари фурс капІру, хъа масанвали мюгъкамвал хуру.

² Эгер шли аьгъювалар азуз кІураш, дугъаз дугъридан чаз аьгъю дубхъну ккундайиб аьгъю дубхънадар. ³ Хъа Аллагъдиз Учв ккунидар аьгъя.

⁴ Гъаци вуйиган, аллагъсузарин идолариз гъурбан гъапІу хурагнакан пидихъа. Ухъуз варидариз, дюн'яйи икрам апІурайи идолар фукІа даруб ва Сарилан гъайри гъич саб жюрейинра аллагъ адруб, аьгъяхъуз. ⁵ Эгер гъацдар «аллагъар» ву кІурайидар заварин, ясана жиларин алийишра (хъа дюн'яйи «аллагъар» ва «агъйир» кІурудар, дугъридан гизаф а), ⁶ аммаки ухъуз айир сар АллагътІан дархъуз – Адаш Аллагъ. Ари Гъадгъу дюн'яйи вариб ккебгъну, ва, Гъадгъаз кІури, ухъу яшамишра шулахъа. Агъара сартІан дар – Иса Месигъ. Ари Гъадгъуинди дюн'яйи вариб арайиз удубчІвну, ва Гъадгъулантина ухъуз уьмурра гъабхъунхъуз.

⁷ Хъа мидкан варидариз хабар адар. Саспидар идоларихъна гъаци вердиш духънаки, гъира кмиди дурари, гъациб хураг ипІруган, идолариз икрам вуди дубхнайиб ву кІура ва чпин зяиф намусну дурар чиркинди улупура. ⁸ Хурагнахъан ухъу Аллагъдихъна багахъ апІуз хъибдар. Ухъу дирипІди гъузну пну, кам шулайиб адарихъ, ипІуру пну, фукІа гъазанмишра апІурадархъа. ⁹ Амма лигайки, ичв азадвал зяифдариз ликриккан ккибиргъру гъван дарибшри. ¹⁰ Фицики зяифуриз идоларин хулаъ уву, аьгъювалар айир, ипІури гъяркъиш, дугъура идолиз гъурбан дапІнайи хураг ипІиди. ¹¹ Магъа гъаддиз, яв аьгъювалари зяиф гъардаш – дугъхъандира Месигъди жан тувну аьхир – пуч апІиди. ¹² Гъамци гъардшариз къраршуди гунагъ апІури ва дурарин зяиф намусназ зиян туври, учву Месигъдиз къраршуди гунагъ апІурачва. ¹³ Гъаддиз, узу ипІурайи хурагналантина йиз гъардаш алдакураш, думу гунгъихъна дархбан бадали, йикк дирипІди гъузарза.

Павелра имбуну вакиларсир ву

9 Узу азад адми дарин дарш? Узу Месигъдин вакил дарин дарш? Ихъ Агъа Иса узуз гъяркъюндарин дарш? Учву Агъайихъди саб хъувал – йиз гъуллугънан ляхин дарин дарш?

² Жарадариз узу вакил гъисаб даршра, учвуз узу – Месигъдин вакил вуза! Месигъдихъди учву саб хъували узу вакилвалин гъуллугънаъ айиб тасдикъ апІура.

³ Узук тахсир кипрудариз йиз жаваб магъа гъамциб хъибди. ⁴ ИпІрубна ухрубдиз учуз ихтияр адарин дарш? ⁵ Хъугъру дишагъли учуз швушвди хуз ихтияр адарин дарш? Ва думу хпир, Месигъдин имбуну вакилариси, Агъайин чвйириси вая Кифайиси, жвувахъди гъярушваз гъадагъуз шулдарин дарш? ⁶ Ясана учуз ипІуз уьл гъазанмиш апІуб узузна ВарнавдизтІан адабгънадарин?

⁷ Фунур эскри чан гъуллугънан харжар чан жибдиан ккерккру? Фунури, тІумтІин багъ ибтну, тІумтІар диритІди гъитру? Фунур габни чан лижан хюнйириккан никк дурубхъур? ⁸ Му вари узу адмийин улариантІан дилигди кІурайинхъа? Къанундин китабдиъра гъаддикан кІурадариинхъа? ⁹ Фицики, ухъуз Мусайиланмина тувнайи Къанундира кІура:

«Гад апІурайи йицран ушв мяхъябкъян»

Аллагъ йицарин гъайгъушнаъ а кІури, хиял вуничвхъа? ¹⁰ ИкибаштІан, Дугъу мици ухъуз кІура! Ухъуз дибикІна:

«ХутІил хътабктуруи хутІил хътабкуру, ва гад апІури гад

апІуру, чпизра чпи апІурайи ляхникан пай бадали».

¹¹ Учву ичв арайиъ рюгънан тум дубзну, дидлан ккадабчІру мутмуийинди вуйи бегъерназ ккилигураш, учуз гизафуб ккун апІурайин?

¹² Жарадариз учвхъан кюмек рубкъуз ихтияр айиган, учуз хъа аьхю ихтияр ачуз!

Аммаки, учу сабанкъан учуз айи гъадму ихтияр ишлетмиш гъапІундарча, хъа, Месигъдикан Ужувлан хабар рабгъуз машат дарибшри кІури, учу вариб аьгъ апІурача. ¹³ Учвуз, Аллагъдин хулан гъуллугънаъ айидари уьл Аллагъдин хулкан ипІурайибдин ва гъурбнар апІурушвахъ гъуллугънаъ айидариз гъурбан гъапІубдикан саб пайназ ихтияр айибдин, хабар адарин дарш? ¹⁴ Гъаци Агъайира, Ужувлан хабар рабгъуриз ипІуб гъаддилан дубхъну ккунду кІури, амур гъапІу.

¹⁵ Гъаму узуз айи ихтиярар гъич сабкъан узу ишлетмиш гъапІундарза. Я гъамус, гъациб кюмек ккун апІури, бикІурайиб дариз. Йиз тяриф дубгайиз, узу йикІуз гъязур вуза. ¹⁶ Узу Ужувлан хабар рабгъура кІури, гъаз узу йиз тяриф апІуза? Думу йиз буржи вуйиз. Эгер узу думу тамам дарапІди гъибтиш, йиз язухъ ву! ¹⁷ Узу Ужувлан хабар йиз хушниинди рабгъураза. Йиз хушниинди дайиш, узу думу ляхин, йиз буржи вуди хъпаз дилигну, тамам апІидийза. Хъа узу думу йиз хушниинди рабгъурайиган, пешкешра хъибдизуз.

¹⁸ Йиз пешкеш фтилан арайиз гъюра? Хъа гъамдилан: Ужувлан хабар узу кьимат дарди рабгъураза ва узуз улупнайи ихтиярар ишлетмиш апІурадара.

¹⁹ Гъеле узу азад адми вушра, узу йиз хушниинди, Аллагъдихъна шлубкъан гизаф адмийир хпан бадали, варидариз лукІвал апІури гъахъунза.

²⁰ Жугъдарихъди узу, дурар Агъайин терефназ

хузди, жугъудси гъахъунза. Къанун тамам апІурайи адмийирихъди, гъеле узу Къанундин хиликк ккайир даршра, дурар Агъайин терефназ хузди, узура Къанун тамам апІурайирси гъахъунза.

²¹ Къанун адру адмийирихъди, гъеле узу Аллагъдин Къанундиккан азад даршра, гъаз гъапиш Месигъдин Къанундикк кказа, дурар Агъайин терефназ хузди, узура Къанун адруси гъахъунза.

²² Зяифдариз узу, дурарра хузди, зяифурси гъахъунза. Варидиз узу, аьхирки гъадрарикан сакъюдаркъан уърхбан бадали, варибди гъахъунза.

²³ Му вари узу, Ужувлан хабар бадали ва гъаддин ужувлукан узура кубкІузди, апІураза.

²⁴ Жаргъбан талитнаъ гизафдар иштирак шулу, хъа гъалиб сартІан даршлуб учвуз аьгъячвуз. Гъаддиз пешкеш рубкъриси жаргъай.

²⁵ Иштракчйири, вари чпин тямгъяр дирчну, чІур дубхъну гъабгъру кунці бадали, гъар йигъан гъязурлугъар гъахуру, хъа ухъу – чІур даршлу кунці бадали гъязур духъну ккундарин! ²⁶ Гъаддиз, саб метлеб адарди жаргъурайир дарза ва гъавайиз гъурдар йивурайир дарза! ²⁷ Ваъ, жарадариз Ужувлан хабарнакан ктибтруган, жвув тина дарапІузди, узура йиз беден вердиш апІураза, думу узуз мютІюгъ апІураза.

Жугъдарси махъанай

10 Гъардшар, ихъ вари абйир дифран хиликкди хъубкан ва, гъюл жара дубхъну, вари гъадушв'антина удучІвбакан, учвуз аьгъюди ккундузуз. ² Дурар вари Мусайин ччвурнахъ дифраъ ва гъюлиъ гъахъну. ³ Дурари вариди рюгънан саб хураг ипІури ⁴ ва рюгънан саб убхъруб убхъури гъахъну. Дурари чпихъди шлу рюгънан гъарз'ан убхъури гъахъну, хъа думу гъарз – Месигъ вуйи. ⁵ Дурар гъаци гъахънушра, Аллагъдин улихъ дурари уж'вал гъазанмиш гъапІундар ва къураматдиъ пуч гъахънийи.

⁶ Му вари ухъуз, гъадрариси ухъура писвал ккун дарапІбаз, улупурайиб ву. ⁷ Гъадрарикан гъацІарси, учвур аидолариз икрам апІурдар махъанай. Фицики Гирами китабарийъ дибикІна:

«Халкъди, деъну, ипІуз ва убгъуз хъюгъру, хъасин идолин гъюрматназ ялхъвнар апІуру».

⁸ Гъадрарикан гъацІарси ухъура, къяппйир хъидархъа. Дурари къяппа тІулар апІури ккебгънийи, ва сад йигъан къанна шубуд агъзур гъийихнийи. ⁹ Ухъура, гъадрарикан гъацІариси, Месигъ ахтармиш апІури хъюгъидархъа. Хъасин дурар, битІари къацІар дапІну, гъийихнийи.

¹⁰ Учвур, гъадрарикан гъацІарси, бурбрар апІури махъанай, гъаддилан дурар пуч апІуру малайикди тІанкъ гъапІнийи.

¹¹ Гъамрар вари, гъюз ккимбуб улупури, гъадмуган дурарихъди гъахънийи, хъа му ухъуз, дарс вуди, дибикІна. ¹² Гъаци вуйиган гъит, гъар шли учв ижмиди ликриин дийигъназа кІури, фикир апІураш, алдакуз гъидритри! ¹³ Гъамусдиз учв'ин

алахъу читинвалар адмийириин улукъру аьдати читинвалартІан дар. Аллагъ Чав туву гаф тамам апІурр ву. Дугъу учв'ин аьгъ апІуз даршлу читинвалар алахъуз гъитдар. Читинвалар алахъруган, Дугъу учвуз дурариан удучІвуз шлу рякъра улупидичвуз. Гъаци дурариан учвхъан кІул адабгъуз хъибдичвухъан.

¹⁴ Магъа гъаддиз, йиз ккунидар, идолариз икрам апІбахъан гъергай! ¹⁵ Узу, учву фикирлу адмийир ву дупну, улхураза. Учву фикир апІинай. ¹⁶ Аллагъдиз чухсагъул дупну, убхъурайи баркаллагънан Захру ухъу Месигъдин ифдик ктикъурадарин? ГъудубтІну, пай дапІнайи уьли ухъу Месигъдин бедендик ктикъурадарин? ¹⁷ Уьл саб ву, ухъура, фукъан гизаф вушра, саб беден вухъа, гъаз гъапиш, ипІурайи гъадму саб уьл'инди ухъу вари сатІи шулахъа.

¹⁸ Израил халкъдиз лигай, гъурбан апІрушвахъна гъурбан гъапІу мутму дубхъну ипІурдар, гъурбан гъапІушвахъди саб шуладарин? ¹⁹ ИкибаштІан, узу, идолиъ вая дидиз гъурбан дапІнайибдиъ фу-вуш саб мяна а, кІурадарза. ²⁰ Ваъ, аммаки Аллагъсузари чпин гъурбан, Аллагъдиз ваъ, хъа шейтІнар-жинариз хура. Узуз учву жинарихъди саб духъну ккундарзуз. ²¹ Учвхъан Агъайин Зах'анра ва жинарин зах'анра сабси убхъуз хъибдарчвухъан! Учвхъан Агъайин Суфрайихъра ва жинарин суфрайихъра сабси деуз хъибдарчвухъан!

²² Агъайик хъял капІуз шулухъхъан кІури, ухъу фикир апІурайин? Ухъу ДумутІан къувватлуйир вуйин дарш?

Жвуван азадвал Аллагъдин адназ ишлетмиш апІинай

²³ Учву: «Вари апІуз ихтияр ачуз!» кІурачва, аммаки вари, хайирназ дар. «Вариб апІуз ихтияр а!» Аммаки варибди мюгъкамвал хурдар. ²⁴ Гъит варидали, жвуваз ваъ, имбудариз уж'вал апІри.

²⁵ Базариъ масу тувруб вари, юкІв архаинди, ахтармиш дарапІди, ипІинай, ²⁶ фицики, «жил ва дид'ин алиб вари Агъайинуб ву».

²⁷ Эгер хътругъру адмийи учвуз теклиф гъапІиш, гъивуб вари юкІв архаинди, ахтармиш дарапІди, ипІинай. ²⁸ Хъа эгер учвуз гъадмуган: «му гъурбан дапІнайи йикк ву» гъапиш, гъапир бадали ва намус бадали, мипІанай – ²⁹ узу мушваъ, ичв ваъ, хъа жара касдин намус бадали, кІураза. Жарарин намусну йиз азадвалик тягъна гъаз кипди?

³⁰ Аллагъдиз чухсагъул дупну, узу думу хураг баркаллагъниинди ипІураш, узук тягъна гъаз кипди?

³¹ Гъаддиз, учву ипІурашра, убхъурашра, фу апІури гъашишра, вари – Аллагъдин ад бадали апІинай. ³² Я жугъдар, я грекар, я Аллагъдихъ хъугънайидар гунгъихъна дархрубси уьмур хъапІри апІинай. ³³ Узуси, варибдиъ варилиз ужу шлуси апІинай. Узу, узуз ваъ, хъа, жарадар гизаф дюрхну хъпан бадали, гъадрариз уж'вал абгурайир вуза.

Гьюкум хилиъ ивнайир

11 Узу Месигъдихъан дубгъурайиганси, учвур
узхъан дубгъай.

² Узу гъапиб вари ичв кІваин илмивалин ва узу
учвуз туву аьгъюваларихъ дупнайиси
апІурайивалин тяриф апІураза.

³ Учвуз аьгъяди ккундузуз: гъар жилирин кІул –
Месигъ ву, дишагълийин кІул – чан жилир, хъа
Месигъдин – Аллагъ. ⁴ Жилижвиву кІул'ин алди
ккарагураш, ваяки пайгъамбарвалин гафар кІураш,
чан кІул аьйибнакк ккаъра. ⁵ Дишагълийира кІул'ин
алдарди ккарагураш, ваяки пайгъамбарвалин
гафар кІураш, чан кІул аьйибнакк ккаъра. Мици
вуйиш, дишагълийи чан кІул алдапІнайи гъисаб
шуйи. ⁶ Эгер хпириз кІул'ин алабхъуз ккундарш, зат
имдарди кушарра алдаъри, хъа дишагълийиз кІул
алдапІуб аьйибнакк ляхин вуш, кІул'ин алабхъри.

⁷ Жилири кІул илибкнунду, фицики думу
Аллагъдин ухшар ва ад ву, хъа хпир – чан жилирин
ад. ⁸ Жилир хпирикан гъахъир дар, хъа жилиरिकан
– хпир. ⁹ Жилир хпир бадали халкъ дапІнайир дар,
хъа хпир жилир бадали халкъ дапІнайир ву.

¹⁰ Гъаддиз дишагълийи, чан кІул'ин чан жилирин
гьюкум аливалин малайикариз лишандикъан,
кІул'ин алабхъну ккунду.

¹¹ Аммаки Агъайихъди саб духънайивалиъ,
дишагъли жилиरिकан ва жилир дишагълийикан
асиллу ву. ¹² Жилиरिकан хпир гъахъибси,
дишагълийикан жилижвира бабкан шула, аммаки
вари Аллагъди халкъ дапІна. ¹³ Учву гъисаб
апІнай, дишагълийиз кІул'ин алдарди Аллагъдиз
ккарагуб лайикъ вуйин? ¹⁴ Ва чав табиаетдира
ухъуз, жилижвиву ярхи кушар гъитуб аьйиб ву,
кІурадари? ¹⁵ Дидихъди сабси, дишагълийиз ярхи
кушар – заанвал ву. Дурар дугъаз, чан кІул'ин лакач
алабхъуз, тувнайидар дарин? ¹⁶ Яни, мидкан
узухъди гъожат ккебгъуз ккуниризи дишлади
кІураза: мидлан гъайри жара аьдат я учухъ, я жара
йишварихъ айи Аллагъдихъ хъугърударин арайихъ
адар.

Агъайин хябяхъ

¹⁷ Гъамцдар насигъятар туври, узуз пуз ккунди
азуз: ичв тяриф апІидарза, гъаз гъапиш ичв уч
хъували хру хайиртІан зарал гизаф ву. ¹⁸ Гъаз? Саб
гъапиб, узуз гъеебхъунзуз: учву Аллагъдин улихъ уч
шлуган, ичв арайихъ гъожатар гъитІирккуз
хъюгърачва. Сакъюдар дицдар хабрарихъ
хъугъурза. ¹⁹ Ичв арайихъ гъар жюре фикрар-
хиялар, фуж дюз вуш аьгъю апІбан бадали, духъну
ккунду. ²⁰ Хъа учвуси, Агъайин гъюрматназ
суфрайихъна са-сарди уч шулаш, дидиз уч хъувал
кІурдар. ²¹ Учву, чиб-чпихъ дийийигъди, ипІуз
хъюгърачва, ва аьхирихъ гъацІар гашди гъузра, хъа
гъацІари пиян хъайизкъан убхъура. ²² Дици апІайиз
ичв хуларихъ ипІнай ва убхъай, даршиш

Аллагъдихъ хъугърударин уч хъувал беябур
мапІанай, ва, дугъриданра, фукІа ипІуз адрудар
асккан мапІанай. Гъамус узу, учву гъамци апІузди,
ичв тяриф дапІну ккундин? ИкибаштІан, ваъ!

²³ Фицики узу учвуз улупуб, Чахъан, Агъайихъан
гъудубгъуб вуйиз: Агъа Исайи, Учв масу туву
йишван, суфрайилан уьл гъадабгънийи, ²⁴ ва
Аллагъдиз чухсагъул дупну, гъудубтІну, гъапнийи:
«Му Йиз беден вуйиз учвхъанди туврайи. Узу
кІваин алаури гъамци апІнай». ²⁵ Ари гъамци,
хябяхъдин хураг ипІбахъан, Исайи хъанара, зах
дибисну, кІуру:

– Му зах учвхъанди удубзурайи Йиз ифдиинди
йтІурайи цийи йикърар вуйиз. Йиз гъюрматназ
убхъруган, гъар ражари гъамци апІнай. ²⁶ Гъаз
гъапиш, гъар ражари учву гъаму уьл ипІурайиган
ва гъаму зах'ан убхъруган, учву Агъайин аьжаликан
шагъидвал апІурачва. Думу къяляхъ гъайизкъан
гъаци апІнай.

²⁷ Гъаци вуйиган, хай гъюруси уьл дирипІрури ва
Агъайин зах'ан дурубхърури Агъайин ифдиз ва
бедендиз къаршуди гунагъ апІура. ²⁸ Адмийиз, уьл
ипІайиз ва зах'ан убхъайиз, чав гъапІраш,
аьгъяди ккунду, ²⁹ гъаз гъапиш, Агъайи фида гъапІу
бедендин мяна аьгъдарди ипІруринна убхърурин
ипІувална убхъувал чак тахсир кипувал ву. ³⁰ Магъа
гъаддиз ичв арайихъ гъаци гизаф иццрудар ва
аьжузар айичв; гъийихдарра циб даричв. ³¹ Хъа
эгер ухъу гъапІраш аьгъю апІуйиш, тахсир
кипбахъан ярхла хъидийхъа. ³² Агъайи ихъ суд
апІура, жазара гъадабтІура. Дугъу дици, дюн'яйин
суд апІруган, ихъ суд дарапІбаз, апІура.

³³ Гъаци вуйиган, гъардшар, учву ипІуз уч шлуган,
гъялак махъанай, чиб-чпихъ дийигъури апІнай.

³⁴ Гашди гъюрури, ичв уч хъувалилантина учву
тахсирнакк ккадрахъбан бадали, хулаъ дипІну
гъюри.

Узу учвухъна гъафиган, жара ляхнарра дюз
алаидиза.

Гирами Рюгънан багъишар

12 Рюгънан багъишарикан улхури гъашиш,
гъардшар, учву дидин дишди гъаврихъ ади
ккундузуз. ² Ичв аллагъсуз вахтари, жинари учву
фици ил алдру идоларихъна гужназ хъчІюхъуйиш,
кІваин илмиячв. ³ Гъаддиз гъаврихъ йихъай:
Аллагъдин Рюгъну хъау адмийи Исайиз люкънар
дарапІур, я гъич сарира, эгер Гирами Рюгъну
хъадраиш: «Иса – Агъа ву», пидар.

⁴ Гъар жюре багъишар а, хъа дурар вари гъадму
сар Рюгъну туврайидар ву. ⁵ Гъар жюре гъуллугъ
апІувалар а, хъа ухъу варди гъадму сар Агъайиз
гъуллугъ апІурахъа. ⁶ Гъар жюре ляхнар а, хъа вари
ляхнар ухъу варидиъ артмиш апІурайир гъадму
сар Аллагъ ву.

⁷ Гъарсар адмийихъ Гирами Рюгъ, вардиз кайи
уж'вал бадали, ачмиш шула. ⁸ Сар адмийиз Рюгъну
фагъумлувал айи гаф тувра; тмунуризи гъадму

Рюгъну аьгъювалар айи гаф тувра; ⁹ шлиз-вуш гьадму Рюгъну хъугъвал тувра; шлиз-вуш гьадму Рюгъну уьзрар сагъ апІувал тувра. ¹⁰ Сарсануриз – аьламатар улупру кьувват; гьатмунуриз – пайгъамбарвалин гаф; шубурпириз – рюгъяр жара апІуз шлувал; гьатмунуриз – гьар жюре чІалар, гьаккмунириз – гьадму чІалариинди гьапибдин гьавриъ ауз шлувал. ¹¹ Мурар вари – гьадму сар Рюгънан ляхнар ву. Гьаму багъишар Дугъу гьардиз Чаз ккуниси тувру.

Месигъдин беден

¹² Беден, гьар жюре паярикан арайиз дуфнашра, саб ву. Бедендин паяр, гизаф вушра, саб беден ву. Гьаци Месигъдин беденра ву. ¹³ Ухъу вари саб беденси хьпан бадали, жугъдар ва грекар, лукІар ва азад вуйидар – сар Рюгъну цІийи алаънайидар вухъа. Ухъуз варидариз гьадму сар Рюгъ ухъуз тувнахъуз.

¹⁴ Фицики беденра саб пайнакан дубхънадар, хъа гизафдарикан. ¹⁵ Эгер ликри: «Узу хил дарза, узу му бедендинуб дарза» гьапиш, диди гьаци гьапну кІури, думу бедендин саб пай дарди гьубзраин? ¹⁶ Ваяки, ибу: «Узу ул дарза, му бедендинуб дарза» гьапиш, диди гьаци гьапну кІури, думу бедендин саб пай дарди гьубзраин? ¹⁷ Эгер вари беден саб улкан ибарат вуйиш, дидиз фици ебхъидийи? Хъа эгер вари беден иб вуйиш, диди ниар фици аьгъю апІидийи? ¹⁸ Аммаки Аллагъди бедендиъ гьарсаб пайназ, Чаз ккуниси, чпин йишвар улупну. ¹⁹ Вари саб пай вуйиш, беден наънан хьибдийи? ²⁰ Магъа гьаддиз, паяр гизаф ву, хъа дурар варибдикан дубхънайи беден саб ву.

²¹ Улхъанра хилиз: «Узуз уву лазим дарзуз» пуз шулдар. Ваяки, кІули ликариз: «Йиз учвукк ккабхънайиб адариз» пидар. ²² Бедендиъ лазимсузди гьисаб апІру паяр, лигуруш, варитІан лазим вуйидар ву. ²³ Хъа ихъ фикриан лазим даруси гьисаб апІурайи паярин ухъу хъа гизаф гьайгъу зигурахъа. ²⁴ Гьяркъган, аьйиб шлу паяр ухъу, ижмиди ккеркнуну, уьрхюрахъа, хъа гьатмундариз дициб гьайгъу лазим дар. Аммаки Аллагъди Чав, беден гьамциб жюрееинди дебккнуну ва ихъра гьаци апІуз кІулиъ тІапІна: «ужуб ад хътру» бедендин паярин артухъси гьайгъу дизигну ккунду. ²⁵ Беден пай дархъуз, ухъу ухъинди чиб-чпин гьайгъушнаъ духъну ккунду. ²⁶ Эгер саб пайназ аьзият каш, вари паяризра аьзият кади шулу. Эгер саб пайназ гьюрмат апІураш, дидихъди вари паярира шадвал хъапІри шулу.

²⁷ Гьаци вуйиган учву вари сабси – Месигъдин беден вучва. Учву гьарсар Дугъан бедендиъ пай вучва. ²⁸ Хъугърударин арайиъ Аллагъди саспидар Месигъдин вакиларди, саспидар пайгъамбарди, саспидар мялимарди дерккнуну. Дугъу гьацІариз аьламатар улупуз шлу кьувват, гьацІариз – сагъ апІру, гьацІариз – касибариз кюмекар апІру, гьацІариз – гьакимвал апІру, гьацІариз жара

чІалариинди улхру багъишар тувну. ²⁹ Вари Месигъдин вакилар шулин? Вари пайгъамбар шулин? Вари мялимар шулин? Вари аьламатар улупрудар шулин? ³⁰ Вари уьзрар сагъ апІрудар шулин? Вари жара чІалариинди улхрудар шулин? Ясана думу чІаларин гьавриъ аъру гьуллугъ вардиз тувнайин? ³¹ Учвуз хъа заан багъишар шлуси хъачІарккай!

Гьамус узу учвуз варитІан ужуб рякъ улупидизачвуз.

Масанвал

13 Эгер узуз вари адмийирин ва малайикарин чІалар аьгъяди, хъа масанвал адарш – узу гаргврин бябрягъяр ва далдабуйин дабдаба вуза. ² Узуз пайгъабарвалин багъиш ади, дюн'яин вари сир аьгъяди, узуз вари аьгъювалар тувнади, узуъ дагъларра кмиди чпин алишвлан улдучІвуз гьитру хъугъувал ади, хъа масанвал адарди вуш, узу фукІа дару ичІичІай вуза. ³ Узуъ масанвал адарди касибариз узуз айи вари девлет пай гьапишра, гьадрарихъанди убгуз йиз жан тувишра – мурарихъан сабдихъанра узуз кюмек апІуз хьибдар.

⁴ Масанвали сабур хуру, гьяниввал хуру, бахилвал хурдар, жвуван тяриф апІдар, фурс кипдар, ⁵ чІуруди хътІурччвуз гьитдар, чан хайирназ фукІа апІдар, хъял хурдар, писвал кІваъ гьибтдар. ⁶ Масанвал кучІлиин ваъ, хъа гьякъвалиин шад шулу. ⁷ Диди варибдилан хил алдабгъуру, варибдихъ хъугъру, умуд зат ктабтІруб дар, вариб аьгъ апІуру.

⁸ Масанвал гьич зат хъатІабццну хьибдар. Пайгъамбарвал дугъубжвиди, чІалар ккебехъиди, аьгъювалар лазимди гьузидар. ⁹ Фицики ихъ аьгъювалар гьуркІнайидар дар, ихъ пайгъамбарвалин гафарра гьуркІнайидар дар, ¹⁰ ва тамамвал гьафиган, вари гьудрубкІувал жвартІ хьибди. ¹¹ Узу бицІир вуйиган, бицІириси кІуйза, бицІириси фикир апІуйза, ляхнарикан бицІириси хиял апІуйза. Ахъю гьахъунза – бицІивал вари гьудубчІвну. ¹² Гьаму ражари ухъуз, кьалу гьюзгдиан рябкъюрайиси, ачухъди рябкъюрадархъуз, хъа гьадмуган машна-машди рябкъюри хьибдихъуз. Сабан сацІибтІан аьгъдарзуз, хъа думуган, Аллагъдиз узу фици аьгъяш, гьаци тамамди аьгъю хьибдизуз.

¹³ Хъа сабан магъа гьаму шубуб а: хъугъвал, умуд ва масанвал, дурарикан заануб масанвал ву.

Рюгънан багъишар хъугърударин хайирназ ишлетмиш апІинай

14 Масанвалихъ хъачІарккай. Рюгънан багъишарин гьайгъушнаъ йихъай, гизафна гизафси – пайгъамбарвалин багъишнан.

² Таниш дару чІалниинди гафар апІурайир адмийирихъди ваъ, хъа Аллагъдихъди улхура.

Фицики дугъан фужкIа гъавриъ ахъдар, амма Рюгъниинди дугъу сирарикан кIура. ³ Хъа пайгъамбарвалин гафар кIурайири адмийириз насигъят вуди, юкIв капIри ва ккарцури кIура. ⁴ Таниш дару чIалариинди улхурайир, чаз насигъят вуди улхура, хъа пайгъамбарвалин гафар кIурайири, хъугънайидариз насигъят вуди кIура. ⁵ Узуз учвкан гъарсар чIалариинди улхури ккундийзуз, аммаки пайгъамбарвал апIуб ужу ву. Пайгъамбарвал апIурайир, чIалариинди улхуртIан зиина ву. Аммаки чIалариинди улхури, хъугънайидариз насигъят вуди, гъадму чIаларин гъавриъ ауиш, думу зина вуйи.

⁶ Гъардшар, узу учвухъна дуфну, таниш дару чIалариинди, фукIа ачмиш дарапIди, аьгъювалар тутрувди, пайгъамбарвалин гафар дарпиди, насигъят тутрувди улхуйиш, узкан учвуз фу хайир хъибдийи? ⁷ Ил алдру мукъмарин алатар гъадагъай, мисалназ, швутIрам вая къумуз. Эгер сесер жара апIуз шулдарш, дурарин мукъмар фици аьгъю апIидичва? ⁸ Эгер зурнайи гъавриъ адрахъру дих деебтиш, дявдиз фуж гъедергидийи? ⁹ Гъаци учвур а шулачва. Эгер гъавриъ адрахъру гафар кIураш, учву кIурайибдин адмийир фици гъавриъ хъиди? Учву гъавайи гафар деетурачва. ¹⁰ Дюн'яийи фукъан гизаф чIалар а, амма чIалар аьгъюдари дурарин мяна бисура. ¹¹ Эгер узуз кIурубдин узу гъавриъ ахъдарш, кIурайириз узу жара уьлкейин адми ву, ва думура узуз жара уьлкейин адми шула. ¹² Гъаци учвур а шулачва. Учвуз Рюгънан багъишар ккунди анчвуз? Ккуниган, хъугънайидарин хайирназ бегъемди ккун апIинай.

¹³ Гъаддиз, аьгъдру чIал апIури, дидин гъавриъ ауз шлу багъишра туври кIури, ккарагри. ¹⁴ Аьгъдру чIалниинди узу ккарагруган, йиз рюгъ ккарагура, хъа йиз фикир иштирак шуладар. ¹⁵ ГъапIза? Узу рюгъниинди ккарагидиза, йиз фикрииндира ккарагидиза. Рюгъниинди Аллагъдиз мяълийир апIидиза, йиз фикрииндира мяълийир апIидиза. ¹⁶ Эгер уву рюгъниинди Аллагъдиз баркаллагъ кIураш, гъаври адру адмийи фици «амин» пиди? Дугъаз уву фу кIураш аьгъдар! ¹⁷ Увхъан Аллагъдиз ужуйи баркаллагъ пуз шулвухъан, хъа тинди хъайир диди мягъкам апIидар.

¹⁸ Учвуз варидаризтIан чIалариинди улхуз узуз ужуйи аьгъязуз, гъаддиз Аллагъдиз чухсагъул вуйиз, ¹⁹ амма хъугънайидарин арайиъ, жарадариз насигъят вуди, йиз фикриинди гъавриъ ахъру хъуб гаф кIарза, агъзрариинди аьгъдру чIалнан гафар кIайиз!

²⁰ Гъардшар, фикир ади, бицидарси махъанай. Писвализ тахсир ктру бицидарси йихъай, хъа фикриинди – гъуркIу адмийир! ²¹ Къанундиъ дибикIна:

«Жара чIалариинди ва жара мелзариинди Узу гъаму халкъдиз пидиза, я гъадмуганкъан дурар Узухъ хъпехъидар, – кIура Агъайи».

²² Гъаци вуйиган, жара чIалар хъугърудариз вуйи лишан дар, хъа хътругърудариз. Пайгъамбарвалин гафар – хътругърудариз дар, хъа – хъугърудариз. ²³ Хъугънайидар вари уч духъну, чIалариинди улхуради, дурарихъна аьгъдрудар ваяки хътругърудар гъафиш, дурари учвук жинар кучIвна даркIурин? ²⁴ Хъа варидали пайгъамбарвалин гафар кIуради, душвазди хътругърур, ясана жарар учIвиш, улхурайи гъарсарикан дугъаз учв гунагъкар ва тахсиркар вуйиб рябкъиди. ²⁵ Дугъан кIван жини ниятар ачухъ хъиди, ва гъадмуган, къамкъарихъди ис алахъну, Аллагъдиз дугъу икрам апIиди ва пиди: «Дугъриданна, Аллагъ учухъди хъа!»

Хъугърудар мягъкам апIури йихъай

²⁶ Фу вухъа, гъардшар? Учву уч шлуган, гъарсарин фу-вуш кIуруб шуличв: Аллагъдиз мяъли, насигъятнан гаф, Аллагъди ачмиш гъапIуб, чIалариинди улхуб, ясана думу чIаларин гъавриъ ауб – гъит варилиз му вари мягъкамвализ ибшри. ²⁷ Эгер чIалариинди улхурдар аш, гъит къюри йипри, заан кIул – шубури, нубатнахъди, хъа сар касди дурари кIурайиб кидибтри. ²⁸ Хъа чIаларин мяна ктибтуз шлур адарш, чIалариинди улхурр хъугънайидарин арайиъ ккебехъну гъузри – чазна АллагъдизтIан дарипри.

²⁹ Пайгъамбарариканра къюри вая шубури йипри, хъа имбудари гъапибдикан фикир апIри. ³⁰ Эгер дуфнайидарикан сариз Аллагъдихъан фукIа ачмиш гъабхъиш, улхурайир ккебехъну, мунури йипри. ³¹ Учвхъан вардарихъан, вардариз насигъят тувбан ва вардарик юкIв капIбан бадали, нубатнахъди пайгъамбарвал апIуз шулчвхъан. ³² Пайгъамбарари чпин рюгънан эйсивал дапIну ккунду, ³³ гъаз гъапиш, Аллагъ – къайда хътру Аллагъ дар, хъа мяслаяътнан Аллагъ ву.

Аллагъдин гирами халкъ уч шлу варишвариъси, ³⁴ душвариъ дишагълийир ккебехъну ккунду. Дурариз гафар апIуз ихтияр туврадар. Къанунди тIалаб апIурайиси, дурарин пише мютIюгъди гъузуб ву. ³⁵ Эгер дурариз фукIа аьгъю апIуз ккунди аш, гъит дурари хулаъ чпин жиларихъан гъерхри, фицики дишагълийиз уч духънайишваъ улхуб аьйиб ву.

³⁶ Аллагъдин гаф сифте учвхъан удубчIуб, ясана учвухънатIан дурубкъну адруб ву кIури, гъисаб апIуранчва? ³⁷ Учв пайгъамбарди вая рюгънан адмиди гъисаб апIурайири узу бикIурайиб, Чав Агъайин дебкнайиб вуди, къабул апIри. ³⁸ Хъа къабул дарапIрур, учвур а къабул мапIанай.

³⁹ Гъаци вуйиган, гъардшар, пайгъамбарвалихъ хъачIаккай, чIалариинди улхузра машат мапIанай. ⁴⁰ Аммаки вари лайикълуди ва къайдалуди дубхъну ккунду.

Иса Месигь чИви хьуб

15 Гьардшар, узу учвуз дебкку, учву къабул гьапІу ва мюгькам хьуз гьиту Ужувлан хабар ичв кІваина хуз ккундузуз. ² Гьадму Хабарну урхидичву, эгер узу учвуз гьапибдихъан ижмиди хъчІихиш, даршиш – учву гьавайиди хъугьрачва.

³ ВаритІан важиблуб, узухъна тувуб, тувунзачвухъна: Гирами китабаригъ улихъмиди дупнайиси, Месигь ихъ гунгьарихъанди гьакІну. ⁴ Гирами китабаригъ улихъмиди дупнайиси, Думу, накъвдик кивну, шубудпи йигъан чИви гьахъну. ⁵ Думу, Петриз ачмиш гьахъну, хъа – йицІикьюрис, ⁶ хъасин хъудварждилан зиина гьардшариз сабси ачмиш гьахъну. Дурарикан сакьюдар гьийихну, гизафдар гьамусра чИвиди ими. ⁷ Хъасин Якъубдиз ачмиш гьахъну, хъасинси – Месигьдин вари вакилариз. ⁸ Дурарикан варитІан къяляхъна узуз, лайикъ даруриз, ачмиш гьахъунзуз.

⁹ Фицики узу вакиларик варитІан цІибди вуйир вуза, узу вакилвалин ччвурназ лайикъкъан дарза, гьаз гьапиш Аллагьдихъ хъугьру гирами халкъдихъ хъергри гьахъунза. ¹⁰ Амма, Аллагьдин ужувлиинди, узу йиз вуйир вуза, ва Дугъан узухъна вуйи ужвал давди гьюдубчІвундар: узу варидитІан гизаф ляхин гьапІунза, яни, гьилихур узу ваъ, хъа узухъди хъайи Аллагьдин ужвал ву. ¹¹ Узу вая жарари – учу гьациб Хабар дебккку, учву хъугьунчва.

ГьачІидар чИви апІуб

¹² Йипай гьеле, эгер Месигь, хабар дебккрайиси, чИви гьахънуш, учвкан сакьюдари, гьийихдар чИви шлуб дар, фици кІура? ¹³ Эгер гьийихдар чИви шлуб дарш, Месигьра чИви хьидайи. ¹⁴ Хъа эгер Месигь чИви гьахъундайиш, учу дебккрайи Хабар, дидихъди ичв хъугьвалра, дав хьибдайи. ¹⁵ Дидланра гьайри учкан, эгер гьийихдар чИви шлуб дар кІурубдиз лигуруш, Аллагьдиз къаршу кІучІлин шагьидар шула, фицики учу, чИви дархъи Месигь Аллагьди чИви гьапІну, кІурача. ¹⁶ Эгер гьийихдар чИви шлуб дарш, Месигьра чИви гьахъундар. ¹⁷ Месигь чИви гьахъундарш, ичв хъугьувалра дав ву, ичв гунгьарра учвук ками. ¹⁸ Дици вуш, Месигьдихъ хъугьну гьийихдар, гьаммишандиз гьачІну. ¹⁹ Эгер Месигьдин али ихъ умуд гьаму уьмризтІан кайиб дарш, имбу вари адмийирик варитІан пис гьялнаъ ухъу ахъа.

²⁰ Месигь, дугьриданра, чИви гьахъну! Думу гьачІидаригъян сарпирди чИви гьахъну! ²¹ Сар адмийилан гьаму дюн'яйиъ аьжал абхъганси, чИви хъувалра сар Адмийиланмина гьафну. ²² Адамдилантина вари фици йихуруш, Месигьдилантина вари гьаци чИви хьиди. ²³ Амма гьарсар чан къайдайиинди: сифте, сабпи бегьер, Месигь, хъасин, Думу къяляхъ гьафиган, Месигьдиндар вари, ухъу, чИви хьиди. ²⁴ Дугъу,

гьарсаб гьакимвал, гьарсаб гьюкум ва къувват терг дапІну, Адаш Аллагьдихъна Паччагьлугьвал тувди, хъа гьадмуган аьхир гьибди! ²⁵ Дугъу паччагьвал, Аллагьди вари душмнар Дугъан ликарикк духну дахъайизкъан, апІиди. ²⁶ Терг апІуз ккайи аьхиримжи душман аьжал ву. ²⁷ Фицики, Аллагьди «Гьадгъан ликарикк вари ккирчну». «Вари ккирчну» кІуруган, Ккирчурнур ктар. ²⁸ Дугъу Гьадгъан хилиъ вари ивган, вари ва варибдиъ Аллагь хъпан бадали, Учв, Байра, Чан хилиз вари Тувурин хиликкна гьягьиди.

²⁹ Эгер думу дици дайиш, адмийир, гьийихдарихъандира штуан гьаз шула? Эгер гьийихдар чИви апІуз шулдарш, гьаз дурарихъанди штуан хьидихъа? ³⁰ Гьар сьаьтнак ухъура гьаз хатІирикк ккахъхъа? ³¹ Узу гьар йигъан аьжаликк ккахъраза. Узу ихъ Агъа Иса Месигьдин улихъ учв'инди фици фурс апІураш, гьациб къувватнаъди му кІурайибра кучІал дариз, гьардшар. ³² Эгер адмийин улариан лигураш, узу фу бадали Эфесдиъ айи вягьширихъди дяви гьабхидийи? Узуз дидкан фу файда ка хъа? Гьийихдар чИви шлуб дайиш:

«Гьачай ипІухъа, убхъухъа, гьапІнура закур йикІурайидар дарин хъа».

³³ Учву учвуз кІучІлар апІруси дарибшри гьа: «Чуру шадлугьаригъ гьяни хасиятар чІур апІуру».

³⁴ Учвуз лайикъ вуйиси, фикриз гьачай, гунгьар апІуб гьитай, фицики ичв арайиъ гьамусра Аллагь аьгьдрудар имийичв – мици учвуз нач хъуз кІураза.

Ихъ беден фициб хьибди?

³⁵ Сари гьерхуб мумкин ву: «Дийихнайидар фици чИви хьиди хъа? Думуган дурарин беден фициб хьибди?» ³⁶ Фикирсузар! Уву гьубзу тум ктубчІвбан бадали, сифте думу пуч дубхъну ккунду! ³⁷ Уву тум убзруган, вари укІ-мукІди убзурадварваки, хъа дидгъан – удар, дянин удар, ясана жараб гьациб. ³⁸ Хъа Аллагьди Чаз ккуниси думу тумраз – гьардиз хас вуйи жан тувра. ³⁹ Вари жанар сабстар дар, мисалназ адмийирин жараб, гьайванатарин жараб, жакъварин жараб, балугьарин жараб ву. ⁴⁰ Мидлан гьайри, жанар а аьршариндар ва жилиндар. Аьршарин жанариз чпиз хас вуйи успагьивал а, хъа жилиндариз – чпин. ⁴¹ Ригьдиз чан акувал а, вазлиз – чан, хьадариз – жараб. Чпин нубатнаъ хьадарра, крачІрувализ дилигну, чиб-чпихъан жара шула.

⁴² ЧИВИ шлуганра, гьаци хьибди. Ухъухъ хъайи беден тумси убтІруб ву, хъа чИви шлуган, ухъухъ хьибшру беден убтІруб хьибдар. ⁴³ Накъвдик кивру беден асккануб шулу, хъа чИви шлуб – успагьиб! Кивра зяифуб – чИви шула къудратлуди, ⁴⁴ кивра рябкъру мутмусиб – чИви шула рюгьнанубси.

Рябкъру беден айиган, рюгьнан беденра айиб ву. ⁴⁵ Гирами китабаригъ, сарпи адмийиз, Адамдиз, чИви рябкъру беден гьабхъну, хъа Исайиз, аьхиримжи Адамдиз, уьмрин булагъ Вуйириз,

рюгънан беден гъабхъну, дупна. ⁴⁶ Сифте гъюруб, рюгънануб ваъ, хъа рябкъюри шлуб гъафну, ва хъасин – рюгънануб. ⁴⁷ Сарпи адми жилин рюкъдикан гъахъну, хъа къюрпи Адми – аършариан гъафи Адми. ⁴⁸ Сарпи жилин адми фицир гъахънуш, жилин адмийирра гъацдар гъахъну, хъа аършариан гъафи Адми фицир вуш, аършариз гъагърударра гъацдар хъиди. ⁴⁹ Ухъу гъаму ражари фици жилин адмийиз ухшар вуш, гъаци аършарин Адмийиз ухшар хъидихъа.

⁵⁰ Учвуз кІураза, гъардшар, ифина йикк Аллагъдин Паччагълугъдин ирсчйир шлуб дар, ва убтІруб дурубтІрубдин ирсчи хъибдар.

⁵¹ Хъебехъай, узу учвуз гъамус сир ачмиш апІидиза: зурнайин аъхиримжи дих утІубччву сџаџт ухъу вари йихидар, хъа хабарсузди, улар уълчІюкъну арццайиз, вари дигиш хъиди. Зурнайин дихнахъди дийихнайидар дурутІру жанар хъади чІиви хъиди, хъа ухъу дигиш хъиди. ⁵³ Вари убтІруб дурубтІрубдиз илтІибкІиди, йибкІруб – дилибкІрубдиз. ⁵⁴ Вари убтІруб дурубтІрубдиз ва йибкІруб дилибкІрубдиз илтІибкІган, гъаму гафар тамам хъиди:

«Аъжал гъалибвали хътІюбкъю!»

⁵⁵ «Эй аъжал, набшдияв гъалибвал?

Эй аъжал, набшдияв, галам?»

⁵⁶ Аъжалин галам – гунагъ ву, гунгъин къувват – Къанун. ⁵⁷ Аллагъдиз чухсагъул! Дугъу ихъ Агъа Иса Месигъдиланмина ухъуз гъалибвал туврахъуз.

⁵⁸ Гъаддиз, йиз ккуни гъардшар, ижмиди гъузай. Минди-тинди хъахърудар махъанай. Агъа бадали вуйи ляхниз фукІара гъайиф мапІанай ва аъгъю йибхъай: Агъайиз вуйи ичв ляхин давди гъюдубчІвидар.

Жара хъугърудариз кюмекар

16 Гъамус Ерусалимдиъ айи Аллагъдин гирами халкъдиз кюмек вуди пул уч апІбакан. Узу Галатдиъ айи хъугърудариз апІин гъапиб учвурра апІинай. ² Гъит учвкан гъарсари, гъафтайин садпи йигъан, шлихъан фукъан удукъуруш, ичв гъюру хайирназ дилигну, узу гъафиган уч апІури, давди вахт гъадрапІбан бадали, кюмекназ пул гъазур апІинай. ³ Хъа узу гъафиган, учву уч гъапІу кюмек Ерусалимдиз гъабхан бадали, учву ктагъу адмийир, насигъятнан кагъзарра тувну, гъаъдиза. ⁴ Эгер узузра дина гъагъюб алабхъуруш, дурарра узухъди гъиди.

⁵ Хъа узу учвухъна Македонияйиъ хъпан къяляхъ гъидиза. Гъюрур гъадлин мина гъидиза. ⁶ Учвухъди

саб вахтназ гъузуз ният айиз, мумкин ву учвухъ узу къюрдра адапІуз, хъасин, эгер узу дилинтина гъагъруси гъабшиш, рякъ'ин апІуз узуз кюмек апІидичва. ⁷ Узу гъаму ражари учв'ин улукъидарза, улукънийишра, думу сацІиб вахтназтІан хъибдайи. Эгер Аллагъди гъитиш, учвухъ гизаф вахт адапІуз юкІв хъайиз. ⁸ Эфесдиъ узу ХъуцІударин машквар хъайизкъан гъуздиза, ⁹ Фицики мушваъ, хъуркъувалиинди гъуллугънаъ хъуз шлуси, йиз улихъ яркъуди урчІар арццна. Душмнарра цІиб дар.

¹⁰ Эгер Тимофей гъафиш, лигай, дугъаз учвухъ хатІасузди ибшри, фицики дугъура, узуси, Агъайин ляхин кІули гъабхура. ¹¹ Думу гъяспики ккадарди гъич фужкІара даришри. Хъасин думу, узухъна къяляхъ гъюз шлуси, мясляаътниинди рякъюъ аай. Узу дугъазна гъардшариз ккилигураза.

¹² Аполлос гъардшарин. Узу дугъкан, гъардшарра хъади, учвухъна гъюб тІалаб гъапІинийза, амма гъаму ражари дугъан гъюз тямгъ хътар. Думу, мумкинвал гъабхъиган, гъиди.

¹³ Мугъаятди гъузай! Хъугъвалихъ ижмиди гъузай, кІубанди ва къувватлуди йихъай! ¹⁴ Ичв апІурайиб вари, масанвал ади, апІинай!

¹⁵ Сабсанубдикан учвкан тІалаб апІуз ккунди азуз, гъардшар: Стефанусдин хуландар аъгъачвуз, Ахаяйиъ дурари сарпидарди Месигъ къабул гъапІну ва, Аллагъдин гирами халкъдин гъайгъушнаъ хъуз, чпин уъмрар бахш апІура –

¹⁶ гъацдар адмийирин, гъуллугънаъ айи вардарин ва дурариз кюмек апІрударин гъайгъушнаъ йихъай. ¹⁷ Узу Стефанусна, Фортунатна, Ахаик мина гъюб'ин гизаф рази гъахъунза. Дурар дуфнайиган, учву йиз гъвалахъ хъайиси шулауз. ¹⁸ Дурари узукра ва учвукра юкІв капІра. Гъацдар адмийирин гъюрмат уьбхъай.

¹⁹ Азияйиъ хъугърудари учвуз саламар хътаура. Агъайихъ хъугънайивалихъ гъардашна чи вуйи Акилайина Прискилайи ва дурарин хулаъ уч шулайи хъугъру варидари мани саламар хътаурачвуз. ²⁰ Мушваъ вари гъардшари саламар хътаура. Чиб-чпиз гирами макниинди салам туври апІинай.

²¹ Гъамус узу, Павели, йиз хили бикІураза: ²² Шлиз Агъа ккундарш, гъит бала гъядябхъричаз. Эй, Агъа, гъач!

²³ Агъа Исайин уж'вал учвухъди гъит ибшри! ²⁴ Йиз масанвал – вари учвуз, Иса Месигъдиндариз. Амин.

Коринф-2

Коринфдиъ хъугърудариз вуйи Павелин сабпи кагъзи вари месэлийр гъуркІну гъял гъапІундайи. Думу кагъзин хъугърудариз вуйи тясир мянфяаьтлуб вуди гъабхъну, аммаки гъял дапІну ккуни жара суаларра арайиз удучІвнийи ва дурарра гъял дапІну ккундийи, гъаддиз кьюбпи кагъаз чарасуз лазим вуйи. Кагъзиан рябкъюрайиси, Павел Исайин вакил вуйивалихъна гъацІари сабан чпин тереф ачухъди улупнадайи. Коринфдиъ, Исайин вакилар вуча кІури, уччу улхбар-рахбар апІури лицурайи иблисари хъугърударикан сакъюдар чпин терефназдир кмиди хъчІюхнийи. Му кагъзиъ, сабан алахъу кучІлин вакиларихъди мягъянай, хъа дурари Исайикан ва хъугъуваликан кІуруб дикъатнаан ахтармиш апІинай, хъасин дурар фужар вуш, аьгъю хъибди, кІурайи Павели му Коринфдин хъугърударин гизаф гъайифар зигурайивал рябкъюра. Гъатму терефнаан, сабпи кагъзиъ улупнайи насигъатар хъугънайидари фикриз гъадагъган, Павел разира духънайи. Коринф агълариз чан уьмрикан ктибтури, Павели Аллагъдин рягъимлувал кІваин хура, фицики, ляхнар фукъан гъагъидар ва писдар вушра, Агъайи дурар ужувлариз илтІикІуру.

Павели, Агъайиз баркаллагъ кІури, Дугъан ад за апІура

1 Аллагъдин амриинди Иса Месигъдин вакил духънайи Павелихъан ва Тимофей гъардшихъан – Коринфдиъ Аллагъдихъ хъугърудариз ва Ахаяйин варишварихъ яшамиш шулайи Аллагъдин гирами халкъдиз.
² Аллагъдихъан, ихъ Адашдихъан ва Агъа Иса Месигъдихъан мясляаьт ва уж'вал ибшричвуз!
³ Рягъимлувалин Адаш, ухъу ккаарцурайи Аллагъ, ихъ Агъа Иса Месигъдин Адаш ва Аллагъ, гъит ужувлан аднаъ ишри. ⁴ Ихъ гъарсаб читинвалиъ Дугъу ухъу ккарцура. Дердериъ ахънайи жара адмийир ухъура гъаци ккарцбан бадали, Аллагъди ккарцурахъу. ⁵ Гъаз гъапиш, Месигъ бадали ухъ'ин алахъурайи аьзабар фукъан ахъюдар вуш, Месигъдиланмина вуйи ккарцувалра гъадму кьадар артухъ шулахъуз. ⁶ Уьмриъ уч'ин алахъурайи читинвалар, уччу ккарцбан ва уьрхбан бадали аьгъ апІурайидар вуйич. Уччу дурубкънайи ккарцувал, уччура ккарцбан бадали, туврайиб вучуз. Диди, учу аьгъ апІурайидарстар учв'инра алахъру аьзабар уччура кІубанди аьгъ апІбан бадали, кюмек апІидичвуз. ⁷ Уччук ижми миж кайич, ва аьгъачуз: ич аьзабарин пай гъадабгъурайиси, уччу ич ккарцувалинра пай гъадабгъурачва.
⁸ Узуз, гъардшар, Азияйиъ айиган уч'ин улукъу читинваларикан уччузра аьгъю дубхъну ккундузуз. Дурар гъадмукъан аьгъ апІуз даршлукъандар вуйики, сарун учу чІивиди гъузур кІури, миж кимдайич. ⁹ Уччу сарун чІивиди гъитур кІури хиял дайич, аьжал гъадабтІнайчуз, аммаки мици, учу учук ваъ, хъа гъачІидар чІиви апІру Аллагъдик миж кади гъузбан бадали, гъабхъиб вуйи. ¹⁰ Гъадгъу

аьжалин хатІайиккан ккадаунчу, ва гъамусдихъантинара ккадаиди! Ич Гъадгъак миж кайич, учу уьрхиди кІури. ¹¹ Уччу, ккарагури, уччу кюмек апІурачва. Гизафдар ккарагну, Аллагъди багъишар уччу гъапІган, гизафдари учхъанди чухсагъул пиди.

¹² Уччу, гъаму дюн'яйиндарихъди, иллагъки уччухъди ич аьлакъийр, намуслуди ва дугъриди дерккри гъабхъунча, – ич марцци намуснура гъаци кІура, – уччу гъамдиинди тяриф апІурача. Му уччу Аллагъдихъан дурубкънайиб ву. ¹³ Уччу гъибикІубдик, дурхну, гъавриъ адрахъуб, гъич фукІара гъабхъундаричв. Ич гъубкІну гъавриъ ахъну, – хъа саб кьадар уччу гъамустІанра ич гъавриъ ачва, – Агъа Иса Месигъ хъадакнугъюру Йигъан, уччу учв'инди тяриф апІурайиси, уччура уч'инди апІур кІури, йиз миж кайиз.

¹⁵ Гъаци шлуб аьгъяди, уччуз кьюбан уж'вал хъузди, сифте уччухъна гъюз ккунди азуз.

¹⁶ Македонияйиз гъягъюрайир учв'ин улукъуз ккайза, хъасин – кьяляхъ гъюрурра, ва гъадмуган узуз Ягъудияйиз гъягъюз кюмек апІидийчва.

¹⁷ Уччу, узу мици фикир дарапІди дапІна, кІури, хиял апІурайчва? Ясана, фагъумсузди, узу гъадму саб гагъди «авра» «ваъра» кІурайиси?

¹⁸ Аллагъдин улихъ тасдикъ апІураза: узу уччуз кІурайиб саб гагъди «авра» «ваъра» кІури кІурадарза. ¹⁹ Уччуз узу, Сильванди ва Тимофеейи хабар дебкку Аллагъдин Бали, Иса Месигъди саб гагъди «авра» «ваъра» кІурадар, Дугъаъ айиб гъарган «ав» ву! ²⁰ Аллагъди тувнайи вари гаф Иса Месигъдиъ тамам гъабхъну! Гъаддиз Аллагъдин ад бадали Гъадгъахъди сатІи духънайидари «Амин» кІурача. ²¹ Уччура уччура Месигъдиъ саб духънайивал ижми апІурайир Аллагъ ву. Гъадгъан гъуллугънаъ хъуз Аллагъди ухъкан ччим кадатна ²² ва Чан лишан уч'ин йивна. Ихъ юкІвариъ Дугъу,

гъюз имбубдин тасдикъвал вуди, Гирами Рюгъ аъна.

²³ Узу гъамусдиз Коринфдиз, ичв язухъ апІури, гъафундайза, Аллагъ шагъид ву. ²⁴ Учуз, ичв хъугъувалиин агъавал апІуз ккунди адарчуз, ваъ, учу апІурайиб вари, ичв шадвализ вуйич, гъаз гъапиш учву хъугъувалиъ мюгъкамди дийигъначва.

Павелин насигъатар

2 Гъаддиз, учву пашман апІуз кІури, сарун учвухъна дарфуз, къаст гъапІунза. ² Эгер узу учву пашман гъапІиш, узлан пашман гъахъири узу шад дарапІди, сарун шли апІиди? ³ Узу гъатмунуб кагъаз, учвухъна гъафиган узу рази ктауз ккайдарилинтина пашман дархъуз, гъибикІнийза. Йиз шадвал – ихъ вардин шадвал вуйивалик саб шак кадариз. ⁴ Учвуз думу кагъаз нивгъар рузури, юкІв гъагъиди, кІваъ дерд ади гъибикІнийза. Йиз метлеб учву пашман апІуб дайиз, хъа узуз учву фукъан масанди вуш, учвуз аьгъю хъпан бадали, гъибикІнийза.

⁵ Узу пашман гъапІури, неинки узу, хъа, сацІиб вушра (му йиз заанвал дариз), учву вари пашман гъапІну. ⁶ Сарун дугъаз гизафдарихъан гъурубкъу жаза чІяаън ву. ⁷ Хъа гъамус, хил алдабгъну, думу ккарцай, дердну ккагъуз мигъитанай. ⁸ Миннат вуйиз, дугъаз ичв масанвал улупай. ⁹ Гъацира узу думу учвуз, варибдиъ учву хъпехъури шулуш, ахтармиш апІури, гъибикІуб вуйиз. ¹⁰ Учву хил алдабгъурилан узура алдабгъидиза. Хъа узу хил алдабгъурилан, эгер думу касдиз хил алдабгъуз ужуб фукІа аш, Месигъдин улихъ учву бадали алдабгъуб вуйиз, ¹¹ иблисди ухъу алдатмиш апІуз гъидритузди, хъа дидин ниятар ухъуз ужуйи аьгъяхъуз.

¹² Узу Троядайиз Месигъдикан Ужувлан хабар рабгъури гъафиган, Агъайи душваъ ляхин апІуз ракнар арццунуз. ¹³ Аммаки узхъан архаинди гъузуз гъабхъундарзухъан, фицики душваъ хъугъвалиъ йиз гъардаш вуйи Тит адарди гъахъну. Магъа гъаддиз Троядайиъ хъугърудариз баркаллагъ дупну, Македонияйиз гъушунза.

¹⁴ Учву, Месигъдиъ саб духънайидар, хъуркъувалиинди гъаммишан улихъ гъахурайи ва варишвариъ учлантина ширин ниар адаурайи аьгъювалар Дугъкан рагъурайи Аллагъдиз чухсагъул. ¹⁵ Гъаз гъапиш, урхювалин ва аьжалин рякъюъди гъярайидарин арайиъ, Месигъди Аллагъдиз ургурайи гъадму ширин ниар, ари учу вуча. ¹⁶ ГъацІариз учу – аьжал хурайи, хъа гъацІариз – чІививал хурайи ширин ниар вуча. Гъаци ляхин шлихъан апІуз шул?! ¹⁷ Учву, гизафдарси, хайир бадали, Аллагъдин Гафнак камк кипрадарча. Месигъдиъди саб гъахъихъанмина, учу, Аллагъди гъаънайидари, Аллагъдин улихъ марцци кІваан, ктибтурача.

ЦІийи Йикърарнан гъуллугъчйир

3 Учву ич тяриф апІури, хъана таниш хъухъахъа? Имбударизси учузра, учвухъна гъюз ясана учвхъан гъягъюз учу лайикълу адмийир ву, кІуру кагъзар гъадагъуб, рубкъурайинхъа? ² Учву вучва ич кагъаз – ич кІваъ дибикІнайи, вардиз аьгъю ва варди урхурайи кагъаз. ³ Учву, чернилиинди ваъ, хъа Аллагъдиз вуйи ич гъуллугъниинди, чІиви Аллагъдин Рюгъниинди, гъванарикра ваъ, хъа инсанарин юкІварик дибикІнайи Месигъдин кагъаз вуйиб, варидариз рябкъюра.

⁴ Месигъдилантина Аллагъдин улихъ вари якъин гъаци вуйибдик саб шак кадарич. ⁵ Му мици, ич гъунарниинди гъабхъиб ва учу гъаци кІурайиб дарич. Ич гъунар вари Аллагъдихъан вуйич. ⁶ Дугъу учкан, ЦІийи Йикърарнан гъуллугънаъ хъуз, гъуллугъчйир ктаъну. Думу Йикърар – дидикІнайи гъярфар дар, ваъ, хъа Рюгънахъан ву. Фицики гъярфну йикІуру, хъа Рюгъну уьмур хуру.

⁷ Гъвандиъ гъярфариинди адабтІнайи Къанундиз апІури гъахъи гъуллугъ кІваин апІинай. Думу гъациб адниинди дебккнайиб вуйики, Израиларихъан Мусайин нур туврайи машназ, гъеле нур къаназ гъубзундаршра, лигузкъан гъабхъундайи. Аьхириъ аьжал гъабхи му гъуллугънаъ хъувал гъамкъан адлу ляхин вуйиш, ⁸ хъа Рюгъну гъуллугъ апІувал фукъан адлу шул? ⁹ Эгер инсан тахсиркар апІру гъуллугъ гъациб адлу вуйиш, хъа инсандикан тахсир ктипурайи гъуллугъ фукъан адлуб шул! ¹⁰ Думугандин адлувал швнубсаб ражари артухъ вуйи адлувалихъ тевиған, гъамус думукъан адлуди гъибгърикъан дар. ¹¹ Эгер вахтназ вуйи ад гъаци аьхюб вуш, хъа фукъан аьхюб шул гъаргакдиз вуйи ад!

¹² Гъаци вуйиган, ухъуз ухъук кІубанвал капІру умуд ахъуз ¹³ ва ухъу, Израилариз ктІубшвурайи адлувал дяркъкъбан бадали, Мусайиси маш элебкну, лицурадархъа. ¹⁴ Хъа дурарин фагъумра элебкнайи. Гъамусра, Йирси Йикърар урхруган, гъадму чарч кІул'ин илипурами, гъаз гъапиш думу чарч МесигъдихъантІан алдабгъуз шлуб дар. ¹⁵ Гъийин йигъазкъан, Мусайилантина дебккнайи Къанун урхруган, жугъдарин юкІвар элеркну ими. ¹⁶ Хъа адми Агъайихъна илтІикІруган, дугълан думу чарч алдабхъуру. ¹⁷ Агъа – Рюгъ ву, хъа Агъайин Рюгъ наан аш, гъадушваъ азадвалра а! ¹⁸ Ухъуз варидариз ачухъ машнаан гъозгдианси Агъайин адлувалин нур рябкъюрахъуз ва Гъадгъаз ухшар дигишра шулахъа. Дугъан ад ухъуъ артухъ-артухъ шула, фицики думу Агъайихъан гъюрайиб ву, хъа Думу – Рюгъ ву!

Рюгънан хазна

4 Му гъуллугъ учуз Аллагъди Чан ужувлиинди тувнайиб ву ва юкІв дар гъабхъундарич. ² Учву нач шлу, намус ктру ляхнар тина апІурача. Учву

сабанра аъмалдар тїулар ва Аллагьдин гаф дацїабкнупапїдарча. Учу гьакьнакан хабар дебккраща, ва гьит гьарсар касди, чан намусназ дилигну, Аллагьдин улихь учуз кьимат туври. ³ Эгер учу туврайи Хабар шлихьна рубкьурадарш, думу аьжалихьна гьагьюрайихьна рубкьурадар. ⁴ Гьаму дьон'яйин аллагь-иблисди хьтругьрударин фагьум, Чаъ Аллагь ачмиш апїурайи Месигьдин адлуваликан вуйи Ужувлан хабарнан акв дрябкьюз, кур апїура. ⁵ Учу ичуб ктибтури адарча, хьа Иса Месигь Агьайин Хабар ктибтурача, ва Месигь бадали ичв гьуллугьнаъ айидар вуча. ⁶ Гьаз гьапиш «Мучїушнаан, гьит, акв удубчїври», – гьапи Аллагьди, Иса Месигьдин машинин рубкьюрайи Аллагьдин аднакан аьгьювалар туври, ич юкївар аку апїура.

⁷ Учу гьамциб хазна ругдин гьабарихьси, уьбхюроча. Му ккудудубкїру кьувват, ич ваъ, хьа Аллагьдин вуйиб улупурача. ⁸ Вари терефарихьнди учу чїюркьюра, амма дьоргьнадарча. Учу миж кимдру гьялнаъ ача, амма умуд кадабтїнадарич. ⁹ Учухъ хьергри шулу, амма ул'ан идитнадарчу. Бегьем дурччвначу, амма йивну дукїнадар. ¹⁰ Исайин уьмур учуъ арайиз гьюбан бадали, Дугьан аьжал гьаммишан ич бедендиъ айич. ¹¹ Учу чїивидимиди Исайилантина гьарган аьжализ туврачу. Исайин уьмур ич аьжал хьайи жанариз гьюбан бадали аьжалин улихь дийигьнача. ¹² Уьмри учвуъ чан ляхин тамам апїбан бадали, аьжали учуъ чан ляхин апїура.

¹³ Учухъ хьугьвалин рюгь айиган, «Узу хьугьнзав ва кїурира аза» дибикїнайиси, учу хьугьрача ва гьаддиз кїурира ача. ¹⁴ Учухъ аьгьячуз: Агьа Иса Месигь чїиви Гьапїури, Исаси учура чїиви апїиди ва учухъди сабси учура Чан улихъ дерккди. ¹⁵ Му вари, артухътїан артухъ инсанар ужувлакк ккаърайи уж'вали Аллагьдин адлувализ хьана артухъ чухсагьул пубан бадали, учвуз вуйи уж'вал ву.

¹⁶ Гьаддиз учу ккагьнадарчу. Гьеле учу ликрилан алдахьнашра, хьа айтїан йигьлан-йигьаз таза шулача. ¹⁷ Фицики ич пчїу ва вахтназтїан дару аьзабари учухъ артухъ ва гьаммишандиз вуйи адлувал хура. ¹⁸ Учу рябкьрубдиз лигурадарча, хьа – дрябкьрубдиз, гьаз гьапиш улариз рябкьруб вахтназтїан дар, хьа дрябкьрайиб – гьаммишандиз.

Хьугьувалин табшуругьарихъди яшамиш йихьай

5 Учухъ, жилин уьмрин паж терг гьапїиган, аьршариъ гьаргандин хал – адмийирин хилари ваъ, хьа Аллагьди арайиз хру хал ккилибгурайиб аьгьячуз. ² Сабан, ухьу гьамушв'ин илмиди, ухьу аьршарин гьадму палтар фила алахьуйкїан кїури, гьагьи угьтар алдахьури, ккилигурайидар вухьа! ³ Думу палтар алахьган, ухьу гьацїалди гьузидархьа. ⁴ Хьа сабан ухьу, ихъ гьаму жилин пажакк ккимиди, гьагьи угьтар

алдахьури гьузидихьа. Ухьуз читинди вухьуз, гьаз гьапиш ухьуз гьацїалди гьузуз ккундархьуз, аьжал хьайиб вари уьмри хьтїюбкьбан бадали, палтар алахьуз ккундухьуз. ⁵ Гьаци апїбан бадали Аллагьди ухьу халкь дапїна. Дугьу Чан гаф тамам апїрувалин лишан вуди ухьуз Чан Рюгь тувнахьуз.

⁶ Гьаддиз, гьеле сабан ухьу жвуван хулаъси бедендиъди Агьайихьан ярхлади ашра, архаин вухьа, ⁷ фицики ухьу улариз рябкьюри ваъ, хьа хьугьну яшамиш шулахьа. ⁸ Гьаци вуйивал аьгьяди, архаин вуча ва, жвуван беден дипну, Агьайихьна гьагьюз ккундийчуз. ⁹ Гьаддиз ич метлеб, учу бедендиъ ашра – адаршра, Агьайиз ккуниб апїуб вуйич. ¹⁰ Фицики Месигьдин Суддиз гьюб ухьуз варидариз алабхьиди ва бедендиъ имиди ухьу гьапїу гьяни ва пис ляхнарив дилигну, гьаруриз рубкьруб тувди.

¹¹ Гьаддиз лигну, Агьайихьан гучїурачуз ва думу гучї жарадаризра улупурача. Учу фузар вуш Аллагьдиз ужуйи аьгья. Ичв намусназра учу фузар вуш, гьаци ужуйи аьгья, кїури, хиял вуйиз. ¹² Учу ичв улихъ ич тяриф апїури хьана таниш шуладарча, хьа учвхьан, айтїанубдикан дарди, зильланубдикан тяриф апїрударин улихъ, саб гучї адарди, учкан тяриф апїуз шулувхьан. ¹³ Шли учу фикрихьан душна, кїураш, Аллагь бадали гьаци духьнача. Хьа эгер учу ужуйи фикир апїураш, мици учву бадали апїурача. ¹⁴ Месигьдин масанвали гьяракатнак китнайидар вуча, варидарихьанди Месигь гьакїнуш, гунгьар дарапїуз вари дийихнайивалин саб шак адарич. ¹⁵ Думу варидарихьанди, гьамус яшамиш шулайидар чпи бадали ваъ, хьа чпихьанди жан Тувур ва чїиви Гьахьир бадали яшамиш хьуз, гьакїну.

¹⁶ Гьаци вуйиган, сарун учу адмийин фагьмиинди саризра лигури имдарча. Мугагьназ Месигьдиз гьаци лигуйча, сарун – ваъ. ¹⁷ Гьаддиз, Месигьдик кидикьнайир, цїийиди бабкан духьнайир ву. Йирсивал имдар, цїийиб дуфна! ¹⁸ Хьа му вари Месигьдиланмина учу Чахъди албагу Аллагьдихьан ву, ва имбударра Чахъди албагбан гьуллугь Дугьу учухъ тувна. ¹⁹ Яни Аллагьди, Месигьдиланмина Чаинди вари дьон'я чпи гьапїу гунгьариз дилигди, албагну. Ари гьаму албагбакан Хабар дебкк дупначуз. ²⁰ Гьаддиз лигну учу Месигьди кадагьну гьаънайидар вуча, фицики учлантина Аллагь адмийирихъди улхура. Гьаддиз Месигьдин ччвурнахьан миннат апїурача: Аллагьдихъди албагай! ²¹ Гунагь ктру Месигь Аллагьди ихъ гунгьарихьанди гьурбан гьапїну. Аллагьди гьаци, Чан улихъ ухьу, Месигьдихъди саб духьну, гьакь хьуз кїури, гьапїну.

Уьрхюз шлувалин вахт дуфна

6 Аллагьдин гьуллугьчїири, учу, учвкан ккун апїурача: учвуз багьиш дапїнайи Аллагьдин уж'вал, гьавайиб дарибшри. ² Дугьу гьамци кїура, аьхир:

«Ужуб вахтна Узуз яв дих гъеебхъунзуз, ва уърхру йигъан Узу увуз кюмек гъапІунза».

Лигай, гъаму вахт ужуб вахт ву, гъийин йигъ уърхру йигъ ву!

³ Учу, ич гъуллугънаъ тягъна шлуси, шлиз-вуш лик хъипрадарча. ⁴ Учу Аллагъдин гъуллугъчйир вуйивал варибдиъ улупурача: зурба сабурнаъ, бедбахтвалиъ, фукІа гъубкІну адрувалиъ, читинвалиъ, ⁵ учу урччвруган, дустгъарихъ итруган вая гъалабулугъарихъ уч'ин жарадар алаъруган, гъагъи ляхнариъ, йишвну нивкІ адрувалиъ, гаш'валиъ, ⁶ марццивалиъ, аьгъюваларихъ, гъюдливалиъ, уж'вал апІбаъ, Гирами Рюгънан хиликк хъувалиъ ва кІваантІан вуйи ккунивалиъ, ⁷ гъякъ гафнаъ, Аллагъдин къувватнаъ, гъякъвалин яракъ гагул ва арччул хилиъ, ⁸ ич аднаъ ва беябурвалиъ ккунивалинси даккнивалинра тягънийириъ. Учкан кучІляхяр кадаъна, хъа дугъри вуча. ⁹ Учу саризра аьгъдрударси гъисаб апІура, хъа варидариз учу аьгъя. Учу дийихна, кІури, гъисаб апІура, хъа чІивиди ача. Учзу жазйир гъадатІури шулу, хъа йивну дийихнадар. ¹⁰ Учзу дердерикк ккитри шулу, хъа гъарган шадди вуча. Касибди вуча, хъа гизафдар девлетлу апІурача. ФукІа адарчуз, хъа вари хилиъ айич.

¹¹ Коринф агълар, учу учвуз варибдикан ачухъди гъапунча. Учзу ичв улихъ юкІвар арццунча. ¹² Учзу учву гъаци ккундучузки, хъа учву учу ккун апІурадарчва. ¹³ Узу учвуз йиз гъахи веледаризси кІураза: учву учзу ичв юкІварра арццай!

¹⁴ Хътругърударихъди саб юрккгъиъ кІул мииванай. Гъякълувална нягъякъвал сатІи шулин? Аквна мучІушин сатІи шулин? ¹⁵ Месигъдин Велиарихъди (иблисдин ччвур) аьлакъа хъуз мумкин вуйин? Ясана хъугърурна хътругърур саб шулин? ¹⁶ Аллагъдин хална идолар саб вуйин? Ухъу – чІиви Аллагъдин хал вухъа, фицики Аллагъди ухъкан гъамци гъапну:

«Узу дураригъ яшамиш хъидиза,
Узу дурарин арайихъ лицидиза,
Узу дурарин Аллагъ хъидиза,
хъа дурарикан Узуз халкъ хъиди».

¹⁷ «Гъаддиз дураригъян гъюдучІвай ва жара йихъай, – кІура Агъайи, – чиркинубдик мукучанай, хъа Узу учву къабул апІидизачву».

¹⁸ «Узкан ичв Адаш хъиди, ва учвкан Йиз баярна шубар хъиди», – кІура вари Чан хилиъ айи Агъайи.

Павелин шадвал

7 Гъаци вуйиган, йиз ккунидар, гъачай, ухъуз ужувлар хъуз гъамциб гаф тувнайиган, ихъ беденна рюгъ чиркин апІру варибдихъан марцц дапІну, Аллагъдин улихъ аьхю гукІнивал ади, гирамиди яшамиш хъуз улихъ гъягъидихъа.

² Учзу ичв юкІвар арццай! Учзу саризра гиран ктапІундарча, саризра зарар тувундарча,

сариканкъан ич хайирназ мянфяаът ктабгъундарча. ³ Узу му учвуз тягъна вуди кІурайиб дариз, ваъ, учву ич юкІварихъ ачва, учу учвухъди яшамиш хъузра, йикІузра гъязур вуча кІури, улихъна гъапунзачвузки. ⁴ Йиз учвук гизаф миж кайиз ва учв'ин дамахлу вуза! Учву узук гъаци юкІв капІри шулчваки, йиз вари бедбахтвалариз дилигди, узу бегъем шадвали ацІразу.

⁵ Гъеле учу Македонияйиз гъафнушра, душваъ архаинвал гъабхъундарчуз. Вари терефарихъанди балйир алахъунчуин: чІатан уч'ина гъюжмар апІуйи, хъа айтІи жандиъ гукІнишин абхъуйи.

⁶ Пашманвалиъ ахъдар ккарцру Аллагъди, учухъна Тит гъаъну, ккаарцунчу. ⁷ Думу учухъна гъафну кІури ваъ, хъа учву думу фици къабул гъапІнуш, гъаддикан вуйи ихтилатниин гизаф рази гъахъунча. Дугъу, учвуз узу фукъан дяркъну ккунди аш, узуз гъабшибдин учву фукъан дердер гъязигнуш ва фициб гъяракатниинди учву узхъан хъюгънуш, ктибтунчуз – миди узуз зурба шадвал тувунзуз.

⁸ Йиз кагъзи учвуз гиран ктапІнушра, думу бикІбиин швумал дарза. ИкибаштІан, сифте швумал гъахънийза, фицики йиз кагъзи учвуз цІиб вахтназ вушра гиран ктапІуб, гъябкънийиз, ⁹ хъа гъамус шад вуза. Учвуз учву тахсиркран вуйиб аьгъю дубхъна кІури ваъ, хъа ичв пашманвали учву швумал гъапІган, шад гъахъунзу. Ичв пашманвал Аллагъдихъан вуйи, гъаддиз учкан харжиб фукІа гъабхъундарчвуз! ¹⁰ Аллагъдихъан вуйи пашманвали швумал хъуб арайиз хуру, гъаддихъди – уърхювалра, гъяйифар зигбакк ккуркъдар. Хъа му дюн'яйин пашманвали аьжал хуру. ¹¹ Аллагъдихъан вуйи пашманвали учвуъ фу арайиз гъабхнуш лигай: аьшкъ кади лихуб, гъякъвалихъна гъюб, тахсиркриина алжагъуб, гучІ'вал кади хъуб, рякъюз юкІв хъади хъуб, кІван сикинсузвал, тахсиркрин суд апІуз гъязурди хъуб. Учвук му ляхниъ сарун тахсир кимдруб гъубкІну улупунчва. ¹² Узу учвуз, беябур апІрур дерккнун ясана беябур гъахъирихъан хъюгъну гъузузтІан кІури дикІнадарза, хъа, Аллагъдин улихъ учву учухъ фукъан хъпехъури гъузу ккундуш, учву гъавриъ ахъбан бадали, гъибикІуб вуйиз.

¹³ Аьхириъ миди учу шад апІура.

Учу шад, неинки учвуъ гъахъи дигиш'валари, хъа гъацира Титдин шадвали шад гъапІунчу, фицики учву вариди дугъан кІваълан гъагъ алдабгъунчва.

¹⁴ Узу дугъан улихъ ичв тяриф гъапІунза, ва йиз учв'ин али хъугъ'вал пуч гъапІундарчва. Учзу учвуз кІурайибра вари диш ву, ва учу Титдиз учвкан гъапІу тярифар вари дишдар гъахъну. ¹⁵ Дугъаз учву, чахъ фици хъпехънийиш ва фициб гукІнивалиинди ва жандиъ зириз ади думу учву къабул гъапІнийиш, кІваин апІрукъан, гизафтІан гизаф ккун шула. ¹⁶ Узхъан учвухъ йирфар хъирчуз шлубдиин шад вуза.

Аллагъдин терефкрарин ачухъ хил

8 Гъардшар, Македонияийи аи хъугърудариз Аллагъди фициб уж'вал улупнуш, учвуз ктибтуз ккундучуз. ² Дурар гъагъи гъялнаъ ади гъахъну, дурариз уч'вру касибвал, дарвал гъябкъну, амма дурарин шадвалина жумартвали вари читинвалар ккагъну. ³ Магъа узу шагъид: чпин хушниинди дурари удубкъру кюмек, гъеле чпихъан шлубт'ан артухъра кади, гъап'инийи. ⁴ Дурари, Ерусалимдиъ аи Аллагъдин гирами халкъдиз кюмек ап'уз ихтияр тувуб учкан ижмиди ккун гъап'инийи. ⁵ Дурари гъамкъан кюмек ап'ур, к'ури, хиял дайич. Фицики дурар вари, сифтена сифте Агъайин хилиз бахш гъахънийи, хъасин, Аллагъдин амриинди – ич. ⁶ Гъаддиз учу Титдикан, гъардшариз кюмек ап'ури, чав ккебгъу гъадму ужуб ляхин учвухъра к'улиз адабгъуб, т'алаб гъап'инийча. ⁷ Учвуз вари артухъра кади айивализ дилигну: хъугъувал, уччвуб гаф-ч'ал, аьгъювалар, ляхнихъ юк'ив хъайивал, учвуз учу ккунивал – гъаму ужуб ляхниъ учву заан хасият улупну ккундичуз.

⁸ Му буйругъ вуди к'урадарзачвуз, хъа имбудари юк'ив хъипну улупру гъяракатнакан к'ури гъабшиш, гъадму ляхнилантина узус ичв дугъри ккунивал ахтармиш ап'уз ккундузуз. ⁹ Ихъ Агъа Иса Месигъдин уж'вал аьгъячвуз. Думу, Учв девлетлу вуйи, хъа Чан касибвалиланзина учву девлетлу хъуз к'ури, касиб гъахъну.

¹⁰ Гъаддиз дилигну, ичв хайирназ саб насигъят тувуз ккундузуз. Гъубшу йисан сарпидарди вуди учву ужуб ляхин ккебгъунчва, ва сифте гъадму фикирназ гъабхидарра учву вучва. ¹¹ Учву думу ляхин сифте ккебгънамиди фициб аьшкъниинди ккебгънуш, гъациб аьшкъниинди ккудубк'узра ккудубк'ай. Учвхъан шлу къадарниинди тувай! ¹² Эгер учвуъ аьшкъ аш, адрубдиз ваъ, хъа ичв айибдиз дилигну, тувну ккунду.

¹³ Мушваъ улхуб вари гъагъар учв'ин иличну жарадарин гъял ужу ап'ибакан дар, хъа вари сабси хъуваликан. ¹⁴ Гъаму ражари, учвуз артухъ вуйиб адрудариз тувну, гъудрубк'ирайиб гъубк'уз шулучвхъан, хъасин, учвуз адарди дурариз артухъ айиган, дурари учвуз адруб тувдичвуз. Гъамциб жюрейиинди вари сабси хъиди, ¹⁵ Гирами китабариъ дупнайиси:

«Гизаф уч гъап'уриз артухъ адайи, ва ц'иб гъабхъириз гъудрубк'ируб адайи».

¹⁶ Учв ичв гъайгъушнаъ фициб жюрейиинди аш, гъаци хъуб Титдин к'иваъра иву Аллагъдиз чухсагъул. ¹⁷ Тит, учу т'алаб гъап'инушра, чан хушниинди, учв улихъ гъуч'ивну, учвухъна гъюрайир ву. ¹⁸ Дугъахъди Ужувлан хабарнан ужур гъуллугъчиси варишвариъ аи хъугърудариз аьгъю сарсана гъардаш гъаърача. ¹⁹ Мидланра гъайри думу кас варишвариъ аи хъугърудари, учу ич хушниинди Агъайин ад бадали ап'урайи гъадму ужуб ляхниъ кюмекчиди ктагъур ву. ²⁰ Учв,

хъугънайидари, гъамкъан уч дап'инайи аьхю пулар дюз дарди харж ап'урачва, к'ури, гъич сарихъанра учуз тягъна йивуз даршлуси, ихтиятди ача. ²¹ Учв, неинки Аллагъдин, хъа гъацира адмийирин улихъра, гъич саб тахсир ктарди ляхин ап'урача.

²² Учв учвухъна гизаф ляхнариъ гизаф ражари к'убанвал улупу сарсана ич гъардаш гъаърача. Гъамус дугъак хъа гизаф юк'ив ка, гъаз гъапиш дугъан учв'ин лап ижми хъугъвал ал. ²³ Титдикан к'ури гъабшиш, учвуз вуйи кюмекнан вари ляхнариъ ва рякъяриъ думу йиз юлдаш вуйиз, хъа имбу къюр гъардшикан к'ури гъабшиш, дурар хъугърударин жямьяътари гъаънайидар ва Месигъдин ад за ап'урайидар ву. ²⁴ Гъаддиз, хъугърударин жямьяътариз учу учв'ин дав дамахлу даруб рябкъбан бадали, учвуз дурар багъа вуйиб дурариз улупай.

Месигъдихъ хъугърайи гъардшариз кюмек ап'ури гъузай

9 Дугъри гъапиш, учу, Ерусалимдиъ аи Аллагъдин гирами касариз вуйи кюмекнакан учвуз бик'убра рубкъурдар. ² Дурариз кюмек ап'уз ичв ижмиди юк'ив хъайиваликан аьгъязуз. Македонияйин хъугърударин улихъ ичв тярифарра гъап'унза. Узу дурариз учву Ахаяйиъ кюмек ап'уз гъеле гъубшу йис'анмина гъязурди айиваликан гъапунза ва ичв юк'ив хъайивали дурарикра гъяракат кипнийи. ³ Узу учвухъна гъардшар гъаъраза, амма узу ичв тярифар дап'ину, арайиъ ляхин адарди дарибшригъа. Узу учвуз, вари гъязур дап'инади ибшри, улихъмиди гъапунзачвуз, ⁴ нагагъ Македонияйин агълар узухъди гъафиш, дурариз учву гъязурди адарди дрябкъригъа. Дарди гъабшиш, учу ичв гъамкъан тярифар дап'ину, дурарин улихъ, гъеле учвкан улхурикъан адарза, хъа ич машар уьру даришри. ⁵ Гъаддиз узу, гъардшар, учву гаф тувнайиси, багъиш уч дап'ину, гъязурди гъибтбан бадали, учвухъна улихъмиди душну ккунивалин, гъавриъ аунза. Гъадмуган, му ляхин, учву алаъну ап'урайивал ваъ, хъа ичв хушниинди ап'урайивал, рябкъиди.

⁶ К'иваинди гъибтай: къискъисди убзрури, гъаци ккадабц'идира ву, булди убзрури булди ккадабц'иди. ⁷ Гъит гъар касди, гъайифсузди ва гужа-гуж дарди, чан к'иваъ айибкъан туври, гъаз гъапиш Аллагъдиз шадди туврур ккунду.

⁸ Аллагъдихъан вари учвуз лазим вуйиб гъаммишан артухъра кади хъпан бадали ва вари гъяни ляхнаризра гъубк'ину шлуси, фу вушра тувуз шулу, ⁹ дибик'инадарин:

«Дугъу чан девлет юкъуб тереф касибариз пай гъап'инийи,

дугъан гъякъвал гъаргандиз гъубзруб ву».

¹⁰ Убзруриз тум Туврури, ип'уз уъл Туврури учву гъубзуб зарб ап'иди ва ичв гъякъвалин бегъер артухъ ап'иди. ¹¹ Учву варибдихъди гъаци девлетлу хъидичваки, гъайиф дарди, гъарган адмийириз

кюмекар апІуз хьибдичвухъан, ва учву, гъяйиф дарди, учлан чпиз гъапІу багъишарилантина дурари Аллагъдизра чухсагъул пиди.

¹² Му учву апІураи гъуллугъну Аллагъдин гирами халкъдиз неинки кюмек тувди, хъа гъацира Аллагъдихъна вуйи ккунивал артухъ-артухъ хъуз гъибтди. ¹³ Ва ичв гъаму гъуллугънан бегъер рябкъюри, учвлантина адмийири Аллагъдин ад апІиди, гъаз гъапиш учву рабгъураи Месигъдин Ужувлан хабарнакк кІул ккиврача ва учвуз айибдикан шадди дураризра, имбударизра туврача. ¹⁴ Учвуз Аллагъди тувнайи къадар адру ужвалилантина дурар учвхъандира ккарагиди ва учвуз багахъ хъиди. ¹⁵ Аллагъдиз, Чан ктибтуз даршлу багъишназ дилигну, чухсагъул!

Павели, чан гъуллугъ тягънийирихъан уьбхюра

10 Узу, Павел, учву кІуруганси, ичв багахъ гъарган «начур», учвхъан ярхла айиган, «кІубнир», Месигъси гъюдалди ва фурс ктарди учвухъна илтІикІураза. ² Учвуз миннат апІураза: учвухъна гъафиган, дюн'яйин ляхнариз дилигну, учу ич гъуллугъ ккебгъна кІурайидарихъна узу кІваан ижми шлуси, мапІанай. ³ Ухъу гъаму дюн'яйиъ яшамиш шулашра, гъаму дюн'яйин яракъниинди дяви апІурадархъа. ⁴ Учв аьдати яракънахъди ваъ, хъа мютІюгъ даршлу гъалйир ккидирчру Аллагъдин яракънахъди дяви гъабхурча ⁵ ва Аллагъдин фагъмиз къаршу дяви гъабхурдар ккидирчурача. Учв гъарсаб фикир, Месигъдихъ хъпехъруси, йисирвализ гъадабгъурача. ⁶ Учв Месигъдихъ хъпехърайидариз, ичв хъпехърувал заан дережайиз гъафиган, жаза гъадабтІуз гъязур вуча.

⁷ Учву шей'арин зиъланди лигурачва! Месигъдинур вуза кІури, саб шак адарди фикир апІурайириз гъит аьгъю ибшри, думуси учура Месигъдин адмийир вуча. ⁸ Агъайи учуз, учву чІур апІуз ваъ, хъа артмиш апІуз тувнайи гъюкмий узу хъа гизаф фурс апІуйишра, узуз нач апІуб рубкъдайи. ⁹ Узуз йиз кагъзариинди учвуз гучІар ккауз ккунди а, кІуру, фикир дарибшри. ¹⁰ Садари, кагъзариъ узу ижмир ва къувватлур ву, хъа учвухъ хъайиган зяифур, йиз гафар фукІа дарудар ву, кІури ашул. ¹¹ Гъит гъаци кІурудариз аьгъю ибшри, ярхлаъ учу ич кагъзариъ фицдар вуш, багахъна гъафиган, ляхнариъра гъацдар вуча.

¹² Учхъан, чиб-чпин тяриффар апІру адмийириз ухшар хъуз ясана гъадрарихъ тевуз, хъибдарчухъан. Дурари гъаци, чпи чиб-чпихъ теври, ахмакъвал апІура. ¹³ Хъа алдарди ич тяриф апІидарча, аммаки Аллагъди учуз дерккнайи терефариъ учу ич тяриф апІидича, му терефар учвухънакъан рукъура. ¹⁴ Фицики учуз улупнайи терефарилан улдучІвурадарча, аьхир, гъаци хъибдийи, эгер учу учвухъна гъафундайиш. Хъа учу учвухъна Месигъдикан вуйи Ужувлан хабар хъади

гъафунча! ¹⁵ Учв къадар адрубкъан ич тяриффар апІурадарча, гъаз гъапиш учу гъапІу ляхин – думу ичуб ву, хъа жарадарин хъуркъувал дар. Ичв хъугъувал артухъ шул кІури, умуд кайич, ва дидихъди сабси ичв арайиъ апІру ич ляхинра артухъ хъибди. ¹⁶ Хъа гъадмуган учхъан дилинтина гъягъюз ва душваъра Ужувлан хабар рабгъуз хъибдичухъан. Чпиз улупнайи йишвариъ гъапІу ляхнарин, жарадариси, ич тяриффар апІидарча.

¹⁷ «Шлиз тяриффар дапІну ккундуш, гъит дугъу Агъайин тяриффар апІри!»

¹⁸ Чан тяриф чав апІурайирич гаф Агъайи къабул апІидар. Агъайин тяриф апІурайирич – апІиди.

КучІлин вакилариз къаршу Павел

11 Учву сацІиб йиз «ахмакъвал» аьгъ апІур кІури, умуд кайиз. СацІибсана аьгъ апІиначва. ² Узу учвхъан Аллагъ хъюгъруси хъюгъраза. Узу учвук, сар Жилириз – Месигъдиз, Дугъан улихъ тахсир ктру швушвси дугъужвбан бадали, лишан кипунзачвук. ³ Аммаки, Ева, иблис битІру алдатмиш гъапІси, ичв фикирра Месигъдиз дугъриди ва марцциди бахш шлувалихъан гъадапІур кІури, гучІуразуз. ⁴ Сари, учвухъна дуфну, учу дарпи жара Исайикан ктибтруган, ясана учу тутруву жара рюгъ вая учву къабул дарапІу жара хабар къабул апІруган – му вари учву рягъятди къабул апІуручва. ⁵ Узу, йиз фикриан, гъадму «варитІан заан вакилар вуча» кІурайидарин къяляхъ хътарза. ⁶ Мумкин ву, узу гаф-чІалнан уста дарди хъузра, хъа узуз аьгъювалар азуз ва учу дурар учвуз рябкъюри-рябкъюри варибдиъ улупунча.

⁷ Узу, учву заъбан бадали, жув асккан дисури, гунагъ гъапІнушул гъа, гъаз гъапиш Аллагъдин Ужувлан хабар учвуз къимат дарди ктибтунза?

⁸ Учвуз гъуллугънаъ хъузди, жара йишвариъ хъугърударихъан пул гъибисну кІури, узу дурар тІарашра гъапІну, пуз шулу. ⁹ Узу учвухъна дуфнайиган, гъеле узуз вари гъубкІну адайишра, гъич саринра кІул'ин алахъундарза. Вари лазим вуйиб узуз Македонийин гъардшари тувунзуз. Узу гъамусдихъантинара учв'ин алахъидарза. ¹⁰ Му йиз дамах – узу узуъ яшамиш шулайи Месигъдин гъякъвалиинди гаф тувраза – гъич сарихъанра вари Ахая вуйибси гъилицишра, батІул апІуз хъибдар!

¹¹ Гъаз? Учву даккниган? Узуз учву фукъан масанди вуш, Аллагъдиз ужуйи аьгъя!

¹² Гъамусдихъантинара узу ляхин гъаци давам апІидизаки, узу апІурайиси Аллагъдин ляхин чпира апІурача, кІури, къуру тяриффар апІуз ккунидарихъан дици апІуз даршлуси.

¹³ Думу адмийир, кІучІлин вакилар, марцци хил хътру гъуллугъчйир Месигъдин вакилар вуча кІурайи кІучІляхяр ву. ¹⁴ Му аьламат вуйин хъа? Иблисра учв аквнан малайикси улупури гъабхъну!

¹⁵ Гъаци вуйиган дидин гъуллугъчйири чпи гъякълу гъуллугъчйирси улупуз чалишмиш хъувалиин

мюгьтал хьуз хай даршул. Дурарин аьхирра чпин ляхнариз гьилигуб хьибди.

Павелиз алахьурайи читинвалар

¹⁶ Хъана текрар апІураза: узу ахмакьси мидисанай, хъа эгер дисураш, узухьди, ахмакьриси, сацІибсана тярифар апІуз гьитай.

¹⁷ Гьаму ражари узуз пуз ккуниб, Агъайиси дарди кІурза. Узу ахмакьуриси йиз тяриф апІидиза.

¹⁸ Гьаму дюн'яйиъ гизафдари чпин тярифар апІура, гьаддиз гьитай узухьдира йиз тяриф апІуз. ¹⁹ Учву, гьаци фикирлуйир вуйидари, ахмакьар ичв арайиъ хушниинди гьитрачва! ²⁰ Учву, учву лукІар апІрудар ва учв'инди яшамиш шлудар, учвхъан тадабгьрудар, ичв зиин фурсар апІрудар, ичв машнагъян йиврудар ичв багахъ гьитрачва. ²¹ Йиз нач'валиан кІураза, учвуз гьаци апІуз гьабхьундарчухъан.

Дурари фтин вушра чпин тяриф апІураш, узхъанра йиз тяриф апІуз шулзухъан ва му, йиз «ахмакьвалси» гьисаб апІуз шулулчвхъан. ²² Дурар жугьдар вуйин? Узура вуза. Израилин баяр? – узура, Ибригьимдин наслар? – узура! ²³ Дурар Месигьдин гьуллугънаъ айин? Мици гьерхуб ахмакьвал вушра, узу хъа гизаф Месигьдин гьуллугънаъ айир вуза! Узу артухъ гьилихунза, узу гагь-гагьнак дустгъариъ итуйзу, гагь-гагьнак урччвуйзу, аьжаликкан швнуб-сабан ккутІурччвурѳ гьахьунза. ²⁴ Жугьдарихъан хьуб ражари сумчІурна урчІувуб гьирмаж гьитІунза, ²⁵ шубуб ражари римлуйири маргъарихъди гьурччвунзу, саб ражари гьванарин жварра уьлюбхюнзуин, шубуб ражари саб нуфт ккахърайи гимйириккан ккутІурччвунзу ва ярхи йигьди гьюлерин кьялаъ ади гьахьунза. ²⁶ Узу гьаммишан рякъяриъ аза, гьаммишан нирарин, гьачгъарин, жвуван миллетарин ва аллагьсузарин хатІайикк ккахъразу; шагърарин, чІурарин, гьюлин, кучІлин гьардшарин хатІйирикк кказа. ²⁷ Узу, нивкІ адарди, гашди, убхъруб адарди, хураг адарди, аьхълу аргъури, палат алдарди, жандихъан хътахъайиз лихури гьахьунза. ²⁸ Гьаму варибдилан артухъ, варишвариъ айи хъугьрударин гьайгъу хьартІахъ хъайиз. ²⁹ Гьарсар зяифурин язухъ зигури шулза, гьарсар гунгьиъ ахъру адмийин язухъшну кІваз аьзият шулиз.

³⁰ Узуз йиз тяриф апІуруси гьабшиш, узу фтиъ зяифди вуш, гьаддин тяриф апІидиза. ³¹ Агъа Исайин Аллагь ва Адашдиз – гьит Дугъан ад гьаммишандиз ибшри! – узу кучІал дарапІрайивал аьгъя. ³² Арет паччагъди, Дамаскдин аьхюрди дерккнайири, узу дисбан бадали, шагъур уликк уьбхюри гьахъну, аммаки узу жагваъди шагърилан илбицнайи цалиъ айи урхъ'ансина ирхнийзу, ва дугъан хилккан ккутІурччвнийза.

Павелиин улубкъуб

12 Узу йиз тяриф апІуз, гьеле дидкан айи хайир адаршра, буржлу духъназу. Агъайи улупубдихъинди, ачухъ гьапІубдихъинди илтІикІидиза. ² Узуз сар хъугъру кас аьгъязуз, йицІиюкьуд йис мидиз улихъна, чан бедендиъди вуш, ясана беден хътарди вуш, аьгъдарзуз, Аллагьдиз ужуйи аьгъя, думу, дидисну, шубубпи зав'ина гьурхну. ³ Думу адми, чан бедендиъди вуш, ясана беден хътарди вуш, аьгъдарзуз, Аллагьдиз ужуйи аьгъя, женнетдиз гьахбакан ва душваъ дугъаз пуз даршлударстар гафар ерхъбакан аьгъязуз. Думу гафар ктитуз ихтияр айидар дар. ⁵ Гьацир адмийиинди тяриф апІуз шулзухъан, хъа жвуван тяриф, жвуван зяиф терефарилан гьайри апІидарза. ⁶ Гьеле узуз тяриф апІуз ккун гьабхънийишра, думу фагъумлу ляхин шуйи, гьаз гьапиш узу гьакьІан пидарза. Хъа узу, узу дяркъну вая йиз гафар деерхъну, дугъу учв заанди улупура, кІури, сарира фикир дарапІбан бадали, дици апІидарза.

⁷ Гьациб зурба сир узухъна гьурубкъган, узуз узу заанди дяркъюз, йиз жандиъ аьзаб тувуз галам, иблисдин малайик, ивна. ⁸ Шубуб ражари Агъайиз узу дидхъан азад апІин гьапунза. ⁹ Хъа Дугъу гьапунзуз: «Йиз уж'вал увуз чІяаьн ибшри, фицики Йиз кьувват зяифвалилан ужуйи гьюру». Гьаддиз, узуъ Месигьдин кьувват хьуз, шадди йиз зяифвалин тяриф апІури шулза. ¹⁰ Гьаддиз узу зяифди вуйиган, гиран ктапІруган, гьубкІну фукІа адруган, хъергруган, читинвалариъ итруган, Месигь бадали разиди гьузраза, гьаз гьапиш йиз зяифвалиъ кьувватлу вуза.

¹¹ Узу бегъемди ахмакь духъназа, амма узкан гьаци гьапІдар учву вучва. Йиз тярифар учву дапІну ккундийи, фицики узу гьадму «заан вакилар вуча» кІурайидартІан, гьич сабдииндира асккан дайза. ¹² Учвуз Месигьдин гьакь вакил жара апІру лишнар улупначвуз: аьхю сабур, аьжайиб лишнар, аьлааматар ва кьудратлу ляхнар. ¹³ Жара йишвариъ хъугьрудариз, учв'лан гьайри, узхъан гьациб фу гьурубкъну? Дициб фукІа адар, сабдилан гьайри: узу учв'ин алалахъувал. Гьаму йиз тахсирналан хил алдабгъай!

¹⁴ Учвухъна шубубпи ражарира гьюз ккунди азуз, амма ичв кІул'ин гьагъ хьидарза. Узуз ккуниб, учвуз айиб ваъ, хъа учву вузуз! Абйир-бабар веледари ацІруб дар, хъа абйир-бабари – веледар. ¹⁵ Вари узуз айиб шадвалиинди, гьеле жвувра кмиди учву бадали учвуз харж апІуз кказа. Узуз учву артухъ ккуниган, узу камди гьаз ккун апІурачва?

¹⁶ Фици вушра узу ичв кІул'ина гьагъ гьахьундарза, аммаки узу саб аьмлиинди учву алдатмиш гьапІну, кІурачва? ¹⁷ Белки, узу учвухъна гьау адмийирилантина учвхъан пул гьибисну шул? ¹⁸ Узу учвухъна сар гьардашра хъади Тит гьаунза.

Белки, Титди учвхъан фукІа гъибисну шул? Учу ич гьуллугъ учвухъ сар рюгнаъди ва саб метлеб ади гъапІундайинхъа?

¹⁹ Учву ухдитІан, учу ичв улихъ ич тахсрар кжикурайидар ву, кІури, фикир дапІнашалчва. Ваъ! Учву, Иса Месигъдин терефкрари, Аллагъдин улихъ кІурача: йиз ккунидар, учу апІурайиб вари ичв мяюгкамвализ вуйич. ²⁰ Узу учвухъна гъафиш, учву узуз ккуниси дярякъюр кІури, гучІ кайиз ва гъадмуган учвухъди вуйи йиз ляхнар учвуз ккуниси ваъ, хъа жараси хъиди. Ичв арайиъ узуз гъожатар, бахилвал, хъял, гъархъувалар, кІучІлар, футнийир, къуру дамагъар, къайдасузвал рябкъюр, кІури, гучІ кайиз. ²¹ Узу учвухъна хъана гъафиш, Аллагъди узу асккан апІур, кІури, гучІуразуз ва чпин намус адрувалилантина, къяппавалилантина, хил'ан адахънайивалилантина гунагъ дапІну, чпин гунгъариин швумал дархъи гизафдарихъанди ишлар апІуб алабхъидизуз.

Цїйи гюрюшмишназ гъазур йихъай

13 Учвухъна шубубпи ражари гъюраза. «Тахсир кипруган, къюр вая шубур шагъид ади ккунду». ² Узу къюбпи ражари учвухъ хъайиган, учвуз улихъмиди гъапнийза, хъа гъамус, учвхъан ярхла айири, мугагъназ гунгъар гъапІдариз варидариз кІураза: гъаму ражари ичв язухъ зигидарза. ³ Учвуз Месигъди йиз мелзнииинди гафар апІури аш, адарш, аьгъю апІуз ккунди анчвуз? Дугъан къувват зяиф дубхънадар, Дугъу думу ичв арайиъ улупура! ⁴ Гъеле Месигъ зяифди айиган хачрак карснийишра, Думу Аллагъдин къудратниинди чІивиди а! Учура Дугъахъди саб вуди зяифдар вуча, аммаки ичв гьуллугънаъ хъпан

бадали Аллагъдин къудратниинди Гъадгъахъди яшамишра хъидича.

⁵ Учвуъ хъугъувал имиш лигай; жвув ахтармиш апІури гъузай. Ясана учвуъ Иса Месигъ айибдикан аьгъдарди айчвуз, икибаштІан, учву эгер вари аьгъ апІури гъашиш? ⁶ Хъа учкан улхуруш, йиз умуд кайиз, учвуз рябкъюр, кІури, учу фужар духъну ккундийиш, гъадрар вуча. ⁷ Учву писвал дарапІуз Аллагъдиз ккарагурача. Учву фужар духъну ккундуш, гъацдар хъузди, му ляхнар учвуз улупуз апІурайиб дарич, хъа, учу фужар духъну ккундуш, гъацдар вуди учвуз гъяркъюндаршра, учву гъякъвалиинди ичв ляхнар апІбан бадали, апІурайиб вуйич.

⁸ Гъякъвал гъибтну, учхъан фукІара апІуз шулдарчухъан, хъа апІруб вари гъякъвал бадали вуйич. ⁹ Эгер учву дугъриданра къувватлу шулуш, учу зяиф хъуз шад вуча. Ва учву гъуркІдар хъузди ккарагурача. ¹⁰ Гъаму ражари узу ярхлаан, учвухъна гъафиган, учвухъди ижми дархъуз бикІураза. Агъайи, пуч апІуз ваъ, яратмиш апІуз, гъюкум тувназуз.

¹¹ Гъардшар, кІуразачвуз: шадвал хъапІай, уьмриъ улихъ гъарахай, чиб-чпик юкІв капІай, гъит ичв арайиъ сабвал ибшри, мясляаьтнииинди яшамиш йихъай, ва Аллагъ, масанвалинна мясляаьтнан Булагъ, учвухъди хъиди.

Баркаллагъ кІуругандин саламар

¹² Чиб-чпиз салам, гирамивалин мак апІури, тувай. Мушваъ яшамиш шулайи Аллагъдин вари гирами халкъди учвуз саламар хътаура.

¹³ Агъа Иса Месигъдин уж'вал, Аллагъдин масанвал ва Гирами Рюгнахъди вуйи гаф-чІал, гъит, учвухъ варидарихъ хъади ибшри.

Галат

«Марцци вакиларин ляхнар» Китабдиан рябкъюрайиси (16:6; 18:23), Ужувлан хабар рабгъури, Павел Галат шагъриз къюб ражари гъушну. Исайихъ хъугърудар думу шагъриъ 50-пи йисари арайиз гъафиси рябкъюра. Къураматарин къялаъ айи гъюлин гъирагъарихъ хъайи юкьуб тереф вари уълкйириъси, Месигъдикан вуйи Ужувлан хабарнан къялахъ, Галатдиъ хъугърударинра Къанундиъ улупнайи аьдатар хъаъбан месэлийр улихъ дийигънайи. Гъаму месэлийр себев вуди, Гирами Рюгъну Павелихъди Аллагъдихъ хъугърудариз Галат шагъриз кагъаз бикІуз мажбур апІуру. Рябкъюрайиси, дина Исайихъ хъугънайи жугъдарра гъафнийи. Дурари жугъдарин диндин вари аьдатар тамам дапІну ккуниваликан ктибтуйи. Дурари, диндин аьдатар тамам апІдарш, уърхюз шлуб дар кІуйи. Павелилантина Аллагъдин Рюгъ дицдар фикрариз ижмиди къаршу удучІуру. Дугъу, адмийир, чпин ляхнариинди гъякъ хъуз ккунди Къанундин ва диндин аьдатар хъайи-хъайиси хъаъру кІури, ваъ, хъа дурар Иса Месигъдихъ хъугъну кІури, Аллагъдиз масанди ву, кІура. Гъаму ву Месигъдикан вуйи Ужувлан хабарнаъ варитІан мяналу мутму. Аллагъдин Рюгъназ Галат агълари гъарган гъамдикан кІваинди гъибтну ккунду: «Месигъди ухъу, азад хъуз кІури ккадаъну. Гъаддиз ижмиди дийигъай, хъана лукІвалин юрккгъиъ ичв кІул мииванай!» (5:1).

Гъякъ – саб Ужувлан хабартІан дар

1 Адмийири гъял дапІну ваъ, я адмийин кюмекниинди ваъ, хъа Иса Месигъдин ва Думу гъачІидаригъян за гъапІу Адаш Аллагъдин кюмекниинди вакил гъахъи Павелихъан ва ² гъамшваъ узухъди хъайи вари гъардшарихъан – Галатдиъ айи хъугърударин жямяаьтриз саламар.

³ Уж’вал ва мясляаьт учвуз, ихъ Адаш Аллагъдихъан ва Агъа Иса Месигъдихъан. ⁴ Дугъу, Адаш Аллагъдин ният тамам гъапІну, писвали агъавал апІурайи гъаму дюн’яйин гъюкмиккан ухъу азад апІбан бадали ихъ гунгъарихъанди Чан жан тувну. ⁵ Гъадгъан ад – аьсрариан аьсрариз ибшри. Амин.

⁶ Учву гъамкъан ухди, Чан зурба вуйи ужувлиинди учвуз дих ДапІнайирихъан гъидицну, саб жара ужувлан хабарнахъ хъергуз къаст дапІнайивалиин гъах духъназа. ⁷ Ужувлан хабар сарун жараб айиб дар! Ичв ара бикъурайи, Месигъдикан вуйи хабар айтІлан апІуз ккуни адмийир а. ⁸ Эгер шли ичв арайиъ, учвуз дебккнайи Ужувлан хабарналан гъайри, сарун жара гъациб хабар ипраш, гъациб хабар ипрайир, узу вушра, завариан малайикди гъаци апІурашра – гъит гъаци апІурайир, жегъеннемдин цІигъ гъяхъри! ⁹ Улихънаси узу гъапнийзаки ва гъамус хъана текрар апІураза: гъарсар, учвуз тувнайи Ужувлан хабарналан гъайри фукІа-мукІа жараб кІуру кас жегъеннемдин цІигъ гъяхъри!

¹⁰ Узуз гъапІуз ккунди а: адмийири йиз тереф бисуз гъитуз, даршиш – Аллагъди? Хъа узу, адмийириз ккуниб апІуз хъюгънайир вуйинхъа?

Эгер узу адмийириз ккуниб апІурайир вуйиш, узу Месигъдин лукІ хъидайза.

Павелиз къувват Аллагъди тувну

¹¹ Гъардшар, узуз учвуз аьгъю дубхъну ккундузуз: узу учвуз ктибту Ужувлан хабар адмийирихъан гъафиб дар. ¹² Узуз думу адмийирихъан гъебхъуб дариз, я адмийири улупуб дариз, хъа Иса Месигъди узуз думу ачмиш гъапІунзуз.

¹³ Учвуз, узу Къанун гъярф-гъярфди тамам апІру жугъуд вуйиган, гъич саб инсаф адарди, Аллагъдихъ хъугърударихъ, терг апІури, хъергрур вуди хъуваликан, гъеебхъунчвуз. ¹⁴ Йиз таярик узукъан жугъуд дин улихъ гъабхру кас адайи, абйирин аьдатар алдарди тамам апІуйза. ¹⁵ Хъа Аллагъди Чан ужувлиинди Чан гъуллугънаъ хъуз узу ктагъну. Дугъан гъациб ният узу бабкан хъайиз айи. ¹⁶ Дугъу Чан Бай узуз ачмиш апІуру ва Гъадгъукан Аллагъ аьгъдру халкъариз Хабар дебккуз гъитру. Думуган узу гъич сар касдихънакъан, насигъят ккун апІури, гъушундарза.

¹⁷ Узу Ерусалимдиз узутІан ухди вакилар гъахъидарихънакъан гъушундайза, хъа Аравияйиз гъушунза, хъасин Дамаскдиз къялахъ хътакунза.

¹⁸ Хъасин, шубуд йис гъубшиган, узу Ерусалимдиз Петр рякъюз гъафунза. Дугъахъ йицІихъуд йигъан гъузунза. ¹⁹ Хъа имбу вакиларикан узуз, Агъайин гъардаш Якъубдилан гъайри, фужкІара гъяркъюндарзуз. ²⁰ Узу учвуз бикІурайиб кучІал дариз, Аллагъ шагъид ишри!

²¹ Хъасин узу Сирияйизна Киликияйиз гъушунза. ²² Ягъудияйиъ айи Месигъдихъ хъугърудариз машна-машди узу таниш дар. ²³ Узкан дурариз аьгъюб: «учухъ мугагъназ хъергрुरи улихъди чав

тІанкь апІурайи хъугъуваликан ктибтура» кІурубтІан дайи. ²⁴Узу гъаци гъахъну, кІури, дурари Аллагъ адлу апІуйи.

Имбу вакилари Павелра вакил вуйиб гысаб апІура

2 Хъасин, йициЮкьуд йислан, узухъди Варнавна Тит гъадагъну, хъана Ерусалимдиз гъафунза. ²Хъа узу дина, Аллагъди амур гъапІиган, гъушур вуйза. Хъугънайидарин кІулиъ айидарихъди, жаради гюрюшмиш гъахъиган, узу дурариз, йиз гъубшу ва гъамусдин жафа давди гъюдудубчІвбан бадали, узу жугъуд дарудариз ктибтурайи Хабарнан мяна-метлебнакан гъапунза. ³Дурари узухъди хъайи грекжви Титдиин, аьдатниинди суннат апІин кІури, гуж илипундайи. ⁴Сакъюдар кІучІлин гъардшариз дугъахъди гъаци апІуз ккун гъабхъну. Дурари ич арайиъ, хъана лукІвалиъ ахъру аьдатарихъна учу къяляхъ апІуз ккунди, Месигъ Исайиланмина айи ич азадвал шпионариса абгури гъахъну. ⁵Хъа учу, Ужувлан хабарнан гъакъ мяна-метлеб учвуз уьбхбан бадали, саб гагъдизкъан, дурари зигрушвахъинди хъипундарча. ⁶Хъа хъугънайидарин кІулиъ айидар, фузар вуш ва фузар вуди гъахънуш, саб вууз – Аллагъдин улихъ вари адмийир саб ву. Дурари узкан йиз Хабарналан артухъ вуйиб фукІара тІалаб гъапІундайи. ⁷Дурариз, Ужувлан хабарнакан жугъдариз ктибтуб Петриин илипнайиганси, жугъуд дарудариз ктибтуб уз'ин илипнайиб, гъябкънийи. ⁸Фицики, Петри вакилвалин гъуллугънаъ жугъдарин арайиъ Дерккури, узура, Аллагъ аьгъдрударин арайиъ гъуллугънаъ дерккунзу. ⁹Узуз вакилвалин багъиш тувнайиб дурариз аьгъю гъабхъиган, хъугърударин гъваикк ккудукънайи мурхълар вуйи Якъубдина, Петрина, Югъанди, узузна Варнавдиз чпин хилар гъачІарккунчуз. Му дурарин чпихъди учура саб ляхин апІурайивалин лишан вуйи. Учу – Аллагъ аьгъдрудариз, хъа чпи – жугъдариз Ужувлан хабарнакан ктибтуз гъягъюз дурар рази гъаши. ¹⁰Дурари учкан саб тІалаб гъапІинийи: Ерусалимдиъ хъугърударин касибар кІваин апІуб. Йизра гъадрариз кюмек апІуз лап яманди тямгъ хъайиз.

Павели Петр дюз дарувал улупура

¹¹Хъа Петр Антиохияйиз гъафиган, узу ачухъди дугъаз къаршуди удучІвунза. Думу дюз дайи. ¹²Якъубди дина адмийир гъаайиз улихъна думу, жугъуд дарударихъди деъну, ипІури вердиш вуйи. Хъа Якъубдихъан вуйидар Антиохияйиз гъафиган, Петр жугъуд дарударихъан гъудучІвнийи. Дугъу дици, аьдатариинди суннат дапІну ккунду, кІурударихъан гучІ кайивалиан гъапІинийи. ¹³Гъадгъуси, имбу жугъдарира къю-къюб маш гъиву. Гъеле Варнавдира, гъаци, къюб маш гъивнийи.

¹⁴Узуз дурар Ужувлан хабарнан гъакъ мяна-метлебнахъан гъудучІвури гъяркъган, вари хъайишвахъ Петриз гъапунза: «Эгер, уву, жугъуд, жугъуд дарурси яшамиш шулаш, уву гъаз жугъуд дарудариз, жугъдарси яшамиш йихъ, кІурава?»

¹⁵Ухъуз, жугъдарди бабкан гъахъидариз, «жара гунагъкар халкъаризси» ¹⁶дарди, агъяхъуз, гъич сар адмийихъанра, Къанундиъ улупнайи аьдатар хъаъну кІури, гъакъ хъуз шлуб дар, хъа анжагъ Иса Месигъдихъ хъугъигантІан. Гъаддиз, ухъура Месигъ Исайихъ хъугънахъа, Месигъдихъ хъугънайивалиинди ухъу гъакъ апІруси, хъа Къанундин аьдатариинди гъакъ хъуз шулдар, фицики, Къанундин аьдатариинди «яшамиш шулайидарикан гъич фужкІара гъакъ хъидар».

¹⁷Эгер, Месигъдик кидикъну, гъакъ духънайиганра ухъу имбударси гунагъкран вуш, Месигъ, гунгъар апІинай, кІури, дуфнайир вуйинхъа? ИкибаштІан ваъ! ¹⁸Эгер узу, мугагъназ гатІахъу аьдатар, хъана хъаай кІури хъюгъиш, узу Къанун чІюбгъюрайи гысаб ву.

¹⁹Къанунди узу йивну гъакІну, ва узу, Аллагъдиз яшамиш хъузди, Къанундиз дукІнайир вуза. Месигъдихъди узура хачрак карсназу, ²⁰сарун яшамиш шулайир узу дарза, хъа узуъ яшамиш шулайир Месигъ ву. Ва, узу жилин илимикъан гагъди, Аллагъдин Балихъ хъугъну яшамиш шулайир вуза. Гъаци узу яшамиш хъузди Дугъу, узу ккун дапІну, Чан жан узхъанди тувну. ²¹Дугъу узуз гъамци дапІнайиган, фици узу Аллагъдин му багъиш гатІабхъуза?! Эгер Къанундихъан адми гъакъ апІуз шуйиш, Месигъ давди гъакІнуки?!

Хъугъували Аллагъдин уж'вал хуру

3 Галатлуйир, ахмакъар, шли ичв фагъум гъибикъну?! Узу учвуз Хабарнакан ктибтруган, учвуз ичв улариинди хачрак карснайи Месигъ гъяркъну кІури, хиял вуйизки!

²Учвхъан сабдикан гъерхуз ккунди азуз: учвуъ Гирами Рюгъ, Къанун тамам гъапІну кІури, учІвунчвуъ, даршиш, Ужувлан хабарнакан деебхъну, хъугъиган? ³Учву гъадмукъан ахмакъар вунчвахъа, ккебгъруган – Рюгнахъди ккебгъну, хъа ккудубкІруган – адмийири чпикан ктагъдариинди ккудубкІуз?! ⁴Ясана, учвуз гъахъи ва учву апІури гъахъи ляхнар, гъаци, ичІи сес вуйинхъа? Хъуз мумкин дар! ⁵Аллагъди учвуз Рюгъ багъиш ва ичв арайиъ аьламатнан ляхнар, учву Къанундин къайдйир хъаъра кІури, гъапІну кІурачва, даршиш, Гъадгъан хабарнакан деебхъну, учву хъугъиган?

⁶Мисалназ, Ибрагъимдиз лигай. Думу «Аллагъдихъ хъугъру, ва Аллагъди думу, чан хъугъувализ дилигну, гъакъ апІуру». ⁷Гъаци вуйиган, гъавриъ ахъай, Ибрагъимдин баяр фузар вуш – хъугърудар ву. ⁸Гирами китабариъра, хъугъу халкъар Аллагъди гъакъ апІиди кІури, улихъмиди дупнайи. Ибрагъимдиз, «Увлантина жугъуд дару

халкъариз Аллагъдин уж'вал хьибди», кІури, Ужувлан хабарнакан сифте хабар гьадмугантІан дебккнийи. ⁹ Гьаддиз Аллагъдихъ фужар хъугъруш, гьадрариз варилиз Ибрагъимдихъди сабси, чпин хъугъувализ дилигну, ужувлар хьиди.

¹⁰ Къанундихъ йирфар хъирчну, дидин аьдатар тамам апІуз ккунидар агънакк ккахъуз мумкин ву, гъаз гъапиш «Къанундин китабдиъ дибикІнайиб вари, сабкъан гъидидипди, тамам дарапІур, агънакк ккахъна» кІури, дибикІна. ¹¹ Хъа Къанундинди Аллагъдин улихъ гъич фужкІара гъякъ даршлуб гъаму гафариан ачухъ шула: «Чан хъугъувализ дилигну гъякъ гъапІуртІан яшамиш хьидар». ¹² Къанундин хъугъувалихъди айиб гъич фукІара адар. Дидиъ дупна: «Анжагъ му къайдйир вари тамам апІуртІан яшамиш хьидар».

¹³ Месигъди ухъу, Къанун тамам дарапІруган, ухъ'ин улубкъру агънаккан ккадаъну. Дугъу Чав Къанундиъ улупнайи къаза-балйир ухъу бадали Чаина гъадагъну, гъаз гъапиш гъамци дупна: «Гъарикк ккерхнайир агънакк ккахъна».

¹⁴ Ибрагъимдиз тувурза дупнайи уж'вал Иса Месигъдилантина вари халкъариз хъпан бадали ва ихъ хъугъувализ дилигну тувурза гъапи Рюгъ ухъуз рукъбан бадали, Къанундиъ улупнайи къаза-балйир Дугъу Чаина гъадагъну.

Къанун ва тувнайи гаф

¹⁵ Гъардшар, ихъ гъар йигъандин уьмриан мисал хибдизачвуз: эгер адмийи дюз гъюруси васиятнан кагъаз дибикІнаш, думу гъясбикк ккадрапІуз вая дидик жараб капІуз хьибдар. Ари гъамшваъра гъаци ву. ¹⁶ Ибрагъимдиз ва дугъан наслиз Аллагъди гаф тувнайи. Фикир тувай, фици дупнаш: «наслариз» дупнадар – мици, гизафдарикан улхураш, кІуру, хъа, «яв наслиз» – мици сарикан улхруган кІурайиб ву. Ари гъадму насил – Месигъ ву. ¹⁷ Узуз гъамци пуз ккундузузки: юкъудваржна сумчІур йислан арайиз гъафи Къанундихъан Аллагъди дебккнайи йикърар арайиан адабгъуз шлуб дар ва дидиъ тувнайи гаф тамам дарапІди гъибтуз хьибдар. ¹⁸ Эгер ирс Къанундилан асиллу вуйиш, думу тувнайи гафналан асиллу хьибдайи. Хъа Аллагъди, Чан гаф тувну, Ибрагъимдиз гъаму ирс тувна.

¹⁹ Дици вуйиган, Къанун гъаз ву? Думу, тахсрар артухъ хъувализ дилигну, гъадму гаф тувну гъюру «Насил» гъяйизкъан адабгъанайиб вуйи. Къанун малайикариланмина ва ара сатІи апІурин кюмекниинди дебккнайиб ву. ²⁰ Ара сатІи апІур, аьлакъа йибтІуз ккайи къюб терев айигантІан шлур дар. Хъа Аллагъ сартІан дар, аьхир.

Мусайин Къанундин ляхин

²¹ Дици вуш, Къанун, Аллагъди тувнайи гафназ къаршу вуйинхъа? ИкибаштІан, ваъ! Эгер адмийирииз, уьмур тувуз шлу Къанун гъабхънийиш,

икибаштІан, дурар гъякъ апІувал гъациб Къанундилан асиллу хьибдийи. ²² Аммаки Гирами китабари дюн'яйиин алиб вари, Иса Месигъдихъ хъугъувалиланмина, хъугънайирииз тувнайи гаф тамам апІбан бадали, гунгъин гъюкмикк кка, кІура.

²³ Хъугъувал ачмиш хъайиз Къанундин дустагъдиъ, хъугърувалин вахт гъяйиз, итнайхъа.

²⁴ Гъаци вуйиган, Къанун ухъуз, ихъ хъугъувалиинди ухъу гъякъ апІбан бадали Месигъдихъна гъахру тербиячи вуйхъуз.

²⁵ Хъугъувалин вахт гъафиган, ухъу тербиячийин хилккан ккадаунхъу.

²⁶ Учву вари Месигъ Исайихъ хъугърувалилантина Аллагъдин баяр вучва.

²⁷ Фицики, Месигъдик ктикъбан бадали штуан гъахьидар, учву Месигъдин гъаравликк ккачва.

²⁸ Сарун жугъдаринна жара миллетарин фаркълувал имдар, лукІранна азад вуйирин фаркълувал имдар, жилижвуванна дишагълийин фаркълувал имдар. Гъаз гъапиш учву вари, Месигъ Исайихъди саб вучва. ²⁹ Сарун учву Месигъдиндар вуш, Ибрагъимдин наслар вучва ва, гаф тувнайиси, ирс рубкърудар вучва.

Павелиз Галатдин хъугърудар ккунивал

4 Учвуз сабсана мисал хибдиза: ирс рубкъуз ккайир, васиятниинди вари ирснан аьхюр учв вушра, бициди имиди, лукІрахъан сабдинра артухъ дар. ² Думу чан адашдин васиятнаъ улупнайи вахт гъяйизкъан, чан хулаз лигурайидарин ва чан гъайгъу зигрударин хиликк ккади шулу.

³ Ари гъаци ухъура ахъа: ухъу бициди айиган, гъаму дюн'яйин къудратарин хиликк ккайхъа. ⁴ Аммаки Аллагъди, вахт гъабхъиган, Къанундиккди яшамиш шулайи дишагълийи гъахи Чан Бай гъаъру. ⁵ Думу му дюн'яйиз, Къанундин гъюкмиккди яшамиш шулайидар азад апІбан бадали ва Аллагъди ухъкан Чаз веледар ктаъбан бадали, гъафну.

⁶ Учву Чан веледар вуйиган, Аллагъди ичв кІваъ, «Ава! Адаш!», кІури, дих апІру Чан Балин Рюгъ аъну. ⁷ Гъаддиз, сарун уву лукІди имдарва, хъа Дугъан бай духънава. Хъа эгер уву Дугъан бай вуш, Дугъу увкан ирс рубкъурайир ктаъну.

⁸ Мугагъназ, учвуз Аллагъ аьгъдру вахтари, учву аллагъар дару кучІлин аллагъарин лукІар вуйчва. ⁹ Гъамус, учвуз Аллагъ аьгъю гъахъиган, яна дюзди гъапиш – Аллагъдиз учву аьгъю гъахъиган, гъаз учву хъана гъадму зяиф ва касиб дюн'яйин къудратарихъна хътакурачва? Гъадрарин лукІвалиъ учІвуз ккунди анчвуз? ¹⁰ Учву, саспи йигъар, вазар, йисан паяр ва йисар къайд апІурачва. ¹¹ Амма учвуз ужувлаз вуйи йиз ляхнар, учвухъ дав шул, кІури, гучІ казуз.

¹² Гъардшар, учвуз миннат вуйиз, узу фицир вуш, учвура гъацдар йихъай! Фицики узура учвусир даринхъа? Учву узуз гъич зат фукІара чІуруб

гъапІундарчва. ¹³ Учвуз аьгъячвуз: узу учвухъна сифте ражари гъафиган, иццурашра, учвуз Ужувлан хабарнакан ктибтуз гъабхъунзухъан. ¹⁴ Йиз уьзри учву узхъан ярхла гъапІундайи. Узу даккун дапІну, учву узхъан гъидицундайчва, хъа Аллагъдин малайикси, Месигъ Иса Учвси, узу къабул гъапІнийчва. ¹⁵ Гъамус ичв думугандин гъевес-шадвал набши? Думуган, саб шак адарди кІураза, лазим гъабхънийиш, ичв ул узуз тувуз гъайиф хъибдайчвуз! ¹⁶ Гъамус фу дубхъна? Учвуз гъякънакан гъапну кІури, узкан ичв душман духънайин?

¹⁷ Пис хиялар ади ичв кІул'ин аьхювал апІуз ккуни адмийириз учву учхъан гъадатІуз, хъасин учву, чипкан каркар ктатури дерккуз ккунди а. ¹⁸ Жвуван тереф бисуз гъитбаъ фукІара чІуруб адар, эгер ниятар ужудар вуш. Гъаци узу учвухъди гъузу йигъазтІан дархъиди дарибшригъа. ¹⁹ Йиз ккуни веледар! Узу хъана уьзур-аьзиятнинди, учву тазатІан бабкан шулайиси, Месигъдиз ухшар айидар шайизкъан, цІийи алаидизачву! ²⁰ Гъаму ражари, узу учвухъди хъади, жараси улхуз ккунди айзуз! Узу учв'ин мюгътаз духъназа!

²¹ Учвуз Къанундиз мютІюгъ хъуз ккунди анчвуз? Дици вуйиган, узуз йипай: Къанундиъ фу кІураш, гъавриъ анчва? ²² Душваъ, Ибрагъимдихъ къюр бай хъайи, кІури, дупнаки, сар – гъараваш дишагълийикан, тмунур ²³ – Аллагъди гаф тувнайиган – азад дишагълийикан. ²⁴ Му ихтилатнаъ саб жини мяна а: къюр дишагъли къюб йикърар вуди гъисаб апІура. Дурарикан сар – Агар, Синай дагъдиин гъийитІу йикърар ву. Ари гъадму Агар лукІ вуйи ва дугъан веледарра лукІарди бабкан шули гъахъну. ²⁵ Агар Аравияйи айи Синай дагъ гъисаб ву, ва гъацира гъадму вахтари чан веледарра хъади лукІвалиъ абхънайи Ерусалим. ²⁶ Хъа аьршарин Ерусалим – азадуб ву, ва гъадму – ихъ дада вуйихъ! ²⁷ Гирами китабарихъ дибикІна: «Шад йихъ, бицІидар даршлур ва бицІидар дархир!

Чигъар апІин ва гъарай ип, бицІир апІруган шлу аьзиятарикан хабар адрур!

Фицики, ялгъуз дишагълийин бицІидар жилирихъ хъайиринтІан гизаф ву!»

²⁸ Учвур, гъардшар, гаф тувну бабкан духънайи веледарси, Исакъдиз ухшар вучва. ²⁹ Аммаки, аьдати жюрейинди бабкан духънайир Гирами Рюгънинди бабкан гъахъирихъ хъерграйиси, гъаму вахтарира гъаци шула. ³⁰ Гирами китабарихъ фу кІура? – «Азад дишагълийин балихъди ирснан пай ккудрубкъбан бадали, лукІ дишагъли, чан байра хъади, утІукк». ³¹ Гъаддиз, гъардшар, ухъу лукІран веледар дархъа, хъа – азад дишагълийиндар!

Ичв азадвал уьбхай

5 Месигъди ухъу, азад хъуз кІури, ккадаъну. Гъаддиз ижмиди дийигъай, хъана лукІвалин юрккгъиъ ичв кІул мииванай!

² Узу, Павели, учвуз кІуразачвуз: эгер аьдатариз дилигну, суннатар апІури, Къанундиъ кІурайибдихъна учву къяляхъ хътакуруш, учвуз Месигъдикан вуйи гъич саб хайирра адарчвуз. ³ Узу учвуз хъана текрар апІураза: аьдат бадали шли чан суннат апІуз гъитиш, гъадгъу Къанундиъ улупнайи вари къайдйирна аьдатар тамам дапІну ккунду. ⁴ Эгер Къанундинди гъякъ хъуз ичв умуд каш, гъамусдихъантина Месигъдихъди вуйиб гъич фукІара адаричв ва Аллагъдин ужувлихъан жара гъахъунчва. ⁵ Хъа ухъу гъякъ хъуз ихъ умуд хъугъувалик кайихъ ва Рюгъну ккилигуз кюмек апІурахъуз. ⁶ Эгер Месигъ Исайихъди ухъу саб вуш, адмийин суннат дапІну а – адар, дурар сар сарихъан жара дар. Мушваъ айи метлеб – масанвалиланмина арайиз удубчІурайи хъугъвал ву.

⁷ Учву жаргъуб ужуди ккебгънийчва. Думуган учвуз шли машат гъапІунчвуз ва гъякънахъ хъпебехърудар шли ктаунчвукан? ⁸ Мидхъан шли хътаунчву? Учвуз дих ГъапІури дици дарапІур! ⁹ «Вари хямир утуз сацІиб дун чІяаьн ву» ¹⁰ Узу, Агъайихъди сабси, учву жара фикрариъ адрахърубдихъ, хъугъурза. Хъа ичв ара бикъурайидариз, чпи фужар вушра, жаза гъадабтІиди. ¹¹ Гъардшар, эгер узу гъамусра суннатнакан ктибтуйиш, гъаз узухъ хъергуйихъа? Эгер узу гъамусра гъаци ктибтури имийиш, хачракан вуйи йиз аьгъювалари къаршувалар арайиз хидайи. ¹² Хъа ичв арайиъ гъипрайи футнакрари, неинки суннат, хъа чпин вари ккадатІузра ккадатІри!

¹³ Учвуз Аллагъди азадди яшамиш хъуз дих дапІна, гъардшар. Аммаки, лигайгъа, ичв азадвал, ичв жандиз ккуниб апІури хъаъру гунгъариз ишлетмиш апІуз мигъитанай! Хъа учву чиб-чпин гъайгъушнаъ, масанди йихъай. ¹⁴ Гъаз гъапиш, мушваъ вари Къанун гъаму саб гафнаъ а: «Яв багахъ хъайир, увуз увуси, ккун апІин». ¹⁵ Хъа эгер учву, чиб-чпи кчІвукъури ва чиб-чпин йикк ипІури гъашиш, лигайгъа, учву чиб-чпи тІанкъ апІуз мумкин ву!

Рюгъ ва беден

¹⁶ Узу учвуз кІураза: Рюгъну кІурайиси яшамиш йихъай, ва гъадмуган, ичв жандин тямгъариъ кІулихъди ахъидарчва. ¹⁷ Ихъ гунагъкар бедендиз ккуниб – Рюгъназ ккуниб дар, хъа Рюгъназ ккуниб – ихъ гунагъкар бедендиз ккуниб дар. Дурар чиб-чпиз къаршу ву. Учвухъан учвуз ккуниб гъаддиз апІуз шулдарчвухъан. ¹⁸ Эгер учву Рюгъну хъаъраш, ичв зиин Къанундин гъюкум гъубзрадар.

¹⁹ Гунагькар бедендин ляхнар варидариз рякьюрайидар ву. Дурарик къяппавал, чиркинвал, хил'ан адахънайивал, ²⁰ идолариз икрам апІувал, фал китувал, душманвал, гьожатар, жарадариин хьугъвал алдрувал, хъял, учвтІан даккнивал, гьярхьувалар, къаршувалар, ²¹ бахилвал, пиянвал, шадлугьар-къяппавалар ва гьацдар жарадар кахъра. Узу учвуз улихънасира гьапунза ва гьамусра кІуразачвуз: гьаци апІрударикан гьич саризра Аллагьдин Паччагьлугьдиъ ирс ккубкъидар.

²² Хъа Рюгьнан ляхнарик – масанвал, шадвал, мясляаьт, сабур, уж'вал, хил ачухъвал, хьугъвал алди хьуб, ²³ гьянивал, жвув хилиъ дисувал кахъра. Гьамцдар ляхнариз закон лазим дар. ²⁴ Месигь Исайиндари, чпин гунагькар бедендин вари дерккуз даршлу ва чиркин тямгьяр хачрак карсна. ²⁵ Ухъу гьамус Рюгьнахъ хъайиган, гьачай, Рюгьну кІурайиси, апІурхъа! ²⁶ Гьаддиз, фурс кубчІвуз гьузидархъа, чиб-чпик хъял капІидархъа, чиб-чп'ин бахил шули хьидархъа!

Чиб-чпиз кюмек апІури йихъай

6 Гьардшар, эгер шли гунагь гьапІиш, учву, рюгьнахъ хъайидари, тахсир гьапІур гьяниди дюз рякьюхъна духну ккунду. Лиггъа, жвувканра гьациб тахсир ктудубчІвбан бадали, жвув'ин ул алди гьуз! ² Гьардиз чаин алиб апІуз кюмек апІури гьузай, гьаци учву Месигьдин закон кІулиз адабгьидичва. ³ Шлиз, чав фукІа дарапІишра, учв заанди рякьюраш, дугъу учв алдатмиш апІура. ⁴ Гьит, гьарсари аькъюллуди чпин ляхнарикан фикир апІри, ва гьадмуган дугъхъан, чан хьуркьувалариз дилигну, фурс апІуз хьибди, ва дугъу чан ляхнар жарадариндарихъ тевдар, ⁵ фицики, гьарди чаин алиб апІиди.

⁶ Шли Аллагьдин гафнан аьгьювалар гьадагьураш, гьит, гьадгъу, чаз айи вари хазнайикан, чаз улупурайиризира капІри.

⁷ Жвуву жвув алдатмиш мапІанай: Аллагь ахмакъ апІуз хьибдарчвухъан! Адмийи, фу гьубзиш, гьадму ккадабцІиди! ⁸ Чан гунагькар беден бадали убзрури, ккадабцІруб аьжал хьибди. Хъа Рюгь бадали убзрури, Рюгьнахъан гьаргандин уьмур ккадабцІиди. ⁹ Гьаци вуйиган, уж'вал апІуру кІури эргувалиъ кІул ипдархъа, ва гьадмуган, эгер хътадахъиш, ухъуз улупнайи вахтна бегьер ккадабцІидихъа. ¹⁰ Магъа гьаддиз, вахт имиди, варидариз уж'вал апІидихъа, иллагьки, хьугьувалиъ саб хизан гьашидариз.

Павели чан кагъаз ккудубкІура

¹¹ Гьамус узу учвуз йиз хусуси хил'инди бикІураза – гьаму ахъю гьярфар рякьюрачвузки? ¹² Хъа учвухъди суннатнан аьдатар хъауз гьитрудари, чпи адмийириз ккун хъузди гьаци апІура, фицики дурариз Месигьдин хачралантина чпихъ хьергри ккундар. ¹³ Дурари, аьдатниинди чпин суннат дапІнашра, Къанундиъ улупнайи аьдатар хъаъри шулдар. Дурариз, аьдатназ дилигну, ичв суннат апІуз ккунди а. Гьаци дурариз чпин тяриф за апІуз ккунду. ¹⁴ Хъа узуз, ихъ Агъа Месигь Исайин хачрииндитІан гьайри, жарабдиинди фурс апІуз ккундарзуз. Узуз – дюн'я думу хачрак кабсна ва дюн'яйиз – узу думу хачрак карсна. ¹⁵ Суннат дапІну ашра – адаршра, мидлан фукІара шулайиб адар. Мушваъ ккундайиб: жвув Аллагьдиз цІийи кас хьувал ву. ¹⁶ Мясляаьт ва уж'вал ибшри гьамци апІрудариз ва Аллагьдин Израилиз!

¹⁷ Гьит, гьамусдихъантина узу гьич сарира пашман дарапІри, фицики йиз бедендиин Исайин лишнар ал.

¹⁸ Ихъ Агъа Иса Месигьдин уж'вал ичв рюгьнахъди ибшри, гьардшар. Амин!

Эфес

Му кагъаз Эфес шагъриндариз дибикІнайиб вушра, Биціи Азияйин вари хъугърудариз кІури, Гирами Рюгъну Павелихъди бикІуз гъитна. Мумкин ву кагъаз Павел Римдиџ дустагъдиџ айи вахтна дибикІнайиб хъузра. Му кагъзид Аллагъди адмийир уърхбаџ Месигъдин важиблуваликан ктибтура. Гъаму шибритІин али Исайихъ хъугънайидарин саб хизандин уъмрикан ктибтура: Аллагъди дурариз, Иса Месигъдихъ хъугърудар вари саб хилси хъуз, дих гъапІну. Дурарин хъугъувалин бин хачрак карсу, хъасин чІиви гъаши Иса Месигъ духъну ккунду. Исайихъ хъугърудар инсандин бедендихъ тевра: бедендин паярихъан, саб хътарди, тмунубдихъан фукІа апІуз даршлуси, Исайихъ хъугънайи адмира гъаци ву – сар чан-чаз яшамиш духъну ккундар. Хъугънайидарин арайид гъарсариз чан йишв ва ляхин а, гъаддиз сарин гъуллугъ тмуноуринубтІан артухъ вуди гъисаб дапІну ккундар. Хъугънайидарихъан сатІидитІан гъаму дюн'яйид айи писвализ кършу дугъужвуз шлуб дар. Кагъзин ахъириџ хъугърударин гъар йигъандин месэлийрихъна фикир жалб апІура: мушваџ жиларин ва хпарин, абийр-бабарин ва биціидарин, гъуллугъарихъ хъайидарин ва дурарин хиликк ккайидарин аьлакъйирикан ктибтура. Душваџ, юкъвнаан гъякъввал идибтІну, дюзвалин рукъан палатдиџ учІвну, ижмиди дийигъуз дих апІура.

Месигъ – ухъуз тувнайи уж'вал ву

1 Эфесдиџ айи Аллагъдин гирами халкъдиз, Месигъ Исайихъ хъугъну яшамиш шулайидариз Аллагъдин амриинди Месигъ Исайин вакил Павелин терефнаан – ² уж'вал ва мясляџт учвуз, ихъ Адаш Аллагъдихъан ва Агъа Иса Месигъдихъан!

³ Гъит адлу ишри ихъ Агъа Иса Месигъдин Адаш, Аллагъ. Дугъу аьршариџ ухъуз, Месигъдихъди ухъу саб гъашиган, рюгънан вари ужувлар тувунхъуз: ⁴ Дугъу ухъу, Месигъдиџ саб духъну, Аллагъдин улихъ гирамиди ва тахсир ктарди яшамиш хъуз дюн'я халкъ апІайиз улихъна ктагъну. Дугъу Чан масанвалиинди, ⁵ Чан хушнииндина ниятниинди, Иса Месигъдилантина ухъкан Чаз веледар ктауз улихъмиди къаст дапІнади гъахъну. ⁶ Чав ккун гъапІу Месигъдилантина ухъуз туву Дугъан ужувлан вари ад магъа гъамдиџ а. ⁷ Гъадгъахъди саб гъахъиган, Дугъан ифди ухъу дюрхна ва Аллагъдин аьхир адру уж'вали ихъ гунгъарилан хил алдабгъна. ⁸ Думу уж'вал Дугъу ухъуз жумартди тувну. Вари фагъмиинди ва аьгъювалиинди ⁹ Дугъу ухъуз Чан хушниинди Чан ниятнан сир ачухъ гъапІну. Думу ният Месигъдиланмина арайиз хуз ккайиб вуйи. ¹⁰ Дугъан му ляхнар улупнайи вахтна завариин ва жилариин халкъ дапІнайиб вари Месигъдин гъюкмиккна сатІи апІбан бадали вуйидар вуйи.

¹¹ Гъадгъахъди саб гъахъиган, Аллагъди Чан вари хушниинди ва ниятниинди улихъмиди апІурайи ниятнаџ айиси, учу ктагъну. ¹² Му мици учу, Месигъдик сифте миж кивну, адлу духънайи Аллагъдин тярифар апІуз гъабхъиб ву. ¹³ Гъаци учвур, учвуз уърхювал тувру гъякъвалин гаф –

Ужувлан хабар гъеебхъиган, Месигъдик ктикъунчва. Дугъахъ хъугъиган, Аллагъдин печать гъивунчвуин – гаф тувну гъафи Гирами Рюгъ. ¹⁴ Гъадму Гирами Рюгъ ухъуз тувнайиган, адлу духънайи Аллагъдин тярифар апІуз ухъуз ирс рубкъруб ва ухъкан Чан адмийир ктаџруб аьгъяхъуз.

Павел хъугърударихъан ккарагура

¹⁵ Магъа гъаддиз, Агъа Исайихъна айи ичв хъугъуваликан ва Аллагъдин вари гирами халкъдихъна айи ичв масанваликан узуз гъеебхъиган, ¹⁶ йиз ккарагбарид учву кІваин апІури, Аллагъдиз гъаммишан учвхъанди баркаллагъ кІураза. ¹⁷ Ихъ Агъа Иса Месигъдин Аллагъди, адлу Адашди, фагъум туврайи Рюгъ ва Чан гъавриџ ахъуз шлу ачмиш'вал учвуз тувуз кІури, узу сикин дарди ккарагураза. ¹⁸ Узу, Аллагъди ичв юкІвариз гъякъ рябкъювал туври, кІури, ккарагураза. Гъадмуган, Чав дих дапІну, учвуз тувнайи гъадму умуд фу вуш, Аллагъдин гирами халкъдиз ирсди рубкъру аднан девлет фукъан зурбади вуш, ва ухъуџ, Дугъан къадарсуз къувватнан кюмекниинди хъугънайи адмийириџ айи ебцуз даршлу Дугъан къудратнан зурбавал фукъануб вуш, агъю хъибдичвуз. ²⁰ Гъадму къувватнан кюмекниинди Аллагъди Месигъдиџ, Думу чІиви гъапІган, гъяракат ипнийи ва аьршариџ Чан арччул хилихъинди, ²¹ рюгънан дюн'яйин вари аьхюдартІан, гъюкумдрартІан, агъйиртІан, ва неинки гъаму, хъа гъюз ккимбу уъмрариџра кІваина хру заан ччвурартІан зиина дитнийи. ²² Аллагъди вари Месигъдин ликариккна гъабхну. Думу, вари гъурдаџ Дибиснайир, вари дюн'яйид хъугънайидарин Аьхюрди дерккну.

²³ Дурар сатИиди Гьадгъан беден, варишвариъ ва варибдиъ вуйи Гьадгъан тамамвал ву.

Аьжалихъан уьмрихъна

2 Учву ичв тахсарна гунгъарилантина дийихнайидар вуйчва ² ва, гьаму дюн'яйиъ фици апІури гъахънуш, учвур Аллагъдиз къаршуди удучІвнайидариъ айи рюгънан гъавайиъ айи чІуру къувватарин аьхюрин хиликкди гъаци апІуичва. ³ Саб вахтназ ухъура гъацдар вуйхъа ва, бедендиз ккуниси, ихъ тямгъарин ва ихъ чІуру ниятарин ляхнар апІуйхъа. Варидарихъди ухъузра, ихъ хасиятназ дилигну, Аллагъдин хъял ккилибгурайи. ⁴ Хъа, зурба рягъим айи Аллагъди Чан зурба масанвалиинди ккун гъапІунхъу. ⁵ Гьаддиз ухъу ихъ тахсарилантина дийихнайидар вуйишра, Месигъдихъди чІиви гъапІунхъу. Гьадгъан ужувлиинди дюрхнайидар вучва. ⁶ Аллагъди ухъу Месигъдихъди чІиви гъапІу ва Иса Месигъдиъ саб духънайи ухъу аьршариъ дитну. ⁷ Гъаци Дугъаз Иса Месигъдилантина гъюз ккимбу вахтари ухъуз тувру Чан ужувлан кІан-кІул адру девлет варидариз улупуз ккун гъабхъну. ⁸ Гьаддиз Аллагъди учвуз Чан уж'вал тувну, ичв хъугъувалилантина гъюрхюнчву. Ичв дюрхнайивал ичв гъунар дар, хъа – Аллагъдин багъиш ву. ⁹ Учву, учву гъапІу ляхнариз дилигну, дюрхнадар. Гьаддиз, ич ляхнариз лигну, гъюрхюнча, кІури, фурс мапІанай! ¹⁰ Аллагъди ухъуз дерккнайи ужувлан ляхнар тамам апІуз, ухъу Иса Месигъдиъ саб дапІну, халкъ дапІнайидар вухъа.

Месигъдиъ сатИи вуйидар

¹¹ Гьаддиз кІваинди гъитай: учву бабкан аллагъсузарди гъахъунчва. Адмийирин хилари бедендин суннат апІру аьдат гъапІдари учвуз «кададабтІдар» кІури шуйчвуз. ¹² Думу вахтари учву Месигъ хътарди гъахъунчва. Учву Аллагъдин халкъ вуйи Израиларик кахърайидар дайчва. Гирами Йикърариъ Аллагъди тувнайи гаф учвуз кайиб дайи. Учву му дюн'яйиъ миж ктарди, я Аллагъ адарди яшамиш шулайидар вуйчва. ¹³ Хъа гьамус учву, Месигъ Исайикди ктикъган, саб вахтна Аллагъдихъан ярхла айидар, Месигъдин учвхъанди удубзу ифдиинди багахъ гъахъунчва.

¹⁴ Месигъди ухъу, жугъдар ва жара халкъар, саб мясляаьтназ гъахну ва къюбдикан саб гъапІну; Чан жан гъурбан дапІну, ихъ арайиъ дийибгънайи цал, яни ухъу жара апІурайи душманвал адабгъну.

¹⁵ Дугъу аьдатарна къайдйир хъайи Къанун арайиан идипну. Дугъан метлеб – Чаъ сатИи дапІну, къюбдикан цїийи халкъ дапІну, мясляаьт ипуб ву,

¹⁶ къюридра саб халкъси, хачриин гъабхъи ккадаъру Чан аьжалилантина Чаинди душманвал терг дапІну, Аллагъдихъди мясляаьтназ хуб ву.

¹⁷ Думу дуфну, учвуз, Аллагъдихъан ярхла айидариз, ва Дугъаз багахъ хъайидариз мясляаьткан хабар

дебккну. ¹⁸ Гьаддиз Гьадгъулантина ухъуз, жугъдариз ва миди вуйи халкъариз, сар Рюгъну сатИи дапІну, аьршарин Адашдихъна гъюз ихтияр дубхънахъуз.

¹⁹ Гъаци вуйиган, учву сарун жарадар ва гъирагъдилан дарчва. Учву Аллагъдин гирами халкъдизстар ихтиярар айи саб пай вучва ва Дугъан хизандин адмийир вучва. ²⁰ Учву вакиларина пайгъамбрари ккивнайи шибритИин бина ккебгънайидар вучва. Гьадму шибритИин сабпи ва мурччван Гъван – Месигъ Иса Учв ву. ²¹ Дид'ин ягъал-ягъал шулайи ва Агъайиз бахш вуйи, гирами дараматдиз илтИибкІурайи мюгъкам хал дийибгъна. ²² Дидиъ учвкан Чан Рюгъниинди Аллагъ яшамиш шлу ужагъ шула.

Аллагъсузарин арайиъ Павелин ляхнар

3 Магъа гьаддиз узу, Павел, учву, аллагъсузар бадали, Месигъ Исайиланмина дустагъдиъ аза.

² Учвуз, икибаштІан, Аллагъди узуз Чан уж'вал учвуз улупуз табшурмиш дапІнайиваликан деебхъначвуз. ³ Дугъу узуз Чан сир ачухъ гъапІунзуз, узу дидкан учвуз жикъиди гъибикІинийза. ⁴ Гьаму гъурхиган, Месигъдин сирнакан узуз фу аьгъяш, йиз аьгъюваларикан учвхъанра аьгъю апІуз шулчвухъан. ⁵ Му сир аьгъю хъуб гьамусдизкъан айи инсаниятдиз тувнайиб дайи. Хъа гьамус Рюгъну Аллагъдин гирами вакиларизна пайгъамбрариз думу аьгъю гъапІну. ⁶ Думу сир магъа гьаму ву: жугъдарихъди сабси жугъуд дарударра, Ужувлан хабарнахъ хъугъну, Аллагъдин ужувлан ирсчйир ву ва дурарихъди сабси саб бедендик ктикъура. Иса Месигъдик ктикърудариз тувнайи гафнакан гьадраризра ка.

⁷ Аллагъдин къувватну узуз тувнайи ужувлиинди гьадму Ужувлан хабар рабгъру гъуллугъчи духъназукан. ⁸ Узуз, Аллагъдин халкъдин арайиъ варитІан асккануриз, гьаму багъиш тувназуз: Аллагъ аьгъдрудариз ебцуз удудубкъру Месигъдин девлетнакан Ужувлан хабар дебккуб. ⁹ Вари халкъ гъапІу Аллагъди сифте бинайиан жиниди уьбхюрайи гьадму ляхнин гъакънаан варидариз аьгъювалар арццру багъиш тувназуз. ¹⁰ Гьадму ляхнин метлеб: гьарсаб жюрейиинди арайиз удубчІвру Аллагъдин фагъум вари дюн'яйиъ айи Месигъдихъ хъугънайидарилантина аьршариъ айи аьхюдариз ва гъюкмариз гьамус ачмиш дубхъну ккунду. ¹¹ Му Дугъан ихъ Агъа Иса Месигъдиинди тамам гъапІу гъаммишандин ният ву. ¹² Месигъдиъ саб духъну ва Гьадгъахъ хъугъну, ухъхъан, гучІ ктарди ва саб шак адарди, Аллагъдихъна гъюз шулу. ¹³ Гьаддиз, учву бадали узу аьзабарикк ккахъна кІури, ккун апІураза, юкІв макадабтІанай, дурар ичв адлувализ ву.

Месигьдин масанвал

¹⁴ Гъаддин бадали узу Адашдин улихь, къамкъариинди ккарагури, дийигъназа.
¹⁵ Гъадгъухъан завариин ва жилариин гъарсаб тухми ччивар дисура. ¹⁶ Узу, Аллагъди Чан аднан булвалиан Чан Рюгъниинди ичв рюгъ къувватлу апІуз, ¹⁷ хъугъувалиинди ичв кІваъ Месигъ учІвуз, ичв уьмрин ччивна шибритІ масанвал хъуз, ¹⁸ Аллагъдин вари гирами халкъдихъди учвур Месигъдин масанвалин яркъушнан, ярхишнан, ягълишнан ва деринвалин гъавриъ ахъуз, ¹⁹ учвуз инсандин фагъмиъ удрубшру гъадму масанвал аьгю хъуз, ичв уьмур Аллагъдин тамамвалихъди абцІуз ккарагураза.

²⁰ Хъа, ухъуъ Чан къувват гъаракатнаъ ипну, ухъу ккун апІрубтІан вая ккунийкІан, кІурубтІан гизаф артухъ тувуз Шлуриз, ²¹ гъит, Иса Месигъдилантина ва вари дюн'яйин хъугърударилантина гъаммишандиз наслариан наслариз ад ибшри! Амин.

Рюгънан сабвал

4 Узу, Агъайин тереф дибисна кІури дустагъдиъ айири, миннат апІуразацвуз: Аллагъди учвуз дих дапІнайи гъуллугъназ лайикъ вуйиси яшамиш йихъай. ² Дамагъсузди ва гъюдалди гъузай, чиб-чпихъна сабурлуди ва масанди йихъай. ³ Вари къувват жалб дапІну мясляатнахъди рюгънан ичв сабвал йибтІай. ⁴ Рюгъ сар ву, Месигъдин беденра саб ву ва, гъадрарси, Аллагъди учвуз дих дапІнайи умудра саб ву. ⁵ Сар Агъа, саб хъугъувал, ухъу вари штуан хъувалин метлебра саб ву. ⁶ Айир – сар Аллагъ. Думу варидарин Адаш ву. Думу ихъ варидарин зиин Алир ву, Дугъан ляхнар ухъ'инди варидариинди ву, ва Думу ухъуъ варидариъ яшамиш шула.

⁷ Месигъди улупнайи къадарниинди ухъуз гъарсариз хъуркъувал гъазанмиш апІуз шлу багъиш тувнахъуз. ⁸ Гъаддиз дибикІнура а: «Чахъди къадарсуз йисирар хъади, Думу гъалибвалиинди кІакІназ удучІвну, ва Чан адмийириз багъишар тувну».

⁹ «КІакІназ удучІвну» кІуру гафну мугагъназ Думу исина, жилин кІанакк йишвариз гъювал улупура. ¹⁰ Чахъди вари дюн'я абцІбан бадали аьршартІан зиина за Гъашир, гъадму исина Гъушур ву. ¹¹ Ари Гъадму ву багъишар Тувур: фужариз – вакилар хъуб, фужариз – пайгъамбрар, фужариз – Ужувлан хабар ктибтрудар, фужариз – хъугърударин аьхюдар ва мялимар хъуб. ¹² Мици, Аллагъдин гирами халкъ, Месигъдин беден артмиш апІуз гъуллугъназ гъазур апІбан бадали, гъабхъну. ¹³ Му мици, ихъ хъугъувалиъ ухъу вари саб хъайизкъан, Аллагъдин Бай аьгю апІайизкъан, рюгънаъ хъуркъувалихъна гъайизкъан ва вари тамамвал

Айириз – Месигъдиз ухъу ухшар шайизкъан хъибди.

¹⁴ Хъа думуган ухъу сарун лепйири ккалакъурайи ва гъар жюре каламарин микІарихъ гъитнайи, инсанар улдугуз гъитри, аьмалдар кучІляхярикк ккахъру бицІидарси хъидархъа. ¹⁵ Эгер ккунивалиинди гъякъ'вал кІури гъабхъиш, варибдин кІул вуйи Месигъдин хасиятназ ухшарди ухъу аьхю хъидихъа. ¹⁶ Гъадгъан кюмекниинди вари беден саб дубхъна ва гъар жюре аьлакъйири кибтІна, дидин вари паяри гъарсабди чаз улупнайиб тамам апІура. Гъамци вари беден аьхю ва масанвалиъ артмиш шула.

Йирси ва цІийи уьмур

¹⁷ Гъаци вуйиган узу Агъайин ччвурнахъан кІураза, тІалаб апІураза: ичІи фикрар айи аллагъсузарси яшамиш хъуб дипай. ¹⁸ Дурарин фагъум рюгънан курвалиан ва юкІвар дициркънайивалиан мучІу дубхъна, дурар Аллагъди тувру уьмрихъан гъадатІна. ¹⁹ Дурар, инсанвалин лишан дудубгну, адрацІди, гъубкъу чиркишнаъ арсри, къяппавалиъ ахъра.

²⁰ Хъа учвуз Месигъ дици аьгю гъахъундарчвуз. ²¹ Саб шак адарди, Дугъкан учвуз гъеебхъунчвуз ва, Гъадгъан терефкрар вуйивализ дилигну, учвуз гъякъ'вал улупунчвуз, фицики гъякъ'вал Исайиъ а. ²² Ичв йирси табиаьтдиз хас вуйи, улар йитІру кучІлин тямгъяри пуч апІурайи мугагъназдин уьмур гъибтуз учвуз улупнийи. ²³ Ичв фикир апІбан саягъ цІийи алапІай, ²⁴ Аллагъдин хасият – гъякъ вуйи дюзвал ва гирамивал улупурайи цІийи табиаьт «алабхъай».

²⁵ Гъит гъарсари кучІал дипри ва жвуван багахъ хъайидариз дюзвал йипри, гъаз гъапиш ухъу вари саб бедендин паяр вухъа. ²⁶ Хъял кубчІвнади гунагъ мапІанай. Гъит ичв хъял ригъ алабхъайиз ккъядбхъри, ²⁷ ичв уьмриъ иблисдиз йишв мутуванай. ²⁸ Шли гъитІибкІуйиш, сарун мигъитІибкІан, жвуван хилари гъазанмиш апІин ва адрудариз капІ.

²⁹ Гъич сабкъан ахмакъ гаф мапІанай, ужуб рякъюхъ хъаъру ва хъпехърудариз хайирлу гафар йипай. ³⁰ Ккадаъру Йигъ гъяйиз учв'ин печать йивнайи Аллагъдин Гирами Рюгъназ гиран макадапІанай. ³¹ КІван гъарсаб къутІкъливалихъан, хъял гъювалихъан, тюнтвалихъан, чІигъарихъан, люкънар-агърарихъан, гъар жюре хъял бисувалихъан азад йихъай. ³² Сар-сарихъна гъюрмат ади йихъай, учву Месигъдиъ саб гъахъиган Аллагъди учвлан фици хил алдабгънуш, учвур чиб-чпилан хил алдабгъури гъузай.

Аквнахъ яшамиш шулайиси гъузай

5 Аллагъдин ккуни веледарси, Гъадгъаз ухшар йихъай. ² Кабалгру ицци ниар адаури, Аллагъдиз Месигъ Учв фици гъурбан гъахънуш ва

фици ухъу ккун гъапІнуш, гъаци масанди яшамиш йихъай.

³ Ичв арайиъ къяппаваликан, вая жара чиркинваликан, ясана тямгъкарваликан гафаркъан даришри – мурар Аллагъдин гирами халкъдиз хас дар. ⁴ Ичв ушвниъ гъич фицикІа лайиъ даруб, ичІи улхуб вая каціу зарафтар духъну ккундар, Аллагъдиз чухсагъул кІури гъабшиш, ужу шул! ⁵ Къяппавалиъ ахъру гъич сар кас, я чиркин кас, я тямгъкар (мицир идолариз икрам апІрурик гъисаб ву) Аллагъдинна Месигъдин Паччагълугъдиъ ирснан эйси хъидар.

⁶ Гъит, зиихъ дупнайибдиз къаршу удучІвну, гъич сарира учву алдатмиш дарапІри, гъаз гъапиш мютІюгъ дарудари чпиина Аллагъдин хъял алапІура. ⁷ Мицдар адмийрихъди ичв фукІа уртахъуб дарибшир.

Аквнан баяр

⁸ Саб ухди учву мучІушин вуйчва, хъа гъамус, учву Агъайиъ саб вуйиган, акв вучва. Аквнан баярси яшамиш йихъай. ⁹ Хъа аквнан бегъер – гъяниввал, дугъриввал ва гъякъвал ву. ¹⁰ Агъайиз фу къабулди шулуш, аьгъю апІури йихъай.

¹¹ МучІушнан бегъерсуз ляхнариъ иштирак махъанай, хъа дурар дюз дарувал улупай. ¹² Дурари жиниди апІурайидарикан пуз гъеле начра шулу.

¹³ Хъа вари жиниб аквнахъ ачухъ хъибди. ¹⁴ Вари рябкъюри апІруб акв ву, гъаддиз гъамци кІурира а: «Даахнайир, хъирг! ДукІнайир, гъудужв!

Месигъди уву аквнакк ккаъди».

¹⁵ Лигайгъа, ахмакъарси яшамиш махъанай, хъа фагъумлуйирси. ¹⁶ Жвуван вахт ужуйи гъапІуз ял апІинай, гъаз гъапиш му йигъариъ гизаф писвал а. ¹⁷ ПчІу юкІв ади махъанай, хъа Агъа Аллагъдин ният фу вуш, гъавриъ ахъуз чалишмиш йихъай. ¹⁸ Ички гизаф мубхъанай, диди ягъ-намус дубгуз гъитру, хъа Рюгънахъди аціай. ¹⁹ Чиб-чпихъди Мяълийирин китабдиан тярифнан ва рюгънан мяълийириинди сюгъатар апІинай. Ичв юкІвариъ Агъайиз мяълийир апІури, Дугъан ад апІинай. ²⁰ Ихъ Агъа Иса Месигъдин ччвур дибисну, Адаш Аллагъдиз гъаммишан ва варибдихъан чухсагъул йипай.

Жилиринна хпирин аьлакыйир

²¹ Месигъдиз айи лап дерин гъюрматнаан чиб-чпиз мютІюгъ йихъай.

²² Учву, хпар, Агъайизси, ичв жиларизра мютІюгъ йихъай. ²³ Гъаз гъапиш Месигъ фици Чан бедендин – вари хъугърударин – кІул ва дурар Уърхрур вуш, жилирра чан хпирин кІул ву. ²⁴ Месигъдиз хъугърудар фици мютІюгъ вуш, ари хпарра чпин жилариз гъаци мютІюгъ духъну ккунду.

²⁵ Хъа учву, жилар, Месигъди Чахъ хъугърудар фици ккун гъапІнуш, ичв хпарра гъаци ккун

апІинай. Дугъу, гафналантина штуъ марцц дапІну, гирами апІбан бадали, я миж, я камивал, ясана жара фукІа гъациб ктарди, швушвси, чпин вари аднаъди Чан улихъ дерккнну Чаз бахш апІбан бадали, тахсир ктру хъугърударин гирами Жямьяаъ хъпан бадали, хъугърударихъанди Чан жан тувну.

²⁸ Гъаци жиларра, чпин жанар фици ккундуш, чпин хпарра гъаци ккун апІуз буржлу ву. Шлиз чан хпир ккундуш, дугъаз учв ккунду. ²⁹ Хъа мегъел чан жан даккнир гъахъундар, адми дидин гъайгъушнаъ шулу, думу тухъ апІури шулу. Гъаци Месигъра хъугърударин гъайгъушнаъ а, ³⁰ гъаз гъапиш ухъу Дугъан бедендин паяр вухъа. ³¹ «Гъаддиз адми, чан адашна дада гъитну, чан хпирик карсди, ва къюрикан саб жан хъибди». ³² Мушваъ зурба вуйи сир а, узу кІурайиси, думу сир Месигъдинна вари хъугърударин аьлакыйирикан ву. ³³ Хъа учвуз кайиб, гъит гъар жилири, чаз учв ккуниси, чан хпир ккун апІри ва хпирира чан жилирин гъюрмат уьбхри.

Абйир-бабар ва бицідар

6 Бицідар, Агъайихъди гъягърудариз лайиъ вуйиси, ичв абйир-бабарихъ хъпехъури апІинай – му дюзвал ву.

² «Уву бахтлу хъпан ва жилиин ярхи уьмур хъапІбан бадали,

яв адаш-дадайиз гъюрмат апІин» –

му Аллагъди гаф тувнайи сабпи табшуругъ ву. ⁴ Адшар, ичв бицідарик хъял макапІанай, хъа Агъайин тербияйихъдина насигъатарихъди ижмиди вердиш апІинай.

Эйсйир ва лукІар

⁵ ЛукІар, учву Месигъдиз мютІюгъ шлуси, вари юкІв хъипну, гъюрмат ади ва гучІ кади жилин ичв агъйириз мютІюгъ йихъай. ⁶ Дурариз учву ккун хъпан бадали, зиълан апІруси мапІанай, хъа юкІв хъипну, Аллагъдин ният тамам апІурайи Месигъдин лукІарси лихай. ⁷ Адмийрихъ лихурайиси ваъ, хъа аьршарин Агъайихъ лихурайиси юкІв хъади лихай. ⁸ Учвуз аьгъюганси, учв лукІ вушра – даршра, шли ужуб ляхин гъапІиш, гъарсаб ляхниз Агъайи пешкеш тувди.

⁹ Учвура, агъйир, лукІарихъна гъаци йихъай. ГучІар ккауб гъибтай. Учвуз аьгъюганси, ичвра, дураринра сар Агъа ву аьршариъ Айир, хъа Думу гъич саринра тереф бисрур дар.

Аллагъдин рукъан палат алабхъай

¹⁰ Аьхирки, Агъайиъ саб хъувалиъ, Дугъан удукъувалиъ ва къувватнаъ ижми йихъай.

¹¹ Аллагъди учвуз тувнайи вари яракъ, иблисдин тІулариз къаршу дугъужвуз, алабхъай. ¹² Фицики ухъу дяви йиккканна ифдикан вуйи адмийрихъди гъабхурадархъа, хъа аьхударихъдина гъюкумдрарихъди, гъаму мучІушнан дюн'я хилиъ

дибиснайидарихъди ва заварий писвалин рюгъярихъди гъабхурахъа. ¹³ Ари гъаддиз, писвал алжабгъуз хъюбгъю йигъан учвхъан кършу дийигъуз, ва кІул адабгъну гъузуз, Аллагъдин вари яракъ учвухъна бисай. ¹⁴ Юкъвнаан гъякъвал идибтІну ва дюзвалин рукъан палатдиъ учІвну, ижмиди дийигъай. ¹⁵ Ичв ликариин алахърударра, дюн'яйиз Ужувлан хабар гъабхуз, гъязурди ишри. ¹⁶ Варибдилан гъайри, иблисдин цІа кайи чІимрар ктІуршвуз, хъугъвалин гъалхан ижмиди бисай. ¹⁷ Уърхрувалин рукъан баккара улубкІай ва Рюгънан ханжалра, яни Аллагъдин Гаф гъадабгъай. ¹⁸ Гъубкъу жюрейиинди ккарагай ва Рюгънаъди учвуз ккуни вахтна Аллагъдикан тІалаб апІинай. Гъаци хъуз гъязурди ва Аллагъдин вари гирами халкъдихъан гъаммишан ккарагури гъузай.

¹⁹ Узу ушв абццубси, лазим гафар тувбан бадали ва Ужувлан хабарнан сир улихъ гучІ ктарди ктибтбан бадали, узхъандира ккарагай. ²⁰ Узу гъеле гъаму зунжрариъ ашра, гъаддин гъякънаан гъаънайир вуза. Узу лазим вуйибси дирбашди дидкан хабар дебккбан бадали, узхъан ккарагай.

²¹ Узу гъапІраш, Агъайиз дугъривалиинди гъуллугъ апІурайи йиз ккуни гъардаш Тихикди узкан вари пидичвуз. ²² Думу гъаддиз учвухъна, ич ляхнарикан ктибтуз ва ичв юкІварик аьшкъ капІуз гъаърайир вуйиз.

²³ Гъит, гъардшар, мясляаът, масанвал ва хъугъвал Адаш Аллагъдихъан ва Агъа Иса Месигъдихъан ибшричвуз. ²⁴ Зат аьхир адарди ихъ Агъа Иса Месигъ ккуни варидариз уж'вал ибшри.

Филипп

Филипп шагъриз Павел, жара халкъариз Ужувлан хабар рабгъуз къюбпи ражари сиягъятназ удучІвган, гъафну. Европайин жилариин Исайихъ хъугъдар сифте вуди гъадму шагъриъ ачмиш шулу. Ужувлан хабар рабгъура кІури, гъаддин кІуллаан Римдиъ дустагъ дапІнайи Павелихъди гъаму шагърин хъугърудариз Гирами Рюгъну кагъаз бикІуз мажбур гъапІну. Павел чан суддиз ккилигурайи. Дугъан, учв гъякъ дапІну, азад апІур кІури, миж айи. Филипп шагърин хъугърударин пулин кюмекниинди, чяхъан чпихъна гъюз шлу мумкинвализ Павели чухсагъул кІура. Исайин вакилин юкІв, дурар чпиз алахъурайи читинвалариз дилигди, Иса Месигъдикан вуйи Ужувлан хабарниинди яшамиш шулайиган, марцциди шадвали абціна. Гъаму кагъзин къюбпи кІулин 6-11-пи цІарари адми гъяйран дапІну дерккру. Душваъ, асккан гъапІу Месигъдикан гъевеслуди ктибтура. Месигъдин табигъ'валикан вуйи му ктибтувал сифте Исайихъ хъугъдарин арайиъ гъеле сабпи шагъидвал ву. Кагъаз, дустагъдиъ дибикинайивализ дилигди, шадвали абціна, гъаз гъапиш Павелин Филиппдиъ хъугърударихъди ужудар аьлакьйир а. Фицики дурар чпин хъугъувалиин ижмиди дийигъна, мугагъназси гъамусра дурар жара хъугърудариз кюмек апІуз гъязур ву. Мидлан савайи, Филипп агълари Месигъдилан улар алдадагъри, Дугъан масанвал, дирбаш'вал ва инсанарин гъуллугънаъ хъувал кІваин алди ккунду, кІура Аллагъдин Рюгъну. Чан шадвал Дугъу гъаму тухъ ва важиблу цІарниинди ухъухъна рубкюра: «Ихъ Агъайиъ саб духъну, гъаммишан шадвал хъапІай, хъана кІураза: шадвал хъапІай!» (4:4).

1 Месигъ Исайин гъуллугъчйир вуйи Павелихъанна Тимофейихъан – Филиппдиъ айи Месигъ Исайихъди саб вуйи Аллагъдин хъугърудариз, гъадму хъугърударин аьхюдариз ва дурарин кюмекчйириз.

² Уж'вал ва мясляаът учвуз, ихъ Адаш Аллагъдихъан ва Агъа Иса Месигъдихъан!

Павелин миннат

³ Гъар ражари учву кІваин апІури, узу йиз Аллагъдиз баркаллагъ кІураза. ⁴ Гъар ражари учвхъан ккарагруган, узу шадвалиинди ккарагури шулза, ⁵ гъаз гъапиш учву Ужувлан хабар рабгъбаъ сифте йигъариланмина гъамусдизкъан иштирак шулачва. ⁶ Учвуъ гъадму ужуб ляхин Ккебгъури Месигъ Исайин Йигъазкъан гъадму ляхин гъабхиди ва гъадмуган ккудубкІиди.

⁷ Дугъридан, учвухъна вуйи йиз гъиссар ари гъацдар духъну ккунду! Узу дустагъдиъ айиганси, адруганра – узу Ужувлан хабар, дид'ин алжагърударихъан уьбхюрайиган ва думу дугъри вуйиб тасдикъ апІруган, узуси учвура гъадму ужувлан гъуллугънаъ гъахъунчва. ⁸ Месигъ Исайин Чан юкІвси йиз юкІв фициб убцру масанвалиинди учвухъна вуйиш, магъа Аллагъ шагъид ву! ⁹ Узу, ичв масанвал хъана артухъ аьхю хъпан бадали ва гъякъ аьгъюваларина сагъу фагъумлували учву ацІбан бадали, ккарагураза. ¹⁰ Гъаддиз учвхъан учвуз ужубсиб гъядябгъюз хъибдичвухъан; учву Месигъ хъадакнугъюру Йигъан марцциди ва саб тахсир ктарди гъуздичва; ¹¹ учвхъан Аллагъдин ад ва тариф апІуз шлуси, Иса Месигъдин

кюмекниинди гъякъ'валин бегъер хуз хъибдичвухъан.

Павели аьгъ апІурайи дарвалари Аллагъдин ляхнариз кюмек апІура

¹² Учвуз аьгъяди ккундузуз, гъардшар: узухъди гъахъи гъядисйир Ужувлан хабар рабгъуз кюмек гъахъну. ¹³ Римдин паччагъдин хулан гъулугънаъ айи эскраризра ва вари жарадаризра узу Месигъдин кІуллаан дустагъдиъ итнайиваликан аьгъя. ¹⁴ Узу дустагъдиъ итну кІури, Агъайихъди саб вуйи гизаф гъардшар, саб юкІв айиганси, уч гъахъну ва хъана ачухъди ва гучІ ктарди Аллагъдин гафнакан ктибтури гъахъну.

¹⁵ Дюз гъапиш, дурарикан сакъюдари Месигъдикан хабар чпин арайиъ бахилвал, талит ади дебккра, хъа жарадари – ужудар ниятар ади.

¹⁶ Му адмийири мици узу ккунивалиан апІура, дурариз, узу, Ужувлан хабар уьбхюз кІури, Аллагъди дерккнайиваликан аьгъя.

¹⁷ Хъа гъацдарра аки, Месигъдикан хабар чпин хайирнахъди рабгърударра. Дицдари Хабар марцци кІваан рабгъури шулдар, дурари дици, узу йитІнайи зунжрар ижми ва гъагъи апІуз ккунди айидариси апІура. ¹⁸ Фу пухъахъа? Дурари чІуру вая марцци ният ади кІурашра, Месигъдикан кІура – гъаддиз узу гъацибдизра рази вуза.

Узу шадвали ацІдиза, ¹⁹ фицики ичв ккарагбарина, Иса Месигъдин Рюгънан кюмекнуна ва гъамци хъпу узу азад апІурб, аьгъязуз. ²⁰ Му йиз ижми умударихъдина ккилигурайиваларихъди

сабси гъюра. Ва, гъаци вуйиган, узу нач шлуси апІдарза, хъа мугагънази гъамусра гъаци кІубанди хъидиза, ва, узу чІивиди гъузишра, гъачІишра, йиз бедендиъ Месигъ за дапІну хъиди. ²¹ Фицики йиз уьмур Месигъ вуйиз, аьжал – узуз гъурубкьу мутму. ²² Хъа эгер узу йиз бедендиинди яшамиш шули гъузиш, узу бегьерлуди лихувал хъибди. Гъаци вуйиган, узу узуз фу ктабгъурушра, аьгъдарзуз. ²³ Йиз ниятназ дилигди, гъадму кьюб рякъкан узу саб рякъ ктабгъну ккунду. Узуз, му дюн'яйиан душну, Месигъдихъди шлу рякъ ктабгъуз ккундузуз, мици гъабхънийиш, икибаштІан, лап гизаф ужу вуйи. ²⁴ Хъа узу му дюн'яйиин гъузиш, ичв хайирназ хъибди, гъаддиз, мунуб рякъ хъа гизаф ужуб ву. ²⁵ Му гъаци вуйиган, узу гъамушв'ин гъузруб аьгъязуз. Узу, учву хъугъувалиъ улихъ гъягъюз ва ичв хъугъували хурайи шадвал артухъ хъуз, учвухъди гъуздииза. ²⁶ Узу хъана учвухъна гъафиган, узлантина Месигъ Исайиинди хъа артухъ фурс апІуз хъибдичвухъан. ²⁷ Фицдар гъялариъ ахъишра, Месигъдин Ужувлан хабар ктибтуз лайикълуди гъузай! Узу учвухъна гъафиган, рябкъруси, хъа гъюз дархъиш, узуз ебхъруси саб хилди, Ужувлан хабар бадали, жафа зигури ва гъич сарихъдира учвуз гучІ ккапІуз гъидритди яшамиш йихъай. Гъамциб ичв дирбаш'вал дурариз чпи тІанкъ шлувалин лишан хъибди, хъа учву дюрхну хъиди, мурар вари Аллагъдин ляхнар хъиди. ²⁹ Аллагъди учвуз Месигъ бадали хъугъувал ва Месигъ бадали аьзабар аьгъ апІуб тувна. ³⁰ Фицики узу, учвуз рябкъюри, ичв улихъ гъубхубсиб дяви учвур гъабхурачва. Узу думу, учвуз аьгъюганси, гъамусра гъабхураза.

Сар-сарин гъайгъушнаъ йихъай

2 Эгер учвуз Месигъдиъ ккарцувал аш, эгер Дугъан масанвал учвуз шадвал вуш, эгер ичв арайиъ Рюгъниинди гаф-чІал аш, эгер ичв арайиъ рягъимлувал ва язухъ зигувал аш, ² йиз юкІв гъубкІну шад шлуси апІинай: вари юкІв хъипну, вари сабси ккун апІинай, саб жанси саб рюгънаъди йихъай ва сабсдар фагъмар-фикрар ишричвуъ. ³ Жвуван заанвал, ясана тяриф бадали, фукІара мапІанай. Хъа жвувтІан багахъ хъайир заанди дисури апІинай. ⁴ Учвкан гъарсари неинки чан, хъа гъацира имбударин хайирнаканра фикир апІри!

Мисал – Месигъ

⁵ Месигъди фици фикир апІуйиш ва гъапІри гъахънийиш, учвур гъаци апІури гъузай. ⁶ Думу учв Аллагъ вушра, Аллагъдихъди сабси, Аллагъдихъан хъичІихну гъузундар. ⁷ Хъа, Чаина лукІвал гъадабгъну, Учв асккан гъахъну. Думу адмийириз ухшар айир гъахъну. Думу зиълан адмиси духъну, ⁸ гъациб саягъниин разиди гъузну, тап чан аьжал хъайизкъан, думу, аьжалра фициб аьжал – чавра хачриин, мютІюгъди гъузну имийи!

⁹ Гъаци хъузди Аллагъди Думу варибдин зиина за гъапІну ва ччвурра Дугъаз варидаринтІан заан вуйиб тувну – ¹⁰ Исайин ччвурнан улихъ гъарсабди икрам апІбан бадали завариин али, жилариин али ва жиларикк ккайи варибди, ¹¹ гъарсаб мелзну, Иса Месигъ Адаш Аллагъдин адлувализ вуйи Агъа ву, кІури, ччвур бисбан бадали.

Аллагъдиз учву фицдар духъну ккундуш, гъацдар йихъай

¹² Йиз ккунидар, узу учвухъди хъайиган, учву, фициб аьшкъниинди узуз мютІюгъ духъну, лихуйиш, гъаци зурба аьшкъ кади, гъюрмат ади ва гучІ'вал хъади, узу учвухъди хътруганра, ичв уьрхювал тамамуб хъпан бадали, лихай. ¹³ Фицики иллагъки Аллагъди, Чаз ккуниб апІбан бадали, ичв тямягъ арайиз хуру ва ляхнарихъ хъаъру. ¹⁴ Мурмарна гъожатар дарапІди, вари апІинай. ¹⁵ Ва гъадмуган учвук гъич саб тахсир хъибдар, марцциди гъуздичва; намусна гъир'ят дудубгнайи ва улдугнайи инсанарин арайиъ Аллагъдин марцци веледар хъидичва. Чиркиндарин арайиъ, йишвандин мучІушнаъ акв туврайи хъадарси, йихъай. ¹⁶ Гъациб жюрейиинди уьмур хурайи Гаф гъайибхай! Месигъдин Йигъан узу йиз рякъ давди ккадапІундайза ва давди жафйир гъизигундайза кІури, учв'инди фурс апІидиза! ¹⁷ Аллагъ бадали апІурайи ляхнариъ ичв хъугъувалин гъуллугънаъ хъпаъ йиз ифи удубзурушра, узу шад хъидиза, учвухъди сабси шадвал хъапІдиза. ¹⁸ Ари гъамциб жюрейиинди учвур шадвал хъапІну ккунду, ва ичв шадвал узухъдира пай апІуз шлуси гъузай!

Тимофейиканна Эпофрадидикан хабар

¹⁹ Агъа Исайи, багарихъди Тимофей учвухъна гъауз шул, кІури, умуд тувразуз, дугъу ичв ляхнар фици вуш, узуз аьгъю гъапІган, йиз юкІв архаин шул. ²⁰ Тимофейси, учвхъанди юкІв убгру жара кас адарзуз. ²¹ Вари имбудар чпин хайирнахъ хъа, Иса Месигъ бадали вуйир гъич фужкІара дар. ²² Думу фукъан мягъкамур вуш, учвуз аьгъячвуз, думу узухъди, Ужувлан хабар бадали бай адашдихъди фици шулуш, гъаци шула. ²³ Узуз, йиз ляхин фицидарихъинди илтІибкІнуш, аьгъю гъабхъимитІлан думу учвухъна гъауз миж кайиз. ²⁴ Агъайи, багарихъди узхъанра учвухъна гъюз шул, кІури, умуд тувразуз.

²⁵ Узу гъацира, эгер ихъ гъардаш Эпофрадидра учвухъна къяляхъ гъаиш ужу шул, кІури, гъисаб апІураза. Думу, йиз гъайгъу зигбан бадали, учву узухъна гъау йиз гъуллугъчи ва узуси саб гъагънакк ккайи йиз юлдаш вуйиз. ²⁶ Дугъаз учву рякъюз гизаф ккунди а, думу йишв'ин сикинди ктисурадар, гъялак духъна, гъаз гъапиш, учв иццру гъахъну, кІури, учвухъна хабар дубшна, кІура. ²⁷ Думу гъаци хъузра гъабхъну ва даркІиди саб нуфт ими. Аммаки

Аллагъди дугъан язухъ гъизигну, неинки дугъан, хъа гъацира йизра язухъ гъизигну – Аллагъдиз йиз дерд артухъ апІуз ккун гъабхундар. ²⁸ Гъаци вуйиган, Эпофрадит хъа ахю иштагъниинди учвухъна гъадиза. Думу учвухъна гъюб ичв ахю шадвал хъибди, ва йиз дердра гъаму сабдиинди кам хъибди. ²⁹ Думу Агъайихъди вуйи ичв гъардашси ахю шадвалиинди къабул апІинай ва гъацдар адмийириз чпи лайикъ вуйибсиб гъюрматра апІури йихъай. ³⁰ Фицики Месигъдин ляхнар бадали дугъан ликъ аъжалин даргъниин алди гъабхъну, дугъу чан уьмур гъайиф гъапІундайи. Гъаци дугъу учвхъан узуз апІуз дархъи кюмекар гъапІунзуз.

Месигъ варидартІан заан ву

3 Ахирки, йиз гъардшар, учву Месигъдихъди хъайивалихъди учвуз шадвалар ккун апІураза! Узу учвуз гъаммишан сабдикан бикІурашра, эргри шулдарза. Миди учву гизаф бедбахтвалариккан уьрхиди.

² Суннат апІури, бедендиз зиян тувру намуссуз „хуйирихъан“ ихтият йихъай! ³ Гъакъ суннат дапІнайидар, ухъу вухъа, гъаз гъапиш, ухъу Аллагъдин Рюгъну хъаъри, Дугъан гъакъ гъуллугънаъ ахъа; Месигъ Исайин уьмриинди ухъу заан, яни дамахлу вухъа ва му дюн'яйинубдихъан хъичІихнадархъа. ⁴ Узхъан му дюн'яйинуб дибисну гъузузра шуйзухъан. Эгер, шли-вуш му дюн'яйинубдиин гъубзру бин азуз, кІури гъабшиш, дугъазтІан узуз дициб бин хъа ижмиб азуз. ⁵ Йиз суннат бабкан духъну миржидпи йигъан гъапІнийи. Узу Израилин халкъдин арайиан вуйи Вениаминдин тухмиан вуза. Узу жугъдар вуйи абйир-бабарикан духънайи марцци жугъуд вуза. Эгер Къанундихъди фици вува, кІури, гъерхруш, узу Къанун гъярф-гъярфди тамам апІуру фарисей вуза. ⁶ Йиз хъачІакувал Аллагъдихъ хъугърударихъ хъергуб вуйиз. Къанунди дюз кІурайиб вари тамам апІури гъахъунза, гъаддин гъакънаан узукъ гъич саб тахсирра ктарзук.

⁷ Аммаки гъадмуган узу гъазанмиш дапІнайи вари хъуркъувалар Месигъ бадали гъамус узхъан гъадахъу мисал апІураза. ⁸ Мидланра гъайри, йиз Агъа Месигъ Иса аъгю хъпан къяляхъ вари имбуб гъич фукІа дарубси гъисаб апІураза. Думу бадали узу варибдихъан ярхла гъахъунза, гъаму дюн'яйиъ айиб вари гатІахънайи чІюрхяртІан багъади дарзуз. Йиз мурад-метлеб, гъапІнура, Месигъ агуб ва ⁹ узу Гъадгъахъди хъуб вуйиз. Сарун узу, Къанунди улупнайиб тамам апІидиза, кІури, жвуван жафайиинди Аллагъдин улихъ гъакъ хъуз хъибдизухъан кІури, гъаддихъ хъачІарккнун имдарза. Месигъдихъ хъугъигантІан Аллагъдин улихъ гъакъ хъуз шлуб дар – узу гъаддихъ хъачІарккназа. Гъациб хъугъвал туврайирира Аллагъ ву. Узуз ккуниб сабтІан дарзуз: ¹⁰ Иса Месигъ аъгю апІуб, яни Думу чІиви гъапІу къудрат аъгю

апІуб. Узуз гъацира, Дугъан аъзабар пай апІуз ккундузуз ва, Гъадму гъачІибси дукІну, ¹¹ Гъадму чІиви гъахъиганси, узур чІиви хъидайкІан, кІури, миж кади гъузуз ккундузуз.

Улихъ хъайи метлеб тамам апІуз шерикъ йихъай

¹² Узуз, узу гъадму метлебарихъна гъафунза, пуз, ккунди адарзуз. Аммаки Иса Месигъди узу, гъадму метлебнахъна гъюз кІури, кадагънайир ву.

¹³ Гъардшар, йиз улихъ гъамциб къайда дебккназа: сарун гъапІу ляхнариккан фикир дарапІуб ва узуз айи вари къувватниинди апІуз ккимбу ляхнарихъ хъюгъюб. ¹⁴ Гъаци апІувалин метлебра узу пешкеш рубкъуз лайикъ хъувал вуйиз. Думу пешкеш – Иса Месигъдиланмина Аллагъди аьршариз дих дапІнайивал вуйиз.

¹⁵ Узуз учвкан фужар хъуркънаш, гъаму узуси духъну ккундийзуз. Хъа эгер, саб фициб-вуш месэлайин гъакънаан учву жараси фикир апІураш, Аллагъди гъадмура ачухъ апІидичвуз. ¹⁶ Фициб жорейиинди вушра, гъачай, ухъу гъамусдиз хъуркънайи хъуркъувалар, аъгъувалар гъисабназ гъадагъну, яшаммиш шулахъа. ¹⁷ Гъардшар, жарадар гъярайиси, учвура йиз рякъди узухъди дуфну ккунду. Учву учвуз улупганси яшаммиш шулайидариз фикир тувай. ¹⁸ Фицики, гизафдар, узу учвуз улихъна гъапиганси (гъамусра улариин нивгъар алди хъана кІураза), Месигъдин хачран душмнарси яшаммиш шула. ¹⁹ Дурарин аьхир аьжал хъибди, дурарин аллагъ чпин фун ву; чпиз нач дубхъну ккунибдиинди дурари фурсар апІури шулу. Дурари дюн'яйин ляхнариккантІан фикир апІури шулдар. ²⁰ Хъа ихъ ватан аьршарий а. Гъадму ихъ Ватандиан гъиди ухъу Уьрхру ихъ Агъа Иса Месигъ. ²¹ Дугъу, ихъ зяиф, аьжал хъайи жанар дигиш дапІну, Чансиб нур тувру Бедендиз илтІикІиди. Дугъу ихъ жанар вари дюн'я Чаз мютІюгъ апІуз гъиту къувватниинди илтІикІуз гъитди.

Аллагъ ву умуднан, шадвалин ва мясляьтнан булагъ

4 Магъа гъаддиз, йиз ккуни ва дярякъди ктирсуз даршлу гъардшар, ккунидар, йиз шадвал ва гъалибвалин таж, Агъайихъди сатІиди, ижмиди дейигъну гъузай! ² Узу Эводияйиканна Синтихийикан ккун апІураза: Агъайин ччвур бадали албагну яшаммиш йихъай! ³ Узу увканра, йиз дугъри вуйи Сизиг, ккун апІураза: миннат вуйиз, кюмек апІин гъадрариз, фицики дурар къюридра Ужувлан хабар бадали, узухъди, Клементдихъди ва имбу йиз юлдшарихъди (дурарин ччвурар Уьмрин китабдик ка), гъилихну.

⁴ Агъайихъди саб духъну, гъаммишан шадвал хъапІай! Хъана кІураза: шадвал хъапІай. ⁵ Гъит варидариз ичв фурс ктрувал рябкъри. Агъа магъа багахъ хъа! ⁶ Гъич сабдинна гъайгъушнаъ махъанай. Аммаки фицдар гъяларий ашра,

ккарагай, ккуниб ккун апІури, илтІикІай, ясана, чухсагъул кІури, илтІикІай, гъит ичв тІалабар Аллагъдиз аьгъю ишри. ⁷ Хъа Аллагъдихъан гъюрайи, гъавриъ ахъуз даршлу, заан вуйи мясляатну, ичв юкІвар ва фикрар Месигъ Исайиъ уьрхиди.

⁸ Аьхирки, гъардшар, гъарган гъякъ вуйибдикан, лайиъ вуйибдикан, дюзваликан, марццибдикан, бегелмишубна гъяйранубдикан, намуслуваликан ва тярифариъ лайиъубдикан фикир апІинай.

⁹ Узхъан гъудубгъуб, узхъан гъурубкъуб, узкан гъеебхъуб, узуъ гъябкъуб – вари тамам апІинай, ва гъадмуган мясляатнан булагъ вуйи Аллагъ учвухъди хъиди.

¹⁰ Учву хъана йиз гъайгъушнаъ учІвну, узухъди илтІикІиган, узу йиз вари юкІв хъипну Агъайихъди сабси шадвали гъадагъунза. ИкибаштІан, учву гъаммишан йиз гъайгъушнаъ ачва, хъа гъамусдизкъан учвуз ичв гъайгъу узуз улупуз мумкинвал адайчвуз. ¹¹ Узу мици, учвкан фу-вуш ккунди айивалиан кІурайиб дариз, фицики, узу фициб гъялнаъ ахънашра, узуз айибдиин разиди гъузуз гъудубгъунза. ¹² Узуз, касибди вушра ва ацІну ашра, яшамиш хъуз аьгъязуз. Уз'ин вариб улубкъунзуин ва варибдихъна гъязурра вуза: тухъвалихъна ва гаш'валихъна, девлетлуварихъна ва касибвалихъна. ¹³ Узуз къувват Туврайирин кюмекниинди вари шулзухъан.

¹⁴ Хъа вушра, узухъди йиз дердер учвура пай апІуб ужу гъапІунчва. ¹⁵ Учвуз аьгъячвуз, Филиппдин агълар, узу Македонияйиан удучІвну, Ужвлан хабар рабгъуз хъюгъхъанмина, учвлан гъайри, Аллагъдихъ хъугърударин гъич саб жямаятди кюмек гъапІундарзуз. ¹⁶ Учву Фессалоникдиз кмидира швнубсабан йиз яшайишдиз кюмек хътапІури гъахъунчва. ¹⁷ Мици узу, учвхъан хъана гизаф пешкешар гъадагъурза, кІури, ваъ, хъа учвуз ичв пулилантина хъана гизаф хайир хъпан бадали апІурайиб вуйиз. ¹⁸ Хъа узуз вари гъубкІну азуз, гъамус узуз ккунибтІан гизафра кади азуз. Учву хътапІуб вари Эпофрадиди тувунзухъна, гъамус варибдихъди ацІназа. Ичв багъишар Аллагъдин хулаз гъабхи «ицци ниъ хъади убгрубси», «къабул шлу гъурбан, Аллагъдиз хуш вуйи гъурбанси» гъисаб апІуз шулу. ¹⁹ Ва йиз Аллагъдира Чан зурба вуйи девлетниинди, Месигъ Исайилантина вари учвуз ккунди имбубдихъди артухъра кади ацІдичва. ²⁰ Аьсрариан аьсрариз ихъ Адашдин, Аллагъдин ад ибшри. Амин.

²¹ Месигъдианмина Аллагъдин гирами халкъдик кидикънайи варидариз саламар йипай. Узухъди хъайи вари гъардшарира учвуз саламар хътаура.

²² Аллагъдин вари халкъди, иллагъки Римдин паччагъдин хуларий гъуллугънаъ айидари, учвуз саламар хътаура. ²³ Агъа Иса Месигъдин уж'вал, гъит, гъарган ичв рюгнахъди ибшри!

Колосс

Римдин дустагъдиъ айи Павелихъди Рюгъну му кагъаз Колоссдиъ дугъаз аьгъдру хъугърудариз бикІуз гъитру. Колоссдиъ хъугърударин арайиъ, Иса Месигъ Аллагъдин Бай дар, хъа малайикдиз ухшар адми ву, кІуру каламар удучІвур. Дурарин арайиъ итІру хурагариз, машквариз ва жугъдарин законар тамам апІбаз фикир туври шулу. Мидиз жаваб вуди, Гирами Рюгъну, Иса Месигъ Фуж вуш ва Дугъу гъапІнуш, кІура: Думу Аллагъдин Бай ву; Думу вари хъугърударин, яни Чан Бедендин КІул ву; Думу варибдин ккергъувал ва ккудукІувал ву; Дугъу вари инсанарин тахсир Чаина гъадабгъну; Думу хачриин гъакІну ва ихъ гунгъар себев вуди ухъуз гъадабтІру жазайиккан Дугъу ккадаунхъу. Гъаму жюрейиинди Гирами Рюгъ, Аллагъдихъан вуйи уърхювал Къанундин ва диндин аьдатарихъ дибтІру ва гъадрар хъаъру гъарсариз къаршу удучІвур. Месигъдихъ хъугънайир ичІи улхбар-рахбарихъ, кучІлин фикрарихъ хъугъну ккундар. Исайихъ хъугънайи адми Агъайиз ккуниси яшамис хъуз Аллагъдин рягъимлували гъитра.

Месигъдиз лигурайиган, Аллагъ рякъюрехъуз

1 Аллагъдин амриинди Месигъ Исайин вакил Павелихъан ва Тимофей гъардшихъан ² Колосс шагъриъ айи Месигъдихъди гъакъ гъардшар вуйи Аллагъдин гирами халкъдиз – саламар. Адаш Аллагъдихъан учвуз уж'вал ва мясляаът ибшри!

³ Учу гъаммишан учвхъан Аллагъдиз ккарагурайиган, ихъ Агъа Иса Месигъдин Адашдиз баркалла кІурача. ⁴ Учвуз Месигъ Исайихъ ичв хъугъуваликан ва Аллагъдин вари гирами халкъдихъна вуйи ичв ккуниваликан деебхъначуз. ⁵ Учвуз аьршарихъ ккилибгурайи умудну хъугъувал ва ккунивал арайиз хуру. Улихъди учвуз дидкан гъакъвалин гаф – Ужувлан хабар гъеебхъунчвуз. ⁶ Ужувлан хабар учвухъна гъафну. Учву, гъакъвали абцІнайи Аллагъдин уж'вал деебхъну, гъавриъ ахъунчву. Думу йигъхъанмина Ужувлан хабар, ичв арайиъси, вари дюн'яйиъ рабгъура ва диди чан бегъер хура. ⁷ Учвуз дидкан Эпафрасди гъапунчвуз. Эпафрас, ич масан гъуллугъчи, юкІв хъипну, учву бадали Месигъдин гъуллугънаъ айир ву. ⁸ Дугъу учвуз Рюгъну багъиш дапІнайи ичв масанваликан ктибтунчуз.

⁹ Магъа гъаддиз, учвуз учвкан гъеебхъу йигъхъанмина, учвхъанди гъаммишан ккарагурача. Ккарагуган, Аллагъдин ният учвуз гъубкІну аьгъю хъуб ва Гирами Рюгъну туврайи гъарсаб фагъумлувалин учву гъаври ахъуб, ккун апІури шулча. ¹⁰ Учу гъацира, учву Агъайиз лайикълуди яшамис хъпан бадали, вари Гъадгъаз хуш вуйиси апІбан бадали, учву апІурайи гъарсаб ужувлан ляхниъ ужуб бегъер хъпан бадали ва учвуз Аллагъдикан аьгъюб артухътІан артухъ ибшри кІури, ккарагури шулча: ¹¹ гъит, учву гъаци хъпан бадали, Чан зурбавалина кьудратну учвуз сабурна ижмивал туври ва вари терефарихъанди учву мягъкам апІри; ¹² гъит Адашдиз, Дугъу учвузра Чан

гирами халкъдихъди сабси аквнан Паччагълугъдиъ йишв улупбаз, шадди чухсагълул йипри. ¹³ Дугъу ухъу мучІушнан гъюкмиккан ккадаъну, Чан масан Балин Паччагълугъдиз гъаъну. ¹⁴ Гъадгъу ухъуз, гунгъарилан хил алдабгъну, азадвал тувунхъуз.

¹⁵ Гъадгъу дярякърайи Аллагъ рякъюри ачмиш гъапІунхъуз. Думу Сарпир ву. Думу арайиз гъабхи варибдин Зииналир ву. ¹⁶ Фицики заварихъ ва жилариин алиб, рябкъюрарийиб ва дярябкърарийиб: Паччгъарин тахтар, агъаваликк ккайидар, гъакимар ва гъюкмар – вари Гъадгъу халкъ гъапІну, арайиз гъабхиб вари Гъадгъулантина гъабхъну ва Гъадгъаз кІури айиб ву. ¹⁷ Думу фукІа-мукІа хъайиз Айир ву. Гъадгъаъ варибдин сабвал ва къайда гъабхъну. ¹⁸ Гъадму ву Бедендин кІул, яна Аллагъдихъ хъугърударин Аьхюр. Варибдин эвел – Гъадму ву. Варибдиъ сарпирди хъпан бадали, гъачІидарикан чІиви гъахъи Сарпир Гъадму ву, ¹⁹ фицики Аллагъдиз, вари тамамвал Гъадгъаъ ади хъуб ккун гъабхъну. ²⁰ Дугъу, хачриин Чан аьжалилантина вари жилинубдихъди ва аьршаринубдихъди мясляаът йибтІну, Чалантина Аллагъдихъди аьлакъайиъ тІаъну.

²¹ Ичв чІуру ляхнариланмина ухди гъярхърайидар ва ул'ан идитнайидар, ²² гъамус Дугъу учву, жилиин гъабхъи Чан бедендилантина, Чан аьжалилантина учву Аллагъдин улихъ гирамиди, тахсир ктарди, марцциди дерккбан бадали, Аллагъдихъди албагунчву. ²³ Учву мици, хъугъувалин ижми ва мягъкам бинайиин дугъужвну ва Ужувлан хабарну учвуз бахш дапІнайи умуднахъ хъади гъузиш, хъидичва. Думу Ужувлан хабарнакан учвуз гъеебхъунчвуз – аьршарин кІанакк вари халкъ дапІнайибдиз дидкан хабар дебккна, ва узу, Павел, гъаддин гъайгъушнаъ айир вуза.

Павелин ляхнар – хъугърударин ужувлаз

²⁴ Гьамус узу учву бадали аьзабарикк ккуркъбиин шад вуза. Узу Месигъдин Беден бадали къадар адру аьзабар аьгъ апІурайир вуза. Дугъан думу Беден – Чахъ хъугърудар ву. ²⁵ Аллагъдин ният тамам апІбан бадали, узу думу хъугърударин гъуллугънаъ гъахъунза. Узуз Аллагъдин гафнакан гъубкІну учвуз хабар дебккуз амур дапІназуз. ²⁶ Думу Гаф агъзрар йисариъ вари насларихъан жиниди днубхнайиб вуйи. Хъа гьамус думу Дугъан гирами халкъдиз ачмиш дапІна. ²⁷ Аллагъди думу сирнан вари хазна ва ад Аллагъ аьгъдру халкъариз улупуз кІури ачмиш гъапІну. Дидин сир Месигъ ухъуъ яшамиш хъувалиъ а. Месигъ ихъ гъюз ккайи адлувалин умуд ву. ²⁸ Ари Гъадгъукан учвуз, Аллагъдин улихъ Месигъдихъди гъуркІну дугъужвуз шлуси, учхъан удубкъру фагъумлувалиинди, насигъят туври, аьгъювалар улупури, хабар дебккрача. ²⁹ Гъациб метлеб бадали узу, узуъ бегъемди артмиш шулайи Месигъди тувнайи къувватниинди дяви гъабхури, жафа зигураза.

Месигъдихъди яшамиш йихъай

2 Узу учвхъанди, Лаодикияйин хъугърударихъанди ва узу чпин улариз рякъюзкъан дяраркъдарихъанди фициб ижми дяви гъабхураш, учвуз аьгъяди ккундузуз. ² Йиз метлеб ичв юкІвариъ масанвалин сатІивал ва кІубанвал тІапІуб вуйиз. Масанвалин сатІивал ва кІубанвал аш, учвуз Аллагъдин сир, яна Месигъдикан вуйи аьгъюваларин гъубкІу девлет хъибдичвуз. ³ Хъа вари аькъюллувалин ва фагъмин девлетар Месигъдиъ а. ⁴ Узу учвуз му, гъич сарира уччву гафариинди учву ичв рякълан алдауз гъидритуз, кІурайиб вуйиз. ⁵ Бедендиинди учвухъди хътаршра, рюгъниинди учвухъди хъаза ва, Месигъдихъди ичв албагувал ва хъугъувал узуз рябкъруган, шад шулуза.

⁶ Гъаци вуйиган, эгер учву Месигъ Иса ичв Агъади къабул гъапІнуш, Гъадгъахъди сатІиди яшамиш йихъай. ⁷ Гъадгъаъ ччивар деетай, жвуван уьмур Гъадгъахъди хъапІай, учву айи хъугъвалиъ мягъкам йихъай ва учвуз гъапІу ужувлан гъадри кади гъузай.

⁸ Лигайгъа, гъич сарира, Месигъдихъан ваъ, хъа адмийирин аьдатарихъан ва гъаму дюн'яйин къудратарихъан гъюру ичІи ва кучІлин фикрари учву чпин чулиинди дисуз мигъитанай. ⁹ Гъаз гъапиш вари Аллагъдин тамамвал Гъадгъаъ рябкъюри а. ¹⁰ Учвузра тамамвал гъакимарин ва гъюкмарин кІул вуйи Гъадгъаъди дурубкъначвуз. ¹¹ Гунагънан хасият учвлан, палатси, уьлчІюбгъю Месигъди ичв суннат Чаъ гъапІну. Думу адмийин хилари апІурайибсиб суннат дар. ¹² Учву штуан хъувал учву Гъадгъахъди накъвдиъ иву мисал ву.

Думу чІиви гъапІу Аллагъдин къувватнахъ хъугъували Дугъахъди учвур а чІиви гъапІунчву.

Адмийири дерккнайи къайдйирихъди мягъянай

¹³ Ухди учву, ичв гунгъариз ва суннат дапІну адрувализ дилигну, дийихнайидар, Аллагъдин халкъдик кахъри адайчва. Хъа гьамус Аллагъди учву Гъадгъахъди уьмрихъна къяляхъ хътаъну. Дугъу ихъ вари тахсрарилан хил алдабгъну. ¹⁴ Дугъу ухъуз къаршу вуйи къайдйир кайи китаб, хачрак къумарихъди кабсн, жвартІ гъапІну. ¹⁵ Гъамци Думу, гъакимарихъан гъюкум, яракъ тадабгъну, варидарин улихъ беябур дапІну, дурариин Чан хачрахъди гъалиб гъахъну.

¹⁶ Гъаци вуйиган, гъит, гъич сарира учву ипІрубдиз ва убхърубдиз тягънийир дириври ва учвхъан, машкврар, ваз цІийи алаувалар ва султ йигъар къайд апІури гъахъунчва, кІури, гъедрерхри. ¹⁷ Фицики му вари гъюз ккимбубдин гъарантутІан дар, хъа улариз рябкъювал Месигъ ву! ¹⁸ МютІюгълуди хъуз ккунидари, малайикариз икрам апІрудари учвук тахсир кипруси мапІанай. Дурар чпин гъугъужвувалариъ ахъна. Давди, чпин фагъмиин элеъну, фурс апІура – думу гъаму дюн'яйинуб ву! ¹⁹ Аллагъдин ниятниинди вари беден аьхю хъпан бадали, табар-днубгъберихъди думу либхуз ва сатІи апІуз гъитрайиб – кІул ву. Сарун дицдар адмийирин кІулихъди аьлакъа имдар.

²⁰ Учву, Месигъдихъди дукІнайидар, му дюн'яйин къудратарихъан азад вуйиган, дюн'яйиндариси, гъамци кІури, къайдйир гъаз уьрхюрачва: ²¹ «Мидик мукуркъан!», «Мунуб мипІан!», «Гъамунубдик мукучан!» ²² Гъаму вари гъадагъа дапІнайиб ишлетмиш апІруган, жвартІ шу мутмйирикан къайдйирна аьдатар арайиз дуфнадарин? ²³ Диндин аьдатариз мютІюгъваликан, жвув гъадатІуваликан, бедендиз ккуниб дарапІуваликан кІуру гъамцдар къайдйир, зиълан гъилигган, фагъумлударси рякъюру. Амма дурари бедендин тямгъариз къаршу дийигъуз кюмек апІдар!

Ичв цІийи уьмур Месигъдихъди ву

3 Аллагъди учву Месигъдихъди чІиви дапІнайиган, Аллагъдин арччул хилихъинди деънайи Месигъдихъинди, заваринубдихъна, ял апІнай. ² Заваринубдикан фикрар апІнай, хъа му дюн'яйинубдикан – ваъ. ³ Фицики учву дийихначва, хъа ичв уьмур, Месигъдихъди сабси, Аллагъдиъ жиниди а. ⁴ Ичв уьмур – Гъадму Иса ву. Думу гъафиган, учвур Дугъахъди адлуди гъидичва.

⁵ Гъаддиз, учву гъаму дюн'яйихъан дибиснайи учвуъ айиб вари: къяппавал, чиркинвал, ктирсуз даршлу тямгъяр, асккан тямгъяр, къискисвал – гатІахъай. Мицдар тІулар идолариз икрам апІувал ву. ⁶ Вари гъамцдар тІулари чпиина Аллагъдин

хъял зигура. ⁷ Улихъди, гъаци яшамиш шлуган, учвур гъацдар вуйчва.

⁸ Хъа гъамус думу вари: хъял, гъизгъинвал, дакнивал, люкънар, лайикъсуз гафар – гатІахъай!
⁹ Чиб-чпиз кучІлар мапІанай, фицики учвлан ичв йирсивал илдипунчва. ¹⁰ Учву ГъапІуриз ухшар айи, Аллагъдин гъакъвал аьгъяди, цїийитІан цїийи алапІурайи адмивалин цїийи халиъ учІвначва.
¹¹ Гъаци гъахъиган, грекна жугъуд миллетдин, суннат дапІнайиринна адрурин, варваринна скифдин, лукІранна азад вуйирин арайиъ фаркъвал адар. Месигъ вариб ву, ва варибдиъ айир Гъадму ву!

Аллагъдихъ хъугърударин хизан

¹² Гъаддиз, Аллагъдин кадагънайи гирами ва масан вуйидариз лайикъ вуйиси, учвур аргъимлувалин, язухъ зигувалин, юкІв айивалин, гъянивалин ва сабурлувалин палтар алахъай.
¹³ Эгер учвуз сар-сарикан гиран каш, сабурлуди аьгъ апІури гъузай ва Агъайи учвлан хил алдабгъиганси, учвур хил алдабгъури йихъай!
¹⁴ Хъа гъацдар палтарин зиълан масанвалиндар алахъай. Фицики масанвали варибдикан тамам вуйи сатІивал апІуру.
¹⁵ Гъит, Месигъдин мясляътну ичв юкІвариз рякъ улупри, фицики Аллагъди учвуз дих гъапІунчвуз ва саб Бедендик, мясляът бадали, ктикъунчву. Гъаци апІузди баркаллагъ кІури йихъай!
¹⁶ Гъит, учвуъ Месигъдин гаф булди яшамиш ибшри. Хъа гъадмуган учвхъан вари фагъум хъади чиб-чпиз аьгъювалар улупуз ва насигъатар тувуз хъибдичвухъан ва, рюгъ баркаллагъну абцІну, Аллагъдиз юкІв абцІнайивалин Аллагъдиз мяълийир, тярифнан ва рюгънан мяълийир апІуз хъибдичвухъан. ¹⁷ Вари ичв улхбарра, ичв ляхнарра Гъадгъулантина, Адаш Аллагъдиз чухсагъул кІури, Агъа Иса бадали апІинай.

Жарадарихъди цїийиди яшамиш йихъай

¹⁸ Хпар, ичв жилариз мютІюгъ йихъай, му Агъайин улихъ ичв буржи ву.
¹⁹ Жилар, ичв хпар ккун апІинай ва дурариз писдар махъанай.
²⁰ БицІидар, варибдиъ ичв абйир-бабарихъ хъпехъури гъузай, фицики учву гъаци апІувал Агъайиз ккуниб ву.
²¹ Адашар, ичв бицІидарик хъял капІри махъанай, даршиш дурар аьжуз юкІвар айидар хъиди.
²² ЛукІар, ичв жилин агъйирихъ варибдиъ, къюб маш гъайидарси имбударин улхъан ваъ, хъа марцци кІваан ва Агъайин улихъ гучІ кайивалин хъпехъури апІинай. ²³ Учву фу апІури гъахъишра, вари ичв марцци кІваан, адмийиризси ваъ, хъа Агъайиз апІурайиси, апІинай. ²⁴ Фицики, Агъайи пешкешди ирс тувруб учвуз аьгъячвуз. Учву Агъа

Месигъдин гъуллугънаъ ачва. ²⁵ Хъа шли чІурувал апІуруш, дугъаз, гъапІу чІурувализ дилигну, тувди. Аллагъдин улихъ вари саб ву.

Насигъатар

4 Учвур, агъйир, лукІарихъди дугъриди ва намуслуди гъузай. КІваинди гъибтай, ичв Агъара заварин ал.
² Гъаммишан ккарагури йихъай, ккарагруган, кІубанди йихъай ва чухсагъул кІури йихъай!
³ Гъацира, Аллагъди учуз Месигъдин сирнакан гаф рабгъбан урчІар арццбан бадали, учхъанди ккарагай. Гъадму сир ктибтруган, узу зунжрариъ аза. ⁴ Узуз дидкан аьгъювалар, узхъан удубкърубкъан ужуди, ачухъди ва тамамди улупбан бадали, узхъанди ккарагай. ⁵ Жарадарихъди фагъумлуди гъузай, гъубкъу жорейин мумкинвал ишлетмиш апІинай. ⁶ Гъит, ичв сюгъбатар гъаммишан кабалгрудар ва фагъумлудар ишри ва, гъит, гъардиз лазим вуйи жаваб бихъри.
⁷ Узкан вари хабрар Тихикди пидичвуз. Думу ихтибар али гъуллугъчи, узухъди Агъа бадали лихурайи йиз ккуни гъардаш вуйиз. ⁸ Узу думу учвухъна, ич ляхнарин хабрар кидитну, ичв юкІвар шад апІуз, гъаъраза. ⁹ Узу дугъахъди дугъри ва ккуни вуйи гъардаш Онесимра гъаъраза – думу ичвдарикан сар ву. Дурари учвуз, гъамшваъ шулайи варибдикан ктибтидичвуз.
¹⁰ Учвуз узухъди дустагъдиъ айи йиз юлдаш Аристархди, Варнавайин халуйин бай Маркди саламар хътаура. Дугъкан учвухъна тІалаб дурубкъначвухъна: эгер думу учвухъна гъафиш, думу къабул апІуб ккун апІурача. ¹¹ Учвуз гъацира саламар хътаура Юстус кІуру лакІам хъайи Исайи. Аллагъдин Паччагълугъ бадали жафа зигурайи жугъдарикан гъадрартІан хътарзухъ. Дурар узуз аьхю кюмек вузуз. ¹² Ичвдарикан саламар Месигъ Исайин гъуллугънаъ айи Эпафрасди хътаура. Думу гъарган учвхъанди, учву тамамвалинна дугъривалин мюгъкамвалиинди Аллагъдин ниятнахъ хъпехъури гъузри кІури, ижмиди ккарагура. ¹³ Думу учвхъанди ва Иерапольна Лаодикия шагърарин хъугърударихъанди, гъайиф дарди, аьхю жафайинди лихбан узу шагъид вуза.
¹⁴ Учвуз ихъ ккуни духтир Лукайи ва Демасди саламар хътаура.
¹⁵ Лаодикияйиъ айи гъардшариз, гъацира Нимфандиз ва дугъан хулаъ уч шлу хъугърудариз саламар йипай. ¹⁶ Му кагъаз учвухъ гъурхиган, Лаодикияйин хъугърударизра урхуз шлуганси апІинай. Хъа учву Лаодикияйиан вуйи кагъаз урхай. ¹⁷ Ва Архипдиз йипай: «Лиг, увуз Агъайихъан гъабхъи гъуллугъ тамам апІури гъуз!»
¹⁸ Йиз хусуси хил'инди бикІураза: Павелихъан саламар. Йиз зунжрарикан кІваинди гъибтай. Гъит учвухъди Аллагъдин уж'вал ибшри!

Фессалоник-1

Му кагъаз Коринф шагъриъ дибикІнайиб ву. Павел Фессалоникдизра Исайикан хабар хъади гъушну. Душваъ Дугъан терев гъибисдарра шулу. Аммаки Иса хачриин дукІну чІиви гъахъи Месигъдикан хабар вуйиб дици дар кІурударин шагърин саб къадар агълар Павелиз къаршуди гъитІиккури гъахъну ва, гъаддиз, думу Фессалоникдиан ухди гъягъюз мажбур шулу. Фессалоникдин хъугърударин уъмрикан аьгъю апІуз ккунди, Павели дина чахъди Коринфдиъ Аллагъдин гъуллугънаъ ади гъахъи Тимофей гъаъру. Тимофей дилин ужудар хабрар хъади къяляхъ гъюру. Аллагъдихъ хъугърудар, хъергувалариз дилигди, Исайихъ дурар сабан ва гъаргандиз хъугънайи, дурарин хъугъувал лигимтІан-лигим шулайи. Гъаци дурар, вари Греция вуйибси, варидариз Месигъдиъ мисал вуйи. Дурариз чпин месэлийрира архаинвал туврадайи: дурарин арайиъ Павел имдардимиди сакъюдар гъийихнура вуйи. Гъийихдарин багахълуйирииз, гъийихдар чІиви шлуб вуйкІан-дайкІан кІури, гъич сикинвал туврадайи. Дурар ккарцури, Гирами Рюгъну Павелилантина гъамци бикІура: Иса гъафиган, Думу гъяйиз гъийихдарин улихъ чІивиди имбудар гъич сабдинна артухъди хъидар. Месигъ гъафибси, дийихнайидар чІиви хъиди, гъаддихъан хъугънайидар вари гъаргандиз Гъадгъахъди гъузди. Ужувлан хабарнахъ хъугънайивали гъамустІанра ужуб бегъер хура: гъациб гележегдихъ хъугъру кас гъамустІанра, гъадму вахт улубкънайиси, яшамиш шула.

1 Павелихъан, Силвандихъан ва Тимофейихъан – Фессалоникдиъ айи Адаш Аллагъдин ва Агъа Иса Месигъдин хъугърудариз. Уж’вал учвуз ва мясляаът!

Фессалоникдиъ гъабхъи хъугъувализ чухсагъул

² Учу ич ккарагбаривъ, учву кІваин апІури, учвуз гъапІубдиз Аллагъдиз гъаммишан чухсагъул кІурача. ³ Учу ихъ Адаш Аллагъдин улихъ ичв ляхнариинди вуйи хъугъвал, юкІв абцІну зигру масанвалин жафа, ихъ Агъа Иса Месигъдихъ хъугъувалиин ичв мюгъкамди дийигънайивал гъаммишан кІваинди гъибтрача. ⁴ Учвуз аьгъячуз, гъардшар, учву Аллагъдиз ккунду, Гъадгъу учву ктагъну, ⁵ гъаз гъапиш, учу учвуз гъабхи Ужувлан хабар неинки гафариинди, хъа гъацира аьхю къувват, Гирами Рюгъ хъади вуйи ва думу гъякъ вуйивал улупру лап дерин хъугъувал вуйи. Учвуз аьгъячвуз, учу учвухъди хъайиган фициб саягъниинди учу яшамиш гъахънуш. Гъаци хъувал учвуз ужувлаз вуйи, ⁶ ва учву учуна Агъайи апІруб апІури гъахънийчва. Учву Ужувлан хабар, зурба аьзаб-аьзиятназ дилигди, Гирами Рюгъну туву шадвалиинди къабул гъапІнийчва. ⁷ Гъаддиз учву Македонияйиъна Ахаяйиъ айи вари хъугърудариз мисал вуди гъахъунчва. ⁸ Гъамус учвлантина Агъайин гаф неинки Македонияйиъна Ахаяйиъ рабгъура, хъа гъацира – Аллагъдихъ учву хъугъра, кІуру хабар варишвариз дубшна. Ва сарун дидкан фукІара пуб учуз алабхъурадар. ⁹ Учу наанди гъушишра, варишваривъ, учву учу фици къабул гъапІнуш, гъаддикан ктибтури шулчуз. Дурари хъана, чІиви ва гъякъ вуйи Аллагъдин гъуллугънаъ

хъпан бадали, учву фици идоларихъан Гъадму Аллагъдихъна гъафнуш, ктибтури шулчуз. ¹⁰ Дурари гъацира Аллагъди чІиви гъапІу Чан Бализ – гъамус гъюз ккайи Суддин хъялнанкан ккадаъру Исайиз, аьршариан Думу гъяйиз, учву ккилигури гъузну ккуниваликан ктибтури шулчуз.

Фессалоникдиъ Павелин ляхнар

2 Учвуз аьгъячвуз, аьхир, гъардшар, учу учвухъна гъювал дав ляхин гъабхъундайи, ² аммаки Филипдиъ, учвуз аьгъюганси, аьзабар ва ужуз апІувалар алахъунчуин. Хъа учу ихъ Аллагъдин кюмекниинди, учуз писди къаршу удучІувалариз дилигди, учвуз дирбашди ва ачухъди Ужувлан хабарнакан ктибтнийча. ³ Учву учвуз улупу аьгъювалар ич улдугнайиваларин бинайиин алидар я чІуру ниятназ апІурайидар, я кучІлар айидар дар. ⁴ Аллагъди, учу лайикъ вуди гъисаб дапІну, Чан Ужувлан хабар ич хилиъ ивнийи. Учву гъаци, адмийирииз ккун ишри, кІури гъапІундарча, ваъ, хъа – ихъ юкІвар ахтармиш апІру сар Аллагъ бадали. ⁵ Учвуз аьгъюганси, учу гъич саб ражнукъан уччвудар гафар гъапІундарча, ва ич хайирназ гъич саб аьмал гъапІундарча – мидин шагъид Аллагъ ву! – ⁶ ясана адмийирин ад гъазанмиш апІуз шерик гъахъундарча – я учвухъ, я жарадарихъ.

⁷ Учву Месигъдин вакилар вуди хъпаз лигну, учхъан учву ишлемиш апІуз шуйчухъан. Хъа учу учв’ин гъагъ илипундарча ва ичв арайиъ бицІидар хъайи дадаси гъахъунча. ⁸ ЮкІвар ачухъди, шадвалиинди ичв хилариъ неинки Ужувлан хабар, хъа гъацира ич уьмрарра ивнийча. Магъа

гъамкъан учву учуз ккун гъахъунчуз!⁹ Ичв кІваин илмийичвки, гъардшар, уч'ин алахъу гъагъишнар ва ич аман-иман адатІру жафйир. Учв Аллагъдихъан Ужувлан хабарнакан учвуз ктибтруган, учв'кан гъич сариинра гъагъ илилипбан бадали, йишв-йигъ лихури гъахъунча.

¹⁰ Учву хъугърудар гъахъиган, учу фици марцциди, гъякълуди ва тахсир ктарди учвухъди гъахънуш, учвур Аллагъдихъди шагъидар гъахъунчва. ¹¹ Учвуз аьгъюганси, адаш чан балихъди фици шулуш, учура учвухъди гъаруридихъди гъаци гъахъунча: ¹² ичв уьмур Чан Паччагълугъдиз ва аднахъна дих апІурайи Аллагъдиз лайикълуб хъпан бадали, учу учвуз дих апІури гъахъунча, ял апІури гъахъунча ва насигъятар туври гъахъунча.

¹³ Хъана учу Аллагъдиз зат сикин дарди баркаллагъ кІурача, гъаз гъапиш учву учкан гъеебхъу Аллагъдин Гаф гъаци, адмийин гафарси ваъ, хъа дугъридан гъякъ Аллагъдин гафси ва учвуъ, хъугърудариъ, ляхин гъабхурайи къувватси къабул гъапІунчва. ¹⁴ Учву, гъардшар, Месигъ Исайихъди саб духънайи Ягъудияйиъ айи Аллагъдин хъугърудариз ухшар духъначва: учвуз ичв адмийирихъан бегъем учІврущин кубкъунчуз, дурариз чпин адмийирихъан – жугъдарихъан кубкъубси. ¹⁵ Дурар, пайгъамбар йивну йихруси, Агъа Иса дукІну, ухъухъ хъергна. Дурарин ляхнар Аллагъдиз къабулди дар, ва дурар вари адмийирин душмнар из илтІкІура. ¹⁶ Дурари ухъуз хабарнакан жугъуд дарудариз ктибтуз гъадагъа апІура. Вари гъамцдар ляхнариинди дурари чпин гунгъарин гъагъ артухъ апІура. Хъа Аллагъдин хъял дурариин сабан ва гъаммишандиз алабхъиди!

Павелиз Фессалоникдиз хъана гъягъюз ккун шулу

¹⁷ Гъардшар, учу учвхъан сабан цІиб вахтназтІан жара гъахъундайча, думура – бедендиинди, хъа юкІвариинди – ваъ, гъамус учву рякъюз гизаф тямгъ хъайич. ¹⁸ Ав, фу дапІура учвухъна гъюз гизаф ккун гъабхъунчуз. Дугъриданна узу, Павели, гъаци апІуз гизаф ражари хъюгъюнза, хъа ШейтІни гъитри гъабхъундар. ¹⁹ Учву дарди, сарун фужар шул ич миж кайидар, ич шадвал алидар, ич адлувалин заанвал хъайидар. Учв'инди учу ихъ Агъа Исайин улихъ, Думу къяляхъ гъафиган, фурслу хъидича?! ²⁰ Фицики ич адлувал ва шадвал, иллагъки, учву вучва!

3 Ва гъаддиз, сарун учхъан учву дарди гъузуз даршлуган, Афинайиъ учу ялгъузди гъузуз къаст гъапІунча. ² Хъа ихъ гъардаш Месигъдикан Ужувлан хабар рабгъру Аллагъдин гъуллугъчи Тимофей учвухъна гъагъдича. Дугъу учвуз читин хъибган, кюмек апІиди, ккарцциди ва ичв хъугъувал мюгъкам апІиди. Учвузра аьгъячвуз гъацдар аьзабар ухъ'ин алахъруб. ⁴ Гъеле учу учвухъди хъайигантІан ухъ'ин аьзабар улукърубдикан кІури гъахъунча. Учвуз аьгъюганси,

гъаци хъузра гъабхъну. ⁵ Ва гъаддиз узхъан сарун, ккилигури, аьгъ апІуз шули амдруган, ичв хъугъуваликан аьгъю апІуз Тимофей гъаунза. Алдатмиш духъну, учву рякълан улдугнийкІан кІури, ва ич жафйир дав гъахънукІан кІури, гучІури гъабхъунзуз.

⁶ Амма учвхъан къяляхъ гъафи Тимофееи ичв хъугъуваликан ва масанваликан, учву учу ич ужудар ляхнариинди кІваин уьрхюрайиваликан ва ич учву рякъюз юкІв хъайиси, ичв учу рякъюзра юкІв хъимбуваликан ужудар хабрар гъахну.

⁷ Гъаддиз, гъардшар, вари гъаму бедбахтвалариъ ва гъергувалариъ айи учу ичв хъугъували ккарцури гъахъну. ⁸ Учву ижмиди Агъайихъди хъайивали учура уьмриъ шад апІуру. ⁹ Ихъ Аллагъдин улихъ учву учуз туву му шадвалин гъякънаан Аллагъдиз фициб чухсагъул кІуру?!

¹⁰ Аллагъди учву рякъюз мумкинвал туври кІури ва ичв хъугъувалиъ учвуз гъудрубкІрубдин кюмек ибшри кІури, эргвал аьгъдарди, учу йишв ва йигъ ккарагурача.

¹¹ Гъит Чав Аллагъди, ихъ Адашди, ва ихъ Агъа Исайи ич рякъ учвухъна гъапІри, ¹² хъа ичв чиб-чпихъна ва жарадарихъна вуйи масанвал, ич учвухъна айи масанвалси, Агъайи гъубкІну ва артухъра кади туври. ¹³ Ва гъит Гъадгъу учву, ихъ Агъа Иса Чан вари гирами халкъра хъади гъюру Йигъ гъяйизкъан, ихъ Аллагъдин ва Адашдин улихъ марцциди гъузбан бадали, гирамивали ацІнайи ичв юкІвар мюгъкам апІри. Амин.

Аллагъдиз ккуни уьмур

4 Аьхиринишв'ин гъардшар, учу учвуз Аллагъдиз ккунидарси яшамиш хъуз улупганси, гъамусдихъантинара гъаци яшамиш хъуб учвкан Агъа Исайин ччвурнахъан ккун апІурача. Учву гъамустІанра гъаци яшамиш шули ачва, хъа вушра, хъана артухъ ужуйи яшамиш хъуз чалишмиш йихъай.

² Учву учвуз Агъа Исайин гъюкмиинди фицдар насигъятар тувнийиш, гъархнадарчуз. ³ Аллагъдин ният учву Чаз бахш хъувал ва къяппавалихъан гъудучІуб ву. ⁴ Гъит гъарсари, гирами ва марцц шлуси, чан жандин эйвал апІри, ⁵ хъа, Аллагъ аьгъдру аллагъсузарси, тямгъярин цІа кабхъну даришри. ⁶ Гъацдар тямгъяриъ ахъуз ва гъардшин ихтиярариин лик иливуз гъич фикиркъан мапІанай, гъаз гъапиш, учу улихъна гъаписи ва учвкан ижмиди ккун гъапІганси, вари гъацдар ляхнариз Агъайи жаза гъадабтІиди. ⁷ Аллагъди ухъуз чиркинвалиъ яшамиш хъуз ваъ, хъа гирамивалиъ гъузуз дих апІура. ⁸ Гъаци вуйиган, шли му тина апІураш, дугъу адми тина апІурадар, хъа Чан Гирами Рюгъ учвуз туврайи Аллагъ тина апІура.

⁹ Гъардшарихъна вуйи масанваликан бикІуб думукъан лазим вуди гъисаб апІурадарча, фицики Чав, Аллагъди, учву чиб-чпи ккун апІуз улупунчуз.

¹⁰ Хъа учву Македонияийи аи вари гъардшарихъна гъаци хъузра шулачва. Гъардшар, учвуз миннат апІураза, имбубтІан артухъ чиб-чпи ккун апІинай ¹¹ ва, гизафна-гизафси, архаинди яшамиш хъуз чара абгай. Жарадари ичв гъюрмат уьбхбан ва ичвра сабдиъра ул ади дархъбан бадали, гъит гъарсари чан ляхин апІри ва уьмриз уьлин къаці гъарди, учу учвуз мугагыназ гъапиганси, чан хилариинди гъазанмиш апІри.

Агъа гъюбкан

¹³ Гъардшар, учуз учву гъийихдарикан фукІа-мукІа аьгъдарди гъитуз ккундарчуз. Сабдикра миж кимдру имбу адмийириси, дурарин дердер мизиганай. ¹⁴ Эгер ухъу, Иса, дукІну, чІиви хъувалихъ хъугъраш, ухъу гъацира Исайихъ хъугъну гъақидар Аллагъди аьршариз Гъадгъахъна хъади гъягърувалихъ хъугърахъа.

¹⁵ Учу учвуз Агъайин гафариинди кІурача: Агъа гъайиз, ухъкан чІивиди гъуздар дийихнайидарин улихъ гъучІвидар, ¹⁶ гъаз гъапиш, хабар утІубччвган, ахъю малайикдин дих утІубччвган, Аллагъдин зурна гъарабхган, Агъа Учв завариан гъиди ва сифте, Месиgъдихъ хъугъну, гъийихдар чІиви хъиди, ¹⁷ хъасин ухъу, чІивиди гъузнайидар, гъадрарихъди сатІиди дифариинди Агъа рякъюз гъахиди ва гъаци гъаммишандиз Агъайихъди гъуздихъа. ¹⁸ Гъаци вуйиган, гъамцдар гафариинди чиб-чпик юкІв капІри гъузай.

Агъа гъюрайивалихъна гъязурди гъузай.

5 Фуну вахтари ва фуну йигъан Думу гъюруш, гъардшар, учвуз дидкан бикІуб лазим дар.

² Учвуз лап ужуйи аьгъячвуз Агъайин Йигъ, йишвну тІафалси, кІваин алдруган, гъюру.

³ Адмийири: «Варишварий мясляаьт а ва гъич саб жюрейинра хатІа имдар!» – пуз хъюгъиган, бицір кайи дишагъли сабпну бицір апІуз иццрушну гъадагърубси, гъадмуган дурариина аьжал гъядябхъиди, ва дурарихъан гъергбиинди чпи уьрхюз хъибдар!

⁴ Хъа учву, гъардшар, мучІушнаъ адарчва, ва гъадму Йигъандин аквну, тІафлиси, мюгътал апІидарчву. ⁵ Фицики учву вари аквнан ва йигъандин веледар вучва. Ухъу мучІушнакна йишвак кахърадархъа. ⁶ Гъаддиз, имбударси,

даахну гъуздархъа! Ачухъ фагъум ади ва кІубанди гъуздихъа! ⁷ Йишвну нивкІу улар удутІнайидар ахури шулу, хъа пиянискийир ярхи йишвди уьбхури шулу, аьхир. ⁸ Хъа ухъу, йигъан аквнак кахърайидар, ачухъ фагъум ади хъидихъа ва хъугъвалинна масанвалин халарий учІвдихъа, кІул'ин ухъу уьрхру пІапІах улубкІидихъа! ⁹ Гъаз гъапиш Аллагъди ухъуз Чан хъял улупнадар, хъа, ихъ Агъа Иса Месиgъдиланмина вуйи ухъу уьрхювал улупна. ¹⁰ Гъаддиз ухъу дийихну ашра, адаршра, ухъу гъаммишан Гъадгъахъди хъуз кІури, Думу ухъхъанди гъакІну. ¹¹ Гъаци вуйиган, чиб-чпик юкІв капІри йихъай ва чиб-чпиз хил туври апІинай – му учву апІурачва.

¹² Учвкан ккун апІурача, гъардшар, учву Агъайихъ хъаърайидариз ва, гъарсаб улупури, кІваантІан жафа зигурайидариз артухъ гъюрмат апІури йихъай. ¹³ Дурари апІурайи ляхниз дилигну, дурариз ахъю масанвалиинди гъюрмат апІинай. Чиб-чпихъди мясляаьтниинди гъузай. ¹⁴ Гъардшар, учвкан ккун апІурача: ляхин апІуз даккнидарин кІулиъ аькъюл апІай, кагълидарий кІубанвал тІапІай, зяифдариз гъюн ккивав, варидарихъди сабурлу йихъай. ¹⁵ Лигайгъа, ичв арайий гъич сарира чІурувализ чІуру жаваб тутруври. Гъаммишан, чиб-чпихъна шлуси, варидариз ужувлиинди йихъай. ¹⁶ Гъаммишан шадвалиъ гъузай, ¹⁷ зат сикин дарди ккарагури йихъай, ¹⁸ варибдиз чухсагъул йипай – магъа учвуз, Месиgъ Исайихъ хъугърудариз вуйи Аллагъдин ният. ¹⁹ Рюгъ мукутІуршванай, ²⁰ пайгъамбарвалин гафар тина магъадаанай, ²¹ хъа вари ахтармиш апІури, ужувлан терев дибисну, гъузай, ²² жюрбежюр писваларихъан ярхла йихъай!

²³ Гъит мясляаьтнан Аллагъди Чав учву гъуркІну гирами апІри. Ва гъит вари учвуъ: рюгъра, юкІвра, жанра – ихъ Агъа Иса Месиgъ гъюру гъадму Йигъаз саб зиян ктарди уьрхри. ²⁴ Учвуз дих апІурайир аьгътлу ву, ва Гъадгъу му тамамра апІиди!

²⁵ Гъардшар, учхъанра ккарагай!

²⁶ Вари гъардшариз гирамивалин мак апІбиинди салам тувай. ²⁷ Агъайин ччвурнахъан миннат апІураза, гъаму кагъаз вари гъардшариз урхай.

²⁸ Ихъ Агъа Иса Месиgъдин уж'вал учвухъди ибшри!

Фессалоник-2

Фессалоникдин хъугърудариз сабпи кагъзаси, гъаму къюбпибра Коринфдиан вуйи. Думу шагърин хъугърудар сабпи кагъзиз дупнайи гъаму дюн'яйин аьхиримжи йигъарикан дюзди гъавриъ ахънадайи. Мидкан хабар Исайин вакилихъна рубкъуру. Лап яман хъергувалар улуркъу Исайихъ хъугънайидарикан сакъюдари, Месигъ къюбпи ражари гъаму багарихъди гъюру, кІурайи. Гъамциб гъялназ ккилигури, дурари я ляхин, я гъар йигъандин гъайгъушнар тамам апІдаи. Хъугърударикан сакъюдарин, Аллагъдин гафнаъ дупнайиси, Месигъ къюбпи ражнур гъиди, кІуру аьгъюваларикан дюз дару хиялар дюз алаури, Гирами Рюгъну ачухъди ва гъавриъ ахъруси, думу гъядиса хъайиз улихъ фу шулуш, бикІура: Исайихъ хъугънайидарихъан аьзабарикан кІул ккадабгъуз хъибдар, дурарихъ хъергри, дарариз кучІлар апІури, дурарин хъугъувалик къяхъри ва дурар масу туври хъиди. Хъа дурариин улукъру гъаму вари аьзабариз ва читинвалариз дилигди, Аллагъдин Рюгъну Фессалоникдин агълариз чпин хъугъувалиъ ижмиди дийигъуз дих апІура: «Гъит ухъу ккун гъапІу, ва Чан ужувлиинди ухъуз зат ккудудубкІру ккарцувал ва ужувлан умуд багъиш гъапІу Чав, Агъа Иса Месигъди ва Аллагъди, ихъ Адашди, ичв юкІвариъ ккарцувал тІапІри ва гъарсаб ужувлан ляхниз ва гафназ мюгъкам апІри» (2:16, 17).

1 Павелихъан, Силвандихъан ва Тимофейихъан – Фессалоникдиъ айи Адаш Аллагъдин ва Агъа Иса Месигъдин хъугърудариз.

2 Уж'вал ва мясляаът ибшричвуз Аллагъдихъан, ихъ Адашдихъан ва Агъа Иса Месигъдихъан!

3 Вари учвуз гъапІубдиз учу гъаммишан Аллагъдиз баркаллагъ дупну ккунду, гъардшар. Му гъякъ ву, гъаз гъапиш ичв хъугъувал къадар адрубкъан аьхю шула ва учвкан гъарсари вари ккун апІурайи ва чиб-чпи ккун апІурайи масанвал айибтІан артухъ шула. **4** Гъаддиз Аллагъдин жара хъугърудариз, учву вари гъаму хъергуваларихъна аьзабарихъ аьгъ апІури арайиз хурайи ва мюгъкам апІурайи хъугъувал улупури, ичв тярифар апІури шулча.

Аллагъдин суддикан

5 Варибди Аллагъдин Суддин дюзваликан шагъидвал апІура ва учвурал Аллагъдин Паччагълугъдиз лайикъ хъиди, гъадму бадали учву аьзабарра аьгъ гъапІунчва. **6** Учв'ин аьзабар илирчу тахсиркрариз Аллагъди бедбахтвалар тувди – мура гъякъ ву. **7** Учву гъаму ражари аьзабарихъ ачва, хъа Агъа Иса аьршариан цїиъди Чан зурба гъунар кайи малайикарра хъади гъафи гъадму Йигъан, учухъди сатІиди учвузра рягъятвал тувди. **8** Аллагъ къабул дарапІдариз ва Ихъ Агъа Исайикан вуйи Ужувлан хабарназ мютІюгъ дархъидариз жаза хъибди. **9** Дурариз гъадабтІру жаза гъаргандин аьжал хъибди: Иса Чан адмийирин арайихъ адлу хъпан бадали ва Чахъ хъугъдарин арайихъ за хъпан бадали гъафиган, Дугъан аднан ва къувватнан нурнахъан, Агъайин багъхан гъацдар ярхла апІиди. Исайин адмийирин арайихъ учвурал хъидичва, гъаз гъапиш учву ич шагъидвалихъ хъугъунчва.

11 Гъаддиз Аллагъди Чан дих апІбаз учву лайикъ хъпан бадали ва Чан къувватниинди вари ичв ужудар ниятар ва хъугъувалин ляхнар тамам апІбан бадали, учу учвхъанди гъаммишан ккарагурира шулча. **12** Гъадмуган, учву кюмек духъну, ихъ Агъа Исайин ччвур адлу хъибди, хъа ихъ Аллагъдин ужувлиинди ва Агъа Иса Месигъдиинди Дугъу учву адлу апІиди.

Агъа гъайиз гизаф писвал хъибди

2 Хъа гъамус ихъ Агъа Иса Месигъ къяляхъ гъюбкан ва Дугъу ухъу фици сатІи апІуруш гъаддикан. Учву учвкан, гъардшар, ичв кІулар дудругуб, ва, я пайгъамбарваларихъан, я ачмиш апІуваларихъан, я кагъзарихъан, гъеле думу кагъзар учхъан вуйидар ву кІури, эгер дурарихъ Агъайин Йигъ сарун гъабхъну кІури дибикину ади гъабшишра, улдудугувалиъ адрахъуб ккун апІурача. **3** Гъич сарихъдира учву алдатмиш апІуз мигъитанай – гъич саб жюреейиндира. Гъаз гъапиш, сифте, Аллагъдиз къаршуди, зурба вуйи гъедергувалар арайиз дуфну ккунду, писвал арайиз адмийиинди удубчІвиди (думу адми, аьжализ кадатІнайир ву), **4** къаршур, аллагъдинубдик вая гирами вуйибдик гъилигган, учв варитІан зина вуза, кІури, гъисаб апІури хъиди, гъаци, гъеле думу Аллагъдин хулаъра кмиди деъди ва дугъу Аллагъ учв вуза пиди.

5 Ичв кІваин илмидарничв? Узу мидкан учвуз, учвухъ хъайиган, гъапнийза аьхир. **6** Гъамус учвуз аьгъячвуз, гъаз думу къаршу вуйир чан вахт гъайиз дерккнаш. **7** Фицики писвалин жини къувватари чпин ляхин гъамустІанра гъабхура, хъа сабан думу къаршу вуйириз рякъ гъадабтІнайир дугъан рякъ'ан удучІвну ккунду. **8** Хъа гъадмуган

думу душман ачухъ хьиди, хъа Агъа Исайи Учв гъафи гъадму Йигъан, гъеле Чан ил хътабгъбан адлувалин нурниинди думу тІанкъ апІиди. ⁹ Писур гъювал ШейтІинин хиларин ляхин ву. Думу писвал гъубкьу жюрейин аьламатар ва гъавриъ ахъуз даршлу кучІлин лишнар улупбариинди ¹⁰ ва гъацира гъар жюрейин пис аьмалдарвалариинди арайиз удубчІвиди. Дугъахъди аьжализ гъягърудар хьиди, гъаз гъапиш дурари гъякьвалихъна вуйи масанвал тина гъапІинийи, хъа гъаддиинди дурарихъан чпи уьрхюз шуйи, аьхир. ¹¹ Ва гъаддиз Аллагъди дурар, гъякьвалихъ хътругъди, писвал ктабгъдар, кучІларихъ хъугъбан бадали ва гъациб жюрейиинди жаза адабтІну гъитуз, кучІлин гъюкмиъ итра.

Учву уьрхбан бадали кадагънайидар ву

¹³ Учвхъан, гъардшар, гъаммишан учу Аллагъдиз баркаллагъ пуб рубкьура, Агъайин ккунидар! Фицики, учву марцц апІурайи ва ичв хъугъувал гъякьвализ илтІикІурайи Гирами Рюгънан кюмекниинди Аллагъди, учвуз сифте уьрхювал хъпан бадали, Дугъу учву ктагъну. ¹⁴ Гъаддиз Дугъу учвуз, ихъ Агъа Иса Месигъдин адлувал пай апІбан бадали, учу гъабхи Ужувлан хабарниинди дих гъапІну!

¹⁵ Гъаци мюгъкамди дийигъну гъузай, гъардшар! Учву учвуз ушвналан ва кагъзариинди улупу аьгъюваларихъан ижмиди хъичІихну гъузай, ¹⁶ ва гъит ухъу ккун гъапІу, ва Чан ужувлиинди ухъуз зат ккудудубкІру ккарцувал ва ужувлан умуд багъиш гъапІу Чав, Агъа Иса Месигъди, ва Аллагъди, ихъ Адашди, ¹⁷ ичв юкІвариъ ккарцувал тІапІри ва гъарсаб ужувлан ляхниз ва гафназ мюгъкам апІри.

Учу бадали ккарагай

3 Ва аьхиринъ, учу бадали ккарагай! Гъит, Агъайин Гаф зарбди улихъ гъарабхри ва аьхю гъюрматниинди, Думу учву къабул гъапІиганси, имбударира къабул апІрусин ибшри. ² Хъана ккарагай, Аллагъди учу лайикъ дару ва чІуру адмийириккан ккадаъри, кІури, фицики варидариъ хъугъувал адар, аьхир! ³ Хъа Агъа Чав кІурубдиин Алир ву, ва Гъадгъу учву мюгъкам апІиди ва

писурихъан уьрхиди. ⁴ Учву учвуз ктити Агъайин тІалабар гъамусдиз тамам апІури гъахъиганси, гъамусдихъантина тамам апІрубдихъ ижмиди хъугърача. ⁵ Гъит ичв юкІвар Агъайи Аллагъдин масанвалихъна ва Месигъдин мюгъкамвалихъна илтІикІри!

Фарз – зегъмет зигуб

⁶ Гъардшар, ихъ Агъа Иса Месигъдин ччвурнахъан тІалаб апІурачачвукан: чаз ккуниб апІури яшамиш шулайи гъардшихъан ва учву учвуз туву насигъятарихъди даршулайи гъарурихъан ярхла йихъай. ⁷ Фицики учвуз аьгъячвув, фици учхъан мисал гъадабгъну ккундуш. Гъаз гъапиш учву учвухъ ляхин дарди гъахъундарча, ⁸ учв'ин гъич сариинкъан гъагъ илдрипбан бадали, гъич саринра давди уьлин къацІ гъипІундайча; йишв-йигъ, къувватар гъайиф дарапІди, лихури гъахъунча. ⁹ Учву гъаци, учвуз ихтияр адруган, гъапІуб дайи, хъа учву учхъан мисал гъадабгъбан бадали гъапІуб вуйич. ¹⁰ Гъеле учву учвухъ хъайи вахтна учву учвуз магъа гъамциб къайда гъибтунча: «ляхин апІуз даккнири ипІузра дирипІри!» ¹¹ Хъа гъамус учвуз, учвухъ лихуз даккнидар а, ляхин апІуз даккунди, уьргъну, жарадарин ляхнаригъ гъючІврайидар а, кІури, ебхурачуз. ¹² Гъадму адмийириккан учву, архаинди лихуб ва жвуван хилариинди гъазанмиш гъапІу уьл ипІуб тІалаб апІурача ва Агъа Иса Месигъдин ччвурнахъан дих апІурача.

¹³ Хъа учву, гъардшар, уж'вал апІбаъ меэрганай. ¹⁴ Хъа фуж учву гъаму кагъзиъ бикІурайибдихъ хъпебехъиш, думу фикирназ гъадагъай, ва дугъахъди гаф-чІал мапІанай, гъит дугъаз нач ибшри! ¹⁵ Дугъахъди, душмнихъдиси, махъанай, хъа, гъардшизси, гъавриъ шлу гафар йипай!

¹⁶ Гъит Чав Агъайи, мясляатнан булагъди, гъарган ва гъубкьу жюрейиинди учвуз мясляат туври. Гъит учвухъди варидарихъди Агъа ишри! ¹⁷ Павелихъан саламар – му узу йиз хилариинди бикІураза, узу гъарсаб йиз кагъзик гъамци лишан капІри шулза. ¹⁸ Гъит ихъ Агъа Иса Месигъдин уж'вал гъарган учвухъди варидарихъди хъади ибшри.

Тимофейиз-1

Тимофейиз дибикІнаи сабпи кагъзиъ, кьубпидиъси, Аллагъдин гьуллугънаъ айи хьугърударин хасиятарикан ва буржйирикан кІура. Гьаз дибикІнаш ва бикІбан метлеб фу вуш, Гирами Рюгънулан ачухъди рябкъюра: «Аллагъдин хизандиъ жвув фици духъну ккундуш, увуз аьгъю хьпан бадали бикІураза. Думу хизан – хьугъру гирами халкъ ву. Думу халкъ – чІиви Аллагъдинуб ву. Думу халкъ – мюгъкам бин ва дебккрайи гьакъвал ву» (3:15). Му кагъаз, гъилигу гьялариан, Павел Македонияиз дуфнайиган дибикІнайиб ву. Павели, Эфесдиъ даргъурайи каламариз къаршуди дийигъуз, чан дуст вуйи ва чахъди Аллагъдин гьуллугънаъ айи Тимофейикан душваъ гъузуб тІалаб апІура. Павелиз чаз Эфесдиз гьягъюз ккун дубхънайи, хъа дугъаз садар гьядисйири машат гъапІниийи. Гьаддиз дугъу Тимофейиз, сабдизра дилигди ва ижми хьугъвалиинди ккебгънайи ляхин ккудубкІ кІури, кагъаз бикІуру. Тимофейи Эфесдиъ хьугърударихъди аьлакьалу вуйи сакъюдар суалар гьял дапІну ккундийи: гьаціари хьугънайидариз я швушвар духну, я швуваз душну ккундар, кІурайи, жарадари ипІру-ухру шей'арикан ишлетмиш апІуз ихтияр айидарра, адрударра а, кІурайи. Гирами Рюгъ Чан кагъзиъ Исайихъ хьугърударин уьмрин гизаф суалариин дийигънайи. Дугъан фикрари ва насигъятари Эфесдиъ хьугънайидариз Ужувлан хабарнан гьаммишандин гьякьикъватвалихъна, яни Иса Месигъдихъна, Гьадгъу инсанариз дебккнайи уьрхювалихъна къяляхъ хътакуз кюмек дапІну ккундийи. Ихъ Агъайиз вари адмийир дюрхну ва Чан гьякьвалин гьавриъ ахъну ккунду. Гьаддиз Исайихъ хьугънайидари му гьякьвал жиниди гьибтну ккундар, хъа дурар, чпин хьугъували Аллагъдин дигиш апІру рягъимлуваликан ачухъди шагъидвал апІруси, яшамиш духъну ккунду. Кагъзиъ артухъси фикир хьугърударин ахъор кипуз саб тягъна ктру уьмрин адми духъну ккунивалихъна жалб апІура.

КучІлин аьгъюваларикан

1 Ухъу уьрхру Аллагъдин ва ихъ умуд кайи Месигъ Исайин амриинди кадагънайи Иса Месигъдин вакил Павелихъан ² хьугъувалиъ йиз гьякъ бай Тимофейиз – уж'вал, рягъим ва мясляът увуз Адаш Аллагъдихъан ва Иса Месигъ ихъ Агъайихъан!

³ Македонияиз гьярайири, увкан Эфесдиъ гъузуз ижмиди ккун гъапІниийза. Уву душваъ кучІлин аьгъювалар рагъурайи сакъюдар касар дерккну ккундийзуз. ⁴ Чпин вахт дурари гьубкъу жюрейин махъварихъди ва ккудудукІру архйир агури гьадрапІри. Миди арайиз хрудар гьожатартІан дар, хъа хьугъували арайиз хурайи Аллагъдин ляхин улихъ гьабхурадар. ⁵ Гьаму йиз тІалабнан метлеб – марцци кІваан, гьяни намуснаан ва дугъри хьугъувалиан удубчІурайи масанвал вуйиз. ⁶ Сакъюдар, гьаму вари дипну, файдасуз гьожатарихъ ахъна. ⁷ Дурариз Къанун кивру мялимар хъуз ккунди а, аммаки дурар я чпи кІурайибдин, я чпи гьадмукъан ижмиди ктибтурайибдин гьавриъ ахънадар.

⁸ Къанун ухъуз агъяхъуз: думу ужуб ву, эгер дюзди ишлетмиш апІури гъашиш. ⁹ Ухъуз гьаціра аьгъяхъуз: Къанун дугъридариз ваъ, хъа – гьадму законар чІюргърудариз ва мютІюгъ даршлудариз, аллагъсузариз ва гунагъкрариз, фукІара гирамиб адрудариз ва хътругърудариз, адашдин вая

дадайин уьмриин хил иливрудариз, йивну йикІрудариз, ¹⁰ къяппавалиъ айидариз, жилир жилирихъ хъайидариз, адмийир лукІ'вализ масу туврудариз, кучІляхъриз, кучІалди шагъидвал апІрудариз ва дюз аьгъювалариз къаршуди удучІврудариз ву. ¹¹ Му аьгъювалар гьарсаб тярифназ лайикъ вуйи Аллагъди уз'ин илипнайи Ужувлан хабарнахъди сабси гъюру.

Аллагъдин ужувлаз баркаллагъ

¹² Узуз къувват туву ихъ Агъайиз, Месигъ Исайиз чухсагъул кІураза. Дугъу уз'ин ихтибар дапІну, гьуллугъ илипунзуин. ¹³ Мугагъназ Агъайиз люкьнар апІуйза, хьугърударихъ хъергуйза, вягъшисир вуйза. Аллагъди узлан хил алдабгъну, гьаз гъапиш, узу йиз аьгъдрувалиан ва хътругърувалиан гьаці апІури гьахъунза. ¹⁴ Хъа, Иса Месигъдик ктикъхъан, рябкъру масанвална хьугъвал хъайи ихъ Агъайин уж'вал Аллагъди уз'ин бегъем улубзну. ¹⁵ Дюз ва гьякъ ву гьаму гафар: гунагъкрар уьрхбан бадали, Месигъ Иса дюн'яиз гьафну, хъа дурарикан вартІан ахъю гунагъкар узу вуйза. ¹⁶ Аммаки Иса Месигъди гьамциб уж'вал узуз, сарпирди, Чан сабурлувал фукъан зурба вуш дябкъну, имбударра хьугъуз ва дурариз гьаргандин уьмур рубкъуз, улупну. ¹⁷ Гьаці вуйиган, гьит гьаргандин Паччагъдиз, аьжал Хътруриз, Дрякъруриз ва Сар вуйи Аллагъдиз аьсрариан аьсрариз гьюрмат ва ад ибшри! Амин.

¹⁸ Тимофей, йиз бай, увкан дупнайи пайгъамбарвалин гафар кІваин алди, магъа гъамцдар насигъятар дикІуразавуз; гъадрарихъди гъяри гъякъвал бадали ¹⁹ жвуван хъугъувал ва марцци намус уьбхюри, уву хай кайи дяви дубхну ккундузуз. Сакъюдар намуснахъан гъидицну, ва ахириъ дурарин хъугъувалин гими ккабхъну. ²⁰ Гъацдарин арайиъ Гименейна Эскендер а; узу дурар, Аллагъ беябур дарапІди яшайиш дубгъуз, иблисин хилиъ ивунза.

Сакъюдар ляхнарикан

2 Сифтена-сифте увкан ккун апІурайиб гъаму вуйиз: вари адмийрихъанди ккарагай, тІалаб апІинай, гаф хъипай, Аллагъдиз чухсагъул йипай. ² Ухъу мясляаъ ади ва ужувлаъ архаинди, лайикълуди яшамиш шлуси, пачгъарихъанди ва гъюкмихъ хъайи варидарихъанди ккарагай. ³ Мици апІуб дюзди ва ухъу уьрхру Аллагъдиз къабулди ву. ⁴ Фицики Дугъаз вари адмийир дюрхну ва гъякъвалихъна дупну ккунду. ⁵ Аллагъ сар ву, ва Аллагъдинна адмийин ара сатІи АпІурайирра сар ву. Думу Кас – Месигъ Иса ву. ⁶ Дугъу вари адмийрихъанди кайи буржнан ерина Учв тувну. Думу Аллагъди, вахт гъафиган, дюн'яйиз гъау шагъидвал ву. ⁷ Гъаддиз узу, Хабар рабгърурди, Месигъдин вакилди ва жугъуд дару халкъариз гъякъ хъугъувалин мялимди дерккнайир вузун; кучІлар апІурадарза, гъякъ кІураза.

⁸ Гъаци вуйиган жилари, хъял ва гъюжатар гъитну, гъарсаб йишвахъ ккарагури, марцци хилар заргури ккундузуз.

⁹ Гъаци дишагълийирира палат абурлуди ва жвуваз балгруси, къайдайиинди алабхъри; гъит дурари, аъжайибди кушар дерккри, гъизилар, жавагъирар, багъа палат алабхъури ваъ, ¹⁰ хъа Аллагъдиз бахш духънайи дишагълийириз лайикъ вуйиси гъяни ляхнариинди чпи кабалгри. ¹¹ Гъит дишагълийири, артухъ гаф дарди, саб наразивал улупудди, аьгъювалар аьгъю апІри.

¹² Дишагълийиз жили-жвуван зиин аьхювал апІуз ва аьгъювалар улупуз гъидритарза; думу ккебехъну гъузри. ¹³ Фицики сифте – Адам, хъа Ева халкъ гъапІинийи. ¹⁴ Алдатмиш гъапІурра Адам дайи, хъа, кІучІлихъ хъебехъну, гунагъ гъапІур учв вуйи. ¹⁵ Аммаки дишагълира уьрхиди, бицідар апІури, эгер хъугъувал, масанвал, гирамивал ва намуслувал ади яшамиш шулуш.

Хъугърударин аьхюдар

3 Дишди кІура: шлиз хъугърударин аьхюр хъуз ккундуш – баркаллагъ чаз! ² Аммаки аьхюр кипуз саб тягъна ктру уьмрин адми духъну ккунду: саб ражаритІан швушв дархир, сабурлур, аькьюллур, намус кайир, хялар ккунир, аьгъювалар улупуз удукърур, ³ дурубхърур, элелегрур, хъа гаф-чІалнаъ гъюдлир, хъюхъ

дазрабгрур, пулиъ ул адрур. ⁴ Дугъу чан хал-хизан ужуйи гъюле гъабхури ккунду, хъпехъру ва чан гъюрмат уьбхру баяр-шубар ади ккунду. ⁵ Хъа чан хулан эйвал апІузкъан даршлурихъан Аллагъдин хъугърударин гъайгъу зигуз шулин? ⁶ Тазади хъугъну имбударикан аьхюр ктагъну ккундар: дицир адмийик фурс кубчІвди ва, иблисдинси, дугъанра суд апІиди. ⁷ Хътругърудар дицир касдикан, къяляхъ тягънийир дархъуз ва иблисди ккиву чулиъ адрахъуз, ужуйи улхури ккунду.

⁸ Гъаму дурарин кюмекчйиризра кайиб ву. Дурар гъюрмат айи, къюб маш гъядру, чяхрихъ юкІв хъадру ва пулиъ ул адру касар духъну ккунду. ⁹ Дурари, марцци намус ади, хъугъувалин сирар дидисну ккунду. ¹⁰ Сифте дурарра ахтармиш дапІну ккунду, ва, эгер дурарихъ «рижв» хътрибшиш, гъит кюмекчивалин гъуллугънаъ гъузри.

¹¹ Аьхюдарин кюмекчйирин хпарра гъюрматназ лайикъдар духъну ккунду, футнийир дарагърудар, тямягъяриъ адрахърудар, варибдиин хъугъвал алидар.

¹² Аьхюрин кюмекчира саб ражаритІан швушв духну адрур ва чан хал-хизан ужуди кІули гъабхрур духъну ккунду. ¹³ Гъаз гъапиш чан гъуллугъ ужуди тамам апІури гъюрматра гъазанмиш апІуру, ва Иса Месигъдикан вуйи чан хъугъуваликан дугъхъан, саб гучІ адарди, ктибтузра шулу.

¹⁴ Багарихъди увухъна гъюз кказа, хъа му узу увуз, ¹⁵ нагагъ узу къан апІрусиди гъабшиш, Аллагъдин хизандиъ жвув фици духъну ккундуш, увуз аьгъю хъпан бадали бикІураза. Думу хизан – чІиви Аллагъдихъ хъугъру гирами халкъ ву. Думу халкъ – мягъкам бин ва дебккрайи гъякъвал ву. ¹⁶ Саб гаф адарди ихъ хъугъувалин сир зурба ву:

Думу бедендиъди гъафну,

Рюгъну гъякъ гъапІну,

Думу малайикариз гъяркъну,

Дугъкан халкъариз ктибтну,

Думу дюн'яйиъ хъугъувалиинди къабул гъапІну,

Думу адлуди завариз за гъахъну.

Тимофейиз насигъятар

4 Аллагъдин Рюгъну ачухъди кІура, аьхиримжи вахтари, хъугъувал дипну, гъацІар гъудучІвиди, дурари кучІлин рюгъярин ва жинарин каламарин тереф бисиди. ² Дицдар каламар, намус дудубгнайи, къю-къюбди машар гъивнайи кучІляхяриланмина гъиди. ³ Дурари швушвар хуз гъадагъа апІура. Дурар, гъякъвал аьгъюдарина хъугърудари баркаллагъ кІури, ипІбан бадали Аллагъди халкъ дапІнайи саб жюре итІрудар митІанай, кІури, хъюгъна. ⁴ Аллагъди арайиз дубхнайиб вари ужу ву. Баркаллагъ кІураш, вари къабул апІуз шулу. ⁵ Гъаз гъапиш думу вари Аллагъдин гафну ва ккарагбу гирами апІура.

⁶ Эгер уву, Тимофей, гъардшариз гъацдар кІури гъабшиш, уву хъахънайи сагъ аьгъюваларин ва хъугъувалин гафари ацІрайи Иса Месигъдин ужур

гьуллугъчи хьидивукан. ⁷ Къаби хпариз лайикъ вуйи махъварихъди вахт давди маадапІан, хъа гьарган хъугъувалин тІалабарихъ йихъ. ⁸ Бедендиз вуйи гьаракатарикан саџиб мянфяаьт а, хъа хъугъувалин тІалабарихъ хъуб варибдиъ мянфяаьтлу ву, фицики диди, гьамусси, гьюру вахтариъра уьмур тувди.

⁹ Му гаф дюз апІуб ва къабул апІуб лайикъ ву. ¹⁰ Гьаддин бадали ухъу лихурира ахъа, гьаддихъна гьачІарккурура ахъа, гьаз гьапиш умуд чІиви Аллагъдик кайихъ, хъа Думу вари адмийир Уьрхрур ву, иллагъки – Чаин хъугъвал алидар.

¹¹ Адмийирииз магъа гьамдихъна дих апІин ва гьамдикан аьгъювалар улуп. ¹² Увухъинди, уву жигъил ву кІури, гьясппикк ккадру саягъниинди, фужкІара лигуз мигъитан. хъугънайидариз уву гьам гафариъ, уьмриъ, масанвалиъ, хъугъувалиъ ва гьам марццишнаъ чешнеди гъуз. ¹³ Узу гъайиз хъугърударин улихъ Гирами китабар ерхъури урх, Ужувлан хабар ктибтури апІин, аьгъювалар улупру мялим йихъ. ¹⁴ Хъугърударин аьхюдари ув'ин хилар иливуйрайиган увуз гъапи пайгъамбарвалин гафариланмина гьабхъи багъиш увхъан ярхла мапІан.

¹⁵ Яв гьуллугъ юкІв хъади апІин, дидиз гьуркІну бахш йихъ, ва гьадмуган варидариз яв хъуркъувалар рякъиди. ¹⁶ Яв ув'ин ва уву улупурайибдин ул алди гъуз. Гьаму аьгъюваларихъан ижмиди хъичІих, фицики гьамци апІури, увура ва увухъ хъпехъурайидарра уьрхидиву.

Вазифйир, яни жвуву гьапІну ккундуш

5 Яшлу адмийирииз хъжагъру саягъниинди макІан, яв адашси, гьавриъ тІаъ. Жигъил адмийирихъди, яв гьардшарихъдиси, гафар апІури йихъ. ² Аьхю дишагълийир – дадйирси; жигъилдар чйирси дис, дурарихъди вуйи яв аьлакъйир лап марццидар шлуси гъуз.

³ Гъич саб терефнаанкъан кюмек имдру ачІни дишагълийирин гъайгъу зиг. ⁴ Эгер ачІни дишагълийиз баяр-шубар, ясана хтулар аш, дурари чпин хъугъувал ляхниъ улупри, чпин хизандинна абайир-бабарин гъайгъу зигури. Му Аллагъдиз кбалгру ляхин ву. ⁵ Хъа гъякъ ачІни дишагъли, яни фужкІа хътрур сар Аллагъдихъ йирфар хъирчнайир ва, йигъ-йишв ккарагури, Дугъкан кюмек ккун апІурайир ву. ⁶ Хъа кефер апІурайи ачІни дишагъли чІивидимиди дукІнайи гьисаб ву. ⁷ Гъич саб жюрейин тягънийир дархъбан бадали, хъугърудариъ тІапІ. ⁸ Жвуван багахълуйирин, сифтена-сифте жвуван хизандин гъайгъу ктрур, хъугъувалихъан гьудучІвнайир ву ва хъругъуртІан ужуз ву.

⁹ Йирхъџур йислан зиина яш дубхънайи ва саб ражаритІан швувахъ дархъи ачІни дишагълийиртІан хъугърударин гъайгъушнаъ махъан. ¹⁰ Думу дишагълийин ужудар ляхнар аьгъю

ишри: биџидар вердиш гьапІу ва хялар къабул гьапІу, хъугъру гьардшарин ликар гъижикІу, читинвал алабхъдариз кюмекнаъ ва гьарсаб ужудар ляхнарииз бахш гъашир.

¹¹ Жигъил ачІни дишагълийир думу гьисабнак макаан, гьаз гьапиш чпин юкІв хъипнайивал Месигъдихъан ярхла шлурихъ дурариз швуваз гъягъюз ккун хъибди, ¹² ва, чпи сифте Аллагъдин улихъ туву гаф чІюбгъюри, дурари чпин суд апІура. ¹³ Мидихъди сабси, лихурира адруган дурар гагъ-гагънак давди вахт адапІуз вердиш шула, хуларинан-хулариз ккажагъюз хъюгъра, футна либхура, жарадарин ляхнаригъ гъючІвра, лазим дарубдикан улхури шулу. ¹⁴ Гъаци вуйиган, узу жигъил ачІни дишагълийирикан швуваз гъягъюб, биџидар апІуб, чан хулахъ зегъмет зигуб ва душмнар чпикан чІуруди дулхуриси апІуб ккун апІураза. ¹⁵ Гъаз гьапиш гьацдарикан сакъюдар, жвуван хъугъувал дипну, иблисихъди гъушну.

¹⁶ Эгер ачІни дишагълийирииз хъугъру багахълуйир аш, хъугърудариз артухъ гъагъ дархъуз, дурарин гъайгъу багахълуйири зигри. Гьадмуган дугъридан кюмек адру ачІни дишагълийирииз хъугърударихъан кюмек апІуз хъибди.

¹⁷ Ужуди аьхювал апІру касариз хъугърударин артухъ гьюрмат ади ккунду, иллагъки Ужувлан хабар рабгърудариз вая аьгъювалар улупрудариз.

¹⁸ Гъаз гьапиш Гирами китабари кІура:

«Гад апІури, рацц'ин али йицран ушв миилибтІан» ва

«Лихрур къиматназ лайикъ ву».

¹⁹ Хъугърударин аьхюрилан аьрз апІуради гьабшиш, къюр вая шубур шагъид хътарди, къабул мапІан. ²⁰ Хъа гунгъар апІурр, имбударизра дарс хъузди, варидарин улихъна адагъ.

²¹ Аллагъдин, Иса Месигъдин ва кадагънайи малайикарин улихъ увкан ижмиди ккун апІураза: гьаму узу гьапидар къабул дапІну, саризра майил мапІан; сарин тереф дибисну, тмунурииз миилзиган.

²² Жарадарин гунгъарин иштиракчи махъан. Хъугърударин аьхюдарин жергйирииз гъялакди фужкІара макадагъан. Марцциди гъуз.

²³ Саб шидтІан дурубхъди мугъузан, яв фунин уьзрииз ва кми-кмиди шлу иццрушнарииз џибди чяхирра ишлетмиш апІури йихъ.

²⁴ ГъацІарин гунгъар, суддин Йигъ гъайиз гьамустІанра рякъюра, хъа гъацІарин – къяляхъна ачмиш хъиди. ²⁵ Гъаци ужудар ляхнарра ву: гъацІар гьамустІанра рякъюра, хъа дярякърайидар къанди арайиз удучІвиди.

6 ЛукІвалиъ айидари Аллагъдин ччвур ва учу улупу аьгъювалар беябур дарапІбан бадали, гъит чпин аьхюдарин гьюрмат уьбхри. ² Хъа аьхюдар хъугърудар вуш, дурар чпин гьардшар вуйивализ дилигну, фурс дарапІри. Хъа гъаци, гъит имбубтІан хъана уччвуйи чпин аьхюрихъ хъпехъури ишри, гъаз гьапиш чпи гьуллугъ

апІурайидариз дурарра дугъри ва ккуни гъардшар ву. Адмийиризу уву гъамци улупну ва гъаддихъна дих дапІну ккунду.

КучІлин улупбар ва гъякъ девлет

³ Шли, Аллагъдиз лайикъ вуйи гъюрмат хурайи ихъ Агъа Иса Месигъдин сагъ гафар ва аьгъювалар тина гъадаъну, фу-вуш жараб улупураш, ⁴ думу хъюхъ забгурайир, амма фукІа аьгъдрур ву. Дицир адми, гъюжатарин ва люкънарин кчІихбарин уьзри гъадагънайир ву. Гъацдарилантина бахилвал, гъярхъувалар, агърар-люкънар, хъугъвалиан адахъувал ⁵ ва кІулиъ маъ адарди гъякъвал кІваълан гъубшдарин гъанихвали, зат ккудудукІру гъюжат арайиз хура. Аллагъдин ляхнар дурариз чпи ацІузтІан вуйидар дар.

⁶ Хъугъувалин тІалабар тамам апІуб ва варибдиин рази хъуб зурба хъуркъувал ву.

⁷ Фицики му дюн'яйиз ухъу гъабхиб фукІара адарихъ, я фукІа къяляхъ гъабхидира дархъа.

⁸ Уьлна палат аш, гъаддиин рази хъидихъа.

⁹ Девлетлу хъуз ккунир гизаф абдал ва хатІавалин тямгъяриъ ахъру. Дурари адмийир бедбахтвалин ва аьжалин деринаризу хъчІюхюру. ¹⁰ Вари жюре чІуруваларин ччив – пул ккун апІувал ву. Пул ккун дубхъну, хъугъувалихъан гъудучІву адмийир гизаф бахтсуз гъахъну.

Фу кІваълан гъархну ккундарш

¹¹ Хъа уву, Тимофей, Аллагъдин адми вува, гъаддиз гъацдарихъан гъерг. Дюзвал, хъугъувал, хъугъувалин тІалабар тамам апІувал, масанвал, сабур, умунвал бисуз хилар гъачІаркк. ¹² Хъугъувал

бадали игит йихъ, увуз дих дапІнайи гъаргандин уьмрихъан хъичІих. Фицики уву лайикълуди гизаф шагъидарин улихъ яв хъугъуваликан гъапнийва.

¹³ Гъамус узу увуз, Понтий Пилатдин унтІаъ кІубанди гъаму хъугъуваликан шагъидвал гъапІу Месигъ Исайин ва варибдиз уьмур тувру Аллагъдин улихъ дих апІуразавуз: ¹⁴ увуз гъич саб тягъна дяргъруси, узу увуз гъапиб вари ихъ Агъа Иса Месигъ гъяйизкъан, тамам апІури гъуз. ¹⁵ Вахт гъабхъиган, Думу ухъухъна Аллагъди, хушбахтавар ва сар вуйи Гъюкумдри, паччгъарин Паччагъди ва агъйирин Агъайи, лик кубкІуз даршлу аквнаъ айи ва адмийириккан гъич саризкъан дяркъю ва рякъюз даршлу, аьжал хътру Сари гъаъди. Гъадгъануб ву гъюрмат ва къудрат гъаммишандиз! Амин.

¹⁷ Гъаму дюн'яйиин девлетлу вуйидариз йип: фурсар дарапІри ва чпин девлетарихъ йирфар хътричри – думу мюгъкам вуйиб дар. Уьмриккан къукъ ктабгъури яшамиш хъуз вари лазим вуйиб артухъра кади тувру Аллагъдихъ йирфар хъирчиш, хъа ужу ву. ¹⁸ Дурарикан ужувлар апІуб ккун апІин, гъит гъяни ляхнарихъди девлетлу ишри. Къискъисар даришри ва иштагъниинди имбудариз чпин девлетнакан капІри. ¹⁹ Гъит, гъамци чпиз хазна уч апІри – му гъюз ккимбу гъякъ уьмур гъазанмиш апІру ижми шибритІ хъибди.

²⁰ Тимофей, яв хилиъ ивнаийиб вари уьбх. Аллагъсузвалин улхбар-рахбарихъан ва кучІлин аьгъюваларин гъюжатарихъан гъудучІв. ²¹ Гъацдар аьгъювалар ачуз, кІурайидар хъугъувалихъан гъирагъдиз душна.

Гъит уж'вал учвухъди ибшри!

Тимофейиз-2

Гирами Рюгьнуланмина Павели гъибикІу му кагъаз, гъилигу гъяларин, аьхиримжинуб ву. Му кагъаз Римдиъ гъибикІганси ву. Му кагъзиъра чаз аьгътлу вуйи гъардаш Тимофейин ччвур КІваин апІура. Хъергуваларикк ккахъну, дустагъдиъ деънайи Павел суддихъна ва аьжалин жазайихъна гъязур шулайи. Иллагъки гъамциб вахтна дугъу чаз кюмек гъапІу ва чан вари уьмриъ хъугъвал алди гъахъи Аллагъдикан ктибтуз хъюгънийи. Павелиз аьжаликан гучІ ктайи, думу Месигъдихъди чазра гъаргандин уьмур ккилибгурайивалихъ ижмишнаан хъугънайи. Аммаки Исайин вакилиз хъугърударин гъюз имбу гележегдиз кюмекар дарапІди гъитуз ккундайи, фицики чаин улуркъстар аьзабарна хъергувалар дурариз ккилигурайиб дугъаз аьгъяйи. Гирами Рюгъну улихъмиди, гизафдар гъякъвалихъан хътакиди ва жвуван зиин Аллагъди аьхювал апІури дурариз ккун хъибдар, кІурайи. Гъаддиз Аллагъдин Рюгъну Исайихъ хъугънайидариз Месигъ вари гъюкмартІан зиина вуйивал ва вари аьхюдарин Паччагъ вуйивал КІваин уьрхюб, гъацира, улукъуз ккайи хъергуваларизна гучІар ккаъбаз дилигди, аьгътлуди гъузуз дих апІура: «аьжал терг ГъапІуриинди, Ужувлан хабарниинди дюн'яйиз уьмур ва аьжалсузвал Гъабхуриинди, ухъу Уьрхрур – Месигъ Иса гъюб'инди думу багъиш рябкъюри гъабхъну» (1:10).

1 Аллагъди гаф тувнайи Месигъ Исайиъди сатІи вуйи уьмур рабгъуз Аллагъдин ниятнийинди гъаънайи Месигъ Исайин вакил Павелихъан ² йиз ккуну вуйи бай Тимофейиз – уж'вал, рягъимлувал ва мясляаьт Адаш Аллагъдихъан ва ихъ Агъа Месигъ Исайихъан!

Баркаллагъ пуб

³ Йиз абйириси марцци намуснийинди узу гъуллугъ апІурайи Аллагъдиз, гъарсаб йиз ккарагабаъ уву КІваин апІруган, баркаллагъ кІураза. Узу уву, ккарагури, зат сикин дарди, йигънура йишвнура уву КІваин апІураза. ⁴ Узхъанди уву удурзу нивгъар КІваин илмийиз, ва уву дяркъну, юкІв шадвали абціуз ккунди, ктисурадарзу. ⁵ Сифте яв баб Лоидайин, хъа яв дада Евникайин КІваз гъафибсиб марцци яв хъугъувал КІваин апІураза. Му мициб хъугъувал увуз айивалин саб шак адарзуз. ⁶ Магъа гъамци, КІваин апІуразаузу: Аллагъди увуз тувнайи, ва узу хилар иливган, увуъ кабхъу гъуллугънан багъиш, чІиви цІа кади, убгури гъит. ⁷ Аллагъдин Рюгъну ухъуз гучІ туврадар, хъа кьувват, масанвал ва сагъ фикир тувру.

⁸ Гъаддиз, ихъ Агъайикан ктибтуз нач мапІан, ва Гъадму бадали дустагъдиъ айи узхъан нач мапІан, хъа узухъди Ужувлан хабар бадали, уз'ин улукънайи аьзабарин пай гъадабгъ. Фицики Аллагъди ухъуз Чан ужувлакан ктибтуз кІури кьувват тувна. ⁹ Дугъу ухъу ихъ ляхнариз лигну дюрхнадар ва Чан гирами вуйи дихнийинди ухъуз дих дапІнадар, хъа, Чан гъаци апІуз ккайивалин кьувватназ ва Чан зурба вуйи ужувлаз дилигну гъаци дапІна. Дугъу ухъуз, Месигъ Исайиланмина думу багъиш, вахтар ккергъайиз улихъна дапІнайи. ¹⁰ Гъамус, аьжал терг ГъапІуриинди, Ужувлан

хабарниинди дюн'яйиз уьмур ва аьжалсузвал Гъабхуриинди, ухъу Уьрхрур – Месигъ Иса гъюб'инди думу багъиш рябкъюри гъабхъну.

¹¹ Гъадму Ужувлан хабар ктибтру вакилди, аьгъювалар улупрурди ва мялимди Аллагъди узу дерккну! ¹² Магъа гъамдиз дилигну, узу гъацдар аьзабар аьгъ апІураза. Хъа узуз начди дарзуз! Узуз узу Шлихъ хъугънаш, аьгъязуз. Дугъу уз'ин илипнайи гъадму ляхин Аьхиримжи йигъ гъяйизкъан вари уьбхрувалик йиз гъич саб шакра кадариз.

¹³ Хъугъувал ади ва масанвал ади узкан увуз гъеерхъу дюз аьгъювалар увуз дарсар ишри. Дурар учуз Месигъ Исайиъ гъидихъдар вучуз. ¹⁴ Яв хилиъ ивнайи вари ужуб ухъуъ яшамиш шулайи Гирами Рюгънан кьувватнийинди уьбх.

¹⁵ Асия уьлкейиъ, Гермогенна Фигелра кади, узхъан вари гъидицнайиваликан аьгъязуз.

¹⁶ Гъит Агъайи Чан рягъимлувал Онисефордин вари хуландариз улупри. Дугъу гагъ-гагънак йиз КІваз архаинвал хури гъахъну ва узу йитІнайи зунжрарихъан нач гъапІундар! ¹⁷ Учв Римдиъ айиган, дугъу узу, дихъайизкъан, гизаф агури гъахъну. ¹⁸ Гъит, Агъайи дугъаз гъадму Йигъан Чан уж'вал туври! Хъа дугъу узуз Эфесдиъ фукъан кюмек гъапІнуш, варидаризтІан увуз ужуйи аьгъязуз.

Хъугъувал али Месигъ Исайин адми

2 Гъаци, йиз бай, Аллагъдин ужувлаан кьувват адабці, думу ухъуз, Месигъ Исайиъ сатІи вуйиган, туврайиб ву. ² Увуз узкан гъеебхъуб гизаф адмийирин улихъ жарадаризра гъаци улупуз удубкъру хъугъвал али касарин арайиъ кидибт. ³ Месигъ Исайин дугъри эскерси, яв пай аьзаб гъадабгъуз гъязурди гъуз. ⁴ Гъич сар эскерра хулан

ляхнарихъ шулдар – дугъан вазифа, чан ахъюри гъапиб апІуб ву. ⁵ Я гъич сар талитчийиз, талитнан къайдйир гъючІюргъиш, пешкеш тувидар. ⁶ Гъаци нежберра ву: амкІ ккудубзури гъилиху дугъаз чан пай мягъсул сифте ражну дурубкъну ккунду. ⁷ Узу гъапибдикан фикир апІин – Агъайи варибдин гъавриъ ахъуз кюмек апІидивуз.

⁸ Давуддин тухмиан удучІву, дукІну чІиви гъахъи Иса Месигъ кІваин апІин. Узу рабгъурайи Хабарнан мяна гъаддиъ а. ⁹ Гъадму Ужувлан хабар бадали узу балайикк ккахъназа, тахсиркарси, зунжрариъ аза. Хъа Аллагъдин Хабар зунжрариъ дибтІуз шлуб дар! ¹⁰ Гъаддиз узу, кадагънайидар бадали, Месигъ Исайихъди сатІи вуйидариз, гъаммишандин адлувалра хъади, чпиз уърхювал рубкъбан бадали вари аьгъ апІураза.

¹¹ Гъаму гафар гъакъ ву:

эгер ухъу Дугъахъди гъийихнуш,
Гъадгъахъди яшамишра хъидихъа.

¹² Эгер аьгъ апІураш, Дугъахъди паччагъвалра апІидихъа.

Эгер ухъу Дугъахъан гъудучІвиш,
Думура ухъхъан гъудучІвиди.

¹³ Эгер ухъу дугъриди гъудрузиш,
Думу дугъриди гъузди, фицики
Думу Учв Чахъан гъудучІвидар!

Аллагъди кадагънайи гъуллугъчи

¹⁴ Гъаму вариб адмийириз кІваин апІбаъ яваш ва инжик махъан. Аллагъдин улихъ дурарикан гъюжаткарвал дебккуб ккун апІин. Дурарихъ хъпехърудариз, аьжалихъна хувалтІан, хайир адар.

¹⁵ Аллагъ увкан разиди гъитруси, диш рякъди гъярайи касси, гъич сабдихъанра нач даршлу гъякъвалин гаф деебури, яв хил'ан удубкъруб вари апІин. ¹⁶ Хъа ичІи ва аллагъсуз лягълягъярихъан гъудучІв. Фицики дурари адмийир Аллагъдихъан ярхла апІура. Чпин хътругърувалариъ дурарин хъуркъувалар артухъ хъиди. ¹⁷ Дурарин каламарра, кубчІвру аьзарси, даргъиди. Дицдарин арайиъ Филетна Гименейра ахъна. ¹⁸ Дурар гъакъ рякълан улдугна. Дурари, гъийихдар чІиви духъна, кІура. Гъамци кІури, дурари сакъюдарин хъугъувал чІюбгъюра. ¹⁹ Хъа Аллагъди ккивнаи бин мягъкамди дийибгъна, ижмиб ву. Дид'ин гъамци кІури, лишан алабсна: «Аллагъдиз Чандар аьгъя». Ва хъана: «Гъарсари, Агъайин ччвур бисрури, гъич чІуруб дарапІри!»

²⁰ Ахъю хулаъ, гъизилинна арсранси, гакІвлинна ругдин гъабарра а. Гъюрматлуди ишлетмиш апІру багъа гъабарра а, аьдатнан гъяжатназ – ужуз гъабарра. ²¹ Вари чІурубдихъан марцц гъахъир гъюрматлу гъаб хъиди: дицир кас гирами дапІна; Эйсийи гъадму ишлетмиш апІиди, думу гъаммишан гъарсаб ужувлан ляхниз гъязурди гъубзди.

²² Жигъилвализ хас вуйи тямгъярихъан ярхла йихъ ва, Агъайихъна марцци юкІвариинди илтІикІрударихъди сабси, дюзвалихъна,

хъугъувалихъна, масанвалихъна, мясляаьтнахъна варидарихъди гъачІаркк. ²³ Ахмакъ ва абдал гъюжатарихъан ярхла йихъ, увуз аьгъявуз: дицдар гъюжатар элегбаринди ккудукІуру. ²⁴ Агъайин гъуллугъчийиз гъюжатаригъ гъючІвуб лайикъ дар. Думу варидариз гъюдлир ва ужур, аьгъювалар улупуз аьгъюр духъну ккунду. ЧІурувал кІваъ гъибтну ккундар, ²⁵ жвуваз къаршу удучІврур гъюдалди дюз алаъ. Белки Аллагъди дурариз гъякъвал аьгъю хъпан бадали чпи гъапІубдиин швумал хъуз хъана мумкинвал тувур, ²⁶ дурарра хъиргди, ва, чан ниятназ мютІюгъ дапІну, иблисди йисирвализ гъадагънайи гъарсар азад хъиди.

Аххиримжи йигъар

3 Ва сабсана аьгъю йибхъ, аххиримжи вахтари гъагъи йигъар улуркъиди. ² Адмийириз, чпина пултІан ккунди гъубзидар, чпин тярифар апІрудар хъиди, хъюхъ дазабгну лицрудар хъиди, ушвниин чІуру гафар алидар хъиди; абйир-бабарихъна гъюрмат гъубзидар, чухсагъул кІурудар хъидар, инсанарин юкІвариъ гирамивал гъубзидар. ³ Адмийир юкІв адрудар, мясляаьтнахъна дяргърудар, футнакрар, сабур адрудар, инсафсузар, ужувлан душмнар, ⁴ масу туврудар, фикирсузди гъяракат кайидар, ацІу гафар кайидар хъиди, дурариз АллагътІан къукъар апІуб артухъ ккун хъибди. ⁵ Зиълан чпи Аллагъдихъ хъайиганси улупиди, хъа айтІан дурар Аллагъдин къувватну дигиш апІидар. Гъацдарихъан ярхлади гъуз.

⁶ Дурарин арайиъ гъацдар адмийир аки, чпиина хъугъвал дубхну, жара хизанариъ учІврудар, дурари гъавриъ адру, гунгъари ккачІакІнайи дишагълийир алдатмиш апІиди, хъа дишагълийири гъадрарин гъубкъу жюрейин тямгъар гъуркІри хъиди. ⁷ Думу дишагълийирихъан, дурарин дарсар гъаммишан урхури шулушра, гъич фицикІа гъякъ абгуз хъибдар. ⁸ Мусайиз къаршу удучІву Янесна Янбресси, гъаму адмийирра маар адрудар, кучІлин хъугъувал айидар, гъякъвалихъди гъюжатариз гъудужврудар ву. ⁹ Хъа дурар чпин метлебарихъ хъуркъидар: дурар вари (Мусайихъди гъюжатнаъ гъахъидарси), ахмакъар вуйивал ачухъ хъибди!

Аххиримжи насигъятар

¹⁰ Гъамус уву гъам урхбаъ, гъам уьмриъ, гъам метлебар кІулиз адагъбаъ, гъам хъугъувалиъ, гъам аьгъ апІбаъ, гъам масанвалиъ, гъам ижмивалиъ, уз'ин Антиохияийи, Иконияийи ва Листраийи алахъу хъергвалариъ ва аьзабарийи узу кІуруб апІури гъахъунва. Гъаму вари хъергвалар узу аьгъ гъапІунза, ва варибдикан Агъайи узу ккадаъну!

¹² Месигъ Исайихъди гирамиди яшамиш хъуз ккуни гъарсариз гъацдар хъергвалар ккилигура. ¹³ Хъа пис адмийирна алдатмиш апІрудар исина-исина

кучІлин кьарнаъ арсди, дуради чпихъди имбударра алдатмиш апІиди.

¹⁴ Уву гьарган яв хъугъувал алибдихъди ва увуз улупубдихъди гъуз. Увуз аьгъявуз му вари увуз Шли улупнуш. ¹⁵ Гъеле бицидимиди увуз Гирами китабар аьгъявуз, ва гьадму Китабари Месигъ Исайихъ хъугъувалилантина уърхювалихъна гъахру аькъюл тувунвуз. ¹⁶ Гьарсаб Гирами китаб Аллагъдин Рюгъниинди вуйиб вуйиган, думу хайирназ ву: Китабари, Аллагъдин адми ужувлан гьарсаб ляхниз гьуркІну гъязур хъпан бадали, аьгъювалар гъадагъуз, жиниди айи писвалар ачухъ апІуз, гьалатІар ктагъуз, дюз рякъюхъ хъауз кюмек апІура.

4 ЧИвидаринна гъийихдарин суд апІуз гъюру Месигъ Исайин ва Аллагъдин улихъ ккун апІуразавукан (узу мици, Месигъдиз Паччагълугъ айиган ва Думу багарихъди гъюрайир вуйиган, кІураза): ² Аллагъдин гаф рабгъ, рягъят вуйи ва рягъят дару вахтнара ижмиди гъуз, гьалатІар ктагъури апІин, жинивалар ашкар апІури гъуз, инсанарин рюгъ за апІин ва сабурлуди аьгъювалар тув. ³ Гъациб вахт гъибдики: гъякъ аьгъювалар улупбахъан гъудучІвиди ва, чпиз фу деебхъну ккундуш, гъаддихъ хъпехъуз тямгъ ади, мялимар чпилан илтІикІуз гъитди. ⁴ Гъякъ'вализна дюзвализ чпин ибар гьеркнуду, дурар, махъварихъ хъпехъбан бадали, дурарихъан гъидициди.

⁵ Хъа уву варибдикан марцци саягъниинди фикир апІин, гъагъивалар аьгъ апІуз дубгъ, яв ляхин апІин – Ужувлан хабарнакан кидибт, яв гъуллугъ гъубкІну тамам апІури гъуз. ⁶ Хъа узкан хабар гъадабгъуруш, сарун йиз уьмур гъурбан апІуруш'ина дубхнайиси алиб ву. Йиз гъягъру вахт ву сарун. ⁷ Узу ужуйи женг гъубхунза ва узуз улупнайи вари манзил ккадапІунза, хъугъувал гъюбхюнза. ⁸ Гъамус узуз Агъайи, дюзвалин Судьяйи, гъадму Йигъан пешкеш тувди – узу гъякъ

апІиди, неинки узу, хъа Думу хъадакну гъюру Йигъаз масанвалиинди ккилигурайи гьарсар гъякъ апІиди.

⁹ Узухъна ухди гъюз чарйир аг! ¹⁰ Фицики Демас узухъди гъузундар. Думу, чан юкІв гъаму дюн'яйиз тувну, Фессалоникдиз гъушну. Креск Галатияйиз гъушну, Тит – Далматияйиз. ¹¹ Узухъди сар ЛукатІан хътар. Увухъди Маркра хъади гъач, гъаз гъапиш, дугъу узуз йиз гъуллугънаъ гизаф кюмек апІури шулу. ¹² Тихик узу Эфесдиз гъаунза. ¹³ Уву гъюруган, йиз валжагъра гъадабгъ – думу Троядайиъ айи Карпдихъ гъубзниз, йиз китабарра гъадагъ, гизафси гъидкъиндар.

¹⁴ Рукъан уста Эскендери узуз гизаф чІуруб гъапІунзуз. Гъит, Агъайи дугъаз, чан ляхнариз лигну, туври! ¹⁵ Хъа уву дугъхъан ихтиятди гъуз, думу яманди ухъу тувру вари аьгъювалариз кьаршу гъедергури гъахъну.

¹⁶ Суддиъ узуз йиз тереф уьбхюри улхуз сабпи ражну мумкинвал тувиган, кюмекназ сар касра гъафундайи, варидари узу гатІахъну. Гъит му дурарин тахсир гъисаб дарапІри! ¹⁷ Хъа йиз къяляхъ Агъа дугъужвнайиз. Ари Гъадгъу узуз, узлантина Ужувлан хабарнакан жугъуд дарудариз ктибтбан бадали, варидариз ебхъуз гъитрусиди кьувват тувунзуз. Дугъу узу асландин кІанччаригъан гъядягъну. ¹⁸ Агъайи узу гьарсаб чІурубдикан ккадаиди ва, Чан Аьршарин Паччагълугъдиз гъахуз кІури, уърхиди. Гъадгъаз ибшри ад аьсрариан-аьсрариз! Амин.

¹⁹ Прискилайизна Акилайиз саламар йип, ва гъацира Анесифордин вари хуландариз. ²⁰ Эраст Коринфдиъ гъузну. Трофим, иццру гъахъир, Милетдиъ гъитунза. ²¹ Къюрд хъайиз гъюз чара апІин! Увуз саламар хътаура Эвбули, Пудди, Линди, Клавдияйи ва вари гъардшари. ²² Гъит, яв рюгънахъди ишри Агъа! Гъит, учвухъди Аллагъдин уж'вал ибшри!

Титдиз

Гизаф аьлимари кІурайиси, Гирами Рюгьну Павелихьди му кагъаз, думу йикІайиз улихьна, Римдиъ бикІуз гьитуб ву. Му кагъаз Крит островдиин Аллагьдин гьуллугьнаъ айи Титдиз дибикІнайиб ву. Павели му островдиин Тит, чан аьхиримжи сиягьтназ дуфнайиган, гьитну имбур вуйи. Думу мушв'ин Аллагьдихъ хьугьнайидарин гьайгьушнаъ духьну ккундийи. Думу дицикъан рягьят ляхин дайи. Крит агьларин хасиятнанан аьгью Павел, дурариз ачухъди къаршу гьедергуйи. Аллагьдин вакилиз Ужувлан хабар душв'ин ухди дюз дарушвахъинди илтІибкІбакан аьгью гьабхьнийи. Ужувлан хабарнанан каламар дапІнайи. Хьугьрударин арайиъ къайда, гьюрмат адайи. Аллагьдин халкъдин арайиъ гьалабулугьар гьитІиккуз ккунди, сакьюдар кучІлин хьугьрудари, гьубкъу жюрейин мумкинвалар ишлетмиш апІуйи. Гьамциб гьял себеб вуди Гирами Рюгьну Павелихьди Титдиз кагъаз бикІуз мажбур апІуру ва дугъаз Критдиин хьугьрудар саб хилди хьуз кюмек апІуру буйругьар тувру. Дидихъди сабси, Титдиз каламар ашкар апІбаъ, лазим вуйибкъан ижмишин улуп кІури, насигьятарра тувру. Кагъзиъ гизафси Аллагьдин рягьимлувалин уьрхру къувватназ фикир тувра.

1 Узу, Аллагьдин гьуллугьнаъ айи ва Иса Месигьдин вакил Павел, Аллагьди кадагьнайидар хьугьувалихьна хуз, гьякъ'валин кІулиъ тІауз, дюзди Аллагьдиз гьюрмат фици апІуруш улупуз ва ² дурарик гьаргандин уьмрин умуд капІуз гьаънайир вуза. Дициб уж'вал вари дюн'я арайиз хайиз улихьна гьич саб вахтнара кучІал дарапІуру Аллагьди тувнайи гаф ву. ³ Чав дебккнайи вахт гьафиган, Дугьу дюн'яйиз Чан Гаф гьаъну. Гьадму Гафнанан вуйи Хабар рабгьувал Аллагьдин, ухьу Уьрхрурин, ниятнинди уз'ина ихтибар дапІна.

⁴ Узухъди саб хьугьувалин йиз дугьри бай Тит, Адаш Аллагьдихьан ва ухьу Уьрхру Иса Месигьдихьан уж'вал ва мясляаьт ибшривуз.

Критдиин Титдин вазифйир

⁵ Узу уву Критдиин гьял дапІну адру вари ляхнар гьял апІбан бадали ва гьарсаб шагьриъ хьугьрударин арайиъ аьхюдар дерккбан бадали гьитунзаву. ⁶ Узу гьапиганси, деркккру аьхюдар марцциди яшамис шулайидар духьну ккунду – саб ражаритІан хпир духну адрударикан; дурарин веледар хьугьрудар вуди ккунду, я гьич саб жюрейин хлиан идитнайивал ва хьпебехьрувал дурарик кади ккундар. ⁷ Фицики Аллагьдин гьуллугьнини али аьхюр Гьадгьан ляхнар кІули гьахурайир ву ва дицир саб гаф кайир духьну ккундар. Дициб гьуллугьнини, чав кІурубтІан аьгьдрур, я хьял гьюрур, пияниска, элегрур, я пулиъ улар айир духьну ккундар. ⁸ Хъа, гьатци, дицир кас хьлар къабул апІрур, уж'вал апІрур, фикирлур, дюзвал ккунир, намус-гьир'ят айир, учв чан хилиъ дисуз шлур вуди ккунду. ⁹ Думу улупурайи аьгьюваларикк кІул ккиврур, гьякъ гафнан терефкар вуди ккунду; хьпехьрудариз сагь

насигьятариинди кюмек апІрур, хъа хьпебехьрудар, чаз къаршу гьедергрудар ашкар апІуз аьгьюр духьну ккунду.

¹⁰ Фицики гизафдар гьич саринра гьюкум къабул дарапІрудар шулу, лягьлягьчйир ва футнакрар-кучІляхяр, гизафна-гизафси дицдар адмийир суннат дапІнайидарин арайиъ а. ¹¹ Дурари кІулди хизанар пуч апІури хьюгьру; чпин ужуз хайирнахъди, аьгью дубхьну ккуниб улулупди, фукІа дару каламарихьан хъчІихури шлуган, дурарин ушвниъ итІибшври ккунду. ¹² Дурарин сар пайгьамбри гьапну: «Критдин агьлар – гьарган кучІлар апІрудар, вягьши гьайванатар, темплар, адраціру фунар ву!».

¹³ Му дугьридан гьякъ ву. Гьаддиз дурарин, саб гьяйифвал ктарди, гьякъяр унтІаъ атІри апІин; гьит, дурар сагь хьугьувалихьна гьюри; ¹⁴ гьит, жугьдари кадагьнайи махьварихьан дурар ярхла ишри ва гьякъналан улдугьнайидари кІурайиб дарапІри. ¹⁵ Марццидариз вари марцциб ву, хъа кацінайидариз ва хьтругьрудариз марцциб фукІара адар, гьаз гьапиш, дурарин фагьумра, намус-гьир'ятра кацінайидар ву. ¹⁶ Дурари, чпиз Аллагь аьгьячуз, кІури, гьисаб апІура, хъа чпин ляхнар-тІулариинди Думу ярхла апІура. Гьадрар ву думу намуссузар, мютІюгь дарудар, гьич саб ляхнизра хай дарудар.

Гьякъ аьгьюваларихъди хьуб

2 Уву, гьякъ аьгьювалари фу тІалаб апІураш, дупну ккунду. ² Яшлуйириз чпин кІул'инди фикир апІуз улуп: ужубна-харжиб аьгью апІури ишри, гьюрматназ лайикъди ишри, фикирлуди ишри, ижми хьугьрудар ишри, ккудудубкІру масанвалиъ ишри, мюгькамди сабурлудар ишри. ³ Гьаци улуп яшлу дишагьлийиризра: намуслуди

яшамиш шлуганси, футнийир дарагъди, убхърубдиъ улар адрахъруси; гъит, жигъил швушвариз ужувлар апІуз улупри. ⁴ Дурарихъди чпин жилар ккун апІуз гъитри; чпин веледарихъ юкІв хъипри; ⁵ аькъюллуди фикир апІрудар ишри, чІат ул адрударди вердиш ишри, хулан гъайгъу кайидар ишри, уж'вал кайидар ишри, Аллагъдин Хабар аскан даршлуси, чпин жиларихъ хъпехърудар ишри. ⁶ Гъаци жигъиларра ишри: дурариз чпи хилиъ дисуз шлуси улуп. ⁷ Уву дурариз вари яв алдабгъурайи ликдииндина ляхнариинди чешнеди гъуз. Гъит, уву улупурайи аьгъювалар лап кІваантІан ва гъюрматназ лайикъ ишри, ⁸ ихъ душмарихъан ухъуз фукІара чІуруб пуз даршлуганси ва дурариз чпиз нач шлуганси, яв гаф-чІал сагъиб ва гъич саб гъалатІ ктруб ибшри.

⁹ ЛукІариз улуп: вари чпин аьхюдарихъ хъпехърудар ишри; кІуруб апІрудар ишри; гафариз къаршу удудучІври, ¹⁰ гъитІибкІрудар ваъ, хъа ухъу Уърхрурикан – ихъ Аллагъдикан вуйи аьгъювалар хъана артухъ уткан ва такабур апІру гъубкІу ихтибар алидар ишри.

¹¹ Фицики Аллагъдин зурба вуйи ужувлу вари инсаният уърхюз шлу аквнахъди ккапІнийи.

¹² Аллагъдин ужувлу ухъуз гъаму дюн'яийиъ, аллагъсуз уьмрихъан ва му дюн'яийин тямгъарихъан ярхла духъну, жвув хилиъ дидисну, марцциди ва намуслуди яшамиш йихъ кІурахъуз.

¹³ Диди ихъ умудар тамам шлу хушбахтавар Йигъ гъяйиз ккилигури гъузуз улупурахъуз. Думу Йигъ Чан аднаъди зурба вуйи Аллагъ ва ухъу Уърхрур – Иса Месигъ гъюру Йигъ хъибди. ¹⁴ Ухъу законсузваликкан азад апІбан бадали, Чаз дурукънайи халкъ марцц апІбан бадали ва думу халкъ, вари юкІв хъипну, уж'вал апІуз улихъ гъягъбан бадали, Гъадгъу ухъхъанди Чан жан тувну.

¹⁵ Магъа гъамцдар аьгъювалар улуп. Яв вари гъюкум улихъ гъапІну, дурарик юкІв капІ ва тахсрар улупури гъуз! Ва гъит, гъич сарихъанра увухъинди хъюхъ за дапІну лигуз дарибшри!

Дугъри вуйи уьмрикан

3 Дурариз гъюкум гъабхрударихъ ва аьхюдарихъ хъебехъну ккунивал кІваин апІури гъуз; гъарсаб ужувлан ляхин апІуз гъязурди ишри, ² гъич затра люкънар дарапІри, гъюжатар

гъитІитІиккри вари адмийирихъна ккунивалиинди ва гъюдливалиинди ишри.

³ Улихъди ухъура ахмакъарди гъахъидар вухъа: кІул'ин зигрудар, алдатмиш дапІнайидар, хъуз мумкин вуйи вари тямгъарин ва ягъ адру къукъарин лукІар вуйхъа, хъюлу ацІну ва гъанихвали ургури яшамиш шули гъахъунхъа, чиб-чпин хъял ади ва чиб-чпи даккунди гъахъунхъа. ⁴ Хъасин дюн'яйиз ухъу Уърхрур – Аллагъдин уж'вал ва Дугъан инсанарихъна вуйи масанвал гъафну. ⁵ Думу, ухъу апІури гъахъи ихъ «гъякъ ва дугъри» ляхнариз дилигну, Гъафир дар, хъа Чан уж'валилантина гъаци гъабхъиб ву. Дугъу ухъу гъюрхну, штухъди марцц дапІну, таза алаъну ва Гирами Рюгънахъди цийи гъапІну. ⁶ Дугъу Чан Рюгъ, ухъу Уърхруриланмина – Иса Месигъдиланмина ухъ'ина, кІюгъялвал адарди, улузну. ⁷ Дугъан зурба вуйи ужувлиинди ухъу, гъякъ дапІнайидар, умуд кивнайи гъаммишандин уьмур рубкъру насларди гъуздихъа. ⁸ Мурар дугъри гафар ву.

Узуз уву гъаму гъякъяр дурарин юкІвариъ тІаъри ккундузуз. Гъит, Аллагъдихъ хъугърудар, ужувлар апІури, ацІри. Хъа мици хъуб варидариз успагъи ва мянфяаьтлу ляхин ву. ⁹ Аммаки ахмакъ улхбарихъан, архйирикан вуйи гъюжатарихъан, гъярхъуваларихъан ва Къанундин кІуллан кчІихуваларихъан ярхлади гъуз. Мурар ичІи ва хайирсуз ляхнар ву. ¹⁰ Хъа гъюжат гъипуз ккунириз, сабан-къюбан чан дюз дарувал улуп, хъасин дицирихъди сарун аьлакъа мигъибтан. ¹¹ Аьгъю йибхъ, дицир кас чІур гъахъир ва гунагъкар ву, дугъу чав чак тахсир кипна.

¹² Узу увухъна Артем ясана Тихик гъаиган, узухъна Никопольдиз гъюз ял апІин; узу душваъ къюрд адапІуз къаст гъапІунза. ¹³ Ккун апІуразавукан, законарикан аьгъю Зенасдихъанна Аполоссдихъан чпи гъярайи рякъ давам апІуз кюмек апІин: дурариз фукІа-мукІа ккимиди мигъибтан. ¹⁴ Гъит, ужудар ляхнар апІури, ихъдаризра дарс ибшри ва гъудрубкІрушваъ кюмек апІуз дугъри, хъа гъадмуган дурарин уьмур бегъер хруб хъибди.

¹⁵ Увуз узухъди гъамшваъ айи варидали саламар хътаура. Ухъу ккуни вари хъугънайидариз саламар йип. Гъит, учвухъди варидарихъди Аллагъдин уж'вал ибшри!

ФИЛИМОНДИЗ

Му кагъаз Павелихъди Гирами Рюгъну Римдиъ дибикІнайиб ву. Филимон Колосс шагъриъ Исайихъ хъугърударикан сар вуйи. Филимондин Онисим кІуру сар лукІ Рим шагъриз гьергну гъушнийи. Гьаму шагъриъ гъабхъи саб гъядисайи лукІран вари уьмур дигиш гъапІнийи: думу Павелихъди таниш гъахънийи. Павеликан Онисимдиз учв уьрхру Исайин гъакънаан гъеебхънийи ва Дугъан терефкар гъахънийи. Гьергну кІури лап пис жаза гъадабтІбазра дилигди, гьаму гъядисайиинди учв гьергну гъафи эйсийин хликкна къяляхъ душну, ккунивалин думу гъавриъ ахъру. Павели Филимондиз, чан лукІрахъна гъюдал йихъ кІури, тІалаб апІури, бикІуру, фицики, Филимон чавси, думура Аллагъдихъ хъугърур гъахънийи. Гьеле Павел лукІвализ ачухъди къаршу удучІвурадаршра, Гирами Рюгъну Онисимдинна Филимондин арайиъ цІийи аьлакьйир ирчбакан бикІура: «Мумкин ву, саб вахтназ думу увухъди дархъуб, хъасин гъаргандиз увухъди хъиди, амма лукІси ваъ, хъа лукІтІан гизаф заина вуйи ккуни гъардашси, иллагъки, узуз ккуни. Думу увузра гъам инсанси, гъамсана Агъайилантина вуйи гъардашси багъа шулу!» (15, 16).

1 Иса Месигъдихъ хъугъру кІури дустагъ дапІнайи Павелихъанна гъардаш Тимофейихъан – ухъухъди гъуллугънаъ айи, ккуни вуйи Филимондиз ² ва яв хулаъ уч шулайи вари хъугърудариз, ккуни чи Апфияйиз ва ухъухъди гъуллугънаъ айи Архипдиз.

³ Ихъ Адаш Аллагъдихъан ва Агъа Иса Месигъдихъан ужвал ва мясляаът ибшричвуз.

Павели саб ляхин тІалаб апІура

⁴ Йиз ккарагбариеъ уву кІваин апІури, увхъан Аллагъдиз гъаммишан чухсагъул кІураза, ⁵ гъаз гъапиш, узуз Агъа Исайихъна ва вари гирами халкъдихъна вуйи яв хъугъуваликан ва масанваликан ебхъури шулзуз. ⁶ Учухъди пай апІурайи яв хъугъували, Месигъдихъди учуз айи вари ужубдин увура гъаври ахъбан бадали ккарагураза.

⁷ Яв масанвали узу гизаф шад гъапІну ва ккаарцну, гъаз гъапиш, уву, гъардаш, Аллагъдин халкъдин юкІвар архаин гъапІунва.

⁸ Ва гъаддиз, узхъан, Месигъдин вакилихъан, увуз яв буржйир тамам апІин кІури, саб нач-гучІ адарди пуз шулушра, ⁹ узу увухъна, тІалаб апІури илтІикІуб хъана ужу ву кІури, гъисаб апІураза, фицики узуз уву масанди вузуз. Узу, Павели, Месигъ Исайи гъаънайири ва Гъадгъулантина дустагъ дапІнайири, ¹⁰ узуз гъаму дустагъдиъ байси гъахъи йиз бай Онисимдихъан тІалаб апІуразавукан. ¹¹ Саб фила-вуш думу узуз гъич саб ляхнизра хай вуйир дайи, хъа гъамус думу гъам увузра, ва гъам узузра хайирлу кас ву. ¹² Думу узу увухъна къяляхъ хътаураза, амма думу узкан ктабтІу йиз пайси вузуз! ¹³ Думу гъамушваъ, дустагъдиъ узу Ужувлан хабарнан кІуллаан итнайишваъ, яв ерина узуз

кюмек апІбан бадали, узухъди гъитуз ккундийзуз.

¹⁴ Яв разивал дарди, дици апІуз ккун гъабхъундарзуз. Гъит яв ужувлан ляхин яв хушниинди вуйиб ибшри, хъа гуж апІбиинди ваъ.

¹⁵ Мумкин ву, саб вахтназ думу увухъди дархъуб, хъасин гъаргандиз увухъди хъиди, ¹⁶ амма лукІси ваъ, хъа, лукІтІан гизаф заина вуйи ккуни гъардашси, иллагъки, узуз ккуни. Думу увузра гъам инсанси, гъамсана Агъайилантина вуйи гъардашси багъа шулу!

¹⁷ Гъаддиз, ухъу саб ляхин апІурайиган, увухъна гъафи узу къабул апІруси, думура къабул апІин.

¹⁸ Хъа эгер, думу яв улихъ тахсиркар вуш, ясана думу увуз фу-вуш буржлуди гъузнаш, думу бурж узук кайи гъисаб апІин. ¹⁹ Магъа узу увуз йиз хилариинди бикІураза: «Узу, Павели, яв зарар ккебкуб кІул'ин гъадабгъураза». Гьеле узу, уву узуз буржлу вуйибдикан гафкъан кІурира адарза. Уву яв ув'инди йиз улихъ буржлу вува! ²⁰ Ав, гъардаш, Агъа бадали гъамус узуз увканра хайир дубхъну ккундузуз. Месигъдиланмина уву йиз гъардаш вуйивализ дилигну, йиз юкІв сикин апІин.

²¹ Уву узухъ хъпехъур кІури, миж кади, увуз бикІураза. Уву йиз тІалаб узу ккун апІурайибтІан артухъра кади, тамам апІруб аьгъязуз. ²² Мидихъди сабси, узуз хялижвувазси, саб халра гъязур апІуб ккун апІураза. Ичв ккарагбарин кюмекниинди Аллагъди узу гъаму багарихъди учвухъна гъаърубдик умуд кайиз.

²³ Узуз саламар хътаура узухъди дустагъдиъ айи йиз юлдаш Эпафрасди, думура Месигъ Исайин кІуллантина дустагъдиъ айир ву. ²⁴ Гъацира саламар хътаура узухъди гъуллугънаъ айи Маркди, Аристархди, Демасди ва Лукайи. ²⁵ Агъа Иса Месигъдин ужвал гъарган ичв рюгънахъди ибшри!

Жугьдариз

Му кагъаз, Исайихъ хъугьрудар вушра, гагь Месигьдихъинди, гагь жугьдарин Къанундихъинди илтИкІрудариз дибикІнайиб ву. Магъа гъаддиз кагъзиъ Къанундин тереф дибиснайидаринна Исайихъ хъугьрударин арайиъ айи фаркъваликан хъайи-хъайиси ктибтура. Кагъзиъ израил халкъдин тарихдиъ Мусайин Къанундиз ва дидин важиблувализ лайикъ къимат тувра. Дидихъди сабси, кагъзиъ Кюгъне Йикърарнан вахтна арайиз гъафи гъядисйириъ, Аллагъди ният дапІнайиси, ахъю мяна айивал ва улихъмиди гъязур дапІнайи хабар адмийириз улихъмиди дебккруб кІваин апІура. Исайихъди му дюн'яйиз саб таза хабарра гъафнийи. Израил халкъди Аллагъдиз гъадмукъан гъурбнар апІурушра, мегъел гъич сар адмикъан гунгъарихъан марцциди марцц апІуз шуладайи. Аммаки Месигьдиз «гъар йигъан гъурбнар хуб гъазкІа дар. Дугъу, Чав-Учв гъурбан гъапІу вахтна, варидарихъанди гъаргандиз саб ражари гъурбан гъапІну» (7:27). Дугъу ухъу аьсариз Аллагъдин улихъ ихъ гунгъариккан азад гъапІунхъу. Рябкъюрайиси, му кагъзиинди Исайихъ хъугьдари Месигьдикан вуйи Ужувлан хабар хъугъувалиинди къабул гъапІну. Хъа хъугънайидарин Иса Месигьдик кайи миж сарихъанра ктабтІуз дархъбан бадали, чиб-чпиз хил гъачІабккбан бадали ва хъугьрударихъди аьлакъйириъ гъузбан бадали, Гирами Рюгъну кагъзиъ гагъ-гагънак гъадму Ужувлакан ктибтура. Дурар чпин гъар йигъандин уьмриъ, чпихъ хъерграйиганра, аьзабар зигурайиганра, хъугъвалихъан гъудудучІвди, мюгъкамди дийигъну ккунду. Дурарихъан аьхиризкъан Аллагъдиз ккуниб апІури гъузу гизаф жюре игитариинди дамах апІуз шуйи.

Аллагъ Чан Балин мелзналан улхури гъахъну

1 Гъушу вахтари гизаф ражари ва гъар жюрейиинди Аллагъ пайгъамбрариланмина ихъ абйирихъди улхури гъахъну. ² Хъа гъаму аьхиримжи вахтари Аллагъ адмийирихъди Чан Балин мелзналан улхури гъахъну. Дугъу Думу вари Чан хилиъ бисуз Улупнайир ву. Дугъу Гъадгъуланмина вари завар-жилар арайиз гъахну. ³ Бай – Аллагъдин ад атІабгурайи Нур ву. Думу Аллагъдин аллагъвал ву. Дугъу, Бали, Чан къудратлу гафниинди дюн'я, ккададабхъуз гъидритди, дебккна. Думу, ихъ гунгъар марцц дапІну, аьршариъ ВаритІанзаанурин арччул хилихъинди деъна.

Иса Месигъ вари малайикартІанна зиина ву

⁴ Малайикарин аьхювалтІан Иса Месигьдиз дурубкънайи аьхювал фукъан зиина вуш, малайикартІан Думура гъадмукъан зиина ву. ⁵ Аллагъди фуну малайикдиз ва фила гъамци гъапну:
«Уву Йиз Бай вува.
Гъи Узу Яв Адаш гъахъунза?»
Ясана:
«Узу Дугъан Адаш хъидиза,
хъа Думу Йиз Бай хъиди?»
⁶ Чан Сарпир, дюн'яйиъ аьри, Аллагъди кІура:
„Гъит Аллагъдин вари малайикари Мугъаз икрам апІри“.
⁷ Малайикариккан дупна:
„Чан малайикариккан Дугъу микІар апІуру

ва Чан лукІарикан – цІин мелзар“.

⁸ Хъа Дугъу Чан Балкан гъамци кІура:

«Жан Аллагъ! Яв Паччагъвалин тахт

гъаммишандиз вуяв,

гъякъвал – Яв Паччагълугъдин

паччагъвалин маргъ вуяв.

⁹ Увуз дюзвал ккун гъабхъунвуз,

хъа нягъякъвал – даккун,

гъаддиз, жан Аллагъ, Яв Аллагъди Уву имбудартІан

заан гъапІну,

кІулкан кдатру ччимси, Учв'ин шадвал улубзну».

¹⁰ Ва, гъамци, Балканра дибикІна:

„Жан Агъа! ВаритІан улихъ

Уву дюн'я арайиз хуз бин ккивунва,

гъаци аьршарра Яв хиларин ляхин ву.

¹¹ Жилна аьршар ккадахъиди, хъа Уву гъаммишан гъуздива.

Дурар, палтарси, йирси духъну, гъюдучІвиди.

¹² Ва Уву дурар, сарун лазим дару валжагъси,

дидиржну гъадагъидива.

Хъа, палатси, дурар цІийидарихъди гъюдюхидива.

Аммаки Уву дигиш Шлур дарва,

ва Яв яшарин аьхир айиб дар!“

¹³ Малайикариккан шлиз ва фила гъамци дупна:

„Узу Яв вари душмнар Яв ликарикк духну

ккахъайизкъан,

Йиз арччул хилихъинди деъну гъуз?“

¹⁴ Малайикар уьрхювал рубкъуз ккайидарин гъайгъушнаъ хъуз гъаънайи рюгъяр даринхъа?

Иса Месигьди туврайи уърхювал варитІан зиина ву

2 Магьа гьаддиз, дюз рякъ'ан ададахъбан бадали, ухъуз гъебхъубдиз варитІан учувуйи фикир тувну ккунду. 2 Ухди малайикариланмина тувнайи Аллагьдин Гафнаъ къувват айи ва гьарсаб дюз дарувализ ва хъпебехъувализ гъилигу жазара гьадабтІуйи. 3 Хъа гьамус, зурба уърхювал къабул дарапИиш, гьадабтІру жазайиккан ухъхъан сарун фици гьергуз хъибди? Чав Агъайи сифте му уърхювал ухъуз дебккнуну, му Гьадгъукан гъебхъудари тасдикъ гъапІунчуз. 4 Агъа Исайин Хабар гъаякъ вуйивал Аллагьди аъжайиб лишнариинди, аьламатариинди, гьар жюреди ачмиш шлу къудратниинди ва Чан ниятниинди Чаз ккунириз тувру Гирами Рюгънан багъишар гъаъбиинди тасдикъ гъапІуну.

Ухъу уърхбан бадали,
Иса Месигь адмийиз илтІикІуну

5 Учуну кІурайи гьамус цІийиди арайиз гъюру дюн'я Аллагьди малайикарин хилиъ иврадар. 6 Хъа сари наан-вуш тасдикъ гъапІуну:

„Адми гъапІурр ву, Уву дугъхъан гьадмукъан юкІв убгуз?

Инсандин бай гъапІурр ву,
Уву дугъан гьадмукъан гъайгъушнаъ хъуз?

7 Уву думу малайикартІан цІиб вахтназтІан исинди дерккундарва.

Уву дугъаз аднан ва гъюрматнан таж тувунва.

8 Вари Уву дугъан ликарикк, дубхну, дипунва!“

Аллагьди инсандиз вари мютІюгъ гъапІуну. Дугъаз мютІюгъ даруб Аллагьди фукІара гъибтундар.

Гьелелиг инсандиз вари мютІюгъ дапІуну рябкъюрадархъуз. 9 Ухъуз Иса сацІиб вахтназ малайикартІан исинади Дерккур гьамус адлуди ва гъюрматлуди рябкъюрахъуз, гъаз гъапиш аъжаликк ккахъур Гьадму ву. Фицики Аллагьди ухъуз уж'вал дебккбан бадали, гьарсарин аъжалнахъанди Думу Учв аъжализ гъушну.

10 Гъаци дубхънура ккундийи. Аллагьдиз Чан Рюгънахъди гъягъру гизаф веледар адлу духъну ккундийи. Дюн'яйиъ айиб вари Аллагь бадали ву ва дюн'яйиъ шулайибра вари Аллагьдилантина шулайиб ву. Хъа дурар адлу апІуз Аллагьди Иса гъязур апІуру. Дугъу Дугъкан, гизаф веледар уърхбан бадали, гъацдар аъзабарантина духну ГьуркІур гъапІуну. 11 Адмийир гирами АпІуриризра, гирами шулайидаризра – варидариз сар Аьршарин Адаш а. Гьаддиз Исайиз, дурар Чан гьардшар вуйиз пуз, начди дар. 12 Дугъу кІура:

«Йиз гьардшариз Яв ччвур улупидиза
ва вари хъугърударин арайиъ Яв адназ
мяълийир апІидиза».

13 Дугъу кІура:

«Узу Гьадгъак миж кади хъидиза».

Ва хъана:

«Магъа Узу ва Аллагьди Узуз туву веледар».

14 Хъа веледар йиккканна ифдикан духънайидар вуйиган, Дугъу Чахъра гъациб беден хъивну. Дугъу дици, Чан аъжалниинди аъжалин зиин гъюкум али иблисдихъан гъюкум бисузди, 15 вари чпин уьмриъ аъжалин улихъ гучІури лукІарди дугъужвнайидар азад апІузди гъапІуну. 16 Рябкъюрайиси, Дугъу кюмек малайикариз апІурадар, хъа – Ибрагъимдин наслариз. 17 Гьаддиз Месигь, Учв халкъарин гунгъарихъанди ккахъбан бадали, вари терефарихъанди, Чан гьардшар фицдар вуш, гъацдарсир духъну ккундийи. Гъацир хъуб'инди Дугъкан уж'вал ккуни ва дугъриди Аллагьдин гъуллугънаъ шлу заан Гъуллугъчи ктучІвнийи. 18 Вари Чаин алахъу ахтармишнан аъзиятариан Думу удучІвну. Гьамус Дугъхъан ахтармишнан аъзиятнаккан гьарсариз кюмек апІуз шулу.

Иса Месигь МусатІанра зиина ву

3 Гирами гьардшар, учвузра Аллагьди дих дапІна. Гьаддиз учу хъугърайибдин ва ктибтурайибдин заан Гъуллугъчи – Аллагьди гъаънайи Исайиз лигай. 2 Аллагьди Чан гъуллугънаъ хъуб Гьадгъан ихтиярназ тувну. Дугъу думу Гъуллугъ, чан вахтна Мусайи чан хилиз тувнайи Аллагьдин халкъдин зиин фици гъуллугъ гъабхуйиш, гъациб хъуркъувалиинди кІулиз адабгъура. 3 Аммаки Муса пайгъамбартІан Иса, хуларизтІан хулар диврайи устайиз артухъ гъюрмат апІуруси, заан адлувализ артухъ лайикъ гъахъну. 4 Гьарсар хулариз чан уста айиб ву, хъа Аллагь варибдин Уста ву. 5 Мусайи Аллагьдин вари халкъдин гъуллугъниин дугъриди ляхин апІури гъахъну, ва дугъан думу гъуллугъну саб фила-вуш хабар дебккуз ккайибдикан улупури гъабхъну. 6 Хъа Месигьди, дугъри Балиси, Аллагьдин вари Хул'ин аъхювал гъабхура. Ари гъадму Дугъан Хал, эгер ухъу аъхиризкъан ухъу тяриф апІурайибдиз кІубанди ва гьаддик миж кади гъузиш, ухъу вухъа.

«Дурар Узу рягъятвал туврушваъ учІвидар»

7 Гьаддиз Гирами Рюгъну кІурайиси:

«Гъи, эгер учвуз Дугъан дих ебхъураш,
8 учву ичІи чулиъ читинвалар алахъган,
гъалабулугъ гъитІибккрганси,
ичв юкІвар мючІюркъянай.

9 Душвариъ ичв абйири
гъеле дурариз 40 йисан арайиъ Йиз ляхнар
гъяркънушра,

Узу ахтармиш апІуйи ва дюз вуш-дарш лигуйи.

10 Гьаддиз Узуз думу насликан хъял гъафунзуз ва гъапунза:

дурарин юкІвар гъаммишан улдугура,
дурариз Йиз рякъяр аьгъдар.

11 Гьаддиз, Узук хъял кмиди, гъамци ху гъапунза:
дурар, чпиз Узу рягъятвал туврушваъ учІвидар».

¹² Гъардшар, ичв саринкъан юкІв пис даршлуси, вафалуди гъузрусси, чІиви Аллагьдихъан гьидидицрусси, ихтият йихъай. ¹³ Гъар йигъан, гунгъи чахъинди дизригуз ва учвкан фужкІа дьочІюркъну гьидритуз, гъадму «гъи» гафну ухъуз сабан дих апІури имидикъан гагъди, чиб-чпик юкІв капІри гъузай. ¹⁴ Эгер сифте кІуларий ухъуз айибсиб ихъ ижми хъугъувал ухъу аьхиризкъан гъюбхиш, Месигьдиз айи варибдикан ухъузра пай хъибдихъуз. ¹⁵ Мидкан гъамци дупна:

«Гъи, эгер учвуз Дугъан дих ебхъураш, учву гъалабулугъ гъитІибккруганси, ичв юкІвар мьочІюркъанай».

¹⁶ Дих деебхъну, гъалабулугъ гъитІибккдар фужар вуди гъахъну? Дурар Мусайи Египетдиан адау вари дайинхъа? ¹⁷ ЯгъчІвур йисандин арайиь Аллагьдиз фужарикан хъял гъюйи? Дурар гунагъ апІрудар ва чпин жанар ичІи чюлиъ дийихну дахъдар дайинхъа? ¹⁸ Аллагьди, рягъятвал туврушваъ учІвидарчва кІури, фужариз ху гъапІну? Чахъ хъпебехърудариз дайин? ¹⁹ Ари ухъуз, чпин хътругърувализ дилигну, дурар душваъ учІвуз дархъувал рябкъюрахъуз.

Аллагьди рягъятвалин йишв Чан халкъдиз тувди

4 Сабан къан дубхънадар, ва Аллагьди тувнайи гаф – рягъятвал туврушваъ учІвуз шлувал – къувватнаъ ими, гъадму рягъятвал дурубкъди гъудрузбан бадали, гъачай гизаф дикъатлуди гъузурхъа. ² Ухъузра, гъадму гъалабулугъ гъитІибккрударизси, рягъятвалин Ужувлан хабар ктибтнийи, хъа думу Хабарнакан дурариз хайир гъабхъундар, гъаз гъапиш дурари думу хъугъувалиинди къабул гъапІундар. ³ Хъа ухъу, гъадму Хабарнахъ хъугъдар, Дугъу рягъятвал туврушваъ учІврахъа. Хъа хътругърударикан Аллагьди гъапну:

«Гъаддиз Узук хъял кмиди гъамци ху гъапІунза: дурар чпиз Узу рягъятвал туврушваъ учІвидар».

Дугъу мици, гъеле Чан ляхин дьон'я арайиз хайиз ккудубкІну айивализ дилигди, гъапнийи. ⁴ Жара йишваъ Дугъу ургудпи йигъкан гъамци дупна: «Ургуд гъапи йигъан Аллагъ, Чан вари ляхнар ккудукІну, саламат гъахънийи». ⁵ Аммаки зиихъ: «Дурар чпиз Узу рягъятвал туврушваъ учІвидар» – дупнайи гафар кІваинди гъитай.

⁶ Гъамусра Дугъу рягъятвал туврушваъ аърувалин гаф къувватнаъ ими. Хъа Ужувлан хабар ухди деебхънайидарихъан, чпин хъпебехъувализ лигну, душваъ учІвуз дархъиган, ⁷ Аллагьди, ичІи чюлиъ гъахъи гъядисйирихъан лап къанди, хъана саб йигъ улупну – «Гъи». Дидкан, зиихъ гъапиганси, Давуд паччагъдиланмина хабар дебккна:

«Гъи, эгер учвуз Дугъан дих ебхъураш, ичв юкІвар мьочІюркъанай».

⁸ Эгер мушваъ дурариз Ешуайи туву рягъятвалин йишвкан, яни Ханаандин жиликан улхури айиш, сарун Аллагъ дидин къялхъан саб жара йигъкан

улхидайи. ⁹ Гъаддиз Аллагьдин халкъдиз рягъятвал гъамус рябкъюз ккимбуб ву. ¹⁰ Аллагьди рягъятвал туврушваъ учІвури, Аллагьди Чан ляхнарихъан фици рягъятвал гъадабгъураш, гъаци рягъятвал гъадабгъиди. ¹¹ Гъаддиз гъадрарси, чпин хъпебехърувалилантина фужкІа алдадакбан бадали ва гъадму рягъятвал туврушваъ учІвбан бадали, ухъан удукъруб вари апІидихъа.

¹² Фицики Аллагьдин гаф яшамиш шула ва либхура. Думу гаф къюбиб мурзарра учІру дапІнайи ханжалтІан учІруб ву. Думу гаф, ихъ инсанвалин варитІан деринариз: юкІвна рюгъ, йиккна кІураб жара шлушвариз ва кІурбарин мааризкъан гъябгъюру. Гъадму Гафну фикраринна кІван хияларин суд апІуру. ¹³ Халкъ дапІнайи вари дьон'яийи Аллагьдин улихъ гъитІибкІнайиб гъич фукІара адар. Дугъан улихъ вари ачухъди ву. Дугъан улариз вари рябкъюру. Ари Гъадгъан улихъ ухъу жавабра тувдихъа.

Иса Месигъ – Аллагьдин заан Гъуллугъчи ву

¹⁴ Ухъухъ зурба вуйи Аллагьдин заан Гъуллугъчи хъахъухъ – аьршариз Гъушур. Думу – Аллагьдин Бай, Иса ву. Гъаддиз гъачай, хъугъну, учу ктибтурайи гъакъ'валихъан ижмиди хъичІихну гъуздихъа. ¹⁵ Ихъ заан Гъуллугъчи ихъ камиваларин гъавриъ адрахърударикан дар. Думура, ухъуси, гунгъариъ ктарди, вари аьзаб-аьзиятариъ Ахъур ву. ¹⁶ Гъаддиз ухъхъан, саб гучІ адарди, ухъуз рягъим апІуз ва лазим вахтназ кюмек бадали ухъуз уж'вал тувуз, Ужувлан тахтнахъна гъюз шулухъхъан.

5 Фицики Аллагьдин гъуллугънаъ шлу гъарсар заан гъуллугъчи адмийирин арайиан ктагъури гъахъну. Дугъу, Аллагьдин улихъ адмийирихъан дугъужвуз шлуси, дурарин гунгъарихъанди Аллагьдиз багъишар хури, мал-марччлин гъурбнар апІури гъахъну. ² Гъацир гъуллугъчи чпин аьгъдрувалиан улдугнайидарин гъавриъ ади духъну ккундийи, гъаз гъапиш чавра чан тямгъярикк ккахънайир ву. ³ Гъамци вуйивализ дилигну, дугъу чан ва вари халкъдин гунгъарихъанди гъурбнар дапІну ккундийи.

⁴ Мициб гъуллугънаъ учІвуб адмийихъан чахъан бисуз шлуб дар. Дугъаз, чан вахтна Гъарундиз дих гъапІганси, Аллагьди дих дапІну ккунду. ⁵ Ари Месигьдира, заан Гъуллугъчи хъуб'инди Чав Учв адлу гъапІундар, хъа Аллагьди Дугъаз гъамци гъапну:

«Уву Йиз Бай вува.

Гъи Узу Яв Адаш гъахъунза».

⁶ Дугъу жара йишваъра кІура:

„Уву гъаммишандиз Аллагьдин Гъуллугъчи, Мелхиседексир Гъуллугъчи вува“.

⁷ Учв жилиин али вахтна Исайи гъарай ипну, нивгъариинди Учв аьжаликкан Уьрхурииз ккарагну ва Аллагьдин улихъ улупу зурба гъюрматназ дилигну, Дугъаз думу гъеебхъну. ⁸ Гъеле Думу

Дугъан Бай вуйишра, Дугъаз Чаин алахъу аьзабарилантина хъпехъувалин кьимат аьгъю гъабхъну. ⁹ Дугъкан, ГьуркIур духъну, Чахъ хъпехърудариз варидариз гъаммишандин уьрхювал тувру Булагъ гъахъну. ¹⁰ Аллагъди Дугъаз, Мелхиседекдиз ухшар айи заан Гьуллугъчи вува, гъапну.

«Учву Аллагъдин гъии гафарин читинди гъаври ахъурчва»

¹¹ Мидкан хъана гизаф пуз хъибдийчухъан, хъа учву гъапибдин читинди гъаври ахъурчва, хъпехъдарчва. ¹² Учву хъугърудар гъахъихъанмина гъубшу вахт гъисабназ гъадабгъуруш, гъамусдиз учвкан мялимар ктучIвуз вахт ву, хъа рябкъюрайиси, Аллагъдин лап гъии гафарин гъавриъ тIауз учвуз мялимар лазим шула. Учвуз сабан ижми хураг ваъ, хъа никк ккунди ими. ¹³ Хъа никк убхърур, гъякъваликан цIибтIан аьгъдру тазади бабкан духънайи бицIир гъисаб ву. ¹⁴ Ижми хураг аьхюдариз ву. Чпин тажруба айивализ дилигну, дурарихъан ужубна харжиб жара апIуз шулу.

6 Гъаддиз гъачай, Месигъдикан вуйи аьгъюваларин бинайиланзина яшназ дуфнайидариз вуйи аьгъювалариина улдучIвидихъа. Ухъу гъамус хъана аьжалихъна гъахру гунгъар гардандиъ дисуваликан, Аллагъдихъ хъугъну ккуниваликан, шуан хъуваликан, хилар иливбакан, гъачIидар чIиви хъуваликан ва гъаргандин Суддикан вуйи аьгъюваларин бин хъана ккивуз хъюгъидархъа. ³ Хъа, Аллагъди гъитиш, улихъ гъягъидихъа. ⁴ Гъаз гъапиш саб ражари Аллагъди аьгъювалар тувдар, заварин багъишдик тIааьм капIдар, вари хъугърудариси, Гирами Рюгъ къабул гъапIдар, ⁵ Аллагъдин гъяни гафнакан тIааьм гъабхъидар, гъюз ккимбу аьсрин къувватнакан хабар айидар ⁶ хъугъувалихъан гъудучIвиш, дурар хъана гунгъар гардандиъ дисбиинди таза алауз шлуб дар, гъаз гъапиш дурари чиб-чпиинди Аллагъдин Бай, Думу вари эллерин аьйибнакк ккитри, хачрак карсра. ⁷ Гагъ-гагънак чаина убгъурайи мархъ зибгру жили учв тартиб апIуруиз ужуб бегъер тувру, дугъаз думу Аллагъди дебккнайи уж'вал ву, ⁸ хъа варжина заз али хутIил фукIа дар. Дидиз бала гъядябхъюр ва, аьхирки, думу убгиди. ⁹ Аммаки йиз ккунидар, учу гъаци Iурашра, учву ужуб гъялнаъ айивалик ва уьрхювалихъан хъичIихнайивалик умуд кайич. ¹⁰ Аллагъ дюз дарур хъуб гъич мумкин дар. Дугъаз я учву апIурайи жафйир, я Чан гирами халкъдин гъуллугънаъ хъуб'инди улупу ва улупурайи Чахъна вуйи ичв ккунивал кIваълан гъархидар. ¹¹ Учуз ккунди айиб, учвкан гъарсар ичв кIван метлебар бадали, аьхиризкъан гъаракатнаъ хъуб вуйич. ¹² Учуз учву тIагъру дапIну ваъ, хъа жвуван хъугъувалииндина

аьгъ апIбиинди Аллагъди тувнайи ирс рубкърударси учвура духъну ккундучуз.

Аллагъди Чав туву гаф тамам дарапIди гъибтдар.

¹³ Аллагъди Ибрагъимдиз гаф тувруган, Чав Чаинди ху гъапIну, фицики ху апIуз ужур сарун УчвтIан зиина вуйир адайи. ¹⁴ Дугъу гъапну: „ГъапIнура Узу увуз уж'вал улупидиза ва Узу увуз гизафна-гизаф наслар тувдизавуз“. ¹⁵ Сабурлуди ккилигури гъахъи Ибрагъимдиз дугъриданра гаф тувнайиси гъабхънийи. ¹⁶ Адмиири чпитIан фтиинди-вуш зина ва багъа вуйириинди ху апIури шулу. Ху апIувал, гъапиб дюз ву кIури, тасдикъ апIуб ву, ва диди гъарсаб гъюжат дебккру. ¹⁷ Гъаци Аллагъдира, Чан ниятар гъюдюхрудар дариз, кIури, Чав гаф тувуриз ачухъди улупуз ккунди айиган, Чан гаф ху апIбиинди мягъкам гъапIну. ¹⁸ Ва гъаму къюб гъюдюдюхру мутму – гаф тувувална ху апIувал – Аллагъдин мурар кучIал кайидар дар, ухъуз, чара абгури, улубкъру ихъ умуднахъан хъичIихнайидариз, мягъкамди юкIв капIувал вухъуз. ¹⁹ Му умуд, ихъ кIваз хатIасузвал хурайи ижми бин вухъуз. Миди ухъуз, чарчликк ккайи Гирамишван айтIинди учIвуз ихтияр туврахъуз. ²⁰ Ари гъадушвазди, Мелхиседекдиз ухшар ади, гъаммишандиз заан Гьуллугъчи духъну, ихъ улихъди гъафи Иса учIвну.

Аллагъдин гъуллугъчи – Мелхиседек

7 Гъадму Мелхиседек Салим шагърин паччагъ вуйи ва ВаритIанзаану Аллагъдин гъуллугъчи вуйи. Дугъаз, дявйир дапIну, паччгъариин гъалиб духъну гъюрайи Ибрагъим алахънийи ва Мелхиседекди дугъаз Аллагъдин ужувлакк ккахъриву, гъапнийи. ² Чахъ хъайи варибдикан Ибрагъимди дугъаз йицIубпи пай тувнийи. Сабпиб дугъан „Мелхиседек“ кIуру ччвур „гъякъвалин паччагъ“ кIуру гаф ву. Хъа дугъан „Салимдин паччагъ“ кIури хъибшнаи ччвур „мясляаьтнан вая архаинвалин паччагъ“ кIуру гаф ву. ³ Дугъан адашдикан я дадайикан, дугъан ата-бабйириккан, я дугъан уьмур фици ккебгънуш ва ккудубкIнуш мялум дар, хъа думу Аллагъдин Бализ ухшарди гъаммишандиз Аллагъдин гъуллугъчиди гъузра. ⁴ Лигай, думу фукъан зурба кас гъахънуш. Гъеле ихъ абйирин аба Ибрагъимдира кмиди дугъаз дявдиъ чав гъибису девлетнакан йицIубпи пай тувнийи! ⁵ Къанундин бинайиин алди, Левийин насларикан Аллагъдин гъуллугънаъ гъахъидари чпин гъардшариланра кмиди хайирнан йицIубпи пай, гъеле мурарра, гъатрарра Ибрагъимдин наслар вуйишра, бисуйи. ⁶ Хъа Мелхиседекди, учв Левийин тухмиан даршра, Ибрагъимдихъан йицIубпи пай къабул гъапIнийи. Дугъу Мелхиседекдиз пай тувайиз улихъна, Аллагъди Ибрагъимдиз уж'вал апIуз гаф тувнайишра,

Мелхиседекди дугъаз Аллагъдин ужувлак ккахъриву, гъапнийи. ⁷ Исина вуйири, Аллагъдин ужувлак ккахъриву, кІуру гафар, зина вуйирихъан къабул апІуру. Му дигиш шлу мутму дар. ⁸ Хилиз гъюру хайирнан йицІубпи пай, аьдат вуйиганси, аьжал хъайи адмийири къабул апІури шулу, хъа Мелхиседек чІивиди а, кІури, шагъидвал дапІна. ⁹ Пуз шулу, чав, йицІубпи пай къабул апІурайи Левийира кмиди Ибрагъимдиантина Мелхиседекдиз йицІубпи пай тувну, ¹⁰ фици гъапиш, Мелхиседекдиз Ибрагъим алахъган, мегъел бабкан духъну адру Левий Ибрагъимдиъ тумси ади гъахъну.

Иса Месигъ – Мелхиседекдиз ухшар Аллагъдин Гъуллугъчи ву

¹¹ Эгер Аллагъдин метлеб, халкъдиз тувнайи Къанундин бина вуйи Левитарин гъуллугъниинди кІулиз удубчІувуйиш, Гъарундиз ухшар адру, Мелхиседекдиз ухшар айи жара гъуллугъчи гъаз лазим вуйи? ¹² Аллагъдин гъуллугъчивал гъюдюхруган, дидихъди Къанунра гъюдюхюрайиб ву. ¹³ Гъаму ражари ихъ ушвниин али Иса, гъурбнар ургрушваъ зат гъуллугъниин дархъи жара тухмикан ву. ¹⁴ Ихъ Агъа Ягъудайин тухмиан вуйиб аьгъяхъуз, хъа Мусайилантина тувнайи Аллагъдин Къанундиъ гъадму тухмиан вуйи гъуллугъчйириккан гъич фукІара дупнадар. ¹⁵ Мелхиседекдиз ухшар жара Аллагъдин гъуллугъчи арайиз удучІвнайиган, гъаци вуйиб ухъуз ачухъди рябкъюрахъуз. ¹⁶ Думу, Аллагъдин гъуллугъчиди саб кадабгънайи тухмикан Къанунди дерккнайир дар, хъа гъаргандин уьмриъ айи къувватну Дерккнайир ву. ¹⁷ Дугъкан гъамци дупна: „Уву гъаммишандиз Аллагъдин Гъуллугъчи, Мелхиседекдиз ухшар Гъуллугъчи вува“. ¹⁸ Мугагъназ айи къайда ккутІна, фицики сарун дидин къувват гъудубгну ва дидкан имбу мянфяаьт имдар. ¹⁹ Къанунди фукІара гъубкІуб арайиз гъабхиб адар. ДумутІан ужуб умуд тувна. Диди ухъу Аллагъдихъна багахъ апІура.

²⁰ Дидин гъакънаан Аллагъдира ху дапІна. Имбу гъуллугъчйир Аллагъдин гъуллугънаъ гъич саб ху апІувал адарди гъахънийи, ²¹ хъа Месигъ Чакан гъамци Гъапири ху апІбиинди Аллагъдин Гъуллугъчи гъахъну:

«Ху гъапІну Агъайи ва Чан ху къяляхъ апІидар: Уву вува гъаргандиз вуйи Аллагъдин гъуллугъчи».

²² Гъадму ху апІувализ дилигну, Иса мугагъназ айидартІан лап ужуб Йикърар кІулиз адагъуз Чаина гъидису Агъа ву. ²³ Думугандин гъуллугъчйир гизаф вуйи, аьжали дурарихъ чпин гъуллугъ кІулиз адабгъуз гъитдайи, ²⁴ хъа Иса, гъаммишан яшамиш Шулайир ву ва Дугъан Аллагъдин гъуллугъра гъаммишандиз ву. ²⁵ Гъаддиз Дугъан, Чан кюмекниинди Аллагъдихъна гъюрудар гъуркІну уьрхюз удукъуру. Думу Гъаммишанур ву ва Дугъу гъарган дурарихъанди гафра йивура.

²⁶ Ари гъамци гирами, гъич саб тахсир ктру, марцци, гунагъкрариккан асиллу дару ва аьршартІанна заан вуйи заан Гъуллугъчи ухъуз лазимра вухъуз. ²⁷ Дугъан, жара гъуллугъчйиринси, сифте чпин, хъа вари халкъдин гунгъарихъанди гъар йигъан гъурбнар хуб гъазкІа дар. Дугъу, Чав Учв, гъурбан гъапІу вахтна варидарихъанди гъаргандиз саб ражари гъурбан гъапІну. ²⁸ Гъуллугъчйирди Къанунди гъудрукІу аьдати адмийир дерккри гъахъну, хъа Къанун дебккбалан къяляхъ, ху дапІнайивализ дилигну, заан Гъуллугъчиди Бай дерккну. Думу гъаргандиз ГъуркІур ву.

Ухъу бадали дерккнайи Аллагъдин заан Гъуллугъчи

8 Учу учвуз кІурайибдин варитІан кІулинуб – аьршарихъ айи Вариудукърурин тахтнан арччул терефнахъинди хъайи заан Гъуллугъчи ухъуз ахъуз. ² Думу адмийири ваъ, хъа Аллагъди дивнайи гирами йишваъ ва гъякъ гирами Чадрив гъуллугъ апІурайир ву.

³ Гъарсар заан гъуллугъчи гъурбнар ва багъишар хуз дупну дерккрайир ву, гъаддиз ихъ заан Гъуллугъчийизра саб фу-вуш гъурбан апІуз шлуб ади ккундийи. ⁴ Эгер Думу гъаму ражари гъаму дюн'яйиин алийиш, Дугъкан гъуллугъчикъан духъну адархъидийи, гъаз гъапиш Къанундин бинайиин алди гъурбнар хру гъуллугъчйир ади хъидийи. ⁵ Дурари, аьршариндиз ухшар айи ва гъаддин сиринтІан дару гирами йишв'ин гъуллугъ апІура. Гъаз гъапиш гирами Чадур апІайиз улихъна Мусайиз гъапнийи: «Лиг, – гъапнийи Аллагъди, – увуз дагъдиин улупубдинси, вари дюзди апІин». ⁶ Хъа гъаму ражари Месигъдиина, жилиин гъуллугънаъ гъахъидариина аманат гъапІу гъуллугътІан лап артухъ Гъуллугъ аманат дапІна, фицики мугагъназдинтІан ужудар шартІар айи Аллагъдинна адмийин арайиъ гъийитІу мугагъназдинтІан ужудар гирами Йикърар Гъадгъулантина ву.

⁷ Эгер сифтейин Гирами Йикърарик камивал ктайиш, къюбпи ражари Йикърар йитІуб гъазкІа дайи. ⁸ Хъа Аллагъди, инсанариз тягъна йивури, кІура:

„Узу, – кІура Агъайи, – Израилин ва Ягъудайин хулахъди

цїийи Йикърар йитІу вахт багахъ шула.

⁹ Думу Йикърар Узу чпин абйирихъди, Узу дурарин хилхъан дибисну,

Египетдиан адаъган гъийитІу йикърарстар хъидар,

гъаз гъапиш Узухъди гъийитІу Йикърар дурари тамам дарапІган,

Узура дурарихъан гъидицунза, – кІура Агъайи. –

¹⁰ Гъаддиз, Узу гъамус йитІуз ккайи Йикърар Израилин хулахъди йитІидиза, – кІура Агъайи, – Йиз къайдйир дурарин фагъмиъ тІаъдиза ва дурарин юкІварик дикІидиза.

Узу хьидиза дурариз Аллагь, хъа дурар Йиз халкъди хьиди.

¹¹ Сар-сариз аьгъовалар улупуб гъубзри хьибдар, я гъардши чан гъардшиз:

«Гъаммишанур аьгъю апІин» кІури, аьгъовалар улупуб лазим вуди гъубзидар, гъаз гъапиш, бицирилан гъадабгъну, аьхюриинакъан, варидариз Узу аьгъяди хьиди.

¹² Фицики Узу дурарин чІуруваларилан хил алдабгъидиза, я дурарин гунгъар кІваин алаидарза”.

¹³ Дугъу гъаму Гирами Йикърарназ „ціийиб“ гъапну, ва гъаддиинди сабпи Йикърар йирси хъувал улупура. Хъа йирси гъабхъиб ва лазимди имдруб жвартІ хьибди.

Сабпи Йикърарнаъ Аллагъдиз фици икрам апІуруш

9 Сабпи Йикърарнаъ Аллагъдиз фици икрам апІуруш ва жилиин гирами йишв фунуб вуш, улупна. ² Гирами Чадур гъапІинийи. Душван сабпи хулаъ акв апІру алат ва Гъаммишанурин улихъ дивру уьлер али устул дивнайи – му йишваз „Гирамишв“ кІуйи. ³ Къюбпи хал сабпидихъан чарчнахъди гъадабтІнайи ва душваз „Лап Гирамишв“ кІуйи. ⁴ Душваъ, ицци ниар хъайи ччимар ургру гъабсиб гъизилин саб алат ва варишварихъанди гъизилихъди дабалгнайи Гирами Йикърарнан сундух айи. Сундхитъ, манна ади, гъизилин гъаб, кюкю адабшвуз кюкъяр гъапІу Гъарундин маргъ ва Гирами Йикърар кайи гъвандин шибар айи. ⁵ Сундхин зиин гъаравларди дапІнайи хлинццар кайидар алийи. Дурар адлувал улупурайидар ву. Дурарин хлинццар сундхин гъапагъ вуйибси „хил алдабгърушв“ кІурайишв’ин гъатІарццнайи. Хъа сабан ухъу дидкан вари хъайи-хъайиси пидархъа.

⁶ Гъамци ккабалгну дебкку вахтарихъанмина Аллагъдин гъуллугъчийр гагъ-гагънак гирами Чадрин сабпи хулаъ чпин гъуллугъ тамам апІуз учІври гъахъну. ⁷ Хъа къюбпи хулаъ заан гъуллугъчийизтІан учІвуз ихтияр адарди гъабхъну, думура йисан саб ражари, чан ва вари халкъдин терефнаан, чпин аьгъдрувализ дилигну деетру гунгъарихъанди вуйи ифира хъади. ⁸ Гъамци вуйиган, Гирами Рюгъну сабан гъадму гирами Чадрин имидикъан гагъди „Лап Гирамишвазди“ учІвршв ачмишди даруб улупура. ⁹ Гъамдиъ а гъамусдин вахтназра кайи мисал:

багъишарихъанна гъурбнарихъан Аллагъдиз икрам апІурайирин намус-гъир’ят марцц апІуз шлуб дар. ¹⁰ Думу къайдйир ипІрубдизна убхърубдиз ва жара жюрейин жикІбан аьдатаризтІан кайидар дар. Мурар, ціийи къайда дебккайиз къувватнаъ гъузнайи, зиълан апІурайи аьдатартІан дар.

Ціийи Йикърариинди Аллагъдин гъуллугънаъ фици шулуш

¹¹ Гъаму ражари ухъуз айи ужувларин заан Гъуллугъчи, Месигъ, инсанарин хилари дарапІу, гъадмугандиз айибтІан лап заан ва тамам вуйи Чадриан, яни гъаму дюн’яйин дарубдиантина удучІвну. ¹² Думу душваъ къунаринна кІарарин ифи хъади, учІвнадар; Думу, адмийирин гунгъарилан хил алдабгъувал гъазанмиш дапІну, „Лап Гирамишваъ“ саб ражари ва гъаммишандиз Чан ифи хъади учІвну. ¹³ Эгер къунаринна жердарин ифи кибчруган ва жигъил хюни дубгну, дидкан гъабхъи рюкъ кабхъруган, чиркинвалари кацінайидар гъацдар аьдатариинди марцц гъахъи гъисаб апІуиш, ¹⁴ хъа Месигъдин Ифди фукъан ужуди марцц апІур?! Гъаммишандин Рюгънан кюмекниинди Дугъу Аллагъдиз Учв гъич саб тахсир ктру гъурбан вуди тувну. Ва Дугъан Ифди, ухъу чІиви Аллагъдиз икрам апІрудар хъузди, аьжалихъна гъахру ляхнарихъан ихъ намус-гъир’ят марцц апІуру!

¹⁵ Ари гъаддиз Месигъдилантина Ціийи Йикърар, дих дапІнайидариз тувнайи гафниинди гъаммишандиз вуйи ирс рубкъбан бадали, гъийитІну. Дурариз думу ирс, гъеле сабпи Йикърар къувватнаъ имидитІан гъапІу чпин гунгъарилантина рубкъру аьжалихъанди Исайи Учв аьжализ тувиган, гъурубкъуб ву.

¹⁶ Эгер адмийи фукІа дапІнаш, васият гъапІу адми гъакІигантІан думу васият чан къувватнаъ абхъидар. ¹⁷ Васият дапІнайир чІивиди имбукъан гагъди, дугъан васият къувват хъайиб дар. Васият къувватнаъ, васият гъапІур гъакІиган, убчІвра. ¹⁸ Гъаци сабпи Йикърарра, ифи удудубзкъан гагъди. къувватнаъ убчІври гъабхъундар.

¹⁹ Гъадмуган Мусайи халкъдиз Къанундиъ айи табшуругъарикан ктибталан къяляхъ, штук кибикънайи кІараринна къунарин ифи, элвен хъана иссоп гъарин кюл гъадабгъну, Къанундин китабдикна вари халкъдик кибчру. ²⁰ Ва кІуру: „Гирами Йикърар худнаъ ирчрайи му ифи, Аллагъди ичв улихъ, учву гъамци апІбан бадали, дебккрайи аьдат ву“. ²¹ Дугъу гъацира гирами Чадрин ва душваъ айи Аллагъдин гъуллугъназ ишлетмиш апІру вари алатарик ифи кибчнийи. ²² Къанунди вари ифдихъди марцц апІуб тІалаб апІура ва, ифи удудубзди, хил алдабгъуб айиб дар.

²³ Аьршаринубдиз ухшар ади дапІнайи вари жилинуб гъамциб жюрейиинди марцц дапІну ккундийи, хъа аьршаринуб гъамрартІан лап ужубсиб гъурбнихъдитІан марцц дапІну хай шулдар. ²⁴ Гъаддиз Месигъ, инсанарин хилариинди дапІнайи ва гъякъ гирами Чадрин сиринтІан дару жилин Чадриъ учІвнадар, ваъ, Думу, Аллагъдин улихъ ухъхъанди гаф кІури, гъадму аьршариъ учІвна. ²⁵ Думу аьршариъ, гъар йисан гъайванатарин ифи хъади „Лап Гирамишваъ“

учІвраи Аллагьдин заан гьуллугьчиси, гагь-гагьнак Учв гьурбан апІуз кІури, учІвнадар.
²⁶ Гьамциб аьдатнахьди Месигьра гьушнийиш, Дугьгаз дюн'я арайиз гьабхихъанмина швнубсаб ражари аьзабарикк ккуркьуб алабхьидийи. Хъа Думу, Учв гьурбан дапІну саб ражари ва гьаммишандиз гунгьихъди вуйиб ккудубкІбан бадали, вахтарин аьхирихъна гьаммишандиз кІури саб ражари гьафну. ²⁷ Фици гьарсар касдиз, саб ражари дукІну, Суддин улихь дугьужвуб алабхьуруш, ²⁸ гьаци Месигьра, гизаф инсанарин гунгьарихъанди, саб ражари гьурбан гьахьну, ва Думу гьамус кьубпи ражарира, сарун дюн'яин гунагь Чаина гьадабгьуз кІури ваъ, хъа Чаз ккилигурайидар уьбхбан бадали гьиди.

Иса Месигь гьаммишандиз кьувватнаъ гьубзрайи саб гьурбан ву

10 Къанун адмийириз гьюз имбу уьмриъ ккилигурайи ужувларин сиринтІан дар. Ваъ, Къанун – думу ужувлар дар. Гьаддиз Къанундихъан, йис'ан-йисаз гьаммишан саб жюрейин гьурбнар хуру кІури, адмийир Аллагьдин улихь гьякъ апІуз шлуб дар. ² Эгер Къанундихъан гьаци апІуз удубкьуйиш, дурари чпин гьурбнар апІуб ккутІидайинхъа? Икрам апІрудар саб ражари ва гьаргандиз марцц дапІну ахьидийи, ва, чпин гунгьариз дилигну, дурариз чпик тахсир кади гьибгьдайи. ³ Хъа му гьурбнар, йис'ан-йисаз чпи апІурайи гунгьар кІваин алауз кІури вуйидар ву, ⁴ гьаз гьапиш, жердаринна кьунарин ифдихъан гунгьар ккутІуз шлуб дар.

⁵ Гьаддиз гьаму дюн'яийи учІву Месигьди Аллагьдиз гьапну:

«Увуз ккун гьахьундайвуз я гьурбнар, я багьишар, хъа Уву, Узуз кІури, беден гьязур гьапІнийва.

⁶ Сагьди гьургу гьурбнари, я гунгьарихъанди апІру гьурбнари Уву шад апІдар.

⁷ Гьадмуган Узу гьапунза:

„Магьа, Узкан Къанундиъ дибикІнайиси, Узу Яв ният тамам апІуз гьягьюраза, жан Аллагь!“»

⁸ Гьаци вуйиган, сифте Дугьу гьамци гьапну:

«Увуз ккун гьахьундайвуз я гьурбнар, я багьишар, я сагьди гьургу гьурбнар, я гунгьарихъанди апІру гьурбнар, дурари Уву шад гьапІундар». Дугьу мици, Къанундин тІалабариинди вуйиб вушра, Чаз къабул дархьиди гьапиб вуйи. ⁹ Хъасин Дугьу давам гьапІнийи: «Магьа, Узу Яв ният тамам апІуз гьягьюраза». Месигьди, гьурбнар апІбарин йирси къайдйир арайиан адаъну, фу-вуш цІийиб кьувватнаъ ипру. ¹⁰ Дугьу Аллагьдин ният тамам гьапІган, ухьу саб ражари ва гьаргандиз, Иса Месигьдин беден гьурбан апІбиинди, гирами гьахьунхъа.

¹¹ Гьарсар Аллагьдин гьуллугьчийи чан гьуллугь, гунагь ярхла апІуз даршлу гьадму садар гьурбнар

хури, йиг'ан-йигьаз тамам апІура. ¹² Хъа му Гьуллугьчи, гунгьарихъанди гьаммишандиз кьувватнаъ гьубзрайи саб гьурбан дубхну, Аллагьдин арччул терефнахъинди деъну.

¹³ Гьаддихъанмина Думу, Чан душмнар духну, Чан ликарикк ккахьру вахт улубкьайизкъан, ккилигури гьузна. ¹⁴ Саб ражари гьурбан хуб'инди Дугьу гирами шулайидар Аллагьдин улихь гьякъ гьапІну.

¹⁵ Мидкан ухьуз Гирами Рюгьнура шагьидвал апІура. Дугьу сифте кІура:

¹⁶ «Магьа, гьадму йигьарихъан Узу дурарихъди гьацдар

Йикьрар йитІидиза, – кІура Агьайи, –

Йиз къайдйир дурарин юкІвариъ тІаъдиза ва дурарин фагьмик дикІидиза».

¹⁷ Хъасин Дугьу давам апІура:

„Дурарин гунгьар ва гьюкумсуз ляхнар Узу гьич зат кІваин алаидарза“.

¹⁸ Гунгьарилан хил алдабгьнайиган, гунгьарихъанди гьурбан апІуб сарун лазимди гьубзрадар.

Аллагьдиз багахь улучІвай

¹⁹ Гьардшар, Исайин ифдин кюмекниинди гьамус ухьхъан дирбашди «Лап Гирамишваъ» учІвуз шулухъхъан. ²⁰ Дугьу ухьуз душваз рякъ абццну, цІийиб, уьмур хруб, чарчнаантина вуйи рякъ, яни Чан бедендиантина вуйи рякъ. ²¹ Ухьуз, Аллагьдин хулан аьхювал апІурайи зурба вуйи Гьуллугьчи ахьуз.

²² Гьаци вуйиган гьачай Дугьахъна, гьубкІу хьугьувалиинди, ифи кибчбиинди юкІвар чІуру нефснахъан марцц ва ихь жанар марцци шу'ан дапІну, ачухъ юкІвар ади гьюхъа. ²³ Хьугьну, учу ктибтурайи умуднахъан мюгькамди хъчІихидихъа, гьаз гьапиш гаф Тувнайир, хьугьувал Алир ву.

²⁴ Сар-сарихъна масанди гьузрусси ва ужувлан ляхнар апІрусси, чиб-чпин гьайгьу зигури хьидихъа. ²⁵ Сакьюдарин, хьугьрудар уч шлуган дина дяргьрувал аьдати ляхин дубхъна. Хъа ухьу дицдарихъан дубгьидархъа, иллагьки, сарун Агьа гьюру вахт багахь шулайиб фикирназ гьадабгьну, чиб-чпик юкІв капІри апІидихъа.

Гьякъ'вал аьгьяди, гунгьар апІурииз – жаза

²⁶ Гьаз гьапиш, ухьу, гьякъ'вал аьгью дубхъну, хъана аьгья-аьгьяди гунгьар апІуруш, гунгьар сарун гьич саб жюрейин гьурбнарихъан марцц апІуз хьибдар, ²⁷ хъа Суддиз ва Аллагьдин душмнар итІру гьизгьин цІиз гукІунди ккилигуб хьибди.

²⁸ Мусайиланмина ухьуз тувнайи Аллагьдин Къанун шли чІюбгьюйиш, кьюр вая шубур шагьиддин гафариинди гьючІюбгьюрис, саб инсаф адарди, аьжал гьадабтІуйи. ²⁹ Хъа ичв фикриинди, Аллагьдин Бай ликриккан апІурииз, Йикьрар гьийитІу Гирами ифи фукІа дарубси гьисаб

апІруриз ва ужувлан Рюгь беябур апІруриз фукъан ахю жаза гьадабтІур? ³⁰ Ухъуз: „Къисас алдабгъуз Узухъди гьытай, лазим жаваб Узу тувдиза!“ – гьапир Фуж вуш, аьгъяхъуз. Дугъу гьамцира гьапну: „Чан халкъдин суд Агъайи апІиди“. ³¹ ЧІиви Аллагьдин хиларигъ гьяхъюб – мутІан ахю гучІ адар!

Учвухъ хьергруганра мюгькамди гъузай

³² Гъушу вахтар кІваин алаай, думуган, учвуз аьгьюваларикан аьгью гьабхьи вахтна, учву гьагьи аьзабарикан кІул адабгъунчва. ³³ Вахт-вахтарик учв'ин аьлхъюз гьитри шуйи ва хьергри шуйи, хъа саспи вахтари гьамцдар аьзабар аьгь гьапІдарин багахъ дийигъну гьахъунчва. ³⁴ Учву дустгъаригъ айидарин язухъ зигури гьахъунчва, ичв шейъ-шюйъ тадабгъруган, учву шад шули гьахъунчва, гьаз гьапигъ учвуз думутІан ужуб шейъ, гьаммишандиз вуйи Шейъ айиб аьгъяйчвуз.

³⁵ Гьаци вуйиган, ичв кІубанвал мудубганай – ужуб пешкеш хьибдичвуз. ³⁶ Аммаки Аллагьдин ният тамам апІбан бадали ва Дугъу тувурза гьапигъ рубкъбан бадали учвуз ккундайиб – аьгь апІуб ву.

³⁷ Сарун сацїбтІан вахт имдар, ва «Дуфну Ккунир, къан дарапІди, гьиди.

³⁸ Ииз улихъ гьакъ вуйир чан хъугъувалиинди яшаммиш хьиди, хъа дицир Узухъ хъугънайивалихъан гьудучІвиш, Узу дугъкан рази хьидарза».

³⁹ Амма ухъу, къяляхъ йиврударикан ва йикІрударикан дархъа, ваъ, хъугъурхъа, ва уьрхювалра хьибдихъуз!

Хъугъувалин мисалар

11 Хъугъувал – ихъ миж кайибдиз саб шак адарди ккилигуб ва гьелелиг дрякърыйиб дугъриди а, кІуру гаф ву. ² Ихъ абйир, гьациб хъугъувалиинди уьмур хъапІну, баркаллагназ лайикъ гьахъну.

³ Ухъу, хъугъувал ади, Аллагьдин амри дюн'я халкъ дапІнайиб ва вари рябкъюрайиб дрябкърайибдикан арайиз дуфнайиб, аьгъяхъуз.

⁴ Авели, хъугъувал ади, Аллагьдиз КаиндитІан ужуб гьурбан гьабхну. Дугъу гьабхи гьурбан Аллагьди, дугъан хъугъувализ дилигъну, къабул гьапІну ва гьаддиинди думу гьакъра гьапІну. Дугъан хъугъувалин мисал, гьеле думу учв чІивиди имдаршра, гьира кмиди ухъуз метлеб ади гьубзрахъуз.

⁵ Енох, хъугъувал ади, чІивидимиди гьаму дюн'яйиан гьурхнийи. Думу агури гьахънушра, гьич сабишваъкъан гьидихъундайи, гьаз гьапигъ Аллагьди думу Чахъна гьурхнийи. Хъа гьадмугандиз, гьаму дюн'яйиан учв гьадагъайиз дугъу хъугъну, Аллагьдиз ккуниси апІуйи, ва дугъ'ин Думу разира гьахънийи. ⁶ Хъугъувал адарди Аллагьдиз ккуниси апІуз шлуб дар, гьаз

гьапигъ Дугъахъна гьюру гьарсар кас, Аллагь айивалихъ ва Учв агурииз Дугъу пешкеш туврувалихъ хъугъну ккунду.

⁷ Нюгъдиз улубкъуз ккайибдикан, чаз думу фу-вуш рябкъяйизра, улихъмиди хабар дебккнийи ва дугъу, хъугъувал ади, Аллагьдихъ хъебехъну, дюн'я ккапІру штарихъан чан хизан уьбхюз гими гьапІнийи. Аьхирки дюн'я жазайикк ккипуз гьял гьапІнийи, хъа думу чан хъугъувализ гьилигу гьякъвал гьурубкъу ирсчи гьахънийи.

⁸ Хъугъувал ади, Ибрагьим, Аллагьди чаз дих гьапІубси, Дугъаз мютІюгъ духъну, фила-вуш ирсди жил тувдиза, кІуру гафниин элеъну, гьеле дугъаз учв наана гьягъюрашкъан аьгъдарди, гьадина гьушнийи. ⁹ Хъугъувал ади, думу, Аллагьди гаф тувну гьурубкъу жилиин, жара йишв'ан удучІвну гьафи адмиси, чадрарикк яшаммиш хъуз хъюгъну. Дугъахъди чадрикк Исакъра, Якъубра яшаммиш гьахъну. Тувнайи гафниинди жил гьадраризра дурубкъну ккундийи. ¹⁰ Фицики Ибрагьим ижми бинайиин диврайи шагъриз ккилигурайи. Думу шагъур фициб шулуш, капІрур ва апІрур Учв, Аллагь вуйи.

¹¹ Хъугъувал ади, Ибрагьимдикан чан шив Сарайик, гьеле думу бицїдар даршлур вуйишра ва къюридра лап къабидар вушра, бицїр киршнийи, фицики Ибрагьимдин миж чаз гаф туву Аллагьдик кади гьабхъну. ¹² Ва гьациб жюрейиинди сар адмийикан, учвра беден къаби-къюци дубхънайирикан, завуь хьадаркъан ва гьюлихъ гьумкъан гизаф инсанар гьахъну.

¹³ Вари гьадму адмийир, хъугъну ва, чпиз гаф тувнайиб улубкъайиз, гьийихну. Дурариз думу гаф тувнайи уьлке ярхлаан гьябкънийи ва рази гьахънийи. Дурариз, чпи му дюн'яйиъ гьурабйирди айиб ва вахтназтІан даруб аьгью гьабхънийи.

¹⁴ Чпи гьацдар вуйиб гьисаб апІурайидари, гьаддиинди чпин Ватан абгурайивал улупура.

¹⁵ Эгер дурари чпи дипну гъушу ватандикан фикир апІури гьахънийиш, дурариз дина къяляхъ хътакузра мумкинвал айи. ¹⁶ Хъа, дугъридан, дурар ужубтІан-ужуб ватандихъ хъчІарккурайидар вуйи – аьршаринубдихъ. Гьаддиз Аллагьдиз, Узу дурарин Аллагь вуза, пуз начди дар, фицики Дугъу дурариз шагъур гьязур дапІна.

¹⁷ Хъугъувал ади, Ибрагьимди Аллагьди учв ахтармиш апІурайи вахтари чан бай гьурбанди гьахънийи. Дугъаз гаф тувнайи ва думу, гьеле Аллагьди чаз, «Исакъдилантина увуз насил хьибдивуз» дупнайишра, хъайи-хъадру сар бай гьурбан апІуз гьязур гьахънийи. ¹⁹ Ибрагьимди Аллагьдихъан дукІнайирра чІиви апІуз шул, кІури, хиял дапІнайи, ва, гьаци кІури гьабшиш, дугъриданра, Исакъ дукІнайидаригъан къяляхъ гьадагънура вуйи.

²⁰ Хъугъувал ади, Исакъди чпин ярхи уьмрарихъ Якъубдизна Исавдиз, Аллагъдин ужувлар ишричвуз, гъапнийи.

²¹ Хъугъувал ади, йикІурайи Якъубди Юсуфдин баяриз жа-жаради Аллагъдин ужувлар ишричвуз, гъапнийи, хъа чан маргълин кюмекниинди Аллагъдиз икрам гъапІнийи.

²² Хъугъувал ади, чан уьмур ккудубкІурайиган, Юсуфди израилар Египетдиан удучІвну гъягъбакан гъапнийи ва йикІбалан къяляхъ гъузру чан кІурбарин гъякънаан васият гъапІнийи.

²³ Хъугъувал ади, Мусайин абйир-бабари думу, бабкан гъахъиси, шубуб вазлин айтІ гъитІикІну гъюрхнийи, гъаз гъапиш дурариз думу гъадмукъан уччурди гъяркънийики, абйир-бабариз паччагъдин буйругънахъан гучІ гъабхъундайи.

²⁴ Хъугъувал ади, ахъю гъахъи Муса, учв фараондин шуран бай ву, кІурайивалихъан гъудучІвнийи. ²⁵ Дугъу, Аллагъдин халкъдихъди сабси, цІиб вахтназтІан дару гунагъ ляхнарикан кефер ктагъайиз, аьзабарикк ккахъуб ктабгънийи.

²⁶ Дугъаз, чаз фициб пешкеш ккилибгураш, гъябкънийи, гъаддиз Месиби бадали учв аскан апІуб Египетдин вари девлетартІан багдади гъабхънийи. ²⁷ Хъугъувал ади, думу, фараондин хъюлхъан, гучІ ктарди, Египетдиан удучІвнийи. Дугъу, чан улихъ Дяржърур рякъюри, вари аьгъ гъапІнийи. ²⁸ Хъугъувал ади, дугъу израилариз Пасхайин машквар апІинай, сифте бабкан гъахъидар йихури гъючІвнайи пуч апІури дурарик ктручбан бадали, урчІарикан ифи кадатай, гъапнийи.

²⁹ Хъугъувал ади, халкъ, жилиланси, Уьру гъюллантина гъушнийи; хъа египтаризра гъаци апІуз ккун гъабхъиган, дурар вари ккахъну гъарагънийи.

³⁰ Израиларин хъугъувалиинди Ерихон шагърилан илтІикІнайи зурба цалар, душвлан ургуд йигъан хъади-хъади илтІикІган, гъарагъну ахънийи.

³¹ Къяппади лихурайи Рахав, хъугъувал ади, душмандин тереф ахтармиш апІурайи израилар мясляътниинди къабул гъапІган, хътругърударихъди тІанкъ гъахъундайи.

³² Артухъ хъана фу кІуза? Узуз Гедеондикан, Варакайикан, Самсондикан, Ефтайикан, Давуддикан, Самуиликан ва пайгъамбрарикан пуз вахт адарзуз. ³³ Дурари, хъугъувал ади, гъюкуматар дисуйи, дугъривал ипуйи, гаф тувнайиб дурарихъна рубкъуйи, асланарин ушвар хъяркъюйи, ³⁴ гъизгъин цІа ктІубшвуйи, учІру ханжларихъан чпи уьрхюйи. Дурарин зяифвал къувватназ илтІибкІуйи, дурар дявдиъ къувватлу шуйи ва алжагънайи къушмар гъергну гъягъюз гъитуйи. ³⁵ Дишагълийрихъна, чІиви духъну, чпин дийихнайи багахълуйир къяляхъ гъюйи. ГъацІарикан, чпиз улупу азадвалихъан думутІан лап ужуб уьмриз чпи чІиви шлуб аьгъяди

гъудучІвган, йикІру гъялнахъна хру аьзабар кчІюкъюйи. ³⁶ Гъатмундари чпиин аьлхъюри хъувалар ва урччувалар, хъа гъацира зунжрар ва дустгъар аьгъ апІуйи, ³⁷ жарариин гъвандин жвар уьлюбхюйи, къюб йишв'ина парчйир апІуйи, ханжларихъди йихуйи, сасдар марччаринна цІигъарин гъидкъарихъди уьлкйирихъ ахъуз мажбур шуйи, сасдариз фукІара гъубкІну адайи, сасдарихъ хъергуйи ва сасдарикан, рихшанд апІури, зивзивар кчІюкъюйи. ³⁸ Хъа саспидар, чпи вари дюн'ятІан багъа вуйидар, ичІи чюллерихъ, дагъларихъ, хъарарихъ ва чІуру гъарарихъ уьргъну ими.

³⁹ Дурар варидарикан, чпин хъугъувализ дилигну, Аллагъ рази гъахънийи. Дурариз саризра чІивидимиди чпиз гаф тувну рубкъруб гъурубкъундайи, ⁴⁰ гъаз гъапиш Аллагъди ухъузра кади, гъадрарихъди ухъура гъуркІувалихъна гъюбан бадали, фу-вуш лап ужуб гъязур дапІна.

«Аллагъ учвуз Чан баяризси лигури шулу»

12 Лигай, ухълан, дифаркъан, шагъидар илтІикІна! Гъаддиз гъачай, ухълан ухъуз гъергуз машат апІурайиб ва гъацира ухъу алдакуз гъитрайи гунагъ вари илдипурхъа ва сабурлуди ухъуз кадабтІнайи манзил ккадапІурхъа. ² Зат ктІатІарццди Исайиз лигури гъузурхъа. Думу, ихъ хъугъувалин ккергъубра ва ккудукІубра ву. Дугъу, гъюз ккайи шадвал бадали, беабурваликкди хачриин аьзиятар аьгъ гъапІну ва гъамус Думу, Аллагъдин тахтнан арччул терефнахъинди деъна. ³ Гъамциб даккнивал гунагъкрарин терефнаан аьгъ ГъапІурикан сацІиб фикир апІинай. Миди учвуз, ичв юкІв-рюгъ усалвалихъ адрабхъуз ва рюгъ дурубгуз кюмек апІидичвуз.

Аллагъ Адашдиз ухшар ву

⁴ Учвуз сабан гунгъихъди ифи ктипайиз элегуб алабхъундарчвуз. ⁵ Учвуз Жвуван веледаризси дупнайи аьшкъ капІру гъамцдар гафар кІваълан гъархначвуз:

«Йиз бай, Аллагъди увуз жаза адабтІурайивал ибак апІури апІин,

Думу увуз хъжагъруган, мукуцухан.

⁶ Фицики Аллагъди жаза Чан юкІв алидариз адабтІури шулу ва

Чан байди къабул дапІнайириз йивури шулу».

⁷ Учву аьгъ апІурайи жазйир учву вердиш апІурайивалин саб пай ву. Аллагъ учвуз Чан баяризси лигури шулу. Адашди жаза тутрувру бай шлуб вуйин? ⁸ Эгер учвуз жаза адабтІури гъахъундарш, – хъа гъарсариз жаза адабтІури шулу, – учву бичди гъахъидар вучва, гъякъ баяр дарчва. ⁹ Ухъухъ варидарихъ му жилиин жаза адабтІу адшар гъахъунхъухъ, ва дурарин ухъу гъюрмат уьбхюйхъа. Хъа яшамис хъуз, фукъан артухъ ухъу

ихь рюгьярин Адашдихъ хъпехърудар духъну ккунду! ¹⁰ Ихъ адшари ухъу саб вахтназтІан вердиш гъапІундар – думура ккабхъубси. Хъа Аллагъди, ухъура Чан гирамивалин иштиракчйир хъпан бадали, ухъуз ужвал ибшри, кІури, вердиш апІурахъу. ¹¹ Ухъуз фициб жюре жаза вушра, шадвал хруси ваъ, хъа иццрушназ вуйибси гъугъубжвухъуз. Хъасин, жазайиинди вердиш дапІнайири, дугъривалинна мясляятнан бегьер ккадабцІури шулу.

¹² Гъаддиз амансуз хилар ва зяиф къамкъар ижми апІнай. ¹³ Дюз рякъюъди, ликуруиз зиян шлуси ваъ, хъа сагъ шлуси, гъарахай.

Аллагъдихъан ярхла махъанай

¹⁴ Вари адмийирихъди мясляят ади яшамиш хъуз ва гирамидар хъуз ял апІнай – гирамивал адарди, гъич сарихъанра Агъа рякъюз хъидар.

¹⁵ Лигайки, гъич сарра Аллагъдин ужувлахъ мягърум даришри ва къутІкъли къаблиси зарар-зиян тувруси дарибшри, гъацдарилантина чиркин даришри. ¹⁶ Лигай, учвкан сарира къяппавал мапІанай ва, саб гъаб ипІрубдихъ хизандиъ ахъю бализ айи ихтиярар масу туву Исавси, Аллагъдихъан гъадмукъан ярхлади махъанай.

¹⁷ Учвуз агъгъачвуз, хъасин Исавдиз чан ихтиярар къяляхъ апІуз ккун гъабхънийи, аммаки думу тина гъапІнийи. Дугъхъан, чпин адашди гъял гъапІуб, гъеле улариан рубзури гъаддикан ккун гъапІнийишра, дигиш апІуз гъабхъундайи.

¹⁸ Учву хил кучуз даршлу ва цІа алабхъну убураи дагъдихъна, мучІувалихъна, пашманвалихъна ва тІурфнахъна дуфнадарчва.

¹⁹ Зурнайин сеснахъна ва улхураи дихнахъна дуфнадарчва. Думу дихъгъеебхъдари чпикди улхуб давам дарапІуз миннат апІуйи. ²⁰ Инсанарихъан чпиз дебкку гъамциб табшуругъ агъ апІуз шулдаи: «Эгер гъяйванат гъаму дагъдик кубкъиш, думу, йивури гъванар, йибкІну ккунду». ²¹ Думу шиклихъан гъадмукъан гучІ айики, гъеле Мусайира кмиди гъамци гъапнийи: «Узу гукІнишин кабхъну йикІуразу».

²² Ваъ! Учву Сион дагъдихъна, чІиви Аллагъдин шагърихъна, Аършарин Ерусалимдихъна дуфначва! Учву шадвалин мяракайиз уч духънайи агъзрариинди малайикарихъна дуфначва. ²³ Учву, аършариъ ччвурар дидикІнайи, сарпидар вуди бабкан гъашидарин мяракайиз дуфначва. Учву вари халкъарин суд апІру Аллагъдихъна ва гъуркІу дугъридарин рюгъярихъна дуфначва. ²⁴ Учву, Исайихъна, ЦІийи Йикърар Дерккуруихъна, Авелин ифитІан ужуди улхураи кибчру Дугъан ифдихъна дуфначва.

²⁵ Лигай, учвухъна илтІикІураи Аллагъ тина мапІанай. Израиларихъан гъаму жилиин гафар апІурайирихъ хъпебехъган гъадабтІу жазайиккан кІул ккадабгъуз дархъиган, дидлан артухъ аършариан гафар апІурайирихъан гъудучІвиш,

ухъхъанра кІул ккадабгъуз хъибдар. ²⁶ Думуган Дугъан дихну жилар тІурччвуйи, хъа гъамус Дугъу гаф тувна: «Узу саб ражарисана жилар тІурччвидиза, неинки жилар, хъа гъацира аършарра». ²⁷ «Саб ражарисана» кІуру му гафар: вари халкъ дапІнайибдикан вари ккадабшвруб ва саб вахтназтІан даруб дубгди, хъа ккадабшвубз даршлуд гъубзди, кІурайидар ву.

²⁸ Гъацци вуйиган ухъуз ккадабшвубз даршлу Паччагълугъ рубкъурайиган, чухсагълул кІури гъуздихъа, гъюрматлудина гукІунди Аллагъдиз икрам апІури гъуздихъа, ²⁹ гъаз гъапиш ихъ Аллагъ – вари хътІюбкъру цІа ву.

Аьхиримжи насигъатар

13 Учву гъардшарси чиб-чпи ккун апІнай.

² Рякъюъ айидар къабул апІруваликан кІваълан магъарханай. Гъацци апІрудари, чпизра аьгъдарди, малайикар хялижв апІури шулу.

³ Дуствъариъ айидар, гъадрарихъди дуствъариъ айидар учву вуйибси, кІваин алаури апІнай. Улуржурайидар, гъадрарихъди аьзабарийъ учвура айибси, кІваин алаури апІнай.

⁴ Нюкягъ гъюрматлуд ва марцциб дубхъну ккун. Аллагъди, чан жилир вая хпир гъитну, гъирагъдиъ ул айир ва къяппавал апІрур жазайиз тувди.

⁵ Пул ккун апІувалихъан шлубкъан азадди гъузай. Учвуз айибдиин разиди гъузай, фицики Аллагъди гъапну:

„Узу уву сарди гъитдарза ва гатІахъдарза“.

⁶ Гъацци вуйиган ухъхъан саб шак адарди пуз шулухъхъан:

“Агъа – йиз Кюмекчи вуйиз, узуз сабдихъанра гучІ адарзуз.

Инсандихъан узуз гъапІуз шул?”

⁷ КІваин апІнай учвуз Аллагъдин гаф улупдар: дурарин уьмриз ва аьжализ лигури, гъадрарин хъугъувал учвуъра ади гъузай. ⁸ Иса Месигъ накъра, гъира, гъаммишанра зат дигиш шлур дар.

⁹ Ужувлан хабарназ къаршу гъар жюре каламари учву гъякъвалихъан гъадауз мигъитанай. ЮКІвар, фициб хураг ипІуруш, гъаддин къайдйириинди мягъкам дарапІди (дурар тамам апІрудариз дурари хайир гъабхундар), хъа Аллагъдин ужувлиинди апІуруш, ужу шул. ¹⁰ Ухъуз ихъ хусуси гъурбнар хрушв ахъуз. Душв’ан гирами Чадриъ гъуллугъ апІурайидариз хураг ипІуз ихтияр адар.

¹¹ Аллагъдин заан гъуллугъчийи „Лап Гирамишваз“ гъяйванатарин ифи хура – му гъурбан гунгъарихъанди вуйи – хъа жандкар чІатанишваъ ургура. ¹² Гъацци Исайира, шагърин урнарин чІатанди, Чан ифдиинди халкъ гирами апІбан бадали, аьзаб гъизигнийи. ¹³ Гъаддиз гъачай ухъура, Гъадму ккахъу беябурвал ухъура пай апІруси, Дугъахъна шагърин урнарин чІатинди удучІвидихъа. ¹⁴ Ухъуз му жилиин гъаргандин шагъур адархъуз, ухъу гъюз ккайи шагъриз ккилигурайидар вухъа.

¹⁵ Гьаммишан Аллагьдиз, Дугъан ччвур рабгъури, ушвниан удучІвурайи тярифнан гъурбнар Исайилантина хидихъа. ¹⁶ Уж'вал апІуз ва гъудрубкІрудариз тувуз кІваълан магьарханай – мицдар гъурбнар Аллагьдиз кабалгрудар ву.

¹⁷ Учвуз аькъюл-насигъят туврайидарихъ хъпехъури, мютІюгъ йихъай. Дурар, ул иливну даърахди, ичв юкІварин гъайгъушнаъ а, гъаз гъапиш дурариз чпи Аллагьдин улихъ жаваб тувруб аьгъя. Дурари чпиин али гъуллугъ, гъагъи бала алиси, тямьгъ хътру саягъ тамам апІруси мапІанай, фицики дидкан учвуз айи хайир адар, хъа разивалиинди кІулиз адабгъруси, ичв терефнаан кюмек апІинай.

¹⁸ Учү бадали ккарагури йихъай. Ич намус марцци вуйивалик ич саб шак кадарич, ва варибдиъ дугъриди гъузуз ккундучуз. ¹⁹ Хъа гизафна-гизафси узу учвухъна ухди хъадакнү гъюз ккарагай.

²⁰ Гъит, мясляътнан Аллагьди, марччарин зурба Марччлихъан вуйи, Чан ифдиинди гьаммишандиз вуйи Гирами Йикърариин печать гъиву ихъ Агъа Иса чІиви ГъапІури, ²¹ учву Чан ният тамам апІру гъарсаб ужуб ляхнихъ хъаъри. Ва, гъит, Иса Месигьдилантина Дугъу ухъу, Чаз ккуниб апІруси, гъитри. Хъа Иса Месигьдин, гъит, гьаммишандиз ад ибшри. Амин.

²² Гъардшар, узу учвуз миннат апІураза, учвук юкІв капІрайи гъаму гафар сабурлуди къабул апІинай, фицики му йиз кагъаз думукъан ярхиб дар.

²³ Аьгъю йибхъай, ихъ гъардаш Тимофей азад гъапІну. Эгер думу багарихъди мина гъафиш, узу учвухъна гъадмура хъади гъидиза.

²⁴ Ичв вари аьхюдариз ва Аллагьдин гирами вари халкъдиз – саламар. Италияйианра Иса Месигьдин терефкрари учвуз саламар хътаура.

²⁵ Гъит уж'вал учвухъ варидарихъди гъубзри!

Якьубдин

Чпин диндин аьдатар уьмриз кечирмиш апІурча, кІури хъюгъну, ахю читинвалариъ ахю хъугънайидариз Гирами Рюгъну Агъайин чве вуди гьисаб апІурайи Якьубдихъди гьаму кагъаз бикІуз гьитру. Исайихъ сифте хъугъдарин хасиятнаъ алахъру саспи суалариин Якьуб хъайи-хъайиси дийигъура. Дурарикан сакьюдар, чпиз айи девлетниин элеъну, касибарин улихъ чпи заанди дисуйи. Сакьюдари, футна гъабхури, жарадарилан улхури, гизаф пис ляхнар гъапІнийи, хъюхъ хъазабгну лицуйи, жарадариз къаршу чІуру ниятар кІваъ дисуйи. Гирами Рюгъну хъугъвал ляхнииндитІан улупуз шлуб дар ва, гъаддиз, инсанра гъаци уърхиди кІурайи. Дугъу дурарин улихъ гьамциб суал дивра: «Ииз гъардшар, фу тІяам ахъа, эгер шли, хъугъраза, кІураш, хъа ужувлан ляхнар апІдарш?» (2:14). Мушваъ Гирами Рюгъну хъугърударикан Месиъди улупнайи рякъюъди гъягъюз юкІв хътру касариз кІура. КІваантІан Аллагъдихъ хъугънайири, саб шак адарди, Гъадгъаз ккуниб апІуру.

Хъугъвал ва аькъюл

1 Аллагъдин ва Агъа Иса Месиъдин лукІ Якьубдихъан вари дюн'я вуйибси дарагънайи Израилин йицикъюб тухмин Аллагъдин адмийириз – саламар!

2 Ииз гъардшар, учв'ин гъар жюре читинвалар алахъруган, учву лап бахтлу касарси гьисаб апІинай, **3** фицики, ичв хъугъувал читинвалариантина удубчІвруган, сабурлувал арайиз гъюруб аьгъячвуз. **4** Ва гьамциб сабурлували чан ляхин кІулиз адабгъну ккунду, гьамдиинди учву гъуркІдар ва тамамдар шулчва, учвуъ камивал хьибдар.

5 Эгер учвкан шлиз аькъюл гъубкІрадарш, дугъу, гъяйиф ктарди багъиш апІру ва камивалар дарагру Аллагъдикан тІалаб апІри ва Аллагъди дугъаз тувди. **6** Хъа учву хъугъвал ади тІалаб дапІну ккунду, саб шак адарди, фицики, шаклу шлур, микІру гьипнайи ва ибикъурайи гъюлин лепейиз ушар ву. **7** Мицир касди, Агъайихъан фукІа-мукІа шулиз кІури, фикир дарапІри. **8** Шаклу вуйири къюбдикан фикир апІури шулу, думу чан ляхнариъ ижмир шулдар.

Гъякъ девлетнакан

9 Касибвалиъ айи гъардаш Аллагъдин улихъ учв заан вуйивалиин фурслуди ккунду. **10** Хъа девлетлур чан мютІюгъвалиин фурслуди ккунду, гъаз гъапиш, думу, чІурдин кюкюси, жвартІ хьиди. **11** Ригъ гъудубчІвуру ва убцрушин абхъру. Убцрушнаан укІ чубхуру, дидин кюкю алдабхъуру ва дидин уччуввал йибкІуру. Гьамдиз ушарди девлетлуйирира, чпин вари ляхнарра хъади, терг хьиди.

12 Читинвалариъ ахърур хушбахтавар ву. Читинвалариан Аллагъ ккунди удучІвуриз, Аллагъдихъан, Чав Гаф тувнайиси, гъаргандин

уьмрин таж рубкъиди. **13** Читинвалариъ ахъру сарира «Му читинвалар Аллагъди гъаънайидар ву» дупну ккундар, фицики Аллагъдин писваларихъди вуйиб гъич фукІара адар ва саризра читинвалар гъаъдар. **14** Хъа гъарсар кас чан тямгъяри зигура, хъа ккаъра ва дючІюркъну гьитра. **15** Тямгъну, дишагълийикси, гунагъ кибшру ва апІуру, хъа гунгъи, ликриин гъабшиган, аьжал хуру.

16 Ииз масан гъардшар, учву учвуз кучІлар апІрубси мапІанай. **17** Гъарсаб ужувлаз апІурайи ляхин ва гъубкІну вуйи хъуркъвал заълан, Аллагъдихъан, аьршарин акв арайиз гъабхи Адашдихъан вуйиб ву. Аллагъ гьаммишан сабсир ву ва гъюдюхрур дар. **18** Дугъу Чан гъякъ вуйи Гафналантина, Чав халкъ гъапІубдик варибдик варитІан заан вуйидар хъпан бадали, ухъкан Чаз веледар ктаъну.

Хъпехъуз ва кІул ккивуз аьгъю йибхъай.

19 Ииз масан гъардшар, гьаммишан гафар апІузтІан – кІурубдихъ хъпехъуз гъяракатнаъ йихъай ва хъял кубчІвуз гъялак махъанай, **20** даршиш, инсандик хъял кайивали Аллагъдиз ккуни дугъривал хурдар. **21** Гъаци вуйиган, учву апІурайи ляхнариъ писваларихъанна гъякъсуваларихъан ярхла йихъай ва ичв кІваъ урзурайи Аллагъдин аьгъювалар мютІюгълуди къабул апІинай, фицики гьаму аьгъювалари ичв рюгъар уърхиди. **22** Аллагъдин гаф тамам апІинай, хъа эгер учву думу деебхънутІан гьибтдарш, учву учвуз кучІлар апІурачва. **23** Эгер шли, Аллагъдин аьгъювалариъ кІурайидар дарапІри, деерхънутІан гьитрадарш, думу гюзгдиан чан маш рякъюрайириз ушар ву. **24** Думу чаз дилигн гъудучІвиди ва гъадму гагъди, учв фицир вуш, кІваълан гъархди. **25** Хъа, азадвал хру варитІан заан вуйи Аллагъдин закон кІваантІан аьгъю апІурр ва кІваълан гъадрапІри гъаддихъди чан ляхнар кІулиз адагърур, чан ляхнариъ бахтлу хьиди. **26** Эгер шли учв дугъри вуза кІури фикир апІураш, хъа чан

мелзнан эйсивал апІуз аьгъдарш, дугъу чав чаз кучІлар апІура ва дугъан дугъривал файдасуз ву. ²⁷ Аллагъдизна Аьршарин Адашдиз ккуни чиркин дару марцци дугъривал – касибвалиъ айи ачІни хпаризна йитимариз кюмек апІувал ва жвув гъаму дюн'яйин чиркинвалариккан уьрхювал ву.

Ичв багахъ хъайидар ккун апІинай

2 Йиз гъардшар, ихъ адлу вуйи Агъа Иса Месигъдихъ хъугъри, адмийир ккунидаризна даккнидариз жара мапІанай. ² Мисалназ, учву уч духънайишваз багъа палат али ва гъизилин тІублан хъайи адми гъюру, гъацира – йирси палат али касибра. ³ Учву багъа палат алириз, артухъ гъюрмат апІури, гъамци кІурачва: «Уву гъаму ужударсдар йишварикан гъамунубдиин деъ». Хъа касибдиз кІурачва: «Гъатушвахъинди гъудучІв», ясана, «Йиз ликарихъинди деъ». ⁴ Учву гъапІрачва? Учву сарин улихъ сар заан апІурачва ва ичв дюз дару хияларихъди, фунур артухъур вуш, гъял апІурачва. ⁵ Хъебехъай, йиз масан вуйи гъардшар! Аллагъди гъаму дюн'яйин улихъ касиб вуйидар кадагънадаринхъа, чпин хъугъувалиъ мягъкам ва, Учв ккунидариз гаф тувнайиси, Чан Паччагълугъдин ирс рубкърудар хъпан бадали? ⁶ Хъа учву касибар гъясбикк апІурадарчва! Девлетлуйир даринхъа учвлан гъидикъ алдабхъурайидар. Учву судариз хъчІюхюрайидар гъадрар даринхъа? ⁷ Гъадрар даринхъа, учву Чазди кадагънайи Месигъдин ччвур беябур апІурайидар?! ⁸ Эгер учву дугъриданра, Гирами китабарихъ улупнайи: «Багахъ хъайир жвуваз жвувси ккун апІин» кІуру паччагъвалин закондиъ айиси апІураш, учву дюзди апІурачва. ⁹ Хъа эгер учву сартІан сар артухъди дисураш, гунагъариъ ахърачва, ва учвуз, закон гъючІюбгъдаризси, жаза гъадабтІиди. ¹⁰ Гъаз гъапиш, шли, Къанундиъ улупнайиб вари тамам апІури, хъа душв'ан саб фукІа-мукІа тамам дарапІди гъибтиш, дицир кас вари Къанун чІюбгъбаъ тахсиркар ву. ¹¹ Фицики «къяппавал мапІан» гъапи Аллагъди «миликІан» гъапундаринхъа? Ва гъаддиз, эгер уву къяппавал апІурадарш, хъа йивну йикІураш, Къанун чІюбгъюрава. ¹² Азадвал тувру Къанундиинди суд апІурайи адмийинсдар гафар ва ляхнар апІин. ¹³ Фицики Аллагъдин судди жарариз уж'вал дарапІуруин язухъ апІидар. Уж'вал судтІан зиина ву!

Хъугъувал ва ужувлан ляхнар

¹⁴ Йиз гъардшар, фу тІяаьм ахъа, эгер шли, хъугъраза, кІураш, хъа ужувлан ляхнар апІдарш? Мициб хъугъували думу уьрхидар, гъаци дарин? ¹⁵ Эгер чвуччвуз, ясана чуччуз алабхъуз палат, ясана ипІуз уьл адарш, ¹⁶ хъа учвкан сари: «Гъарах мясляьтнинди. Яшамаш йихъ манишнаъ ва тухъди!» – дупну, фукІа-мукІа дугъаз адрубдикан

тутрувиш, мушваъ фу шул? ¹⁷ Ари гъамци, эгер хъугъувал лайикъ вуйи ляхнариинди улупдарш, хъугъувал дубкІнайи гъисаб ву.

¹⁸ Сари пуз мумкин ву: «Увуз хъугъувал авуз, хъа узуз – ляхнар! Ляхнар дарди яв хъугъувал гъан, улуп узуз! Хъа узу увуз йиз ляхнариъ рябкъюрайи йиз хъугъувал улупидизавуз».

¹⁹ Уву Аллагъ сар вуйивалихъ хъугърана? Ужуйи апІурава! Гъеле жинарра хъугъра ва гукІунди йихура.

²⁰ Эй ичІи инсан! Увуз ляхнариинди дару хъугъувал файдасуз вуйивал аьгъю дубхъну ккундиъвуз? ²¹ Хъа ихъ абйирин аба Ибрагъим, чан бай Исакъ, гъурбан апІуруш'ина гъахиган, чан ляхнариинди гъякъ гъапІундайинхъа?

²² Рябкъюрайивуз, дугъан хъугъувал ляхнариинди шуйи ва ляхнарин кюмекниинди дугъан хъугъувал гъубкІуб гъабхъну. ²³ Ва гъамци, Гирами бикІбариъ дибикІнайиб тамам гъабхъну: «Ибрагъим Аллагъдихъ хъугънийи ва, чан хъугъувализ дилигну, думу гъякъ гъапІинийи» ва гъаддиз, дугъаз Аллагъдин дуст гъапнура вуйи. ²⁴ Рябкъюрайчвуз, Аллагъдин улихъ адми, неинки саб хъугъвалиинди, хъа чан ляхнариинди гъякъ апІура. ²⁵ Гъаци гъабхъну кач'вал кайи Раавдихъдира. Дугъу, чпин шагъур ахтармиш апІури гъафидар, къабул дапІну, жара рякъди гъаиган, думу чан ляхнариъ дилигну, гъякъ гъапІундайинхъа?! ²⁶ Ари гъамци, рюгъ адру беден фици дубкІну шулуш, хъугъувалра, ляхнар даруган, дубкІна.

Мелз ва гафар

3 Йиз гъардшар, вари мялимар хъуз мяхъюгъянай. Ихъ, мялимарин, суд ижмиди апІруб аьгъячвузки, ² фицики ухъу варидари гагъ-гагъ лайикъсуз тІулар апІурахъа. Чан мелзнинди чІуруб даркІур гъуркІу кас ву ва дугъаз чан бедендин эйсивал апІузра къувват а. ³ Эгер гъяйвнин сппаригъ ухъу фури гъипиш, думу ухъуз мютІюгъ шулу, дидин вари жандин эйвал апІурхъа. ⁴ Гъадмукъан аьхю гимйирра магъа гъаци, пис микІари гъирчнайидар, саб бици рулиинди хъапІури чаз ккунишвахъинди хъапІра. ⁵ Гъамци ихъ мелзра, учв ихъ бедендин бици пайтІан даршра, дидхъан зурба ляхнар апІуз шулу. ЦІюмгъял кабхъиш, гъадму бици цІи зурба яркур убгуру! ⁶ Мелз – цІа ву. Ихъ жандин имбу паярик гъилигган, дидиъ варитІан гизаф писвал а. Диди вари жан чиркин апІура; дидик жегъеннедин цІикан цІа кабхъра ва ихъ уьмур убгура. ⁷ Адмийи гъубкъу жюрейин гъяйванатар, жакъвар, улчвурхури гъягърудар ва гъюлерин гъяйванатар вердиш дапІна ва апІурира а. ⁸ Хъа гъич сарихъанра мелз вердиш апІуз шулдар. Му дебккуз даршлу, агъуйи абцІнайи завал ву. ⁹ Гъамдиинди ухъу ихъ Адаш Агъайин тярифар апІури шулхъа ва гъамдиинди Аллагъдиз ухшар ади халкъ дапІнайи адмийириз агъарра апІури шулхъа. ¹⁰ Саб

ушвниан удучІуру ужувлан гафарра, агьрарра. Йиз гьардшар, дици дубхьну ккундар. ¹¹ Саб булагьдиан марцци штарра, кьилзи штарра удучІури хьуз мумкин вуйинхъа? ¹² Йиз гьардшар, шулин ари, инжирин гьаригь хифар гьиршри, ясана тІумтІарин ширариин инжирар илиршури? Гьаци кьилзи булагьдиан марцци шид удучІувуб мумкин дар!

Гьякъ вуйи аькъюл ва кучІал

¹³ Ичв арайиъ фужкІа дугьридан фагьумлу ва варибдин гьавриъ айи кас адарин? Эгер дицир аш, дугьу чан фагьумлувал гьякъ уьмриинди улупну ккунду, фагьумлуйириси кІул ис дапІну ккунду. ¹⁴ Хъа эгер ичв юкІвариъ пис бахилвал аш, ва иблисвалиинди жвуваз хайир абгураш, фурслу махъанай ва гьякънакан кучІал макадапІанай. ¹⁵ Мициб фагьум заълан гьюруб дар, думу му дюн'яйинуб ву; рюгьниинди вуйиб дар, иблисдихъан гьюрайиб ву. ¹⁶ Наан бахилвал ва жвувтІан даккнивал аш, гьадушваъ къайдасузвал ва гьарсаб пис ляхин а. ¹⁷ Заълан гьюрайи фагьумлувал, сифте нубатнаъ, марцциб ву, гьацира мясляаъ хурайиб ву, аькъюллуб ву, аьлакьайихъна хруб ву, рягьимлувалихъди ва ужувлан ляхнарихъди абціна, диди адмийир ккунидаризна даккнидариз жара апІдар ва машназ лигдар. ¹⁸ Ислягьвал бадали мясляаътниинди лихрудари гьякъвалин бегьер ккадабціди.

Аллагьдиз бахш йихъай

4 ГьапІрудар ву ичв гьярхьбарна гьюжатар? Ичв жанариъ урхьурайи тямгьарилан гьюрайидар даринхъа? ² Учвуз фу-вуш ккундучвуз, хъа думу шуладарчвуз, гьаддиз чиб-чпигь гьярхьну йихурачва. Учву гужназ хьюгьрачва, хъа фукІара шуладарчвухъан, ва гьаддиз, гьюжатар апІурачва ва гьярхьрачва. Учвуз ккуниб шуладарчвуз, гьаз гьапиш Аллагьдикан ккун апІурадарчва. ³ Учву ккун апІурашра, ккун апІурайиб тамам шуладаричв, гьаз гьапиш учву ужудар ниятариз ккун апІурадарчва, хъа – ичв тямгьяр гьуркІбахъди. ⁴ Дюз дарудар, учвуз аьгьдарди айчвуз, гьаму файдасуз дюн'яйихъди хьувал – Аллагьдихъди апІурайи дяви вуйиваликан? Шлиз гьаму файда ктру дюн'яйихъди дуст духьну ккундуш, думу Аллагьдиз душманди удучІура. ⁵ Гирами бикІбариб гьавайиди гьамци дибикІна кІуранчва?

«Ухьуъ учІвнайи Рюгназ

ухьу анжагь ЧазтІан духьну ккундар».

⁶ Хъа Дугьу ухьуз мутІан артухъ уж'вал улупну.

Магьа гьаддиз, Гирами бикІбариб дупна:

«Аллагь фурсачйириз къаршуди удучІуру, хъа къисматниин рази вуйидар ккун апІуру».

⁷ Гьаддиз, Аллагьдиз мютЮгь йихъай! Иблисдиз къаршу удучІвай – думу учвхъан гьебгди.

⁸ Аллагьдихъна багахъ йихъай – Аллагьра учвухъна багахъ хьиди. Хилар жикІай, гунагькрар, юкІвар марцц апІинай, кью-кьюб юкІв айи адмийир!

⁹ Дердер апІинай, гьарай ипай, ишай! Ичв аьлхъбар ишбариз илтІибкІрийичв, шадвал – пашманвализ. ¹⁰ Агьайин улихъ учву исди дисай, ва Дугьу учву за апІиди.

¹¹ Сар-сариз чІуру гафар мапІанай, гьардшар. Шли чан гьардшиз чІуру гафар апІуруш ва тахсир кипруш, дугьу Къанундиз къаршуди кІура ва Къанун тахсир апІура. Хъа уву гьамци Къанундик тахсир кипраш, уву Къанундиъ улупнайиб тамам апІурр дарва, хъа – судьявал апІурава. ¹² Аммаки, Къанун Туврур ва судьявал АпІурр сартІан адар, уьрхюз Шлур, ясана терг АпІурр. Хъа уву гьацир фуж вува, яв багахъ хъайирин суд апІуз?

¹³ Гьамус учву узухъ хъебехъай, гьамци кІурудар: «Гьи-закур саб фунуб-вуш шагьриз сад йисазди, ариш-вериш апІури, гизаф пул гьазанмиш апІуз гьагьдихъа». ¹⁴ Учвуз, гьеле закур учвкан фу шулушра, аьгьдарчвуз! Ичв уьмур фу вухъа? Учву, саціб ачмиш духьну, дургру дифарси вучва.

¹⁵ Учву, мидин ерина, гьарган гьамци дупну ккунду: «Эгер Агьайиз ккун дубхьну, ухьу сагьди гьузиш, гьамци-гьамци апІидихъа». ¹⁶ Хъа учву, учв'ин элььначва ва ултІурччвру гафар апІурачва. Гьарсаб гьамциб фурс чІуруб ву. ¹⁷ Ва гьаддиз, учвуз дюзвал фу-вуш аьгьядишра, гьаци дарапІурр гунгьин тахсиркар ву.

Жвуваз жвувтІан даккни девлетлуйириз жаза хьибди

5 Хъа гьамус хъебехъай, учву, девлетлуйир! Ишай ва гьарай ипай учв'ин улукьуз ккайи бедбахтвалариин. ² Ичв девлет гьутІну, ичв палат сурари гьипІну. ³ Ичв гьизилизна арсраз гандриж гьивну! Гьадму гандрижи учвуз къаршуди шагьидвал апІиди ва ичв беден, цїиси, ипІиди. Учву ичв аьхиримжи йигьариз учвуз девлет уч дапІначва! ⁴ Ичв хутІлариб бегьер уч апІрудариз къимат тутрувди, учвуз гьибтунчва, дурари Аллагьдиз гьарйир апІура, ва хутІлиъ айидарин агьрар Саваоф Агьайин ибарихъна дурукьна. (Саваоф – Аллагьдин ччвурарикан саб, аьршарин къушмарин аьхюр кІуру гаф ву). ⁵ Учву жилиин девлетниин уьлорхну яшамиш гьахьунчва, кефер апІури гьахьунчва, урккру йигьаз ичв жанар гваназ гьюрхюнчва. ⁶ Учву тахсир ктрудар тахсиркар апІуйчва ва йивну йихуйчва, хъа дурар учвуз гьаршу гьудужвдайи.

Сабур апІинай ва ккарагай

⁷ Гьаци вуйиган, сабур апІинай, гьардшар, Агьа къяляхъ гьюру йигь хъайизкъан! Лигай, нежбер фукъан сабурлуди ккилигури шулуш, дубзнайи жили багьа бегьер хайиз фици думу чвлин ва хъадукран мархьариз ккилигури шулуш. ⁸ Учвур

сабурлувалиинди ккилигури гъузай, юкІвар мюгъкам апІинай, гъаз гъапиш, Агъа гъюру йигъар сарун багахъ хъа. ⁹ Гъардшар, Аллагъди учвуз жаза гъададабтІуз, чиб-чпилан мулханай. Лигай, Судья гъамустІанра урчІарихъ дийигъна! ¹⁰ Гъардшар, сабур апІбаъ ва мюгъкамвалиъ Аллагъдин ччвурнахъан гъапи пайгъамбрарихъан мисал гъадабгъай. ¹¹ Учвуз аьгъячвуз, аьхиризкъан мюгъкамди гъуздариз учу бахтаврар кІурача. Учвуз Аюбдин ижмиваликан гъеебхъунчвуз ва, Агъайи дугъаз чан уьмриъ фициб аьхир тувнуш, аьгъячвуз, гъаз гъапиш Агъа рягъимлур ву ва язухъ Зигрур ву. ¹² Сифтена-сифте, йиз гъардшар, я завариинди, я жилариинди ху мапІанай, я жараси гъич саб жюрейиинди ху мапІанай. Гъит ичв анжагъ «ав» кІурушваъ «ав» ибшри, «ваъ» кІурушваъ «ваъ» ибшри, учвуз жаза дархъбан бадали.

¹³ Учвкан фуж балайикк ккахъиш, гъит ккарагри, фуж шадвали ацІнаш, гъит Аллагъдиз мяълийир

апІри. ¹⁴ Учвкан фуж иццураш, хъугърударин жямаятдин аьхюриз дих апІри ва, Агъайин ччвурнахъ ччим кадатну, гъит, гъадгъан зиин ккарагри. ¹⁵ ГъубкІну хъугъвал айи ккарагували иццурайир сагъ апІиди ва Агъайи думу ликриин апІиди. Хъа эгер дугъу гунагъ дапІнаш, хил алдабгъиди. ¹⁶ Гъаддиз чиб-чпин улихъ жвувкан ктахъу гунгъар кІул'ин дисай ва, Агъайи учву сагъ апІбан бадали, чиб-чпихъанди ккарагай. Гъякъ уьмур хъапІрайирин ккарагбаъ гизаф къувват а! ¹⁷ Ил'яс ухъусир адми вуйи. Думу лап ижмишнаан мархъ дурубгъбан бадали ккарагнийи, ва шубуд йисанна гъацІаъ гъубгъундайи. ¹⁸ Думу хъана ккарагнийи, ва аьршариан мархъ гъубгънийи, жили бегъер гъабхнийи. ¹⁹ Йиз гъардшар, эгер учвкан фуж, гъякъ рякълан улдугну, шли-вуш хъана алаънуш, ²⁰ аьгъю йибхъай, гунагъкар кучІлин рякъхъан хътаури думу аьжалихъан уьрхюра ва гизаф гунгъар апІуваликкан азад апІура.

Петрин-1

Гирами Рюгъну Петрин хилариинди бикІуз гъиту гъаму сабпи кагъаз, БицІи Азияийи Исайихъ сабпидарди хъугъдар, чпин хъугъувалиан кялхъюваларилан, рихшанд апІуваларилан ва сабра дарди ктукъури балайикк ккитуваларилан гъагъи гъялнаъ ахъдариз кІури дибикІнайиб ву. Дурар саб суалну архаинди гъитрадайи: чпи айи йишваъ арайиз дуфнайи гъяларихъди аьлакъайи шулуш, даршсан гъюкумдрариз къаршу гъедергуруш. Петри дурариз, чпин хъугъувалиантина аьзабарий ахъдичва, кІура, гъаз гъапиш Исайихъ хъугънайидар имбударигъян жа-жаради аьгъю шулу, дурарин уьмур цІийивализ дигиш дубхъна. Кагъзиъ, гъамцдар дюшюшарий ахъу Исайихъ хъугърудари гъапІну ккундуш улупури, гъаму кІулин суаларилан гъайри, мянфяьтлу насигъятарра а. Вари хъугърудари фикир тувру варитІан аьхю умуд, Гирами Рюгънан насигъятарин мягъкам бина ву. Исайин вакили кагъаз урхрудариз гъамци кІура: «Хъа гъамци, Месигъдин аьзабарий иштирак учвур шулайивалиин шад йихъай, Дугъан ад ачмиш гъабхъи вахтнара шадвали ацІдичва ва гъарай ипдичва» (4:13).

ЧІиви умуд

1 Иса Месигъдин вакил Петрихъан гъурабйирди жара жилариин Понтдиъ, Галатдиъ, Каппадокияийи, Азияийи ва Вифанияийи дарагънайи, Аллагъди Чан рябкъювалиинди кадагънайи хъугънайидариз, учву, Рюгъну гирами дапІнайидар, Иса Месигъдихъ хъпехъбан ва Дугъан ифдиинди марцц хъпан бадали, учвуз гъуркІну вуйи уж'вал ва мясляьт ибшричвуз!

³ Ихъ Агъа Иса Месигъдин Адаш ужувлиинди ишричав. Дугъу, Иса Месигъ чІиви апІбиинди Чан зурба вуйи уж'вал улупну, ухъу заълан бабкан гъахну ва цІийи уьмрихъ хъаъну. ⁴ Гъамдиинди ухъук, я аьжалихъан, я камиваларихъан, я вахтнахъан чІур апІуз даршлу, чІиви миж кивунхъук. Ихъ миж кайи «девет» ухъуз аьршарий уьбхюра. ⁵ Учвуз, ичв хъугъувализ дилигну, Аллагъдин кьудратнакк ккайидар, гъиямат йигъахъна аьхиримжи вахтари ачмиш шлу уьрхювал рубкъидичвуз. ⁶ Гъаци вуйиган, гъеле сацІиб вахтари гъаржюре читинваларий учІврешнар кчІикъуб алабхъурушра, гъамдиин шад йихъай. ⁷ Аьгъю йибхъайки, гъизилра цІиинди таза алапІурайиб. ЦІихъан гъеле думу зат имдарди деебцІну гъадапІузра шулу, хъа ичв хъугъувал гъизилІан лап артухъ багъа ву, ва думу, гъакъди вуйиб вуш, ясана – дарш, Иса Месигъ къяляхъ гъафи вахтна гъиямат йигъан жвуван тяриф, ад ва заанвал жвувахъна рубкъбан бадали, ахтармиш дапІну ккундарин?! ⁸ Думу (Иса) ккундучвуз, гъеле учвуз гъяркъюндаршра, учву Дугъахъ хъугърачва, гъеле гъаму ражари Думу ичв уларикк ккадаршра. Учву улупуз даршлу аьжайиб шадвали ацІну урхъурачва, ⁹ гъаз гъапиш ичв хъугъувалин метлеб кІулиз удубчІурайичв – ичв уьрхювал.

¹⁰ Гъаму уьрхюваликан чпин вахтари гъеле пайгъамбрари чпихъан удукърубкъан ужуйи ахтармиш'валар гъахури гъахънийи, ва улихъмиди Аллагъдин гъянивалиан учвуз тувнайи багъишдикан гъапнийи. ¹¹ Дурари, Месигъдин Рюгъну фуну вахтнакан кІураш, фицдар гъяларий Месигъдин аьзабар шулуш, ва гъадму аьзабарин къяляхъ шлу Дугъан аднакан аьгъю апІуз ккунди, ахтармиш'валар гъухнийи. ¹² Пайгъамбрариз чпи чпин – ваъ, хъа – ичв гъайгъушин бадали гъилихуваликан ачмиш гъабхънийи. Дурари аьршариан гъаънайи Гирами Рюгъну дебкку Ужувлан хабарнакан хабар дебккнийи – гъаму ражари рабгъурайи Ужувлан хабар. Гъаму сир аьгъю апІуз ккунди, гъеле аьршарин малайикарра кмиди тямгъну йихура. ¹³ Гъит, гъаддиз ичв фагъум фагъмихъ хъади ибшри, ва ляхнар апІуз гъаммишан гъязурди гъузай. Вари ичв умуд Аллагъдин гъянивалиин илипай, хъа гъиямат йигъан Иса Месигъ гъафиган, учвуз ичв умуд кайиб вари багъиш апІиди.

Гирами уьмрихъна дих

¹⁴ Хъпехъру бицІидарси, учву Аллагъдихъна гъяйиз айи ичв тямгъяр фицдар вуйиш, гъадрарихъди ичв уьмур хъапІуз мигъитанай. ¹⁵ Хъа гъатци, учвуз дих ДапІнайир фици Гирамир вуш, учвурра гъаци гирамидар йихъай ва ичв хасиятра гирами вуйиб ибшри. ¹⁶ Гъаддиз БикІбарий дупна:

«Гирамидар йихъай, гъаз гъапиш Узу Гирамир вуза».

¹⁷ Эгер учву сабдизра дилигди, вари адмийирин суд АпІруриз Адаш кІураш, му дюн'яийи имиди Дугъхъан гучІ'вал кади яшаммиш йихъай. ¹⁸ Аьгъю йибхъайки, ичв абйирихъан дурубкънайи гъаму файдасуз уьмриккан учву, гъизилна арсси чІур

дубхъну гъябгърубдихъ кымат тувну гъадагъну азадвалиъ тІаънадар, ¹⁹ хъа гъич саб жюрейин зиян, я скаш ктру ччилан ифдихъси, варитІан багъа вуйи Месигъдин ифдихъ гъадагъну, азадвалиъ тІаънайидар вучва. ²⁰ Иса, дюн'я арайиз хайиз, учву бадали Кадагънайир вуйи, ва гъаму аьхиримжи йигъари Думу жилиина гъафну. ²¹ Учву Думу гъачІидаригъян чІиви гъапІу ва Дугъаз ад туву Аллагъдихъ, Гъадгъулантина хъугъначва. Гъаци вуйиган, ичв хъугъвал ва миж Аллагъдиъ авучв.

²² Учвуз ичв хъугънайи гъардшар, жвув гъякъвалихъ хъебехъну марцц гъахъиган, къюкъюб маш гъидривру масанвалиинди, марцци юкІвариинди ва жандин вари къувватниинди ккун гъахъунчвуз! ²³ Учвуз ціици уьмур тувру тум алаур йибкІру тум даричв, аьхир, хъа – дирибкІру тум. Думу тум чІиви ва гъаммишандиз вуйи Аллагъдин Гаф ву. ²⁴ Гъаддиз Гирами китабарихъ дупна:

«Инсаният укІси ву,
дурарин успагъивал – хутІлин кюкюси.
УкІ ебццуру – кюкюра алдабхъуру.

²⁵ Агъайин гаф
аьсрариан-аьсрариз гъубзра».

Агъайин гъадму Гаф, учвуз гъурубкью Ужувлан хабар ву!

ЧІиви гъван ва гирами халкъ

2 Гъаци вуйиган, гъарсаб чІуруб, гъарсаб кучІал, къюкъюб маш гъивнайивал, маш ккадарди хъувал, гъар жюрейин футнийир гатІахъай. ² Тазаци бабкан духъну имбу бицІидарси, рюгънан тІааьмлу никкъдихъ, гъаддин кюмекниинди аьхю хъуз ва уьрхювал гъазанмиш апІуз, тямгъ хъивай.

³ ИкибаштІан, Агъа фици ужур вуш, учвуз аьгю гъабхъунчвуз. ⁴ Гъадгъахъна гъачай – чІиви Гъвандихъна, адмийири тина гъадапІубдихъна, хъа Аллагъди ктабгъубдихъна, Дугъан уларихъ багъа вуйибдихъна. ⁵ Учвур, чІиви гъванарикан хал диврайиси, ичв учвкан рюгъвалин хал тикмиш апІинай. Гъадмуган, гирами вуйи гъуллугъчийр хъпан къяляхъ, Месигъдиланмина Аллагъдиз къабул вуйи, Рюгъниинди вуйи гъурбнар апІидичва. ⁶ Гъаз гъапиш, Гирами китабарихъ гъаци кІура:

«Магъа, Узу Сион дагъдиин
мурччван гъван дивдиза – кадабгънайиб, багъа вуйиб.

Дугъахъ хъугъру гъич саркъан биябур хъидар».

⁷ Гъаци вуйиган, учвуз, хъугърудариз, Думу зурба хазна ву, хъа хътругърудариз –
«Устайи тина гъапІу гъван
мурччвануб гъабхъну»,

⁸ ва
«Му Гъван хъарсру гъван ву.
Му Гъвандихъ хъарсу адмийир
алдакуру».

Магъа, дурар хъарсру, гъаз гъапиш Ужувлан хабарнахъ хъугърадар. Дурарихъди гъаци шулайиб ву.

⁹ Хъа учву, кадабгънайи жинс, Паччагъдин гъуллугъчийр, гирами халкъ, Аллагъдин хусусият, мучІушнаан Чан аьжайиб аквнаъ хъуз учвуз Шли дих дапІнаш, Гъадгъан зурба ляхнарикан хабар дебккбан бадали, гъядягънайидар вучва.

¹⁰ «Саб вахтна,
халкъ ву дупну – халкъ дарудар,
хъа гъамус – Аллагъдин халкъ.
Улихъди – уж'вал дархъидар,
хъа гъамус
думу учвуз гъабхъунчвуз».

¹¹ Ииз багъа вуйидар, гъаму дюн'яйиин улукъуз дупну, къяляхъ гъягъюри рякъ'ин алидарси, кІвахъди дяви гъабхурайи жандин тямгъярихъан ярхлади гъузуб учвкан ккун апІураза. ¹² Гъит, ичв хасият Аллагъдихъ хътругърударин арайиъ марцциб ибшри. Ва гъадмуган, гъаму ражари учвуз, пис касар ву, кІури люкънар апІурайидари, учву апІурайи ужувлан ляхнар рякъюри, Аллагъ гъафи гъиямат йигъан, Дугъан ад апІиди.

Гъюкумдариз мютІюгъ йихъай

¹³ Агъа бадали мютІюгъ йихъай адмийири дерккнайи вари гъюкмариз, ¹⁴ гъюкум гъабхурайидариз, гъаз гъапиш дурари тІафларизна тІарашчийриз жазйир гъадатІуру ва ужувлар апІрудариз пешкешар тувру. ¹⁵ Даршуз Аллагъдин ният гъациб ву: ужувлар апІрудари, абдларин чІуруди улхру ушварихъ, ужудар ляхнар апІбариинди гъитІибшвну ккунду. ¹⁶ Хъа учву, азад адмийир вуйивализ дилигну, ахмакъ ляхнар ккеркуз ичв азадвал ишлетмиш мапІанай – учву Аллагъдин лукІар вучва, аьхир. ¹⁷ Варидариз гъюрмат апІинай, гъардшар ккун апІинай, Аллагъдихъан гучІ апІинай, паччагъ гъисабназ гъадагъай. ¹⁸ ЛукІар, ичв агъйириз хай гъюру жюрейиинди гучІ'вал кади, неинки гъянириз ва гъюдлириз, хъа учІвру хасият хъайириз вушра, мютІюгъ йихъай. ¹⁹ Тяриф хъибди, чан аьзабар аьгъ апІуруин, гъаз гъапиш дицир Аллагъдин ниятнан гъавриъ айир ву; думу лайикъ дарди бедбахтваларикк ккахъна. ²⁰ Хъа эгер, тахсир дапІну, учву урччвураш, ичв фициб ад шул? Хъа учву уж'вал апІури, аьзабар сабурлуди аьгъ апІуруш, Аллагъдин улихъ ичв аваза за хъибди. ²¹ Учвуз, учву гъамци хъуз, дих дапІначвуз, аьхир, гъаз гъапиш Месигъ учвхъанди аьзабарикк ккахъну ва Дугъу дурар аьгъ гъапІну. Дугъу учвуз, Чан шилнаъди гъюз, мисал гъибтну.

²² Дугъу «гунагъ гъапІундар ва Дугъан ушвниин кучІал илибшундар».

²³ Учв биябур апІруган, Дугъу Чавра адмийир биябур апІуз хъюгъюндар. Учв аьзабарикк ккахънайиган, Дугъу гучІар ккаундар, хъа Дугъу Учв гъякъ вуйи Суд'яйин хилиз тувнийи. ²⁴ Дугъу

Чав, ухъу гунгъариз дийихнайидарси хъуз ва гъякъвал бадали яшамиш хъуз, Чан хусуси бедендиъди ихъ гунгъар хачриина гъухну. Учву Дугъан зийнариинди сагъ гъахъунчва. ²⁵ Учву саб фила-вуш, марччарси, улдугнайчва, хъа гъамус учву ичв Марччлихънихъна – гъайгъу Зигрурихъна къяляхъ хътакунчва.

Жиларин ва хпарин гъякънаан

3 Учвур, хпар, ичв жилариз гъаци мютЮгъ йихъай. Дурарикан шли Аллагъдин Гаф къабул апІурадарш, чпин хпарилантина, ² ичв марцци ва Аллагъдихъан гучІру уьмур уларики ккади рябкъюрайибдиинди, саб гаф адарди, дурарра хъугъвалихъна гъиди. ³ Гъит ичв успагъивал, гъар жюре аьжайиб кІюлгънар апІбиинди, гъизиларихъди балгъбиинди, ясана уччвудар палтариинди чІатлануб дарибшри, ⁴ хъа – айтІануб: чІур даршлу успагъивал улупру хъпехъувалиинди ва гъюжатариз ададапІру рюгъниинди кІваан вуйиб ибшри – гъамциб ву Аллагъдин улихъ багъавал. ⁵ Фила-вуш садар вахтари, Аллагъдиин хъугъвал али дишагълийири, чпи гъамцдариинди балгуйи, аьхир! Дурар чпин жиларихъ хъпехъуйи. ⁶ Мисалназ, Сара, варибдиъ Ибрагъимдихъ хъпехъуйи ва дугъаз чан агъа кІуйи. Учвур Сарайин шубар вучва – эгер учву ужувлар апІуруш ва гучІури хъувалики кІул ккиврш.

⁷ Ари гъамци, сатІлан вуйи уьмриъ жиларра чпин хпарихъна лайикъ вуйибси духъну ккунду. Дурарин гъюрмат дюбхну ккунду, гъаз гъапиш, гъеле дурар цІибди зяифдар вушра, жиларихъди сабси ужувлан багъишдин ирсчйир ву. Гъаддиз, учву ккарагруган, гъич сарихъанра машат апІуз хъибдарчвуз.

Гъякъ ляхин апІузди алабхъру аьзабнакан

⁸ Аьхирки, гъит ичв сабсдар фикрар ва гъиссар ишри, ичв гъардшарихъна вуйи саб масанвал ибшри, язухъ зигуб ва фурс ктрувал ибшри.

⁹ Писвализ – писвалиинди, биябурвализ – биябурвалиинди жаваб мутувана, хъа жараси, ужвал апІбиинди жаваб тувай, гъаз гъапиш, учвуз гъаддиз дих дапІна ва учвузра, ирс вуди, ужвал дебккуз гаф тувна.

¹⁰ «Шлиз бахтаварвалиинди яшамиш духъну ва ужудар йигъар дяркъну ккундуш, гъит, мелз чІурубдихъан уьбхри, хъа ушв – кІучІлихъан.

¹¹ Гъит, писвалихъан ярхла ишри, гъит, ужвал апІри;

гъит, мясляаьт абгри,
гъит, ислягъвал арайиз хури,

¹² фицики Агъайин улар гъякълудариин ал ва ибар

дурарин ккарагбарихъ хъивна.

Хъа писвалар апІурайидарихъинди лигруган, Агъайин машнак хъял кубчІврш».

¹³ Хъа шлихъан учвуз зарал тувуз шидихъа, эгер ужвал апІузтІан ичв тямгъ хътарш? ¹⁴ Гъеле учву, ичв гъякъвализ дилигну, балйирикк ккахънашра, бахтаврар вучва! Дурариз гучІурайибдихъан гучІ мапІанай ва гучІвалиъ мугъузана! ¹⁵ Хъа Агъа Месигъдин гъюрмат ичв юкІвариъ гирамиди уьбхъй. Учвуъ яшамиш шулайи умуд фтиин биналамиш дубхъна, кІури, гъерхруриз, ккунириз жаваб тувуз шлубси гъязурди гъузай; ¹⁶ анжагъ аькъюллудина гъюрматлудитІан жаваб мутувана. Учву яшамиш шулайи ичв гъяни уьмур къабул дарди, люкънар апІру адмийириз, Месигъдихъ хъугъиган, чпин гъапІу гафарихъан нач шлуси, ичв намус марцциди уьбхъй. ¹⁷ ЧІуруб дапІну, аьзабнакк ккуркъайиз, эгер Аллагъдин ният вуш, ужуб дапІну аьзабнакк ккахъуб хъа ужуйи даринхъа! ¹⁸ Гъаци Месигъра, ухъу гъапІу гунгъарихъанди, сабан ва гъаргандиз, Гъякълур гъякъсузарихъанди, учву Аллагъдихъна хпан бадали, ккахъундаринхъа! Дугъан беден аьжализ тувну гъабкІну, хъа Рюгъ уьмрихъна къяляхъ хътакну. ¹⁹ Иса гъадму Рюгънаъди, мучІушнаъ айи рюгъязиз Ужувлан хабарнакан ктибтури, гъушну. Думу рюгъяр, дюн'я, шид илипну, ккапІуз ккунди, Нюгъди гими апІайиз Аллагъ сабурлуди ккилигурайи вахтна, Аллагъдихъ хъпехъу адмийирин рюгъяр ву. Нюгъдихъди штуин али гимдиъди сакъюдартІан гъюрхюндайи – анжагъ миржир кас. ²¹ Думу шид, цІийи хъуз, штуан хъувалин лишан ву. Думу лишан гъира кмиди учву уьбхюрайиб ву. Штуан хъувал – му ичв жандилан чиркшин алдапІувал дар, хъа ичв марцци кІвахъан Аллагъдиз тувнайи гаф ву, Иса Месигъ чІиви хъуб'инди учву уьрхюрайи. ²² Завариина за духъну, Думу гъамус Аллагъдин арччул хилихъинди хъа. Дугъаз вари малайикар, гъюкмар ва къудратар мютЮгъ гъахъну.

Уьмриъ дигиш'валар

4 Гъаци вуйиган, беден аьзабарикк ккабхъбиинди Месигъди фици аьзиятар гъизигнуш, учвур гъацдар фикрар гъисабназ гъадагъай. (Гъаз гъапиш, беден аьзабарикк ккабхърури гунгъар апІуб гъибтру). ² Гъацдар фикрар гъисабназ гъадагънайиган, гъюз имбу уьмур – инсандиз ккуниси ваъ, хъа Аллагъдин ниятнаккди хъапІуз шулу. ³ Дарди хъуз, Аллагъ кІул'ин алдрударси, мяна адру уьмур тямгъяриъна пиянвалариъ, къяппавалариъна намусузвалариъ ипну, гъар жюре аллагъаризна идолариз икрам апІури, учву бегъем вахт гъавайиди гъапІунчва. ⁴ Хъа гъамус дурариз учву, чпихъди чпи айи аьгъвалиъ имдруган, аьжайибди гъугъубжвур ва ушвнихъна гъафиб вари кІурачвуз. ⁵ Аммаки дурар багарихъди чІивидаринна гъийихдарин суд апІуз Гъюрурин улихъ чпи гъапибдинна гъапІубдин жаваб тувуз мажбур хъиди. ⁶ Магъа гъаддиз, гъеле чпи адмийирди имиди бедендиинди жаза дурариз

гъдабтІундаршра – хъа думу жазайиккан дурарихъан ккудучІвуз хъибдар – хъа чпин рюгънииндикъан Аллагъдин уъмрихъна гъюбан бадали, Ужувлан хабар гъийихдаризра дебккнийи.

⁷ Варибдин аьхир багахъ шула. Гъаддиз ачухъ фикир айидар йихъай, фагъум апІинай, хъа гъадмуган ккарагуз хъибдичвухъан. ⁸ Сифтена-сифте вари кІваантІан чиб-чпи ккун апІинай, гъаз гъапиш масанвали гизаф гунгъар ккеркру. ⁹ Мурмрар дарапІди, хъалар къабул апІури йихъай. ¹⁰ Учвкан гъарсариз жарариз дарубсиб хъуркъвал дурубкъначвуз, гъаци вуйиган Аллагъди учвуз багъиш дапІнайи гъаму гъарсаб жюре хъуркъувалар, чиб-чпин гъайгъушнаъ шлуси, мянфяаьтлуди ишлетмиш апІинай. ¹¹ Эгер шлиз гафар апІувалин хъуркъувалар аш, гъит, дугъу Аллагъдин хабарнакан гаф рабгъри; шлиз гъуллугъ апІбаъ хъуркъувалар аш, гъит, Аллагъди туврайи къувватнаъ учв мюгъкам ишри. Гъит, варидали Иса Месигъдилантина Аллагъдин ад бадали жафа зигри! Гъадгъаз ибшри аьсрариан-аьсрариз ад ва къудрат, амин!

Хъугърударин сабурлуваликан

¹² Йиз багъаллуйир, учвухъди фу-вуш саб аьжайиб шула, кІури, учв'ин алахъурайи гъагъи аьзабариин-аьзиятариин мюгътал махъанай. ¹³ Хъа гъатцидарихъинди, учву Месигъдин аьзабарихъ иштирак шулачва ва, гъаддиз, шад йихъай, хъа гъиямат йигъан, Иса Чан аднаъди гъафиган, шадвали ацІдичва ва гъарай ипдичва. ¹⁴ Эгер учву Месигъдин ччвурналантина биябур апІураш, учву бахтаврар вучва, му гъадму кІуру гаф вуки, Аллагъдин Рюгъ Чан вари аднаъди учвуъ архаин духъна. ¹⁵ Эгер учвкан сар фуз аьзабнаъ аш, гъит, думу аьзаб йивну йикІбалан, ясана гъитИибкІбалан, ясана законсузваларилан, ясана футна апІувалилантина вуйиб дарибшри. ¹⁶ Учву Месигъдихъ хъугънайивалилантина аьзиятариъ ахънаш, гъит, дицири нач дарапІри, хъа, гъит: «му Исайихъ хъугърур ву», – кІуруган, Аллагъди учвуз гъациб уж'вал дебккнайивализ дилигну, гъацири Дугъан ад апІри!

¹⁷ Гъаз гъапиш Суд апІру йигъ багахъ хъа. Хъа думу Аллагъдин хуландарилан ккебгъди. Хъа думу ухълан ккебгърайиган, Аллагъдин Хабар къабул дарапІрайидарин аьхир фициб шуйкІан?!

¹⁸ «Эгер гъакъ вуйирихъан саб нуфтдитІан жвув уърхюз шулдарш, хъа фу шул кацІнайидарикан ва гунагъкрарикан?»

¹⁹ Гъаддиз Аллагъдин ниятниинди аьзабнакк ккайидар, гъит, гъуркІну чпи вариб халкъ ГъапІурин ихтиярнаъ учІври – Думу гъарган аьгътлур ву – ва чпин фикрар ужудар ляхнариина жалб апІри.

Аллагъдин лиж

⁵ Гъаци вуйиган, гъамус узу ичв аьхюдарихъна илтІикІураза. Даршуз узура йиз марччарин – хъугърударин аьхюр вуза. Мидлан гъайри, Месигъдикан кчІикъу аьзабарин шагъид вуза ва, магъа, гъамус – хъа дюн'яйиз гъиямат йигъ хъади гъюрайи Дугъан ад рубкърударикан сар духъназа. ² Ичв ихтиярназ тувнайи Аллагъдин лиж уьбхъай, дидин гъайгъушнаъ учву буржлу вуйивалиан мишанай, хъа Аллагъ ихъ гъайгъушнаъ айиганси, учвура ичв аьшкъниинди гъайгъушнаъ йихъай; учвуз му дюн'яйикан хайир ктабгъуз ккунди ваъ, хъа ичв гъакъ тямгъ хъайивалиинди гъайгъушнаъ йихъай; ³ гъакимари Аллагъди чпин хилиъ ивнайи адмийирин зиин агъавал апІурайиганси ваъ, хъа вари лижаз мисал вуди гъуллугънаъ шлуганси гъайгъушнаъ йихъай; ⁴ ва, Аьхюну Марччлихъан гъафиган, гъич зат дучрубхру адлувалин кунцІ рубкъидичвуз.

⁵ Учвура, жигъилар, аьхюдарихъ хъпехъури апІинай; чиб-чпин гъайгъушнаъ духъну, разивалиъ кІул ипай, гъаз гъапиш, «Аллагъ фурсачийриз къаршу удучІвуру, хъа разивал улупрудариз Думу рягъим апІрур ву».

⁶ Гъаддиз, Аллагъдин къудратлу хилин улихъ разивалиинди икрам апІинай, Дугъу учвура Чан вахтна заъди. ⁷ Ичв вари гъайгъушнаъ Гъадгъуин иличай – Думу ичв гъайгъушнаъ а!

⁸ Ичв фагъмихъ гъузай, мааханай! Учвуз къаршу вуйир, иблис, гашу удубтІнайи асланси, учвкан хътІюкьюз ужур агури либцура.

⁹ Учву ичв мюгъкам хъугъвалиинди, дюн'яйиъ вари ичв гъардшари учвуси гъамцдар аьзабар аьгъ апІурайиб аьгъяди, дидиз къаршу удучІвну ккунду.

¹⁰ Аммаки учвуз аьгъ апІуз сацІибтІан имдар! Иса Месигъдиъ сатІиди духъну дих дапІну, гъарсаб ужувлан булагъ айи Аллагъди Чан гъаммишандин Ад учвухъди пай апІиди, учву дюз алаиди, ижми апІиди, къувватлу апІиди, йишв'ин мюгъкам апІиди. ¹¹ Дугъан къувват аьсрариан-аьсрариз ибшри, амин!

Аьхиримжи насигъят

¹² Узу гъаму бицІи кагъаз Силван гъардшин кюмекниинди гъибикІунза. Узуз дугъан хъугъувал ужуйи аьгъязуз. Узу му кагъаз учвуз, мушваъ улупнайиб Аллагъдин ужувлан гъакъ багъиш ву, кІури, учву рази ктаъбан бадали, гъибикІунзачвуз. Ижмишнаан гъамдихъан хъичІихай.

¹³ Учвуси Аллагъди кадагънайи Вавилондиан вуйи чуччура учвуз саламар хътаура, ва гъацира – йиз бай Маркдира. Чиб-чпиз ччевалин масанвалин мак апІбиинди салам туври апІинай. Вари Месигъдиндариз, учвуз, мясляаьт ибшри!

Петрин-2

Къюбпи кагъазра Гирами Рюгъну Петриинди Бици Азияий Исайихъ хъугърудариз дибикІнайиб ву. Душваъ кучІлин вакилар ачмиш духънайи, ва дурарин фурслу улхбар-рахбари хъугърудар гъаму дюнъийн тямгъярихъна зигурайи, дурар буш апІурайи. Дурари Исайихъ хъугърудариз тувнайи азадвал чпин чІуру ниятариз ишлетмиш апІурайи. Дурари гъази Исайин ччвур биябур апІурайи ва Аллагъдикан кучІлях ктаурайи. Чахъ хъугърудар Чахъди гъахуз Иса къюбпи ражарира гъиди кІури, Аллагъди тувнайи гаф дурари ибак апІурадайи. Гирами Рюгъназ Бици Азияий Аллагъдихъ хъугърайидар кучІлин вакиларихъан уърхюз ва дурарин каламариз аьхир дивуз ккунди айи. Дугъу хъугърудариз шаклу дархъуз дих апІура, гъаз гъапиш кІвахънивалари хъугъвал ебциуз гъитру. Гъамусдихъантина, Аллагъдиз ккуни уьмур хъапІри, дурари чпин умуд Месигъдик кади гъибтри.

Аллагъди ухъуз лазим вуйиб вари тувна

¹ ЛукІвал апІурайи Иса Месигъдин вакил Петрихъан – Аллагъди гъякъ апІбиинди ва Уърхурин – Иса Месигъдин кюмекниинди ухъуз гъабхъибсиб багъа хъугъувал гъабхъидариз – саламар.

² Учвуз Аллагъ ва ихъ Агъа Иса аьгъю апІувалилантина гизаф ужувлар ва мясляятар ишричвуз!

³ Исайин Аллагъвалин къувватну ихъ уьмриз гъарсаб лазим вуйиб ва лап кІваантІан Аллагъдин гъюрмат уьбхрувал тувнахъуз. Му Чан хусуси адниинди ва Чав ужувлан ляхнар апІбиинди Учв ухъуз аьгъю хъувалилантина гъурубкъунхъуз.

⁴ Гъаму Касдиланмина ухъуз, гаф тувнайиси, варитІан багъа ва варитІан зурба ужувлар дурукънахъуз. Дурар ухъуз, гъаму дюнъийн тямгъяриланмина гъюру аьжалнахъан гъадрарин кюмекниинди учву ярхла духъну, Аллагъдин хасиятнак ктикъбан бадали, багъиш дапІнайидар вухъуз.

⁵ Гъаму сеbeb вуди, ичв хъугъувал – ужудар ляхнариинди, ужудар ляхнар – аьгъювалариинди, аьгъювалар – аьгъ апІбиинди, аьгъ апІуб – ижмишниинди, ижмишин – ужуб гъюрматниинди, ужуб гъюрмат – чевалин дуствалиинди, дуствал – масанвалиинди мюгъкам апІбан бадали, ичв вари къувват жалб апІинай. ⁸ Эгер учву гъамцдар хасиятар аш ва учву дурар зарб апІуруш, ихъ Агъа Иса Месигъдикан вуйи ичв аьгъювалар дурари мянфяаьтсузди ва бегъерсузди гъитдар. ⁹ Хъа гъацдар хасиятар кадрур улихъишв дрябкъърайир ва кур ву, чан мугагъназ кайи гунгъарихъан марцц духънайивал кІваълан гъапІнайир ву. ¹⁰ Магъа гъамдиз, гъардшар, хъана аьхю къувватниинди учвуз дих дапІнайивал ва учву кадагънайивал тасдикъ апІинай. Гъамци апІури гъашиш, гъич саркъан алдакидарчва! ¹¹ Гъадмуган учвуз ихъ Агъа

ва Уърхур Иса Месигъдин гъаммишандиз вуйи Паччагълугъдиъ учІвуз ихтияр жумартлуди багъиш дапІну хъибди, аьхир. ¹² Магъа гъаддиз йиз ният вуйиз учвуз гъамдикан гъаммишан кІваин алапІуз, гъеле учвуз гъаму варибдикан аьгъяшра ва учвуз дурубкънайи гъаму гъякъвалиин учву мюгъкам духънашра.

Месигъдин аднан шагъидар

¹³ Сабан узу йиз гъаму бедендин халиъ яшамиш шули имбукъан гагъди, ичв фагъмиз мидкан кІваин алапІури, думу гъарган уягъ апІуз узу йиз буржи вуди гъисаб апІураза. ¹⁴ Узуз аьгъязуз, аьхир, гъаму йиз хал узхъан хътибтру вахт багахъ шула – му узуз ихъ Агъа Иса Месигъди ачмиш гъапІунзуз. ¹⁵ Узу гъушхъантинара ккуни вахтна учвхъан, гъамдикан кІваин алапІуз шлуганси, узу йиз хилъан удубкъруб вари апІидиза.

¹⁶ Учв учвуз, ихъ Агъа Иса Месигъ къудрат хъади къяляхъ гъиди, гъапиган, учу шлин-вуш аьмалдар махъвар текрар гъапІундайча. Ваъ, Дугъан зурбавал учуз ич улариинди гъябкъюнчуз! ¹⁷ Дугъахъна «Му Йиз масан Бай вуйиз, Гъадгъаъ Йиз шадвал айиз» кІуру зурбавалин Аднан дих гъабхъиган, Дугъу Аллагъ Адашдихъан гъюрмат ва ад къабул гъапІну. ¹⁸ Ва гъаму дих завариан гъафнийи – учуз, Дугъахъди гирами дагъдиин алиган, ич ибарииинди гъеебхъунчуз. ¹⁹ Миди ухъуз пайгъамбри гъапи гафар дюз вуйивал хъана артухъди улупура. Учву дурарин гафарихъна, Йигъ аку дубхъну ичв юкІвариъ гвачІиндин Хяд гъудудубчІвкъан гагъди мучІушнакк убгурайи чирагъдихънаси янашмиш шулаш, ужуб апІурачва. ²⁰ Хъа сифтена-сифте кІваин гъибтну ккундуки, Гирами бикІбарин гъич сабкъан гъюз имбубдикан гаф адмийи ачмиш апІуз хъюгъну ккундар, ²¹ фицики адмийин ниятниинди гъич саб вахтнара пайгъамбрарихъан вуйи гъюз имбубдикан гафар гъахъидар дар. Ваъ, адмийири Аллагъдихъан

гъюруб кІуйи ва дурар гъаддихъна Гирами Рюгъну хуйи.

КучІлин мялимар

2 Мидлан савайи, халкъдин арайиъ кучІлин пайгъамбар ачмиш гъахъиганси, ичв арайиъра кучІлин мялимар ачмиш хъидивучв. Дурарихъан аъжалихъна гъахру чпин кучІлин каламар арайиз адагъуз хъиди. Дурари чпи азадвал бадали кадагънайи Гъюкумдар (Агъа) тина апІиди. Дурар, Агъа къабул дарапІбиинди, багарихъди чпи тІанкъ апІувалихъна гъиди. 2 Гизафдари дурари апІрусдар ягъсуз ва намуссуз тІулар апІуз дубгъиди ва гъацдариинди гъякъ рякъ биябур апІуз йишв тувди. 3 Дурар ацІру касар дар. Дурар чпин иблис ва аъмалдар каламариинди учвлантина гизаф девлетлу хъиди. Аммаки, дурариз ухдитІан жаза гъадабтІну гъязурди а, диди къан апІидар, ва дурарин аъжал даабхнадар! 4 Аллагъди гъеле малайикаркъан гъяйиф гъапІундар; дурари гунагъ гъапІиган, жегъеннемдиъ дурар уржнийи ва гъаммишандин мучІушнан зунжрарихъди суддин Йигъ гъяйиз дитІнийи. 5 Дугъу лап кюгъне дюн'яра гъяйиф гъапІундар; гъякъ'валикан хабар дебккри гъахъи Нюгъдилан ва дугъахъди хъайи ургур касдилан гъайри, гъюрмат адрударин дюн'я штухъди ккапІнийи. 6 Содом ва Гомора шагърарра, гъюз ккимбу гъюрматсузариз мисал вуди, ккидирчну, рюкъдиз илтІикІну. 7 Хъа Дугъу дугъривалиинди яшамаш шулайи, ягъсуз уьмур хъапІрайи законсузариккан аьсси духънайи Лут, гъюрхну. 8 Гъаму гъялал касдиз, гъамгъан дугъри гъяназ гъадрари апІурайи тІулар ерхъуб ва рякъюб гъар йигъан чакан кчІикъурайи зивзиварси гъугъужвуйи. 9 Намус ва гъир'ят аии касар Агъайиз читинвалариккан уьрхюз аьгъя, хъа гъякъсузар – суд апІру Йигъаз жаза адабтІуз уьрхюз аьгъя. 10 Дурарикан гизафна-гизафси, Агъайин гъюкум гъясбикк ккадарди, чпин жанариз ккунибси апІру чиркин тямгъярихъди гъягърударин язухъ ву! Гъясбикк ккадру тІулар апІрудар ва эдеб адрудар, чпи аьршарин кьудратар биябур апІурайивалихъан гукІнидикъан адар. 11 Агъайин улихъ тахсрар кирчри, дурарилан улхурайи малайикарикъана, гъеле дурар адмийиртІан фукъан гизаф кьувватлудар ва удукърудар вушра, дурар биябур апІурадар. 12 Дурар сабдизтІан хай дару – дисуз ва йихуз пну бабкан шлу, чпин нефстІан аьгъдру фагъумсуз гъяйванатарсдар ву. Дурари варибдиз чпин фагъмихъан аннамиш апІуз даршлу агърар апІуру. Гъадму гъяйванатарси дурарра йихиди. 13 Дурарин чпи гъапІу чІурувалариз – чІурувал'инди тувди. Дурариз йигъандин аквнахъди кефер хъауз меэлди ву. Дурар чпи ву кфирвал ва ужузвал. Дурари, учвуз кучІлин чулар ургъбиинди учвухъди саб суфрайихъ деъну, кьукъар апІура. 14 Дишагъли

гъяркъюбси, дурарин улар къяппавали ацІра, ва гъациб гунагънахъан гъудучІвуз ккундар. Дурари, чпин дисру рукъариъ итуз, зяиф гъян айидар хъчІюхюри шулу. Дурарин юкІвар иблисвалихъди дидиржна. Дурарин къисмат – пуч хъувал ву. 15 Дурар диш рякълан улдучІвну ва ургну. Дурар гунагъкар ляхнар апІузди тувру пешкешнаъ ул абхъну гъушу Боросдин бай Валаамдин рякъюъди гъушну. 16 Думу Валаам, писвалар апІурайиган, чІал аьгъдру дажди, инсандин чІалназ дуфну, гъидиснийи, ва гъадму пайгъамбрин фагъумсузвал дебккнийи. 17 Дурар дерццнайи булагъар ву. Дурар, гужал микІари гъирчнайи кІару къюкъ-дифар ву! Дурариз гъаммишандин жегъеннемдин мучІушин ккилибгура. 18 Дурари чпин къил ктру гафариинди, ичІи улхбариинди, гъуркІну удудукъру жандиз ккуни тямгъярин кюмекниинди, кучІлариъди яшамаш шулайидарихъан ярхла хъуз хъюгънайидар, чпихъна хъчІюхюру ва чпин бацаригъ чІюркъюру. 19 Дурари, чпи пуч шулайи лукІ'валиъ ахънайидари, дурариз азадвал тувуз гаф туври шулу. Фуж фтиз мютІюгъ шулаш, думу гъаддин лукІ шула. 20 Эгер ихъ Агъа ва Уьрхрур – Иса Месиго аьгъю хъувалиинди гъаму дюн'яйин чиркинваларихъан гъудучІвнайидар хъана гъадму чиркинваларихъ ахъиш, дурар хъана гъадрарин лукІ'валиъ ахъра. Сифте чпин чиркинваларихъ айибтІан, гъамус хъадахъну ахъуб – хъа яман ляхин ву. 21 Дурариз, гъякъ Рякъкан аьгъю дубхъну, чпин хилиъ ивнайи гирами табшуругъарихъан гъудучІвайиз, дидкан зат аьгъю гъабхъундайиш ужу хъибдийи! 22 Дурарихъди гъабхъибди гъаму мисалнаъ дупнайиб дюз вуйиб улупура: «Ху хъана чан ибичубдихъна хътабкуру» ва «Сил жибкІ – думу хъана батІриан идибгъиди».

Иса къяляхъ гъиди

3 Йиз ккунидар, узу бикІурайи кагъаз къюбпиб вуйиз. Гъадму кагъзарихъ узуз учву марцци фикрарихъна хуз ккунди азуз. 2 Гъаци гъабхъиган, саб фила-вуш гирами пайгъамбрари гъапи гафар ва ичв вакилари учвухъна дурубкънайи Агъайин ва Уьрхрурин табшуругъ кІваинди уьрхидичва. 3 Сифтена-сифте учвуз аьгъю дубхъну ккундуки, аьхиримжи йигъари чпин хусуси тямгъярихъди гъягъру рихшанд апІувалар арайиз гъиди. 4 Дурари, къялхъри, пиди: «Набши Дугъан, гаф тувнайиси, гъюрайивал? Магъа ич абйирра кивну архаин гъахъну, хъа вариб дюн'я халкъ гъапІхъанмина чан гъаци ими». 5 Дурариз саб фила-вуш Аллагъдин Гафниинди жилар ва аьршар штукан ва штуинди халкъ гъапІубдикан кІваълан гъархна. 6 Гъадму штариинди ккапІну дюн'я терг гъапІнийи. 7 Хъа гъамусдин аьршарна жилар, Аллагъдин гъадму Гафниинди цІа йивну ккидирчуз

ва Месигъдихъ хътругъдар йихуз, суддин Йигъ хъайиз уърхюра.

⁸ Йиз ккунидар, магъа фу учву кІваълан гъархну ккундарш: Агъайиз сад йигъ – агъзур йисси ву ва агъзур йис – сад йигъси. ⁹ Агъайи Чав гъапиб тамам апІуз, гъеле сакъюдари къан апІура кІурашра, къан апІидар. Гъатци, Думу ухъуз гъилигиган гизаф сабур айир ву, Дугъаз ухъкан фужкІа дукІну ккундар, хъа вари, чпи гъапибдиин ва гъапІубдиин швумал духъну, Чахъна илтІикІну ккунду. ¹⁰ Хъа Агъайин Йигъ, тІафалси, хабарсузди гъибди. Гъадму йигъан аършар-завар рахру гъугърумарин дихарихъди дургди; заварин табиаътар даргъиди ва ургиди; дюн'яра, чан ляхнар улихъ гъаъну, тахсирназ хибди. ¹¹ Ва эгер вари гъамци ккадахъуруш, хъа учву фицдар духъну ккунду, фициб гирамиб ва Аллагъдиз бахш дапІнайиб вуди ккунду ичв уъмур?! ¹² ЦІа алабхънайи аършар ккадахъруган ва завариъ айи ригъар-хядар ціиъ ерцІруган, аьгъ дарапІди ва тямгъниинди Аллагъ гъюру Йигъаз, учву, гъацдар, фици ккилигуз ккачва?! ¹³ Ухъу, Дугъу гаф

тувиганси, дугъривалтІан адру ціийи аършариз ва ціийи дюн'яйиз ккилигурахъа.

¹⁴ Магъа гъаддиз, йиз ккунидар, учву Аллагъдихъди мясляаътнаъ хъпан бадали, гъамци шлувализ ккилигиинди марццидар ва гаф ктрудар хъуз чара зигай. ¹⁵ Хъанара, Аллагъдин гъадмукъан зурба сабур – учву уърхюз мумкинвал туврайивал – ичв хайирназ вуди гъисаб апІинай. Мидкан Аллагъди чаз тувнайи фагъумлувалиинди вари чан кагъзариъ ихъ масан гъардаш Павелира гъапнийи. ¹⁶ Дугъу мидкан чан вари кагъзариъ гъибикІнийи. Дурариъ гъавриъ ахъуз читин шей'арра а. Дицдар йишвар аькюлсуз ва мюгъкам дару адмийири, Гирами бикІбарин имбуну йишварси, чпин аьжалназ, айтІлан апІуру. ¹⁷ Хъа, йиз ккунидар, учвуз мидкан мугагъназра хабар айиган, намус адру адмийирин кучІлари учву чпихъинди хъчІючІюхюз ва ичв ижми бин ккидидипуз, ихтиятди гъузай. ¹⁸ АйибтІан артухъ ихъ Агъа, Уърхрур – Иса Месигъ, ва Дугъан уж'вал аьгъю апІури, гъаддиъ ахъю йихъай. Дугъан ад ибшри гъамусси, гъаммишандин Йигъ гъафиганра. Амин!

Югъандин-1

Гирами Рюгъну Югъандиинди му кагъаз шлин вая фужарин-вуш ччвурнахъ дибикІнадар. Гъаддиз, му кагъаз гъадму вахтназ хъугъу варидариз кайиб ву. Сабпи варж йис ккудубкІури, Месигъдикан Ужувлан хабар ва варитІан цІийи хъугъувал кубкью йишварийъ жара жюрейин каламарра яркьюди рагъуз хъюгънайи. Гъеле хъугъурударин арайийъра каламар, гъич саб бин адаршра, къабул апІурайи. Мисалназ, сакъюдар кучІлин мялимари, Аллагъдин Бай вуйи Иса Месигъ гъаму дюн'яйин адмисир дар, кІурайи. Гъаддиз Исайин вакил Югъанди, гъакъди Исайихъ хъугъунайидари хъугъувалин бин ва метлеб фицдар лишнариинди аьгъю апІуруш, хъайи-хъайиси кІурайи: Аллагъдикан Адми духъну, Чан уьмур ухъхъанди гъурбан дапІну, Дугъу Чан масанвал ухъуз улупну. Хъугъурудари гъадму масанвал къабул гъапІну, ва думу жарадаризра багъиш апІура. Гирами Рюгъну, масанвал къабул дапІну, Аллагъдихъна илтІикІдарин гъяни ляхнарикан кІваин апІура: «Шли, Аллагъдиз ккуниси яшамиш шулаза, кІураш, думу Исаси яшамиш духъну ккунду» (2:6).

Иса Месигъ – уьмрин гаф

1 Дюн'я ккебгъхъанмина Айирикан, учуз Гъеебхъурикан, ич улариинди учуз Гъяркьюрикан, учу лигури Гъахъирикан, учу ич хилариинди кучри Гъахъирикан, яна уьмрин Гафнакан – Исайикан учу ктибтурача. **2** Му вари – учуз гъябкъюнчуз, мидин шагъидар – учу вуча. Му – учуз гъяркью уьмрин Гаф, Адаш Аллагъдихъ хъайи. Дугъу Думу учуз улупну ва учу учвуз мидкан хабар дебккрача. **3** Учуз гъябкъюбдикан ва гъеебхъубдикан, гъамус учвурра учук ктикъбан бадали, учвуз хабар дебккрача. Хъа учу Адаш Аллагъдик ва Дугъан Бай Иса Месигъдик кидикънайидар вуча. **4** Учу му, учуз гъубкІу шадвал хъпан бадали, бикІурача.

Аквнаъди гъягъюб

5 Магъа учуз Аллагъдикан гъамциб хабар гъеебхъунчуз: «Аллагъ – акв ву. Дугъаъ гъич саб жюрейин мучІушин адар». **6** Эгер ухъу, Дугъак ктикъунхъа кІураш, хъа мучІувалиъди гъяраш, ухъу кучІлар апІурахъа ва гъякъвалиъди яшамиш шуладархъа. **7** Эгер, Аллагъ аквнаъ айиси, ухъура аквнаъди яшамиш шулаш, ихъ арайиъ аьлакъйирра хъиди, ва ихъ гъарсаб гунагънахъан Дугъан Балин – Исайин ифди марцц апІура.

8 Эгер ухъу, гунагъ ктарчук кІураш, ухъу ухъуз кучІлар апІурахъа ва ухъуъ гъякъвал адар. **9** Эгер ухъу ачухъди ихъ гунгъар кІул'ин дисуруш, Дугъу, Гъякълури, хъугъвал Алири, ихъ гунгъарилан хил алдабгъиди ва ихъ гъарсаб гъякъсузвалихъан ухъу марцц апІиди. **10** Хъа эгер ухъу, гунгъар гъапІундархъа кІураш, ухъу Аллагъ кучІлях вуйирси дерккрахъа ва Дугъан Гаф къабул апІурадархъа.

Аллагъдин цІийи табшуругъ – масанвал

2 Йиз веледар, узу му, учву гунагъ дарапІбан бадали, бикІураза. Хъа эгер шли аьгъдарди гунагъ гъапІишра, Адашдин улихъ ухъхъан гаф Йиврур хъа. Думу – Иса Месигъ, дугъри Кас ву. **2** Ари Гъадму гъурбан духъну, ихъ гунгъариккан, неинки ихъ, хъа гъацира вари дюн'яйин гунгъариккан ккадауз Гъитур ву.

3 Дугъан табшуругъар тамам апІури гъашиш, ухъуз Аллагъ дугъридан аьгъю гъахъунхъуз дупну, архаин хъуз шулухъхъан. **4** Шли: «Узуз Думу аьгъязуз» кІураш, хъа Дугъан табшуругъар тамам апІдарш, дугъу кучІлар апІура ва дугъаъ гъякъвал адар. **5** Хъа фуж Аллагъдин аьгъюваларихъ хъпехъураш, думу дугъриданра Аллагъдин масанвали ацІна. Магъа гъамци ухъу Аллагъдикди кидикънайивал аьгъю апІуз шулу. **6** Шли Аллагъдиз ккуниси яшамиш шулаза кІураш, думу Исаси духъну ккунду.

7 Йиз масан вуйи дустар, узу учвуз таза табшуругънакан бикІурадарза, хъа – учвуз сифте бинайиан тувнайибдикан. Му кюгъне табшуругъ учвуз ухдихъанмина деебхънайи гаф ву. **8** Хъа жара терефнаан, узу учвуз бикІурайиб, цІийи табшуругъ ву, гъаз гъапиш, му гъякъвал Иса Месигъдин ва ичв уьмри улупура, миди мучІушназ къяляхъ йивура, ва гъякъвалин аквну гъамустІанра нурар рагъура.

9 Шли, чав аквнаъ аза кІури, гъардаш ккун дапІнадарш, думу мегъел мучІушнаъ ами. **10** Шлиз чан гъардаш ккундуш, думу аквнаъ а, ва дугъаъ фукІара учв алдакроб хъибдар. **11** Гъардаш даккнир мучІушнаъ а. Думу мучІушнаъ яшамиш шула ва дугъаз, учв наанди гъягъюраш, аьгъдар, фицики мучІушну думу кур дапІна.

12 Узу учвуз, йиз ккуниси веледар, ичв гунгъарилан

Иса Месигъдилантина
хил алдабгъну, кІури,
бикІураза.

¹³ Узу учвуз, абйир-бабар,
дюн'я-бина хъайиз Айир
аьгъю гъахъунчвуз, кІури,
бикІураза.

Узу учвуз, жигъилар,
Писубдиин
гъалиб гъахъунчва, кІури,
бикІураза.

¹⁴ Узу учвуз, бицІидар,
Адаш аьгъю гъахъунчвуз, кІури,
гъибикІнийза.

Узу учвуз, абйир-бабар,
дюн'я-бина хъайиз Айир
аьгъю гъахъунчвуз, кІури,
гъибикІнийза.

Узу учвуз, жигъилар,
къувватлу вучва,
Аллагъдин Гаф учвуь яшамиш шула
ва Писубдиин
гъалиб гъахъунчва, кІури,
гъибикІнийза.

¹⁵ Му дюн'я ва дидиь айиб ккун мапІанай. Эгер
шлиз дюн'яйинуб ккундуш, дугъан кІваь
Адашдихъна вуйи масанвал адар. ¹⁶ Гъаз гъапиш му
дюн'яийи аи варибдихъ ихъ гунагъкар жандин
тямягъ хъа. Ихъ уларин тямягъ хъайиб ва гъаму
уьмриь адмийири фурс ва дамах апІурайиб вари –
гъич фукІара Адашдихъан вуйиб дар. Хъа му вари –
дюн'яийихъан ву. ¹⁷ Му дюн'я ва инсандин тямягъ
зиггруб – вари гъюдубчІвну гъябгъруб ву, хъа
Аллагъдин ниятар тамам апІуризитІан гъаргандин
уьмур хъибдар.

Аьхиримжи вахтарин аллагъдин душмнар

¹⁸ Баяр-шубар, аьхиримжи вахтар улукъура! Учвуз
гъебхъиганси, Месигъдиз Къаршур гъиди, дупна.
Лигуруш, дурар, ихъ Месигъдиз къаршу касар,
гизаф духъна. Магъа гъаддиз ухъуз, аьхиримжи
сяаьт улубкънайиб рябкъюрахъуз. ¹⁹ Месигъдиз
къаршу вуйи гъадму касар ихъ арайиан удучІвдар
вуйи, хъа дугъридан дурар ухъукди кидикънайидар
дайи. Эгер дурар дугъриданра ухъукди
кидикънайидар вуйиш, дурар ихъ арайиь
гъуздийи. Аммаки дурар вари гъергну, гъамди
дурарин ухъук кидикъну адрувал улупура.

²⁰ Учвуз Гирамири Чав, туву багъиш ачвуз ва
варидариз, аьгъювалар фу вуш, аьгъю
гъабхъунчвуз.

²¹ Узу учвуз, гъякъвал аьгъдарчвуз, кІури,
бикІурадарза, хъа думу учвуз аьгъюган ва диди
кучІал арайиз дархиган, бикІураза.

²² Фуж ахъа сарун, Иса – Месигъ дар, кІуруртІан
кучІлях? Гъацир кас Месигъдиз къаршу ву. Дицири
я Адаш, я Бай къабул апІурадар. ²³ Шли Бай къабул

апІурадарш, дугъу Адашра къабул апІурадар. Шлиз
Бай аьгъяш, дугъаз Адашра аьгъя.

²⁴ Сифте бинайиан гъебхъубдихъди гъузай. Эгер
учву, учвуз сифте бинайилан гъебхъубдихъди
гъузиш, Балихъди ва Адашдихъди хъидичва.

²⁵ Ухъуз Бали туву гаф – магъа гъаму ву: гъаргандин
Уьмур!

²⁶ Узу му учвуз, учву алдатмиш апІурударикан
бикІураза. ²⁷ Хъа учвуз кайиб: Месигъдихъан учвуз
дурубкънайи багъиш учвухъди гъубзди, ва,
гъаддиз, учву, шлин-вуш дарсариз ккилигурайидар
дарчва. Гирамирихъан учвухъна гъафи Рюгъну
учвуз гъякъвалин дарсар кивра, ва гъич саб
вахтнара Дугъу учвуз кучІал апІидар. Гъаци
вуйиган, Гъадгъу улупурайибси апІинай, ва
Аллагъдиьди гъузай.

Аллагъдин бицІидар

²⁸ Гъаци вуйиган, Месигъди кІуруб гъаци
апІинайки, йиз веледар, Думу хъадакнугъафиган,
Дугъан улихъ учвухъан, я гучІвал, я начІвал адарди,
дугъужвуз шлуганси!

²⁹ Эгер учвуз Думу дугъри вуйиб аьгъяш, учвуз
гъацира аьгъячвузки: дугъривалиинди яшамиш
шулайидар Аллагъдин веледар вуйибра.

3 Ихъ Адашди ухъуз Чан – Аллагъдин веледар
пуб'инди фукъан зурба вуйи масанвал
улупнуш, учву фикир апІинай. Ухъу гъаци хъузра
вухъа! Му дюн'яйиндари ухъу къабул апІурадар,
гъаз гъапиш дурари Думу къабул гъапІундар. ² Йиз
ккунидар, гъаму ражари ухъу Аллагъдин веледар
вухъа, хъа гъюру вахтари ухъкан фужар шулуш,
сабан мялум дар. Саб аьгъяхъуз, Иса Месигъ хъана
жилариина гъафиган, ухъу Гъадгъаз ухшар
хъидихъа, фицики Думу Учв фицир вуш, гъацирди
рякъидихъуз! ³ Вашли чан миж Гъадгъак кивраш,
дугъу, марцци Месигъдиз ухшар вуди, чан уьмурра
марцц апІура.

⁴ Шли гунагъ апІураш, дугъу законсузвал апІура,
фицики гунагъ – законсузвал ву. ⁵ Учвуз
аьгъюганси, Месигъ инсанарин гунгъар Чаина
гъадагъуз Гъафир ву. Дугъак гунагъ ктар.

⁶ Дугъахъди яшамиш шлу гъич сарира гунагъ
апІидар. Хъа гунагъ апІуб давам апІурайириз Думу
я гъяркъюндар, я аьгъю гъахъундар.

⁷ Багъалу вуйи веледар, лигайки, учву гъякъ
рякъхъан хътаьрударин кучІларихъ
мехъебехъанай. Гъякъвали тІалаб апІурайиси
апІур Месигъси гъякъ кас ву. ⁸ Гунгъар апІур
иблисдинур ву, фицики иблсдира, чан сифте
бинайианмина гунгъар апІуйи. Аллагъдин Бай
жилариина магъа гъамциб метлеб ади гъафир ву:
иблсдин тІулар терг апІуз. ⁹ Аллагъдин веледар
гъахъидарикан гъич сарира гунгъар давам апІдар,
гъаз гъапиш дицир касдиь Аллагъдин тум а.
Гъаддиз дицирихъан гунагъ тІулар апІури гъузуз
шулдар, гъаз гъапиш думура Аллагъдин
веледарикан сар духъна. ¹⁰ Фуж – Аллагъдин, хъа

фуж иблисдин велед вуш, магъа гъамци аьгъю апІуз шулвухъан: гъякъвалиинди дарапІурр ва чан гъардаш даккнир Аллагъдихъан дар.

Сари-сар ккун апІинай

¹¹ Магъа учвуз сифте бинайиан деебхънайи гаф: сар-сарихъна масанди йихъай. ¹² Ухъу иблисдин тереф дибисну, чан чве йивну гъаки Каиндиз ушар духъну ккундар. Дугъу думу гъаз гъакІну? Гъаз гъапиш дугъан ляхнар писдар вуйи, хъа чан чвуччвун – ужудар.

¹³ Чвйир, мюгътал махъанай, эгер учву му дюн'яйиз ккундарш. ¹⁴ Ухъуз аьгъяхъуз ухъу аьжалнахъан гъаргандин уьмрихъна дуфнайиб, фицики ухъуз ихъ гъардшар ккундухъуз. Хъа шлиз ккундарш, думу, чан дукІнайир, дукІну гъузди. ¹⁵ Гъарсар, чан гъардаш даккнир, адми йивну гъачІир гъисаб ву, хъа учвуз аьгъячвуз, адми йивну гъакириз гъаргандин уьмур даршлуб.

¹⁶ Масанвал фу вуш, ухъуз, магъа, наънан аьгъяш: Месигъди ухъхъанди Чан уьмур тувну. Ухъура гъаци ихъ гъардшарихъанди ихъ уьмрар тувну ккунду.

¹⁷ Эгер шли, девлет ади, хъа чан гъардаш аьжужди яшамаш шулайиб рябкъюри, кюмек апІдарш, дицириъ Аллагъдин масанвал фици шул? ¹⁸ Йиз веледар, ихъ ккунивал садар гафарииндина улхбариинди дубхъну ккундар, хъа – ляхниинди, ва якъин вуйиб дубхъну ккунду.

¹⁹ Ухъу гъякъвалин рякъюъ айиб гъамци аьгъю шулу: гъеле ихъ намус сикинди даршра, ухъхъан Аллагъдин улихъ архаинди хъуз шулухъхъан, фицики Аллагъ ихъ намустІан артухъ ву ва Дугъаз вари аьгъя. ²¹ Йиз ккунидар, эгер ихъ намус сикинди вуш, ухъхъан гучІ адарди Аллагъдиз багахъ хъуз шулухъхъан. ²² Гъаддиз Аллагъди, Чаз ккарагну Чакан фу тІалаб гъапІиш, гъадму тамам апІурухъуз, фицики Дугъан табшуругъарихъди гъярахъа, ва Дугъаз ккуни ляхнар апІурахъа.

²³ Магъа ухъуз Аллагъди фициб табшуругъ дебккнаш: ухъу Дугъан Бай – Иса Месигъдихъ хъугъну ккунду, ва Исайи ухъуз табшурмиш гъапІиганси, ухъу сари-сар ккун дапІну ккунду.

²⁴ Шли Аллагъдин табшуругъар тамам апІураш, гъадму кас Аллагъдиъ яшамаш шула ва гъадму касдиъ Аллагъ яшамаш шула. Наънан аьгъяхъа ухъуз, ухъуъ Аллагъ яшамаш шулайиб? – Дугъу ухъуз багъиш гъапІу Рюгъналанмина аьгъяхъуз.

Гъякъвалин ва кучІлин рюгъ

4 Йиз ккунидар, фунуб рюгънахъ вушра, яна адмийихъ мехъебехъанай. Хъа дурар Аллагъдихъан вуйин – дарин, гъарган ахтармиш апІури йихъай, фицики дюн'яйиз бегъем кучІлин пайгъамбрар ачмиш духъна.

² Магъа фици Аллагъдихъан вуйи Рюгъ аьгъю апІуз шулуш: Иса Месигъ Аллагъдихъан жилиина

инсандин суратнаъди гъафну, кІуру гъарсар рюгъ Аллагъдихъан вуйир ву. ³ Хъа Иса къабул дарапІурр рюгъ – думу Аллагъдихъан вуйир дар. Мицдари Месигъдиз Къаршур рази ктаура. Къаршур гъиди, кІури, учвуз деебхънайчвуз ва магъа думу сарун му дюн'яйиъ а.

⁴ Йиз веледар, учву Аллагъдиндар вучва, кучІлин пайгъамбрариин гъалиб духъначва, гъаз гъапиш, учвуъ айи Аллагъ му дюн'яйин эйсивал апІурайиртІан къудратлу ву. ⁵ Ари гъадрар – му дюн'яйиндар ву. Гъаддиз дурари кІурайибра гъаму дюн'яйикан ву ва дюн'яйиндар гъадрарихъ хъпехъурира ву. ⁶ Хъа ухъу Аллагъдиндар вухъа ва шлиз Аллагъ аьгъяш, думу ухъухъ хъпехъуру. Хъа фуж Аллагъдинур дарш, ухъухъ хъпехъидар. Магъа гъамци ухъхъан гъякъвал хру Рюгъ кучІлин рюгънахъан жара апІуз шулу.

Аллагъдин масанвал

⁷ Багъалу вуйи дустар, гъачай чиб-чпи ккун апІухъа, гъаз гъапиш масанвал Аллагъдихъан гъюрайиб ву. Масанвал айи гъарсар касди гъаци апІуру, гъаз гъапиш думу Аллагъдин веледарикан сар гъахъну ва Аллагъ дугъаз аьгъя.

⁸ Шлиъ ккунивал адарш, дугъаз Аллагъ аьгъдар, фицики Аллагъ Учв масанвал ву. ⁹ Магъа фици Аллагъди Чан масанвал ухъухъна улупнуш: Дугъу Чан айина-адру сар Бай, Гъадгъулантина ухъуз гъаргандин уьмур хъпан бадали, гъаму дюн'яйиз гъаъну.

¹⁰ Дугъри вуйи ккунивал, ухъу Аллагъ ккун гъапІну кІури, гъаддиъ адар, хъа Аллагъди Чав ухъу ккун гъапІну ва Чан Бай ухъу гъапІу гунгъарихъанди гъурбан хъуз гъаъну – магъа гъякъ вуйи ккунивал.

¹¹ Йиз ккунидар, Аллагъдиз ухъу масанди вуйиган, ухъура чиб-чпи ккун дапІну ккунду. ¹² Гъич саризра Аллагъ зат гъяркъюр дар, хъа эгер ухъуз сар-сар ккундуш, Аллагъ ухъуъ яшамаш шула, ва Дугъан масанвал ухъуъ гъубкІну артмиш хъибди.

¹³ Ухъхъан, ухъу Дугъаъ ва Думу ухъуъ яшамаш шулайиб ухъухъди пай гъапІу Гъадгъан Рюгъниинди аьгъю апІуз шулу. ¹⁴ Му вари учуз гъябкъюнчуз ва Адашди Чан Бай дюн'я уьбхюз гъаувалин шагъидар гъахъунча. ¹⁵ Эгер фуж Иса Аллагъдин Бай вуйивалихъ хъугъраш, гъадму касдиъ Аллагъ яшамаш шула, ва учвра Аллагъдиъ гъузра. ¹⁶ Учуз Аллагъдин ухъухъна вуйи му масанвал аьгъю гъабхъунчуз, ва думу къабул гъапІунча.

Аллагъ – масанвал ву. Масанвали ацінайир Аллагъдиъ гъузра, ва Аллагъра гъадму касдиъ яшамаш шула.

¹⁷ Ухъуъ бегъем гъабхъи масанвалиинди, ухъхъан гъияматдин йигъ хъугъвал алди къабул апІуз шулу, гъаз гъапиш гъаму дюн'яйиъ ухъу, Месигъди фици гъапІнуш, гъаци апІурахъа. ¹⁸ Масанвал гъич саб жорейинра гучІ айиб дар. ГъубкІу масанвали гучІ

утІубккуру. ГучІ жазайихъди аьлакьа айиб ву, ва гучІруриз бегъем гьубкІу масанвал адар.

¹⁹ Аллагъди ухъу сифте ккун дапІнайиган, ухъура Думу ккун апІурахъа. ²⁰ «Узуз Аллагъ ккундузуз» кІуруриз чан гъардаш даккунди вуш, думу кучІлях ву, гъаз гъапиш, улариз рякъюрайи чан гъардаш даккнирихъан, улариз дярякърайи Аллагъ ккун апІуз даршул!

²¹ Месигъди учуз гъамциб насигъят тувунчуз: Аллагъ ккунури чан гъардашра ккун дапІну ккунду.

Варибдин аьхюр – Аллагъдин Бай ву

5 Иса – Аллагъдин Месигъ вуйивалихъ хъугънайидарикан Аллагъдин веледар ктучІвур. Адаш ккунуриз, Гъадгъулантина гъахьирра ккунду. ² Ухъуз Аллагъдин веледар ккунивал магъа гъамци аьгъю апІуз шулу: Аллагъ ккун дапІну, Гъадгъан табшуругъар тамам апІруриз Дугъан веледарра ккун шулу. ³ Аллагъдихъна вуйи ихъ масанвал Дугъан табшуругъар тамам апІбиинди улупурайиб вуйиштІан. Хъа Дугъан табшуругъар тамам апІуб думукъан читин ляхин дар. ⁴ Гъаз гъапиш, Аллагъдихъан вуйи гъарсар му дюн'яйиин гъалиб хъиди. Хъа дюн'яйиин гъалиб гъабхъи къувват ихъ хъугъувал ву. ⁵ Дюн'яйиин зиин гъалиб фуж шулу? Иса Аллагъдин Бай вуйивалихъ хъугърур.

⁶ Ари Гъаму ву штииндина ифдиинди гъафи Иса Месигъ. Думу, штииндиси, жарасира, ифдииндира гъафну. Мидин шагъид Рюгъ ву, фицики Рюгъ – гъякъ ву. ⁷ Гъаз гъапиш, дидин шубур шагъид а: ⁸ Рюгъ, шид ва ифи – гъамрари варидари саб кІура. ⁹ Ухъу адмийирин шагъидвал къабул апІури шулхъа, хъа Аллагъдин шагъидвал хъана зиина ву, гъаз гъапиш му шагъидвал Аллагъди Чан Балкан кІурайи шагъидвал ву. ¹⁰ Аллагъдин Балихъ хъугърайири му шагъидвал чан кІваъ дибисна. Хъа Аллагъдихъ хътругърайири Аллагъ кучІляхиз

илтІикІура, гъаз гъапиш, Чан Балкан вуйи Аллагъдин шагъидвалихъ дурар хъугърадар.

¹¹ Магъа думу шагъидвал: Аллагъди ухъуз гъаргандин уьмур тувну, ва думу уьмур – Дугъан Балихъ а. ¹² Шлиз Бай аш, дугъаз гъадму уьмурра а. Хъа шлиз Аллагъдин Бай адарш, дугъаз гъадму уьмурра адар.

Ухъуз гъаргандин уьмур багъиш дапІна

¹³ Гъаму варибдикан узу учвуз, Аллагъдин Балихъ хъугънайидар, учву вари, гъаргандин уьмрин эйсйир вуйибдикан аьгъю хъпан бадали, бикІуразачвуз. ¹⁴ Аллагъдикан, гучІ ктарди, тІалаб апІуз шулухъхъан: эгер ухъу, Гъадгъан ниятнахъди гъюруб, фу вушра, Дугъкан тІалаб гъапІиш, Дугъаз ебхъуру. ¹⁵ Эгер ухъуз, ухъу фу ккун гъапІишра, Дугъаз ебхъруб аьгъяш, ухъуз гъацира, ухъу ккун гъапІуб вари туврубра, аьгъяхъуз.

¹⁶ Эгер шлиз чан гъардши йикІрувалихъна дару гунагъ апІури гъаркъиш, гъадгъухъанди думу ккарагри, ва дугъаз уьмур тувди. Узу аьжалихъна дархру гунгъарихъ ахъурикан кІураза. Аьжалихъна гъахру гунагъра а, ва узу учвуз гъацдар гунгъарихъанди ккарагай кІурадарза. ¹⁷ Гъарсаб чІуру ляхин – гунагъ ву, хъа аьжалихъна дархру гунагъра а.

¹⁸ Ухъуз аьгъяхъуз, Аллагъдин велед гъахьир гунгъарихъан ярхла шула. Думу Аллагъдин Бали уьрхюра ва иблисдихъан дугъак кучуз шулдар. ¹⁹ Гъеле вари дюн'я иблисдин гъюкмикк ккашра, ухъу Аллагъдиндар вуйиб аьгъяхъуз. ²⁰ Ухъуз, Аллагъдин Бай гъафиваликан ва гъякъ Аллагъ аьгъю хъуз ухъу гъаврикк ккауваликанра аьгъяхъуз. Ухъу гъякъ Вуйирихъ айибра аьгъяхъуз, фицики ухъу Дугъан Бай – Иса Месигъди ахъа. Думу – гъякъ вуйи Аллагъ ву. Думу – гъаргандин уьмурра ву. ²¹ Йиз веледар, идоларихъан ярхла йихъай.

Югъандин-2

Гирами Рюгъну Югъандиинди му жикъи къюбпи кагъазра ччвур дибисну дибикІнадар. Мушваъра хъугърудариз каламарихъан ихтият йихъай кІури, дих апІура. Сабпи кагъзиъ гъял апІурайистар месэлийрикан къюбпидиъра гъацдар месэлийр гъял апІура. Гъаддиз мушваъ гизафна-гизафси хъугънайидариз варитІан Аьхюр Фуж вуш, яни Месидикан, Аллагъдин Бай гъахъи Адмийикан кІура.

1 Яшлу аьхюрихъан – Аллагъди кадагънайи агъа-ханумдиз – хъугърударин жямаятдиз ва дугъан бицІидариз. Узу учву вари гъякъвалиъди ккун гъапІунзачву. Гъацира, гъякъвалин гъавриъ ахъу вариди учву ккун гъапІну, ² фицики ухъуъ гъякъвал яшамиш шула. Му гъякъвал ухъухъди гъаммишандиз хъайиб ву. ³ Учвуз Аллагъ Адашдихъан ва Дугъан Бай Иса Месигъдихъан гъякъвалиъди ва масанвалиъди уж'вал, рягъимлувал ва мясляат ибшричвуз.

Масанваликан насигъят

⁴ Яв саб къадар бицІидар, ихъ Адашди табшурмиш дапІнайиганси, гъякъвалин рякъюъди гъягъюри гъяркъган, гизаф шад гъахъунза.

⁵ Хъа магъа гъамус узу, багъалу вуйи агъа-ханум, саб ккун апІураза (му насигъят цІийиб даршра, сифте бинайианмина ухъуз тувнайиб ву): гъач, сари-сар масанди дисурхъа! ⁶ Масанвал магъа гъаму ву: ухъу Аллагъдин табшуругъарихъди яшамиш духъну ккунду. Му табшуругъ учвуз сифте бинайиан деебхънайиб ву, ва гъаддихъди яшамишра духъну ккунду.

Месигъдиз аьгътлуди гъузай

⁷ Ихъ арайиан дюн'яйиз гизаф кучІляхяр душна. Дурари Иса Месигъ, инсан духъну, жилиина гъювал къабул апІурадар. Дицир адми кучІлях ва Месигъдиз къаршур ву. ⁸ Лигай гъа, учву фу бадали гъилихнуш, гъадму ичв дубгрусидарибшри гъа, хъа ичв пешкеш гъубкІну учвухъна рубкъруганси апІинай.

⁹ Месигъдин аьгъювалар чІюргъруриз ва дурар тамам дарапІурииз Аллагъ аьгъдар. Хъа Месигъдин аьгъювалар тамам апІурииз Адашра, Байра аьгъа.

¹⁰ Гъамцдар аьгъювалар хъади дяргърур гъич зат къабул мапІанай, я ичв хулаз гъюз мигъитанай, я дугъаз салам мутуванай. ¹¹ Гъацир къабул апІур дугъан чІуру ляхнарик ктикъура.

¹² Узуз хъана гизафубдикан учвуз бикІуб лазим вуйи, хъа узу кагъзииндина чернилиинди бикІуб ужу вуди гъисаб апІурадарза. Мидин ерина, учвухъди машна-машди улхбан бадали ва ихъ шадвал гъубкІуб хъпан бадали, багарихъди учву рякъюр пну, умуд кайиз. ¹³ Аллагъди кадагънайи яв чуччун веледари саламар хътаура.

Югъандин-3

Вакил Югъанди жикъи шубубпи кагъзиъ чан дуст Гайикан Ужувлан хабар рабгъури сиягътназ удучІвнайидариз кюмек апІуб ккун апІурайи. Югъанди гъаму чан тІалабнаъ, кІваантІан Исайихъ хъугънайир, тмуну хъугърурихъ тевиған, жвуз заанди дидисну даккнивал улупура. Хъугърудар чпин вари ляхнариъ, иллагъки Иса Месигъдикан Ужувлан хабар рабгъбаъ, чиб-чпиз кюмек дапІну ккунду, кІуру фикир му Гирами Рюгънан кагъзиъ кІулиноуб ву.

¹ Яшлу аьхюрихъан – узуз гъакъвалиъди ккун гъахъи, йиз багъа вуйи дуст Гайдиз.

² Йиз масан дуст, увуз варибдиъ хъуркъувалар ва мягъкам сагъвал хъпан бадали ккарагураза, хъа уву Рюгъниинди сагъ вуйивал узуз аьгъязуз.

³ Гъамина гъафи гъардшари увкан, гъакъвализ яв аьгътлу вуйиваликан ва яв дугъри уьмрикан ктибтиған, узу гизаф шад гъахъунза. ⁴ Узуз йиз веледар гъакъ рякъюъди гъярайиваликан ебхъубтІан артухъ жара шад хабар адарзуз.

Пешкеш ва тягъна

⁵ Йиз масан дуст, уву гъардшарихъ зигурайи зегъметну, гъеле дурарин арайиъ мушв'ан дарудар ашра, яв дугъриваликан кІура. ⁶ Гъардшари яв масанваликан хъугънайидарин жямьяътдин улихъ ктибтнийи. Уву ужуб ляхин апІидийва, эгер дурарихъди чпин рякъ давам апІуз Аллагъдиз лайикъ вуйи рякъ'ин алаънийиш.

⁷ Дурар Месигъдин ччвур бадали рякъюъ учІвна, ва хътругърударихъан фукІара къабул гъапІундар.

⁸ Гъаци вуйиған, гъацдар касариз, гъакъвалин гъуллугънаъ хъпан бадали, ухъу хил гъачІабккуну ккунду.

⁹ Узу хъугърударин жямьяътдиз кагъаз гъибикІунза, хъа дурарин аьхюр хъуз ккуну Диотрефди, учу кІурайиб къабул апІурадар.

¹⁰ Гъаддиз, эгер узу гъафиш, дугъу гъапІраш, ктибтидиза. Дугъу къутІкъли гафариинди учук тахсрар кирчра, аммаки мидканра дугъаз гъубкІрадар. Дугъу ихъ гъардшар хяларди къабул апІурадар ва апІуз ккунидарихъди гъитрадар, дурар хъугърударин жямьяътлугъдианра кмиди утІурккура!

¹¹ Багъа вуйи дуст, писвалихъна магъачІаккан, хъа – ужувлахъна. Ужувлан ляхнар апІур Аллагъдинур ву. Шли чІурувал апІураш, думу зат Аллагъ аьгъю гъахъир дар.

¹² Деметрикан варидари, гъакъ рякъ'ин аливаликанра, ужуйи кІура. Гъацдар гафар дугъкан учура кІурача, хъа ич шагъидвал, увуз аьгъюганси, гъакъ вуйич.

¹³ Хъана гизафубдикан узхъан увуз ктибтуз шуйзухъан, хъа къалмииндина чернилиинди дици апІуз ккундарзуз. ¹⁴ Багарихъди уву машна-машди рякъюр кІури умуд кайиз, ва гъадмуган гафар апІидихъа. ¹⁵ Саламат ишриву. Вари дустари увуз саламар хътаура. Увура, ччвурар дидисну, вари дустариз саламар йип.

Ягьудайин

Гирами Рюгьну му кагъаз Ягьудайихъди фила ва шлин ччвурнахъ дибикІнайиб вуш аьгьдаршра, дидиъ улупнайи мяна ухъуз агъяхъуз. Исайихъ хъугьнайидарикан сакьюдари чпин гъайгъу зигури ва Аллагьдин рягьимлуваликан улхури, чпин хъапІрайи гъулайсуз ва аькьюлсуз уьмур ккебкуз чарйир зигурайи. Ари гъацдарихъди Ягьудайи, юкІв хъипну, Аллагьдихъ хъугьнайидариз дикъатлу йихъай кІура. Дурарихъан, чпин уткан дапІнайи улхбар-рахбариинди сакьюдар чпин терефназди хъчІюхюзра гъахънийи. Гъаддиз Гирами Рюгьну алдакувалихъан чпи уьрхюз ва марцци шадлугьнаъ Чан гирами нурарихъ чпи дерккуз удукьру Аллагьдин чпин вари умудар илирчуз ва Гъадгъаз аьгьтлуди гъузуз дих апІура.

КучІлар деетрудариз жаза ккилибгура

¹ Иса Месигьдин гъуллугьнаъ айи Якьубдин гъардаш Ягьудайи Адаш Аллагьдиз масан вуйи ва Иса Месигьди уьрхюрайи дих дапІнайидариз саламар хътаура.

² Уж'вал, мясляаьт ва масанвал гъубкІну ибшричвуз!

³ Йиз ккунидар, гъеле узуз ихъ сатІлан вуйи уьрхюваликан бикІуз гизаф ккунди ашра, саб ражари ва гъаргандиз Аллагьдин гирами халкъдиз тувнайи хъугьвалиан женг гъабхуз аьшкъ капІру кагъаз учвуз бикІуб лазим вуди гъисаб апІураза.

⁴ Суддин йигъаз ухдихъанмина кадагьнайи адмийир ичв арйириъ жиниди учІвра. Гъадму аллагьсузари ихъ Аллагьдин уж'вал чпин чиркинвалариз дюз гъюрубси илбицура ва гъамци дурари Иса Месигьдихъан, сар ихъ Гьюкумдарихъан ва Агъайихъан маш гъибицура.

⁵ Узуз кІваин апІуз ккундузуз, учвуз гъацира вари аьгъяшра: Агъайи Чан халкъ саб вахтна, Египетдин жиларилан алдаъну, гъюрхнийи, хъасин дурарикан хътругьрудар пуч гъапІнийи. ⁶ Узуз гъацира малайикарикандра кІваин апІуз ккундузуз: дурарихъан чпиз туву гьюкум уьбхюз гъабхъундайи ва чпи яшамиш шулайишвар гатІахънийи. Агъайи дурар, суд апІру зурба Йигъ гъайиз, гъаммишандин зунжрарихъди мучІушнаъ уьрхюра. ⁷ Гъаму малайикарси, Содомна Гомора, дурарин гъирагъарихъ хъайи жара шагьарси, гизаф къяппийрра ва ягьсузарра гъаргандин цІиъ ургру жазайиз, гъи ухъуз дарс хъпан бадали, тувдар вуйи.

⁸ Чпин нивкІариин элеъну, чпин жанар чиркин апІурайидарра гъацдар адмийириз ухшар ву. Дурари Агъайин гьюкум тина апІура ва аьршарин къудратариз люкьнар апІура. ⁹ Гъеле аьхюну малайик Жабраиликъана, иблисдихъди Мусайин бедендикан гьюжатар апІурайи вахтна, дидиз люкьнар гъапІундайи. Дугъу дидиз, анжагъ

гъамцитІан гъапундайи: «Гъит Агъайи увуз жаза гъадабтІри!» ¹⁰ Хъа гъаму касари чпи гъавриъ адрубдиз люкьнар апІура. Дурариз саб аьгъя – чпин табиаьт. Вари гъамди дурар, фагьумсуз гъайванатарси, пуч апІура. ¹¹ Дердна хажалат ибшри чпиз! Дурар Каиндин рякъюъди гъушну. Девлет ккунди дурар, Баламси, улдугнийи. Корей кІули ади къаршу гъедергдар фици пуч гъапІнийиш, дурарра гъаци йихиди. ¹² Ичв масанвалин шадлугъариъ му касар ккеънайи сулариз барабар ву. Дурар гъич саб гучІ адарди, суфрайихъ, чпин гъайгъушнаътІан адарди, деъру. Мурар микІари гъирчнайи мархъ ктру дифарси ву. Чвну, бегьер дархури, ерццуру, хъа къабарианзина кчІюгьру, къюб ражари пуч шлу гъарарси ву. ¹³ Гъюлин вягъши лепйирси, дурар, чпин ягьсуз ляхнар, чиркин кафси, зиина алдаърудар ву. Дурар аьсрариан-аьсрариз пис мучІушназ гъязур дапІнайи, улдугну заварий уьргънайи хьдар ву.

¹⁴ Адамдихъанмина ургурпи насилди гъаши Енухди гъамрарикан гъапнийиштІан гъамцдар пайгъамбарвалин гафар:

«Магъа, Агъа гъафну.
Дугъахъди агъзрар-агъзрариинди
гирамидарра хъа.

¹⁵ Дугъу варидарин суд апІиди,
вари аллагьсузари
гъапІу аллагьсуз ляхнар
ашкар апІиди,
ва, Исайиз къаршуди гъапи
нягъякъ гафариз дилигну,
аллагьсуз гунагькрарин
суд апІиди».

¹⁶ Думу адмийирин ушв рабхбакан сикин дар. Дурар чпин къисматнакк аьсси духъна. Дурар чпин тьягъярин хилиъ аьжуз духъна. Дурар, чпин авазийр апІури, гъючІвру ва чпиз хайирнахъди, сар шлин-вушра тярифар апІури, хъюгьру.

¹⁷ Хъа учву, йиз ккунидар, ихъ Агъа Иса Месигьдин вакилари улихъмиди гъапи гафар кІваин апІинай. ¹⁸ Дурари учвуз гъапнийи:

«Аьхиримжи вахтари кялхърудар,
намуссуз тямгяр ади, ккуниб апІури,
арайиз удучІвиди».

¹⁹ Гъамрари адмийир жара апІиди. Гъамрар
жандин хилиъ аьжуз духънайидар ву. Мурариз
Рюгъ адар. ²⁰ Хъа учву, йиз ккунидар, ичв гирами
хъугъувал артмиш апІинай, Гирами Рюгънаъди
ккарагай. ²¹ Ихъ Агъа Иса Месигъди Чан
ужувлиинди ухъуз тувру гъаргандин уъмриз
ккилигури, Аллагъдин масанвалиъ гъузай.

²² Шаклу духънайидариз ужувлар апІинай;
²³ саспидар, цїггян гъючІюгъюри, уърхяй; хъа
тмундариз ичв рягъмлу юкІвар улупай, аммаки,
дурарин тІулари чиркин гъапІу палтарра кмиди
даккун апІури, ихтиятди гъузай.

²⁴ Учву алдакуз Гъидритруриз, Чан улихъ учву
марциди ва лап шадди дерккуз Шлуриз – ²⁵ сар
Аллагъдиз, ихъ Агъа Иса Месигъдиланмина ухъу
Гъюрхюриз, гъит, ад, зурбавал, къудрат ва гъюкум,
дюн'я ккебгъайизра, гъамусра, ва
гъамусдихъантина гъаммишандиз ибшри! Амин.

АЧМИШ

Аьхиримжи йицІуд йистІан зиина чан уьмур Югъанди Эфесдиъ хъугърударин гьуллугънаъ хъуз бахш гъапІнийи. Думу вахтна Рим виляятдин паччагъ Домициан вуйи. Дугъу учв Аллагъ вуза кІурайи, варидади чав Аллагъси гирамиди дисуб ккун апІуйи ва, саб тикикъан язухъ дарапІди, Исайихъ хъугърудар терг апІуйи. Исайин вакил Югъанра гъадму хъергуваларикк ккахънийи. Думу Патмос островдиина алдаънийи. Ари гъадушв'ин дугъаз Аллагъдихъан аьдати дару хабар гъафнийи. Гъадму хабар бикІбалан къяляхъ дидиз «Ачмиш апІувал» кІуру ччвур тувнийи. Гъадму китабдиъ дебккнайи хабар, сабпи нубатнаъ, БицІи Азияийъ Исайихъ хъугънаидариз вуйи. Му вари «Ачмиш апІували» хъерграи ва аьзабар зигурайи йигъари хъугърудариз ижмиди дийигъуз дих апІура. Китабдиъ кучІалди Исайихъ хъугънайи мялимарихъан ихтиятди гъузну ккуниваликанра кІура. Аьзабарийъ айидар саб важиблу суалну архаинди гъитрадайи: сацІиб вахтназ хъергбар алахъурайи Исайихъ хъугърударин аьхир фициб хъибдикІан? Китабди думу суалназ жаваб тувра: Иса Месигъ Аллагъдиз къаршу гъудужвдариин гъубкІну гъалиб хъиди. Гъадму ву паччгъарин Паччагъ ва гъюкумдрарин Агъа. Югъанди гъибикІу китабдин Исайихъ хъугърудариз вуйи важиблувал гъич саб вахтнара дубгруб дар. Дурариз китаб, чпихъинди душмнарисзи лигруганра ва хъергруганра, ккарцрубди ва чпин терефкарди гъубзра. Ухъу Югъандиланмина ктикъурайи кІулин хабар Иса Месигъ ву. Думу му дюн'яйиз хъана гъиди, му ражари Гъалибчиди. Китаб гъамциб гаф тувбиинди ккудубкІура: «Ав, Узу багарихъди гъидиза!» (22:20).

Фтикан ву гъаму китаб

1 Иса Месигъдин ачмиш апІувал, Чан гьуллугъчйириз багарихъди хъуз ккайиб вари улупбан бадали, Дугъаз Аллагъди тувнайиб ву. Мидкан хабар дебккбан бадали, Чан гьуллугънаъ айи Югъандихъна Исайи малайик гъаънийи.

2 Югъанди чаз гъябкъюб вари: Аллагъдин Гаф ва Иса Месигъдин шагъидвал – тасдикъ апІура.

3 Хушбахтавар ву Аллагъди гъаънайи гъаму пайгъамбарвалин гафар урхурайир, дурарихъ хъпехъурайир ва мушваъ дибикІнайиб тамам апІурп. Гъаз гъапиш вахт хъубкъна.

Хъугънаидарин жямаяъдихъна вуйи гафар

4 Асия виляятдиъ айи хъугънаидарин ургуб жямаяъдиз Югъанди кІура: учвуз гъарган Айирихъан, Гъахъирихъан ва Гъюрурихъан, гъацира Дугъан тахтнахъ хъайи ургур рюгънахъан, **5** Иса Месигъдихъанра – гъякъ Шагъид вуйирихъан, гъийихдарик сарпирди чІиви Гъахъирихъан ва дюн'яйин паччгъарин зиин агъавал апІурайирихъан уж'вал ва мясляът ибшричвуз.

Ухъу Ккунириз, Чан ифдиинди ухъу ихъ гунгъарихъан азад ГъапІуриз, **6** саб паччагълугъдиз уч гъапІу ухъкан Чан Адашдин – Аллагъдин гьуллугънаъ шлудар Ктауриз зат ккудудукІру аьсрариз ад ва къудрат ибшри. Амин!

7 Магъа гъамус Думу дифар хъади гъиди ва гъарсариз Думу рякъиди, гъеле Дугъан мурглин тІуларигъанзина жида гъюбччвдаризра кмиди.

Дугъан улихъ дюн'яйиин али вари миллетари суза зигиди. Ав, дугъриданра гъаци ву! Амин.

8 «Узу вуза, – кІура Агъа Аллагъди, – Эвелра, Аьхирра гъарган Айирра, Гъахъирра, Гъюрурра ва вари хилиъ Дибиснайирра».

9 Узу, Югъан, ичв гъардаш, Месигъ Исайиъди саб вуди, учвухъди Дугъан бедбахтвалар, паччагълугъвал ва сабурлувал пай апІурайир, Аллагъдин Гаф ва Иса Месигъдихъан шагъидвал бадали Патмос кІуру островдиин гъахъунза.

10 Элгъет йигъан узуз, Рюгънан гъюкмиъ ахънайириз, зурнайианси чІигъ апІури, йиз къялхъан ахю дих гъеебхъунзуз. **11** Диди гъапи: «Вари увуз рябкъюрайиб кагъзик бикІ ва Эфесдиъ, Смирнайиъ, Пергамдиъ, Фиатрайиъ, Сардисдиъ, Филадельфияийи ва Лаодикияийи айи ургбиб жямаяътариз хъадапІ».

12 Узукди гъаму гафар апІурайи дих шлинуб вуйкІан, кІури, къяляхъ илдицуриз, гъизилин акв апІру ургуб алат гъябкъюнзуз. **13** Гъадму акв апІрударин арайиъ, ярхи палат алди, мухрилан гъизилин чІул идибтІнайи, Инсаниятдин Баллиз ухшар айирсир кас гъяркъюнзуз. **14** Дугъан кІул ва кушар лизи хъаси ва йифси вуйи. Дугъан улар убгурайи цІаси вуйи, **15** хъа ликар пичраъ крабчІури убгурайи рукъси вуйи, Дугъан дихра гъягли гъарзарилан урсрайи штарин гъугъси вуйи.

16 Дугъан арччул хилиъ ургуб хяд айи. Дугъан ушвниан, къюбиб терефарихъанди мурзар али учІру ханжал удубчІвнайи. Дугъан маш яманди ичІибгнайи ригъси айи.

¹⁷ Думу гъяркъиган, дукІнайирси, Дугъан ликарикк дахъунза, хъа Дугъу, Чан арччул хил йиз гъюниин иливну, гъапи:

– ГучІ мапІан! Узу вуза Сарпирра, КкудукІрурра.
¹⁸ Яшамиш шулайир Узу вуза. Узу гъакІнийза, хъа магъа Узу хъана аьсрариан-аьсрариз яшамиш шулаза. Узухъ хъазухъ аьжалин ва жегъеннемдин ачар.
¹⁹ Гъаци вуйиган, увуз гъябкъюб бикІ: гъаму ражари шулайиб ва хъасин хъуз ккайиб.
²⁰ Магъа, увуз Йиз арччул хилиъ гъяркъю ургуб хядран ва ургуб чирагъдин сир: ургуб хяд – мурар ургубиб жямьяьтарин малайикар ву, хъа ургуб чирагъ – мурар ургуб жямьяьт ву.

Эфесдин хъугънайидариз

2 Эфесдин хъугънайидарин малайикдиз бикІ:
 «Магъа арччул хилиъ ургуб хяд Дидиснайири ва гъизилин ургуб акв апІру алатаригъ Лицурайири фу кІураш:

² Яв ляхнар, яв гъагъи жафа ва яв сабурлувал Узуз аьгъязуз. Аьгъязуз, уву нягъякъ ва чІуру адмийир аьгъ дарапІруб; Исайин вакилар вуча кІурайидар уву ахтармиш гъапІунва ва дурар кучІляхяр вуйиб аьгъю гъабхъунвуз.
³ Уву ижмир вува, Йиз ччвур бадали уву гизаф читинвалариъ ахъунва ва зяифвалиъ кІул ипундарва.
⁴ Амма, Йиз увуз къаршуди кІуру саб айиз: увуз яв сифтейин масанвал кІваълан гъархнавуз.
⁵ КІваин апІин, уву фициб ягълишналан ахънуш, швумал йихъ, ухдийин ляхнар давам апІин. Эгер уву, швумал духъну, гъаци дарапІиш, Узу увухъна гъидиза ва яв акв туврайиб йишвлан илдипидиза.
⁶ Хъа саб увуз авуз – Узуз даккни николитарин † ляхнар дяркъну ккундарвуз.

⁷ Шлик хъпехъру ибар каш, гъит хъугънайидарин жямьяьтариз Рюгъну фу кІураш, ебхъри! Гъалиб гъахъириз Узу Аллагъдихъ женнетдиъ айи уьмрин гъаргъян йимишар итІуз гъитдиза».

Смирнайин хъугънайидариз

⁸ Смирнайин хъугънайидарин малайикдиз бикІ:
 «Гъамци кІура Сарпири ва КкудукІрури, ГъачІири ва хъана яшамиш Шулайири: ⁹ Узуз яв аьзабарикан ва касибваликан аьгъязуз, хъа уву девлетлу вува! Аьгъязуз уву беябур апІурайи, жугъдар вуча, кІурайидариканра, хъа дугъридан дурар иблисдин мярака ву.
¹⁰ Ув'ин улукъуз ккайи аьзабарихъан гучІ мапІан. Магъа багарихъди иблисди учкван сакъюдар ахтармиш апІуз, кІури, дустагъдиъ ирчди, ва йицІуд йигъан учву аьзабар зигидичва. ЙикІайизкъан вафалуди гъуз ва Узу увуз уьмрин паччагъвалин таж тувдиза.

¹¹ Шлик хъпехъру ибар каш, гъит хъугънайидарин жямьяьтариз Рюгъну фу кІураш, ебхъри! Гъалиб гъахъириз къюбпи аьжал айиб дар».

† Саб кучІлин терефкар.

Пергамдин хъугънайидариз

¹² Пергамдин хъугънайидарин малайикдиз бикІ:
 «Гъамци кІура къюбиб мурзарра учІру ханжал хъайири: ¹³ Узуз аьгъязуз, уву иблисдин тахт алишв'ин яшамиш шулайиб. Аммаки уву Йиз ччвурнахъан ижмиди хъичІихнава. Уву Узухъ хъугъувалихъан иблис яшамиш шулайи ичв шагъриъ Йиз дугъри вуйи шагъид Антип гъакІи йигъанра гъудучІвундарва.
¹⁴ Гъаци вушра, Узуз увуз къаршу вуйибра азуз: увуъ Балам пайгъамбрин каламарихъди гъярайидар а. Думу каламари чан вахтна Валак паччагъди Израилин халкъ гунагъарихъна хуз гъитнийи. Дугъу дурар, идолариз гъурбан гъапІуб ипІуз хъаънийи; дурариз намуссузвалиинди уьмур гъапІуз улупнийи.
¹⁵ Увуз гъацира николитарин каламарихъди гъягърударра авуз.
¹⁶ Гъаддиз, швумал духъну, хъадакай! Эгер хътадакиш, Узу багарихъди гъидиза ва дурарихъди Йиз ушвнин ханжлихъди дяви гъабхидиза.

¹⁷ Шлик хъпехъру ибар каш, гъит хъугънайидарин жямьяьтариз Рюгъну фу кІураш, ебхъри! Гъалиб гъахъириз Узу, гирамиди уьбхюрайи ва сир айи манна †† тувдиза, гъацира, ччвур кайи лизи гъван тувдиза. Душвак дибикІнайи ччвур, думу гъурубкъурилан гъайри, сарун гъич саризра аьгъю хъибдар».

Фиатирайин хъугънайидариз

¹⁸ Фиатирайин хъугънайидарин малайикдиз бикІ:
 «Гъамци кІура Аллагъдин Бали, гъизгъин цІаси улар айири ва крабчІурайи рукъстар ликар ккайири: ¹⁹ Узуз аьгъязуз яв ляхнар ва масанвал, хъугъувал, гъуллугънаъ хъувал ва мюгъкамвал. Яв аьхиримжи ляхнар сифтейиндартІан гизаф вуйибра аьгъязуз.
²⁰ Хъа магъа увуз къаршуди Йиз фу аш: пайгъамбар вуза, кІурайи Изавел кІуру дишагъли аьгъ апІурава. Дугъу Йиз гъуллугънаъ айидар улдугуз гъитра: дурар къяппавалихъинди илтІикІура ва идолариз багъиш гъапІуб ипІуз улупура.
²¹ Узу дугъаз чан тІулар дирчуз вахт тувунза, хъа дугъаз чан намуссузвалиин швумал хъуз ккунди адар.
²² Гъаддиз Узу думу уьзрарихъ гъахъуз гъитдиза, эгер чпин ляхнариин швумал духъну, хътадакиш, дугъахъди къяппавал апІури гъашидарра зурба бедбахтвалихъ гъирчдиза.
²³ Дугъан бицІидарра аьжалихъ гъирчдиза. Гъадмуган вари жямьяьтариз аьгъю хъибди: ичв юкІвариъ ва фагъмарихъ жиниди уьбхюрайиб вари аьгъюр Узу вуйиб, ва гъарсариз Узу, чан ляхнариз дилигну, тувдиза.
²⁴ Хъа Фиатирайиъ имбудариз, гъадму каламарихъди дяргърудариз ва иблисдин фендигарвалар аьгъю дарапІдариз Узу кІураза: „Узу учв'ин артухъ гъагъ илипдарза“, ²⁵ эгер учву, тап Узу гъайиз, ичв айибдиинди, гъадму уьбхюри

†† Лизи хюсиб Аллагъди туврайи хураг.

гъузиш. ²⁶ Хъа аьхиризкъан, Узу кІуруб вари тамам апІури, гъалиб гъаьхьириз, халкъарин зиин Узуз Йиз Адашдихъан гъурубкъганси, гъюкум тувдиза. Гъацири дурарин зиин рукъан чумагъихъди гъюкум гъабхиди ва, ругдин гъабар фици тикйир шулуш, гъаци дурар уьргъиди!

²⁸ Гъалиб гъаьхьириз Узу гвачІиндин хядра тувдиза. ²⁹ Шлик хъпехъру ибар каш, гъит, хъугънайидарин жямаяьтариз Рюгъну фу кІураш, ебхъри!»

Сардисдин хъугънайидариз

3 Сардисдиъ айи хъугънайидарин малайикдиз бикІ:

«Гъамци кІура Аллагъдин ургуб рюгъ ва ургуб хяд Хъайири: яв ляхнар Узуз аьгъязуз; гъеле уву чІивидарин жергйириъ ашра, уву дукІнайир вуйиб аьгъязуз. ² Уягъ йихъ ва мюгъкам апІин уву имбу гъамус-хъа йибкІру гъялнаъ айиб. Яв ляхнар Йиз Аллагъдиз хуш шлударстар вуди гъяркъюндарзуз. ³ Гъаци вуйиган, кІваин апІин, увуз фу гъурубкънуш ва фу гъеебхънуш! Гъадму тамам апІин, яв ляхнар гъит ва швумал йихъ! Хъа эгер уву уягъ дархъиш, Узу тІафалси хабарсузди гъидиза. Уву, Узу увухъна фуну вахтна гъюруш, аьгъю хъибдарвуз. ⁴ Аммаки увуз Сардисдиъ чпин палтар ктрацІу сакъюдар адмийир авуз, ва дурар Узухъди лизибдиъди гъягъиди, гъаз гъапиш дурар лайикълу ву. ⁵ Гъалиб гъаьхьирра лизи палтар алахъну хъиди, ва Уьмрин китабдикан Узу дугъан ччвур ктІубшвидарза, Узу думу, Йиз Адашдин ва Дугъан малайикарин улихъ къабул апІидиза. ⁶ Шлик хъпехъру ибар каш, гъит, хъугънайидарин жямаяьтариз Рюгъну фу кІураш, ебхъри!»

Филаделфияин хъугънайидариз

⁷ Филаделфияин хъугънайидарин малайикдиз бикІ:

«Гъамци кІура Гирамири, Гъякълури, Давудрин ачар Хъайири – Дугъу абццхъанмина, гъич сарихъанра хъябкъюз хъибдар, Дугъу хъябкъхъанмина, гъич сарихъанра абццз хъибдар: ⁸ Узуз яв ляхнар аьгъязуз – магъа яв улихъ Узу урчІар арццунза ва гъич сарихъанра дурар хъяркъюз хъибдар, гъаз гъапиш, гъеле яв къувват цІибди вушра, уву Йиз Гаф гъюбхюнва ва Йиз ччвурнахъан гъудучІвундарва. ⁹ Гъаддиз магъа, Узу увуз иблисдин мяракайиан жугъдар вуча кІурайидар, амма дугъри дарудар, кучІляхяр тувдизавуз – Узу дурар увухъна гъюруси ва яв ликарикк икрам апІури дахъруганси апІидиза. Хъа дурариз, Узуз уву ккуниб, аьгъю хъибди. ¹⁰ Узуз увуз, мюгъкамди гъуз, гъапиган, уву гъаци гъузунва, гъаддиз вари адмийир ахтармиш апІуз дюн'яйиина гъюру бедбахтваларин вахтна, Узу увура уьрхидизаву.

¹¹ Узуз багарихъди гъидиза. Гъич сарихъанра яв паччагъвалин таж тадабгъуз даршлуси, увуз айибдихъан ижмиди хъичІихну гъуз. ¹² Гъалиб гъаьхьиркан Узу Йиз Аллагъдин хулан мурхъул ктаидиза ва думу душваъ аьсрариз гъузди. Узу дугъак Йиз Аллагъдин ччвур, Йиз Аллагъдихъан заварин гъюру Йиз Аллагъдин шагърин – цІийи Ерусалимдин ччвур, ва Йиз цІийи ччвур бикІидиза. ¹³ Шлик хъпехъру ибар каш, гъит, хъугънайидарин жямаяьтариз Рюгъну фу кІураш, ебхъри!»

Лаодикияин хъугънайидариз

¹⁴ Лаодикияин хъугънайидарин малайикдиз бикІ:

«Гъамци кІура Амин ччвур алири, Дугъри ва Гъякъ Шагъидди, Аллагъди халкъ гъапІу варибдин Аьхюри: ¹⁵ Узуз яв ляхнар аьгъязуз, уву я мичІлир, я урцрур дарувалра аьгъязуз. Увуз ужу хъибди, эгер уву я мичІлир, ясана урцрур вуди гъахънийиш! ¹⁶ Хъа уву я мичІлир, я урцрур дарди, хъа анжах мани вуди хъпаз дилигну, Узу уву Йиз ушвниан тутуси идипидизаву! ¹⁷ Уву: „узу девлетлу вуза, узу девлетлу гъахъунза, узуз сарун фукІара ккимбуб имдариз“ – кІураш, увуз, уву фукъан бахтсуз, аьжуз, касиб, кур ва гъяцІал вуш, аьгъдарвуз. ¹⁸ Узуз увуз саб насигъят тувраза: уву девлетлу хъуз, Узхъан цІиъ марцц гъапІу гъизил ва яв гъяцІливалин нач ккебкуз алахъру лизи палат гъадабгъ. Гъацира увуз уларикан ктатуз ва рябкъюри хъуз ччимра гъадабгъ. ¹⁹ Узуз Узуз масан вуйи касариз жаза гъадабтІурза ва дурарин жини ляхнар арайиз адагъурза, гъаци вуйиган, юкІв хъип, ва швумал духъну, яв фурсар дирч. ²⁰ Магъа, Узу дийигъназа урчІарихъ ва кучраза. Шлиз Йиз дих ебхъураш, гъадгъу Узуз урчІар арццди, Узу гъадму касдихъна учІвдиза ва учу, сатІиди деъну, хъяхъхъдин уьл ипІидича.

²¹ Гъалиб гъаьхьириз Узу Узухъди тахтнийин деуз йишв улупидиза, гъаз гъапиш, Узура гъалиб гъахъунза ва Йиз Адашдин гъвалахъ Дугъан тахтнийин деунза. ²² Шлик хъпехъру ибар каш, гъит, хъугънайидарин жямаяьтариз Рюгъну фу кІураш, ебхъри!»

Югъандиз аьршариъ гъябкъюб

4 Гъамдин къялхъан узуз заварий урчІар арццну гъяркъюнзуз ва гъадму сифте гъеебхъу зурнайинсиб дих гъеебхъунзуз. Дих узухъди, гъамци кІури, улхуз хъюбгъю: «Мина удучІв, Узу увуз багарихъди хъуз ккайиб улупурзавуз».

² Узуз гъадму саяьт Рюгъну ацІунзу. Фу лигурва, аьршариъ тахт дебккна, хъа тахтнийин Деънайир ал. ³ Хъа Деънайирилан сердоликна яшма кІуру багъа гъванариланси нур рабгъурайи, ва тахт вуйибси заьланмина изумруддин рангарин дерккучІимирсиб илбицнайи. ⁴ Гъадму тахтнахъди, илтІикІну, къабна юкъуб тахтсана хъайи. Дурариин

къарна юкьур аьхюр, лизи палат алабхьну, деънайи; дурарин кIулариин гъизилин тажар алийи. ⁵ КIулиноуб тахтнахъан къюркълин цIийир, гъарйир ва завар рахрустар сесер гьудучIувуйи. Думу тахтнан улихь цIа алди ургураи акв тувру ургуб алат хъайи – мурар Аллагъдин ургур рюгь вуйи. ⁶ Тахтнан гъаншариь хрусталсиб гюзгдин гъюлиз ухшар вуйи фу-вуш айи. ГъацIна – гъацI къялаъ, тахтнан юкьуб тереф вуйибси илтIикIну, улхъандира ва къялхъандира къадар адрубкъан улар айи, гъайванатарстар юкьур чIивидар айи. ⁷ Сарпи гъайванатсир – аслансир вуйи; къюрпир – жигьил йицсир; шубурпирин маш адмийинсиб вуйи, хъа юкьурпир завуь уьбхнайи люкьраз ухшар айир вуйи. ⁸ Гъадму юкьрид гъайванатарстарик гъарсардик йи-йирхьуб хлинцц кайи. Хлинццар вари терефарихъанди: айтIандира, зиъландира – уларихъди алацIнайи. Юкьрид гъайванатарстари, зат дийийигъди, йишвнура ва йигънура гъарйир апIураи:

«Гирами, гирами, гирами ву Агъа Аллагъ вари хилиь Дибиснайи, гъарган Айир, Гъахьир ва Гъюрур!»

⁹ Гъадму юкьрид гъайванатарстари тахтнийн Деънайириз – гъарган яшамиш Шулайириз, чухсагъул кIури имиди, Дугъан ад апIури имиди ва заанвал улупури имиди, ¹⁰ къарна юкьур аьхюри тахтнийн Деънайириз улихь, ис алахъури, гъарган яшамиш Шулайириз икрам апIуйи ва, тахтнан улихь чпин тажар диври, гъамци кIуйи:

«Уву лайикь вува, Агъа, ич Аллагъ, ад, заанвал ва къувват къабул апIуз, гъаз гъапиш, Уву вува вариб арайиз Гъабхир; Яв амриинди вари гъабхьну ва арайиз гъафну!»

Дибиржнайи кагъаз ва Ччил

5 Тахтнийн Деънайириз арччул хилиь узуз китаб – турбаси дибиржнайи кагъаз гъябкъюнзуз. Дидин айтIандира, зиъландира варишвар алацIну, дибикIнайи, ва думу ургуб печатдиинди хъябкънайи. ² Аьхю дихниинди гъамци кIураи къудратлу малайикра гъаркъзуз: «Фуж лайикь ву му китаб ачмиш апIуз ва мидлан печатар алдагъуз?»

³ Гъич сарихъанра: я завариин, я жилариин, я жиларикк ккайидарихъан – китаб ачмиш апIуз гъабхъундайи, гъеле дидихъинди лигузкъан дурарихъан удубкъундайи. ⁴ Китаб ачмиш апIуз ужур, дидихъинди лигузкъан удубкъур арайиз удудучIвган, узу бегъем гъишза. ⁵ Хъасин гъадму аьхюдарикан сари гъапизуз: «Мишан! Лиг, Ягъудайин тухмиан Аслан гъалиб гъахьну, Давудрин машгъур вуйи насил! ГъадгъухъантIан шулдар ургуб печать али китаб ачмиш апIуз».

⁶ Узуз тахтнахъ, гъацI къялаъ, Ччил гъаркъюнзуз. Думу гъурбан апIуз духнайирси айи. Дугълан гъадму юкьрид гъайванатарстарна аьхюдар

илтIикIнайи. Гъурбан апIуз Духнайириз ургуб кIарчна, ургуб ул айи – мурар Аллагъдин ургуб рюгь вуйи. Дугъан мурар дюн'яйиина гъаърудар вуйи. ⁷ Дугъу, багахь духьну, тахтнийн Деънайириз арччул хилиь айи дибиржнайи китаб гъибису. ⁸ Дугъу думу гъибисган, юкьрид гъайванатарстарна къарна юкьрид аьхюдар Ччилан улихь икрам апIури дахъу. Дурарин гъарсарин хилиь чюнгор ва кIулихъди ацIнайи, ицци ниар хъайи ургру ччимар ади, гъизилин гъабар айи – му ччимар Аллагъдин гирами халкъдин ккарагбар ву. ⁹ Дурари цIийи мяъли апIураи:

«Уву лайикь вува китаб бисуз ва дидлан печатар алдагъуз, гъаз гъапиш, Уву духьну гъурбан, Яв ифдиинди Уву Аллагъдиз адмийир гъадагъунва гъарсаб тухмиан ва чIалнаан, гъар жюре миллетарикан ва халкъарикан.

¹⁰ Уву гъапIунва дурарикан ихь Аллагъдиз гирами гъуллугъчйир ва паччгъар – дурари дюн'яйиинра паччагъвал апIиди!»

¹¹ Узуз юкьрид гъайванатарстаринна гъадму аьхюдарин тахтнан илтIикIнайи гизаф малайикар гъаркъзуз ва дурарин дихар гъеерхъзуз. Дурарин къадар ктухузкъан шлуб дайи – агъзрар-агъзрариинди вуйи. ¹² Дурари аьхю дихниинди кIуйи:

«Гъурбан гъахьи Ччил лайикь ву къувват, девлет, аькъюл ва къудрат, заанвал, ад ва уж'вал къабул апIуз!»

¹³ Узуз гъеабхъунзуз, вари арайиз дубхнайибди – завариинра, жилариинра, жилариккра ва гъюлериъра – варишвариь варибди фици гъарай апIуйиш:

«Тахтнийн Деънайиризна Ччилаз – уж'вал, заанвал, ад ва къудрат гъаммишандиз!»

¹⁴ Ва юкьрид гъайванатарстарира кIуйи:

«Амин!» †

Аьхюдар жилиина ахъуйи ва икрам апIуйи.

Сабпи йирхьуб печать алдабгъбакан

6 Ччилу ургуб печатдикан саб фици алдабгънуш, гъябкъзуз ва юкьрид гъайванатарстарикан сари фици: «Мина гъач!» кIури, завун гъугърумариинсиб чIигъ гъапIнушра, гъеабхъунзуз. ² Хъа лизи гъайван гъябкъзуз. Дид'ин чIимирра хъайи атлу алийи. Дугъаз таж тувнади шулу, ва думу гъалибвал гъадабгъуз, гъалиб гъахьирси, рякъ'ин шулу.

³ Ччилу къюбпи печать алдабгъиган, узуз, юкьрид гъайванатарстарикан къюрпири, мина гъач, кIури, гъеабхъзуз.

† Дугъриданна гъаци ву!

⁴ Хъа цІаси убгурайи уьру гъяйван удубчІвурн гъябкъзуз. Му гъяйвниин али атлуйиз, зурба ханжал тувну, адмийир чиб-чпигъ гъярхъну йихбан бадали, дюн'яйиан мясляавтал адабгъуз шлу ихтияр тувнийи.

⁵ Ччилу шубубпи печать алдабгъиган, узуз юкърид гъяйванатарстарикан шубурпири: «Мина гъач!» кІури гъеебхъзуз. Хъа хъютси кІару гъяйван гъябкъзуз, дид'ин элеънайирин хилиъ ярчврар айи.

⁶ Хъасин гъадму юкърид гъяйванатарстарин арайиъ гъамци кІурайи дихсиб гъеебхъзуз:

«Ярхи йигъан гъилихубдихъ саб сеъ дяхинтІан дяргърубси хъибди, ясана шубуб сеъ мухтІан дяргърубси хъибди! Аммаки я ччимдиз, я чяхриз зарар мутуван!»

⁷ Дугъу юкъубпи печать алдабгъиган, юкърид гъяйванатарстарикан юкъурпири кІурайи дих гъеебхъунзуз: «Мина гъач!»

⁸ Хъа узуз, зяиф-гъатху рангнан гъяйван гъябкъзуз. Дид'ин элеънайирин ччвур Аъжал вуйи, дидихъди вари жегъеннем гъюрайи. Мидиз дюн'яйин юкъубпи пайниин ханжлиинди, гаш'валиинди, уьзрариинди ва юкъбиб вягъши гъяйванатариинди адмийир йихуз шлу гъюкум тувнайи.

⁹ Дугъу хъубпи печать алдабгъиган, узуз гъурбнар апІрушван кІанакк Аллагъдин Гафналантина ва дурари гъапІу шагъидвалилантина гъийиху адмийирин рюгъяр гъяркъзуз. ¹⁰ Дурари зурба гъарай идипу:

«Гирами ва Гъякълу Гъюкумдар! Уву гъаз гъамусра дюн'яйин адмийирин суд апІурадарва ва дурариз, ич удубзу ифдихъанди, жаза гъаз гъадабтІурадарва?»

¹¹ Гъадмуган дурарикан гъарсариз лизи палат тувнийи ва сацІибсана сабур апІуб ккун гъапІинийи, гъаз гъапиш дурарин къадар гъуркІну шайиз, чписи, Месигъ Аллагъдин гъуллугънаъ айи гъардшарра йихайиз, ккилигну ккундийи.

¹² Узуз Дугъу йирхъубпи печать алдабгъури гъябкъзуз. Гъадмуган лап яманди жилар гъутІурччву; ригъ – маллайн чухаси кІару, хъа вари ваз ифиси гъабхъи, ¹³ гужал микІ хъивну гъядябхъру дурубжу инжирси, хъадар, заваран адахъну, жилиина ахъу. ¹⁴ Зав кагъазси илбижну дубгу; вари дагъларна островар чпин йишварихъан гъудучІву. ¹⁵ Дюн'яйин паччгъарра, гъякимарра, къушмарин ахъюдарра, девлетлу ва къудратлу адмийирра, лукІарра ва азадди уьмур хъапІрударра – вари дагълариъ айи гъарзаригъ ва дюрхъяриъ гъитІикІнийи. ¹⁶ Хъа дурари дагъларизна гъарзариз кІуйи: «Уч'ина ахъай, тахтнийн Деънайирихъан ва Ччилан хъял кайивалихъан учу гъитІикІай. ¹⁷ Дурарин хъял алдабгъру Йигъ дупна. Шлихъан мидккан ккадархъуз хъиди?!»

Израилиан 144000 кас

7 Хъасин узуз дюн'яйин юкъбиб терефариъ дийигънайи юкъур малайик гъяркъзуз.

Дурари, я жилиина, я гъюл'ина, я гъарариина хъивуз гъидритди, дюн'яйиина хъивру юкъуб микІ дидиснайи. ² Узуз ригъ гъудубчІвру терефнахъан чІиви Аллагъдин печать дибиснайи сарсана малайик за шули гъяркъюнзуз. Дугъу зурба дихнийнди жилизна гъюлериз бедбахтвалар хуз гъюкум тувнайи юкъбиб малайикариз гъапи: ³ «Сабан я жилариз, я гъюлериз, я гъарариз, ухъу ихъ Аллагъдин гъуллугънаъ айидарин машар печатдиинди жара дарапІкъан гагъди, зарар мутуванай!»

⁴ Ва узуз, печать йивну жара гъапІдарин къадар варжна ягъчІвурна юкъуд агъзур кас вуйиб, гъеебхъунзуз. Израилин баярин вари тухмариан печатдихъди жара гъапІдар гъадмукъан вуйи.

⁵ Ягъудайин тухмиан печатдихъди лишанлу гъапІдар йицІикъюд агъзур кас вуйи;

Рувимдин тухмиан – йицІикъюд агъзур;

Гаддин тухмиан – йицІикъюд агъзур;

⁶ Ашерайин тухмиан – йицІикъюд агъзур;

Нефталимдин тухмиан – йицІикъюд агъзур;

Манасдин тухмиан – йицІикъюд агъзур;

⁷ Симеондин тухмиан – йицІикъюд агъзур;

Левийин тухмиан – йицІикъюд агъзур;

Исахардин тухмиан – йицІикъюд агъзур;

⁸ Забулундин тухмиан – йицІикъюд агъзур;

Юсуфдин тухмиан – йицІикъюд агъзур;

Вениаминдин тухмиан – йицІикъюд агъзур.

⁹ Хъасин узуз сарихъанкъан ктухуз даршлукъан гъар жюре халкъарикан, миллетарикан, тухмарикан ва чІаларикан вуйи адмийирин зурба гъварч, тахтнан ва Ччилан улихъ лизи палтарикди ва пальмайин кюлер хилиъ ади дийигъну, гъяркъзуз. ¹⁰ Дурари ахъю дихариинди гъарай ипнайи:

«Уърхювал тахтнийн деънайи ихъ Адашдин ва Ччилан хилиъ а!»

¹¹ Хъа тахтналан, ахъюдарилан ва юкърид гъяйванатарстарилан илтІикІнайи вари малайикари, тахтнан улихъ жилиина ахъну, Аллагъдиз икрам гъапІу. ¹² Дурари варидали гъамци кІуйи:

«Амин!

Дугъриданна уж'вал ва ад, ахъюл, чухсагъулвал, заанвал, къувват ва къудрат гъарсариз аьсарариан аьсариз ихъ Аллагъдихъ хъа. Амин».

¹³ Думу ахъюдарикан сари узхъан гъерхнийи: «Гъаму лизи палат али адмийир фужар ву ва наънан гъафидар ву?»

¹⁴ «Йиз ахъюр, думу увуз ужуди аьгъявуз!» – жаваб тувза. Дугъу гъапизуз:

«Мурар зурба бедбахтвалариккан ккудучІвдар ву. Дурари чпин палтар, Ччилан ифдиъ дурччну, лизи гъапІну, ¹⁵ гъаддиз дурар Аллагъдин тахтнан улихъ

хъа ва Дугъан Хулаъ дурар йишвди-йигъди Дугъан гьуллугънаъ а, хъа тахтнийн Деънайири дурарин зиин Чан чадур алтІабцциди, ¹⁶ ва дурариз гъич зат я къурагъвал, я гаш'вал аьгъю хъибдар, я ригъди дурар ургидар, я пис манишнан ялавну ккагъидар, ¹⁷ гъаз гъапиш тахтнийн али Ччилу дурар уърхиди, ва уьмур хру штун булагъарихъна гъахиди. Аллагъди дурарин улариан гъарсаб нивгънан цІадал марцц апІиди».

Ургубпи печать алдабгъуб

8 Дугъу ургубпи печать алдабгъиган, гъацІ сьаьтнастикъан аьршарихъ сессузвал абхъру. ² Узуз Аллагъдин улихъ ургур малайик дийигъну гъаркъзуз. Дурарихъна ургуб зурна тувну шулу. ³ Жара малайик гъюру. Думу гъурбнар ургрушван гъвалахъ, кум ккапІру гъизилин гъабсибра хъади, дугъужвур. Дугъахъна, Аллагъдин вари халкъдин ккарагбарихъди, тахтнан улихъ хъайи гъизилин гъурбнар ургрушв'ина хпан бадали, бегъемди ицци ниар хъайи, ургру ччимарра тувру. ⁴ Хъа малайикдин хилиъ айи гъизилин гъабсибдиан Аллагъдин улихъ, Дугъан халкъдин ккарагбарихъди сабси, ицци ниъ хъайи кум за шулу. ⁵ Малайикди кум ккапІру гъабразди, гъурбнар ургрушвлан цІа гъадабгъну, кабхъуз ипру, хъа думу дюн'яйиинди гатІабхъуру, хъасин душв'ин завар рахуру, гъарай утІубччвур, къюркълин цІийир кричуру ва жилар тІурччвур.

Ургуб зурна

⁶ Хъа ургуб зурна дидиснайи ургур малайик зурнийир рахуз гъязур духънайи. ⁷ Сарпири гъарабху – ва ифдихъди гъибикънайи мирккна цІа абхъу ва жилиин дабхъу. Дюн'яйин шубубпи пай жилар гъургу, шубубпи пай гъарар ва вари чру укІ гъубгу. ⁸ Къюрпи малайикди зурна гъарабху – убгурайи зурба дагъсиб гъюлеризди абхъу. Хъа гъюлерин шубубпи пай шид ифдиз илтІибкІнийи. ⁹ Гъюлерихъ шубубпи пай чІивишин гъирмиш гъабхънийи ва шубубпи пай гимйир ккахънийи. ¹⁰ Шубурпи малайикди зурна гъарабху – зав'ан чирагъси убгурайи зурба хъад абхъу. Думу шубубпи пай нирариина ва штарин булагъариина абхънийи. ¹¹ Думу хъадраз КъутІкъли Къал кІуйи. Вари штарин шубубпи пай къалси къутІкъли гъабхънийи ва гизаф адмийир гъациб штван гъийихънийи, гъаз гъапиш штар къутІкъли гъахънийи. ¹² Юкъурпи малайикди зурна гъиву – ригъдин ва вазлин шубубпи пай ва шубубпи пай хъадар пуч гъапІу. Дурарин шу-шубубпи паяр гъидису ва, акв адарди, йишвандин шубубпи пайси, шубубпи пай йигъандинра мучІуди гъабхъи. ¹³ Узуз аьршарикк тІибхурайи люкъ гъабкъюнзуз. Диди зурба дихниинди кІурайиб гъеебхъунзуз:

«Гъамус имбуну шубур малайикди хъаъру зурнайин дихарихъан дюн'яйиин яшамиш шулайидарин язухъийкІана, язухъийкІана, язухъийкІана!»

9 Хъубпи малайикди зурна гъиву, ва узуз зав'ан жилиина хъад абхъри гъабкъзуз. Дидиз кІан ккадру гъуйдин ачар тувнайи. ² Диди кІан ккадру гъуйдикан жюлгер ктахъу ва душв'ан, зурба пичраанси, кум утІубччу. КІан ккадру гъуйдиан утІубччу кумру ригъ ва гъава ккапІу. ³ Кумруан жилиина елгнагарин гъварчар адахъу. Жилиин аькърабариз айи гъюкум думу елгнагаризра тувнайи. ⁴ Елгнагариз, я чру укІаз, я чрушназ, я гъарариз зарар тутрувди, унтІин Аллагъдин печатдин лишан алдру адмийири зарар тувуз, амур дапІнайи. ⁵ Елгнагариз думу адмийир йихуз ваъ, хъа хъуб вазлин арайиъ сузайикк гъитуз буйругъ тувнайи. Хъа дурарин сузайин учІврушин, аькърабари къацІ гъапІиганси, писуб вуйи. ⁶ Думу йигъари адмийир аьжал абгури хъиди, хъа бихъури хъибдар, дурар аьжалихъ мягърум хъиди, хъа аьжал дурарихъан гъебгди.

⁷ Думу елгнагар дъвдиз гъязур духънайи эскрарин гъайвнарси рякъюйи. Думу гъайвнарин кІуларинин гъизилин тажарстар алийи, хъа машар адмийинстар, ⁸ кушар дишагълийинси ярхидар, сплар асландин кІанччарстар вуйи. ⁹ Дурариин, гар али гъюбариинси, рукъанстар, фукІа ктидипру палтар алийи. Дурарин хлинццарин дих дъвдиз ккажаргъурайи аьхючІве гъайвнарин аьрабйирин гъугъсиб вуйи. ¹⁰ Дурарин галамар айи рижвар аькърабаринстар вуйи; адмийири хъуб вазлиъ зарар тувру къувват дурарин рижварихъ айи.

¹¹ Дурарин паччагъ кІан ккадрушван малайик ву; думу паччагъдиз жугъуд чІалниинди Аббадан, хъа грек чІалниинди Аполлион кІуру.

¹² Сабпи дерд гъудубчІвур. Мегъел мидихъди къюбсана дерд гъюри ими!

¹³ Йирхъурпи малайикдира зурна гъарабху. Узуз Аллагъдин улихъ хъайи, гъизилин гъурбнар ургрушв'ин али юкъуб кІарчнаан гъюрайи дих гъеебхъуз. ¹⁴ Дихну зурна хъайи йирхъурпи малайикдиз гъапи: «Зурба вуйи Ефрат нирихъ дитІнайи юкърид малайикар дудурч».

¹⁵ Юкърид малайикарра дудурчуру – дурар гъязурди, гъаму сьаьтназ, йигъаз, вазлиз ва йисаз (ккилигури), вари халкъарин шубубпи пай йибхбан бадали, дерккнайидар вуйи. ¹⁶ Гъайвнин къушмарин къадар къюдварж миллион вуйи; му къадар узуз гъеебхъунзуз. ¹⁷ Магъа йиз рякъбарин узуз гъайвнарна дурариин элеънайидар фици гъяркънуш: дурариин али фукІа ктрипру палат цІаси уьруб, укІуб ва гугутси гъатхуб вуйи; кІулар асландин музмузарстар вуйи; дурарин ушвниан цІа, кум ва гугурт утІубччвурайи. ¹⁸ Гъаму шубуб бедбахтвали дурарин ушвниан удубчІвурайи цІихъан, кумрухъан ва гугуртдихъан вари адмийирин шубубпи пай гъийибхънийи. ¹⁹ Гъаз

гъапиш гъяйвнарин къувват дурарин ушвариъна рижвариъ айи, дурарин рижвар битІариз ушвар вуйи, дурариин кІулар алийи ва гъадму кІуларихъди зарар тувуйи.

²⁰ Гъадму бедбахтвалариккан гъирмиш дархъиди ккудуччву адмийир, чпин хиларин ляхнарихъан, швумал духъну, гъудучІвундайи: дурари шейтІнаризна гъизиликанна, арсраканна, йифриканна, гъвандиканна, гакІвликан дапІнайи ва каънайи, я рябкъюз, я ерхъуз, я гъягъюз даршлу идолариз гъюрмат апІуб дипундайи. ²¹ Дурар гъацира чпин я йивну йихувалар, я фалчивалар, я къяппавалар, я тІафалвалар дирчну, швумал гъахъундайи.

Дибиржнайи китаб хъайи малайик

10 Узуз дифариъди завариансина гъюрайи сарсана къудратлу малайик гъяркъуз. Дугъан кІул'ин дерккучІимир алийи, машну ригъдиси нур туврайи, хъа ликар цІин бурузарстар вуйи. ² Дугъан хилиъ, саб къадар ачмиш дапІнайи кагъаз айи. Дугъу арччул лик гъюлериин диву, хъа гагул лик – жилариин, ³ ва зурба дихниинди, аслан арабхруганси, гъарай гъапІу! Дугъу гъарай гъапІиган, завар рахрустар, ургуб гъугъруми гафар апІуз хъюгъю. ⁴ Ургбиб гъугърумари гафар гъапІиган, узу бикІуз гъязур гъахъиза. Аммаки узуз завариан гъамци кІурайи дих гъеебхъуз: «Ургбиб гъугърумари гъапиб жиниди уъбх. Думу гафар мидикІан!»

⁵ Узуз гъюл'инна жилиин дийигъну гъяркъю малайикди арччул хил завариз за гъапІу, ⁶ ва аьсрариан аьсрариз гъарган яшамиш Шулайириинди, завар ва душваъ айиб, жилар ва душв'ин алиб арайиз Гъабхуриинди, сарун вахт имдар кІури, ху гъапІу!

⁷ Хъа гъадму йигъари, ургурпи малайикдин зурна гъарабхган, Аллагъдин сир, Дугъу Чан гъуллугънаъ гъаши пайгъамбрариз хабар дебккганси, вари тамам хъибди.

⁸ Узуз завариан гъеебхъу дихну, узухъинди илтІикІну гъапизуз: «Душну, гъюл'инна жилиин дийигънайи малайикдихъан ачмиш дапІнайи китаб бис».

⁹ Узу, багахъ духъну, малайикдихъан гъадму китаб узухъна тувуб ккун гъапІза. Хъа дугъу узуз гъапи: «Ма, му ипІин, фуниъ къутІкълишин абхъдияв, хъа ушв йиччвси меъли хъибдияв».

¹⁰ Узу думу китаб, малайикдин хил'ан дибисну, гъипІза ва йиз ушвниъ, йиччв гъипІганси, меълишин абхъу, хъа фуниъ – ктирсуз даршлу къутІкълишин. ¹¹ Хъа узуз гъапи: «Уву ахъючІвеъ халкъарикан, миллетарикан, чІаларикан, ва пачгъарикан пайгъамбарвалин гафар хъана пуз буржлу вува».

Къюр шагъид

11 Узухъна жилар ерцрубсиб маргъ тувнийи ва гъапнийи: «Душну Аллагъдин хал ва гъурбнар ургрушв ебц, хъа гъадму Хулаъ икрам апІрударин къадар гъисаб апІин. ² Аммаки Хулахъди хъайи чІатан гъяят гъидип, думу меебцан, гъаз гъапиш душвайишв аллагъсузариз тувна, дурари гирами шагъур ягъчІвурна къюб вазли ликриккан апІиди. ³ Узу Йиз къюр шагъид тувдиза: дурар, чІуру ирин палат алабхъну, агъзурна къюдваржна йирхъчІуд йигъан, пайгъамбрарси, пайгъамбарвалин гафар кІури гъузди». ⁴ Му пайгъамбрар – жилин Агъайин улихъ дийигънайи оливайин къюб гъарна, акв тувру къюб алат ву. ⁵ Эгер шлизкІа дурариз чІуруб апІуз ккун гъабшиш, дурарин ушвниан цІа утІубччвиди ва душмнар ургиди. Дурариз писвал апІуз саризра ккун хъибдар, гъапІиш, гъаци йикІиди. ⁶ Дурариз зав хъябкъюз гъюкум а; дурарихъан чпин пайгъамбарвалин гъуллугъниин али вахтна мархъ дурубгъри гъитуз шулу; дурариз шид ифдиз илтІибкІуз шлу гъюкум тувна; дурарихъан, чпис фициб ккундуш, гъациб бедбахтвалихъди жил алабцІуз шулу.

⁷ Дурарин шагъидвал апІру вахт ккудубкІган, кІан ккадрушв'анзина удубчІву вягъши гъяйванат гъадму къюрид пайгъамбрарихъди дявдиз удубчІвиди, гъяйванат гъалиб хъибди ва дурар йихиди. ⁸ Дурарин майтар ахъю шагърин кючейиъ дирчну хъиди. Жара жюрейиинди думу шагъриз, дурарин Агъа хачрак карсу йишваз, Содом ва Египет кІури шулу. ⁹ Дурарин майтариз, вари халкъаригъян, тухмариан, чІалариан ва миллетаригъян адмийир шубуд йигъанна гъацІаъ лигури гъузди ва дурар кивуз гъитдар. ¹⁰ Дюн'яйиин али адмийир шад хъиди, мяракйир ачмиш апІиди, чиб-чпис пешкешар апІиди, гъаз гъапиш гъадму къюрид пайгъамбрари дюн'яйиин халкъар аьзабнакк ккитнийи. ¹¹ Шубуд йигъна гъацІ улдубчІвган, Аллагъдихъан уьмрин рюгъ майтариъ убчІвди, ва пайгъамбрар чпин ликриина гъудужвиди, хъа дурариз лигурайидарик зурба гучІ кабхъди.

¹² Пайгъамбрариз завариан чпис: «Мина удучІвай!» – кІурайи зурба дих гъеебхънийи. Душмнар из рякъюри, дурар дифриинди завариз за шулу. ¹³ Гъадму вахтна лап яманди жилар тІурччвурну ва шагърин йицІубпи пай дарабгъну абхъру. Жилар гъутІурччвган, ургуд агъзур кас гъийихнийи, хъа имбудариз гучІ гъабхънийи ва дурари Аьршарин Аллагъдин ад за апІуз хъюгънийи.

¹⁴ Къюбпи дерд гъудубчІвнийи. Хъа магъа шубубпи дерд гъюз гъялакди а!

Ургубпи зурна

¹⁵ Ургурпи малайикди зурна хъапІу, ва заварить гъамци кІурайи зурба дихар арайиз гъафи:

«Гъаму дюн'яин паччагълугъ ич Агъайин ва Дугъан Месигъдин Паччагълугъ гъабхъну. Дугъу гъаргандиз, аьсрариан аьсрариз паччагъвал апІиди!»

¹⁶ Аллагъдин улихъ тахтариин деънайи къарна юкъур аьхюр, жилиина ахъну, Аллагъдиз, вари хилиъ Дибиснайириз, икрам гъапІу. ¹⁷ Хъа гъамци кІури, гъарай идипу:

«Чухсагълул Увуз, Агъа Аллагъ, вари хилиъ Дибиснайир,
гъарган Айир ва Гъахьир,
гъаз гъапиш, Уву Яв зурба вуйи къувват ва паччагъвал хилиз гъибисунва.

¹⁸ Аллагъсузар аргъарди гъадагъна, хъа гъамус Увукра хъял кубчІвнаву:

дийихнайидарин суд апІру ва дюн'я чІур апІурайидар пуч апІру,

ва Яв лукІарди гъахьи пайгъамбрариз,
Яв гирами халкъдиз,
Яв ччвурназ гъюрмат гъапІу биціи касаризси,
зурба вуйидаризра лайикълу пешкешар тувру вахт дуфна».

¹⁹ Аьршарить Аллагъдин хал абццру ва Душваъ Дугъан Йикърар айи сундух рябкъюри шулу. Хъасин къюркълин ціийир кричуру, гъарай абхъру, гъугърумарин гъугъ абхъру, жилар тІурччвур ва гужли миркк убгъуру.

Дишагъли ва аждагъа

12 Хъа завариин зурба лишан арайиз гъюру: ригъ алабхънайи дишагъли, дугъан ликарикк – ваз, хъа кІул'ин – йиціикъюб хядракан вуйи таж. ² Дишагълийик биціир ка ва аьзиятариан чІигъар апІура; думу биціир апІуз ктІерццуз хъюгънайи.

³ Завариин жара лишанра арайиз гъюру: зурба ціаси уьру аждагъа, ургуб кІул али, йиціуб кІарч али ва кІулариин ургуб таж али. ⁴ Дидин рижвну зав'ан шубубпи пай хядар илжикуру ва жилиинди ахъру. Аждагъа, биціир апІурайи дишагълийиз къаршуди дугъу биціир гъапІубси, итІуз ккепІну дийибгънайи. Дугъу бай гъапІу. Думу Бали рукъан чумақъихъди вари халкъариин гъюкум гъабхиди. Дугъан биціир Аллагъдихъна, Дугъан тахтнахъна гъахуру. ⁶ Хъа дишагъли ичІи чюлиз гьергру. Душваъ дугъаз Аллагъди йишв ккабалгнайи. Дина дугъаз агъзурна къюдваржна йирхъцІур йигъан хураг гъабхиди.

⁷ Хъа завариин Мукаил малайикдина дугъан малайикари аждагъайихъди дяви ккебгъру. Аждагъайи дяви чан малайикар хъади апІурайи,

⁸ хъа дурарихъан гъалиб хъуз гъабхъндайи ва заварить дидин йишв гъудубгнийи. ⁹ Хъасин зурба аждагъа, дегъ заманайин битІ, иблис вая Сатана, вари дюн'я улдубгуз гъибтрайиб, завариан жилиина ипнийи. Дидихъди чан малайикарра идирчнийи.

¹⁰ Хъа узуз аьршарить гъамци кІури зурба дих гъеебхъзуз:

«Магъа хъубкъна уьрхювал ва къувват, васана ич Аллагъдин Паччагълугъ, ва Дугъан ччим Кадатнайирин гъюкум, гъаз гъапиш ихъ чвйирин футнакар идипну, Аллагъдин улихъ йишвди-йигъди дурарилан футнийир апІурайиб.

¹¹ Ихъ чвйир аждагъайиин,
Ччилан ифдиинди
ва чпин шагъидвалариинди гъалиб гъахъну.
Дурари аьжалин улихъ чпин уьмур гъайиф гъапІундар.

¹² Гъаци вуйиган шадвалин сес ипай,
аьршар ва душван агълар!
Язухъ ву жилин ва гъюлин!
Учвухъна яман хъял ади,
чан вахт хъубкънайиб аьгъяди, иблис дуфна».

¹³ Аждагъайиз учв жилиина илдипну гъябкъюган, думу бай гъапІу дишагълийихъ хъебгру.

¹⁴ Дишагълийиз чаз ичІи чюлиъ улупнайи йишваз, аждагъа дяргърушваз ва шубуд йисна гъаціаъ хураг хрушваз тІирхуз, люкъран къюб аьхю хлинцц тувру. ¹⁵ Дишагълийин къяляхъди, думу ккахъбан бадали, аждагъайи чан ушвниан зурба нир деебтуру. ¹⁶ Хъа жили дишагълийиз кюмек апІуру: диди чан ушвар арццру ва аждагъайи чан ушвниан деебту нир убхъуру. ¹⁷ Аждагъайиз дишагълийикан яман хъял гъюру ва думу гъитну, дугъан имбу биціидарихъди, Аллагъдин табшуругъар уьрхрударихъди ва Исайикан шагъидвал апІурдарихъди дяви гъабхуз гъябгъюру. [18] Хъа аждагъа гъюлин гъирагъдихъ дугъубжвур.

Гъюл'ан гъяйванат

13 Узуз гъюл'ан, йиціуб кІарч али, ургуб кІул али, кІарчариин йиціуб таж али, хъа кІуларик Аллагъдиз люкънар кайи вягъши гъяйванат удубчІвур гъябкъюнзуз. ² Узуз гъябкъю вягъши гъяйванат леопарддиз ухшар вуйи, хъа ушв – асландинсиб. Аждагъайи дидиз чан къувват, тахт ва зурба гъюкум тувнийи. ³ Дидин кІуларикан сабнубдиз йибкІрубсиб зиян дубхъну рябкъюйи, аммаки думу зиян сагъ гъабхънийи, ва вари дюн'я, мюгътал дубхъну, гъадму вягъши гъяйванатдихъди гъубшнийи. ⁴ Хъа адмийири, аждагъайи чан гъюкум вягъши гъяйванатдиз тувиган, дидиз икрам гъапІу, хъасин, гъамци кІури, дурари вягъши гъяйванатдизра икрам апІуру: «Фуж шулу гъаму гъяйванатдихъ тевуз, шлихъан шул мидихъди элегуз?»

⁵ Дидиз, дамагъ кайи ва Аллагъдиз люкънар апІру гафар пуз, ихтияр тувнайи ва дидиз гьюкумра ягъчІвурна къюд йигъаз тувнайи. ⁶ Диди Аллагъдиз люкънар апІуз чан ушв абццру – люкънар Дугъан ччвурназ, Думу яшамаш шулайишваз ва Аършарин агълариз апІуру. ⁷ Дидиз Аллагъдин гирами халкъдихъдира дяви гъабхуз ва гъалиб хъуз ихтияр тувнайи. Дидиз гъацира гъарсаб тухмин, халкъдин, чІалнан ва миллетдин зиин гьюкум тувнайи.

⁸ Дюн'я арайиз хайиз гъурбан апІуз гъазурди айи Ччилахъ хъайи уьмрин китабдик ччвурар ктру жилин вари адмийири дидиз икрам апІиди.

⁹ Шлик ерхъру ибар каш, гъит ебхъри!

¹⁰ Шли йисирар дисураш, думу учв йисирди дисиди.

Шли ханжли йикІураш, думу учв ханжлихъан йикІиди.

Гъамдиинди Аллагъдин гирами халкъдиз чпин мюгъкамвал ва хъугъувал уьбхюз дих апІура!

Жилиан гъайванат

¹¹ Хъасин узуз жилиан удубчІвурайи жара вягъши гъайванат гъабкъзуз. Дид'ин, Ччил'инси, къюб кІарч алийи, амма диди аждагъайиси гафар апІуйи.

¹² Дидиз сабпи вягъши гъайванатдинсиб гьюкум тувнайи. Диди сабпи вягъши гъайванатдиз варибдиъ кюмек апІуйи. Диди дюн'яйиин вари адмийирихъди йибкІрубсиб зиян сагъ дубхънайи сабпи вягъши гъайванатдиз икрам апІуз гъитуйи.

¹³ Диди зурба аьламатар улупуйи: адмийирин улихъ завариан жилариина цІа гъюз гъитуйи. ¹⁴ Сабпи вягъши гъайванатдин ччвурнахъан аьламатар улупури, диди дюн'яйиин адмийир улдугуз гъитуйи. Диди ханжал йивну зиян гъапІу ва, хъана сагъ гъабхъи сабпи вягъши гъайванатдин гьюрматназ сурат балгуз, буйругъ гъапІу.

¹⁵ Гъадму суратну гафар апІбан ва диди чаз икрам дарапІрудар йихбан бадали, вягъши гъайванатдин суратниин ил алапІнийи; дидиз гъаци ил алапІуз удукърувал тувнайи. ¹⁶ Диди варидариз: гъулугъчйириз ва гъулугънахъ хътрудариз, девлетлуйириз ва касибариз, лукІариз ва азаддариз – арччул хлик, ясана унтІак лишан капІуз гъитуйи. ¹⁷ Дициб лишан (вягъши гъайванатдин ччвур, ясана число) кадрурихъди мутму я гъадабгъуз, я масу тувуз гъитри гъахъундар. ¹⁸ Мушваъ аькъюл лазим ву: фикирлу кас гъит, вягъши гъайванатдин числойиъ айи мянайин гъаври ахъри. Думу число адмийиринуб ву, магъа дидин число: 666.

Сион дагъдиин цІийи мяъли

14 Хъа узуз гъаркъюнзуз: магъа, Сион дагъдиин Ччил дийигъна, Дугъахъди – гъадму варжна ягъчІвурна юкъуд агъзур, унтІ'ин Исайин ччвур ва Дугъан Адашдин ччвур дидикІнайидар.

² Хъа узуз завариан, ягъли гъарзарилан убсрайи нирин гъугъсиб ва завар рахбан гъугърумарстар

дихар гъеерхъунзуз. Узуз гъеерхъу дихар гъацдар, мукъмар йивурайи чюнгринстар вуйи.

³ Дурари тахтнан улихъ ва юкърид гъайванатарстаринна къарна юкъур аьхюдарин улихъ цІийи мяъли апІурайи. Думу мяъли, дюн'яйиин тухмигъян гъядягънайи гъадму варжна ягъчІвурна юкъуд агъзур касдихъантІан гъайри, сарун гъич сарихъанра кІваъланди дубгъуз шулдайи.

⁴ Дурар дишагълийирихъди чиркин дархъидар, хъа чпин марццишин гъюбхдар ву; дурар, Ччил наанди гъушиш, Гъадгъахъди гъягърудар ву. Дурар имбу инсаниятдигъян гъядягънайидар ву. Дурар Ччилаз ва Аллагъдиз бин ва ккебгъувал вуди кадагънайидар ву. ⁵ Дурарин мелзназ кучІал аьгъдайи, дурар кацІдар дар.

Шубур малайик

⁶ Хъасин узуз, аършарикк, гъаргандин Ужувлан хабар хъади, жилариин гъарсаб миллетдиз, тухмиз, чІалназ ва халкъдиз дидкан хабар дебккри, тІирхурайи жара малайик гъаркъюнзуз. ⁷ Дугъу аьхю дихниинди гъарай гъапІу:

«Аллагъдихъан гучІ апІинай ва Дугъан ад за апІинай!

Гъаз гъапиш Дугъу суд апІру сьаьт хъубкъна! Гъаддиз зав, жил, гъюл ва булагъар яратмиш ГъапІуриз икрам апІинай!»

⁸ Сарсана, къюрпи малайикра, сарпирин къяляхъди тІирхури, гъафи ва гъарай гъапІу: «Ккадабхъну, ккадабхъну, ккадабхъну Вавилон, машгъур меркез, чан къяппавалин чяхрихъди вари халкъар тухъ гъапІу шагъур!»

⁹ Сарсана, шубурпи малайикра, къюрпирин къяляхъди, зурба дихниинди чІигъар апІури, гъафи:

«Эгер шли вягъши гъайванатдиз ва дидин суратназ икрам апІураш ва хил'ин, ясана унтІ'ин дидин лишан капІнаш, ¹⁰ гъадгъу Аллагъдин хъял айи зах'ан фукІа кпибикъди гъазур гъапІу чяхир убгъиди. Дицирикан, цІиъ ва гугуртдиъ, гирами малайикарин ва Ччилан улихъ, зивзивар кчІюкъиди.

¹¹ Дурарикан кчІюкъюрайи зивзиварин кум гъаргандиз аьсрариан аьсрариз завариз удубчІвур. Я йигъну, я йишвну сикинвал адар вягъши гъайванатдиз, дидин суратназ, ва дидин ччвурнахъ лишан жандиин алапІнайидариз».

¹² Гъамдиинди Аллагъдин гирами халкъдиз, Аллагъдин табшуругъар тамам апІурайидариз ва Исайиз аьгъглу вуйидариз мюгъкам хъуз дих апІура.

¹³ Мидхъан узуз завариан гъамци кІурайи дих гъеебхъзуз:

«БикІ: „Хушбахтаврар ву, Иса Месигъдихъ хъугъну, гъийихдар“, „Ав, думу гъаци ву, – кІура Рюгъну, – дурари, чпин гъагъишнариккан

ккудучІвну, рягъятвал гъадабгъура, гъаз гъапиш дурари гъапіу ляхнар гъадрарихъди гъягъиди“».

Хъугъувалин иган

¹⁴ Ва магъа узуз лизи диф гъябкъзуз, хъа дифриин фуж-вуш Инсаниятдин Бализ ухшар алир деъна. Дугъан кІул’ин гъизилин таж ал, хъа хилиъ учІру дагъур а. ¹⁵ Хъа сарсана малайик Аършарин хул’ан дифриин деънайириз ахю дихниинди чІигъ апІури, удучІву:

«Яв дагъур гъапі ва убг!

Гъаз гъапиш иган убгру вахт хъубкъна – дюн’яйин мягъсул хъубкъна!»

¹⁶ Дифриин деънайири, хил хъапіну, чан дагъур жилиина гатІабхъуру, ва жилин вари иган дубгну шулу.

¹⁷ Хъасин Аършарин Хул’ан жара малайик удучІвуру, дугъахъра учІру дагъур хъайи.

¹⁸ Сарсана цІин ахювал хъайи малайикди, гъурбнар ургрушлан гъедергну, учІру дагъур хъайи малайикдиз ахю дихниинди кІуру:

«Гъапіну яв дагъур,
дюн’яйиин али тІумтІарин багъдиан
тІумтІарин кабар ккудутІ,
гъаз гъапиш дурар хъуркъна».

¹⁹ Малайикди чан дагъур дюн’яйиинди гатІабхъуру ва тІумтІар ккудутІуру, хъасин дурар, Аллагъдин хъял айи кЧюкърушвазди ахъру. ²⁰ Хъа кабар шагърин гъирагъдихъ, ликариккан апІури, кЧюкърору, ва кЧюкърушван даргарилан ифи удубзуз хъубгъру. Удубзу ифди, дийибгънайи гъяйвнин фурийиккнакъан ягъалди, юкъуб аътраф шубудварж километрин манзилназ жил алабціуру.

Ургур малайик ургуб бедбахтвал хъади

15 Хъасин завариин узуз сабсана зурба ва аъжайиб лишан гъябкъюнзуз: ургур малайикдихъ ургуб аъхиримжи бедбахтвал хъа. Гъамрариинди Аллагъдин хъял ккудубкІурайи. ² Узуз цІихъди дибикънайи гюзгдиз ухшар али гъюл гъябкъзуз. Гъадму гюзгдин гъюлихъ вягъши гъяйванатдиин, дидин суратниин ва дидин ччвурнан числойиин гъалиб гъахъидар дугъужвнайи. Дурар Аллагъдин чюнграр хъади дугъужвнайи. ³ Дурари, Аллагъдин гъуллугъчи Мусайин мяъли ва Ччилан мяъли апІурайи:

«Зурба ва аъжайиб вуяв ляхнар, Агъа Аллагъ,
вари хилиъ Дибиснайир!
Дугъри ва гъякъ вуяв рякъяр, халкъарин Паччагъ!
⁴ Шлиз, Агъа, Увхъан гучІ хъибдар,
ва шли Яв ччвур адлу апІидар?!
Гъаз гъапиш Уву сар вува, Гирамир!
Ва Яв улихъ дахъди икрамназ!
Гъаз гъапиш Яв гъякъвал ачухъ гъабхъну!»

⁵ Хъасин узуз гъябкъюнзуз: завариъ Аллагъдин Хал ачмиш дапІну – Шагъидвалин Чадур, ⁶ хъа душв’ан, ургуб бедбахтвал хъади, ургур малайик

удучІву. Дурариин марцци крабчІру палат алийи ва дурари юкъв’ан гъизилин чІулар идитІнайи.

⁷ Гъадму юкърид гъяйванатарстарикан сари ургрид малайикарихъна, аьсрариан аьсрариз яшамиш шулайи Аллагъдин хъюлу ацІнайи ургуб гъизилин гъаб туву. ⁸ Хъа, Аллагъдин адлувалиан ва Дугъан къудратнаан кумрахъди Аършарин Хал абціру. Душвазди, сабан ургрид малайикарихъ хъайи ургуб бедбахтвал ккудудукІкъан гагъди, гъич сарихъанра учІвуз гъабхъундайи.

Аллагъдин хъял айи зах

16 Хъасин узуз, Аършарин Хул’ан ахю дихниинди ургрид малайикариз кІурайи дих гъеебхъунзуз:

«Гъарахай, ургуб гъабраъ айи Аллагъдин хъял дюн’яйиина удубзай!»

² Сарпир удучІвну, дюн’яйиина чан гъаб удубзуру ва бухъ ккайи учІвру ва мурдал зийнар хуру. Дурар вягъши гъяйванатдин лишан кайи ва дидин суратназ икрам апІру адмийириин алаънийи.

³ Къюрпири чан гъаб гъюлериинди удубзуру, ва шид майтин ифдиз илтІибкІуру – вари гъюлиъ айи чІивишин йибкІуру.

⁴ Шубурпири чан гъаб нирариинди ва булагъариинди удубзуру, ва дурарра ифдиз илтІикІуру. ⁵ Хъа штарин малайикди гъапиб гъеебхъзуз:

«Уву гъякъ вува,
эй Айир,
Гъахъир
ва Гирамир,
гъамци жаза гъадабтІбаз:

⁶ дурари гирамидарин ва пайгъамбрарин ифи удубзну,
гъаддиз Уву
дурариз убхъуз
ифи тувунва –
дурар лайикъ ву!»

⁷ Хъа узуз, гъурбнар ургру йишвура фици кІуйиш гъеебхъзуз:

«Ав,
Агъа Аллагъ,
вари хили Дибиснайир,
дугъри ва гъякъ ву
Яв адабтІурайи жаза!»

⁸ Юкъурпири чан гъаб ригъдиинди улубзуру, ва ригъдиз чан цІиинди адмийир ургуз гъитру къувват тувру. ⁹ Яман убцрушнаан адмийир ургуйи ва гъацдар бедбахтвалар гъау Аллагъдин ччвурназ агърар апІуйи. Аммаки дурар, чпин тІулар гъитну, швумал гъахъундайи ва Дугъан ад гъапіундайи.

¹⁰ Хъурпири чан гъаб вягъши гъяйванатдин тахтниинди удубзнийи ва дидин паччагълугъ мучІушнаъ абхънийи. Адмийири, иццрушнаан чпин мелзариин къацІар алахъуйи, ¹¹ ва бедбахтваларна иццрушнагъаъну кІури Аършарин Аллагъдиз агъар апІуйи. Аммаки дурари

чпин тІулар дирчундаи, я гардандиъ гьидисундаи.

¹² Йирхьурпири чан гъаб машгьур нир Ефратдинди удубзуру ва дидиъ айи шид, ригъ гьудубчІвру терефариъ айи паччгъариз рякъ ачмиш хьуз, ебццуру. ¹³ Узуз, аждагъайин ушвниан, вягъши гъайванатдин ушвниан ва кучІлин пайгъамбрин ушвниан чру гъюбариз ухшар айи шубуб чиркин рюгъяр удучІвруи гъяркъзуз.

¹⁴ Мурар, аьламатар улупру жинарин рюгъяр ву: дурар, Аллагъдин, вари хилиъ Дибиснайирин зурба гъиямат йигъаз дьвдиз гъязур йихъай кІури, дюн'яйин вари паччгъарихъна гъягъюру.

¹⁵ «Магъа, Узу тІафалси, хабарсузди гьидиза. Хушбахтавар ву ккилигурайир ва чан палтар уьрхурайир, дицир гъяцІалди гъягъидар, ва гьич саризра дугъан аьйибнан йишвар рякъидар!»

¹⁶ Ва дурари паччгъар жугъуд чІалниинди Армагедон кІуру йишв'ина уч апІуру.

¹⁷ Хъа ургурпи малайикди чан гъаб гъавайизди удубзуру. Аьршарин Хулаъ, тахтнахъан гъамци кІурайи зурба дих гъюру: «Тамам гъапІну!»

¹⁸ Хъа къюркълин цІйир, гъарйир, гъюгърумар ва жилар тІурччувалар шулу. Гъамкъан яманди жилар тІурччувал дюн'яйин адми гъахъихъанмина гъахъундаи. ¹⁹ Машгъур вуйи шагъур шубуб йишваз гьутІубкІнийи, Аллагъ гъясбикк ккадурарин шагърар ккадахънийи. Машгъур вуйи Вавилон кІуру меркез Аллагъди кІваин гъапІнийи ва дидиз Дугъу Чан пис хъял айи чяхрин зах тувнийи. ²⁰ Хъа вари островар гьудургнийи, дагълар дихъури имдаи! ²¹ Завариан адмийирина йирхьцур килакъан айи мирккар гъургънийи. Гъамциб миркклин бедбахтвал гъапІу Аллагъдиз адмийири хъа яман агърар апІуйи, гъаз гъапиш му бедбахтвал гизаф ахъюб вуйи!

Вавилондин суд

17 Ургуб гъаб хъайи ургур малайикдикан сар узухъна гъафнийи ва узухъди гьулхнийи: «Лиг, фициб жазайиз ккилигураш гизаф нирариин али Машгъур Къяппа. ² Дюн'яйин паччгъари дугъахъди къяппавал гъапІнийи, ва дугъан къяппавалин чяхрихъди дюн'яйин адмийир тухъ гъахънийи».

³ Хъасин узу Гирами Рюгъну ацІнийзу ва ичІи чюлиз гъухнийзу. Узуз душваъ, Аллагъдиз дидикІнайи люкънарихъди алабцІнайи уьру вягъши гъайванатдин деъну, дишагъли гъяркъзуз. Думу вягъши гъайванатдин ургуб кІул ва йицІуб кІарч алийи. ⁴ Дишагълийиин лап уьру ва ал рангнан палат алийи. Дугъан къашкъамат гъизилиинди, багъа гъванариинди дабалгнаи. Хилиъ дугъу чан къяппавалин чиркишнари ва аьйибну абцІнайи гъизилин зах дибиснайи. ⁵ Дугъан унтІин жини сир айи гъамциб ччвур дибикІнайи: «Вавилон – машгъур меркез, дюн'яйин аьйибнанна къяппаваларин дада».

⁶ Узуз думу дишагъли, Аллагъдин халкъдин ифи ва Исайикан шагъидвал апІрударин ифи дубгъну, пиян духъну, гъяркъзуз. Узуз думу гъяркъиган, гъах гъахьир, узу йиз фикрихъна гъюрадайза.

⁷ Малайикди узуз гъапи:

«Уву гъаз мюгътал гъахъива? Узу увуз дишагълийикан ва думу элеъну гъягъюрайи, ургуб кІулна йицІуб кІарч али вягъши гъайванатдикан сир ктибтидизавуз. ⁸ Увуз гъябкъю вягъши гъайванат саб вахтна айи, хъа думу сарун имдар. Гъамус, багарихъди думу, кІан ккадрушв'ан аьжал хъудубкънайиб, удубчІвиди. Дюн'я халкъ апІайиз Уьмрин китабдик ччвурар дидикІну адру дюн'яйин вари адмийир, думу вягъши гъайванат гъябкъиган, мюгътал хъиди, гъаз гъапиш саб вахтна думу айи, хъа гьудубгнийи, хъа гъамус хъана ачмиш хъибди. ⁹ Мушваъ гъавриъ ахъуз фагъум ва аькъюл лазим ву. Ургуб кІул – мурар, дишагъли деънайи ургуб тепе ву. ¹⁰ Дурар (ургуб кІул) – ургур паччагъ ву; гъамусдиз хьур гъийихну, сар ими, хъа имбур мегъел дуфнадар, ва, думу гъафиган, дугъан думукъан йигъар хъидар. ¹¹ Фила-вуш чІивиди айи вягъши гъайванат, гъам сяаьтна дубкІнайиб – му гъадму ургур паччгъарси миржирпи паччагъра ву, думу чан аьжалнахъна гъяра. ¹² Увуз гъяркъю йицІуб кІарч, мегъел паччагъвал ккубкънадру паччгъар ву, амма дурариз вягъши гъайванатдихъди сатІиди цІиб вахтназ паччагъвал ккубкъди. ¹³ Дурарин сабстар метлебар ву, думу паччгъари чпин къувватна гьюкум вягъши гъайванатдихъна тувди. ¹⁴ Дурари Ччилахъди дяви гъабхиди, Ччил дурариин гъалиб хъиди, гъаз гъапиш Думу агъйирин Агъа ва паччгъарин Паччагъ ву. Дугъахъди сатІиди, Чав дих дапІнайидар, Чав кадагънайидар ва Дугъахъ хъугърайидар, аьгътлу вуйидар хъиди».

¹⁵ Хъа малайикди узуз гъапи:

«Увуз рякъюрайи Къяппа деънайи нирар – мурар халкъар, адмийирин ахъю гъварчар, миллетар ва чІалар ву». ¹⁶ Увуз гъябкъю йицІуб кІарчназ ва вягъши гъайванатдиз думу Къяппа даккун хъиди ва дугъхъан вари девлет тадабгъну, фукІа илимдарди гъяцІал апІиди. Дурари дугъан жандак ипІиди ва цІигъ убгиди. ¹⁷ Гъамци дурарихъди апІуз гьитур Аллагъ ву. Агъайин ният гъациб вуйи. Аллагъди, Чан гафар тамам хъайизкъан, дидин хилиз гьюкум гъюз гьитнайи. ¹⁸ Хъа увуз гъяркъю дишагъли – му вари дюн'яйин паччгъарин зиин паччагъвал гъабхурайи зурба ва машгъур шагъур ву.

Вавилон ккадабхъуб

18 Хъасинси узуз завариан гъюрайи, хилиъ зурба гьюкум айи жара малайик гъяркъзуз. Дугъан адлувалиан жил нурлу гъабхънийи. ² Дугъу къудратлу дихниинди гъапи: «Ккадабхъну, ккадабхъну машгъур меркез Вавилон!»

Думу шейтІнар диргрушв ва гьар бабат чиркин
рюгьарин мугьара,
гьар бабат чиркин жакьварин мукь,
гьар бабат чиркин ва хяви вягьши гьайванатарин
макан ву;

³ Гьаз гьапиш думу кьаппайи чан кач'валин яман
чяхир
вари халкьарихьди убгьуз гьитнийи;
дугьахьди дюн'яйин вари паччгьари кьаппавал
гьапІнийи;
дугьан хазнайин кьадар адрувалилантина
ариш-веришчйири чпиз девлет уч гьапІнийи».

⁴ Хъа узуз заваринан кІурайи жара дих гьеебхьуз:
«Йиз халкь,
дугьан гунгьарин иштракчйир учву дархьбан
бадали
дугьан бедбахтвалар учвук ктрукІбан бадали,
дугьан ярхла йихьай.

⁵ Гьаз гьапиш дугьан гунгьар завариккна
ккудукьна,
ва Аллагдади дугьан алчагь ляхнар кІваан алаура.

⁶ Гьаддиз дугьаз,
дугьу учвуз гьапІуб апІинай,
кьюб ражари артухь дугьан ляхнариз кьимат
тувай;
кьюб ражари артухь ижми чяхир дугьан захь
убзай!

⁷ Дугьан фукьан ад ади ва дугьу фукьан кефер
апІури гьахьнуш,
гьадмукьан аьзабар ва дерд тувай дугьаз!
Гьаз гьапиш дугьан кІваан гьаму гьабгьюра:
„Узу падишагь-ханумси деъназа,
узу ачІнир дарза ва дерд узуз гьабкьюндарзуз!“

⁸ Магьа гьаддиз, сабхилди дугь'ина бедбахтвалар
гьиди:
аьжал, дерд, гаш'вал,
гьацира думу цІигь ургиди.
Гьаз гьапиш, дугьан суд гьапІу Агьа Аллагь
кьудратлу ву».

⁹ Дугьак кабхьну цІана кум гьабкьыган,
дугьахьди алчагь'валариъди ва гьизилиан
идиргьури яшамиш гьаши дюн'яйин паччгьар
дугьахь ишиди ва дердер зигиди. ¹⁰ Дугьан
аьзабариз гьирагьдихь дийигьну лигури ва
гукІнишну гьадагьну, дюн'яйин паччгьари пиди:
«Язухь вуда, язухь вуда яв, эй Вавилон,
машгьур вуйи меркез, кьудратлу вуйи меркез.
Саб гагьди ув'ина яв кьазйир гьафида!»

¹¹ Ариш-вериш апІрударра дугьахь ишуйи ва
гьам зигуйи, гьаз гьапиш сарун дурарин мутмйир:
гьизилин, арсран, багьа гьванарин ва жемчугдин,
назук ирин, кьѝриб-журжюрин, шелкдин ва ал
рангнан парчйирин, лимондин гьарарин гьагьар;
флин кІурбин гьаржюре шей'арин ва багьа
гакІвликан, бронзайикан, рукькан ва
мармардашдикан ктау гьабарин гьагьар; хурагнак
кахьру гьарарин гьеерццу галарин, гьеерццу
укІарин, ицци ниар хъайи ччимарин, мирра ва

ладан аьтрарстар ягьарин; чяхрарин, оливкйирин
ва ччимарин, уччвуди гьярягью хюйин, дяхнарин,
йицарин ва марччарин, гьайвнарин, аьрабйирин,
лукІарин гьагьар сарира гьадагьури имдаи.

¹⁴ «Яв кІван тямьгь хъайи йимишар сарун увуз
имдар;

яв нурлувал ва девлет вари пуч гьабхьну.
Сарун гьич зат дурар увухь хьидар!»

¹⁵ Гьамцдар мутмйириинди ариш-вериш апІрудар
ва Вавилондин падишагь-ханумдилантина
девлетар уч гьапІдар, дугьан аьзабар гьяркьган,
мяхь кивну, гьирагьдихь дийигьиди ва дурари,
ишури, жан гьадабгьури, ¹⁶ пиди:

«Язухь вуда, язухь вуда, машгьур меркез,
назук ирин палатдиъ убчІвнайиб,
лап уьру ва ал рангнан парчйириъ айиб,
гьизилин, багьа гьванарин ва якьут-мержандин
нур
туврайи шагьур!

¹⁷ Фициб девлет саб гагьди пуч гьабхьундарин!»

Хъа вари гьюлериин гимйир хъаьрудар, вари
гимйириъ айидар, вари гимйириин ляхин
апІурайидар ва вари гьюлериин чпиз девлетнахь
хъайидар гьирагьдихь дийигьнийи, ¹⁸ ва дурари,
меркездик кабхьу цІин кумрахьинди лигури,
ишларин гьарайниинди кІуйи:

«Фу тевуз шул машгьур меркездихь?» ¹⁹ Хъасин
дурари чпин кІуларин дерднаан рюкь алабхьуйи,
хъа, ишури, гьарай илипуйи:

«Язухь вуда, язухь вуда яв, машгьур меркез!
Гьюл'ин гимйир хъаьрайидар
вари гьамгьан девлетналан арбаб гьахьну.
Саб гагьди душв ичІи чюлиз илтІибкІну!»

²⁰ «Аммаки уву, зав, шадвал хъапІ!
Шадвал хъапІай, гирамидар, вакилар ва
пайгьамбрар,

дугьу учв'ан удубзу ифдилантина
Аллагдади дугьаз завал гьядябхьюз гьитну!»

²¹ Хъасин кьудратлу малайикди, рягьнин ахалсиб
зурба гьван гьадабгьну, гьюлизди гатІабхьну,
кІуру:

«Гьамциб кьувватниинди илдипну Вавилон,
машгьур меркез!

Думу сарун арайиз гьибдар!

²² Мукьмарин сесер сарун хьидар,
саризра ерхьидар чюнгюр йиврудар,
швутІрам ва зурна йиврудар.

Я шей'ар апІрудар,
я шей'ар апІрушвар
сарун увуъ хьидар.

Рягьарин ахларин сесер
сарун саризра ерхьидар.

²³ Шагьриъ акв апІру алатдин акв
сарун саризра рябкьидар.
Швушв хурайиринна швушван сесер
сарун саризра ерхьидар.

Гъаз гъапиш, яв ариш-вериш гъабхрудар
дюн'яйиъ
зурба касар вуйи;
гъаз гъапиш, вари халкъар уву яв тІилисимдиинди

кучІлин рякъюхъна гъахунва;
²⁴ Гъаз гъапиш, пайгъамбрарин ва гирами касарин
ифи,
дюн'яйиин вари йивну гъийихдарин ифи
гъаму шагъриъ а!»

Халкъди аършариъ Аллагъдиз мяълийир апІура

19 Хъасин узуз аършариъ зурба гъварч
адмийирин шадвалин гъарайнан гъугъ
гъеебхънзуз:

«Аллилуя!
Уърхювал, ад ва къудрат
ихъ Аллагъдихъ хъа,
² Гъаз гъапиш, дугъридар ва гъакълудар ву Дугъан
жазйир:

Дугъу Машгъур Къяппайин, диван гъапІну,
вари дюн'яйиин чан алчагъвал артмиш гъапІган;
Дугъу дугъаз,
Чан лукІарин ифдиз дилигну,
жаза адабтІну!»

³ Хъанара адмийирин гъварчну гъарай гъапІу:
«Аллилуя!

Думу алчагърин кум аърсариан аърсариз завариз
удубчІвури хъибди!»

⁴ Къарна юкъур аъхюр ва юкърид
гъяйванатарстар, Аллагъдиз икрам апІури,
тахтнийн Деънайирин улихъ гъамци кІури,
жилиина ис ахъу:

«Амин! Аллилуя!»

⁵ Ва тахтналан гъамци кІурайи дих гъабши:
«Ихъ Аллагъдин тяриф апІинай,
вари Дугъан гъуллугъчйир,
вари Аллагъдиз гъюрмат апІурудар,
ціб вуйидар ва машгъур вуйидар!»

⁶ Узуз адмийирин зурба гъварчнан гъугъ, ясана
урсрайи штарин гъугъ, ясана къудратлуди завар
рахурайи гъугърумарин гъугъсиб дих
гъеебхънзуз:

«Аллилуя! Агъа, ихъ Аллагъ,
вари хилиъ Дибиснайир, паччагъди дийигъну!

⁷ Шад хъидихъа ва шадвалин гъарай ипдихъа,
Дугъан ад за апІидихъа,
гъаз гъапиш Ччилан сумчир а!

Дугъан швушв гъязур духъна:

⁸ швушваз назук ирин нурлу ва марцци палат
тувна!

Назук ир – му Аллагъдин гирами халкъдин гъакъл
ляхнар ву».

⁹ Хъасин малайикди узуз кІуру:

«БикІ: „Хушбахтаварар ву Ччилахъна сумчрин гешт
хъапІуз дих дапІнайидар!“

Ва, давам апІури, малайикди гъапизуз:

„Магъа Аллагъдин гъакъл гафар!“»

¹⁰ Узу, му малайикдиз икрам апІарза кІури, дугъан
ликариккна ис алахъза, хъа дугъу узуз гъапи:

«Лиг, мици мапІан! Узура, увуси ва яв
гъардшарси, Исайикан шагъидвал апІурайи лукІ
вуза! Аллагъдиз икрам апІин! Гъаз гъапиш гъаму
пайгъамбарвалин гафарин мяна Исайикан
шагъидвал апІуб ву».

Лизи гъяйвниин элеънайир

¹¹ Хъасинси узуз зав атІабццну гъябкъзуз: магъа
лизи гъяйван ва дид'ин Элеънайир. Дугъаз Дугъри
ва Гъякъ Кас кІуйи, Дугъу гъякъ'валиинди дяви ва
суд апІуру. ¹² Дугъан улар убгурайи ціаси ву, Дугъан
кІул'ин гизаф тажар ал. Дурарик, Дугъаз ЧазтІан
гъайри, саризра аъгъдру ччвур дибикІна. ¹³ Дугъ'ин
ифдик кипнайи валжагъ алийи. Дугъан ччвур:
«Аллагъдин Гаф» вуйи. ¹⁴ Лизи гъяйвнариинди,
назук ирин лизи ва марцци палат алди, Дугъахъди
аършариан къушум хъайи. ¹⁵ Аллагъдин Гафнахъ
хътругърудар пуч апІуз Дугъан ушвниан учІру
ханжал удубчІвурайи. Дугъу дурар рукъан
чумакъикк ккаъди: Дугъу чяхир кчІюбкърушваъ
Аллагъдин, вари хили Дибиснайирин, яман
хъялнан чяхир кчІюбкъюра. ¹⁶ Дугъан валжгъиин
ва жвукъриин «паччгъарин Паччагъ ва агъйирин
Агъа» ччвур дибикІнайи.

¹⁷ Узуз, ригъдиин дийигъну, заварикк тІирхурайи
вари жакъвариз зурба дихниинди чІигъ апІурайи
малайик гъяркъзуз:

«Эй, гъамина, Аллагъдихъна, хъябхъдин машгъур
хураг ипІуз уч йихъай! ¹⁸ Паччгъарин, къушмарин
аъхюдарин, къудратлударин, гъяйвнарин ва
дурариин элеънайидарин, лукІарин ва азадкрарин,
ціб ва зурба вуйидарин жандкарин йикк
ипІидичва».

¹⁹ Хъа узуз, лизи гъяйвниин Элеънайирихъдина
Дугъан къушмарихъди дявдиз удубчІвнайи вягъши
гъяйванат гъябкъзуз. ²⁰ Вягъши гъяйванатна
кучІлин пайгъамбар гъидису. КучІлин пайгъамбри
вягъши гъяйванатдин гъюрматназ аьламатар
улупуйи. Дугъу гъадму аьламатариинди вягъши
гъяйванатдин лишан капІнайидар ва дидин
суратназ икрам апІурайидар алдатмиш гъапІнийи.
Дурар къюридра чІивиди имиди убгурайи
гугуртдин дагриъ ирчу. ²¹ Имбудар лизи гъяйвниин
Алирин ушвниан удубчІвурайи ханжлихъди
гъийихнийи, ва вари жакъвар дурарин майтарин
йиккарихъди ацінийи.

Агъзур йис

20 Хъа гъадмуган, кІан ккадрушван ачар хъади
ва хилиъ аъхю зунжур ади, завариан
гъюрайи малайик гъяркъзуз. ² Дугъу аждагъа, дегъ
заманайин битІ, яни иблис вая Сатана, дибисну
агъзур йисазди йибтІну, ³ кІан ккадрушвазди ипру
ва, халкъар алдатмиш дарапІбан бадали, агъзур
йис гъябгъяйизкъан, хъябкъну, зиълан печать

йивуру. Хъасин думу сацїиб вахтназ деебтуб лазим вуйи.

⁴ Хъа узуз, суд апїуз гьюкум тувнайидар деънайи тахтар ва, Исайикан шагьидвал дапїну ва Аллагьдин Гафналантина ккахъну, кїулар алдатїу рюгьар гьяркьзуз. Мурар вягьши гьайванатдиз, я дидин суратназ икрам дарапїдар ва унтїин, ясана хилїин дидин лишан капїуз гьидритдар ву. Дурар чїиви гьахънийи, ва дурари Месигьдихъди агъзур йисан паччагьвал апїиди. ⁵ Хъа имбу дийихнайидар, агъзур йис гьябгьайиз, чїиви хьидар. Му сабпи чїиви хьувал ву. ⁶ Хушбахтаврар ва гирамидар ву сабпидарди чїиви гьашидар! Мурарин зиин кьюбпи аьжализ гьюкум адар. Дурарикан Аллагьдин ва Месигьдин гьуллугьчїир хьиди, ва дурари Гьадрарихъди агъзур йисан паччагьвал апїиди.

Иблисдиз жаза

⁷ Агъзур йис гьубшиган, иблис дустагьдиан деебтиди, ⁸ ва диди, дюн'яйин юкьуб терефназ дубшну, яни Гогдинна Магогдин йишвариз дубшну, халкъар алдатмиш апїури, дурар дявдиз уч апїиди. Дурарин кьадар гьюлихъ гьумкъан ву. ⁹ Вари жил дибисну дуфну, дурари Аллагьдин гирами халкъар айишв ва Аллагьдин ккуни шагьур кьялаъ тїапїу. Хъа, завариан цїа дубгьну, Иблисдин кьушум вари тїанкъ гьапїу. ¹⁰ Дурар алдатмиш гьапїу Иблис гугурт убгурайи цїин дагризди – вягьши гьайванатна кучїин пайгьамбар айи йишвазди – ипру. Дурарикан йишвди – йигьди, аьсрариан аьсрариз зивзивар кчїюкьюри хьиди.

Гьийихдарин суд

¹¹ Хъа узуз, зурба лизи тахт ва дид'ин Деънайир гьяркьзуз. Дугъан машнахъан вари жил ва зав гьергнийи, дурар дихъури имдаи! ¹² Узуз гьийихдар, машгьур ва цїиб вуйидар тахтнан улихъ дийигьну гьяркьзуз. Китабар арццу, хъасин сабсана китаб абццу. Му Уьмрин китаб вуйи. Хъасин гьийихдарин суд, китабарь дибикїнайиси, чпин ляхнариинди гьапїу. ¹³ Гьюлери чпиъ айи дийихнайидар тувнийи, аьжали ва жегьеннемди чпиъ айи дийихнайидар тувнийи, ва гьарсар касдин, чав гьапїу ляхнарииз дилигну, суд гьапїу. ¹⁴ Хъасин аьжална жегьеннем цїин дагризди ирчнийи. Ари гьаму кьюбпи аьжал ву – цїа алди, убгурайи дагар. ¹⁵ Уьмрин китабдик дидикїну адрудар цїин дагризди гатїахънийи.

Цїийи Ерусалим

21 Хъа узуз цїийи зав ва цїийи жил гьябкьзуз. Гьаз гьапиш сифтейин заварна жилар гьаргандиз гьудургнийи ва гьюлер сарун имдаи. ² Узуз Гирами Шагьур – цїийи Ерусалим гьябкьзуз. Думу завариан Аллагьдихъан, жилириз

ккилигурайи швушвси кабалгну, ис гьабхънийи.

³ Узуз тахтналан кїурайи ахю дих гьеебхъзуз: «Магьа Аллагь дуланмиш шлу йишв, Думу адмийирихъди сатїиди яшамиш хьиди! Дурар Гьадгъан халкъди хьиди! Ва Аллагь гьадрарихъди хьиди, ва гьадрариз Думу Аллагь хьиди.

⁴ Дугъу дурарин уларилан гьарсаб нивгъ марцц апїиди.

Аьжал сарун хьибдар, сарун дердер, ишлар, иццрушна хьидар, гьаз гьапиш, муганайиздинуб вари гьаргандиз гьубшну».

⁵ Тахтнийин Деънайири гьапи:

«Лиг, Узу вари цїийиб арайиз хураза!» Хъа гьапи: «Бикї, му гафар вари гьякь ва дугъри ву».

⁶ Дугъу гьапизуз:

«Тамам гьабхъну! Узу – Альфа ва Омега, Эвел ва Аьхир вуза. Гьах духънайириз уьмрин булагьдиккан Узу чїанади шид убхъуз гьитдиза.

⁷ Гьалиб гьахьириз Узхъан гьаму вари ирсди рубкьиди. Гьацириз Узу Аллагь хьидиза, хъа думу Узуз бай хьиди. ⁸ Хъа гучїбяхьарин, масу туврударин, намуссузарин, йивну йихрударин, кьяпїириин, фалчїириин, идолариз икрам апїрударин ва вари кучїляхьарин йишв цїииндина гугутдиинди убгурайи дагар ву. Му кьюбпи аьжал ву».

⁹ Хъасин ккудукїру ургуб бедбахтвалар айи захар хъайи ургур малайикарикан сар малайик гьюру ва узухъди улхуру:

«Лиг, узу увуз швушв улупидизавуз – Ччилан шив!»

¹⁰ Хъа дугъу узу, Гирами Рюгьну ацїнайир, зурба ягъли дагъдиина гьурху ва узуз завариан Аллагьдихъан ис шулайи Гирами Шагьур – Ерусалим улупу. ¹¹ Думу Аллагьдин адну нурлу дапїнайи. Шагьрин крабчїурайивал багъа гьванаринсиб, яшмайихъна гьубшубсиб, хрусталси марцциб вуйи. ¹² Дидлан, йицїикьюр урар алди, зурба ягъли бару илтїибкїнайи. Хъа урнарихъ – йицїикьюр малайик. Урнариин ччвурар дидикїнайи – му ччвурар Израилин баярин йицїикьюб тухмин ччвурар вуйи. ¹³ Шубуд урнар ригъ гьудубчївру терефнахъинди лигурайи, шубуд – кафарийихъинди, шубуд – кьиблайихъинди, шубуд – ригъ алабхъру терефнахъинди. ¹⁴ Шагьрин цал йицїикьюб шибритїиин дивнайи. Дурариин Ччилан йицїикьюр марцци вакиларин ччвурар алийи.

¹⁵ Узухъди гафар апїурайи малайикдихъ, шагьур, дидин урнар ва цалар ерцуз гьизилин маргъ хъайи. ¹⁶ Шагьур юкьуб мурччвнануб вуйи, дидин ягълишинна яркьушин саб вуйи. Малайикди маргълихъди шагьур гьеебцу ва ярхисин кьюд агъзур километртїан зиина удубчїву, хъа дидин яркьушинна ягълишин, дидин ярхивалин кьадар айидар вуйи. ¹⁷ Дугъу цал гьеебцу, дидин ягъливал,

малайикди ктухубси, инсанарин гьисабариинди, йирхьцIур метр удубчIвнийи. ¹⁸ Цал яшма кIуру багъа гъвандикан дапIнайи, хъа шагъур – чаантина рябкъру шюшесиб марцци гъзиликан. ¹⁹ Шагърин шибритIар гъамцдар гъар жюре багъа гъванарихъди дабалгнайи: сабпи багъа гъван – яшма, къюбпиб – сапфир, шубубпиб – халцедон, юкъубпиб – изумруд, ²⁰ хъубпиб – сардоникс, йирхъубпиб – сердолик, ургубпиб – хризолит, миржибпиб – берилл, урчIвубпиб – топаз, йицIубпиб – хризопраз, йицIисабпиб – бирюза, йицIикъюбпиб – аметист. ²¹ ЙицIикъюд урнар – йицIикъюб жемчугдикан, гъарсар урнар сабди вуйи жемчугдикан дапIнайи. Шагърин кIулин кюче чаантина рябкъру шюшеси марцци гъзиликан вуйи.

²² Узуз шагъриъ Аллагъдин Хал гъябкъюндарзуз, гъаз гъапиш Учв, Агъа Аллагъ, вари хилиъ Дибиснайир ва Ччил – гъадрар Чпи Хал вуйи.

²³ Шагъур аку апIуз я ригъдин, я вазлин акв лазим дайи, гъаз гъапиш шагъур Аллагъдин аднахъди аку дубхънайи, ва Ччил – дидиз акв Туврур вуйи.

²⁴ Халкъар Дугъан аквнаъди гъягъиди ва дюн'яйин пачгъари душваз чпин заанвал хибди. ²⁵ Дидин урнар вари йигъан арццну хъиди, хъяркъну хъидар – душваъ йишв мучIу шлуб дар. ²⁶ Душваз халкъарин заанвал ва гъормат хибди. ²⁷ ФукIара чиркинуб душвазди убчIвидар, душвазди алчагъвал ва кучIал апIрур учIвидар. Душваъ анжагъ Ччилахъ хъайи Уъмрин китабдиъ дидикIнайидартIан учIвидар.

Уъмрин нир

22 Хъасин малайикди узуз хрусталси нур туврайи уъмрин штун нир улупзуз. Думу нир Аллагъдинна Ччилан тахтнаккан ккудубчIвурайи ² ва кIулин кючейиансина гъябгъюрайи. Нирин къюбиб гъирагъарихъди уъмрин гъар хъайи. Дидигъ йисан йицIикъюб ражари йимишар гъиршру, гъар вазли мейва хуру, дидин кIажар халкъар сагъ апIуз вуйидар ву. ³ Мушваъ агъ-суза кайибра гъич фукIара хъибдар. Гъаму Шагъриъ хъибди Аллагъдинна Ччилан тахт, ва Дугъан гъуллугъчйир Гъадгъан гъуллугънаъ хъиди. ⁴ Дурариз Аллагъдин маш рябкъиди, ва Дугъан ччвур дурарин машинин хъибди. ⁵ Душваъ сарун мучIу шлуб дар, дурариз сарун акв тувру алатдин акв, я ригъдин акв лазим хъибдар, гъаз гъапиш дурариз акв Агъа Аллагъди апIиди. Дурари паччагъвал аьсарариан аьсарариз апIиди.

⁶ Малайикди гъапизуз:

«Му гафар дугъридар ва гъякълудар ву. Чан Рюгъ пайгъамбарариз тувру Агъа Аллагъди Чан гъуллугънаъ айидариз багарихъди хъуз ккайиб улупуз Чан малайик гъаъну».

Гъюрур – Иса

⁷ «Магъа, Узу багарихъди гъидиза! Хушбахтавар ву гъаму китабдин пайгъамбарвалин гафар тамам апIрур!»

⁸ Узуз, Югъандиз, гъаму вари гъябкъюнзуз ва гъеебхъунзуз. Узуз гъеебхъиган ва гъябкъиган, узуз гъаму вари улупу малайикдин ликариккна, дугъаз икрам апIуз кIури, ис алахъза. ⁹ Хъа малайикди гъапизуз:

«Лиг, мици мапIан! Узура гъаму увуси, яв гъардшарси, пайгъамбарарси ва гъаму китабдин гафар тамам апIрударси, лукI вуза. Аллагъдин улихъ икрам апIин!»

¹⁰ Хъа дугъу гъапизуз: «Гъаму китабдин пайгъамбарвалин гафар миликан! Гъаз гъапиш вахт сарун хъудубкъна. ¹¹ Гъит, ахмакъ адми чан ахмакъ'валар апIури гъузри, гъит, алчагъри чан алчагъвалар апIри, гъит, ужури ужувлар апIри, ва гирами вуйир гирамиди гъузри».

¹² «Магъа, Узу багарихъди гъидиза! Ва гъардиз, чав гъапIу ляхнариз дилигну, тувру Йиз къимат Узухъди хъазухъ. ¹³ Узу вуза Альфа ва Омега, Сарпир ва КкудубкIрур, Эвел ва Аьхир».

¹⁴ Хушбахтавар ву чпин палтар урччурайидар! Дурариз уъмрин гъарихъна ихтияр а, дурарихъан Шагъриъ урнарарианмина учIвуз шулу. ¹⁵ Амма хуйир, фалчйир, къяппйир, йивну йихрудар, идолариз икрам апIрудар, кучIал ккунидар ва думу арайиз хрудар вари Шагърин чIатинди гъузди.

¹⁶ «Узу, Исайи, учвуз гъаму шагъидвал тувну, жямьяатарин улихъ ктибтуз Йиз малайик гъаунза. Узу вуза Давудрин Ччив ва Кюл. Узу вуза гвачIиндин аку Хяд».

¹⁷ Рюгънура ва швушвур кIура: гъач! Хъпехъурайирира, гъит, йипри: гъач! Дахаргнайирра, гъит, гъюри!

Шлиз ккундуш, гъит, уъмрин шид чIанади гъадабгъри!

¹⁸ Гъаму китабдин пайгъамбарвалин гафар ерхъурайидариз узу улихъмиди кIураза: эгершли гъаму гафариин фукIа-мукIа иливиш, дугъин Аллагъдира гъаму китабдиъ ктитурайи бедбахтвалар иливиди; ¹⁹ хъа эгершли гъаму пайгъамбарвалин китабдикан фукIа-мукIа ктабгъиш, гъаму китабдиъ ктитурайи уъмрин гъаркан ва Гирами Шагърикан Аллагъди дугъан пай ктабгъиди.

²⁰ Шли гъамдикан шагъидвал апIураш, Дугъу кIура:

«Ав, Узу багарихъди гъидиза!»

Ав гъаци ибшри, гъач, Агъа Иса!

²¹ Агъа Исайин уж'вал варидариз ибшри!